[illegible]

Magri Ugonis Bentii Senensis Consilia
ad diversas egritudines, correpta per Magrum
Laurentium de Gozzadinis Bononie Medicum

Impressa M.CCCCLXXXII.
Per Joem de Noerdlingem, et Henricum de Harlem;
ut in calce.

Florebat Ugo M.CCCCXXXII.
ut erga finem Cons. 81.

ARMY MEDICAL LIBRARY
325318
WASHINGTON, D.C., U.S.A.

Alexander rogeuus de monticulo Laurentio Suzadino artium ⁊ medicine doctori Bononiensi prestantissimo. S. Si quantum tibi debeant Medici ceterique artium professores: in presentia cõmemorare vellem: priscorum oratorum eloquentia esset mihi necessaria. Quis enim dubitat eum plurimum laudis ac glorie mereri: qui rem iacentem ⁊ pene mortuam: tanq̃ e manibus ad supos reuocauerit Nonne Ugonis Senensis cõsilia: opus quidem salutiferum: tanq̃ inaudita ꝓpter librorum inopiam hucusque latuerunt. Nunc tamẽ cum opa ac diligentia tua in lucem redierit. Quis Medicus tantum auctorem habere nõ contẽdet: quo fit vt ille carior futurus sit omnibus: quod iam pridem tantope desiderabatur: eoque magis erit gratior: q̃ antea vix inemendatus incorreptusque haberi potuisset: nunc tamen emendatum castigatũque tua acri cẽsura exactissimoque iudicio facile quiuis hauere poterit. Nec minus vt arbitror tibi posteritas: q̃ ipsi auctori debebit: qui iam sopitum ⁊ fere mortuum suscitasti: parum .n. refert: vtrum quis viuat: an causa alterius viuat. Quamobrem Ego quoque vnam cum ceteris ob tam singulare ⁊ predarum factum plurimũ tibi debeo. Habemusque tibi gratias ingentes: ⁊ cum illas referre nequeamus: precabimur sũmum patrem vt te tuamque domum ac familiam ineternum felicissime conseruet. Uale. 24

De regimine sani
tatis.

Reuerēdissime frater illu
stris ⁊ ꝑcolende dñe beni
ficentie ⁊ caritatis in me
magnus est cumulus.
Itaqȝ si qd est in me quo
possim vestre volūtati sa
tisfacere id totū maximo iure debeo. ⁊ nunc
quia Romā itur⁹: ⁊ ibi ꝑmāsurus ꝯsilium
in regēda sanitate vestra q̄siuistis agā iuxta
facultatē vt satisfaciā: ⁊ deus ipse sit dator
auxilij. Ante oīa tamen ꝑsuppono ꝙ vr̄a
cōplexio est vicina tempamēto ⁊ nō obstāte
ꝙ sit hūida in actiuis tñ est fere eq̄lis. Iudi
co tñ cerebrū calidi⁹ corde ⁊ epate: ⁊ sbtilis
sbe ⁊ ꝑuie ꝑpter bonitatē ymaginationis.
epar nō videt̄ nisi a tpamēto recedens v̄sus
humidum ita etiam cor. Licet signa cordis
parūper frigidi dñent. habitudo vestra est
medie carnositatis mot⁹ celeres ⁊ fortes ſm
ꝓportionē corpis sensus acutus ⁊ clari.

Itaqȝ in regimīe optet quasi sequi regimen
corpis hūidi tñ: ⁊ quia honorib⁹ inseruien
dū est: nec pōt vestra dñatio soli sanitati in
tendere nihil dicā de reductiōe ſȝ solū de cō
seruatione ꝓcedēdo sigillatī p capitula ⁊ in
cipiemus ab exercitio. Si eēt possibile cū
obseruātia dignitatis vestre mane post emis
sionē supfluitatū ꝑme ⁊ secūde digestionis
corp⁹ debēt exerceri exercitio ambulādi for
titer vsqȝ ad ꝑncipiū lassitudīs: ⁊ ꝙ aliqua
liter sudaret in aere libero ī hyeme in sala vl
camera tpate p ignē in estate in loco tpato:
⁊ cū incipit lassitudo debetis qescere ⁊ facere
fricari corp⁹ cū linteis sbtilibus ⁊ lenib⁹ leni
bus fricationib⁹ intpositis qbusdā asperis.
ita tñ ut nō refrigeremini ⁊ durēt fricatōes p
decimā ptē hore. Qꝫ si exercitiū facere non
vultis ꝙ posset eēt ludendo cū pilla maxime
pua. aut cū seruitorib⁹ colutādo: luta nō gra
ui ⁊ forti sed solaciose tūc oīno ī mane anteq̄
iduamini debetis niti hr̄e bñficiū ventris. ⁊
postea facere fricari corpus vestrū cū mani
bus mediocris molliciei fricatiōib⁹ medijs
inter aspes ⁊ lenes durātibus ad min⁹ p me
diā horā postea parūper qescere ⁊ vos indu
ere. Et in estate ⁊ in vere ⁊ in autūpno bonū
esset ꝙ exercitiū sit leuius: ⁊ post exercitiū
saltem tribus vicibus in septimana igredie
mini balneū aque calide ī thina delectabilis
ita tñ vt parūper sudetis ⁊ post egressū a bal
neo tergamini absqȝ ifrigidatiōe ⁊ post puā
qetem erit prandendū: ⁊ si per occupatiōes
vr̄as mane nō potestis vti exercitio sit cibus
puus: ⁊ in sero digesto cibo exerciamini aut
fricemini. Aer vestre habitatiōis debet eē
clarus vacuus a fumis ⁊ vaporibus ꝑcipue
rerū habētiū malū odorē sicut sterqlinoꝝ:
⁊ aquaꝝ stagnātiū cloace ⁊ siliū. ⁊ iō ha
bitanda est camera int̄ duo solaria apta in fe
nestris suis ad septētrionē vel orientē: ⁊ si pos
sibile est mane ingrediat̄ sol camerā ⁊ pmit
tat̄ euētari: ⁊ in ciuitate Romana eligatis lo
ca parūp altiōa lōge a palludib⁹ ⁊ ī hyeme
rectificet̄ aer cū igne de lignis siccis ita ꝙ ve
niat ad vicinitatē tpaīti. In estate vō euēte
tur q̄tū est possibile ī mane ⁊ postea clauda
tur a sole: apiat̄ ad septētrionē: ⁊ sternātur
in ea herbe ⁊ folia frigide ⁊ odorifere ⁊ flo
res sicut rose. lactuce. endiuie. folia vitis. ra
mi arboꝝ frigidaꝝ sicut pomus ⁊ pirus ⁊ si
miliū ⁊ in vehemēti feruore sepe in die irro
retur pauimētū cū aqua clara ⁊ pauco ace
ti: ⁊ caueatis ne habeatis domū cooptā a so
le: aut in vallib⁹ vel iuxta magnas cloacas:
⁊ ne camerā habitetis terrenā. Et si aliquo
suspicio pestis supueniret tūc magis infrigi tpre pestis
detur maxīe cū aceto imponēdo in eo lintea
mina que postea sup lignis in camera exten
dantur: ⁊ cū odorib⁹ rosaꝝ ⁊ pomoꝝ frigi
doꝝ odoriferoꝝ ⁊ cū fumo corticū ꝑnatoꝝ
⁊ fumo aceti effusi sup lapides ignitos: ⁊ ca
ueatis vētos meridionales maxīe. Et qñ est
caligo clausis fenestris rectificetis cameram
cū igne. In cibis optet habere diligentiā
ꝯsiderādo ꝙ multum optebit qescere ut sint

panis pmo bn̄ fermentatus bene pist⁹ ex op
tima farina frumēti ,pprij āni mūdi ab alijs
granis pcipue a lolio collecti ex sana messe ꝛ
cui nullū aduenerit nocumētū3. ꝛ sit panis be
ne coct⁹. optie pistus: mūd⁹ ab extiore corti
ce int̄ primā ꝛ quartā diē clibanici⁹ nō subci
nerici⁹ placēte vero ꝛ q̄z paꝝ cocte. ꝛ cōiter
parū fermētate. ꝛ panis anteq̄ꝫ regescat a ca
lore furni uł stati clausus cū suo fumo. ꝛ ptrā
siens quartā diē. aut nō plene coct⁹: aut non
fermētat⁹ aut de fermēto qd̄ icepit putrefieri
dimittātur oīno ¶ Carnes meliores vobis
sūt carnes pulloꝝ sicut gallinaꝝ q̄si ɔpletaꝝ
quasi anq̄ꝫ faciāt oua ꝛ sicut caponū iuuenū3
ꝛ gallitelloꝝ nōdū calcaneū. post quas ē ca
ro iuuenū fasianoꝝ ꝛ pdicū. ɔueniūt etiam
carnes auiculaꝝ degentiū in idumētis excep
ta carne sturnoꝝ merloꝝ passerū ꝛ turdoꝝ
nisi eēnt turdi valde pigues nutriti ex vuis ꝛ
tollerāt̄ in hyeme carnes pipionū volare ici
pientiū: ꝛ alie iuuenliū anseꝝ ꝛ anatū ita tn̄
ut nō frequētent̄. Sed aues aq̄tice ꝛ redolē
tes scenū dimittātur oīno. ꝛ licet turtes iuue
niles sint bone tn̄ q̄squella sine q̄lia nō est lau
dabilis ꝛ omēs aues rapaces ꝛ coruini gn̄is
dimitti debēt. hec de auib⁹ ¶ Sꝫ de q̄drupe
dibus ɔuenietissime sūt carnes edoꝝ lactātiū
scd̄o loco vituloꝝ lactātiu3. ꝭ vituli debēt eē
pui. et tertio loco diit eē carnes agnoꝝ aīali
um castratorū hn̄tiū3 bona pascua et odori
fera. Et q̄rto loco carnes aproꝝ iuuenliū a
sexto mēse vsq̄ꝫ ad itegrū ānu3 maxie in hye
me ꝛ caprioli iuuenes tollerant̄ ꝛ lepusculi. ꝭ
boū ꝛ vaccaꝝ ꝛ hircoꝝ ꝛ vrsoꝝ ꝛ aprorum
magnoꝝ ꝛ pecudū. ꝛ capraꝝ ꝛ arietū nō cā
stratoꝝ aut nimiū veteꝝ lepoꝝ vł caprioloꝝ
ꝛ silr̄ carnes nouiter natas aut ipiguatis vio
lētas recētas i loco stricto vitare optet. ꝛ val
de macilētas ꝛ ifirmas ꝛ capita ꝛ colla ꝛ in
teriora aīaliū ꝛ nimia piguedo exceptis testi
culis galloꝝ aut epata gallinaꝝ uel anseru3
debēt vitari. ꝛ meliores carnes in auib⁹ sunt
carnes gallaꝝ. ꝛ in q̄drupedib⁹ carnes ante
riores dextri lateris ex aīali nutto libere me
diocriter pingui ¶ De piscib⁹ ex mari et ex
dulcib⁹ aquis eligatur. vel de libero mari vł
de aq̄s currētib⁹ sup petris vel arena nō stā
gnales. aut lacunales: ꝛ debēt eē hn̄tes squa
mas boni odoris ꝛ saporis nō multū magni
sicut ex aq̄s dulcib⁹ cunali agones lucij. aucl
lane. cauedani. lasche. strigie. carpiōes. ꝛ tru
te. sed barbuli regine. padi. tence. scardue di
mittāt̄ ꝛ trigij: ꝛ psici nisi nutriāt̄ in subtilib⁹
aq̄s. minutissimi aūt sic̄ vsellette ꝛ botruli ex
bonis aq̄s tollerant̄ ¶ Ex libero mari ɔueni
entes sūt crilie barbōes. aurate. albori. corni
varolli. cessali. pectines. sardones. ꝛ vocate
aghioc recētes: ꝛ alij nō multu3 magni dum
mō squamas habeant ꝛ carnes solidas boni
odoris ꝛ saporis. dimittāt̄ aūt anguille. mu
rene pallamite. delfines. sturiones. adolle. ci
ues. scipie. ꝛ breuit̄ dicā oīe gen⁹ sine squa
mis. ō qbus tn̄ pascēs solere ꝛ rūbi sūt min⁹
mali. menule aūt que in Venetijs habūdant
sūt de bonis piscib⁹ ꝛ sanis. de aīalib⁹ vo aq̄
ticis duras testas hn̄tibus ꝛ molachijs sicut
ostracha vmbalici ꝛ silia: ꝛ granari ꝛ cācri ꝛ
siles meli⁹ est q̄ dimittāt̄ nisi eēnt cancer flu
uiales i estate ablatis pedib⁹ ꝛ pus lotis suf
ficient̄ ꝛ postea elixi. ꝛ silr̄ gen⁹ limachiarut̄
cū testis ꝛ tortucaꝝ ꝛ iricioꝝ ꝛ spinosi porci
ꝛ tassi dimitti debēt ¶ De hijs vo q̄ ex car
nibus ꝛ piscib⁹ nascunt̄ ɔuenientia sūt vitelli
ouoꝝ galliaꝝ recētiu3 ꝛ silr̄ pdicu3. albumē
tamen est dimittendū ꝛ nō debēt eē multum
cocti fm oēm modū sue ppatiōis. Oua autē
anatū ꝛ anserū ꝛ strutij nō sūt bona. sanguis
vo dimittāt̄ oīno piguedo q̄tū3 sufficit ,p de
bite ɔdiēdis carnib⁹. Lac vo sicut mulgetur
de vbere in estate est ɔueniēs si bibat̄ cū pau
co salis ꝛ mellis anteq̄ꝫ pdat ,ppria3 calidita
tē ꝛ tollerat̄ aliq̄d de lacte coagulato supposi
to multo zucharo: ꝛ meli⁹ est ut sumat̄ solus
ieiuno stomacho abstinēdo postea a cibo vs
q̄ꝫ ad ei⁹ digōne3 integrā: ꝛ a sōpno. vobis tn̄
pēsatis oib⁹ pcipue aptitudie ad lapidē renū
meli⁹ eēt dimittere. ꝛ ita case⁹ dimittēd⁹ est
ob cām dictā. ꝛ pcipue recēs. De salito vero

⁊ veteri boni saporis ⁊ odoris. potestis post
prādiū ad parū sumere ß etiā est malū. silr
etiā ⁊ recoctum. Oua vō pisciū exiccata sic
botagre ⁊ si icitent ad venerē sunt mali nutri
menti. ¶ De granis tolleratꝰ ordeū fractū co/
ctum cū carnibꝰ ⁊ ꝯditū cum amigdalis ⁊ zu
charo. ⁊ silr far ⁊ frumētū minutū valde al
bum ⁊ tenellū ꝙ vocatꝰ cōdrum pōt tollerari
excorticatū ⁊ bene coctū ⁊ ptisanū tam ex or
deo ꝙ ex cōdro ꝑcipue si in decoctiōe ꝯmisce
atur aliqd aceti. Rizū vō qñ est bonū coctū
⁊ cum bona carne caponis pīguis vl vituli.
vel alterius carnis pinguis bone potest bene
tollerare. Sed cū aqua ⁊ amigdalis est mali
nutrimēti ⁊ grossi. simula vō q̄ ex grosso fru
mento ⁊ duro ⁊ frumentū ipm grossū ⁊ du
rum ⁊ panicū ⁊ miliū meliꝰ est ꝙ dimittatis
Et de ligumibus minꝰ mala sūt pisa bene co
cta. siue cum oleo siue cū carnibꝰ. ⁊ brodium
cicerū ēt tolleratꝰ corpꝰ. tñ cicerū ⁊ fabe. ⁊ ci/
cercule ⁊ lētes. ⁊ fasioli dimittāt lagone ⁊ pa
stilli ⁊ placēte ⁊ crispile q̄ fiūt ex faria dimit
tāt ⁊ sibi silia minꝰ male sūt crispille ex pasta
fermītata cocte i oleo ⁊ comeste cū multo mel
le ꝑcipue in hyeme ¶ De herbis ⁊ si meliꝰ
sint nō multū vti gr̄a cibi tñ ḡtia delectatōis
⁊ vsus medicinalis ꝯueniūt vt dicā. in estate
maxīe oiū lactue. deīde portulaca. deīde spi
nachia. postea blethe. sed siluestres nō sūt ita
ꝯueniētes. tolleratꝰ tñ borago. buglossa. endi
uia. cicerbita. ēdiuia siluestris q̄ vocatꝰ radi/
dichio. Sed caules ⁊ rapicie nō ꝯueniūt nisi
gr̄a solutiōis vētris. si sumātur cū sua prima
decoctiōe cū multo oleo ⁊ sale. ⁊ silr blete. reli
q̄ herbe sicut petrosillinū ⁊ apiū ⁊ feniculus
⁊ macedonicū ⁊ pipinella. ⁊ herba blancha
⁊ mētha. ⁊ erucha. ⁊ synapi ⁊ nasturciū. ⁊ ca
lamenthū. ⁊ nepita. ⁊ abrothanū. ⁊ absinthi
um. ⁊ siles multū medicinales sumūtur gra
tia alicuiꝰ nocumenti corrigēdis aut volupta
tis. qbus deductis melius est ꝙ dimittantꝰ.
¶ De radicibꝰ rape ⁊ napones ꝑsertim dul
cis saporis in tēpore hyemis cocte cum bonis
carnibus possūt tollerari ⁊ radix petrosilij si
sumatꝰ ꝑ apiendis vijs renū. etiā tolleratꝰ ⁊
pastinaca bñ mollis ⁊ domestica nō in multa
quātitate. ⁊ carotū est meliꝰ pastinaca. Ra/
fanus aūt crudus nō est bonꝰ ante cibū. ⁊ lz
dicatꝰ ꝙ est bonū post cibū sumere gr̄a dige
stionis si bene igratꝰ veritas nō est verū. ⁊ est
ꝯtra mētē Gal. in quodā loco satis expssō.
Allea ⁊ porri ⁊ cepe ⁊ scalongie. ⁊ oē tale ge
nus debet dimitti a dñatōe vr̄a. nisi fortassis
cū cibis valde grossis ⁊ viscosis ⁊ vētosis co
mederētur allea cruda. ⁊ ꝑcipue si dñatio ve
stra est illis ꝯsueta ¶ De fructibꝰ ꝑmo hūi
dis cauēda est nimia quātitas etiā optimorꝫ
ß tñ ꝑcipue obseruādū ut q̄to citiꝰ possibile
ē egerantꝰ. ⁊ ideo ceresa si sumātꝰ sumantꝰ sine
ossibus suis. sed amarene minꝰ dāt nutrimē
tum. ⁊ gr̄a refrigerādi sumātꝰ in estate ⁊ melo
nes eodem mō. ⁊ prima bene matura ꝑcipue
in estate: ⁊ comedantꝰ pruna cum suis cortici
bus ⁊ supbibatꝰ aliqd vini dulcis ⁊ meliora
sūt nigra. ß de nigris damascena. vue etiā nō
comedantꝰ nisi bene mature. ⁊ ante cibū recen
tes ⁊ expellantꝰ cortices ⁊ arilli. ⁊ meliꝰ est ut
qbusdam diebus steterit colecte. ⁊ ex eis me
liores sūt uinose. post eas dulces acide ⁊ pō
tice nō sunt ita ꝯueniētes. ⁊ melius est ut ꝑus
colligantꝰ qbusdā diebꝰ. oīum aūt fructuū
hūidorꝫ meliores sunt ficus bñ mature albe
ꝑcipue dulces pīgues mūdate a cortice exte
riori: ⁊ in qbus mīma sit mordicatio līgue ⁊
sumātur ante cibū ⁊ maxīe in regionibꝰ in q
bus multe ficus facile nascūtur. ⁊ si comeda
tur cū pane nō est multi nocumēti. licꝫ omnes
fructꝰ hūidi aliquo mō dent malū nutrimentū
ß ficus hoc mō sūpte quasi nō ledunt. dactili
vō recētes sūt post vuas i bonitate sicci dant
grossū nutrimētum ⁊ sūt opilatiui. Pira me
liores sūt dulcia ⁊ odorifera. sed tñ ex eis ge
neratꝰ humor queꝫ abhorret calor inatꝰ. Si
ergo comedantꝰ sint cocta in bono vino ⁊ sup
aspa pipe ⁊ aniso. poma aūt āte maturitatē
dimittantꝰ oīno. matura etiā faciūt ventosi
tatem que neruis coicatꝰ. Et ideo etiā nō nisi
pauca assumātur crisomilla tollerantꝰ magis

q̄ psica. ⁊ psica hũida boni odoris ⁊ saporis
si comedant̄ accipiātur ante cibū. Citonia
cocta post cibū ꝯfortant stomachū si nō in
multa quātitate sumantur. granata dulcia ⁊
muza post cibū in calido autumpno ⁊ aceto
sa ꝯueniūt nespila sorba corna iuiube nō su-
mantur ꝓ vtilitate ficus sicce in tempe hye-
mali cū medio pondere sui de nucib⁹ bñ ma
sticate ante prādiū ꝯueniūt ⁊ mouent ventrē
passule eiectis arillis ⁊ subtilis corticis in q̄ti
tate vnius coclearis sūt bone. ⁊ ante ⁊ post ci
bum. Castanee nisi eēnt vētose darent inter
fruct⁹ bonū nutrimentū auellane assate pau
ce post prādiū tollerātur. amigdale tenelle ī
fine martij añq̄ sint dure ꝯueniūt suo cortice
stōacho pleno hūiditatib⁹. itegre mature sūt
difficilioris digōnis q̄ nuces cū digeruntur
modicū ⁊ bonū dant nutrimētum meliores
sunt ꝯfecte cū zucħ. grana pini magna ꝯditi
cum zucharo. ⁊ p̄us īfusa in aqua calida per
horā ⁊ postea exiccata sūt ꝯueniētia. fistici ad
huc possūt tollerari. sed siliq̄ debēt dimitti: ⁊
ita dimittant̄ relique fruct⁹ sicut tribuli ⁊ ḡ
nardelle ⁊ fraga ⁊ mora rubi. Mora autem
celsi si comedātur ita ut nō digerāt̄ vehemen
ter nocent. Cucurbite cocte sunt ꝯueniētes in
estate ī quātitate qua bene digerant̄: sed mel
lōgene nō optet q̄ comedant̄. Anguria tamē
in vehemēti calore tollerat̄ nō multe quātita
tis. ⁊ ita citrullus ⁊ mello viridis oblōg⁹ p̄
cipue semia ante maturitatē dimissa carne ci
tranguli ⁊ oē gen⁹ limonū q̄tum ad partes
acetosam in vehemēti calore ⁊ hūiditate ⁊ a
cetositas citri. silr ꝯueniūt ī cibis ad prohibē
dum putredinē. ſ caro citri est dure digōnis
⁊ nō boni nutrimēti. ⁊ si comedant̄ cum alijs
cibis siue ante siue post corrūpit illos. Oliue
salite in tēpore hyemis ante cibū necāt ver
mes ⁊ confortāt stomachum. sed nō sumant̄
in multa quātitate. ¶ De floribus ⁊ pullula
tionibus cappares tollerantur ante cibū cum
pauco aceti ⁊ oleo. spargi lȝ debilitent stoma
chū. tamē ꝓ rōnibus vestris ꝯueniūt. Et silr
capita cardi cocta. ſ caules alleoꝝ ⁊ separū
⁊ rafanidaꝝ. ⁊ lactuce debēt dimitti capreoli
vitium ⁊ rami recētes nō dant bonum nutri
mentū. sed stipticant ⁊ īfrigidant.

¶ Fungi tubera tartufle siue nigra siue alba
dimittātur ⁊ si comedātur minus male sunt.
tartufle p̄cipue interi⁹ nigre ꝯdite cum pipe
⁊ sale ⁊ p̄us elixe. licet cōiter sub cinerib⁹ co
quātur ⁊ fungi oēs q comeduntur p̄us elixē
tur cū piris ⁊ mica panis ⁊ alleis. postea cō
diātur cum pipe ⁊ sale uel zizibere. ⁊ minus
mali sūt q vocatur in tuscia prunioli ⁊ nascū
tur in vere. Scđo loco q vocatur orechielle
beretini coloris ad silitudinem auris ex vna
pte stipitis latiores q̄ ex alia ⁊ ī autūpno na
scūtur. In tertio gradu sūt pratarolli albi ex
terius ⁊ rubei iterius scȝ in illa filtratura sb
capillo. In quarto loco sunt thaurini albi in
tegre. ⁊ cum sūt pui habent grossū pedem ⁊
puum caput qui nascuntur in locis sabulosis
⁊ quasi sub terra manēt nisi multū crescant.
In q̄nto loco sūt boleti habentes interius qđ
citrinū ad modū vitelli oui ⁊ ext̄ius albū cū
sūt parui. In sexto loco sunt porcini pīgues
⁊ grossi q̄bus similātur malefici beretini exte
rius subtus rubei. ſ quādo malefici frangun
tur album suum quasi subito declinat ad liui
dum. In veris porcinis nō est ita sed malefi
ci oīno dimittātur. In septīo loco sūt fungi q
sunt quasi ad modū calositatis ⁊ nascūt̄ in
stipitib⁹ arboꝝ. ⁊ maxīe quādo ꝯtingat q̄
fiat ibi aliqua icisio. ⁊ isti variātur ſm arbo
rum varietatē. De piris ⁊ salicibus vidi co-
medere absq̄ lesiōe. In octauo loco sūt lace
fungi albi ītus ⁊ extra qui nascunt̄ in pratis
⁊ iuxta bouū antiqua stercora: ⁊ habent anu
lum in medio stipitis ⁊ sūt leues. In nono lo
co sūt illi qui videlle vocātur. ⁊ sunt ad mo⁹
corallorꝝ q̄nq̄ citrini q̄nq̄ rubei multoꝝ ro
muloꝝ. Spōgiole vero que nascunt̄ in vere
in figura pineali intus vacue paucissime vi
dent̄ venenositatis aut nulli⁹. Sed familie q̄
ī plimo nascunt̄ colligate inuicē in pedib⁹ ar
borū aut populi ⁊ siliū comedūtur cum pe
riculo. ⁊ maxīe ex oliuis sūt venenose. Fung⁹

vero dñationi vestre qui nascitur ex lapide qualis sit ignoro. consulo tamen quod nõ obstantibus dietis omnes dimittãtur.

¶ De carnibus carnes duriores melius est quod comedãtur elixe. et in estate parum postquam fuerint mortue. In hyeme vero duobus vel tribus diebus postquam mortue fuerint. Leues autẽ carnes sicut pullorum perdicum vel fasianorum iuueniliũ et auicularum et edorum potestis comedere assatas. Et in estate comedãtur frigide aut leuis caliditatis cum condimẽtis frigidis sicut cum succo granatorum et berberorum siue ribes et citrangulorum et similium. et in hyeme comedantur actu calide condite cum saporibus in quibus sunt aromata sicut piper. zinziber. cinamomũ et similium. In vna mense nõ comedatis multa et varia cibaria. sed sitis contenti vna manerie carniũ et ferculi quod si plures maneries comedatis preponatis cibum lubricatiuum. aut illum qui faciliozis est digestionis. et cum estis sanus recedatis a mẽsa cum reliquiis famis adhuc remanentibus et nõ comedatis post cibum nisi primo bñ digesta.

¶ Potus vr̃ sit vinum clarũ rubeum mediocre vinositatis nõ dulce neque acidum sed habens proprium vini saporem cum aliquali stipticitate et aromaticitate. In hyeme parum uel quasi Et in estate temperatum cum aqua clara clari fontis aut cocta. aut sit vinum in estate magis pauciferum. et quãtitas potus debet eẽ cibo proportionata ita ut per illud nõ natet cibus in stomacho. sed ut sufficiat cibus debite eliquari et comedatis de pane antequam potetis. ne vinum occurrat stomacho vacuo. et melius est hunc potum permiscimini in pluribus vicibus et paulatim bibere. in estate vero circa. xxiij. horam cũ iam cibus digestus est si superueniat sitis tolleratur potus ex aqua clara carẽte sapore et odore. et ex bono fonte cum pauco aceti vel syrupi acetosi. et sit quãtitatis aque circa libr. 5. Et debetis potare in estate frigidum nõ tamen extranei frigoris: et in hyeme minus frigidum nõ tamen ita ut sit tepidum. Mustum vero et vina vehemẽter potentia vel corrupta et acetosa vitetis. et similiter aquas stagnales et puteales vel habẽtes aliquem odorem vel saporem notabilem. et turbidas. et meliores sunt ex fonte magno currẽte discooperte longo cursu super luto libero nõ scenoso. et sit cursus versus orientem vel septẽtrionem. Secundo loco pluuiales bene colate in bonis cisternis et que sepe concutiantur.

¶ Sompnus vester incipiat post cenam saltem saltem duabus horis. et primo super dextro latere. et post primum sompnum super sinistro prope complementum digestionis iterum super dextro. et sit in camera bona in hyeme calida In estate declinante ad frigidum parum vel temperata. Et debent partes superiores esse eleuate et corpus bene coopertum plusquam in vigilia. et sit sompnus nõ interruptus quantũ est possibile et sufficiunt in die naturali dñatiõe vestre septem hore vel paulo plus. Quod si istas compleatis de nocte est melius si minus compleantur de mane ante tertias et ieiuno stomacho. Sompnum autem diurnum post prandium vitetis quantum est possibile quod si pur cogamini dormire sit longe a cibo bene eleuato capite. Et debet vestra dñatio considerare nãm suam et consuetudinem in egestionibus. ita quod si semel aut bis in die soletis habere beneficium ventris. aut semel in duobus diebus. et ita habeatis proportionabiliter quãtitati comestorum bene est. Si vero venter sit magis strictus consueto aut cõsuetudo trãseat secundum diem debet iuuari natura. Et in hyeme credo quod sufficiat dñationi vestre aut in introitu prandij sumere quattuor ficus siccas pingues mundatas a cortice cum vna nuce ante omnes alios cibos. aut si hoc nõ sufficit cum illis ficubus. potestis sumere aliquid de folijs thimi siccis vel ysopi. Et quandoque loco ficuum sumere ferculum de blitis cum oleo et bñ salito ante alia cibaria. et quandoque de caulibus sumere primam decoctionem. et si maior necessitas sit faciatis clistere ex succo blite et ℥. 5. mellis et vno vitello oui. et ℥. iiij. olei. et ℥. i. salis. Et quandoque sufficiat vobis come

dere pisces salitos cum sapore etiam salso. et oliuas salitas superbibere aliquid vini dulcis deinde sumere alia cibaria. Or si pur necessitas cogat vti magis medicinalibus sufficit deglutire quātitatem auellane de optima terebentina ante cibum aut quantitatem nucis ex ista mixtura. Rx. medulle ficuum siccarum pinguium. ℥. x. medulle carthami. ℥. i. conficiantur simul cum pistello in mortario. Fortiora istis non attentant rationabiliter in dn̄atione vestra. Caute tamen ne propter amorem sociorum aliquando nimis comedatis quod si pur istud contingeret sequēti die abstineatis a cibo. et dormiatis multum. et si nō potestis dormire comedatis radicem vnam zinziberis aut. ʒ. iij. dyatrionpiperion et superbibatis. ℥. iij. vini potentis veteris. et ambuletis leuissimis passibus multo tempore et cōtinuo et nō comedatis nisi vsque ad fortē famē

Oportet cauere a nimietate tristicie accidie. cogitationes. odij. et plurima ira. Licet parum ire non nocet et vtamini gaudio et cōuersatione cum dilectis et habitatione locorum lucidorum ornati aspectus et locutione de rebus delectabiliter honestis. quod si cōtingat propter vehementem stimulum ad venerea aut nō bene dormire. aut grauari corpus et impediri a debitis cogitationibus dico hic pro sanitate corporis esse vtendum venereis moderate scilicet quousque corpus appareat leuius: et cogitationes firmentur magis in bonis rebus Sed si pro anima macerandum esset corpus fame. tristitia. vigilia. siti. ad extinguendū illius verbi audaciam. Et hec de regimie.

Reuerēdissime pater quia dn̄atio vestra vtitur bonis cibis multi sanguinis gn̄atiuis nō est sine ratione dictum quod stante etate iuuētutis. bonum esset circa medium Aprilis vsque ad principium Maij facere enim vobis lenem flobothomiam de basilica extrahendo de mane parum minus libr. 5. sanguinis et facta hac flobothomia faciēdo hanc purgationem pponendo hunc syrupum. Rx. syrupi acetosi simplicis. ℥. i. mellis rosati colati. ʒ. vi. aque feniculi et endiuie an̄. ℥. i. s. clarificetur et aromatizetur cum pauco cinamomo et est pro vna vice sumatur calidus in aurora de mane ieiuno stomacho et super dormiatis.

Sumpto syrupo sex vicibus capiatis hanc medicinam in forma pillulata. quia scio potabiles medicinas dn̄ationi vestre abhominabiles. Rx. pillularum aggregatiuarum. ℈. ij. agarici optimi albi et leuis. ℈. i. salis gemme granas vi. reficiantur pillule cum aqua feniculi et sumantur vna hora ante diem et superdormiatis per horam. postea nō dormiatis vsque ad cōplementum operationis earum. Et quinque horis post assumptas pillulas bibatis. ℥. vi. aque calide cum. ℥. i. zuchari rubei et post vnam horam prandeatis et caueatis illa die a frigore et sequenti nocte. Sequenti vero die in aurora capiatis optime thyriace. ʒ. i. s. cum. ℥. i. boni vini septem horis ante prandium et duabus horis ante prandium faciatis clistere lauatiuum ex aqua ordei. et. ℥. i. zuchari rubei. Et sillem purgationem faciatis circa principium octobris dimissa fleubothomia.

Item in temporibus frigidis omnibus decem diebus de mane semel sumendum esset a vobis metridatum in pondere. ʒ. ij. cum. ℥. i. vini. Et in tempore estatis cōuenit sepe vti de mane syrupo acetoso et ita in vesperis. Et menti habeatis quod maxime in estate et autumpno caueatis a cibis grossis. et vinis grossis et dulcibus et confectionibus factis de mele. et teneatis ventrem lubricum et melius est cum clisteri. Et ista puto cum auxilio sūmi dei dn̄ationi sufficere.

Cōsilium secundum

de egritudinibus capitis cum multis accidentibus.

Nobilis domina de feltro patitur dolorem capitis qui aliquando occupat totum caput. aliquãdo medietatem ⁊ aliquãdo supercilium. ⁊ quãdoqꝫ deduxit ipam ad hoc vt loquatur ꝑter rationem cũ alleuiatione ⁊ corruptione ymaginationis. Et iste dolor maxime infestat eaꝫ in tempore hyemis. ⁊ durat quandoqꝫ. xv. quãdoqꝫ pluribus diebus. ⁊ pauco facto interuallo iterum rediit ⁊ maxime molestatur a media noctis vsqꝫ ad meridies. postea incipit declinare ita sic ꝙ multum denocte cenare potest ⁊ hoc tempore passionis plerumqꝫ dolet stomachum. ⁊ sentit in plurimo tempore multas ventositates in ventre cum rugitu ⁊ debiliter digerit. Et quãdoqꝫ sentit inflãmationem in capite. plurimum tamen ꝑcipit frigus circa coronalem cõmissuram ⁊ in hora vehementia doloris nihil sentit melius q̃ꝫ applicare pãnos vehementissime calidos. Et sunt iam plures ãni quibus hoc modo patit̃ ⁊ est annoꝝ. l. medie habitudinis in qua plurimũ multiplicant̃ indigestiões. Hic ẽ casꝰ.

¶ Debet igitur habitare aerem clarum siccum ⁊ calidum ⁊ in hyeme faciat ꝙ camera sua ⁊ lectus suus ⁊ pãni quibus circundatur sint bene calidi ⁊ nullo modo recipiat frigus ⁊ dum dormit si potest tollerare habeat coopꝑtam faciem. Exerciatur in mane in loco calido laborando precipue in partibns inferioribus scꝫ pedibus ⁊ cruribus. ⁊ quãdo non potest faciat se fricari trahẽdo ad inferiora añ cibum de mane. Dormiat denocte ⁊ nõ de die precipue post prandium ⁊ dormiat bene cooperta in camera calida ⁊ capite bene cooperto ⁊ bene eleuato. Et sit sompnus sex vel septem horarum ¶ Bonum est ei semper habere lubricum ventrẽ ⁊ frequenter facere clisteria ponendo. ℥. i. ghiere pigre. ⁊. ℥. iij. olei cum decoctione anisoꝝ cimini. aneti. blitarũ ⁊ ordei añ. M. i ⁊ ponẽdo postea de sale quãtum sufficit. ⁊ in hoc sit sollicita. ⁊ potest sumere fercula de marcuriali vel de vrticis coctis cum brodio carnium uel aqua ⁊ oleo ad lubrificandum ventrem. ¶ Incibis vtatur pane bene fermentato bene cocto de optimo ⁊ mundo frumento ⁊ sit aliquantulum salitꝰ Et carnibus. aut pulloꝝ. aut perdicum. aut fasianoꝝ paruaꝝ auiuꝫ turturum pipionuꝫ volare incipientium caprettoꝝ castratorum de mõte. vituloꝝ lactantium caprioloꝝ iuuenum ⁊ alias carnes omnes dimittat ⁊ sũt eis meliores elixe quam assate ¶ De piscibꝰ nõ comedat nisi paruꝫ ⁊ bono fluuio claro ⁊ vitellos ouoꝝ gallinarum quomõcunqꝫ preparatos dũmodo nõ sint multum cocti vel mixti cum caseo. sed albumen dimittat ⁊ similiter lac ⁊ caseum ⁊ sanguinem debet dimittere.

¶ De ferculis sumat panem coctum vel brodetum cuꝫ ouis vel brodium carnium bonarum ⁊ tolleratur milum ⁊ ordeum ⁊ borago ⁊ mellissa ⁊ buglossa faciendo fercula de eis cum menta vel ysopo vel thimo vel origano. Rape vero in hyeme ⁊ cucurbite in estate non sunt ꝯuenientes. ⁊ caueat victualia de pasta sicut laganas ⁊ pastillos ¶ De fructibus parum comedat ⁊ minus mali sũt ficus ⁊ vue valde mature ⁊ vue pensiles ⁊ passule ⁊ tollerant̃ alique amigdale post prandium. ⁊ ficus sicce ante prandium. sed fructus hũidos ut ceresa. mora. poma. persica. ⁊ similes debent dimittere nisi forte pira ⁊ coctena cocta cum bono vino post cibum. ⁊ potest sumere capares loco salatitij ⁊ turta ⁊ suffocata ĩ patellis nõ comedat ⁊ ponat in ferculis suis de pipere ⁊ de cimino sed crocũ dimittat.

¶ In potu aũt sũat vinũ ⁊ temperetur cum aqua mellis que fit hoc modo. ℞. mellis optimi lib̃. i. aque lib̃. x. buliant simul cõtinue despumando quousqꝫ consumatur medietas vel quasi ⁊ sit vinum rubeuꝫ medie vinositatis cuꝫ medietate aque predicte. caueat a tristicia ⁊ melancolia. ¶ Nunc quãdo erit domi primo purgetur capiendo has pillulas. ℞. pillulaꝝ indaꝝ pillulaꝝ cochiaꝝ añ. ℈. ß fiant pillule septem ⁊ capiãtur hora septima cũ bono regimie medicinaꝝ. Postea in hac

estate vtaṫ sepe clisterijs supradictis ⁊ semel
in septimana potest sumere in aurora . ʒ. ij .
pillulaꝝ de ghiera pigra Nicolai aut de ghie
ra cum agarico . Et debet quasi omni mane
aut aliqd masticare quod faciat eã spuere sic
verbi gratia gña . x . masticis pro vice ⁊ tria
pipis ⁊ masticare eam quasi per horã spuen
do id quod venit ad os . Et fortius est ⁊ vti
lius sibi si loco piperis ponat . ʒ . v . stafisagrie
ad masticandum . Item quãdo nõ masticat
trahiciat p nares ð mane de aqua maiorane
quatuor vel qnq3 vicibus aut de aqua vite .
aut ponat in naso de oleo cucumeris asinini .

Et bonum est q semel in septiana lauat
sibi caput cu3 lixiuio in quo buliuerit lib3 . i .
stercoris colũbini sicci de columbario qð nõ
fuerit tactum ab aqua ⁊ postea exiccet bene .
Et in hoc eode3 tẽpore sumat semper ante ci
bum de aromatico rozato cum modico dya
galange . Et transacta medietate septẽbris su
mat hunc syrupum sex vicibꝰ de mane in au
rora calidũ . ℞ . oximellis squillitici . ʒ . i . mel
lis rosati colati syrupi de sticados aã . ʒ . 5 . a
que feniculi aque saluie aã . ʒ . i . ⁊ est pro vna
vice . Sumpto syrupo sex vicibus purgetur
cũ istis pillulis que recipiãtur duabus horis
ante diem . ℞ . pillulaꝝ fetidaꝝ pillulaꝝ in
daru3 ⁊ cochiaꝝ aã . ʒ . i . reficiant cum aqua
maiorane ⁊ seruet bona custodia ⁊ in crasti
nũ fiat clistere lauatiuũ . ⁊ postea vtaṫ omni
die ante cibum . ʒ . i . ɔfectionis dyatrion pipe
rion . ⁊ silr in cena ⁊ omni septimana pillulis
benedictis de ghiera Nicolai ⁊ ɔtinet magis
masticatorio ð mane ⁊ caueat magis a frigo
re ⁊ frequentet clisteria . Et veniente medio
octobris sumat syrupũ suprascriptu3 sex vi
cibus ⁊ pillulas sicut fecit post mediũ septem
bris ⁊ postea per tota3 hyeme3 frequẽtet cli
steria ⁊ caputpurgia ⁊ masticatoria superius
dicta . Et oĩ die de mane lauet sibi os ⁊ faciẽ
⁊ oculos ⁊ nasu3 iterius cum aqua vitis tepi
da . ⁊ ita etiam põt de eadem aqua fricare su
per ptem anteriorem capitis . Et quando
veniũt sibi dolores illi faciat sibi poni vento
sas multas in igne sine scarificatõe super spa
tulis super dorso super natibꝰ in coxis in cru
ribus ⁊ in brachijs . Et ita omni die quousq3
dolores pseuerãt ⁊ faciat clisteria añ cenam .
in quibus ponat loco ghiere pigre . ʒ . 5 . ghie
relogc dion . ⁊ addat ad decoctione3 clisterio
rum supradictaꝝ centhauree mioris . M . i .
⁊ habeat pomu3 de ambra ⁊ musco cõmunis
descriptionis p totũ tẽpus frigidũ ad odorã
dum . ita q etiam de nocte teneat in lecto ꝓpe
nasum uel ad collum . Et ista ꝓ nũc sufficiãt
si addidero q in medio februarij debet faceṙ
cu3 syrupo ⁊ pillulis sicut dictũ est de medio
septẽbris . ⁊ ita in medio Aprilis ⁊ sm q vi
det necessitate3 ɔtinuet illa remedia supscrip
ta . Et ista cu3 dei laude puto sibi sufficẽ .

Pro domino Marino de Ursinis paci
ente dolorem capitis periodicu3 ⁊ clauu3 in
supercilio .

PRimo debet cauere ab omni
excessu aeris siue in calidita
te siue in frigiditate . ⁊ a flatu
ventoꝝ ⁊ a locis fetidis aut
nimiu3 odoriferis . Secũdo
debet ꝓuidere q omni die saltem semel habe
at beneficiu3 vẽtris si nõ cu3 alio saltem cum
suppositorio . ⁊ si nõ habet pse nisi raro tũc in
hyeme ante cibu3 sumat quasdã ficus siccas
pingues quattuor uel qnq3 ante cibu3 aut in
ferculo vtaṫ blita cum pauca mercuriali . ⁊ si
aliter nõ potest quãdoq3 sed raro capiat quã
titatem ciceris ex aloe lauato ante cibum .

Tertio labores corporeos actuales si qs
habet facere faciat ante cibu3 digesto priori
⁊ a stomacho euacuato . Et vitatur etia3 q
sit post egestionem supfluitatu3 . ⁊ in suis ex
ercitijs laborent inferiora nõ multu3 superio
ra peracto tamen exercitio faciat pectinari
caput ⁊ leuiter fricari . Quarto nõ dormi
at in meridie sed dormiat in nocte . incipiẽdo
duabꝰ horis post cibu3 ⁊ capite bene eleua
to ⁊ super altero lateru3 ⁊ sit somnus . vij .
horaꝝ in die naturali . Quinto in cibis su

mat quantitatē mediocrē3. ita ꝙ cū reliquijs famis sumat a mēsa ⁊ nō comedat nisi habeat veru3 appetitum nec comedat multū d'ia in eadem mense. Et breuiter nō comedat acuta aut ventosa. aut cruda aut dura ad digerendum imo sit cōtentus pane bene fermētato bene pisto sufficiēter acto ex optimo frumento inter primā3 ⁊ quartā3 diem.

Et carnib᷒ castrati animal' aut edi lactētis aut vituli lactentis aut caprioli iuuenis. aut porci siluestris iuuenis. aut pulloꝝ vel p dicū3 vel fasianoꝝ iuuenū vl' auicularū3 degentiū in arboribus ⁊ pratis. Aues vero aquaticas ⁊ anseres ⁊ anates dimittat. ⁊ sūt ꝯuenientes macre de animali mediocris pinguedinis. ⁊ nō nutritis in loco carceris ⁊ pinguedo multa dimittat᷑. ⁊ capita ⁊ colla ⁊ interiora ⁊ sanguis. Lac autē est malu3 ei ⁊ caseus ⁊ butirū. Et vitelli ouoꝝ recentiu3 sunt boni si nō sint multu3 cocti. Et pisces laudabiles sunt de libero mari aut de fluuio habente fundu3 bonu3 nō de lacu uel de stagno qui habeant has ꝯditiōes. Prima ꝙ sint boni saporis ⁊ odoris. secūda ꝙ habeāt carnes frangibiles non viscosas. tertia ꝙ nō sint valde magni. quarta ꝙ habeant squamas sicut ī ista patria menule. sardones. albori. trilie. varolli. aurate ⁊ similes ð mari. Et tunali ⁊ lucij ⁊ carpiones recētes ⁊ trute. Sed tēce nō ita nec carpane. nec sturioni. nec gui uel pasceres ⁊ sic de alijs. De granis potest sumere brodiu3 ciceru3 ⁊ miliū ⁊ paniciu3 ⁊ far ⁊ ordeu3. ⁊ quādoq3 risum precipue cum bonis carnibus sed alia grana dimittat. Et silr dimittat victualia de pasta sic̄ laganas ⁊ pastillos ⁊ ramelos ⁊ similia.

De herbis. burago ⁊ buglossa ⁊ cicorea. ⁊ in estate endiuia cōcedimur ⁊ spinachia et blitis ⁊ fenicul᷒ ⁊ petrosiliū cum mēta ⁊ maiorana. ⁊ in estate lactuca cocta.

De fructib᷒ melius esset abstinere sed potest ante cibu3 in parua quātitate sumere ceresa ⁊ pruna dulcia matura ⁊ sumantur cu3 cortice suo ⁊ supbibatur parum vini dulcis: ⁊ tollerantur vue mature. Et minus male sūt ficus bene mature: ⁊ paru3 mellonis ⁊ in hyeme ficus sicce. sed post cibum tollerantur pira cocta cum aniso ⁊ citonia. ⁊ granata dulcia. ⁊ muza ⁊ amigdale ⁊ auellane assate. ⁊ passule sunt meliores. sed melius est. aut omnes fructus dimittere. aut parum de eis sumere. aut ita sumere ut cito egerantur alios fructus dimittat cucurbite cocte in estate tollerantur. sed nō mellongene. Et poma arancia ⁊ limones ⁊ acetositas citri conceduntur pro parua quantitate loco saporis cum carnibus in estate.

De radicibus sicut rape ⁊ cepe ⁊ porri ⁊ allea. ⁊ raphanus. ⁊ radix pastinace. ⁊ similes etiam melius esset dimittere. tamen rape in hyeme cum carnibus coquantur ⁊ condiantur cum aromatibus. ⁊ cepē sine aromatibus. Et similiter porri ⁊ raphani comedant᷑ post cibum in parua quantitate. Pastinacarum vero melior est que vocatur carotum. ⁊ radices petrosilij tollerantur ⁊ coquantur cum carnibus. Cappares autē3 sunt cōuenientes ante cibum ⁊ oliue salite nō mature: ⁊ dulcificate sūt cōuenientes cu3 cibis. sparagi autem non sunt multum vtiles. ⁊ dimittat omne genus fungorum. ita ꝙ etia3 tartuflos siue tubera. si tamen comedantur sint cū multo pipere ⁊ sale.

Potus eius sit vinum medie vinositatis temperatus cum aqua nō nigrum sed claru3 odoriferum ⁊ melius est rubeū. ⁊ non sit multus. imo tantum vt cibum eliquet ⁊ nō natet in stomacho. Et caueat a nimio vsu venereorum. ⁊ nimia cogitatione ⁊ tristicia. ⁊ ꝯuersetur cum dilectis ⁊ vtatur moderato gaudio. Et hoc de regimine.

Quando erit principium veris debet se purgari a materia plurimu3 mixta ex colera ⁊ fleugmate ⁊ sumere sex vicibus hunc syrupum. ℞. syrupi acetosi simplicis syrupu3 de bisancijs mellis rosati colati aā. ℥. iij. aque buglosse aque feniculi aque endiuie aā. vncias quattuor clarifica ⁊ aromatiza cum

pauco nucis muscate capiant. ℥. ij. sy. ⁊ ℥. ij.
aq̄ pro vice calide i aurora ⁊ superdormiat.
¶ Sumpto syrupo purgetur cuz istis pillul'
vna vel duabus horis ante diez ⁊ supdormi
at per horam. ⁊ non prandeat nisi sex horis
transactis. ℞. pillulaꝝ aggregatiuaꝝ pillula
rum cochiarū an̄. ʒ. ʃ. fac. vij. sumant omnes
in vice vna. ¶ Jterum autem nō est nisi vti
le cum vadit dormituz semel in septimana su
mere. ℈. ij. istarum pillularum. ℞. mirabo-
lanoꝝ citrinorum. ʒ. ij. aloes ru. ℥. ʃ. agari-
ci infusi in oximelle cum tercia parte sui salis
gemme. ⁊ postea exiccati. ʒ. iij. ghiere simpli
cis de octo reb⁹ siue melle. ℥. i. reubarbari. ℥.
ʃ. spice. ℈. ij. fac pillulas cum aqua buglosse.
⁊ sūt quasi sine custodia ¶ Et quādo lauat
sibi caput faciat buliri in suo lixiuio foliorū
sene. ʒ. ij. iusqami ciperi rosaꝝ an̄. ʒ. i.

¶ Jtem vtatur in estate sepe de mane dya-
rodon abbatis cum medietate sui de triasan
dalis capiendo tribus horis ante cibuz. ʒ. ij.
ꝓ vice. ⁊ ista puto sibi sufficere cum auxilio
dei.

¶ Dolor capitis menstruatio supflua nō re
tentio spermatis fluxus albaꝝ humiditatuz
sterilitas. 4.

HEc nobilissima domina patitur
dolorem capitis ex interuallis p̄
cipue tamen postq̄ȝ est menstrua
ta ⁊ sentit in parte anteriori capitis manife
stum calorem. ⁊ ita indirecto renum ⁊ paruz
infra ⁊ menstruatur in notabili q̄titate exce
dente mensuraz. ⁊ durat mēstruatio. viij. die
bus. ⁊ in eodem tempore patitur quosdaz do
lores in stomacho ⁊ eructuatiōes. ⁊ abhorret
cibum ⁊ generatur ex eo si capiat mediocrit̄
⁊ egerit cōmuniter bis vel ter in die in predi
cto tempore ⁊ est macrefacta. licet nō tabida
⁊ preter hoc nō retinet semen viri. Et quādo
qȝ patitur fluxuz albaꝝ humiditatum ex ma
trice. Ex quibus rebus videtur mihi q̄ com
plexio eius sit calida ⁊ humida cum p̄sentia
tamen humores colerici i venis qui per emis
sionem sanguinis in tempore menstruoꝝ exa

cuitur ⁊ motus ad stomachum fumiendo ad
caput facit illum dolorem ⁊ stomachi accidē
tia. ⁊ cū hoc matrix videtur humida nō bñ
capiens sperma viri ⁊ fortasse motu cole re.
si aliquando retinet̄ adurit̄ ⁊ ꝓhibetur a con
ceptione ꝑ illud. petit ergo ꝯsilium. ⁊ ego po
nam id q̄ mihi videtur inuocato diuino au
xilio sine quo nullum rite fundatur exordiū.

¶ Primo oportet q̄ studeat habitare in ae
re tendēte ad siccitatem cum temparamento
actiuis declinante ad aliquale frigus ⁊ debet
vitare aerez calidūz ⁊ humiduz ⁊ ventos au
strales. ⁊ loca ad aque vapor venit humidi
tatum extraneaꝝ. ⁊ in estate habitet in alto
inter duo solaria cum fenestris versus septē
trionez. ⁊ faciat aerem flabellari ⁊ in hyeme
faciat temperari cameraz cum igne de lignis
siccis. ¶ Exercicium suuz debet esse suaue ie
iuno stomacho neqȝ multuz fatigetur in eo ⁊
melius est exercitiuz ambulādo precipue in
rure. ⁊ si esset rus montanuz esset melius. sed
post cibuz melius est quiescere tam ab exerci
tio animi q̄ȝ corporis ⁊ ꝯuersari cum dilectis
Et bonuz est q̄ habeat beneficium ventris oī
die semel uel saltē in duobus dieb⁹. ⁊ in hoc
si deficeret iuuet secum clistere cōmuni.

¶ Preterea dormiat in camera bono modo p̄
dicto in lecto nō vehemēter calido. sed tamē
ita ut nō infrigidetur. Et sufficit sibi sompn⁹
vij. horaruz capite bene eleuato ⁊ melius est
dormire de nocte q̄ȝ de die. ¶ Jn cibis optet
q̄ eligat tendētes ad leuē frigiditatez ⁊ aliq̄
lem grossiciē. Jtaqȝ panē habeat mediocrit̄
fermentatū ex farina optimi frumenti medi-
ocriter coctuz absqȝ sale ⁊ furfure ⁊ sit frumē
tum anni sui. ¶ De carnibus conueniunt e
vitulline castratine edoꝝ capriolorum ⁊ por
corum siluestriuz: ⁊ domesticoꝝ nutritoꝝ in
montibus. ⁊ precipue rostrum ⁊ pedes ⁊ spi
na ⁊ sunt bone carnes perdicuz ⁊ fasianoruz
⁊ caponum: ⁊ tollerantur pulli ⁊ auicule.

¶ Sed carnes agnoꝝ ⁊ porcoꝝ nutricorum in
domo ⁊ alie inpinguate in stabulis ⁊ capita
⁊ colla melius est q̄ dimittantur ⁊ silr aues

aquatice ⁊ pipiones. sed turtures tollerant̄ Et meliores sūt assate si bene digerit.

¶ De piscibus meliores sunt marini de libero mari sicut menule. aurate. corni trillie barbones. alberi ⁊ similes habentes carnem valde mollem bene odoriferum ⁊ boni saporis. Et qui habent squamas ⁊ nō sunt valde magni ⁊ tollerantur carpiones. agones. sardene ⁊ lucii. ⁊ tinalli. ⁊ trute de montibus. sed de piscibus nō debet se multum implere.

¶ Sanguis ⁊ lac nō conueniunt ei sed potest vti caseo iaȝ exiccato nō tamen in multa q̄titate ⁊ ouis gallinaꝝ p̄cipue assatꝭ. nō tamen valde induratis vel cum agresta vel succo citoniorum vel capriolorum vitis.

¶ De granis potest sumere far ordeum. panicuȝ. milium. pisa. ⁊ dimittat cicera ⁊ fabas ⁊ fasseolos precipue rubeos. ⁊ potest vti cicercula ⁊ aliquando laganis subtilibꝰ ⁊ minutetis in quantitate qua bene digerantur.

¶ De herbis certe nō sunt multum cōuenientes. sed tamen in estate cicorea. endiuia. pimpinella. pillosella. lapacium acutum acetosa allelupa possunt tollerari. Sȝ alias herbas melius est dimittere ¶ De fructibus crudi ⁊ humidi nō sunt vtiles sicut ceresa ⁊ mellones ⁊ pira ⁊ similia. possunt tamen sumi pruna bene matura cum cortice suo ante cibum gratia subducendi ventrem. Et si in estate comedatur mellones vel angurie uel citrulli sint in parua quantitate. De piris tamen coctis sb igne. ⁊ similiter citoniis coctis ⁊ pomis irugінentibus coctis potest sumere post cibuȝ ⁊ vue grosse nō multum dulces sed carnose pꝰ quaȝ aliquibus diebus steterint apense. ⁊ si etiam sint passe tollerantur amigdale ⁊ auellane recētes etiaȝ tollerant̄ cucurbita vere in tpibꝰ valde calidis si coquat̄ cū agresta pōt tollerari ¶ De radicibus napones ⁊ rape tollerantur. Sed allea. cepe. porri. raffani. ⁊ similia acuta sūt mala ⁊ similiter pastinaca rubea ⁊ alba. ⁊ radix petroselini ⁊ relique q̄ sunt in vsu nisi pringus.

¶ De pullulationibus sunt fugiēde ⁊ precipue sparagi. cappares. etiam nō sunt in mag̃ laude. Semia calida sicut anisuȝ ⁊ feniculuȝ ⁊ ciminū nō sunt conuenientia. sed inter aromata macis est magis cōueniens ¶ Sapores sui ex agresta ⁊ succo citonioꝝ ⁊ similiuȝ habentium quandaȝ stipticitatem ⁊ nō multaȝ acetositateȝ sunt cōuenientiores. acetuȝ tamen nō multū sumat ¶ Potus eius sit vinuȝ rubeum medie vinositatis vsq̧ ad medietateȝ tēperatum cum aqua sit extinctuȝ ferruȝ tandē tribus vicibus nec plurimuȝ bibat in vno cibo ¶ Caueat ab ira ⁊ odio ⁊ tristitia quantum potest. Et hoc de regimie ¶ Et descendendo ad medicinalia.

¶ Debet omni āno purgari saltem in vere si nō fuerit pregnans. ⁊ isto āno purgetur quanto cicius potest ⁊ sumat p̄mo hunc syrupuȝ. ℞. syrupi acetosi simplicis. ℥. i. ß. mellis rosati colati. ℥. ß. aque cicoree. ℥. iii. clarificetur ⁊ est pro vna vice sumat quatuor vicibus in aurora calidum. Sumpto syrupo purgetur cum istis pillulis. ℞. pillulaꝝ aggregatiuarū. ℈. ii. pillulaꝝ de benedicta. ℈. i. redificant̄ cum aqua endiuie sumantur hora. vii. vsq̧ ad horaȝ nonā dormiat quantuȝ potest. ⁊ postea obseruet debitā custodiaȝ. ⁊ hora. xiiii. sumat. ℥. v. vel. vi. aque ordei cuȝ zuch. ⁊ hora. xv. prandeat ⁊ tota die caueat a frigore. ⁊ in sero faciat clistere cum lib̄. i. ß. aque ordei ⁊ ℥. i. zuch. rubei absq̧ aliquo adiuncto ⁊ sequenti mane bibat ciphum vnuȝ aque ordei cum zuch. in aurora ¶ Postea vero ex interuallis quādoq̧. viii. quādoq̧. xv. dieꝝ ⁊ aliquādo integre mensis fm̄ q̄ sentit se grauem aut in stomacho aut in capite sumat ʒ. ß. vsq̧ ad. ʒ. i. de istis pillulis transacto p̄mo sompno de nocte. ℞. pillulaꝝ alefangiaꝝ. ℥. ß. mirabolanoꝝ citrinoꝝ. masticis aā. ℈. ii. aloes. ℥. ß. informent̄ pillule cuȝ aqua matricarie. de quibus sumat vt dictum estꝰ. Sed quia stomachus eius videt̄ recipere supfluitates colere bonū est q̄ assuescat post cibum sumē bolū vnū dyacitoniten cū zuch. aut comedat vnū coriandri prepati ⁊ possȝ aliqn̄ vti

diaparodon abbatis et rosata nouella in hyeme et tēporibus frigidis sumēdo. ℥. ij. p vice statim ante cibum vel in aurora.

¶ Et potest inungi stomachum suum cum isto vnguēto. ℞. olei masticini olei rosati olī citonioꝝ an̄. ℥. i. ramich. ℥. iij. musci. ℈. ʃ. gariophiloꝝ coralloꝝ rubeoꝝ an̄. ℥. ʃ. cere quātum sufficit et fiat vnguentū quo inungatur stomachus mane et sero.

¶ Facta vero prima purgatione est bonum quod vtatur masticatiōe pure masticis duabus vicibus in septimana masticādo medium coclear p vice et spuendo id quod venit ad os. et ꝙ in estate in mane lauet faciē suā cum aqua rosata et similiter timpora et ꝙ olfaciat sepe aquam rosatam. Jn hyeme vero olfaciat aquā rosatam in qua p libr̄. i. sit. ℈. ʃ. musci et. ℈. ʃ. ambre. Et etiam prima purgatiōe transacta et completo tempore purgationis menstrualis vtatur tam in prandio ꝙ̄ in cena comestione piscium paruoꝝ de generē superius dicto et frixentur in oleo cōmuni: et comedantur cum huiusmodi sapore. ℞. galange piperis cinamomi cardamomi zinziberi nucis. indice croci. renū stincoꝝ. piscium tessani nō corrupti an̄. ℥. ij. pineaꝝ mūdataruꝫ fisticoꝝ auellanaꝝ dactiloꝝ. vuaꝝ passaꝝ sine arillis an̄. ℥. i. pistentur oīa perfecte et cōficiantur cum vino cocto quod vocatur sapa. et de ista sapore comedat circa. ℥. iij. pro vice. Et noteť ꝙ simili sapore et vsu piscium debet vti ꝯiunx etiam magis ꝙ̄ ipsa. et non solum cum piscibus sed etiam cum carnibus. et hoc nō vilipendat licet in ꝯsilio suo nō sit scriptum. ¶ Jtem cōiunx suus postꝙ̄ est purgatus cum comedit carnes cum sapore supradicto uel pisces comedat istud pro ferculo.

¶ ℞. castaneaꝝ mundatarum numero. xij. coquantur cum bono brodio castrati uel caponis: vel passerum et postea bene ꝯterantur cū eodem brodio. ita ꝙ fiat ad modum ptisane in media scutella. et postea addatur lactis recentis ouini. ℥. ij. et condiantur cum puluere qui fit de galanga pipere cinamomo cardamomo stincis bene pistatis et puluerisatis an̄. partibus equalibus. et hoc nō obliuiscatur maritus saltem tribus vicibus in septimana. et nocet ꝙ nō oportet ꝙ sepe vtantur virili copula sed ex interuallis. ita ꝙ vnusꝗ ꝙ eorum cupide supueniat et in mane ieiuno stomacho ¶ Hec autem domina post eius mēstruales purgationes recipiat huiusmodi fumum ad matricem in mane ieiuno stomacho. et de sero cum vadit cubitum. ℞. bdellij iudaici. ℥. i. thuris. mirre. storacis. calamite an̄. ℥. i. ramich. ℥. ʃ. gallie muscate. ℥. vi. scꝫ descriptiōe Nicolai. et addatur musci ambre an̄. granas. x. ꝯficiantur omnia insimul cum bdellio dissoluto in vino et fiant forme similes auellanis de quibus vna pro vice ponať super prunis et recipiatur fumus p traiectorium ad matricem. ¶ Jtem in nocte teneat huiusmodi suppositorium et quādo de mane vult cōmisceri cum marito remoueatur. ℞. rosaꝝ rubeaꝝ. coralloꝝ ru. an̄. ℥. ij. ramich ℥. ʃ. gallaꝝ cupillaꝝ glandiuꝫ. an̄. ℥. i. musci ambre an̄. ℈. ʃ. bdellij iudaici. ℥. i. ʃ. dissoluatur bdelliuꝫ in vino et cum illo cōficiantur reliqua et fiant formule ad modum glandiū ligate cum filo. Et ista pro nūc sufficiant quātum ad hanc rem.

¶ Sed renes p̄cipue quando sentit caliditatem inungātur cum isto vnguento. ℞. vnguēti Galieni frigidi. ℥. ij. suci sempuiue. aceti an̄. ℥. i. rosaꝝ ramich spodij ypoquistidos an̄. ℥. ʃ. olei masticini et de citonijs an̄. ℥. ʃ. cere parum et fac vnguentum ad ignem.

¶ Et hec cum adiutorio altissimi illa que mihi occurrunt.

¶ Uertigo: Debilitas renum. ʃ.

Nobilis vir et excellētissim⁹ vtriusꝗ iuris doctor. d. Bartholomeus de Catijs patiť vertigiem ex interuallis tamen videť esse p causā ꝓpriam cerebro licet aliqn̄ ei ꝯmūicet stomachus et est homo delicate ꝯplexiōis humide. potius tēdentis ad frigiditatē ꝙ̄ ad

caliditate fortassis anno℞.xxxij. cui⁹ causam
puto eē fleugmaticā mā3 q̄ vētosatur facilit̄
ex puo motu uel calefactōne. aut q2 a mala
ꝯplexione hoc mō vētosante. Et iō in eius ꝑ
seruatiōe ponā ꝯsiliu3 habēdo respectu3 fm
plurimu3 ad caput ⁊ stomachū. Et addā ali
qua ꝑ renū debilitate: q2 video q̄ mltociens
inclinat̄ ad sternutandu3 ⁊ nō pōt. ⁊ nō relin
quēdo ꝯsideratiōnē stomachi. qm̄ quādo ma
le digerit etiam intēdit̄ dispō. Incipiamus
ergo ab aere ¶ Aer debet eē tpat⁹ in calidi
tate ⁊ frigiditate declinās ad siccitatē ⁊ clar⁹
⁊ subtilis ⁊ nō habitet in regiōe sicca ⁊ in pte
dom⁹ alta: ⁊ caueat ventū meridionalem.
¶ Cibus vero su⁹ oportet q̄ sit boni nutrimēti
nō vaporosus neq3 facilit̄ corruptibilis ꝓpin
quus tpamēto declinās ad siccitate3 aliq3 nō
multā ⁊ facilis digōnis. ⁊ meliores sūt panes
bn̄ fermētat⁹ bn̄ pastus ⁊ bene coct⁹ cui ꝯmi
sceat̄ aliqd de aniso. ⁊ carnes pullo℞ gallina
rū ⁊ caponū: ⁊ leporū ⁊ caprielo℞ iuuenliū
⁊ capreto℞ ⁊ vitulo℞ lactātiu3 puo℞ ⁊ auiū
minuta℞ ¶ Aues aūt aq̄tice: ⁊ porci ⁊ car
nes pecudine sicut agno℞ ⁊ carnes grosse oī
no vitent̄. Et dimittantur pisces ⁊ lac ⁊ case
us ⁊ possunt sumi vitelli ouo℞ nō pmixti cu3
caseo. Et in ferculis debet sumē aut micā pa
nis: aut miliū mundu3. aut risu3 coctū cu3 bo
nis carnib⁹ aut brodiū cicerū. aut herbas ali
quas odoriferas excepto petrosilino ⁊ apio
⁊ maxie ꝯuenit ei ruta ⁊ dimittātur caules ⁊
porri ⁊ blete ⁊ cepe ⁊ rappicie ⁊ herbe crude
⁊ victualia de pasta ⁊ fruct⁹ hūidi crudi nīi
sic⁹ ⁊ radices. sicut raphani ⁊ rape ⁊ fungi
⁊ tubera. Et loco salatucia sumat cappares
Et vtatur ꝑ saporibus sicut succū citonio℞
⁊ mirtillis cū amigdalis ⁊ aromatib⁹. ⁊ post
cibū pōt sumere auellanas assatas ⁊ amigda
las cū zucharo ⁊ citonia ⁊ pira cocta cū bo
no vino vel sub prunis. ⁊ nō d3 sumē cibi tā
tam q̄titatē ut nimis repleat̄ imo seruat reli
quas famis ¶ Potus vō su⁹ sit vinū pmixtū
cū mediatate sui de aq̄ clarū subtile odorife
rū habēs aliqd de stiptico. Et dimittat vina
multū dulcia ⁊ grossa: ⁊ mustum ⁊ nō potet
multū neq3 in cibo neq3 extra cibū ¶ Exerci
cium suū nō d3 eē forte nec tn̄ debet oīno q̄es
cere ẜ exercitiu3 suu3 fiat moderatu3 ⁊ an̄ ci
bum. Debet ꝓuidere q̄ oī die habeat bn̄ficiū
vētris aut cū clisteri aut cū suppositorio. aut
cu3 aliq̄ pillula de illis q̄s īfra dicā. Et cliste
ria sibi meliora in cōi vsu fiāt cu3 decoctione
bleta℞ ⁊ malua℞ ⁊ aniso℞ in q̄ distēpentur
ghiere pigre pulpe cassiafi. an̄. ℥.i. salis. ʒ.ij.
olei anetini. ℥.iij. ꝑ vno clistere. Et d3 dormi
re ī camera sicca ⁊ nō frigida vsq3 ad. vi. ho
ras vl̄. vij. ī die nāli. neq3 transcēdat. vij. ho
ras neq3 diminuat a sex ⁊ īcipiat nō stati p⁹
cibū ẜ trib⁹ horis post. ⁊ si pōt nō dormiat in
die imo si nō dormit sufficiēter ī nocte dormi
at in mane. Uitet tristiciā ⁊ irā ⁊ nimiā cogi
tationē ⁊ abstineat a venereijs inq̄ntu3 pōt ẜ
bn̄ assumat alias delectatōes ꝯfortātes aīa3.
Et hoc de regie. ¶ Quātu3 ad vsū medicia
rū ꝑ isto de purgatus est purgatōe vl̄i. ẜ d3
oī āno purgari recipiēdo ꝑ hūc syrupu3. ℞.
oximellis ꝯpositi oximellis sq̄llitici ⁊ syrupi
de asse. q si nō hētur sumat̄ loco ei⁹ syru. de
ysopo an̄. ℥.iij. sticados ysopi asse origani
an̄. ℥.i. buliāt in tribus lib᷑: aque iste herbe
lēto igne cū. ℥.ij. acori vsq3 ad medietatē ꝯsū
ptionē postea colet̄. ⁊ cū ista coluta distēpet̄
syrup⁹ ⁊ clarificet̄ ⁊ suffic̄ ꝑ. vi. vicib⁹. Sū
pto syrupo purget̄ cum istis pillis. ℞. ghiere
dyacolloq̄ntides. ʒ.i. ⁊ suffic̄ sibi ꝑ vna pur
gatiōe: q2 faciliter soluit. Semel aūt in duo
bus mēsib⁹ sumat. ℈.ij. vel. ʒ.i. h⁹ mōi pilla℞.
℞. spē℞ ghiere pigre. ℈.ij. trocisco℞ allada
hal. ℈.i. turbit. g̃.xv. sq̄lle assate. agarici. sti
cados an̄. g̃.xvi. dyagridij. ℈.v. ellebori ni
gri salis gēme. bdellij. an̄. g̃.v. bdelliū dissol
uet in vino ⁊ cera terātur ⁊ cribellent̄. ⁊ ꝯfici
ant̄ ex eis trocisci subtiles ⁊ exiccētur in vm
bra ⁊ postea terātur ite℞ ⁊ ꝯficiant̄ cū melle
passula℞. ita ut fiat sicut pasta ⁊ fiāt pillule.
¶ Sumat aūt in tpibus frigidis de isto ele
ctuario. ℞. bacca℞ lauri pipis sisseleos pi
retri an̄. ʒ.iij. radices peonie. aristologie ro.

aη̄.ʒ.ij.castorei trociscorū de squilla aη̄.ʒ.ſ.
ɔfice cū oximelle sqllitico: ita q̄ sit ad modū
electuarij ⁊ sumat de eo in dictis tpib⁹ oī ma
ne.ʒ.i.vsq̄ ad.ij.tribus horis ante cibū cum
pauca aqua mellis. Et bonū est q̄ omi mēse
bis sumat.ʒ.ſ.pillaꝝ de ghiera simplici qn̄
vadit dormitū. Et ex intuall̄.x.dieꝝ faciat
clistē huiusmōi in mane. ℞.ysopi asse absin
thei aη̄.ʒ.iiij.pulpe colloqntide.ʒ.i.centhau
ree.ʒ.ſ.carthami.ʒ.i.buliāt ī aqua vsq̄ ad
ɔsumptionē dimidietatis. postea colet̄ ⁊ ad
dat̄ ghiere pigre.ʒ.i.olei d̄ rutha.ʒ.iij.salis
ʒ.ij.⁊ fiat clistere. Et ī lecto teneat multā q̄ti
tatē ruhte maiorāe siccaꝝ.ita vt vapor eaꝝ
ɔtinue pueniat ad nares. Et optet q̄ vtatur
masticatorijs ex passulis ⁊ mastice ⁊ pipere
aut de radice piretri. aut fiāt gargarismata
cū attractiōe aq̄ maiorane p nares. aut impo
sitiōe olei de cucumē asinino in narib⁹ aut te
nēdo frustū panis porcini p tres horas ī ma
ne in narib⁹ ¶ Debet aūt lauare caput cum
lixiuio fōtiori factis purgatōibus: ⁊ bn̄ sicca
re. q̄ si vult aliqn̄ ita forte lixiuiuʒ facere q̄
faciat fissuras in cute faciat hoc mō. ℞.cal
cis viue libr̄.vi.cineris cerri fortis libr̄.iij.
ponant̄ in collatoreo ⁊ colent̄ sex libr̄.aque:
⁊ erit lixiuiū forte. q̄ si vult forti⁹ facē id qd̄
est colatū p̄ma vice colet secūda vice.

¶ Confectiōes aūt delectabiles que sūt ɔueni
entes in hac dispōne sūt dyacameron ⁊ pliri
sarcoticon ⁊ aromaticū rosatū ⁊ aromaticuʒ
gariofolatū. ⁊ dyambra ⁊ dyamuscū dulce
⁊ in estate magis ɔuenit aromaticū rosatum
aut plirisarcoticon. reliqua aūt in alijs tpib⁹
¶ Et hec cum auxilio dei puto sibi sufficere in
ista materia.

6. ¶ Vertigo: ymagiatio in oculis ⁊ tenebrosi
tatē visus ⁊ tinituʒ in auribus.

Iste nobilis vir de carpo patit̄
vertiginem ⁊ ymagiationes in
oculis ⁊ visus obtenebrationē:
⁊ īter duo supcilia quasi ɔtinuaʒ quādaʒ tri
stem sensatiōem ⁊ tinitū in auribus maxie in
vna ⁊ cū vult demucare nasuʒ sentit ex auri
bus ventū effūdi p̄cipue ex vna multū spuit
⁊ nocet̄ a frigore. nec sentit arterias artificia
les aut ī tiporib⁹. aut post aures pulsare ⁊ q̄ꝫ
uis in vsu ciboꝝ frigidoꝝ ⁊ viscosoꝝ. sicͣ sūt
pisces pastilli ⁊ caseus. ⁊ siliter in vsu alioꝝ
rerū caput replētiuʒ ḡuetur magis. Et p⁹ de
bitas purgatiōes alleuiet̄. tn̄ v̓tigo nō cessat.
etiā qn̄ sentit stomachū bn̄ digerē ⁊ appetere
⁊ māifeste nocet̄ ab occursu frigidi aeris du
rauit etiā ista passio iam qbusdā annis ⁊ hō
mltaꝝ cogitationū pauce alacritatis niger ⁊
macer ānoꝝ quasi.xlvij.uel circa. Ex qbus
ītelligo q̄ v̓tigo est p ꝓprietateʒ capitis ꝓpt̄
hūores frigidos mixtos ex fleugmate dn̄an
te ⁊ mlīa: ⁊ qn̄q̄ coicat ei tot⁹ ⁊ qn̄q̄ stoma
chus scꝫ qn̄ indebite regit̄. dabo igit̄ sibi cō
siliū ⁊ deus sit dator auxilij.

¶ Dēt ergo p̄mo ꝓuidē q̄ hēat locū sue ha
bitatiōis ī aere tpato declināte tn̄ ad caloreʒ
⁊ siccitatē q̄ si t̄ra sua sit hūida nec pōt illaʒ
pmutare ꝓuideat in tpe hyemis q̄ habitet in
solari alto ⁊ in camera int̄ duo solaria bn̄ sic
ca ⁊ clausa ⁊ calefiat camera cū igne d̄ lignis
siccis. ⁊ si eēnt aliq̄tulū odorifera nō nocētur
⁊ portet caput ɔueniēter cooptuʒ cū pānis.
¶ Scd̄m q̄ camera habeat multos saccos pen
dētes in diūsis locis circa pietes plenos mai
orāne sicce. ⁊ ruthe sicce ⁊ foliorum lauri aut
origani aut q̊rundā ex istis. silr̄ ex se. nigelle
torrefacte ⁊ p⁹ īfuse in aceto ⁊ exiccato. ⁊ silr̄
odor musci ⁊ ābre ⁊ ligni aloes ⁊ gariof. etiā
folij sūt valde ɔueniētes. Et caueat exire ad
aerē frigidū ⁊ hūiduʒ q̄to pl⁹ pōt. ⁊ qn̄ exit
sit bn̄ coopt⁹. ⁊ portet secū in manu sacculū ī
q̊ sint.ʒ.iij.nigelle torefacte ⁊ īfuse in aceto ⁊
p⁹ea exiccate. Et silr̄ sacculi supd̄ci ɔueniūt
i lecto corā faciē suā ut aerē trahat mixtū va
porib⁹ dcāꝝ reꝝ ⁊ nō habitet in t̄reno nec ī
loco fetido ita q̄ studebit q̄ latrinarū vapor
nō īficiat camerā suā ⁊ nō respiciat ab alto ī
ꝓfūduʒ. nec diu r̄spiciat res q̄ circularit̄ mo
uent̄ aut valde velocit̄ ⁊ non stet diu cū capi
pite sub radijs solis ⁊ minus sub radijs lune
maxime dormiendo.

In mane ieiuno stomacho debet laborare et exercere exercitio i quo laborent inferiora. ut pedes et nates et brachia: et in quo caput non multum laborat ¶ Et loco exercitii faciat in mane postquam habuit ventris beneficium fricari corpus cum panis calidis lenibus trahendo ad inferiora et caueat exercitia i quibus caput tenetur depressum aut multum laborat sicut est exercitium scribendi legendi maxime post cibum: et quando est purgatus post fricationes corporis faciat fricari caput lenibus panis non nimis fortiter et faciat pectinari caput et non intret balnea dulcis aque aut stuffas in quibus sit multus vapor aquarum dulcium.

¶ Expedit sibi quod habeat ventrem lubricum potius quam stipticum. Et quia comedere humida non est utile ratione humectandi oportet quod prouideat talia fercula sumere quod habeat omni die ventris beneficium bis vel saltem semel. Et ideo conuenit sibi ferculum de marcuriali cum herbis odoriferis sicut feniculo. origano et euforbio et maiorana. aut de vrtica cum dictis odoriferis. aut de malua si sibi sufficiat. aut comedat ficus siccas ante alios cibos: aut bibat. ℥. ii. ysopi sicci cum aqua mellis vel brodio carnium. aut. ℥. ii. uel circa thimi sicce. aut decoctionem. ℥. i. calamenti montani sicci uel viridis. Cum istis. n. habebit ventrem satis lubricum: etiam si non comedat res valde molles. Et quando ista non essent presentia aut haberent tedium istorum potest recipere clistere commune quod est sibi valde utile. Et quandoque sed raro. ʒ. i. pillularum de hiera de octo rebus ante cenam vel ante prandium. aut quantitatem auellane de bona terpentina duabus horis ante prandium.

¶ Somnus eius debet esse de nocte non de die incipiendo vna hora cum dimidia post cenam et sit in camera vel loco tendente ad caliditatem vel siccitatem absque lumine et capite bene cooperto et bene eleuato: et non interrumpatur si fieri potest. Et incipiat primo dormire super dextro latere. post primum somnum vero vertatur ad sinistrum et quando percipit se digessisse redeat ad dextrum latus: et non dormiat resupinus: nec in loco frigido uel humido. nec capite depresso. et vitetur somnus diurnus maxime post prandium. Sed si de nocte non bene dormiuit dormiat in mane ante tertias. sufficit ergo sibi quantitas somni in die naturali sex vel septem horarum.

¶ In cibis oportet habere diligentiam quod sint potius ad temperamentum tendentes versus calidum et siccum non multum: et quod sint facilis digestionis non multe vaporationis humide ad caput non grossi nec viscosi. ¶ Panis ergo suus sit ex optimo frumento anni sui mundo ab aliis granis maxime careat lolio. et sit frumentum de sana messe et cui non superuenit nocumentum. et fiat de farina habente aliquid minuti furfuris commixtum: et sit panis coctus sufficienter potius parum amplius quam quoquo modo deficiens in coctura et ita fermentatus sufficienter immo excedat quam deficiat. et sit bene pistus et habeat satis de sale. et panes aliorum modorum vitentur. et non comedatur calidus quando a furno defertur immo expectetur quod fumus bene exeuntur a pane nec comedatur post quartam diem.

¶ Carnes conuenientes magis aliis sunt carnes auium precipue perdicis atauegii. fasiani paruarum auium degentium in arboribus et pratis excepto merulo et quallia siue ortigine. Alie non pue auicule sicut fidecula et philomena et pectora rubea et francollini et similes valde conueniunt et pulli etiam in libero loco nutriti mediocriter pingues et mediocriter iuuenes. et columbi volare incipientes non indurati nec antequam pennas compleuerint: et turtures non impinguate super flue precipue iuuenes. Aues tamen aquatice non sunt conuenientes sicut anseres anates et similes. et precipue ille que sunt mali odoris aut dure antique aut valde impinguate. Et de quadrupedibus conueniunt caprioli iuuenes et lepusculi et capretti et vituli parui lactantes et castrati annuales. Agni vero et porci capita et interiora dimittantur nisi quod epata pullorum sunt satis bona. et meliores sunt ex parte anteriori et non comedatur multa pinguedo sed pars rubei de animali mediocriter pingui porcelli nouiter nati etiam omnino vitentur Et meliores sunt ei assate aut cocte super prunis quam elixe.

¶ Pisces melius est dimittere. sed si comedantur sint parui squamosi boni odoris et saporis.

de fluuio habente liberū fundū nō scenosū aut sint de libero mari nō de vallibus aut stagnis ⁊ sint assi aut cocti in vino ⁊ aceto.

Lac est malū isti passiōi ⁊ dimittatur etiā caseus ⁊ si sumitur sit in pua quātitate. Sanguis aīalium est malus ⁊ ea que ex illo fiunt.

Vitelli ouoꝝ gallinaꝝ recētia nō multū cocti siue ī aqua siue in ferculo siue cū cortice siue in frictilio siue cū herbis odoriferis sūt ꝯueniētes. ſ nō debent esse duri uel nimis cocti. ⁊ nō misceatur cum caseo uel cū farina qn̄ coquūtur. Victualia que fiūt de pasta elixando uel assando alr̄ ꝙ̄ faciendo panē sicut pastilli ⁊ lagane ⁊ tartoclee ⁊ silia sunt mala ⁊ iuscula de frumēto ⁊ frumētū elixum sunt mala. tolleratur ptissana ordeacea cū amigdalis ⁊ zuch. ꝯdita: ⁊ similiter ordeū fractum ⁊ far ⁊ brodiū ciceꝝ rubeoꝝ ⁊ nigroꝝ ⁊ reliq̄ grana dimittantur. sicut fabe pisa ſba ipoꝝ cicerū lentes fasseoli cicercule ⁊c. de milio tn̄ ⁊ panico ⁊ rizzo pōt aliqd tollerari in ferculo. sed non sit multū. ⁊ sit coctū cum bonis carnibus pinguibus: ⁊ aliquādo ꝯdita cū amigdalis ⁊ zuch. ⁊ oleo dulci oliuaꝝ uel amigdalarum dulciū. Herbe ꝯueniētes sunt abrothanū ruta saluia maiorana bethonica. origanū calamentū de qbus potest facere aliqn̄ sallaticiū si delectat. ſ lactuca ⁊ portulaca et siles nō ꝯueniunt. appiū ꝑcipue est malū. ſ terfolium ⁊ anetū tollerātur: ⁊ ꝯueniūt ysopus ⁊ chimus ⁊ saturegia ⁊ millefoliū. caules etiā sunt male. borago buglossa endiuia cicorea cocte tollerantur in estate. De radicibus dimittat rapas. napōes. cepas. porros. ⁊ allea ⁊ pōt vti pastinaca domestica ⁊ siluestri: nō in multa quātitate: ⁊ ꝑcipue carotto cocto ⁊ dimittat raffanos tam ante cibū ꝙ̄ post decoctione tn̄ radicū petrosilij ⁊ feniculi ⁊ radicibus pringoꝝ vti potest. Fructus humidi sicut poma. pira. psica. ceresa: ⁊ similes sunt mali sed ficus sicce ⁊ passule ⁊ grana pini ⁊ amigdale ⁊ fistici ⁊ auellane ⁊ nuces tollerantur nō sumēdo tn̄ vnq̄ de fructibus nimiā quātitatem. ⁊ dimittat castaneas ⁊ silliquas mellones cucumeres cucurbitas ⁊ siles ⁊ dimittat ⁊ granata nisi pauca ⁊ citonia nisi ꝯfecta cum melle ⁊ aromatibus. Cappares ⁊ oliue salite sūt satis ꝯueniētes. Fūgos ⁊ tubera penitus nō assumat. Et in cena minus comedat ꝙ̄ in prādio ⁊ nō comedat in cena ferculū neq̄ comedat scd̄a vice nisi ꝑcipiat primum cibum exiuisse de stomacho ⁊ nisi famē habeat certam. nec comedat multiuaria ⁊ diuisa ī eadē mensa sed sit ꝯtētus vna manerie vel ad plus duabus. Et saporibus vtatur cū pipere zinziberis cinamomo gariof. sed nō in nimia q̄titate nec de aceto multū sumat sed potius vtatur sabba aut melle bene cocto aut zuch. ꝓ saporibus cum aromatibus. Potus sibi melior esset aqua mellis ita ꝙ coqueretur mel cum aqua. ⁊ sit mellis libr. .aque libr. viii. ⁊ buliāt simul ꝯtinue remouēdo spumā vsq̄ ad cōsumptōnē tercie partis vel quousq̄ sit clara. si autē bibitis vinū melius est album ⁊ paucifeꝝ ⁊ si sit ꝑmixtū cū aqua mellis est melius. ⁊ omnino sit parcus in potu ꝑcipue in cena: ⁊ caueat vina potentia ⁊ pura.

Caueat ab ira tristicia accidia odio sollicitudīe ⁊ multa cogitatōe ⁊ timore ⁊ sumat gaudium tempate ⁊ caueat a venereis quātum potest. ⁊ hec de regimine.

Descēdendo ad medicīalia certe dico ꝙ ꝯsiderādo ꝙ cum leuibus nō recedat egritudo ⁊ purgandū est cerebrū de fleugmate ⁊ mlia debet vti semel in mēse de istis pillulis. ℞. interioris collogntide dyagridij bdellij. aloes epatici euforbij gumi arabici salis nitri corticum eleboris nigri an̄. ℨ. i. pistentur ⁊ cōficiantur cū succo caulium ⁊ fiant pillule. ⁊ ꝑmo īcipiat capere. ℨ. ſ. ꝓ vice duabus horis an̄ diem. ⁊ dormiat vsq̄ ad diem: ⁊ nō prandeat nisi transactis. vij. horis ⁊ ante prandium per horā bibat. ℥. v. aque ordei cum. ℥. i. zuchari rubei. ⁊ caueat illa die bn̄ a frigore: ⁊ si hac vice bene opentur in sequentibus vicibus sumat tātundē. si aūt paꝝ opantur in scd̄a vice sumat. ℈. ij. ⁊ ad plus. Si iste paꝝ fecerint sumat. ℨ. i. sed nō puto ꝙ sit oportunum

ad.ʒ.i. ventre ⁊ semp̄ quādo capiāt̄ obseruetur bona custodia. ¶ In tēpore internediobis in septimana faciat distere cū decoctione centhauree mioris ⁊ anisoꝝ ⁊ assari ⁊ corticum agarici ⁊ i colatura addat̄ ghiere pigre ʒ.i. olei.ʒ.iij. salis.ʒ.i. ⁊.ʒ.⁊ si distē nō vult saltem sumat cum vadit dormituꝫ pillularuꝫ stomachaꝝ Mesue.ʒ.ʒ. bis in septimana.

¶ Preter istas purgatiōes q̄bus totū corpꝰ purgat̄ ⁊ optet sepe de mane vti aliquo aut masticatorio aut gargarismate deponēte fleugma de cerebro ¶ Masticatoriū bonuꝫ.

¶ R̄ masticis.ʒ.i. origani piretri añ.ʒ.i. ꝯfice formas similes auellanis ⁊ masticet̄ vna in mane ieiuno stomacho p horā spuendo illud qđ ad os venit de fleugmate. Fortiꝰ istud. R̄. masticis.ʒ.i. stafisagrie pipis añ.ʒ.i. misce ⁊ fac masticatoria.

¶ Gargarismata aūt fiūt ex oximelle sq̄llitico ⁊ pipe ⁊ aque maiorane. R̄. oximellis sqllitici.ʒ.i. piperis pistati.ʒ.ʒ. aque maiorane ʒ.iij. gargarisetur in tribus vel q̄tuor vicibꝰ stomacho ieiuno ¶ Lauetur caput semel vel bis in septimana post purgationeꝫ ⁊ postq̄ i p̄cedentibus diebus vsus est masticatorio.

¶ Lixiuiuꝫ bonū. R̄. lixiuij p̄parati pro lauando caput quātitateꝫ sufficientē folioꝝ sene.ʒ.ij. origani. abrotani. calamēti. terfolij añ Ma.i. ⁊ fac bulire sil̄ ⁊ cū istis lauet̄ caput.

¶ Portet in tēpore hyemis sup caput saccullum huiusmodi. R̄. ruthe sicce origani abrothani. calamēti. sticados arabici sauine añ. ℈.ij. gariofll.ʒ.i. nucismuscate.ʒ.ij. musci granas. vi. pistent̄ pistanda ⁊ fiat saccul⁹ aut in sindone rubea. aut in pāno lineo subtili ⁊ portetur abraso capite.

¶ In tēporibus a nouēbre vsq; ad principium Aprilis oībus.x. diebus semel sumat. vi horis ante prandium ieiuno stomacho.ʒ.ij. metridati cum.ʒ.i. aque mellis.

¶ In reliq̄s diebus quādo nō sumit solutiuuꝫ nec sumit metridatū bonū est q̄ oī mane sumat.ʒ.ij. ꝯfectionis de musco dulcis descriptione Mesue. Et in t̄pibus magni frigoris pōt sumere.ʒ.ij. pro vice ꝯfectiōis de piretro descripte a Mesue in capitulo de epilentia. cuius descriptio. R̄. piretri humectati.ʒ.iij. pineaꝝ purgataꝝ.ʒ.ix. ziziberis gariofiloꝝ nucismuscate rubee añ.ʒ.i.ʒ. cinamomi.ʒ.ij.ʒ. mellis despumati q̄tum sufficit ⁊ hoc loco dyamusci dulcis ¶ In vere scꝫ in principio Marcij sumat p̄mo hūc syrupū sex diebus. R̄. oximellis squillitici syrupi acetosi ꝯpositi añ.ʒ.i. aque saluie.ʒ.iij. ⁊ est p vice vna sumat̄ calidus vna hora añ diem ⁊ sup dormiat. ¶ Sūpto syrupo sex vicibꝰ capiat has pillulas. R̄. pillulaꝝ fetidaꝝ.ʒ.i. pillularū alandal.℈.ʒ. fac pillulas cū aqua rute sumātur duabus horis añ dieꝫ cū custodia.

¶ Qꝫ si p ista nō integre liberatur. R̄. calcis viue lib̄. vi. cineris tinctoꝝ lib̄.iij. ponant̄ in colatorio ⁊ post addat̄ aque calide lib̄.x ⁊ colligat̄ aqua q̄ colat̄ tam diu q̄ diu ouuꝫ natat in ea postea dimittat̄. ⁊ cum ista fricet̄ caput prius bene abrasū ita q̄ faciat fissuras ⁊ post ponatur sup caput. aut folium caulis p̄us calefactuꝫ aut folia iari siue barbe aarō siue serpētarie mioris. Et quādo claudūtur fissure fricetur locus de nouo cum capitello. ⁊ ponant̄ folia ⁊ hoc p mensem. Et ista puto cum dei laude sibi sufficere.

¶ De Epilensia ꝯsiliuꝫ septimuꝫ.

Vir egregius Jacobus euāni d̄ Nouaria passus est febres difficiles cuꝫ extennatiōe corporis ⁊ prostratiōe quasi vltima appetitus a p̄ncipio februarij p̄ximi p̄teriti p m̄ltos mēses ⁊ i hoc tēpore inceperūt crura tumefieri: ⁊ redeunte appetitu ⁊ recedente febre p̄seuerauerit tūor qui erat vndimia phlomōides occupās crura ⁊ coxas ⁊ cū hoc ex intuallis sup̄ueniebat erisipila cū rubore pruritu ⁊ vesicatione cutis ⁊ fuerūt sibi facta duo cauteria singulum in singulo talo. ⁊ vesica vna grossa nata est i altero crurū ex quo remāsit vlcus ⁊ p appositioneꝫ fortiū infrigidantiū detumuerūt crura ⁊ ip̄e incidit vehementē emigraneā ⁊ modo

est quarta dies. passus est duos poxismos
epilensie in die vna. ⁊ facta purgatõne remã
sit sine febre ⁊ mitigat⁹ ẽ dolor capitis. ſ; remã
sit grauitas in capite. ⁊ ex interuallis verti-
go. Scribemus ergo hic breue cõsilium pro
eo vtile ⁊ nõ pomposum.

¶ Sumat in cibis pane de frumẽto mundo
⁊ sano bene pistum multũ fermentatuꝫ ⁊ mul
tum coctum ⁊ reliquos fugiat ¶ Carnes su
mat pulloꝝ ꝑdicum fasianoꝝ turturũ ⁊ par
narũ auiuꝫ degentiuꝫ in arboribus ⁊ pratis
boni saporis ⁊ odoris ⁊ carnes edoꝝ ⁊ vitu
lorum lactentiũ ⁊ castrataꝝ aĩalium ⁊ capri
oloꝝ ⁊ aproꝝ iuuenũ ⁊ reliquas dimittat.

¶ Caseum lac ⁊ sanguinem ⁊ multã pingue
dinẽ nõ comedat ⁊ oleũ oliuaꝝ est melius cũ
butiro ⁊ pro ferculo sumat brodium carni-
um vel panẽ coctum uel oua dissoluta in aq̃
cum agresto vel succo arancearuꝫ ⁊ dimittat
legumia ⁊ victualia de pasta ⁊ pultes nisi de
faria ordei aut farris ⁊ ipm ordeũ ⁊ far fcã
ĩ fercul' sũt ꝯueniẽtes ¶ De herbis tm̃ rutha
⁊ maiorana ⁊ origanum ⁊ calamentũ sũt vti
les ⁊ borago ⁊ buglossa ⁊ endiuia ⁊ melissa
tollerant: ⁊ fugiat oĩno apium tanq̃ inimicũ
nature. ¶ Pisces ⁊ granari ⁊ cãcri dimittã
tur etiam ⁊ anguille tam saliti q̃ recentes.

¶ De fructibus põt vti vuis passis ⁊ ficub⁹
siccis ⁊ recẽtibus ⁊ granis pini ⁊ amigdalis
cũ zucharo ⁊ auellanis assatis ⁊ post cibum
citonijs assis aut piris assis in parua quãtita
te ⁊ reliquos fructus dimittat.

¶ In potu sumat vinũ albũ vel pauci colo
ris bene tempatuꝫ cum aqua zucharata ⁊ nõ
suphabũdet in potu neq̃ ĩ cibo ¶ Dormiat
in lecto de nocte capite bene eleuato sup latẽ
bñ cooptus ⁊ etiã somnuꝫ diurnũ caueat. ⁊
sufficiant sibi septẽ hore ĩ die nãli oĩb⁹ pen-
satis. ¶ Prouideat q̄ oĩ die habeat bñfici
um ventris ⁊ nõ satisfaciẽte natura iuuet se
cum clisteri vel suppositorio. Loco exercitij
faciat sibi in mane post egestionẽ fricari bra
chia spatulas ⁊ dorsuꝫ ⁊ nates trahẽdo deor
sum ⁊ postea pectinare caput ⁊ leuit' fricari.

¶ Caueat a coitu ⁊ ira ⁊ tristicia ⁊ assumat
gaudiũ tempatum. Ista sũt descripta de regi
mine dimittẽdo aerẽ quia credo q̄ habitabit
in loco sicci aeris ad leuem caliditatẽ tenden
tẽ ⁊ in tẽpore nebuloso vel pluuioso uel ven-
toso stabit domi in bono lecto clauso.

¶ Veniẽdo ad medicinalia cum erit noua-
rie capiat primo hũc syrupum ꝯsiderãdo q̄
epar habet calefactũ ⁊ sanguiem infectũ collẽ
⁊ fleugmate. ℞. semĩuꝫ cõmuniuꝫ frigidoruꝫ
ʒ. ij. folioꝝ endiuie. M. i. semis peonie. ʒ. ß
sticados arabici. ʒ. ij. fac buliri oĩa ĩ libr̃. iij.
aque vsq̃ ad medietatis ꝯsumptioneꝫ postea
colet' ⁊ in colatura addat' zuch. ʒ. v. mellis
despumati. ʒ. i. clarifica ita ut sit syrup⁹ pro
q̃ttuor vicibus. etiã sumat' calid⁹ in aurora.

¶ Sũpto syrupo ⁊ purget' cum istis pillulis
℞. pillulaꝝ õ ghieralogodion. ℈. ij. sumãtur
duabus horis ante diem cum custodia.

¶ Facta purgatiõe ista sequẽtib⁹ diebus su
mat in mane in aurora. ʒ. ij. hui⁹ electuarij.
℞. plirisarcoticon. ʒ. ij. trium sandaloꝝ. ʒ. i.
misce. ⁊ postq̃ totũ sũpserit reficiat de nouo.

¶ Sed si vrina sua dimittat illã rubedinẽ q̃
habet tũc sumat solũ plirisarcoticõ aut dya
muscũ dulce aut ꝯfectionẽ de piretro descrip
tione Mesue in capitulo de epilẽsia. Iteꝫ in
mane post factã purgationẽ masticet ꝑ horã
mediũ coclear hui⁹ masticatorij. ℞. masticis.
ʒ. i. pipis ĩtegri. ʒ. ß. in granis. Item qñ non
masticet vtat' caputpurgiuꝫ ⁊ sufficit pro isto
trahicere ꝑ nares succũ qui exprimit' a blite
cruda pistata tribus vel quatuor vicib⁹.

¶ Item est ꝯueniẽs dimissis caputpurgio:
⁊ masticatorio gargarizare aquã mellis cuꝫ
pipe ita q̄ ad. i. libr̃. aque mellis ponant'. ʒ.
ij. pipis pistati ¶ Cõuenit etiam quousq̃ ces
sat capitis grauitates sumere in mẽse bis. ʒ.
i. haꝝ pillaꝝ sine quibus esse nolo añ. ꝑtes
equales. In nocte super suo puluinali teneat
huiusmodi sacculũ ⁊ sup illud teneat caput.
℞. folioꝝ ruthe siccoꝝ. ʒ. iiij. semis peonie
radicũ peonie maiorane sicce añ. ʒ. i. gariof.
gallie muscate añ. ʒ. i. ß. fac puluereꝫ. ⁊ sũat'

in sacculo ex pāno lini subtili ita ut extendat super puluinali. ¶ Item de simili puluere liget i pāno subtili. ʒ. ij. cū. ʒ. s. nigelle torrefacte ⁊ teneat in manu ad odorandū in die.

¶ Ultimo nō ptermittat vsū clisteriorum in quibus ponat salte semp. ʒ. i. gherepigre pro vice cum decoctione cōmuni ⁊ oleo ⁊ sale ⁊ post cibū vtat coriādro correcto. De vlcerib⁹ aūt cruriū ⁊ tumore relinqmus cyrurgico suo q secū ibit. ¶ Et hec sufficiāt cum laude dei.

¶ De Epilensia p ꝓprium nocumentū cerebri q̄ pronūciat paralisim ⁊ mlīam.

Dispositio nobilis viri ⁊c. annorum. xxxv. est epilēsia p proprium nocumentū cerebri cui⁹ poxismus tam fortes q̄ debiles cōcomitat stupor sinistre ptis aut quo ad manū magnam tm̄. aut quo ad pedē etiam ⁊ fortes poxismos p̄cedit ⁊ sequtur tremor cordis huius morbi cām ſm ea que ɔprehēdi possunt est humor fleugmatic⁹ a dn̄io. licet aliqñ quedā sit ibi male colere permixtio. Similit ut puto hūorū melācolici q̄ ostēdit ex motu sanguis ad emorroydales venas hora fortiū poxismorum. ⁊ qz ex interuallis mensiū iā passus est tres valde fortes poxismos ⁊ multos debiles ⁊ egritudo durauit iam qbusdā ānis ⁊ est p cerebri ꝓprietatem iudicandum est in dubio magis de timore q̄ de spe. sed ad mitigandū morbū ⁊ ꝓhibēdos morbos quos hic dicta ꝓnūciant sꝫ palasiā ⁊ melancoliā. Uidetur ergo mihi vtendum eē regimine sex rerū nō nāliū ut scribetur infra ⁊ regimen medicinarum. sed hic dimittā regimen sex rerū nō nālium ⁊ pro ɔplēdo ista recurre ad ɔsiliū illi⁹ dn̄e Uicētine quod ē de pfocatione matricis ul epilie.

¶ Descendendo ad medicinalia videt mihi q̄ oi āno bis sit purgādus ordinate semel in autūpno ⁊ semel ante mēsem Aprilis. In autumpno sumat prius hūc syrupū. ℞. epithi florum sticados aā. ʒ. vi. acori ysopi calamenti origani basce calamīti aā. ʒ. ij. s. radicū ⁊ se. peonie aā. ʒ. ij. anisi piretri aā. ʒ. i. s. piperis longi. ʒ. i. ʒinʒiberis. ʒ. s. passularum enucleatarū. ʒ. s. buliant in aqua sufficiēti vsq; ad duarū tertiarum ɔsumptionē. ⁊ in fine colet ⁊ addatur aceti squillitici. ʒ. iij. mellis lib. i. s. ⁊ buliāt quousq; habeāt spissitudiem syrupi ⁊ iterū aromatiʒetur cū cinamomo ʒiʒi. pipis nigri nucismuscate aā. ʒ. i. ligent in pāno ⁊ suspendant dum bulit in syrupo ⁊ de hoc syrupo sumat. ʒ. ij. pro vice cum. ʒ. ij. aque feniculi ⁊. ʒ. i. aque maiorane. ⁊ hoc fiat sex vicibus. ¶ Sumpto syrupo purget die septima cum istis pillulis. ℞. aristologie ro. castorei salis indi siseleos aā. ʒ. i. trociscorum de squilla radices peonie aā. ʒ. i. s. ghiere pigre sticados epithimi aā. ʒ. ij. s. agarici. ʒ. iij. polipodij. ʒ. i. ℈. ij. colloquintide. ʒ. i. ℈. ij. turbith. ʒ. s. mirabolanorum nigrorum emblicorum belliricorum aā. ℈. ij. s. lapidis laʒuli abluti. xxx. vicibus cum aqua buglosse. ʒ. iij. ℈. i. mirabolanorū citrinorum ellebori nigri camepiteos camedreos aā. ʒ. ij. ɔfice cum oximelle squillitico. ex hijs pillulis sumat post dictū syrupū. ʒ. i. s. vel si pīti medico videtur sumat pillularum cochiarum Almansoris. ℈. iiij. ⁊ in die qua sumit farmacū caueat a frigore. Facta purgatione sumat omni mane vsq; ad sex dies oximellis squillitici. ʒ. i. syrupi de sticados. ʒ. s. aque maiorane ⁊ feniculi aā. ʒ. i. s. ⁊ iterū purget sumēdo ex p̄dictis pillulis. ʒ. i. tantū.

¶ Hijs duabus purgatiōibus factis omni septimana salte semel sumat de sero cū vadit dormitū. ʒ. i. pillularum de ghiera Galieni ſm descriptiōē Nicolai: ⁊ p tūc leuissime cenet.

¶ In dieb⁹ in qbus nō sumit pillulas istas ɔuenit oībus duobus mēsibus semel purgari cum giera dyacolloqntidos posita a Mesue in capitulo de epilēsia ⁊ sumat p vice. ʒ. i ad plus: ⁊ aliquādo. ℈. ij ¶ Quādo nō sumat dictas purgationes aut ex poxismo uel alia causa faciat fieri loco pillularum ꝺ ghiera Galieni in vice vna vnū clistere hoc mō. ℞. asse ysopi absinthij aā. ʒ. s. pulpe collogntide. ʒ. ij. centhauree mioris. ʒ. s. buliāt in aq̄

⁊ colet̃ ⁊ addatur carthami.ʒ.i.ſ.olei ꝺ̃ ker
ua.ʒ.v.ſalis.ʒ.ij.fiat cliſtere: ⁊ lȝ multis aliis
modis purgari poſſent iſti videtur mihi me
liores i q̃bus videt̃ ꝯſiderandũ ꝙ tẽpore ma
gni frigoris nõ exhibeant̃ niſi iſirmo pri⁹ qui
buſdaȝ diebus ſtãte in camera calida ⁊ non
egrediẽte extra: ⁊ ſiſr in die farmaci ⁊ die ſe
quẽti. in tẽporibus v̇o magni caloris nõ ſiãt
purgationes niſi cũ pillulis ghiere Sal.ſup
ſcriptis. ¶ In vere circa mediũ Martij vel
fineȝ purgetur ſiſi modo ſicut dictũ eſt de au
tumpno niſi ꝙ paucũ plus põt ꝺ̃ ſolutiuo ex
hiberi. Et hec pro ſolutione ſufficiãt.

¶ Ultra iſtas euacuatiões que ſunt vl̃es eſt
caput poſt duas gñales. Ueris purgatiões ⁊
autũpni ſiſr purgandũ cũ maſticatõijs ⁊ gar
gariſmis itaqȝ ſcribam plura ex q̃bus eligat
magis placita ſȝ aduertat ꝙ quaſi oĩ die añ
prãdium iſtis vtat̃. ¶ Maſticatoriũ vſuale
℞. piretri.ʒ.i.maſticis.ʒ.i.ſ.pulegij origãi
añ.ʒ.ij.piſtentur hec oĩa bene ⁊ fiant ſacculi
ꝺ̃ pãno lineo ad quãtitateȝ auellane ⁊ imple
antur dicto puluere ⁊ bene ſuantur. ⁊ deĩde oĩ
mane maſticet̃ vnus per horã mediã ſpuẽdo
fleugma ad os deſcendẽs. ¶ Aliud. ℞. pire
tri.ʒ.i. ſynapis.ʒ.i.ſ.ſtafiſagrie.ʒ.iij.ſalis
aromatici.ʒ.ſ.maſticiſ cere añ.ʒ.ij.diſſoluã
tur maſtix ⁊ cera ad ignẽ ⁊ cuȝ eis incorpen
tur p̃dicta ⁊ fiant forme ad magnitudinem
auillane ⁊ maſticet̃ omni mane vna p quar
tam pteȝ hore. Quãdoqȝ ꝯuenit gargariſma
⁊ bonũ ⁊ vſuale eſt hoc. ℞. ſinapi.ʒ.i.aceti
fortiſſimi libꝛ.i. aceti quillitꝭ.ʒ.iij.buliant
ſimĺ p quartã ptem hore. Deinde cũ illo fiat
gargariſatio. ⁊ hoc qñ nõ maſticat ⁊ pl⁹ mũ
dificat caput quã maſticatio.

¶ Quia vero p̃ter euacuationẽ oportȝ con
fortare cerebrũ ⁊ digeſtiuã.ideo puto oĩno ſi
bi ꝯuenire ꝙ quãdo non purgat̃ cũ aliq̃ me
dicina ſumat mane tp̃ib⁹ frigidis ⁊ precipue
factis dictis purgationib⁹ maiorib⁹ aliquod
de dictis electuarijs. ¶ Iteȝ vtatur in tempe
hyemis odoramẽto facto ex ambra ⁊ muſco
⁊ roſis ⁊ mace ⁊ garioſꝭ. ⁊ ponatur triplũ om
niũ de cortice citri ¶ Et in tempore eſtatis
odoret roſas ⁊ poma odorifera ⁊ melliſſaȝ ⁊
mellilotũ ⁊ folia mirti ¶ Item cuȝ cibis ſp
ponat ad buliendũ plures ducatos aureos
nouos aurum in alia forma puruȝ ⁊ portet
in manibus iacinctum ligatum in ãnulo.

¶ Et quia ex infinitis ſibi ꝯferẽtibus iudicio
meo omnibus ꝯpenſatis elegi meliora nõ vo
lo cum multitudine reruȝ effectũ ꝯfundere. ſȝ
facio dicẽdi finẽ cũ primũ illos ad quos pti
net auiſauero ꝙ in reb⁹ medicialib⁹ admini
ſtrandis conſulãt medicũ preſenteȝ bone con
ſcientie ⁊ oſtendãt ſibi ꝯſilium ¶ Et hec puto
cum dei laude ſibi ſufficere.

¶ De melancolia nõ ꝯfirmata in venis cere
bri q̃ſi vt mortẽ timeret.

Iste nobilis adoleſcẽs ſequẽ
ti vere erunt duo ãni ꝙ ince
pit triſtari ſine cauſa ⁊ timẽ
ne ꝓpter ſtipticitatem vẽtris
moreret̃. licet nõ multam vẽ
tris ſtipticitatẽ pateret̃ ⁊ ad hoc vẽit mõ ex
vna mõ ex alia cã mortẽ timẽ: ⁊ tãdẽ icepit
plorare de ſe ⁊ cum triſtitia viuere ⁊ adhibi
to debito regimine conualuit ⁊ in autumpno
iterũ excitata eſt fere ſiſis diſpoſitio in triſti
tia ⁊ timore mortis. Et cuȝ in hyeme tepeſce
ret iteruȝ in vere exacerbata fuit: ⁊ ſic poſtea
in autũpno preterito nec apparet fortis rugi
tus nec vomitus nec malicia appetitus: nec
fortis nigredo in corpore. neqȝ venaꝝ pleni
tudo nec reſtrictio emorroydarum: neqȝ eſt
homo conſuet⁹ cibis de ſua propetate melã
coliam generãtibus ⁊ ẽ frigidi cordis nãliter
boni ingenij. etiam in pueritia ſolliciti ſtudij
quietorum morũ macer ⁊ frigidus.

¶ Ex quibus omnibus concludo ꝙ patitur
mliam nõ tñ ꝯfirmatam ꝓpter melãcoliã nã
lem habundantem in venis cerebri cui ſi cõi
cat aliquod mẽbruȝ maxie eſt cor frigidũ ⁊
ſiccum exiſtens. ¶ Apparet ſc̃do ꝙ optet nõ
negligere eius curã imo quãto diligẽti⁹ põt
fieri cito ſuccurrere. quia cura ẽ facilis in pri
cipio ſi diligens adhibeatur. Et infirmus ſit

obediẽs sed in ꝓcessu sit difficilis ⁊ quãdoq̃ ĩpossibilis vt p3 legenti pmaȝ tertij capitulo de mł́ia: ⁊ pmuȝ ↄtinẽtis ꝓportionali capitło ⁊ tertiũ de inferioribus. ⁊ iõ ↄfortãdo illos ad quos ptinet ut cuȝ sollicitudine prosequať: ⁊ cuȝ celeritate ĩcipiant dabo ↄsiliuȝ. Premonendo ne ↄfidant cõualescẽtie que accidit in hyeme: qm̃ postea excitať in vere. Et deus det nobis auxiliuȝ. ¶ Aer sue habitationis sit clarus subtilis vicinus tpamẽto in caliditate. sed humidus. ita q̃ in tempibus siccis irroretur camera cũ aqua ⁊ habitet potius ĩferiora q̃ supiora: ꝫ caueat a grosso ⁊ obscuro ⁊ fetido ⁊ semp habeat lumẽ: etiã de nocte ⁊ nõ ↄuersetur solus: ⁊ caueat vehementiam frigoris ⁊ nimiũ caloris excessum. ⁊ si ponantur odores pomoꝝ ⁊ corticũ citri ⁊ florũ delectabiliuȝ erit vtile. ¶ Exerciteť mane ieiuno stomacho exercitio ambulandi per loca delectabilia iuxta ripperias fluuioꝝ cuȝ delectabili societate in quo exercitia habeat diũ sa diũticula reqescendi ⁊ videndi loca diũsa ⁊ amena: nõ tamen ita exerceatur q̃ multum laboret sed oĩmodã qetem ⁊ loca solitaria ⁊ obscura penitus fugeat: ⁊ breuiter ita ꝓuideatur ut semp sit quodãmodo in negocio aut ambulãdi: aut alicuꝰ ludi honesti aut ↄferẽdi cũ amicis aut ordinãdi viridaria vł́ structuras domoꝝ vel oĩno aliqd faciẽdi in quo tamẽ faciẽdo nõ sit nimiꝰ labor corpis necessarius neq̃ multa cogitatio nec semper vno mõ exercitij teneãtur sed varienť. ¶ Prouideat cum omni diligentia q̃ bene dormiat in camera tpati aeris ad hũiditatem tendentis sed nõ frigidi: ⁊ sit in camera ↄtinue lumẽ satis magnum ⁊ ipse bene sociatus cum persõis sibi dilectis: ⁊ dormiat capite eleuato corpe bene coopto incipiendo sompnum vna hora cũ dimidia post cibũ ⁊ dormiat vsq̃ ad octo horas in die nãli ad minꝰ. ⁊ si potest sit sompnus in nocte aut in mane ante tercias: ⁊ si nõ sufficienť dormit ĩ nocte dormiat etiã in meridie. Qꝫ si ↄtingat ipm̃ incipe vigilare ⁊ non bñ dormire si est ꝓpter causam manifestã re moueatur causa. si vero nõ cum cibis ⁊ potibus ⁊ balneo ⁊ lauãdis ⁊ odoramẽtis ⁊ vnctionibus ꝓuideať ita vt dormiat: ⁊ ego ĩferius describam plura sompnifera ad p̃dictas intentiones ⁊ hoc nullo modo negligať ⁊ ab ipso diligẽter pquiratur. ¶ Etiam est adhibenda diligẽtia maxĩe in alijs tpibus plusq̃ in hyeme q̃ omni die habeat bñficium ventris ⁊ si nõ cum alio iuuetur cum clisteri in q̃ ponatur ghierapigra: aut bibat in mane aq̃ ĩ qua decocta sint absinthei romani. ʒ ij. aut sumat q̃titatem ciceris de aloe rubeo vna hora ante cibũ: aut cũ alijs medicinis leuibus de quibus dicemus infra. ¶ In cibis vero debet cauere a rebus acutis sicut synapi ⁊ ȝĩȝiber ⁊ pip ⁊ allea ⁊ cepe ⁊ porri: ⁊ vina valde potentia antiqua ⁊ a sale ⁊ a rebus vehementer salitis ⁊ a rebus acribus vehementis acetositatis ⁊ a rebus ponticis. Et sit ↄtentꝰ dulcibus nõ vehementis dulcedinis ⁊ insipido ⁊ vnctuoso. Et silr̃ debet cauere a rebus grossi nutrimẽti ⁊ a rebus vẽtosis ⁊ difficilis digestiõis quare pticulariter sumẽdi sũt cibi quos dicaȝ statim. ¶ Sit eius panis ex optima farina minuti ⁊ albi frumenti mundi a rebꝰ extraneis: ⁊ maxĩe a lolio anni sui ⁊ bene munda a furfure ↄfectus cum aqua pluuiali uel currente bene pistus bene fermentatꝰ ⁊ sufficienter decoctus inter pmam ⁊ tertiaȝ diem ⁊ nõ comedatur calidus sicut a furno portatur: ⁊ sit sine sale. ¶ Reliquos autem panes sicut opirum ⁊ azimuȝ vel ex maculato fermento vel ex milio aut ex alijs granis penitus dimittat.

¶ Carnes eius debent esse humide ⁊ facilis digestionis subtilis nutrimenti sicut pulloꝝ ⁊ auiculaꝝ degentium in arboribus ⁊ agnorum ⁊ castratoꝝ animaliuȝ ⁊ vituloꝝ lactentium paruoꝝ. Et dimittantur omnes carnes veteres cuiuscunq̃ generis. ⁊ omnes carnes multum grossi nutrimenti sicut iuuencoꝝ ⁊ hircoꝝ ⁊ porcoꝝ. ⁊ omnes carnes siluestres maxime leporis ⁊ caprioli ⁊ cerui. Sed fasiana femina ⁊ iuuenis ⁊ perdicis iuuenes ⁊

gſquille iuuẽcule preferri ſi habeant ſatis de
pinguedine poſſunt tollerari. Et ſimiliter di
mittantur oẽs carnes multū calide ſicut eſt
precipue caro anatis. ⁊ poſtea caro anſeris
⁊ caro columbi. ⁊ dimittãtur merlus ⁊ ſiles
ꝓpter groſſicieȝ ſui nutrimenti. Turtures au
tem iuuencule ⁊ mediocriter pingues conce
duntur. ⁊ ſimiliter dimittantur epata ⁊ oĩa
interiora excepto epate pulli. ⁊ melius eſt ut
comedãtur elixate ⁊ aſſate ſunt meliores fri
xis. ¶ De piſcibus ſunt ei conuenientes pi
ſces boni odoris ⁊ boni ſaporis habentes car
nes frangibiles. ⁊ debẽt habere has conditio
nes. ¶ Prima ꝙ habeant ſquamas propter
cuius defectum debet fugere anguillas ⁊ mu
renas ⁊ lampredas ⁊ pallamitas ⁊ paſceres
⁊ tũnos ⁊ ſturiones ⁊ ſimiles. ¶ Secunda
conditio ꝙ ſint parui ꝓpter defectũ dimittan
tur magne tẽce ⁊ magni lucij vel carpane ⁊
ſimiles. ¶ Tertia ꝯditio ꝙ ſint de libero ma
ri aut de fluuio currẽte ꝟ nõ de ſtaguo neqꝫ de
vallibꝰ. de lacu vero nõ ſunt ita boni ſed vbi
habuerit inter currentem fluuiuȝ ⁊ fundum
nõ ſcenoſum tollerant̃. Quare põt ſumere de
aqua dulci thymalos ſtrigias varões. aual
lanas. agones lucios. ⁊ etiam trutas. tenche
autẽ ⁊ carpane ⁊ perſici vt plurimuȝ ⁊ ſcar/
due ⁊ tigrij melius eſt ꝙ dimittantur ⁊ come
dantur elixi cum aqua ⁊ vino ⁊ aliquantulo
aceti. Sed de mari meliores ſunt barbones
qui alias vocant̃ trilie ⁊ aurate ⁊ varolli et
menule ⁊ ſardones ⁊ aghioe ⁊ ceffali ⁊ rum
bi ⁊ corni ⁊ ſpinole ⁊ ſimiles. niſi capiantur
in ſterquilineis ciuitatum. Cancri gambri ⁊
omne genus oſtrachoꝝ ſicut conche ⁊ cappe
⁊ vmbelici penitus dimittantur.
¶ Omne genus fungoꝝ ⁊ tubeꝝ eſt penitus
dimittendum. ¶ De granis vero ꝯueniunt
far ⁊ ordeum bene cocta ⁊ rizum tollerat̃ ſi
ſit bene coctum cum bonis carnibus pingui
bus ⁊ aliter nõ. Sed cicera ⁊ fabe ⁊ faſſioli
⁊ piſa ⁊ cicercule ⁊ robillia ſiue ſicca ſiue re
centia dimittant̃ ⁊ ſimiliter milium ⁊ panicũ
⁊ ſuper omnia lentes ¶ Caſeum melius eſt
oĩno dimittere. ſed ſi comedat̃ ſit pinguis ⁊
recens cum pauco ſale ⁊ in pauca quãtitate
reliqui autem penitus dimittantur.
¶ De herbis in tpe eſtatis ꝯuenit endiuia ⁊
cicorea. ⁊ quando non bene dormit lactuca.
Et omni tempe eſtatis cõuenit vti borragine
bugloſſa. ſpinacchijs cicerbita ⁊ tenello. feni
culo ⁊ folijs rapunciliorꝫ ⁊ melliſſa ſiue citro
nella. ſed apium ⁊ petroſillinum ⁊ macedo/
nicum dimittat ꝓpter ꝓuocationem ⁊ maio
rana ⁊ ſiſimbrium ⁊ mentam ⁊ ſerpillum ⁊
mentaſtrum ⁊ origanum. quia participant
acuitate ⁊ omnes herbas amaras debet di/
mittere ⁊ caules ⁊ cappucios ⁊ blitas. quia
ex eis generatur melancolicus humor ⁊ eru
chã: quia corrumpit ſanguineȝ ⁊ ſynapiȝ et
naſturtium pp cauſas prius dictas: ⁊ ſimili
ter dimittat tallos plantaꝝ ſicut teneritates
vitium ⁊ ſparagos ⁊ talia que aliquando
comedunt̃. ¶ Radices quibus vtimur in ci
bis debẽt dimitti ſicut radix petroſilini ⁊ pa
ſtinaca ⁊ daucus ⁊ carotum. quia prouocãt
vrinam ⁊ acuendo ſubtile ⁊ dimittendo groſ
ſum ⁊ rape ⁊ napones: quia ſunt groſſi nutri
menti ⁊ raffani propter cauſam ſuperius di
ctam ⁊ ſimpliciter allea ⁊ porri ⁊ omne genꝰ
ceparum.
¶ De fructibus cõceduntur ei vue recentes
bene mature ⁊ paſſule ⁊ ceraſa ⁊ pruna non
tamẽ in multa quantitate ⁊ poma cocta ⁊ pi
ra poſt alios cibos: ⁊ granata dulcia ⁊ cito/
nia ꝯfecta ⁊ perſica ſicca ⁊ humida: ſed ficꝰ
ſicce denegantur ei ⁊ neſpila ⁊ ſorba: ⁊ corna
⁊ caſtanee: ſed auellane ⁊ amigdale ⁊ fiſtici
tolerantur. ⁊ ſimiliter grana pini ⁊ mellones
non in multa quantitate ⁊ medulle citrulli ⁊
angurie nõ multuȝ excedentur in quantitate
⁊ cucurbite decocte cum bonis carnibus in e
ſtate ⁊ dimittantur oĩno mellorigene.
¶ Vitelli autem ouoꝝ gallinarum ⁊ etiam
ouum totum dum ſunt recentes ⁊ tremuli cõ
ceduntur ei imo cõueniunt ſed multum cocta
qualitercunqꝫ denegantur.
¶ Victualia de paſta ſi ſint fermentata ⁊

liquida sicut fermentini ⁊ similes concedãt aliquando. sed non in ea q̃titate q̃ faciant cadere in opillationes sed macaroni ⁊ guochi ⁊ lagane grosse ⁊ tartode dimittantur ⁊ similia. Et omnino diligentissimum adhibeat studium primo in comedendo res humidas. secundo q̃ sint facilis digestionis. tertio q̃ sint in quantitate qua bene digerantur. nam quãdo sentiret corrumpi cibum in stomacho debet subito vomere ⁊ nullo modo retinere q̃ si hoc non est ei possibile dormiat ⁊ quiescat bene coopertus donec sentiat stomachũ vacuũ. ⁊ tunc premisso clisteri lenitiuo sumat cibum. ⁊ quarta conditio est q̃ nõ sumat secundum cibum nisi digesto primo. Et quinto q̃ sumat in tanta q̃titate q̃ non sentiat in stomacho grauitatem neq̃ eructuationem. Et vltimo q̃ sint tante q̃titatis ⁊ talis q̃litatis q̃ sufficiant ad ipsum inpinguandum. ¶ Potus autem eius debet esse vinum album clarum medie vinositatis pmixtum aliqualiter cum aqua cocta ⁊ potet sufficienter. caueat tamen a superfluitate. vina vero grossa ⁊ nigra turbida ⁊ mustum non bene purificatum ⁊ vina multũ potentia dimittat penitus.

¶ In accidentibus anime est diligentissime prouidendum ne omnino tristetur aut irascatur aut profundet se in cogitatione aut aliquẽ habeat timorem aut odium. sed sit diligentissimum studium in dando sibi alacritatem ⁊ bonam spem ⁊ permutando cogitationes suas quadam die ad vnam rem delectabilẽ ⁊ honestam. Alia die ad aliam. ⁊ hoc aut videndo diuersa ornamenta pulchra uel ioculatoria: aut audiendo sonos ⁊ cantilenas aut in legendo aliquid non difficile sed vel hystoriam vel aliam rem sibi caram. vel odorãdo uel ordinando sibi vestes vel aptando domos ⁊ viridaria ⁊ possessiões ⁊ alijs modis similibus A venere autem cauendum est nisi quãdo ita stimularetur ut neq̃ bene dormiret neq̃ molestiã tolerare possz. ⁊ hec de regimine. ¶ Sed descendendo ad medicinalia sunt quatuor p̃cipales intentiones.

¶ Prima est humectandi cerebrum ⁊ totũ corpus. Secunda est digerendi materiam melãcolicam existentem in venis cerebri ⁊ in corde ⁊ fortassis in toto. ¶ Tertia est euacuãdi quoquomodo dictam materiam. Quarta est faciendi gaudium ⁊ leticiam ⁊ confortãdi cor ⁊ cerebrum vt sint potentia multiplicare spiritum clarum. Et ego distinguam regimina maxie considerando q̃ hic melãcolia aut est ꝑpter mãm in cerebro ꝓprie ⁊ venis eius in vẽtam. aut cũ cõmunitate cordis nõ enim audiui signa cõmunitatis alteri⁹ mẽbri. Et q̃ regimen positũ totum vertitur ad humectandum solum duo hic addam medicinalia pro prima intentione scilicet pro corporis humectatione ¶ Primum est q̃ omni mane anteq̃ surgat a lecto faciat se fricari cum mandilib⁹ leuib⁹ totũ corp⁹ de parte in partẽ et caueat a fricatõne aspera ⁊ dura. secundum est q̃ oĩ mane anteq̃ prandeat ingrediatur thynam aut semicupium plenum aqua dulci tepida ⁊ ibi sedeat in aqua vsq̃ ad vnam horã ita vt non nimium calefiat neq̃ aliquo modo infrigidetur sed sit aqua ex toto delectabilis caloris ⁊ faciat eandem aquam effundi super caput. Et si videretur q̃ nimium vigilasset ⁊ oculi eẽnt cõcaui faciat cum illa buliri plura capita ⁊ pedes agnorum quousq̃ sint bis cocta ⁊ in isto balneetur tepida: ⁊ dum sedet in ea sepe ⁊ pluries super caput effundatur. Et si perseueraret instantia vigiliarum cum predictis rebus addatur ad buliendum lactuce libz. quatuor. capitum papaueris albi numero quadragita violaꝝ libz. i. florum camomille ⁊ aneti ãn. libz. i. s. Et ista sufficiũt ad prouocandum sompnum ⁊ in casu necessitatis ꝑpter nimiam vigiliam intret iterum balneum de sero. Cum autem a balneo egreditur faciat sibi siccari caput cum leuibus mandilibus tepidis: ⁊ nõ multum calidis: ⁊ quiescat in lecto temperate caliditatis quousq̃ exsiccauerit corpus ⁊ pãsauerit.

¶ Quantum ad secundam intentionẽ debet considerare q̃ regimen suprascriptum ⁊ simi

ter medicie humectatiue suprascripte maxie valent ad digerendam materiam melancolicaz plusq̄ possint valere aliqui syrupi. Sz tamen quia euacuatio est facienda in principio veris vel parum ante debet incipere circa .xx^{am}. diē februarij capere hunc syrupum. ℞. syrupi de bissant℔.ʒ.i. mellis rosati colati.syrupi de sticados añ.ʒ.ß.aque buglosse. aque mellisse.añ.ʒ.i.ß.7 ē p vna vice sumat. sex vicibus in aurora. Quantum ad tertiam intentionem que est intentio euacuandi oz q̄ aliquis medicus pspiciat corporis habitudinem 7 precipue venarum. Et si viderit venas valde plenas faciat flobothomari euz de vena cōi extrahendo quantitatem sanguis sm q̄ ei videt̄ cōuenire virtuti. Ego tamē puto iuxta id quod vidi q̄ non indigeat flobothomia.si tamē appareat exuberantia supradicta fiat in meridie 7 fiat larga .vt grossus sanguis egrediatur.nec ad vltiorez flobothomiam procedat. Maxime tamen cōsideret si caruit menstruis.nam eo casu flobothomet omnino antequam sumat medicinam per duos dies. 7 hoc de saphena vel de ambabus saphenis. iuxta tenorem virtutis. Si alias medicinas abhorret sumat nunc hāc decoctionem. ℞. folliculorum sene.ʒ.ij.ß. brodij boni capōis sufficiēter pīguis.ʒ.viij. 7 sic cū sale optime buliat simul bulitiōe vna. 7 post dimittat̄ per totem noctem. 7 mane colet̄ 7 detur aut cū zucharo aut sine vt placet. 7 detur quando vult.si non potest in mane. aut capiat dyacitonitē solutiū i c^{9}.ʒ.i.ß.pōat̄.ʒ.ß.lapidis lazuli subtilissime puluerisati 7 loti cū alijs spēb^{9} dyaconitē. Sz siue flobothomia idigeat siue nō p^{9}q̄ syrupū sex vicib^{9} sūpsit capiat hāc medicinā. ℞. polipodij epithimi añ.ʒ.i.lapidis armeni loti sm artez Mesue in capitulo proprio.ʒ.ß. mirabolanoruz kebuloꝝ 7 indoruz .añ. gra.xxiiij.sticados.ʒ. ij.salis indi.pulpe colloquitide.añ.ʒ.ij.ß.emblicorum bellīricorum añ.ʒ.ij.7.ʒ.i.ɔficiant̄ pillule cuz oximelle 7 dentur ei.de eis.ʒ.i.ß. vna hora ante diem. 7 statim post ipsas potetur lib̄.ß.aque lactis caprini. Et omni mēse vel saltez omnibus.xl.diebus vsq̄ ad medium maij purget semel cū dcis pillulis addēdo in quantitate vel minuendo sm q̄ ex prima vice perceperit esse oportunū 7 sumant̄ cū custodia debita 7 premittendo lauatiū cū aqua ordei 7 zucharo ante prādiū per horā aut cū alia medicina descript℔.

In temporibus autez inter medijs sumat oī mane in principio aurore ieiuno stomacho. ʒ.iij.hui^{9} trifere. 7 si potest sup dormiat. ℞. mirabolanorum kebuloruz indorum 7 bellīricorum.añ.ʒ.i.epythimi optimi.ʒ.ij.pulueris gerepigre.ʒ.ß.confice cū melle emblicoꝝ i.cū melle cocto 7 dispumato in decoctōe emblicorū 7 si videt̄ q̄ cū vsu isti^{9} trifere nimis fluēt venter sumat minorem quantitatem p vice 7 si tedēt eum ista capere cōtinue dimittat p aliquibus diebus 7 faciat clisteria si n̄ habet beneficiū ventris. Et ad hanc intentionem euacuandi conueniunt masticatoria ex mastice 7 staffisagria. Et si contingeret q̄ dictā triferā ephytimi abhorrēt pōt loco eius bibere in mane de aqua lactis caprini circa ʒ.viij. in qua bulliuerit parūper.ʒ.ß.epythimi vel parum minus 7 postea coletur 7 dulcoret̄ cum zucharo 7 bibat̄ tepida in mane. Et ad candē intentionē confert bibere circa lib̄.i.de brodio galli vetusti decrepiti cocti cū sale indo 7 cū polipodio 7 ysopo 7 blitis 7 cardomōi. Item. ℞. folliculorum sene lib̄.v.musti albi dulcis lib̄. CC.infundat̄ sene in p̄dicto musto 7 ibi remaneat per tres menses: 7 post tres menses bibat in mane in aurora circa lib̄.ß.p̄dicti vini cū.ʒ.ij. aque buglosse. Et quia puto q̄ quandoq̄ de lapide armeno non inueniret̄ faciat fieri in isto casu primas pillulas suprascriptas ponēdo in eis loco lapidis armeni similez quantitatē de lapide lazuli optimo 7 bene loto. nec puto q̄ sit oportunū aut cōueniens in eo transire ad ad ministratiōez ellebori nigri. sed si vult pmutar̄ medicias fortes quas dixi sumēdas per totum ver omnibus.xl.diebus semel po

potest loco pillularum suprascriptarum su-mere.ʒ.iiij.confectionis Damech.aut.ʒ.ij. pillularum indarum in vice vna vel parū mi-nus:nisi medicus presens experiretur ventrē eius valde fluxibile: aut virtute: eius valde debilitari.tunc ante oporteret ⁊ quantitatem medicinarum diminuere ⁊ interponere plus de tempore inter assumptionem vnius ⁊ al-terius. ¶ Debet etiam attēdere q in die qua sumit fortia solutiua suprascripta nullomo-do est balneum intraturus. Sed quando su-mit leuia solutiua post eorum operationem. comedat ⁊ postea de sero digesto cibo ante cenam ingrediatur balneum mō superius di-cto. Quando vero non sumit medicinam ali-quam balneetur in mane.

¶ Quantum vero ad quartā intentionem que vtitur ad cōfortationem cordis debet an̄ cibos sumere circa.ʒ.i.p vice in mane ⁊ in se-ro dyamusci dulc.aut electuarij de gemmis.aut confectōis leti-ficantis descriptōe rasis nono almansoris in capitulo de mīa.⁊ ista cōueniunt in tempore frigido. ¶ In temporibus vero calidis fiat huiusmōi confectio ℞.zuchari rosati.ʒ.i.zu-chari violati.ʒ.i.zuchari buglossati.ʒ.iiij.el-lectuarij de gēmis.ʒ.i.confice omnia simul in mortario bene permiscēdo ⁊ addantur.xxx. pānule auri purissimi sumat circa.ʒ.iij.pro vice sumatur ante prandium ⁊ ante cenam.

¶ Itē portet huiusmōi sacculū iuxta cor.℞. feis basilicōis gariofilati corticū citri flo⁊ bo-ragis ⁊ buglosse.ligni aloes crudi.an̄.ʒ.i.ro-sarum ⁊ viola⁊ ⁊ flo⁊ menufaris.an̄.ʒ.ij.fo-lij macis gariofilo⁊ croci gallie muscate.an̄. ʒ.i.fiat puluis ⁊ ponatur in sacculo.de sindo-ne rubea ⁊ teneatur iuxta cor.⁊ ex eode: pul-uere confecto cū aqua dissolutōis dragganti addendo.ʒ.ij.gallie muschate fiat pomū qd teneatur in manu ad adorandum. ¶ Item debet in mane factis purgationibus predictis purgare caput suum cum masticatorijs garga-rismatibus ⁊ caputpurgijs.quandoq vten-do vno.quandoq alio.

¶ Masticatorium vtile ℞.synapi stafisa-grie piperis piretri.an̄.ʒ.i.masticis.ʒ.vi.mi-sce ⁊ masticetur quantitas conueniens de eo p horam.

¶ Caputpurgium in estate potest fieri cum succo blite.⁊ cum aqua maiorane.cauendo a sternutatione nisi corpus sit bene vacuum. ⁊ in hyeme inungendo nares cum oleo cucu-meris asinini interius.

¶ Gargarisma potest fieri cum aceto distil-lato aut addēdo in hyeme in dicto aceto ali-quid de pipere ⁊ vtile ē quod faciat sacculos de folijs rute siccis latos sicut puluinaria sua sunt ⁊ illos teneat sub capite in nocte ¶ Et quia stomachus etiam vehementer leditur. si inungat stomachum sepe cum hoc vngēto calido esset conueniens ieiuno stomacho ℞. olei de spica olei masticini.an̄.ʒ.ij.vini rubei boni libr̄.ß.gariof.macis.cinamōi corallo⁊ rubeo⁊ mente sicce.an̄.ʒ.i.buliāt simul vsq ad vini cōsumptione:.coletur ⁊ addatur lau-dani ⁊ gallie muschate.an̄.ʒ.i.ß.cere parum ⁊ fac vnguentum molle.

¶ In temporibus frigidis portet super ca-put huiusmodi sacculum.℞.sticados arabi-ci.ʒ.ij.rute sicce gariofilo⁊.an̄.ʒ.vi.rosaru: nuc.muscha.an̄.ʒ.i.ß.pistēt ⁊ fiat sacculus i sindone rubea pro tenēdo in capite. ¶ Itē vaporetur meatus sepe ieiuno stomacho reci-cipiēdo fumū vini in quo decoctū fuerit arte-mesie pulegij calamēti an̄.M.i.dauci.ʒ.ß. mirre ⁊ gallie muscate.an̄.ʒ.ß. ¶ Item sepe sibi ponat ventosas postq est purgata ⁊ flo-bothomata super nates ⁊ super coxas iuxta iguina ⁊ sup ventrem sub vmbilico.⁊ quan-doq in pulpis cruriū. Licet multa alia dici possent.puto tamen ista sufficere cum diuio adiutorio.⁊ sit principale fundamentum in regimine ⁊ flobothomia ⁊ purgationib⁹.nā etiam hec sufficiunt pro dolore illo accidente in capite.

¶ Consiliū domini Johānis de Mantua.

De melia nō ꝯfirmata p ꝓpetatē capitl. 10

Iste nobilis vir annorum fere .xxvi. cum multum extra ꝓpriam domū vagando circū iuisset. tandē in Mediolano passus est casus aduersos ⁊ cū tristicia rediuit domū ꝓpriā vbi primū circa medium Martij fere subito passus est capitis grauedinem ita vt vix se teneret cū perturbatione totius ⁊ pauco vomitu sed quibusdam factis purgationibus ⁊ calefactorijs capitis postea bene habuit per estatem.

Sed atumpno sequenti de mense octobris cum loqueretur cū quodā aurifice ⁊ ille quandam rotam seipsam voluentem promitteret facere. diu cogitans in rote compositiōe tandem ad tristitiam ⁊ cogitationem ⁊ timorē sine causa. ⁊ capitis grauitatis ⁊ quendā leuem vertiginem ⁊ tremorē cordis ⁊ vomitus flatum ⁊ quarundam differentiarū materierū collericarum. ⁊ frigus in capite continuum conuersus est. cum quibus tamen vrina rubea vel citrina perseuerabat ⁊ tinitus ī aure ⁊ cogitatio continua suorum nocumentorum ⁊ timor standi in loco obschuro ⁊ difficultas incipiendi somnum. que omnia cum post regimina administrata per hyemē. ver. ⁊ estatis. diminuerent̄. tamen in autumno incēdi videbantur perseuerauit tamen appetitus bonitas ⁊ nullus fuit acetosus vomitus. ⁊ splenem saluum habet. ⁊ vt dicit habuit ⁊ nunc cum ad nos peruenisset diu stetit in hospicio rectus cibis delicatis boni ⁊ clari sanguinis generatiuis. ⁊ quieuit ⁊ gauisus est cū socijs ⁊ iuit ad balnea petoli ꝓpter capitis frigus ⁊ grauitatis. Itaq multum bene vidētur habere ⁊ pinguefactus est. ⁊ boni coloris ⁊ bene dormit. licet sibillus nō ex toto recesserit. nec omnino grauitas capitis. est autem satis pilosus grossorum pilorum ⁊ ad nigredinem declinans. Dispositio principaliter a medico in isto consideranda est principiū melancolie non confirmate cum suis causis.

Nam Auicenna prima tertij capitulo ꝓprio de signis huius dispositionis dixit. Signa principij melancolie sunt extimatio mala. ⁊ timor sine causa. et velocitas ire: ⁊ dilectio sollicitudinis licet quidam textus dicant sollitudinis: ⁊ tremor: vertigo: ⁊ sonitus: ⁊ tinitus: que omia in isto preter ire velocitatē fuerūt manifesta. Rasis autem nono almāsoris dixit. Cum alicui cogitationes male sine causa accidūt ⁊ timor: ⁊ tristicia. in eo ꝑualuerunt melancolie principium in eo erit

Et haliabas nono theorice capitulo. vij. Et communia quidem omnibus qui decipiētiam patiuntur nigrā signa sunt timor tristitia ⁊ opinio mala. Putandum est autem hoc inicium melancolie esse per ꝓprietatem capitis licet adhuc etiam totius dispositio videatur communicare ⁊ precipue cordis cuius complexio frigida ⁊ sicca per presentiam melancolie materie spiritum vitalem genuit siluestrem ⁊ communicauit cerebro in quo ꝓpter cogitationes ⁊ regimen magis ad melācolicam naturam erant conuersi humores q̄ oportet. Qd autem caput suum humidū videbatur esse accidentaliter vt ipe dicit nō video ex signis. sed etiam non fuisset nitis si añ hunc casum capitis humiditas iuuissē ad complendum hoc accidens. multiplicatur enī melancolia in his quorū cerebrum est humidum ⁊ cor calidum. Et quia dispositio ista poxismaliter quandoq inuadit. ideo nō obstante q pro nunc bene se habeat quo ad omnia videtur mihi q debeat vti regimīe quod subscribā ⁊ medicinis eo ordine quo h dicet ⁊ p presentē medicū limitabitur. nam si antequam vlterius ꝓcedat curetur liberabitur integre. Oportet enim vt curetur antequā cōfirmetur quoniam in principio est facilis ⁊ ꝑua ⁊ difficilis cum est confirmata vt prima tertij. ⁊ nono almāsoris hic vno notato q cū melancolico huius humore flegma potius habūdat q̄ alius humor. licet etiam colera inueniatur quandoq superflua.

Aer sue habitationis debet esse parump humidus ita q in estate humectetur cum ir

roratōe aque ⁊ cū positione herbaꝝ frigida
rum. sicut folioꝝ vitis ⁊ salicis ⁊ lactuce ⁊ ta
cum pomis odoriferis. ⁊ rosis ⁊ violis ¶ Et
in caliditate ⁊ frigiditate non multum a tem
peramento recedat. sed ad puam caliditatis
sit decliuis ⁊ caueat omnez ventuz ¶ Cibi si
cut panis ex optima farina frumenti munda
a furfure omnino. ⁊ sit inter primaz ⁊ tertiaz
diē: ⁊ nō sit azimꝰ: ⁊ nō supflue fermētatꝰ vł
coctꝰ. ⁊ alios panes vitet vt azimū ⁊ opirū.
¶ Carnes debent esse pullorum edoꝝ agno
rum vituloꝝ lactentium paruoꝝ. paruarum
auium ⁊ perdicum ⁊ fasianoꝝ. ⁊ proprie pe-
dum castratoꝝ ⁊ agnorum ⁊ edoruz: ⁊ vitet
carnes salitas omnes: ⁊ omnes carnes multū.
veteres: ⁊ vaccarum ⁊ hircorum ⁊ porcorum
siluestrium ⁊ aues aquaticas.
¶ Pisces petrosi ⁊ parui ⁊ squamosi cōue
niunt ⁊ omnes alij pisces vitentur nisi ex libe
ro mari: ⁊ parui ⁊ squamosi.
¶ Uitelli ouoꝝ conueniūt cum oua sint gal
linarum: ⁊ recentia ⁊ adipes ⁊ pinguedines
dictorū animalium ¶ Sed sanguis ⁊ caseus
antiquus salitus ¶ Et interiora omnia vitent
preter epata pulloꝝ ⁊ gallorum testiculos.
¶ Lacte autem quandoqꝫ vti potest. sed quan
do sumit nō sit multuz: ⁊ sit stomacho ieiuno
⁊ post ipsum non sumat cibū alium quousqꝫ
sit digestꝰ: ⁊ sit lac statim ab vbere extractꝰ.
¶ Legumina omnia penitꝰ fugiat ⁊ preci-
pue lētes ¶ Ex granis vtatur farre ⁊ ordeo
fracto. ⁊ dimittat panicum ⁊ milium ⁊ rizuz
⁊ sint dicta grana cum carnibus cocta.
¶ Ex herbis sumat lactucam boraginez bu
glossam. mellissam. endiuiaz. mentaz. ⁊ mal-
uā ⁊ blitis: ⁊ caules penitꝰ dimittat.
¶ Ex fructibus vtatur ficubus ⁊ vuis tam
siccis qꝫ recentibus. ceresis ⁊ pomis dulcibꝰ
bene maturis ⁊ mellone pauco
¶ Fugiat omnia valde acuta sicut synapi
porrum allea. ⁊ cepas. ⁊ similiť acetum ⁊
agrestam ⁊ sit contentus dulci ⁊ vnctuoso ⁊
insipido. ⁊ ideo etiam piper fugiendum est.
¶ Potus sit vinum album clarum nō mul
tum potens odoriferum ⁊ cum aqua p medi
etate in estate mixtum in hyeme minus.
¶ Neqꝫ sumat cibum antequam primus sit
digestus nec multa ⁊ varia in eodem pran
dio sumat neqꝫ prolonget moram in men
sa nec comedat nisi cum vera fame ⁊ sint ci-
bi sui non frixi aut assi. sed potius elixi. licet
aliquando assum concedi possit. nec sint suf
focati in patellis. aut oppillatiuū vt pastalia
¶ Non multum laboret immo adhereat q
eti ⁊ motibus leuibus cum delectatōe in locis
temperatis delectabilibus ⁊ cū socijs dilectis
ita qꝫ non remaneat solus nec sine delectabili
occupatione. ¶ Dormiat saltē octo horis in
camera bene sani aeris vt p̄dicitur ⁊ nō sub
radijs solis. aut lune ⁊ non in loco frigido vł
ventoso vel fetido sed odoribus pleno. ⁊ sit
bene coopertus pannis ⁊ capite bene eleuato
⁊ super latere primo dextro. deinde sinistro.
⁊ in fine redeat super dextrum ¶ Et sit cōti
nuum lumen in camera sui sompni. ⁊ sit soci
atus delectabiliter. Qꝫ si non sufficienter dor
miret hoc nullo modo tolleret. imo faciat bu
liri lactucam in quantitate multa in suis cibis
⁊ vtatur ea ī fercul'. qꝫ si hoc nō sufficit aut
cū lacte papaueris albi aut coquēdo cortices
duoꝝ papauerū in suo ferculo aut bibēdo.
ʒ. ij. syrupi de papauere aut sumendo ī ore
qn̄ vadit dormitū. ʒ. s. dyacodiū. aut. ʒ. s.
loch d̄ papauē. aut lauādo an̄ cenā brachia
⁊ faciē cū ista lauāda ⁊ fumū recipiēdo pcu
ret sibi sōnū ⁊ ī hoc sit sollicitꝰ vt bn̄ dormiat
hec ē lauāde descriptio ℞. ordei. ʒ. iiij. viola
rū floꝝ nenufaris. an̄. ʒ. ij. rosaꝝ. ʒ. i. viola
rie ⁊ lacctuce. an̄. M. ij. radicū mādragore. ʒ.
s. floꝝ camomille melliloti. an̄. ʒ. i. s. Fugiat
tristiciā sollicitudinē solitudinē dolorē rixam
accidiā ⁊ oīa aīa accn̄tia p̄t gaudiū itaqꝫ pui
deať sibi de occupatōe delcābili ī q̄ nō multa
sit opꝰ cogitatōe ⁊ caueat a venerijs. nō come
dat vltra saturitatē nec stōacho g̃ui qn̄ imo
cū stōachū g̃uē sētit faciet vomitꝰ seł in mēse
post potuz ʒ. iij. oximellis cū. ʒ. vi. aque tepi
de aut cū decoctione calamenti vel seminis

raffani ⁊ precipue in estate. procuret autem habere omni die ventris beneficium. si non ꝑ se faciat cum suppositorio aut clisteri.

¶ Vtat̃ etiam balneo aque dulcis in quo ieiuno stomacho lauetur cum dulci aqua ⁊ pꝰ a balneo egrediens si multum sitit bibat parum bene temperatum. ¶ Per totum presentē annū scʒ quousqꝫ expertus sit ꝙ neqꝫ in vere neqꝫ in sequenti autupmno redit egritudo videtur mihi quod vtatur ĩ septimana semel istis pillulis quando aliam medicinam non sumit. ℞. epythimi polipodij. añ. ʒ. i. lapidis armeni lapidis lazuli lotorū sm̃ arte ʒ xxx^a. vicibus agitando cum pistello in mortario ⁊ aquam in vouendo. añ. ʒ. s. mirabulanorum kebulorū. ⁊ indorum. añ. ℈. i. gra. v. sticados arabici. ʒ. ij. salis indi pulpe collo quintide. añ. ℈. ij. s. emblici belirici. basce. elebori nigri. añ. ℈. i. gra. quatuor gerepigre. turbith. añ. ʒ. i. conficiant̃ cum oximelle ⁊ sumantur. ℈. ij. ꝑ vice. aut. ʒ. i. hora vna ante diem. ¶ Vel si predictas pillulas non sumeret aut vult permutare sumat semel in septimana. ʒ. ij. folliculorū sene salis. añ. ʒ. i. piperis gra. vij. contundantur ⁊ buliant lento igne cū libr̃. ij. brodij. bonarum carniū quousqꝫ remaneat libr̃. i. ⁊ coletur ⁊ bibatur in mane

¶ In medio autem inter vnam purgationem ⁊ aliam vtatur semel trifera epythimi sm̃ hunc modum. ℞. mirabolanorū kebulorum indorum bellirici um. emblicorum. añ. ʒ. ij. epythimi certensis. ʒ. iiij. gerepigre. ʒ. i. confice cum melle emblicorum vel kebuloꝝ vel saltem cū melle decocto in aqua decoctionis emblicoꝝ ⁊ detur de ea sine custodia. ʒ. ij pro vice vel. ʒ. iij. ⁊ si quotidie sumeret non obesset. ¶ Reliquis autem diebus vtatur omni mane ellectuario letificante ꝙ sic fit. ℞ specierum dyamusci dulcis. ʒ. iij. gallie muschate corticū citri croci cinamomi masticis gariofilorum semins mellisse nucis muschate cardamonij. verenusch been albi ⁊ rubei zedoarie semis ozimi maioris ⁊ gariofilati. añ. ʒ. i. musci gra. vi. confice cū melle emblicoꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ sumat. ʒ. ij. pro vice.

¶ Mel dictū sic fit. ℞. emblicoꝝ numero xxx. belliricoꝝ numero. xx. pistent̃ ⁊ buliant cum libr̃. iij. aque quousqꝫ vna redeat. postea cola ⁊ adde mellis libr̃. i. buliat dispumādo vsqꝫ ad aque consumptionem. ¶ Et hoc regimen euacuandi sepe cum aliqua dictarum medicinarum leuiū in septimana semel. Aut saltem in. xv. diebus semel nullomodo permittatur: nec etiam pretermittatur vsus dictorum ellectuarioꝝ letificantium. Sed tamen multo magis studiū impendatur in vita cum regimine predictorū ciborum ⁊ sōpni ⁊ quietis. ⁊ gaudij ita vt omnino studium illud putetur necessarium per hunc annum si vult esse securus a casu in dictam infirmitatē

¶ Adueniente autem principio veris. s. circa principium martij. ĩ die leta. in tertia quadra lune faciat se flobothomari de vena cōmuni dextri brachij ⁊ sit flobothomia cū lato foramie ⁊ si viderit vsqꝫ ad. ʒ. iij. sanguis egredi continue subtilē clarum tunc claudat. Sed si viderit ꝙ egreditur niger grossus: tūc trahat vsqꝫ ad permututionē coloris sanguinis si virtus constat. Sin autem nimium eēt cum libr̃. s. sanguinis traxerit claudet ⁊ ĩ sero secūdet vsqꝫ ad. ʒ. ij. Et hanc flobothomiam faciat secū quietem ⁊ per horam post comedat in mane aut vitellos ouorum aut pullum non in multa quantitate ⁊ bibat vinum bene temperatum: in crastinum autem flobothomie faciat vnum clistere cōmune: ⁊ incipiat sumere syrupum hoc modo.

¶ Syrupus quem debet sumere omni mane vsqꝫ ad octo dies est iste ℞. capillorum veneris radicum buglosse ⁊ boraginis florū boraginis ⁊ buglosse polipodij epythimi. añ ʒ. v. foliculorū sene camomille sticados arabici. añ. ʒ. iij. s. camedreos squinātī elebori nigri. añ. ʒ. i. s. fumiterre. ʒ. iiij. eupatorij. ʒ. ij. succi pomorum dulcium. ʒ. iiij. omnia ꝑter epythimū ⁊ succum pomoꝝ buliant len

to igne in lib. ij. aque vsq ad lib. i. deinde adde ephytimum et buliat parum. postea coletur et addatur succus pomorum et zucharí lib. i. et fiat syrupus et est pro octo vicibus detur cum duplo sui de aqua buglosse.

¶ Sumpto syrupo sumat istas pillulas. Rx. pillularum de lapide lazuli. ℈. ij. pillularum cochiarum. ℈. i. sumatur per horam ante diem et super dormiat per vnam horam. postea non dormiat et caueat a frigore in illa die. Secunda purgatione sequatur cum predicto regimine et in fine septembris similem purgationem faciet premissa fleubothomia de vena comuni que sit ℥. quatuor et non amplius ¶ Super caput portet sacculum ex menta corticibus citri gariofilorum rosarum rubearum sticados. ana. quod sufficit et hoc seruato regimine puto cum adiutorio dei eum futurum liberum.

¶ Paralesis particularis.

Iste dominus valcarti iam sunt tres menses fuit vulneratus in collo iuxta furculam cum lancea in parte sinistra. et penetrauit vulnus ad posteriora ex eadem parte longe a medio nuche tantum quod non apparet solonem cotinuitatis fuisse in spondilibus et in adiutorio brachij eiusdem lateris fuit percussus a re cotundente sine fractura tamen ossis. et dum fuit apertum vulnus ex lancea non doluit partem brachij infra cubitum non obstante quod multum doleret in loco cotussionis sed clauso vulnere et ipso vtente vnctionibus et cerotis super adiutorio descendit materia ad partem infra cubitum et factus fuit etiam dolens partem infra cubitum et superuenerunt dolores in tribus digitis manus sinistre in pollice indice et medio. et tandem nunc os spatule mouet. sed non potest eleuare adiutorium. nec potest flectere cubitum. nisi cum adiutorio alterius manus. sed digitos manus potest flectere et stringere manum licet debiliter. et maxime debilitatem sentit et dolet et patitur quendam modum stuporis in toto pollice et medietate indicis versus pollicem. Ex quibus intelligitur quod ista est palesis particularis membri cuius aliqua pars potest esse ex incisione que fuit in vulnere transeunte per musculos mouentes adiutorium et illa talis pars que corespondet villis incisis quantum ad hoc est incurabilis. Sed puto quod sit modica. Reliqua vero paralesis constat itelligenti dicta et signa propria quod est ex aposteate vel opilatione vel ambobus simul in neruis musculorum spatule mouentium adiutorium et musculorum adiutorij mouentium asceid. Ego igitur mandato. J. P. D. N. M. E. domini mei colendissimi scribam consilium et deus sit dator auxilij. Prenotando quod eius etas est quasi annorum. L. et complexio tendens ad humidum cum caliditate dominante tamen caliditate.

¶ Primo ergo oportet quod caueat ab aere vehementer frigido et humido et precipue ne occurrat spine et capiti et pedibus. et precipue locis infirmis et debet cauere ab occursu ventorum. et austri et boree quantum est ei possibile. Et in temporibus frigidis debet habere immediate iuxta carnem brachij lesi. et spatule. tam anterius quam posterius pellem vulpinam. aut si ponuntur ibi cerotaria vel vnguenta ponatur hec pellis super illa. Similiter etiam perseuerantia multa in aere excessiui caloris vitetur. sed tamen aer calidus et siccus non multum a temperamento recedens est ei couueniens et vsus sudandi in balneo sicco ieiuno stomacho. et ibidem fricandi spinam et locum lesum est ei valde conueniens postquam erit purgatus. Et debet de nocte tenere partes illas vestitas vsque ad cingulum. etiam in estate ne infrigidentur in nocte. et camera sua vbi dormit et habitat debet calefieri in hyeme cum siccis lignis facto igne cum rebus odoriferis et boni odoris ponendo interius multum de maiorana sicca. et de origano sicco. et de corticibus citri. et caueat ab aere nebuloso et grosso et fetido. Studere debet presertim facta purgatione exerceri ieiuno stomaco primo ambulando in locis sicci aeris et postea laborando cum

manibus precipue cum manu sinistra quantum erit possibile agitando ipsam cum alia manu aut saltem fricare ipsam cum rebus sictis. et in hoc adhibeatur studium. sed post cibum melius est leuiter quiescere: aut leuiter ambulare et quādo nō potest vti exercitio faciat fieri fricatiōes cū mandilibus calidis fricando primo crura et coxas trahendo ad inferiora postea spatulas et nates postea pectus et ventrem postea brachia et postea caput et sint mādilia lenia et fricationes mediocres et durent per horam ¶ In cibis vtatur pane bñ fermētato et bene cocto et habēte aliqd anisi et salis cōmixtū. et vitet panem asimum vel deficientem in fermentatione et coctura et panem de alijs granis q̄ȝ de fermēto vel d̄ spelta et non comedat ipsum statim sicut venit a furno ymmo melior est panis in secūda die vel tercia. precipue tamen vitetur lolium.

¶ Carnes meliores sunt carnes auium et precipue perdicum et auicularum degentium in arboribus et pratis exceptis quibuslibet siue qualleis quas oportet vitare . Et similiter cōueniūt carnes capriolorum et leporum et caprettorum et vitulorum . et tolerantur castratine presertim de monte et meliores sunt assate et cocte in patellis vel super carbonibus. Sed interiora et capita sunt vitanda nisi cerebella leporum. illa enim assata sunt multū conuenientia: et studeat habere de eis frequenter et comedere: Reliquas vero carnes sicut agnorum et porcorum precipue humidas vitare debet.

¶ De piscibus melius esset nō comdere: si tamen comedantur sint nō valde magni: et de genere habentium squamas et boni odoris et assi et frixi et conditi cū pipere et ȝiȝi. et cinamomo et saluia vel origano vel ysopo vel basce Sed cancri et granari et conche marine et anguille et tunini et murene et lampde et similia dimittantur omnino. ¶ Lac et caseus nō sūt conuenientes in hac dispositione: sed tamen minus malus est caseus antiquus et salitus quando sumitur in parua quātitate sanguis etiam coctus est malus ¶ Vitelli ouorum gallinarum recentium sunt cōuenientes precipue conditi cum aromatibus de quibus dicam infra: sed nō cocti cum caseo uel farina.

¶ Victualia de pasca frumenti excepto pane sicut lagane et pastilli et reliqua similium generum sunt dimittenda ¶ Et pro ferculo pōt vti pane trito vitellis ouorum brodio cicerū panico milio riȝo et herbis odoriferis sicut menta origano saluia et similibus: et potest facere fercula cum amigdalis et granis pini et similibus. sed semper sint ibi aromata plura i hyeme et pauciora et i estate: posset tamē gratia solutionis vētris et eēt sibi valde vtile ferculis ex vrtica. et si poneret etiam ibi de ysopo et basce et alijs odoriferis esset sapidius et melius. Sed tamen nō sepe vtatur mollibus nisi ad hunc finē vt habeat beneficiuȝ vētris.

¶ De radicibus vero tolleratur radix petrosilini et pastinaca et carotum et radix feniculi et apij. sed melius est alias radices dimittere nisi aromaticas sicut ȝinȝiber.

¶ De fructibus cōueniunt ei grana pini quibus debet vti quasi in omni cibo aut cōfectis cum ȝucharo aut sine ȝucharo. et cōueniunt amigdale dulces et amare: et cōueniunt etiam auellane precipue assate et comeste cuȝ pipere et tollerantur nuces et ficus sicce sunt bone et vue passule. sed fructus humidi dimittantur sicut ceresa et pira et poma et persica et similia et similiter cucurbite et citrulli et angurie et tollerantur tamen gratia solutionis ventris vue bene mature ante cibuȝ et ficus recentes bene maturē. et aliquid de mellonibus: et in estate pruna dulcia bñ matura. castanee vō et siliq̄ nō comedantur ¶ Cappares sunt cōuenientes p̄cipue cum cinamomo aut pipere et vino cocto cum pauca quantitate vini granatorū gratia saporis. fungi et tubera oīno dimittāt̄.

¶ Feniculum anisuȝ. ciminum. piper. ȝiȝiber cubebe. cinamomum. macis. galanga. gariofolium. crocus. cardamomum. amomum . et lignum aloes. siler montanuȝ sigillatim et cōiūctim tollerantur gratia condimentorum. sed acetum videt̄ oīno: et ea que sunt valde acetosa

ſicut citranguli ⁊ limones ⁊ acetoſitas citri zucharũ vero ⁊ mel ſunt cõuenientia.

¶ Oportet ꝙ ſtudeat ne nimis ſe impleat in vice vna imo ſemper recedat a menſa cũ fame ⁊ ſiti ⁊ nõ comedat ſecũda vice niſi prio cibo digeſto ⁊ niſi tollerauerit famẽ notabili tempore ſaltem hora vna.

¶ Potus vero ſibi melior eſt aqua mellis: ⁊ in eſtate ſine aromatibus. in hyeme vero aromatizatᷣ cũ cinamomo ⁊ pipe ⁊ zinziberi. quãtitate tamẽ eorũ cõuenienti ita vt placeat guſtui. Si tñ potaret in omni menſa ciphum medium vini albi ſubtilis antiqui odoriferi poſt purgationẽ nõ eſſet ei incõueniens: ſed vinũ aliter eſt ei nociuũ pcipue multitudo minus tamen malum eſt rubeũ quã album ⁊ oĩno quicũq; potus ſit vitetur eius multitudo ⁊ precipue quãdo vadit dormitũ. Et poſt cenam ⁊ ſuper repletionẽ cibi itaq; tollerare famẽ ⁊ ſitim ẽ de reb⁹ melioribus.

¶ Sompnus eius quando poteſt ordinate dormire debet eẽ incipiẽdo ſaltẽ duabus horis poſt cenã in loco calidi aeris ⁊ ſicci in bono lecto capite bene eleuato ⁊ corpe bene cooperto ⁊ ſuper altero laterũ maxime tamen ſuper dextro: ⁊ debet eſſe in nocte aut de mane ante cibum: ⁊ vitet ſompnũ poſt repletionem ꝗ̃tum poteſt ⁊ ſit ꝗ̃titas ſompni in die nãli ſex horarũ vel circa. Et debet facere ꝙ omni die habeat beneficium ventris ⁊ ad hꝰ ɔfert ſibi ante cibum comedere quatuor uel quinq; ficus ſiccas pingues calefactas ⁊ mũdatas. aut ferculum de vrtica vt eſt dictum prius. aut ſumere ante cibũ. ʒ. ij. thimi ſicce vel. ʒ. ij. yſopi ſicce. aut facere cliſtere ſi oportet. aut bibere de mane circa. ℥. ſ. herbe bine ſicce cum. ℥. iiij. aque mellis. ⁊ nullo modo ꝑtermittatur hoc regimẽ ſi nã nõ reſpõderit

¶ Caueat ſibi a triſticia ⁊ multa cogitatiõe ⁊ poteſt iraſci ⁊ letari. ſed venerea debet dimittere quantum poteſt. Et hoc de regimĩe.

¶ Sed ꝑter iſta optet ꝙ quando erit domi ꝑmo faciat fieri fleubothomiam de vena cõmuni in brachio dextro. Et ſufficit ꝙ euacuat. ℥. iiij. ſanguĩs: ⁊ illa tota fleubothomia. aut ſi fleubothomiã abhorret tunc in ſpatula dextra ponat duas ventoſas cũ ſcarificatione. Euacuato ſanguine ſumat hunc ſyrupũ quatuor vicibus. ℞. ſyrupi de ſticados ℥. i. ſ. ſyrupi de thimo. ℥. ſ. aque maiorane. ℥. i. aque ſaluie. ℥. ij. clarificetur ⁊ aromatizetur cũ zinzi. ſumatur calidus de mane duab⁹ horis ante diẽ ⁊ ſup dormiat vſq; ad diẽ.

¶ Sumpto ſyrupo quatuor vicibus purgetur ſequẽti die ſumẽdo iſtas pillulas duabus horis ante diem. ℞. pillulaꝝ fetidarũ maioꝝ. pillulaꝝ cochiaꝝ deſcriptiõe Almãſoris añ. ʒ. ſ. fiant. vij. ⁊ ſumãntur omnes ſiꝉ in vice vna: ⁊ hac die obſeruet bonam cuſtodiam ſicut in alijs medicinis ſolutiuis conſueuit. ¶ Et optet ꝙ ex interuallo purgetur ad min⁹ ſemel vel bis in mẽſe ſumẽdo has pillulas de ſero quãdo vadit cubitum. ℞. pulueris ghierepigre de octo reb⁹ piperis nigri añ. ʒ. i. ɔfice adinuicem cum aque maiorane: ⁊ fiũt pillule de quibus ſumat. ʒ. i. pro vice qñ vadit dormitum. ¶ In diebus tamen canicularibus debet abſtinere ab iſtis purgatiõib⁹ ⁊ ſufficiũt ſibi cliſteria cũ decoctione blite ⁊ ordei ⁊ centhauree minoris. añ. M. i. ⁊ poſtea in decoctõne addatᷣ ghierepigre. ℥. i. olei cõmunis. ℥. iiij. ſalis quantũ ſufficit ⁊ fiat cliſtere. ⁊ hoc bis in ſeptimana.

¶ In alijs vero temporibus ſemel in duobus menſibus purgetur cum pillulis fetidis ⁊ cochijs modo ſupraſcripto ꝑmittendo ſy. ſi videtur ꝑſenti medico aut ſine ſy. ſi ita iudicat eſſe faciendum. Et ex interuallis ut dictum eſt. xv. uel. xxx. dieꝝ ſumat illas pillulas de ghiera cum pipere. Et poteſt loco pillularum que ſumanᷣ cum cuſtodia ſi videᷣ neceſſarium ⁊ tempus nõ ſit valde calidum ſumere. ʒ. ij. pillularum de euforbio pro vice duabus horis ante diem. ⁊ loco pillulaꝝ ꝗ̃ ſumunᷣ ſine cuſtodia ſumere pillulas d̃ ghiera de octo rebus. Nec eſt pretermittendum ſiue ſint dies caniculares ſiue nõ quando habet tẽpus qñ de mane ieiuno ſtõacho vtatur

aut masticatorio aliquo describendis infra. aut caputpurgio ⁊ gāgarismata dimitto propter certam causam: ⁊ debet durare masticatorium per horam vel circa.

¶ Masticatorium primū leue. ℞. mastic℩. ℥. i. piperis. ℨ. i. pistētur ⁊ ↄficiantur inuicē cū aqua maiorane: ita q̄ fiant sicut pasta solida ⁊ fiant forme sicut auellane. ⁊ masticent̄ de mane vna eaꝝ spuendo fleugma quod descendit ad os. ¶ Aliud fortius. ℞. masticis piperis ⁊ zinziberꝭ. ⁊ fiat sicut diximus.

¶ Aliud etiam fortius. ℞. synapis piretri stafisagrie aā. ℨ. ij. piperis. ℨ. x. pistentur ⁊ cōficiantur cum aqua maiorane ut est dictum ⁊ fiant forme ut est dictum ⁊ masticētur.

¶ Caputpurgium leue ⁊ vsuale. ℞. aque maiorane quantum sufficit ⁊ ponatur in vola manus calida ⁊ trahiciatur per nares trahendo sursum quātum potest. Bonum tamē esset q̄ hora qua debet hoc facere ipleret os aqua ⁊ poneret se resupinum capite aliqualiter pendēte ad posteriora ⁊ postea trahicere aquā maiorane modo dicto vel alia caputpurgia trahendo bene. ⁊ quando est sibi molestum surgat ⁊ exprimat de naribus ⁊ exspuat illud quod habet in ore. Si autem hoc est ei graue trahiciat stando in pedibus: ⁊ sine aqua in ore ⁊ sufficit in vno mane trahici q̄tuor vicibus in vna hora.

¶ Aliud caputpurgium ⁊ est parumper fortius ℞. radices blite ⁊ folioꝝ eius aā. quātum sufficit pistent̄ ⁊ extrahat̄ succus ⁊ iste trahiciatur per nares modo predicto.

¶ Caputpurgium aliud fortius ℞. radicum panis porcini recentiū q̄titatē sufficiētem ⁊ fiant formule longe medietate digiti: ita grosse q̄ possint intrare nares ⁊ teneātur in naribus de mane post purgationem vētris per quartam ptem hore ⁊ postea extrahant̄ Et fortius est si recipiatur castorei. ℨ. i. ellebori albi panis porcini pulpe colloquitide salis nitri fellis bouini exiccati euforbij aā. ℨ. iij. fiant ex eis ad modū pillulaꝝ ⁊ dissoluatur vna in aqua herbe que vocatur morgellina in gallico. aut in aqua maiorane ⁊ trahiciat̄ tepida per nares ita tamen ut nō descendat ad os. Et iste vsus masticatorioꝝ ⁊ caputpurgioꝝ nullatenus negligat̄ quoniā est vehementer vtilis. Sed vltra euacuationes ꝓprias ⁊ cōmunes est oportunū vti vnguētis cerotis fomentationibꝰ. fricationibus. balneis humidis ⁊ siccis: ⁊ omnia ista debent administrari aut ad spinā aut ad loca vbi fuit vulnus ⁊ percussio ⁊ loca vicina.

¶ Primo ergo incipere debet ab vnguentis leuibus precipue tamē mollificantibus ⁊ nō fortiter resoluentibꝰ. quoꝝ hoc est vnum. ℞. olei de narcisco olei de ruta. olei distilationis terebentine aā. ℥. iij. ysopo humide. ℥ i. ß. cere citrine q̄tū sufficit ⁊ fiat vnguētū.

¶ Debet autē seruari hic modus q̄ primo fomentetur locus totus spatule. ante et retro ⁊ totum adiutorium brachij cum spongia infusa in decoctione īfrascripta calida. ⁊ si vna spongia nō sufficit suanturplures adinuicem ita q̄ fiat quasi vnū spatulare de dictis spōgijs q̄ anterius veniat vsq̄ ad medium pectoris ⁊ ad principium colli s̄m longitudinē ⁊ latitudinē ⁊ posterius vsq̄ ad finem ossis spatule ⁊ principium colli s̄m longitudinem ⁊ s̄m latitudinem protendatur vltra totā spinam ⁊ per tres digitos ⁊ versus brachiū habeat additamētum q̄ possit circūuolui circa totum brachiū vsq̄ ad cubitum. ⁊ infundatur in decoctione ita calida sicut potest tollerari. ⁊ postea bene exprimatur inter duo ligna ⁊ hoc spatulare calidum cum suo fumo ponatur super spatula ⁊ brachio vsq̄ ad cubitū ⁊ similis forma spatularis debet obseruari in alijs fomentationibus pro eo.

¶ Hec est decoctio in qua debet īfundi spōgia. ℞. radicum althee lib̄. iij. se. li. fenugreci sticados arabici aā. ℥. iij. buliāt cum aqua sufficienti vsq̄ ad decoctionem althee. Et postea in ea fiat infusio modo supradicto.

¶ Et cum facta fuerit fomentatio quattuor vicibus hoc mō ponēdo spongiam ⁊ expectando q̄ tepescat ⁊ postea īnouādo iungat̄ locꝰ

cū dicto vnguento calido. ⁊ istud obseruetur p. xv. dies de mane anteq̄ surgat ⁊ de sero an teq̄ cenet. ¶ Cōpletis autē. xv. diebus optet trāsirī ad fortiora ⁊ p̄mo debet fomētari loc⁹ cū decoctione ista. ℞. maluauisci lib̄. iij. sal uie thimi folioꝝ lauri herbe iue sticados ara bici añ. lib̄. ss. fac bulire in vino maluatico sufficienti. ⁊ in eo fiat infusio spatularis facti de spongia: ⁊ fomētatio quatuor vicibus mō supscripto inouādo qñ incipit infrigidari.

¶ Et facta fomētatione ponatur ab humero vsq̄ ad cubitū huiusmodi cerotum. ℞. stora cis liqde. ʒ. iiij. masticis. ʒ. vi. castorei eufor bij añ. ʒ. iij. medulle ceruine medulle cruris vacce añ. ℥. ij. terebentine. ℥. iiij. opoponacis armoniaci galbani añ. ℥. i. piperis nigri. ʒ. vi. cinamomi folij spice añ. ʒ. iij. adipis galli ne adipis vulpis. adipis anatis añ. ℥. i. cere lib̄. i. olei veteris olei nardini olei camomel lini olei de preos añ. ℥. vi. vini maluatici an tiqui q̄tum sufficit ad infundendū medicīas siccas ysopi hūide. ℥. ij. olei distillatiōis tere bentine. ℥. iiij. olei philosophoꝝ. ℥. iij. fac bu liri oīa simul eliquatis gūmis in vino quous q̄ habeāt formā ceroti: ⁊ supponat̄ loco dc̄o Et oī die de mane ⁊ de sero qñ fecit fomētati one3 reapponat̄ loco calidū. Sed sup spatu la ante ⁊ retro ponat cerotū sup corio ſm q̄ti tatē spatularis cū quo fit fomētatio. remouē do bis in die quādo debet fieri fomētatio. ⁊ postea reapponēdo facta fomētatione.

¶ Cerotū aūt est huiusmōi. ℞. cere citrine terebētine ysopi humide añ. ℥. ij. oxicrocei ℥. vi. misce ⁊ fiat cerotū: ⁊ ponat̄ sup loco di cto ⁊ obseruet̄ iste ordo mēse vno itegro.

¶ Trāsacto aūt mēse igrediatur oī mane stu fam: ⁊ si esset thina calefacta cū decoctiōe re rū de qb⁹ dicā eēt melior dūmodo staret so lūmodo in ei⁹ aere. ℞. maiorane serpilli ori gani ebuli rorismarini folioꝝ lauri añ. q̄tu3 sufficit. Ista ponāt̄ in stuffa dū calefit vel ī aqua que ponitur in thina: ⁊ sup illā aquam ponat̄ fundus de ligno qui nō tangat aquam pforat⁹ foramibus plurimis ita q̄ fumus bñ ascēdat. ⁊ sup illo sedeat paciēs quousq̄ bñ sudet. ⁊ postq̄ sudauerit fricent̄ spatula ⁊ ad iutoriu3 brachij cū huiusmodi sale trito. ℞. pipis origani. thimi. sinapis. ʒi ʒi. piretri. yso pi sicce seminis apij folij anisi. feniculi. macis petrosilini nasturtij assari añ. ʒ. i. ss. aquori sic ci. ℥. i. salis gemme ad pōd⁹ oīum. pistentur ⁊ cribellētur ⁊ fiat puluis. ⁊ cū illo fiat frica tio sup loco dicto. ⁊ postea apponat̄ cerotum vtriq̄ pti ſm modū supradictū. ¶ Si tamē vellet vti medicis mīoris ɔpōnis pōt vti ali q̄ istoꝝ: q̄ facili⁹ poterit inuenire. ℞. bdellij iudaici. ℥. i. ss. dissoluat̄ in vno subtili vel in aqua vitis. ⁊ ɔficiatur cū eo radic. maluaui sci cocte sub prunis bñ pistate. ℥. i. ss. ⁊ fiat emplastrū. ¶ Aliud etiam vtile. ℞. radicis lilij albi lib̄. i. coquātur sub cinerib⁹ ⁊ optīe pistet̄ ⁊ ɔmisceat̄ cū vino cocto ⁊ supponat̄.

¶ Aliud fortius. ℞. armoniaci galbani eu forbij añ. ℥. i. pistentur ⁊ aggregent̄ cum fece olei ita q̄ fiat admodū ceroti ⁊ fiat emplm̄.

¶ Aliud est hoc. ℞. ceroti dyaquilō. ℥. iiij stercoris capre. ℥. ij. ɔficiantur bene adiuice3 ⁊ supponatur. ¶ Et vtatur hoc regimine vs q̄ ad tempora frigida quibus tempori b⁹ bo num erit ei ire ad balnea sulphurea ⁊ maxīe in tempore veris ⁊ p̄cipue ad balnea ciuita tis Senaꝝ: q̄ dicit̄ sancti Philippi: aut ad illa petriolli ī eodē loco factis p̄us debit. pur gatiōibus. ¶ Et in hoc tempore estatis vsq̄ ad medium septembris vtatur acoro condi to ſm descriptione3 Mesue in capitulo de cō ditis sumēdo. ℥. ss. pro vice vel parum plus tribus horis ante prandium. Et adueniente medio septembris vsq̄ ad totum ver sequēs vtatur dyacoro ſm descriptionē Nicolai su mendo coclear vnum pro vice. ⁊ hoc quādo nō sumit aliud sc3 syrupum uel medicamia vel aliud electuarium.

¶ In tēporib⁹ vero frigidis semel ī septima na vtat̄. ʒ. ij. metridati quq̄ horas ante pran dium cum. ℥. ij. aque mellis ⁊ illa die nō su mat dyacorum. Et hoc puto cum laude dei sibi sufficere ⁊c.

De debilitate motiue virtutis cum alijs
pluribus egritudinibus. 12

Vir nobilis Guizardus forti
guerra pluſq̃ꝫ nouē lapſis mē
ſibus incepit ſentire manife
ſtam debilitatem motiue vir
tutis: ⁊ dolores quoſdam in
crurībꝰ ⁊ brachijs ⁊ ſpina ⁊ collo: ⁊ multum
ſpuebat ⁊ dormiebat bene. ⁊ poſt ſompnū ſꝑ
erat debilis parū egerebat ſine adiutorio ğui
tatē ſenſiebat in ſtomacho ꝑ̄ſertiꝫ ſūpto cibo
⁊ cum adiutorio egerebat multa fleugmata
multū ſentiebat ventoſitates ⁊ rugitꝰ maxie
in ꝑte ſiniſtra vētris ⁊ īcepit macreſieri. ⁊ ad
hibitis multis remedijs ꝑ ſolēniſſimos docto
res venit ad me quaſi circa pricipiuꝫ ſeptem
bris ꝯſūptus ⁊ cū vrinis in pluribꝰ vicibꝰ cū
tela ⁊ piguedīe ſatis groſſa. Et quādoqꝫ mi
gebat vrinā turbidā ad albedinē tendentem:
⁊ ſemꝑ qñ hoc mō mingebat ſeq̃ſtrabat̄ cito
tela ī ſuꝑficie valde vnctuoſa ⁊ alia ꝑs groſ
ſa tendebat verſus funduꝫ in ſilitudinē ypo
ſtaſis non bene equalis. digeſtiua ſtomachi
tarde ⁊ debiliſſime oꝑabat̄ in cibuꝫ. ita ꝙ cō
tuſum pulli etiā in ꝑua quātitate. ⁊ vitellos
ouoꝝ tremētiū. ⁊ ēt aquā carnis cū mag̃ dif
ficultate digeret̄ ⁊ ī lōgo tꝑe ita ut nō poſſeꝫ
exiſtis cibis cibare ter ī die nāli. modicū dā
do ꝑ vice imo ſepe oꝑtebat ꝓpter ğuitatē ſto
machi dimittere cenā ſine adiutorio nō ege
rebat facienda duo vel tria cliſteria in die e
mittebat multū fleugmatis multā ventoſita
tem parū de fecibus fleugmata groſſiſſima.
ita vt videret̄ piguedo ſemper in ſtomacho
⁊ ꝑ̄cipue in ore ſentiebat frigus rugitus ille
ex ſiniſtro latere nō ceſſabat appetitꝰ nō erat
malus: dormiebat ſatis niſi per dolorem ſto
machi īpediret̄. Sūpto cibo plurimū debili
tatur etiā ſi paucꝰ eēt vſqꝫ ad deſcenſū ō ſto
macho caput ſentiebat frigidū ſpuebat mul
tum. Judicaui igitur ipſum pati malā ꝯplexi
onem ſiccaꝫ in toto ⁊ in corde ⁊ ſtomacho ꝑ
ꝑ̉uationem īnate hūiditatis. ⁊ cū hoc rarita
tem teſture ſtomachi q̃ꝫ ſeqtur vera debilitas
Et vltra hoc iudicaui in īteſtinis ⁊ ſtōacho
eē malā ꝯplexionem frigidā cū materia fleu
gmatica plīma tam natāte q̃ꝫ inbibita. Cuiꝰ
iniciū puto fuiſſe ex cerebro trāſmittēte non
ſolū ad ſtomachū vel īteſtina: ſed etiā ad ali
os neruos ⁊ muſculos in qbus ſentiebat do
lorem. Sompnꝰ ſꝑuta debilitas motiue vir
tutis maxīe poſt ſompnuꝫ dolorē in locis ner
uoſis ꝯtractiones quedā ⁊ motus ſpaſmc ſi ī
eiſdem locis ꝑcepti vſqꝫ ab inicio rei mihi fa
ciunt fidē rem ꝓceſſiſſe a capite. ⁊ ꝑ̉mo ꝓpt̄
frigiditatē ⁊ ꝑñtiaꝫ viſcoſi fleugmatiſ digeſti
uam ⁊ expulſiuā ſtomachi ⁊ inteſtinoꝝ fuiſ
ſe debilitatas hāc debilitatē ſecuta ē attroſia
⁊ ſiccitas de qua ſupra dixi.

Judicaui ſcđo in hijs ꝯtrarijs diſpōibus
nō negleɖa renutricatiōe totius ꝑ̉ncipij ⁊ va
candū eſſe male ꝯplexioni frigide ⁊ humide
ꝑ̄ternāli cum mā flugmatica in ſtomacho. ⁊
in īteſtinis ⁊ diuertendā eſſe mām a cerebro
ad ſtomachum currentē: ⁊ nō obſtāte totius
ꝯſumptione qua abſqꝫ digeſtiōe ſtomachi ⁊
īteſtinoꝝ reſumi nō poterat. Et ſtāte mala cō
plexione dc̄a ꝓhibebat̄ digeſtio. ſyrupiſaui
igit̄ ipm̄ ⁊ purgaui illis modis: qui mihi vi
debant̄ mīus ꝑiculoſi. maxime cū aqua bal
nei Borette comitatus Bononie incipiēdo a
pauca q̃ꝫtitate ⁊ trāſeūdo ad illud quod tol
lerare poterat. Et qbuſdam vicibꝰ facta pur
gatione alleuiatꝰ eſt v̉m tñ ſtatim fiebat rege
neratio fleugmatuꝫ ⁊ ventoſitatū īcredibilis
quātitatis. Et ego huculqꝫ hijs rebus vacaui
ut mihi videbatur oportunum nunc autē eſt
in eiſdem diſpoſitionibus. licet parūper vi
debatur fortior in motibus localibus ⁊ in di
gerendo. ⁊ ego quia recedit primo pono ip
ſum in hoc capitulo ꝙ eſt ſiccus ſiccitate con
firmata vl̄ quaſi ꝑ carētiam mēbralis hūidi
cū capite catariſante māꝫ multa frigidā que
maxīe cōmunicari videt̄ ſtomacho ⁊ īteſtiniſ
cū vera debilitate oīuꝫ v̉tutū ſtomachi tenui
tate teſture ꝯplexiōe frigida ⁊ hūida cū mā
multa: cum ventoſitate plurima inflatione

stomachi aptitudine ad tympanitē inter q̄s tamen oēs res nō neglectis alijs attendere oȝ ad malā cōplexiōeȝ frigidā cū materia ī sto macho ꝛ intestinis ꝛ ad ꝓhibendū descensuȝ catarri ꝛ icipiā p̄mo ab aere ponēdo tn̄ mē tem meā nō disputando in vnoquoqȝ auxili oꝝ quoniā scio rem venturā ad manus solē nissimoꝝ doctoꝝ qui recta dicta cognoscent. ꝛ errata sufficient emendare. Incipiam igitur ab aere cū auxilio dei qui debet eē vici nus tp̄amento leuiter tamē declināns ad calm non tamen nimie siccitatis clarus mundus ꝛ malis vaporibus subtilis aut saltem medi ocris. euitari debet aer cōtrarie dispōis p̄ci pue frigidus ꝛ turbidus ꝛ fetidꝰ. Et venti sūt etiā vitādi. ꝛ p̄manere sb radijs lune p̄cipue vitandū est frigꝰ de nocte i loco vbi dormit ꝛ stomachus ꝛ intestina debēt frequēter iuuari cū pannis calidis. Licet omnioda quies nō videat̄ ex tota laudanda tamē multoma gis debet declinare ad qetē ꝛ ad somnū quaȝ ad motū. Et debet vitare omēs fortes motꝰ corporeos ꝛ motꝰ diuturnos ꝛ veloces: leuis tn̄ de āmbulatio puto ꝙ sibi cōferret precipue vacuo stomacho ꝛ fricationes cū mādili leui calido molles suaues. ita tamē vt aliqualr̄ ca lefaciūt mēbra exteriora sunt vtiles. Et du rēt spacio q̄i vniꝰ hore. Nec puto ꝙ sibi mul tū obēet ieiuno stōacho itroitꝰ ī tbinā aq̄ de lectabilis caloris in qua manerent vsqȝ quo mēbra tumescerēt ꝛ color viuificaret̄ ꝛ ipse n̄ sentiret anxietatē aliquā. Et post exitū a bal neo ꝛ leuē quietem pꝰ astersionem inungeret̄ spina tota p̄sertim circa renes cū aliquo vn guēto frigido verbi gr̄a. Ex oleo violato ꝛ rosato equalibus partibus ꝛ quarta parte succi semperuiue ꝛ octaua p̄te aceti ꝛ cera alba sufficiente ad faciendū vnguentū molle quo facto post p̄uam quietē pranderet.

Sompnus eius vt digeratur materia ꝛ cibus ꝛ corpꝰ renutriceṫ debet eē longior quā in dispōe naturali. ita ꝙ sit. ix. vel. x. horarū saltē in die naturali. Et ꝓpter catarrum inci piat duabꝰ horis pꝰ cenā ꝛ sit i loco medio criter calido corpore bene cooperto capite ꝛ superioribus mediocriter eleuatis ꝛ si potest sit absqȝ interruptione de nocte vsqȝ ad mane ante tertias ꝛ sompnū meridianū si pōt eui tet si minꝰ incipiat tarde post assumptū cibū

Et quia nō sufficienter hȝ bn̄ficiū ventris nisi cū aliquo adiutorio oȝ ꝙ iuuet̄ cum ebi bitis ꝛ comestis. ꝛ ip̄e experit̄ ꝙ sumere ante cibū decoctionem marcurialis cū brodio car niū satis iuuat ip̄m. Et puto ꝙ simil̄r iuuarȝ ip̄m decoctio vrticaꝝ. quando marcurialem habere nō posset. ficus vero sicce albe ꝛ pin gues ꝛ in aqua mellis decocte ꝛ simil̄r cōposi tio ex decia p̄te medulle carthami ꝛ. x. p̄tibꝰ medulle ficuū siccaꝝ q̄uis sit vsus eis. nō fe cerūt ei notabile iuuamētū nō tamē eēt malū quando carēt herbis expiri ista saltē enī iuua būt ad citiorē descensum de stomacho ꝛ in tē pore hyemis carendo alijs rebus pōt sumer̄ de mane scutellam vnā vsqȝ ad. ℥. x. vel. xij. brodij galli cocti s̄m artem Mesue cū carta mo ꝛ carminantibꝰ vētositatē dimittēdo tn̄ pollipodiū ne nimiū exiccaret ꝛ quandoqȝ lo co istoꝝ sumat in introitu prandij. ℥. ij. ysopi sicce cōfectas cum. ℥. vi. mellis optimi dispu mati. aut distempatis cū aliquo brodio. ꝛ si ista nō sufficienter euacuāt vtat̄ disteri si po test cū rebus carminantibꝰ nō addēdo fortia solutiua sicut verbi gr̄a. ℞. carui leuistici po lij mōtani ameos dauci cimini seminis aneti an̄. ℥. i. cōtūdātur grosso mō ꝛ coquant̄ cū. x. folijs blite quousqȝ blite sint bis cocte deinde coletur. ꝛ addat̄ gerepigre. ℥. i. olei anetini. ℥. iij. Si vero fortius facere voluerit q̄d nō est faciendū nisi ꝓpter necessitatē addat ī de coctione cētauree minoris ꝛ medulle cartami an̄. M. i. ꝛ cū gerapigra pōat aliq̄d de gera logodion vsqȝ ad. ℥. ſ. vt aȝ p̄nti medico.

In omni tamē suo clisteri melius erit po nere ꝓ vice. ℥. ſ. ellcūarij de baccl. lauri nec mihi videt̄ ꝙ sit ei vtile vti pillulis soluenti bus ventrem nisi forte istis ℞. galange. ℥. i. pistetur ꝛ cōficiant̄ pillule cū syrupo acetoso cōposito ꝛ deglutiant̄ paꝝ an̄ cibū oēs i vice

vna. ¶ Vehementer oꝫ attēdere ne accidē
tia aīe ipm exterminent tristitia. cagitatio. ti
mor. ira. odiū. accidia. sed debet conuersari
cū dilcis ⁊ bene sperare audire sibi placita ⁊
delectabilia ⁊ caueat omino venerea. ¶ In
cibis vō oꝫ conari ꝙ sint multi nutrimenti
boni tendentes ad subtilitatem. absterstiui in
cisini aliq̄liter lubricatiui ventris ⁊ si non in
ueniunt simplices ad hāc intentionem fiant
artificialiter ⁊ sint satis calidi actu ⁊ molles
⁊ aliquātulū calidi in potentia. lꝫ iuxta id ꝙ
sum exptus sit necessariū cōmiscere calefaciē
tia fortia. ¶ Incipiamus ergo a pane q de
bet esse ex optimo frumento cui nulluꝫ adue
nerit nocumentū ⁊ bene pistus ⁊ parꝝ plꝰ q̄ꝫ
mediocriter fermentatus ⁊ ita bene et suffici
enter coctus in furno. sed cum farina debꝫ ha
bere aliquid minuti furfuris cōmixtū ⁊ sit suf
ficienter salitus ⁊ panem carentem istis cōdi
tionibus vitet omnino.

¶ De carnibus meliores omnibus sunt sibi
pulline. licet ex fasiano iuuene maxime feia
⁊ pdice iuuene ⁊ francolinis posset etiā acci
pere. ⁊ fortassis ꝙ aliquid de capretto dige
reret. sed debent omnes esse elixe ⁊ iudicio
meo melius est si non magis confortatur ꝙ
sint sufficienter cōtuse. ¶ Qꝫ si presenti docto
ri medicine videt ꝙ vtatur aqua carnis fa
cta in vase duplici q̄ꝫ magis laudo. aut per
distillationem mihi nō displicet sicut etiā pla
ceret ꝙ in omni mēsa haberet de testiculis gal
loꝝ nō coeuntiū iuxta possibilitatem sex vel
octo paria ꝑ vice. aut in cōtuso suo aut come
dendo ipa elixa. Et tollerantur auicule mon
tane degentes in dumis. Sed alias carnes ꝑ
nunc nō debet gustare. ¶ Vitelli ouoꝝ galli
narum recentiū tenelli sunt sibi conuenientes
cum pauco sale sed multū cocti qualitercun
q̄ꝫ coq̄rent sunt vitandi. albumē aūt vitetur
oino ¶ Lac ⁊ caseus ⁊ sanguis animaliuꝫ
vitent omino ab eo ⁊ simil̄r oia legūia. ⁊ gra
na nisi forte faceret pultē ex farina ordei de
ordo fracto cōueniētis decoctiōis ita vt n̄ defi
ciat a debita coctura. nec tamen ita superha
būdet ꝙ fiat fiscosum sicut colla. ⁊ coquat cū
brodio bonaꝝ carniū. ⁊ condiāt cū pipere p̄
sertim albo ⁊ longo. fercula autem que face
ret ex vitellis ouoꝝ ⁊ brodio bonarum carni
um. aut ex mica panis sunt magis laudabilia
alijs ferculis ꝑ eo. ¶ Herbas radices ⁊ fru
ctus ⁊ fungos nō video ipm bene aptū ad su
gerendum ꝙ si pur appeteret amigdalas su
mant cū multo zucharo in pauca quantitate
minus tamē nocerent sibi nuces. ⁊ de granis
pini potest capere cū zucharo ⁊ ita de fisticis
sed nō ita superhabūdet. Et ficus sicce cum
tertia pte sui de nucibus tollerantur añ ciboꝫ
⁊ passule sine arillis dulces. Auellane auteꝫ
sunt male nihil dico de toto alio genere tam
siccorum q̄ꝫ humidoꝝ fructuū qm̄ debent di
mitti. ¶ Ante cibū capares cū vino cocto ⁊
cinamomo vsq̄ꝫ ad numeꝝ. viij. vel. x. tolerā
tur grauis tamen sunt digestionis. ¶ Pi
sces pui boni odoris ex fluuio petroso pro
paucis vicibus actu calidi ⁊ conditi cū pipe
⁊ sale tolerātur ¶ Reliqui ⁊ alio mō dimittā
tur. ¶ Grauari concule ostraca cancri ma
rini omnes dimittant. Ex canceris vero flu
uialibus ablatis vndiq̄ꝫ pedibus ⁊ postea lo
tis sex vicibus cum aqua ⁊ cinere ⁊ semel cū
aqua clara ⁊ postea elixis in aqua ordei. cō
uenit ei medulla q̄ inuenitur intra illū corticē
rotundum ad modū lactis coagulati sed as
sumatur cum pipe ⁊ galanga.

¶ Tempus comestionis debet esse hora con
sueta in sanitate ⁊ si stomachus suꝰ possit tri
bꝰ vicibꝰ digerere in die naturali melius eēt
ter quam bis comedere. sed ego me nō vidi
hoc posse facere. Sꝫ ideo fui contentus du
abus vicibus non capiendo tamē secūdum
cibū nisi primū sciuerit descendisse de stoma
cho quantitas autem nō dico ꝙ sit talis ꝙ n̄
grauat stomachū. ex quo nō anxietur. nam
fere ex omni parua quantitate hoc ei accidit
sed sit tanta ꝙ tandem eā digerat. ⁊ virtus
cum illa sustentat que mensura sibi iam est ꝑ
experientiam nota. ¶ Potus suus debet
esse vinū rubeum purum ⁊ vinosum clarum

tendens ad antiquitatẽ ⁊ non bibat ſi fuerit ponticũ aut omnino dulce vel ſit ſtipticuꝫ vel acidũ vt agreſta. ſed habeat ſaporem acutũ ꝓpriũ vino cum aliquali dulcedine ⁊ ſumat tante quantitatis ꝙ nõ faciat cibũ natare. ⁊ ꝓhibeat digeſtionem. Verumptamẽ ſi eſſet vinum mellitũ. aut aqua mellis aromatizata mõ quẽ dicã infra videt mihi hoc tẽpore hyemis vtile aquã autem nõ miſceat cũ vino. ⁊ iſta ꝑ nunc vident de regimine mihi ſufficere

¶ In vſu medicinaꝝ ⁊ rerũ illis ꝓportionabilium iam dixi ꝙ oꝫ vacare principalr̃ ad malã cõplexionem frigidam ⁊ humidam ſtomachi ⁊ inteſtinoꝝ. ⁊ ad flegmata ⁊ ventoſitates que ibidem quotidie cõgregant ad catarrũ ⁊ reumatiſationẽ. ⁊ qꝛ fere ꝯtinue noua materia generat ſꝑ hẽmꝰ itẽtõeꝫ incidendi ſubtiliandi carminãdi ventoſitates ⁊ abſtergendi Qꝛ ſi cũ hoc iuuet digeſtio ⁊ tempetur frĩtas ⁊ debet corpi aliq̃le nutrimẽtũ eſt multo melius ¶ Primo igit̃ omĩuꝫ ſumat hũc ſyrupũ de mane digeſto cibo ſerotino. ℞. vini odoriferi antiqui clari rubei aut citrini aque diſtillatiõis carniũ capponis galline vel capretti aã. libr̃. i. zuchari. ℥. xvi. ſyrupizet ⁊ fiat ſyrupꝰ lõgꝰ. pꝰea ℞. cinamomi pipis albi. ʒiꝫ. gariof. galãge. aã. ʒ. ij. macꝫ. cardamomi maioris croci. aã. ʒ. i. ligni aloes. ʒ. i. ſ. ponatur puluis in ſacculo ⁊ ſupra puluerem ponatur ſyrupꝰ tociẽs ꝙ exeat clarus ⁊ ſufficit ex iſto ſyrupo quãtitas. ℥. quatuor ꝑ vice cõfortat ſtomachũ digerit flegmata ⁊ nutrit plĩmũ ⁊ aperit opillationes ⁊ nõ prandeat niſi digeſto ſyrupo. ¶ Qꝛ ſi hoc minus fieri põt ſalteꝫ bibat in mane. ℥. quatuor huius mellikrati. ℞. vini veteris rubei aut citrini ꝓprij ſaporis vinoſi ⁊ clari. libr̃. x. aque fontis libr̃ v. mellis diſpumati. libr̃. viij. buliant ſimul bulitione vne ⁊ diſpumet. poſtea colet cum ſpẽbꝰ hoc mõ. ℞. ſpice aromatice: ℥. i. gariof. ʒiꝫi. pipiſ lõgi macꝫ. cardamõi. maioriſ. aã ℥. ſ. croci. ʒ. ij. galange. ℥. i. ligni aloes. ʒ. ij. ſ piſtent nõ multũ ſubtiliter ⁊ ꝑmittant ſtare ĩ dicto ſyrupo ꝑ diẽ naturalem ⁊ aromatizet ſi tollerat ſumptus cum muſci. ʒ. ij. poſtea coletur per ſaccalũ tociens reiterando in codeꝫ ſacculo ꝙ exeat bene claruꝫ ⁊ obſeruet ordo dictus in precedenti capitulo in ipm̃ capiendo. ¶ Iteꝫ in introitu prandij ſumat circa. ʒ. ij. huiꝰ diaſpoliticon cũ melle ⁊ totidem in fine in tempore hyemis. ℞. folioꝝ ruthe mediocriter ſiccoꝝ. pipis albi cimini priꝰ infuſi in aceto ꝑ dieꝫ ⁊ noctẽ ⁊ poſtea exiccati aã. ℥. i. ſalis nitri. ʒ. iij. melliſ deſpumati libr̃. i. ſ. confice ſimul fiat ellcũariũ. ꝙ ſi ꝓpter rutam ⁊ ſal nitꝝ nõ tollerat ita capere frequenter ſumat. ʒ. ij. diapatrion piperion ſimplicis. Sunt enim plures eiꝰ cõpoſitões. ⁊ obſeruet in iſtis ellcũarijs cõficiẽdis ꝙ mel ſit optimũ ⁊ deſpumatũ bene ⁊ coctũ. ⁊ pipa ſint grauia abſq3 corroſione ⁊ ꝙ nõ ſint ſpẽs pluriuꝫ ſbtiliter piſtate.

¶ Itẽ bonũ eſt oĩo ꝙ ab vmbilico infra teneat emplm̃ de baccis lauri deſcriptũ a Meſue diſtinctõe. xi. Et ſup ſtomachũ ab vmbilico ſupra teneat cerotũ Sal. deſcriptũ a Meſue cui addatur ad quãlibet. ℥. galliemuſcate deſcriptõis Nycholai laudani ⁊ lzolofonie. aã. ℥. i. ⁊ iſta innouent ſm̃ ꝙ videtur doctori preſenti conuenire. ¶ Euacuatio autem fiat ꝑ cliſteria ꝙ ſi quando videretur preſenti doctori cõuenire euacuatio ꝑ potũ ſit vel cum mirabolanis kebulis decoctis in decoctione paſſulaꝝ q̃ntitate ſufficienti. Vel cum aqua balnei porrette tollerabit eni vſq3 ad libr̃. xv in vno mane ſumendo ex interuallis tertie ꝑtis hore. libr̃. iij. ꝑ vice caliaſ. Alia vero ſolutiua niſi aliter conſtante virtute ſibi nõ darem. Sed ꝓ illo catarro deſcendẽte debet vti caput purgijs maſticatorijs gargariſmis vt ſtatim dicã. Et preter illa localia ſunt apponenda capiti mõ inferius dicendo ¶ Caput purgiũ aut cũ ſucco radicũ ⁊ folioꝝ bĩtis calido trahiciendo ꝑ nareſ. aut ꝓuocando ſternutatõem cũ pipe puluerizato. vel radice ellebori albi aut ꝙ valde eſt vtile faciendo tentas ex radice panis porcini recentis ſm̃ lõgitudinis medietatẽ digiti auricularis ⁊ groſſi

eiē sufficientem ad intrandum intra nares ⁊
teneantur p quartā vel mediā horam. sed in
istis attendatur ne faciant fluere sanguinem.

¶ Masticatoria vero sint aut ex sola masti
ce aut q̄ est fortius ex duabus partibus ma
sticis ⁊ vna pipis integri aut q̄ est fortius lo
co pipis ponendo staffisagriam.

¶ Gargarismata vero sufficiūt ex aceto di
stillato vel ex aqua mellis cum pipere ⁊ om
nia ista debent fieri ieiuno stomacho ⁊ si pōt
post emissionē egestionū.

¶ Sed caput ipm̄ debet abradi in parte
anteriori ⁊ omni mane fricari cū ista aq̄ ca
lefacta fricationibus leuibus. ℞. aque vitis
ex optio vino distillate. libr̄. quatuor nucis-
muscate. ℥. i. gariof. ℥. i. folliculorū sene stica
dos arabici. aā. ℨ. ij. contundātur grosso mō
⁊ infundantur in predicta aqua vitis p duos
dies ⁊ seruetur in vase vitreo bene obturato
⁊ sufficit de mane q̄. ℥. ß. de istius aque cale
fiat ⁊ cū ea fricetur caput in directo commis
sure coronalis fricatione non aspera quousq̄
tota consumatur. ℥. ß. deinde super loco po-
natur cerotum factum de sanderacha disso-
luta cum pauca aqua maiorane ⁊ si videtur
presenti doctori q̄ sit necessarium cauterium
aut ꝓfundum aut cutaneū potest facere cū
emplastro de synapi descripto a Mesue q̄
si non sufficit addat cantaridarum quartam
partem aut si ꝓfundum vult fiat cum ferro
ignito. aut si hoc timet fiat cū coagulato ex
capitello saponis liquidi ⁊ teneatur diu ap-
tum non tamen ita q̄ cerebrū debilitet.

¶ Et est bonum q̄ odoret nigellam torrefa
ctam infusam in aceto quā habeat ligatam in
sindone ad modum pomi sepe ad odorandū
⁊ confert si de nocte teneat in ore inter genam
⁊ dentes vnam spicā nardi integrā.

¶ Ad eius confortationem est vtendū an
te cibū elleūario q̄ fit de carnib⁹ caponū cō
fectū ita vt cū libr̄. i. carniū pistatarū ponat
amigdalarū mundatarum granorū pini ma
iorum medulle seminū cōmuniū frigidorum
aā. ℥. i. ß. cinamomi cardamomi carpobalsa
mi corallorū rubeorum. macis been albi. ⁊
rubei vtriusq̄ sandali. gariof. ℨ. i ß. ligni aloes
croci ossis de corde cerui piperis albi piperis
longi. aā. ℨ. i. syrupi facti cum brodio dicti ca
ponis ⁊ zucharo albo quantū sufficit ad om
nia conficienda dosis circa. ℥. i. p vice.

¶ Et quia de corde cogitandum est sem
per debet habere huiusmōi sacculū iuxta cor
nisi quando ponentur epithimita humida-
nam ⁊ si videatur multociens ex pulsu non
febrire habeo rationes mihi suadentes q̄ fe-
brit habitudinaliter sacculus autem est iste.
℞. rosarū violarū florū boraginis ⁊ buglos
se ⁊ nenufaris vtriusq̄ sādali. aā. ℨ. i. ß. corti
cū citri. ℨ. i. gariofoliorū nucismuscate macis
been albi ⁊ rubei croci ligni aloes galiemusca
te. aā. ℨ. ß. cimature scarletti. ℳ. i. fiat saccu
lus in syndone rubea ⁊ cum eisdem specieb⁹
dissolutis in aqua rosata. ⁊ aq̄ endiuie ⁊ aq̄
buglosse ⁊ aqua nenufaris. aā. ℥. vi. fiat
epythima humidum q̄ apponatur cordi an
te prandium ⁊ ante cenam.

¶ Or si concedatur gratia a deo q̄ virt⁹
digestiua stomachi ⁊ intestinorum conforte
tur tunc conuertatur omne studium ad curā
male complexionis calide ⁊ sicce habitualis
in corde ⁊ toto cum cibis cum potibus cum
preparatione aeris cum balneis cum epythi
matibus cum lacte asinino cum trocisis cā-
phoratis ⁊ ad vltimum cum piceatione cor
poris vt ego bene scio optime scrire illos cla
rissimos doctores ad quorum manus est vē
turus. ¶ Ego autem vt facerem satis ꝓ viri
li parte voluntati. J. D. M. Mantue quē
colo ⁊ ex debito semper colam vt dedi lucu-
brationem vnam vt ei consulerem nō quia
putarem necessariū vel vtile in presentia ta
lium doctorū ad quos est venturus. ⁊ deus
sit dator auxilij. ¶ Ex ferraria die. xxiij.
nouēbris. M.CCCC.xxxij.

¶ De stupore brachiorum. 13

Ista domina patitur stuporem in brachijs et aliquãdo fuit in ppinqua dispositiõe ad paralesim et etiam sentit quãdoqz caliditatem in pte anteriori capitis.

¶ Utatur cibis et potibus ex siccatiuis: sicut sunt carnes auiũ et leporis et capoli et capretti vel vituli assati et condiantur si elissãtur cuz zizi. et origano vel pipere vel thimo vel ysopo. et non sumat nimiam carnem quãtitatẽ imo minorem cenaz saltẽ de medietate respectu consueti. Et in potu melius esset qz sumeret aquam mellis qz si non potest bibat vinum paruum rubeum temperatum cuz ea et omnino parum bibat et non dormiat in die et laboret ieiuno stomacho laborando et exercendo se per domum. Et habitet in camera inter duo solaria et caueat a frigore et omi die habeat beneficium ventris.

¶ Purgetur nunc hoc modo. ℞. radicũ apij radicum feniculi. añ. ʒ. i. squinanti seminis feniculi anisi potrosilini sciseleos costi cẽtaurie minoris zizi. cinamomi sticados arabici. añ. ʒ. ij. aque libr̃. vi. coquãtur lento igne quousqz remaneant libr̃. ij. et coletur et addatur mellis dispumati. ʒ. viij. et fiat syrupus longus p sex vicibus sumat calidus i aurora.

¶ Sumpto syrupo purgetur sumendo has pillulas. ℞. pillularum fetidarum. pillularum cochiarum pillularum agregatiuarũ. añ. ℈. i. fiant septẽ.

¶ Item ℞. pillularum de gera cum agarico. ʒ. s. fiant. xxviij. sumat omni septimana semel qnqz pro vice quando vadit dormitũ.

¶ Item. ℞. zinzi. minute incisi et piperis integri. añ. ʒ. ij. masticis. ʒ. i. staffisagrie. ʒ. i. s. masticet oi mane mediũ coclear de eo.

¶ Item ℞. olei de piperibus. ʒ. iij. olei vulpini. ʒ. ij. cere parum et fac vnguentum quo iungatur pars posterior colli et spina vsqz ad medium post purgatiõem.

¶ Item. Recipe staffisagrie piperis. añ ʒ. ij. aque libr̃. i. s. buliãt simul vsqz ad tertie ptis cõsũptionem postea coletur. et addatur oximellis compositi. ʒ. iiij. p gargarizando ieiuno stomacho.

¶ De cattarro et multo sompno. et pparatõe ad colicã. 14

Casus huius Nobilis viri est capitis humiditas cum materia catarrizãte et ad stomachum descendente et faciẽte ipm multũ dormire et propter hoc etiam paratus est ad colicam et ventositatem et retentionem fecũ et timet ĩpinguãi in pcessu etatis et constat consideranti predicta qz ille potest preseruari. quia lapsus est in frigiditate naturalit̃ et humiditate tam fm cerebrum qz fm stomachũ et intestina ad quẽ lapsum sequũtur ista accidentia suprascripta. Faciam ergo consiliuz inuocato diuino auxilio incipiendo ab aere vt decet.

¶ Sit aer sue habitationis calidus et siccus non tamen multũ recedens a temperamento ita qz habitet i camera inter duo salaria aptam ad orientem et permittat in mane aerem per solem rectificari. Et in tempore frigoris calefaciat cum igne lignorum siccorum et confert sibi in estate igredi stuffam siccam ad sudendum in ea. sed non est conueniens stuffa humida et balneatio in aqua dulci tepida. et caueat ventos meridionales precipue et caueat moram sub radijs lune presertim de nocte et intrantiũ p fenestras et non habitet cameram terrenam nec loca ppinqua vallibus et aquis et stagnis.

¶ Omni mane euacuatis superfluitatibus prime digestionis. et secũdo exerceat se exercitio ambulandi et incipiat gradatim et leui ascendendo ad fortius et velotius et duret ad minus per horam et ita qz incipiat fatigari et tunc paulatim remittat motum suum ita qz

tandem quiescat et tunc faciat sibi leuiter fricari caput et tergere.

¶ Debet dormire in loco calido et bene coopertus et habere in capite hora sompni plus quam de die et nullomodo dormiat capite discooperto et sit situs suus cum capite eleuato. Et primo super latere dextro. deinde sup sinistro et in fine super dextro. et dormiat in nocte non in die et sit sompnus circa horas vi. vel. vij in die naturali et non dormiat resuppinus. nec statim post repletionem immo expectet post cibum duabus horis antequam dormiat verum si tempus non habet vt communiter studentes in hyeme sumat cenam leuiorem et parum potet in cena. nec tamen statim post vadat dormitum.

¶ Sompnus autem meridianus est malus et vitet ipsum quantum potest et similiter vitet dormire in loco frigido et humido.

¶ Omni diligentia faciendum est quod saltem aut semel aut bis habeat omni die ventris beneficium et si non cum alio saltem sibi esset vtilimum clistere cum decoctione anisorum et feniculi et blitarum. ana. M. i. et post coletur et in colatura ponatur olei anetini. ℥. iij. gerepigre. ℥. i. salis. ℥. ij. et fiat clistere. Sed si hoc est sibi graue. tunc ponam hic plura quorum vnumquodque est sibi vtile et leue et sine custodia

¶ Primum est ferculum factum cum mercuriali aut cum extremitatibus vrtice coquendo cum carnibus vel oleo. et ad dandum bonum saporem ponendo intus aliquid de calamento aut ysopo aut thimo. aut de alijs herbis odoriferis et sumantur ante alios cibos.

¶ Secundum est capere quinque ficus siccas bene pingues et calefacere ad ignem. et eos in principio prandij comedere. ¶ Tertium est ponere in ferculo vel bibere in principio prandij. ℨ. i. ysopi sicci. Quartum est vtilius pro eo s. capere in prandio. ℨ. i. thimi sicci in brodio carnium aut in aqua mellis. ¶ Item loco istorum potest sumere quantitatem ciceris de aloe.

¶ Item hoc est vtile. ℞. medule cartami. ℥. i. medulle ficuum siccarum pinguium. ℥. x. pistentur simul in mortario ita quod totum appareat vnum electuarium et de eo capiatur quantitas nucis in introitu prandij aliquo enim istorum vtatur ad hoc vt venter sit lubricus conuenit etiam primum brodium caulium bene coctorum et primum brodium lentium.

¶ Cibus autem eius debet esse tendens ad caliditatem et siccitatem non multum et abstersiuus subtilis facilis digestionis non ventosus non viscosus. et ideo panis eius debet esse ex bono frumento anni sui factus ex farina non exquisita munda a furfure et debet esse fermentatus et coctus multum et habens aliquid salis et anisorum secum commixtum et non comedat calidus vt defertur a furnio nec post quartam diem et fugiat panem azimum et non bene coctum et panem aliorum granorum precipue fabarum.

¶ Carnes sibi conuenientes sunt edorum et capriolorum lactentium paruorum maxime inter quadrupedes et tolerantur porcorum siluestrium iuuenilium et castratorum animalium et cuniculi et iuuenum ceruorum. Male autem sunt boum et caprettarum et pecudum porcorum domesticorum et agnorum. ¶ Inter aues autem meliores sunt paruarum auium degentium in arboribus. et pratis et columbarum volare incipientium et perdicum et turturum pullorum et fassianorum iuuenum. sed dimittantur anseres et anate et carnes alie auium aquaticarum et grues et ciconie et meriguli et vniuersaliter carnes multum veteres aut multum nouiter nate et interiora excepto epate pulli et capita omnia dimittantur et colla. et melior est pars anterior versus cor. et in anteriori melior est dextra et caro rubea melior est pingui valde debent tamen esse animalis sani et mediocriter pinguis vitelli ouorum gallinarum recentium et non multum cocti sunt boni siue per se sumantur siue cum aliquibus herbis odoriferis siue in ferculis et cum alijs modis suarum preparationum et sunt meliores si cum aromatibus sumantur.

¶ Sanguis animalium coctus non est bonus

lac tolleratur in estate et solum acceptū cū mel le aut zucharo sed tamē melius eēt dimittere Et caseus tam recens q̄ salitus est malus. potest tamen parum quid loco saporis in ferculis ponere et parum post cibum comedē.

Inter grana et legumina pauca inueniunt conuenientia sunt enim fere omnia ventosa. sed tamen brodium cicerum est vtile et tolleratur far et ordeum et panicum et spelta: et debet sumi cum pipere vitande sūt fabe cor̄ cicecerū lentes. rizzum frumentum.

De herbis conueniunt maiorana menta origanum petrosilinum macedonicum serpillum absintheum abrothanum rutha artemesia. calamentum pulegium sinsibrium ysopus thimus saturegia matricaria. herba sancti Johannis saluia et similes et tollerantur borago buglossa. mellissa. blite. spinachia. p̄sertim mixte cum odoriferis. sed mala est lactuca papauer portulaca solatrum. caules autem habēt conueniens brodium. sed rappicie nō sunt boni nutrimenti.

De oleribus vitet raphanellos et rappas. et nappones et pastinacam et cepas et porros. Ista enim generant ventositatem et nō resoluunt eas. Sed potest vti aleo q̄ licet ventositatem generet. tamen plus dissoluit. et dimittat cucurbitas: et cucumeres: et capiat caperes salitos et anetum et enulam radicem rorsmarinum. Sparagos etiam cum pipere tollerare potest. Fungos et tubera omnes fugiat omnino.

De fructibus cōueniunt ficcus sicce et vue passule et grana pini. raro autem alij conueniunt nisi grana iuniperi et oliue salite et bacha lauri sed sunt male ficus recentes et vue recētes. Pisces nō sunt boni in se sed sumant cum aromatibus scilicet pipere et pauco aceto et sale et sint parui squamosi habentes et ex fluuio bone aque aut libero mari. et similiter saliti sint huius conditionis. Cancri et gambri comedantur simili modo: et nō vtatur in vna mensa multa varietate ciborū. Si tamen vti contigat: tunc preponat subtiles et fluidos et minus ex toto edat.

Potus si vis sit vinum album paruū aut temparatum cum aqua: et si nō habet album sit pauce rubedinis: et sit oīno paruum et fugiat vina potentia.

In accidentibus anime potest libere quādoq̄ irasci: et cogitare et meditari sed ieiuno stomacho caueat bor̄ superfluitates. et hoc de regimine sex rerum nō nālium.

Sed quia multiplicat flegmata multum in capite et in stomacho. ideo nō sufficit sibi ad integram p̄seruationem solus vsus debit⁹ vite in sex rebus supradictis precipue cum nullus fere ita ad ymaginem regimen facere possit maxime studens. Et ideo puto q̄ in veris inicio scilicet in mense Martij sit purgandus capiendo hunc syrupum. ℞. syrupi acetosi cōpositi oximellis quillitici aā. ℥. ß. mellis rosati collati. ℥. i. detur cum. ℥. iij. decoctionis ex aniso feniculo cinamomo et pipere quorū vniuscuiusq̄ sit. ʒ. i. et bulliuerint in lib̄. i. aq̄ vsq̄ ad medietatis consūptionem.

Sumpto syrupo purget sumendo has pillulas: et sunt cum bona custodia. ℞. pillular̄ cochiar̄ pillular̄ fetidar̄ aā. ʒ. ß. fiāt vij. et sumant in vice vna in aurora et ea die caueat a frigore et nō comedat nisi transactis. vi horis post ear̄ assumptionem. et ante cibum per horam bibat. ℥. iiij. aque calide cum. ℥. i. zuchari rubei. Similē purgationem faciat circa principiū Octobris.

Et vtatur in ferculis suis istis aromatibus de quibus in tempore frigido ponat in bona q̄titate. ℞. anisor̄ cinini seminis feniculi. aā. ℥. i. galange ʒ. ß. gariof. cinamomi aā. ʒ. iij. croci. ʒ. i. pipis albi et longi aā. ℥. ij. zinziberis albi. ℥. i. pistent et fiant spēs in puluere pro ferculis.

Item ante prandiū tempore hyemis si nō sufficit ad ventositatem remouendam et inflatione sumere spēs dictas sumat. ʒ. i. dyatrion pipereon. Item fortius est dyaspoliticon q̄

sic fit. ℞. seminis rute piperis albi ⁊ longi ⁊
⁊ nigri. an̄. ʒ. ij. salis nitri. ℥. ß. mellis ꝙ suffi
cit. ¶ Item fortius est electuarium de bacis
lauri ⁊ conueuit sibi multum ad omnes inten
tiones suas catarri collice ⁊ diminuende pi
guedinis sumere semel in mense has pillulas
Recipe piperis nigri albi ⁊ longi gariof. sa
lis indi origani zinziberis cardamomi cina
momi seminis peonie. an̄. ʒ. i. ß. mirabolano
rum nigrorum. ʒ. iij. aloes ad pondus omniū
⁊ fiant pillule cum aqua rute ⁊ sumantur. ʒ. i
cum vino albo bono ante cibum ⁊ sunt sine
custodia. ¶ Si autem videtur sibi ꝙ male
educant tunc capiat de istis. Recipe mirabo
lanorum citrinorum seminis althee rosarum
siccarum. an̄. ʒ. ij. lingue auis granorum pini
seminis eruche. zinziberis. piperis longi mira
bolanorum nigrorum belliricorum seminis
spagi seminis vrtice piretri squille assate. an̄.
℈. ij. aloes turbit. an̄. ʒ. ß. dyagridij. ℈. ß. cro
ci. ℈. ij. cōfice pillulas cū aqua rute sumat. ʒ.
ß. vsqȝ ad vnam ⁊ sunt mutabiles.

¶ Confert etiam sibi masticare in mane
masticem ⁊ piper ⁊ zinzi. ⁊ piretrum vnum
quodqȝ sigillatī. aut oīa simul ⁊ spuere illud ꝙ ad
os vēit de hūiditate. Facē ēt sibi corrigiaȝ de
intestino lupi ē valde vtile ⁊ fere iuxta carnē.

intestinum lupi

¶ Et quia fortasse pillulas nō faciliter sumit
ideo loco pillulaꝝ vellet capere confectiones
solutiuas in vere ⁊ autumpno loco illaꝝ pil
lularum que supˢ scribuntur sumendo post sy
rupuȝ potest vti hac medicina ℞. ellectuarij
indi. ʒ. ij. dyasiniconis. ʒ. ij. ß. distempera cū
hac decoctiōe ℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ em
blicoꝝ an̄. ʒ. i. ß. passulaꝝ. ℥. i. anisoruȝ feni
culi dauci an̄. ʒ. ß. fac bulliri in. libr̄. i. aque
vsqȝ ad tertiam partem remanentis. Et si po
test vtatur ī mense bis clisterijs huiꝰmōi ēt si
natura mediocriter responderet ℞. anisoruȝ
carui ameos dauci an̄. M. i. cartami centau
ree minoris an̄. ʒ. ij. fac bulliri in libr̄. iij. aque
vsqȝ ad ꝯsūptionē medietatis ⁊ cola ⁊ adde
olei anetini. ℥. iij. gere pigre. ℥. i. sal ꝙ sufficit.

¶ Si vero dolor inuaderet statim a princi
pio faciat hoc dictum clistere ⁊ si sufficit be
ne est si autem nō sufficit iteretur ⁊ venter ca
lefiat cum pannis calidis ⁊ cum spongia in
fusa in aqua decoctionis camomille aneti mel
leloti. ⁊ anisorum ⁊ postea expressa ⁊ calida
posita super ventrem ¶ Et inungatur venter
cum oleo anetino calido aut de oleo rosaceo

¶ Si autem ista non sufficiunt tunc fiat cli
stere dictum ⁊ loco gerepigre ponatur gerelo
godion. ʒ. iij. ¶ Ad vltimum si alia clisteria
non sufficiant tunc ℞. gallum decrepitū au
dacem ⁊ fac mori ꝑliando ⁊ post decolletur
⁊ euisceretur ⁊ deplumetur ⁊ cum. ℥. i. ß. car
tami. ⁊. ℥. i. polipodij ⁊. M. i. cētauree mino
ris ⁊ anisorum feniculi dauci. an̄. ℥. ß. in. libr̄
xxv. aque vsquequo redeat ad quintam. ⁊
de brodio tolle libr̄. i. ß. olei anetini. ℥. iij. ge
relogodiō. ʒ. ß. salis gemme. ℥. ß. fac clistere
Si vero dolor fiat fortis tunc fiat balneum
in thina cum decoctione rerum ex quibus fie
bat primum clistere tante quantitatis ꝙ pos
sit in eo sedere vsqȝ ad vmbilicum ⁊ ibi sede
at per mediam horam si potest tollerare ⁊
post dormiat bene coopertus.

¶ Et si alia non conferunt veniendum est vl
tima ad narcotica. s. ꝙ detē sibi. ʒ. i. filonij ro
mani aut. ℈. quatuor cum vino albo potenti
eo existente in balneo vel extra. ⁊ tunc pꝰ nō
comedat vsqȝ ad. v. horas ⁊ cibus in tempo
re doloris sit pauce quātitatis sicut vitelli ouo
rum vel pullus contusus ⁊ potus sit vinuȝ al
bum potens purum. Et si clisteria non suffi
ciunt. aut ea abhorreret loco clisteriorum po
test sibi supponere suppositoria longo huius
modi. Recipe gerelogodiō. ℥. i. fac ex ea ad
ginem suppositoria sicut fiunt de melle ¶ Et
quando per clisteria habuit beneficium ven
tris si videtur ꝙ materia sit supra timore su
mat hanc medicinam Re. dyasinicōis. ℥. ß.
pulpe cassˀ. ℥. i. distēperetē cū decoctōe anisoꝝ
carui ameos ⁊ dauci ista vidētē mihi sufficereˀ

¶ Quando vultis caput lauari faciatis bu
liri in lixiuio has res ℞. asari folioꝝ sene sti
chados arabici an̄. ʒ. i. ista sufficiunt ꝑ vna

vice. Et si non habent̃ ista faciat bulliri. M. i. edere aut ꝙ melius est maiorane ⁊ saluie. añ. M. i. ⁊ ista puta cũ dei laude sibi sufficẽ.

15 ¶ Contra fluxũ cattarri ꝑter nãlez. 15

Fleugmatis a cerebro diuisiuũ ⁊ ꝑ suaȝ nãlissimaȝ regionẽ vȝ ꝑ nares mũdificatiuũ virtuti familiare. ℞. aquaꝝ maiorane. ℥. ij. ʒ. succi foliorum blitis ℥. i. nucismuscate. ℈. i. zucharicãdi puluerizati. ℥. ʒ. misce. ex hac mixtura tm̃ tepida ⁊ nõ calida nec frigida attrahat ꝑ nares bis vl' ter stomacho ieiuno successiue in mane ad libitũ ꝑ vnam horaȝ ante cenã semel. in singulis ꝟo diebus si ipo catharro molestet̃ hoc vero me dicamen nõ vtat̃ tpe calido.

¶ Fleugmatis diuersiuũ prior imediate effi/catius ℞. medicamis suꝑscripti. ℥. iij. mellis mundi. ℥. ij. si ꝟo medicamen ꝯgruit aliqualiter efficatius priori ꝓximo tunc ex mixtura hac tm̃ tepida attrahat ꝑ nares ⁊c. ut supra de ipso alio medicamie ꝓximo.

¶ Diuersiuũ flegmatis a cerebro. ⁊c. vt ime/diate supra priori immediate efficatius. ℞. medicaminis immediate suprascripti. ℥. iij. mãne electe. ℥. ʒ. misce. Si vero medicamen cõgruit aliquantulũ efficatius priori imme/diate tunc ex hac mixtura tantum tepida ⁊ non calida neqꝫ frigida attrahat ꝑ nares. ⁊c. vt hic supra de ipo alio medicamine postea.

¶ Cerebi confortatiuũ ipius catarri grossi digestiuũ ⁊ resolutiuũ. ℞ spẽrum dyamusci dulcis. ℥. ij. dyambre. ℥. i. cubebarũ. ℈. i. mel legette. ℈. vi. zuch. tabãzeth albissimi triũ co ctarum. ℥. x. puluerisanda puluerizentur sub tilissime. deinde cum aquarum maiorane feniculi. añ. quantũ sufficit fiat cõfectio solida in morsellis triũ. ℥. ꝑ quolibet morsello.

¶ Istius ꝯfectiõis assumat vnũ morsellũ in mane cũ surgit duobus diebus in singula ebdomoda ⁊ post ipius assũptionez stet ieiun⁹ horis tribus admin⁹. hac vero ꝯfectiõe taliter vtatur tempore frigido ⁊ nõ calido.

¶ Cerebri ꝯfortatiuũ ⁊ est ꝓprium ℞. mi/rabolanũ kebulũ vnum scꝫ ꝯditũ. Istud mirabolanuȝ assumat in aurora uel ad libitum in mane cum surgit semel in singulo mense. ⁊ post ipsius assumptionẽ stet ieiunus horis q̃tuor. Hoc medicamine vti põt quocunqꝫ tẽpore ãni. Nota ꝙ i vno alio suo ꝯsilio addit hoc solutiuũ ℞. pillulaꝝ de gera simplici. ℈. ij. agarici. ℈. i. agaricus ipe in frustra minuta diuisus ⁊ nõ pistat⁹ infũdat̃ ꝑ horas. vi. ad minus in oximellis simplicis q̃tuȝ sufficit ad ipãs sil' icorpandũ in mõtario cũ pistello ⁊ si ne igne reformẽt̃ pille. vij. ꝑ. ℥. Istaꝝ pillaꝝ assumat in aurora a tribus vsqꝫ ad. v. ad li/bitum. aut ad libitum in mane cũ surgit. sed tamen in aurora melius ⁊ post ipaꝝ assumptionẽ si ipas assumat in aurora stet in lecto ꝑ horam cuȝ dimidia ⁊ interim dormiat si põt sed non amplius vna hora. ⁊ tunc post earũdem assumptionem stet ieiunus horis quin/qꝫ ⁊ nõ assumat aliqd̃ lauatiuũ sȝ i dicto ter mino quinqꝫ horaꝝ prandeat. Et ꝓ ferculo comedat in ipo prãdio blites cũ boragine ⁊ feniculo petrosilio ñ abiecta prima aqua ebu litionis ipꝫrum herbaruȝ sed in ipa aqua co ctas. ¶ Itẽ laudabiles carnes comedat vt pulli ꝑdices ⁊ fassiani edi vel vituli ⁊ similes carnes laudabiles vel quasi. ¶ Si vero ipas pillulas assumat in mane cũ surgit tũc p⁹ ipa rum assumptionẽ nõ dormiat sed stet ieiunis horis quiqꝫ. Istis vero pillulis vtatur semel in singula medietate cuiuslibet mẽsis ꝑterqꝫ i magno caumate ⁊ frigore.

¶ Consiliũ suprascriptum nõ est Hugonis sed Cermisonis ⁊ interpositũ est ꝓpter malaȝ calculationẽ impressoꝝ ne staret vacuũ.

16 ¶ De obscuritate visus. 16

Dispositio isti⁹ spectabilis viri ãnoꝝ. xlviij. naturaliter i iuuẽtute colerici ⁊ nũc ꝑ adustionẽ i melãcolicã ꝯplexõez trãseũt ẽ obscuritas visus ita ꝙ i loco nõ bñ claro ⁊ cũ sol ab orizõte recedit ñ vidȝ bñ ⁊ huius cãȝ puto grossiciẽ vaporꝝ aduftoꝝ oppacoꝝ q spũi visiuo ꝑmiscẽtur nec ẽ lõgiquũ ꝙ huic dispositiõi cõiungat̃

corrugatio cornee que solet in senectute plurbus accidere. primo ponā regimē rez nō nāturalium qualiter debet esse in eo. secundo addam medicinas.

¶ Sit locus sue habitationis in aere subtili vel si venetijs habitare intendit habitet in camera transpirabili a ventis ita q quādo non est in ea faciat aperiri fenestras vt libere euentetur ⁊ non sit aer valde calidus immo ad temperamentū in caliditate deueniat nec sit multum luminosa nec multum obscura. Nam intueri res luminosas ⁊ splendentes ē ei nociuum ⁊ ita nimia obscuritas loci habitationis ⁊ cum est in studio faciat q oculi non offendant a lumine sit aūt camera depicta viridi colore non albo. ⁊ ita fenestre hyemales de pāno sint depicte viridi ⁊ si vitreate sint vitreum obscuro viriditatis ⁊ sit sine fumo vento vel puluere.

¶ In cibis vtatur pane facto ex farina frumenti mūdi a rebus extraneis ⁊ maxime a lolio vel zizania ⁊ sit frumentum anni sui. ⁊ sit collectum de sana messe. ⁊ sit farine aliqd furfuris mixtum ⁊ sit panis conuenienter coctus ⁊ bene fermentatus panem aūt azimum aut non bene coctum non comedat.

¶ Inter carnes sumat illas q̄ sūt subtiliū humorum generatiue. ⁊ non grossorum aut viscosorum nec sint multarum superfluitatū ⁊ si cū hoc haberent ppꝛietatem acuendi visum esset melius. Eligat carnes auium potiꝰ q̄ quadrupedum sicut pullorum columbarū siluestrium volare incipientium turturum. ⁊ comedantur tam pulle q̄ columbi ablati capitibus ⁊ collo. Nam ista sunt vitanda quia visum obtenebrant. conueniunt etiam carnes perdicum faxianorum ⁊ paruorum auium. precipue tamen conueniunt carnes auiuz rapaciū ppꝛietate sicut nixi accipitris vel a sturis falcōis nocdue bubonis ⁊ istaz carniū elissarum brodiuz bibere. Sed aues aquaticas carnes habent malas. ⁊ ideo fugiat omnes. Carniū autem quadrupeduz conueniunt capretti vituli pui lactentis castrati anualis ⁊ ñ comedat interiora sicut ventrem ⁊ similia nisi comedere aut cerebrum perdicis aut epar capre. vel hyrci assuz aut elissi. Nam ista ppꝛietate remouent visus obscuritatem fugiat carnes valde veteres ⁊ salitas ⁊ porcoruz ⁊ aliorum animalium nouiter natorum sicut agnorum ⁊ siluestrium carnium vsus non cōuenit sicut leporum ceruorum ⁊ capriolorūz ⁊ aprorum ⁊ tassi ⁊ vrsi.

¶ Pisces omnes vitet ⁊ cancros ⁊ ostracha ⁊ anguillas. Serpentuz caro preparata vt fit in leprosis multum conuenit.

¶ Inter oua menti habeat q oua columbarum recentia sunt multi iuuamenti cum bibūtur aut comeduntur decocta cum rapis.

¶ Item oua gallinarum sunt iuuantia. s. vitelli elissati. Caseum ⁊ lac vitet oīo.

¶ Granorum sumat brodiū cicerum ⁊ speltam ⁊ ordeuz sed fugiat alea ⁊ precipue lentes ⁊ fabam ⁊ faxiolos. sed etiam in omnibꝰ fugiat lolium siue zinzaniam.

¶ Fructuuz conueniunt grana pini in vino granatorum infusa. vel in succo pomorum s tolerantur ficus et vue bene mature. non in multa quantitate pira cocta cotana. Sed caueatur in summa omnium humidorum fructuum multitudo ⁊ castanee ⁊ auellane ⁊ nuces cum in multa quantitate sumuntur nocēt potest autem piponibus aliquibus vti ñ multum. sed omnino fugiat mellonigenas papauere. sed pruna et psica ante cibum sumere. potest aliqua amigdala vero post cibum. ⁊ aliqua nespila ⁊ sorba ⁊ odor pomoruz odoriferum multum confert.

¶ Ex oleribus valde conueniunt. Primo rappe de qbꝰ comedat quasi semper. Secundo nappones. Deinde verbena. betonica. celidonia. menta. ruta origanum. maiorana ysopus. thimus in saporibus ⁊ vz satis s abstineat a lactuca bassilicone. caulibus bletis. cepis porris alleo raffano ⁊ vniuersaliter ab oībus acuminibus.

¶ Non comedat victualia de pasta: nec tor

tas nec suffocata in patellis.

¶ Non multum se repleat immo a mēsa recedat reliquijs famis adhuc remanentibus.

¶ Potus sit vinum album vetus cū aqua mixtum aut vinum per se non nimium potens ⁊ non vtatur multo potu aque vł vini.

¶ Procuret omni die habere ventris beneficium. Et post illud exerceat se ⁊ post exercitium cōmune faciat fricari caput ⁊ pectinari ⁊ hoc nullomodo dimittatur. ¶ Duret autem exercitium vsquequo sentiat se calefieri ⁊ vaporare ⁊ legat ieiun⁹ lrās magnas ⁊ caueat legere puas lrās ⁊ minutas.

¶ Nullo mō dormiat de die ⁊ ī nocte dormiat ad minus septē horis ⁊ sit somnus post comestionem saltem duabus horis ⁊ dormiat bene coopertis pannis super sinistro latere ⁊ capite bene eleuato ⁊ habeat iuxta se in lecto multum de maiorana siue sicca siue viridi. vt odor per totū correspondeat.

¶ Caueat dolorem ⁊ angustiam ⁊ cogitationem ⁊ vtatur gaudio ⁊ leticia moderata. Et hoc de regimine.

¶ Uidetur mihi quod vltra hoc regimen faciatis omni anno duas purgationes. vnā in mense Aprilis aliam in mense Octobris ī primis medietatibus dictoꝝ mensium ⁊ fiat hoc modo. In mense Octobris sumat prius hunc syrupum. Re. syrupi de epythimo. ℥. iij. mellis rosati colati syrupi acetosi ꝯpositi syrupi violati añ. ℥. i. aque feniculi libr̄. i. fiat syrupus clarificet̄ ⁊ aromatisetur cum nuce muschata ⁊ est ꝑ quatuor vicibus.

¶ Sumpto syrupo sumat istas pillulas. ℞ pillulaꝝ octomerarum descriptione Nicolai pillulaꝝ cochiaꝝ añ. ℈. ij. sumantur post syrupum cum custodia.

¶ Sed in vere sumat hunc syrupum ℞. syrupi acetosi compositi. ℥. iiij. mellis rosati colati. ℥. ij. aque feniculi libr̄. i. ⁊ fiat syrupus ꝑ quatuor vicibus.

¶ Sūpto syrupo sumat has pillulas Re. pillulaꝝ cochiaꝝ. ʒ. i. pillulaꝝ fetidaꝝ. ℈. i. ⁊ habeat̄ diligens custodia illo die a frigore ⁊ vento.

¶ Item oportet ꝙ interpollate de mense sꝫ saltem bibat decoctionem. ʒ. iij. folliculoꝝ sene in brodio caponis aut galline ita ꝙ recipiatur de dicto brodio libr̄. i. ß. ⁊ coquatur cū eo sene. ʒ. iij. vsqꝫ ad consūptionē medietatis brodij ⁊ addatur piperis cinamomi añ. ℈. i. salis. ʒ. ß. deinde coletur ⁊ brodium bibatur in aurora.

¶ Si aborreret huiusmodi brodiū sumat semel ī septima. ʒ. i. pillularū degera galieni in sero quādo vadit dormitum. ⁊ modicū cenet ꝑ illo sero.

¶ Tempore hyemis in mane quādo nō sumat medicinam sumat aut. ʒ. i. thyriace post stet vij. horis sine cibo aut. ʒ. i. trifere minoris descriptionis Mesue cum. ʒ. ß. pulueris eufragie sicce. Conuenit etiā sibi si vtatur electuario isto. ℞. seminis feniculi. ℥. ij. ß. eufragie. ℥. i. macis cubebe cinamomi piperis longi gariof. añ. ʒ. ß. mellis dispumati libr̄. ß. succi feniculi cocti ⁊ depurati. ℥. ß. succi celidome similr̄ cocti ⁊ depurati. ʒ. ij. pistāda sbtilissime pistentur ⁊ cum melle ⁊ succis fiat electuariū de quo sumat. ʒ. iij. in mane cum vino albo. ⁊ hoc bis in septimana.

¶ Item in mane sepe vtatur masticatorio masticis ita vt multū spuat aut fiat hoc modo. ℞. piretri. ℥. i. pipis. ℥. ß. ʒinʒi. ʒ. iij. pistētur sbtilissime ⁊ fiāt postea sacculi ex panno lineo nouo ad magnitudinem auellane ⁊ predicto puluere impleantur ⁊ suātur stricte vndequaqꝫ ⁊ omni mane masticetur vnus per mediam horam spuendo illud de saliua ꝙ ꝑuenit ad os.

¶ Item quando nō sumit alias medicinas sumat in mane aceti squillitici. ʒ. ij. addendo dietim vsqꝫ quo veniat ad. ℥. i.

¶ Item cōfert valde comedere epar capre aut hirci magni assum aut elissum.

¶ Item confert vti in mane mirabolanis kebulis ꝯditis sumēdo ad q̄titatē castanee.

¶ Et istorum sumat qñqꝫ vnum quandoqꝫ aliud ⁊ nō continue perseueret super vna medicina. ¶ Nunc ponam remedia localia .s. ponenda in oculis.

¶ Hoc primum est visuale ⁊ nullomodo obest siue añ purgatione siue post. Et ponatur in oculo in mane antequam egrediatur domum ⁊ teneatur aliquanto tempore postea lauetur cum aqua ruthe ⁊ est istud. ¶ ℞. aque rosate . ʒ. i. zuchari albi misce ⁊ ponatur in quolibꝫ oculo gutta vna frigida.

¶ Hoc secūdum est aliqualiter mordicatiuum. sed est potentius primo ⁊ nō ponatur ī oculo nisi post corporis mundificationem cū medicina ⁊ capitis cum masticatorio. Et est istud. ℞. succi feniculi cocti ⁊ depurati. ʒ. xij. ⁊ sit iste succus bene colatus mellis puri clari ʒ. iiij. buliant bulitione vna simul ⁊ coletur ⁊ colature addatur fellis galli aut perdicis. ʒ. v. ⁊ reponatur ī vase vitreo ⁊ coletur: ⁊ teneatur in sole ⁊ permutetur de vase in vas omi septimana semel proiciēdo grossum subsidēs ⁊ seruando subtile ⁊ teneantur vasa bene cooperta cum cera ⁊ post dies. xx. ponatur de eo in oculo ut supra dixi.

¶ Item confert multuꝫ facere buliri crocuꝫ in aq̃ ⁊ r̄cipere vaporē illiꝰ aq̃ omni mane ad oculos quousqꝫ sentiatur penetrasse in ocl'os ⁊ postponātur in oculum coliria. hoc tertium colirium est nobile ⁊ sine dolore efficit operationem bonam sed fit in vere. ℞. folioꝝ feniculi foliorum eufragie folioruꝫ celidonie añ. libr̄. ij. extrahatur aqua per alembicum ⁊ seruetur in vase bene obturato. ⁊ sit vas eneū.

¶ Item sepe fiat. istud enim est expertum. ℞. epar hirci ⁊ assetur sine alia pinguedine deinde fundatur ⁊ coligatur illa humiditas que ab eo resudat ⁊ ponatur in oculis. Iteꝫ fumus ab eo egrediens recipiatur: ⁊ post predictam colaturam siue resudaturam ponat̄ in oculo. est enim expertum.

¶ Item hoc est vtile. ℞. succi feniculi cocti ⁊ depurati. ʒ. xl. succi ruthe. ʒ. xx. ponantur ī ampulla vitrea ⁊ obturetur orificiuꝫ priꝰ addendo mellis boni clari. ʒ. xv. ⁊ dimittatur per tres menses. Postea proiciatur fex eius ⁊ cum parte clara fiat colirium.

¶ Si auteꝫ fortius facere voluerit quia obscuritas crescat tunc facta purgatione vtatur isto colirio. ℞. succi feniculi. ʒ. i. fellis galli aut perdicis. aut turdi ⁊ mellis crudi añ. ʒ. s. misce ⁊ ponatur gutta vna in oculis.

¶ Fortiora autem istis nō videntur mihi faciēda nec plura volo multiplicare. sed si istis modis vtetur bene erit. Et ista puto cum dei laude sibi sufficere.

¶ De cicatrice in cornea ꝓpter vlcus. 17

Quia iste egregius iuuenis ⁊ insignis pictor quo ad alia est valde sanus ⁊ oportꝫ eū se exercere ⁊ cuꝫ hoc patitur cicatricem in cornea ⁊ remāsit sibi ex vlcere ⁊ aliqualiter impedit vnius oculi visionem licet non multum. ideo dabo ei consilium ad albule subtiliationem immiscendo aliqd de ꝑtinentibus ad conseruationem acuitatis visus ⁊ non laborabo multū in extendendo regulas regiminis vite sꝫ magis docebo remedia subtiliandi albulam debilia ⁊ fortiora notando ea sm̄ gradus suos

¶ In conseruatione ergo sanitatis oculi oꝫ primo cauere a fumo vēto puluere nimia vigilia ⁊ nimio intuitu rerum albaruꝫ aut multum lucidarum ⁊ a nimia permanentia ī obscuro. ⁊ oportet in cibis cauere nimietatē ⁊ comestionem ante digestionem ⁊ vniuersaliter omnem causam prohibentem fieri digestionem bonam ⁊ in qualitate ciborum caueat a rebus acutis mōdacibꝰ sicut allea ⁊ porri ⁊ raffani ⁊ erucha ⁊ cepe ⁊ similia ⁊ a rebus valde vaporosis sicut pisces ⁊ a rebus visum obtenebrantibus sicut multuꝫ acetum ⁊ anetum ⁊ basilicon ⁊ caules ⁊ coriandruꝫ ⁊ crocus Et lactuca. ⁊ lentes. ⁊ nespila Et oliue mature. ⁊ portulaca. ⁊ similia ¶ Et

inter carnes grosse ⁊ veteres ⁊ sanguis ⁊ interiora ⁊ capita ⁊ colla. ¶ Sed sit contentus mediocri comestione carnium iuuenilum. ⁊ galline ⁊ perdicum ⁊ auicularum ⁊ caprettorum ⁊ vitulorum lactentium ⁊ castratorum iuuenum. ¶ Et ex herbis feniculo boragine mellissa spinachijs endiuia buglossa: ⁊ similibus potest vti ⁊ ruta etiam cruda. Et in potu vtatur vinis non multum potentibus neq; habundat in quantitate neq; bibat ieiuno stomacho. ⁊ nō dormiat post cibum ⁊ nō laboret repleto stomacho ī respiciendo res valde minutas: ⁊ postquā fatigatus est in pingendo ⁊ sentit oculos fatigatos ingrediatur domum obscuram non multe tamen tenebrositatis. Et intueatur per fenestras habentem pannum viridem: ⁊ intueatur aquam viridem in aspectu ⁊ subiungat oculos in aqua frigida ⁊ postea respiciat speculum bene pollitum ¶ Item omnino puideat semper habere largum beneficium ventris ⁊ caueat a nimio vsu venereorum ⁊ a nimio vsu flobotbomie ⁊ ista conseruabunt sanitatem oculi.

¶ Sed ad subtiliandum spiritū visibilem ⁊ acuendum visum confert commestio carnium auium que viuunt de rapina sicut ancipitres ⁊ falcones ⁊ noctue ⁊ carnes serpentū preparatarum ⁊ de medicinalibus magis vti in mane vno mirabolano kebulo condito ⁊ confert sublime ista confectio. ℞. eufragie. ℥. ij. seminis feniculi. ℈. v. macis. cubebe. cinamomi. piperis longi. gariofilorum añ. ʒ. i. pulueri zetur ⁊ accipe mellis despumati libr̄. i. succi feniculi cocti ⁊ depurati. ℥. i. succi celidonie similiter cocti ⁊ depurati. ℥. ß. coquantur simul succi cum melle vsq; quo habeat spissitudiem oportunam ⁊ cum eo conficiantur species. ⁊ reseruetur in vase vitreato. ⁊ sit dosis eius ꝑ vice. ʒ. iij. mane ieiuno stomacho aut in sero quando ieiunaret ⁊ ponat ei in oculo sepe qñ corpus nō est repletum vnam guttam huiusmōi collirij. ℞. fellis perdicis aut galli. ℥. i. mellis crudi. ℥. i. succi feniculi cocti ⁊ depurati. ℥. ij. misce bene adinuicē ⁊ reseruetur in vase vitreato ⁊ ponatur ut est dictum ¶ Est etiam vtile vinum infusionis eufragie aut thimi quando sumit pro ꝯsuetudinario potu.

¶ Sed pro illa albula siue albugo oculorum oportet q primo purgetur corpus leui purgatione quo facto omni mane debet ingredi balneum aque dulcis nō multum calide aut inclinari super vaporem eius. ⁊ postea puluerisare in oculo hunc puluerem stando resupine. ℞. sarcocolle nutrite in lacte asine. ⁊ postea exiccate quinq; vicibus zucharicandi spuma maris añ. ʒ. iij. fiat alchool ⁊ mittatur in oculum. ¶ Confert etiam quandoq; istum puluerem ponere in panno serici vel lini subtilissimo ⁊ leui valde ⁊ ligare. deinde madefacere in aqua ruthe ⁊ fricare supra locū vbi est albugo.

¶ Qz si ista nō conferūt oportet magis frequentari balneum ⁊ tamen semel in die ieiuno stomacho vti isto alio puluere. Re. baurach aristologie añ. ʒ. i. sarcocolle nutrite vt prius ⁊ zuchari ⁊ spuma maris añ. ℈. iiij. ⁊ fiat vt predicitur.

¶ Fortius autem istis est addere cum predictis rebus stercus lacerti magni viridis qui vocatur ligurus pro medietate drame.

¶ Qz si hec nō sufficerint hoc est forte ⁊ habet impressionem. Re. fellis thauri succi acori radicum celidonie añ. ʒ. iiij. ß. corticum radicum feniculi. ℥. ß. tere cōtritione grossa. ⁊ pone in vase eneo ⁊ sup infunde vrine pueri inter septimum ⁊ decimū annum collecte de mane quādo surgit a lecto ⁊ ita stēt ꝑ quatuor dies: postea coquatur vsq; q redeat ad libr̄. ß. ⁊ coletur ⁊ reponatur in vase eneo. Deinde accipe massacunie stercoris lacēti magni spume maris zuchari thaberzeth. salis gēme adusti salis armoniaci añ partes equales terātur contritione vltima. deinde ponantur ī vase lapideo ⁊ fundantur super puluerem de decoctione predicta ⁊ terantur simul ita q bene conficeantur quousque fiat sicut mel currens ⁊ reponatur ī vase vitreo bene coopto quousq; oportet vti eo ¶ Et postea ponatur gutta

vna in oculo vel paꝝ qd̕ de eo distempatuꝫ iacendo resuppine ⁊ omnia ista debet appli cari post ingressum ⁊ permanentiam in bal neo aque dulcis.

¶ Et qꝛ aliqñ iuuat vti simplcibꝰ. iõ ponã aliq̃ simplia vl̕ q̃si quorum hoc est primum.

¶ ℞. vini albi boni et succi affodillorum añ. libꝫ. ʒ. croci. ʒ. ʒ. mirre. ʒ. i. buliãt vsqꝫ ad cõsumptionem medietatis deide seruet̃ in vase eneo et ponat̃ in oculo ut est dictum ⁊ postea p quartam horã lauetur cũ aqua celidonie. ¶ Secundũ est celidõia pistetur ⁊ extrahatur succus ⁊ reseruetur ⁊ ponatur in oculo modo dicto ⁊ ↄfert siue ponat̃ recẽs siue antiquus. ¶ Tertium est stercus hyrũdinis distempatum cũ aqua celidonie ⁊ habet fortem imp̃ssioneꝫ positum in oculo vt supra.

¶ Quartũ ⁊ vltimum est. ℞. vrina ĩfantis libr. i. mellis. ʒ. iiij. buliẽt in vase eneo despumando vsqꝫ ad medietatis ↄsumptionem postea coletur ⁊ reseruet̃ in vase vitreo ⁊ ponãt̃ in oculo modo supradicto.

¶ Nõ pret̃mitto tñ qui faciat a puella vel a puero lambere oculuꝫ. sed anteq̃ꝫ lãbat masticauerit semen feniculi aut radicẽ aquori. Et hec puto cũ adiutorio dei sufficere.

¶ De fluxu lacrimaꝝ ad oculos ⁊ ad nares ⁊ ad guttur. 18 · ·18 ·

NObilis vir Andreas sancti de ortona ex intuallis duoꝝ vel triũ mensiũ maxime in hyeme incurrit catharruꝫ. vnde materie currunt p̃mo ad oculos ⁊ fluit p̃lima quantitas lacrimaꝝ ⁊ postea descendit ad nares mat̃ia citrina ⁊ ptes alie viscose cum mordicatione ⁊ postea ad gulam ⁊ pectus ⁊ incurrit tussim ⁊ difficultateꝫ anhelitus ⁊ spuit rem vehemẽter salsam ⁊ multã rem viscosam. ⁊ p quosdã dies anteq̃ꝫ incurrat hanc dispõnem sentit frigus in capite manifestam. ⁊ cum incurrit eaꝫ patitur dolores in pectore ⁊ leduntur appetitus ⁊ digestio ⁊ retẽtiua stomachi. ⁊ quãdoqꝫ febrit. Jn reliq̃s vero tẽporibus est sicci ventris ⁊ est ãnoꝝ. xlvi. mediocris habitudinis epatis calidi ⁊ qui patiebatur emoroidaruꝫ fluxũ licet ĩfra duos ãnos nõ habuerit. hic ẽ casus. hic dimittam regimẽ sex rerum nõ naturalium. sed si vis recurre ad ↄsilium q̃ sic incipit ⁊ est tale signuum ⁊ incipit sic. Dispõ viri egregij domini Johãnis de spoleto ⁊ est tussis catthar alis ꝛc.

¶ Quia vt patet ex casu in isto nobili ↄgregantur materie diuerse fleugmatice ⁊ colerice que tandem trasmittuntur ad caput cuꝫ facta est earum multa congregatio. ⁊ verisimile est q̃ colera multiplicatur in venis ex dispositione epatis q̃ in eo apparet calidum. ⁊ fleugmata maxime ex dispositiõe stomachi. Jõ vltra regimen p̃scriptum optet vti medicinis euacuantibus tales materias ex interuallis: ⁊ anteq̃ꝫ ↄsueuerit poxismos venire.

¶ Dico igitur q̃ saltem bis in anno debꝫ purgari capiendo syrupũ. primo sex vicibus. ℞. syrupi acetosi simplicis syrupi de endiuia. añ ʒ. vi. oximellis compositi. ʒ. ʒ. aque feniculi ⁊ endiuie. añ. ʒ. i. ʒ. clarifica ⁊ aromatiza cũ pauca quantitate nucismucate ⁊ est syrupus p vna vice sed sumatur sex vicibus calidus in aurora ⁊ super dormiat.

¶ Postquã sumpserit syrupũ sex vicibus purgetur cũ istis pillulis. ℞. pillulaꝝ aggregatiuarum. ʒ. ʒ. cochiarum. ℈. ʒ. reficiant̃ pillule cũ aqua maiorane ⁊ fiant quinqꝫ. suman duabus horis ante diem. cũ debito regimie medicinaꝝ solutiuaꝝ. ⁊ posui puam dosim quia dixit mihi suũ vẽtrem facil̕r solui. ⁊ iõ si vr̃ p̃nti medico addendũ potest augmentare quantitatẽ seruato pportione ⁊ tempora cõuenientia huic purgationi sũt in mẽse martij ⁊ in fine octobris.

¶ Et oꝫ in temporibus intermedijs preserti si sentiret corpus graue ip̃m purgari purgationibus frequentibus sed cum medicinis benedictis nõ transcendentibus virtutẽ agarici Jn tpe ergo hyemis vtat̃ istis pillul̕. ℞. pillulaꝝ aserech. ʒ. ʒ. agarici. ʒ. iij. sal̕ gẽme. ʒ. i. reficiãtur cũ succo luppuli ⁊ sumãt̃. ʒ. ʒ. p

vice de sero quando vadit dormitum. aut. ℈. i.
Et si oparentur ante cōplemētum somni pōt
eas sumere cōpleto primo sompno ⁊ eo sero
quo sumit eas. aut alleuiat cenam. aut dimit
tat. Et iste conueniunt sibi hyeme vere ⁊ au
tumpno. ¶ In tempore vero estatis purget̄
potando pro vice libra. i. aque lactis caprini
in qua aqua infuse fuerint viole per noctē ita
q̄ calefiat aqua lactis de sero vsq̄ ad ebuliti
onem ⁊ ponatur in ea violaꝝ. ʒ. s. ⁊ remane
ant per totam noctem: ⁊ in mane coletur ⁊ ex
primatur ⁊ addat̄ syrupi violati facti cum
trina infusione. ʒ. ij. ⁊ potest hoc sumi tribus
vicibus in mēse.

¶ Loco autē istaꝝ medicinaꝝ posset in hy
eme sumere pillulas sine quib⁹ esse nolo. aut
pillulas stomaticas descriptione ꝓpria Me
sue. ⁊ in estate loco seri caprini posset sumere
ʒ. x. dyacatholicon. aut. ʒ. xij. pulpe cassie cū
decoctione prunoꝝ violarū: ⁊ tamarindorum
aut dyaprunis absq̄ dyagridio. ʒ. i. s. aut
māne electe. ʒ. ij. cum p̄dicta decoctione.

¶ Preter aūt has purgatōnes opꝫ eum vti
in estate triasandalis qñ nō sumit solutiuū su
mendo. ʒ. s. de mane ⁊ debēt vti endiuia ⁊ la
ctuca coctis: ⁊ in tpe hyemis deberet vti saltē
semel in mense. ʒ. i. s. boni metridati quinq̄
horis ante cibum de mane ⁊ supbibere. ʒ. iij.
aque endiuie. ¶ Et ↄuenit ei ↄfortare caput
cum odoramētis bonis in quibus sūt virtus
exiccādi sine multa calefatōe sicut hoc pomū
℞. thuris mirre rosaꝝ añ. ʒ. ij. ramich gallie
muschate añ. ʒ. i. camphore. ʒ. s. musci. ǵ. vi.
ambre. ℈. s. pistēda pistentur pret̄ camphorā
⁊ agitent̄ cum aqua rosata ↄterēdo omni die
bis p ebdomodam: ⁊ sit aqua rosata pauca.
ita q̄ possit exiccari postea ↄficiantur inuicem
cum gūmi arabico dissoluto in aqua rosata
tante quātitatis q̄ fiant sicut pasta. ⁊ fiat po
mū q̄ odoretur in tēpore sanitatis.

¶ Sed qñ incurrit casū suum tam in oculis
q̄ in alijs dispōnibus: in pricipio purget̄ cum
hac decoctione. ℞. pruna damaschena. xiij.
iuiubaꝝ sebesten añ. numero. x. thamarindo
rum. ʒ. i. coquatur cū facilitate in aqua suffi
cienti vsq̄ q̄ remaneāt. ʒ. vi. vel circa. ⁊ pru
na sint cocta ⁊ tūc iponant̄ viole sicce quātum
potest capere aqua ⁊ deponatur ab igne ⁊ di
mittat̄ ita per horam. postea coletur ⁊ pulpa
prunoꝝ bñ exprimat̄ ⁊ tamarindorū ⁊ in co
latura addat̄ cassiefistule. ʒ. i. māne. ʒ. iij. q̄
si māna nō habetur sit cassiafistula. ʒ. x. ⁊ hoc
bibat̄ de mane. ¶ Facta aūt hac purgatione
faciat apponi vētosas oī die ante prandium
⁊ ante cenā in spatulis ⁊ natib⁹ absq̄ scarifi
catiōe ⁊ faciat fricari brachia crura ⁊ coxas
⁊ spatulas. ⁊ nates trahendo ad inferiora
⁊ diminuat cibum valde ⁊ ꝓhibeatur a cena
⁊ quiescat sedendo ⁊ ꝓhibeatur a fumo ⁊ vē
tis ⁊ a radio solis ⁊ lune ⁊ dimittat multitu
dinem sōpni ⁊ dimittat vinū oīno imo bibat
aquam ordei cum iuleb violato aut cum syru
po de papauere. ¶ Item nō obstāte q̄ catar
rus sit mixtus ex calido ⁊ frigido tamē quia
maior timor est de calido. debet ꝓ tunc fieri i
frigidatio cū rebus infrigidātibus in potētia
Itaq̄ omī die ieiuno stomacho post dictam
purgationem in tpe isti⁹ catharri ingrediatur
thinā aq̄ tepide decoctionis ordei ⁊ violarum
⁊ camomille ⁊ papaueꝝ ⁊ cum est in thina fa
ciat effundi super caput ⁊ maxime impona
tur papauer si multū caret sompnū ⁊ inunga
tur venter eius totus cū oleo violato ⁊ come
dat ꝓ illo tempore fercula facta ex rizzo ⁊
victualibus de pasta ⁊ ex ordeo cū lacte si ñ
febrit. aut cum lentibus excorticatis.

¶ Et hoc tempore ↄtinue teneat in ore dya
dragantum frigidū aut loch de papauere aut
dyacodion descriptionis Mesue in capitulo
de loch. ¶ Capiatur omni mane iste syru
pus. ℞. syrupi violati. ʒ. ij. decoctionis semi
num citonioꝝ iuiubarum ⁊ ordei ⁊ seminis
papaueris albi. ʒ. iij. ⁊ coquantur ista in aq̄
vsq̄ ad medietatis cōsumptionem.

¶ Item si oportet faciat clisteria ex decocti
one malue violarie ordei cum. ʒ. i. pulpe cas
sie. ⁊. ʒ. i. gerepigre ⁊. ʒ. iij. olei violati ⁊ sa
le sufficienti.

Et si in quatuor diebus vel circa non fuerit fluxus cattarri purgetur secunda vice capiendo predictã medicinam. s. decoctionẽ prunorum et tamarindorum etc. et addendo illi agarici. ℥. ß. salis gẽme. ℈. ß.

Et si salsedo et acuitas remittatur tunc loco loch de papauere. et loco dyadragranti det tenere in ore loch de pino. aut loch sanum et expertum. aut istud loch quod est optimum. ℞. se. feniculi succi liquir. capillorum veneris recentium pulmonis vulpis sicci. confice eum zucharo decocto cum aqua quantum sufficit. Et caueatur a rebus cõstringentibus cattharrũ et prohibentibus ipsum descendere oĩo.

In principio autem inungatur pectus et caput cum ista vnctione. ℞. olei violati. ℥. ij. olei amigdalarum dulciũ. ℥. ij. misce et vngatur mane et sero. Et cũ incipit diminui salsedo inungatur tũc cũ isto vnguento. ℞. isopi humide. ℥ xij. cere citrine. ℥. ß. medulle cruris vituli adipis anatis et galline. aã. ℥. i. mirre bdelij. mucilaginis seis lini mucilagis fenugreci. et mucilagis althee. storacis liquide et terbentina. aã. ℥. vi. et fiat vnguentum.

Et hoc tempore post cibũ sumat semp coriandrum preparatũ et cõfectũ cũ pauco zucharo. aut dyaconitem cũ zucharo. aut citonia condita cũ zucharo.

Et quia nõ possunt omia sciri si cõtingerit quod pñs medicus dubitaret de lesione pulmonis debet post sex dies et factis purgatiõibus duabus bibere de mane. ℥. ij. boli armeni cũ aqua plãtaginis et quarta parte vini albi et hẽat menti quod in temporibus estatis vtilimũ eẽt si biberet. etiã quando nõ egrotat de isto boloarmeno saltẽ tribus vicibus in septimana cum aqua supradicta et vino quatuor horis ante cibũ ieiuno stomacho.

Itẽ hoc eodẽ tẽpore quãdo est diminuta materia recipiat de mane hũc fumũ per trabactorium. ℞. boli armeni. ℥. ij. pro vice ponatur in vase terreo super prunis ignis quousque multũ calefiat postea proiciatur super ipsm aqua rosata ps. i. aceti. pars. x. et fumus recipiatur per os.

Multa alia possunt dici sed puta supflua quia ista vt puto cum auxilio altissimi sufficiunt. etc.

Imaginationes que minantur cattarractam.

Iste nobilis iuuenis annorum. xxiiij. patitur imaginatõnes quæ minantur cataractas. et iam sũt in vno oculo. et ideo vtetur regimine infrascripto et deus sit dator auxilij. Primo debet in cibis suis comedere panem de frumento bene fermentatum et bene coctũ et cauere ab azimo. a pane aliorum granorum. Carnes sibi cõuenientes sunt pullorum pdicum faxianorum turturum pipionum auicularum paruarum degentium in arboribus et pratis et capretorum et vitulorum puerorũ et castratorum aĩalium. et debet aliascarnes dimittere. Et nõ comedat capita neque colla neque sanguinem: neque interiora et si comedat caseum quã paucissimum et potest comedere vitellos ouorum gallinarum siue in ferculo siue extra ferculũ dũmodo nõ sint multũ cocti. Pro ferculo cõuenit sibi feniculus et borago et buglossa et maiorana et ysopus et thimus et serpillũ et herbe odorifere et rape. Sed caules et blitas et lactucam. et rafunellas et eruchã et synapi et cepas et porros oĩo dimittat et põt vti brodio cicerum et pane cocto. sed debet dimittere victualia de pasta et legumina põt tamen sumere panizatam et miliũ. De fructibus põt vti mellonibus et prunis et ficubus et vuis añ cibũ et post cibũ piris coctis et pomis coctis et auelanis et amigdalis et oliuis cõditis sed omniũ fructuũ dimittat multitudinem. De radicibus põt vti radice petrosilij et pastinacha et enula. et potest vti pro salatitio caperes et spargos et rutã et de specibus que in omni vsu sunt nisi quod nõ comedat multũ croci. Potus suus sit vinũ cisolũ aut albũ aut paucifeꝝ temperatum cum aqua mellis et potet parũ et nõ repleat se cibo

precipue in cena.

¶ Prouideat sibi qꝫ omni die habeat beneficium ventris: ⁊ si non potest aliter sumat. ʒ. i. thimi sicci cū brodio sui ferculi ante cibum aut faciat clistere vel suppositorium.

¶ Habitatio sua sit in aere clauso sicco. ⁊ si potest in solario.

¶ Laboret ambulando ieiuno stomacho. ⁊ maxime cum partibus inferioribus est laborandū ita qꝫ caput nō multū agitetur. ⁊ quādo nō potest laborare tūc faciat se fricari trahendo inferius ⁊ post exercitium vel fricatōnes pectinet caput versus retro: ⁊ non legat litteras valde minutas ⁊ post cibū nō laboreꝫ in legendo vel scribendo.

¶ Dormiat de nocte incipiendo duabus horis post cenam ⁊ dormiat capite bene eleuato ⁊ corpore bene cooperto ⁊ super altero later in camera boni aeris ⁊ calida ⁊ caueat sibi a sompno meridiano ⁊ a dormire sub radijs solis ⁊ lune. ⁊ maxime quādo intrant per fenestram ⁊ a dormiendo in loco humido. qꝫ si necessitas cogit eum dormire in meridie sit longe a prandio ⁊ capite bene eleuato.

¶ Caueat a coytu ⁊ a tristitia. Et hec de regimine.

¶ Ueniendo ad medicinalia q̄ sum⁹ i mense Julij. ⁊ ipse fuit purgatus in illo anno pluribus vicib⁹ ⁊ nūc de nouo colloqueat⁹ in pte posteriori vsqꝫ ad mediū septembris pxie futuri seruet hunc ordinem.

¶ Primo omni mense accipiat aliquod leue ventris purgatiuū sicut vbi gr̄a tertiā ptē totius descriptionis aque fructuū posite a Mesue in capitulo de decoctionibus ⁊ infusionibus in primo loco. Aut. xij. ʒ. pulpe cassie cum decoctione. x. prunorum. ⁊. ʒ. v. tamarindoꝝ. ⁊. ʒ. ij. violaꝝ. aut d̄ aq̄ lactis caprarū. ⁊. ʒ. x. in quibus per noctem steterint infusi polipodij ⁊ sene. ⁊ epithimi. an̄. ℈. ij. ⁊ colet de mane ⁊ bibat tepidū. Aut si abhorret potationes sumat pillulaꝝ de gera. ʒ. v. agarici ℈. i. salis gēme grana. vi. conficiantur pillule cum succo de epithimo ⁊ oēs iste medicine non indigent custodia ⁊ debent sumi in aurora non super dormiendo sed aliquantulū quiescendo. ⁊ postea debꝫ prandere hora sua.

¶ Et preter hoc in mane ante cibū debet masticare. ʒ. i. v. huius compositōis. ℞. staffisagrie. ʒ. ij. masticis. ʒ. v. misce simul ⁊ masticetur p horam spuendo illud qꝫ venit ad os. ⁊ hoc quādo nō vtitur alio purgatorio capitis

¶ Itē quando ē purgatus ⁊ nō sentit corp⁹ graue vtat̄ caput purgio ⁊ ē vsuale inungere nares interius cū oleo de preos calefacto vsqꝫ ad superiora ⁊ fortius isto est inungere de oleo de cucumere asinino. Et iterū fortius est inungere cūꝫ succo panis porcini aut ponere frustū panis porcini recenter in naso de mane ⁊ tenere ita p mediam horam.

¶ Itē ēt semel in septimana faciat gargarisma ⁊ ē vsuale ⁊ leue ex aq̄ mellis cūꝫ pauco pipe gargarisādo in vna hora. vi. vl octo vicibus. Fortius tn̄ gargarisma ē ex aqua mellis ⁊ oximelli squillitico an̄. ptibus equalib⁹ Et forti⁹ ē acetū squiliticū aut acetū distilatū qn̄ gargarizant̄ tepida sex vicib⁹ i hora vna ⁊ vnūqdqꝫ illoꝝ nō est valde abhomiabile.

¶ Itē hoc tpe teneat in camera ⁊ in manu. ⁊ in lecto vbi habet dormire saculos plenos de maiorana sicca ita qꝫ fere ꝯtinue sentiat illius odorem.

¶ In oculis vero in hoc tpe ponat d̄ mane anq̄ꝫ vtat̄ gargarismate vel masticatorio aliqd̄ coliriū de istis. primū ē leue. Re. feniculi verbene. mēte rute ⁊ celidonie ⁊ eufrasie an̄. ptes equales. distillent̄ i fine madij sicut distillat̄ aqua rosata. ⁊ reseruent̄ in vase nō de vitro sed de ere hn̄te strictū orificiuꝫ ⁊ de aq̄ ista ponat̄ vna guta in oculo de mane.

¶ Coliriū aliud forti⁹ parūp. Re. succi granatoꝝ dulciū ⁊ acetosoꝝ expssoꝝ cū suis pulpis. an̄. libr̄. v. reponant̄ in āpulla stricti orificij. ⁊ claudat̄ orificiū ei⁹ bn̄ ⁊ exponat̄ vas soli p duos mēses ⁊ in omi mēse recipiat clarū eius ⁊ abiciat̄ sua fex ⁊ postq̄ꝫ duab⁹ vicib⁹ in duob⁹ mēsib⁹ ē abiecta sua fex ad vnāquāqꝫ libr̄. de clara que r̄māsit ponat̄ iste puluis

d

sbtilissime tritus. ℞. aloes radicū celidonie salis armoniaci pipis longi. an̄. ʒ. i. misceant̄ cū p̄dicta aqua ⁊ iter̄ teneat̄ in sole ⁊ d̄ isto ponatur in oculis ⁊ hoc medicamē quāto est antiquiꝰ tanto melius.

¶ Tertiū aūt colirium est fortius. ℞. colere uēte felle galli. aut pdicis. ʒ. s. mellis crudi. ʒ. s. succi feniculi. ʒ. i. misce ⁊ ponatur in oculis gutta vna ꝑ vice.

¶ Et fortiꝰ illo est ℞. aque rute libr̄. i. sera pini. ʒ. vi. incorporent̄ in mortario cū pistello vsq̄ ad vltimā dissolutionem sapiniꝰ ⁊ reseruet̄ ī āpulla vitri ⁊ ponat̄ gutta vna in oculo semp tamen bene agitādo ampullā antequā gutta ponatur in oculo.

¶ Fortissimū coliriū ⁊ in quo inuenitur imp̄ssio manifesta q̄ ē vehementissimi doloris est istud. ℞. fellis hyrci prius exsiccati in vase eneo. ʒ. x. pulpe colloquintide. ʒ. i. s. sapini. euforbij. an̄. ʒ. ij. fiant ex eis sief sbtilia ⁊ exicentur: ⁊ modus bonus administrandi eum est iste quia primo ponatur de aqua rute q̄ti tatez quam tenet medietas corticis auelnae super cotte oculistarum vel in schutella de lapide pollito valde ⁊ tunc purget̄ sief sup cotte vel in schutella dicta cuz dicta aqua ita q̄ paruz de eo in aqua dissoluatur ⁊ postea aq̄ ponatur in oculo stādo resuppine. s. vna gutta vel due gutte de ea. ⁊ si videt̄ infirmo q̄ possit tollerare maiorē mordicationez quam faciat dicta aqua in sequenti vice tantū fricet sief eum aqua q̄ plus de eo dissoluet̄ quo usq̄ venerit ad mensuram quā pōt tolerare.

¶ Et eodē tp̄e dz vti electuarijs cōfortātibꝰ visū quoꝝ p̄mū est. ℞. eufrasie. ʒ. ij. seminis feniculi. ʒ. v. macis kubebe cinamomi piperis longi. gariofiloꝝ. an̄. ʒ. i. puluerizētur sbtilissime ⁊ tunc accipe mellis dispumati. libr̄. i. succi feniculi succi celidonie coctoꝝ ⁊ depuratorum. an̄. ʒ. i. buliāt succi cū melle quousq̄ habeāt mellis tenuis spissitudinē ⁊ ɔficiātur cū eo spēs supradicte ⁊ fiat electuariū d̄ quo sumat. ʒ. ij. ꝑ vice in aurora ⁊ in sero quādo vadit dormitū.

¶ Et est etiā vtile loco p̄dicti electuarij vti thymo ɔdito q̄ fit hoc mō. ℞. cunaꝝ thimi recentiū. libr̄. i. mellis passulaꝝ. libr̄. i. mellis apum cocti ⁊ despumati. libr̄. ij. salis gemme ʒ. ij. confice in forma electuarij parūper simul̄ buliando de quo sumat. ʒ. s. ꝑ vice ⁊ aliqn̄ soluit ventrem ⁊ ē vtile maxie in temporibꝰ frigidis.

¶ Sil̄e electuariū pōt fieri de eufrasia.

¶ Aduenien̄te aūt medio septembris sumat prius hunc syrupū sex diebus. ℞. oximell̄ squillitici mellis rosati collati syrupi de endiuia. an̄. ʒ. v. aque feniculi. ʒ. iij. misce ⁊ est syrupus ꝑ vna vice sumat̄ calidus in aurora sex vicibus ⁊ sup dormiat.

¶ Sūpto syrupo purget̄ cū illa medicina. ℞. pillulaꝝ cochiaꝝ. ʒ. s. pillulaꝝ aggregatiuaꝝ ⁊ indaꝝ. an̄. grana. xv. conficiant̄ cuz aqua rute fiant pillule septē ⁊ sumant̄ ī vice vna omnes duabꝰ horis an̄ diem ⁊ sup dormiat p horam ⁊ ꝑ illa die obseruet regimen medicinarum.

¶ Facta hac purgatione vsq̄ ad principiuz martij omni mense tribus vicibus ieiuno stomacho sumat. ʒ. i. s. bone tiriace. ⁊ antequā prandeat septē horis ⁊ sumat̄ cuz. ʒ. ij. aque mellis ¶ Itē eodē tp̄e vtat̄ electuarijs masticatorijs gargarismatibꝰ caputpurgijs sup dictis etiā securiꝰ quā in estate. ⁊ maxie illo electuario de thimo. sed pillule qbꝰ debz vti ī hoc tp̄e quasi sine custodia sūt pillule maxie sine qbꝰ eē nolo descriptōis Nicolai de qbus sumatur bis aut ter in mense. ʒ. i. ꝑ vice aut eūdo dormitū. aut statim pꝰ p̄mū sompnum ⁊ sil̄e dz vti rebꝰ ponendis in oculo.

¶ Et dz attēdere q̄ iste laq̄us quo nunc est vlus debet teneri ad plus p quadraginta dies. ⁊ si cōtingerz q̄ nō videret̄ sibi ibis. xl. diebꝰ q̄ traherz q̄tum oz ponat paꝝ de puluere viridis eris sup corda in loco q dz stare intra carnē ⁊ ī capite. xl. dieꝝ remoueat cordā ⁊ pmittat ɔsolidari ponēdo supiꝰ vnguentuz triafarmacon. siue de litargiro.

¶ Aduenien̄te aūt vere in principio martij

sumat syrupū sex vicib⁹ quē sumpsit in mēse septēbris ꝛ post ipm sumat loco pillularuꝫ su prascriptarum pillularum fetidarum indarū cochiarum. añ. ʒ. i. ꝛ reficiantur cum aqua feniculi ꝛ debent sumi cum bona custodia du abus horis ante diem.

¶ Post receptionem harum pillularum si videtur sibi ꝙ imaginationes sint subtiliate. potest seruando regimen in sex rebus nō naturalibus incipere paulatim dimittere medicinalia ꝛ vti masticatorijs gargarismatibus pillulis caputpurgijs rarius solito puto semel in septimana vel bis illis quibus vtebatur omni die ꝛ semel in mense purgatiōe sine custodia ꝛ in oculis debet ponere coliria leuiora.

¶ Qꝫ si aliquando rediret ad conturbatiōes visus vel ingrossationē imagininationum redeat ad purgationem et ad vsum omniū supradictorum. Et preter hec faciat iterum apponi laqueuꝫ sicut fecit prius. aut ponat cauteriū super extremitate ossis capitis in parte posteriori potētiale vel actuale. aut faciat fieri cauterium sup comissura coronali in parte anteriori capitis in medio comissure ꝙ ꝓfundetur vsqꝫ ad os. ꝛ hoc potest fieri cum cauterio facto de capitello saponarioꝝ cocto vsqꝫ ad induratiōem ꝛ sufficit quantitas grani ciceꝝ ꝙ cū erit discoopertum os. potest cum ferro ignito semel vel bis tangere os. ita tamē vt non multum ꝓfundetur eius operatio. ꝛ sufficit tenere apertuꝫ. xl. diebus ꝛ ego puto cum adiutorio dei ista sibi sufficere.

¶ De sonitu in aure. 20.

Ista magnifica ac nobilis domina patitur sonitum in aure iam plurib⁹ annis ꝛ ē annoꝝ circa. xl. vt mihi refert robusta. ꝛ quo ad alia sana ꝛ bene carnosa ponam ego breue regimē ei⁹ non tēptanda extrema qꝛ isti diuturni morbi aurium qnqꝫ non curuantur. sed tamen ponam illa que iuuare consueuerunt.

¶ Et quia intelligenti casum presertim cum sit ordinatissimi regiminis patet ꝙ causa debet esse aut ventositas aut superflua humiditas viscosa aut ambe. Ideo debet stare in loco sicci aeris clari tendentes ad caliditatem ꝛ dormire in solari. ꝛ non in terreno ꝛ cauere diu stare sub radijs lune ꝛ in aere frigido vel humido ꝛ in mane p⁹ superfluitatuꝫ emissionem exerceri exercitio in quo laborent inferiora. aut facere se fricari trahendo versus inferius in toto corpore. Et debet ꝓuidere ꝙ post cibum non faciat aliquid ꝓpter quod teneat caput depssum sicut sumē vel aliquid tale. ¶ Et omni die habeat beneficium saltem semel. ¶ Et in cibis caueat a rebus viscosis sicut lagane ꝛ alia victualia ꝺ pasta. ¶ Et caseus ꝛ pisces ꝛ silia. ꝛ a rebus grossis sicut carnes veteres. ꝛ a reb⁹ valde humidis sicut herbe ꝛ fructus humidi crudi ꝛ a ventosis sicut legumina ꝛ a vaporantibus ad caput sicut acrumina. vt alea ꝛ cepe. ꝛ sit ꝯtēta pane bene fermentato ꝛ bene cocto. Et carnib⁹ caprettorum castratorum animalium vituloꝝ puorum capriolorum iuuenū lepusculorum porcorum siluestrium non nimis magnorum pulloꝝ perdicum qualliaꝝ fasianorum paruarum auium ꝛ dimittat porcos domesticos ꝛ carnes veteres. ꝛ interiora ꝛ viscosa ꝛ aues aquaticas ꝛ de piscibus non curat nisi essent parui squamosi ꝛ potest sumere oua gallinarum recentia. ꝛ de caseo non sumat nisi paucum ꝛ antiquū. Et de ferculis potest sumere oua in ferculo aut panem coctum. aut milium vel ordeum vel far. vel ferculum de boragine aut buglossa aut mellissa cuꝫ maiorana vel ysopo vel thimo vel ruta vel serpillo. Et petrosillo feniculo senationibus certanis ꝛ similib⁹ vel alijs herbis odoriferis ꝛ dimittat cucurbitas ꝛ alia multū humida. ꝛ nō comedat secundum cibum nisi digesto primo ꝛ nunquam ad saturitatem comedat. Sed faciat etiam cenam minorem prandio. ¶ Et bibat vinum medie vinositatis non multi coloris ꝛ mediocriter linfatū iuxta temporum

varietatem. Et melius est album subtile pau-
ci fecis. aut aqua mellis que est optima. Et
non vadat dormitu; nisi transiuerint due ho
re post cibum ꝛ dormiat capite eleuato bene
co operto. primo super latere dextro. postea
super sinistro ꝛ sit sompnus inter diem ꝛ no
ctem septem horarum ꝛ caueat sibi a multa
cogitatione ꝛ tristicia. ꝛ ista sufficiunt pro re
gimine.

Quantum ad vsum medicinaru; regula
consistit. primo in digerendo materiam que
est in capite. secundo in euacuando maxime
cum medicina solutiua. tertio in euacuando
in particularibus euacuationibus cu; caput
purgijs masticatorijs vel gargarismatibus.
Et vltimo veniendo ad locum. primo cũ fu
migijs. postea cum rebus que mittuntur ĩ au
re. Pro primo igitur capiat nunc istu; syru
pum sex vicibus in diluculo. ℞. syrupi de
sticados. ℥. vi. syrupi acetosi compositi. ℥.
iij. aque rute aque saluie aque feniculi. añ. ℥.
v. maiorane. ℥. iij. ꝛ est pro sex vicibus.

Sumpto syrupo purgetur cu; istis pillu
lis. ℞. pillularũ cochiarum. ℥. i. boni ponde
ris sumãtur vna hora ante diem cum debita
custodia.

Et similem purgationem faciat in autum
pno. Et oportet ꝙ saltem semel in mense pur
getur cum pillulis lucis sumendo. ℨ. i. pro vi
ce in diluculo absq; custodia.

Et postea in mane quãdoq; masticet me
dium coclear de mastice. ꝛ si vult fortius ad
dat gra. v. piperis. si vult fortius addat tan
tumdem de staffisagria ꝛ masticet per mediã
horam spuendo aquositatem venientem ad
os aut gargarizet aquam mellis cum pipe-
re. Et fortius est gargarizare acetu; distil
latu; ꝛ fortius purgabit si in eo ponatur pul
uis staffisagrie. aut inungat interiora nariu;
in mane cu; succo maiorane ꝛ fortius est suc
cus blite ꝛ fortius est oleum cucumeris asini
ni vel faciat insufflare in naso puluere; pipe
ris ita vt sternutet quatuor vł sex vicibus. ꝛ
fortius est puluis ellebori albi. Et quando
facit vnum istorum non faciet reliquum. Et
his actis. xv. diebus in mane ieiuno stoma-
cho incipiet recipere fumum huius decoctio
nis. ℞. camomille calamentiy sopi sicce ma
iorane absinthij. añ. M. i. buliãt in aceto for
ti. ꝛ recipiatur fumus per trahatorium.

Postquam autem in mane receperit fu
mum distillet in aurem guttam vnam vł du
as istius vnguenti. ℞. ellebori albi castorei
costi. añ. ℨ. i. rute salis nitri piperis longi añ.
℈. ij. euforbij. ℈. i. succi raffanelli succi porri
olei de spici olei de camomilla olei amigdala
rum amararum olei anetini. añ. ℥. i. vini al
bi. ℥. iij. fac buliri leuiter agitando cum spa
tula vsq; ad vini ꝛ succorum consumptione;
postea cola ꝛ ponatur in aure. leuiora aute;
sunt oleum de amigdalis amaris ꝛ oleum de
scorpionibus. ꝛ ista puto cum dei laude sibi
sufficere.

De polippo pendens in nare.

Q Alsus huius adolescentis fe
re ſm totam habitudine; fle
gmatici est polippus pendẽs
in nare. mollis nõ tamẽ egre
diens nasum ꝛ caro nata in
collatorio inter nasum ꝛ gulam: ꝛ est tãta. vt
omnino nõ possit per nasum habere anhelitũ
ꝛ cum hoc est pallatum tumidu; ꝛ vitru;. ꝛ
nõ est nasus durus nec mali coloris nec pal
latum imo alias fuerunt sibi facte plures inci
siones in pallato ꝛ cito cõtra voluntatem me
dici fuerunt ꝯsolidate. caro tamen illa mollis
ad quandam rubedinem tendit. ꝛ sunt iam
duo anni quibus hoc patitur. mihi nõ est cer
tum ꝙ sit cancer quoniam neq; nasus est du
rus nec color nasi fuscꝰ nec forma nasi corru
pta nec duricies in pallato est liuida ꝛ quan
do fuit incisa fuit faciliter consolidata nec ma
gnitudo carnis addite est certis argumentis
ꝙ sit cancer. nam Auicenna expresse vult ꝙ
quandoq; de collatorio fuit extracta quan
titas carnis que prouenit ad libr. 5. tamen

non fuit cancer. ⁊ hijs non obſtantibus dubito ne in cancrum conuertatur. Et ideo debẽt medici qui in eius cura ꝓcedent caute agere quia ſi viderent adminiſtrando inciſionem aut ſectionem cum ſerra de fillo de qua dicã admiſtrãdo corroſiua malignãi locũ ita ꝙ fieret color malus aut dolor fortis quod ego nõ cõphendo. tunc dimiſſa cura veniant ad blandimenta. Sed ꝓ nunc videtur mihi hoc modo procedẽdũ in cura ſm canones artis noſtre obſeruato tamen regimine ſex rerũ nõ naturaliũ vt dicam infra.

Bonum eſt ꝙ habitet in aere ſicco parũ ꝑ calido ⁊ vitet habitatõeꝫ in loco humido ſicut cameram terrenam ⁊ loca prope aquaſ ⁊ hyeme ſtet prope ignem.

Semper in mane ieiuno ſtomacho ſe exerceat exercitio ambulandi cũ alio in quo iſeriora laborent ſed caput non multum. ⁊ quãdo non exercetur tũc faciat ſibi fricari crura ⁊ coxas ⁊ brachia ⁊ ſpatulas trahendo verſus inferiora loco exercitij ⁊ poſt prandium vtatur quiete ⁊ omnino vitet labores que fiunt capite depreſſo. aut in quibus caput multum exercitatur.

Studeat ꝙ venter ſuus bene reſpondeat ita ꝙ ſaltem ſemel in die habeat beneficium ventris ⁊ ſi non habet adiutorium naturale tunc faciat cliſtere aut ſuppoſitorium aut capiat ante cibum pillulam vnã de gera. Sal. aut cum alio adiutorio ꝙ videtur ſibi commodoſius.

Vtatur ſompno in nocte capite bene eleuato ⁊ ſuꝑ altero laterũ. ⁊ nõ incipiant dormire niſi tranſiuerint due hore poſt cibum ⁊ dormiat ſex horis. vel ad plus ſeptem: in diei naturali. ⁊ poſt prandium nullo modo dormiat ſi poteſt abſtinere ⁊ locus dormiẽdi ſit camera bene clauſa ex loco aeriſ laudabilis ſõpnum alterius   vitet oĩo.

In cibis vtatur pane bene fermentato. ⁊ bene cocto aliquantulum ſalito ⁊ carnib⁹ pullorum faſianorum perdicum leporum capriolorum ⁊ vitulorum lactentium edorum columbarum turturum paruarum auium ꝙgẽtium in arboribus ⁊ pratis ⁊ dimittas veteres bouinas ⁊ carnes agnorum ⁊ porcorum ⁊ auium aquaticarum ſicut anſuꝫ ⁊ conſimilium ⁊ interiora ⁊ capita ⁊ colla dimittat ſãguinem ⁊ multam pinguedinem. De ouis ſũt bone vitelli ouorum recentium ⁊ dimittatur albumen. Caſeus ⁊ lac non ſunt conueniẽtes ⁊ fructus humidi ſicut pira ⁊ poma ⁊ perſica ⁊ ſimilia. Et herbe caules ⁊ rapicie ⁊ rappe ⁊ raffani immo in ferculis ſit contentus. vel brodio carnium vel panico vel milio vel ordeo vel pane cocto vel vitellis ouorum.

De piſcibus autem melius ꝯuẽit nõ comedere. ſed tamen ſi comedantur debent eſſe parui ⁊ habentes ſquamaſ ⁊ boni odoris. ſed illi qui ſũt ſquamoſi ⁊ mali odoris ⁊ ſine ſquamis ſicut anguille nõ ſunt boni fungi bolleti dimittantur. Caperes vuas paſſas ficus ſiccas auellanaſ aſſataſ amigdalas poteſt comedere pro fructibus ⁊ non tantuꝫ comedat in vna vice vt repleatur integre. ſed dimittat ſibi reliquias famis. nec comedat ſecũda vice niſi digeſſerit primum. ⁊ non vtaĩ multorum ciborum varietate. Potus eius ſit vinum temperatum cum aqua. ⁊ non ſit fumoſuꝫ valde nec bibat ad ebrietatem de aliquo potu inebriente ⁊ aqua mellis eſſet ſibi conuenientior. vitet coitũ inquantum poteſt niſi multum ſtimuletur ⁊ accidiã ⁊ ocium ⁊ iram vehementiam. ⁊ iſta ſufficiãt de regimine. nunc venio ad medicinalia.

Et quia pro certo cauſa egritudiniſ ẽ multitudo humiditatis cerebri ĩdo debet iſte iuuenis bis purgari in anno vniuerſali purgatione ſemel in autumpno ⁊ ſemel in menſe martij ⁊ debet premittere primo huiuſmodi ſyrupos. ℞. ſyrupi de ſtichadis. ℥. i. oximellis ſquilitici. ℥. s. detur cum. ℥. iij. decoctionis aniſoꝝ paſſularum ⁊ liquiricie ⁊ bibat hunc ſyrupũ ſex vicibus in aurora calidum.

Sumpto ſyrupo purgetur cum iſtis pillu

lis ℞. pillularum cochiarum et fetidarum ana ʒ. ʒ. et sumantur vna hora ante diem et caueat a frigore et nō comedat nisi transactis sex horis. et hanc purgationem faciat ut dixi bis in ano. Item ex interuallis. xv. dierum debet sumere saltem semel. ʒ. i. pillularum de gera de octo reb⁹ in mane bona hora et sumantur sine mutatione diete. Item oībus duobus mensib⁹ semel sumat. ℈. ij. pillularum fetidarum vna hora ante diem et cum custodia ꝑut seruatur in medicinis. Item vtatᷣ masticatione masticis saltem tribus vicibus in septimana ante prādium. et ista sufficiāt sibi ꝑ ꝑticlarib⁹ purgationibus. Sed pro ꝑticlarib⁹ operationibus circa locum egrotum ꝯsulo ut nō attendentur. fortia imo ꝑcedat cum debilib⁹ paulatiue et multo tempore laborantibus et dimittat ferrum et ignem. Illa autē quibus debet vti sūt ꝯsumentia carnem additam quorum plurima: et magis salua describam hic ſm grad⁹ suos.

Primum ergo quod est securissimū et cui⁹ operatio est omnino īcolumis sed facit operationem suam in tempore longo. et ideo vtendū est eo sine cessatione semper tenendo tentas ī naso de isto medicamine. ita ꝙ bñ tangat carnem illam additam. Recipe poma granata dulcia: et muzza. siue medij saporis. et poma granata acetosa de vnoquoqꝫ genere sigillatī libr̄. x. et pistentur omnia simul cum sua totalitate et exprimatur succus eorum quantum ē possibile in torculari. et postea ille succus bulliat ad ignem quousqꝫ veniat ad spissitudiēꝫ syruporum et reseruetᷣ in vase vitreo bene obturato in loco frigido quoniam oportet habere ipsum ꝑ totum annum: et si esset pauce quantitatis fiat de eo plus simili mō tunc quando habentur poma. residuum autem ꝙ remanet de substātia granatorum pistetur multū cum pistello ferreo. vsqꝫ quo fiat sicut pasta bene cōmassata. et reseruetur in loco sicco et de ista pasta mollificata parumper et ꝯfecta cum succo supradicto fiant tente siue lichinia que ponātᷣ in naso. Et istud est faciendum oī die.

Secundum est parumper fortius est sicut si adderetur cum predicto medicamīe de granatis aliqd de succo o vue que est semē serpentaree siue dragoncee et vocatᷣ a Mesue lus. et quantum plus ponitur de isto succo et min⁹ de succo granatorum tanto est fortius. Et si non habetur succus seminis tollatur succ⁹ radicis eius que radix inuenitur omni tempore anni.

Et mihi videtur ꝙ non debet vti fortiori quousqꝫ consumatur tota caro que potest videri per foramen narium. Q si vult vti fortiori in succo serpentarie ponatur bombix aut pannus de lino ita ꝙ bene ponantur super carne. Et quarto loco est fortius si fiat tenta vt dicitur primo cum substantia granatorū et super illam tentam aspergatur iste puluis. ℞. schorie eris. ʒ. vi. ellebori nigri. ʒ. i. ʒ. arsenici rubei. ʒ. i. tere et fac puluerem. Q si ad fortissima vult accedere fiat hoc medicamen. ℞. calicis non extincte arsenici citrini ana ʒ. ij. colcotar floris eris. anā ʒ. i. gallarum balaustiarum ana ℈. ij. tere omnia in mortario eneo contritione multa cum aceto forti vsqꝫ ad. v. dies ita ꝙ sit totū sicut pasta et fiāt trocisci et siccentur in vmbra et quādo ē op⁹ distemperetur vnus eorum cum vino et cum lichinio ponatur in naso ita ꝙ non tangat nisi carnem malam.

Cum autem consumptum est totum ꝙ videtur de carne mala vsqꝫ ad colatorium tūc oportet ꝙ temptemus remouere carnem colatorij. Alio modo et est ꝙ fiat corda de setis caude equi ita ꝙ sint quatuor vel quinqꝫ sete coniuncte inuicem et fiant quatuor vel quinqꝫ nodi in medio corde et distēt vnus nodus ab alio in latitudine digiti auricularis. deinde habeatur acus plombea longa et ponatur in foramine acus corda sicut filum in alijs acubus. deinde mittatur acus i naso quousqꝫ penetrat ad guttur et cū forpicibus trahatur ꝑ os et remaneāt due extremitates corde vna pendens a naso alia pendens ab ore et tūc ca

piantur iste extremitates ita q̄ estimetur q̄ nodi sint in directo carnis addite ⁊ trahatur tunc diligēter corda tenendo in manib⁹ vtrū q̄ extremū. ita vt resecetur caro cum istis nodis ⁊ trahat̄ per os ⁊ nares caro qua remota ponat canulam de plumbo subtilē in naso intinctam in vnguento egyptiaco descripto a Mesue ⁊ ita tenet tribus diebus omni die ī nouando vnguentum. postea ponat vnguentum cōsolidatiuū. ⁊ ista est via liberationis si diligenter obseruetur. ⁊ hec videntur mihi sufficere.

De Traulo.

Iste nobilis iuuenis annorū xxi. ꝓpter cerebri naturalem humiditatem est traulus largo vocabulo vtendo. nā stricte est altecha. preter hoc isto āno superuenerūt sibi lentigines fixe in pectore magne ut ergo prouideatur quantū est possibile ordīabo sibi ɔsiliū incipiēbo a regimīe vite.

Incipiendo ab aere oportet eum habitare loca sicca ⁊ cameram inter duo solaria cuius fenestre sint apte versus oriēs aut versus septentrionem. ⁊ in tēpore hyemis faciat fieri ignē in ea de lignis bñ siccis ⁊ caueat sibi habitando in terreno vel in locis vehement̄ humidis ⁊ in diebus pluuialibus habitet in locis clausis vbi stomacho ieiuno exerceatur ⁊ ita in idumentis in hyeme habeat calida precipue circa caput ⁊ collum.

Et debet exerceri in mane ieiuno stomaco exercitijs satis fortibus ⁊ in loco sicco ⁊ presertim exercitio ambulationis ⁊ vociferatōis ⁊ loqui fortiter ⁊ multum ⁊ studiose dicere multa continuo sermone ⁊ fortiter ⁊ hoc pro maiori honestate in locis solitarijs ⁊ quādo non potest exerceri faciat se fricari totum corpus trahēdo versus inferiora ⁊ in isto causat̄ de exercitio ⁊ presertim conari loqui sepe nō sit negligens immo multo tempore perseueret

Et bonū est sibi q̄ omni die studeat habere beneficium vētris ⁊ si potest hoc facere de mane est melius ⁊ ideo quando surgit a lecto semper deberet conari ad habendum beneficium. ⁊ si alia non habet adiutoria sumat ante prandium in tempore hyemis ⁊ temporibus frigidis. ʒ. i. thimi sicci. aut. ʒ. i. ysopi in introitu prandij. ⁊ in tempore estatis sumat ferculum de mercuriali cocta cū carnibus vl̄ oleo aut de volubili magna ⁊ si hoc non vult vel non habet p̄paratum supponat vnum granū salis aut aliquid tale vt ventris habeat beneficium.

In dormiendo non excedat quantitatem vij. horarum in die naturali. ⁊ non incipiat dormire nisi post cenam transacta vna hora cum dimidia ad minus ⁊ nullo mō dormiat in meridie ⁊ dormiat in loco sicco nō frigido capite bene eleuato ⁊ corpore bene cooperto ⁊ primo super latere dextro ⁊ quando excitatur post primum sompnum voluat se sup latus sinistrum.

In cibis autē vtatur pane bene facto ex bona farina optimi frumenti ⁊ bene fermentato ⁊ bene cocto ⁊ sic inter primā ⁊ quartā diem. ⁊ ab alijs panib⁹ caueat precipue ab azimo vel male cocto vel habente mixturā lolij

Carnes autem bone sunt carnes auiculaꝝ sicut laude turdi ⁊ minutarum auium ⁊ carnes perdicū ⁊ fasianoꝝ ɔueniunt etiā carnes pullorum pipionum volare incipientium. ⁊ turturum. sed carnes auium aquaticarum sicut anatū ⁊ anserum dimittantur de quadrupedib⁹ vero capretti ⁊ vituli ⁊ bouine carnes ⁊ capreoloꝝ ⁊ lepoꝝ ⁊ caniculoꝝ ⁊ ceruoꝝ iuuenum ⁊ macilente siluestrium porcorū ⁊ camuciaꝝ sunt vtiles. Carnes vero porcorū domesticorum ⁊ agnorum ⁊ ouium ⁊ omnes carnes multū humide sunt vitande. Et ideo capita ⁊ colla ⁊ interiora ⁊ glādosas partis sicut sunt laghpeti debet dimittere ⁊ melior ē sibi caro rubea partis anterioris in dextro latere. neq̄ tamen denegantur pro parte carnes salite. ⁊ melior preparatio sua est assatura: aut frictura in patellis cum pinguedine. Pisces omnes sūt mali ꝫ minus mali sunt viuentes in clara aq̄ siue de fluuio siue

libero mari nō de stagnis vel de lacub⁹ vl̄ pi
scinis ⁊ meliores sūt parui habētes squamas
⁊ pulpam boni odoris ⁊ boni saporis ⁊ assa
ti ⁊ comedantur calidi cū sale ⁊ aromatibus
sed pisces valde magni sicut sturiones ⁊ tūni
aut non habentes squamas sicut anguille lā
prede palamite murene ⁊ similiter granari ⁊
cācri polipi ⁊ coelee oīo dimittātur.
¶ De ouis ꝯueniūt ei vitelli ouoꝝ gallīaruꝫ
recentiū ꝑparati cū aliquāto pipe siue in fer
culo siue ī frictilio. ⁊ aliqñ cū herbis odorife
ris. ſ; albumia ⁊ oua alioꝝ aīaliū dimittant̄
¶ Lac siue recens siue coagulatum ⁊ case⁹
diuersis respectibus nō sunt vtiles sed potest
capere aliquid de caseo mediocris duriciei ⁊
bonis saporis post cibum sed paucum.
¶ Victualia de pasta sicut turte lagane fer-
mentini pultes de frumento ⁊ similia omnia
debet dimittere.
¶ De leguminib⁹ brodium cicerum tam al-
borū q̄ꝫ rubeoꝝ est vtile ⁊ tollerant pisa ⁊ ro
bilia ⁊ fabe. sed relique dimittātur. ex granis
aūt sumere pōt in ferculis rizum ⁊ panicum.
⁊ milium ⁊ speltam ⁊ ordeum ⁊ far si ꝯdiant̄
cum aromatibus. ¶ De radicibus radices
petrosilini ⁊ pastinacha domestice ⁊ campe-
stres ⁊ radices feniculi ⁊ apij ⁊ raffani fortes
⁊ napones citrini ⁊ rubei tollerantur sed di-
mittat cepas porros aleū siue coctos siue cru
dos. rape etiā nō comedant̄ sine aromatib⁹.
¶ De herbis maiorana melissa marubium
abrothanum absinthiuꝫ serpillū saluie ⁊ ru-
the precipue cōueniunt valde in vsu suo ⁊ in
estate est ei melior endiuia q̄ꝫ latucha aut en-
diuia siluestris ⁊ cicerbita ⁊ pimpinella ⁊ au
ricula leporis ⁊ pillosella ⁊ buglossa ⁊ bora
go ⁊ vniuersaliter herbe calide ⁊ sicce aut tē
porate boni odoris ⁊ saporis tollerari possūt
sed multus vsus herbaꝝ crudarum in salati
tio sicut lactuce ⁊ portulace ⁊ herbaꝝ frigi-
darū in ferculis sicut acetosa ⁊ spinagria sūt
dimittenda. Erucha vero ⁊ sinapi dimittan
tur ꝓpter alias causas sicut etiā nasturcium.
¶ Ex fructibus melius est omnes dimittere

sicut ceresa poma. pira. ꝑsica. crisomilla ama
rena vue. exceptis ficub⁹ valde maturis pos
set tamen piris coctis in bono vino ⁊ cōditis
cum aromatibus ⁊ silr̄ citonijs vti post cibū
¶ De fructibus autē siccis grana pini ⁊ auel
lane precipue assate ⁊ fistici ⁊ amigdale ⁊ pas
sule ⁊ ficus sicce sūt ꝯuenientes. sed dimittat
nuces ⁊ citrangulos ⁊ limones ⁊ citrum ⁊ ḡ-
nata nisi aliquid ꝑmiscendo de eis cum aro-
matibus gr̄a saporis ⁊ licet in se pruna ⁊ mel
lones nō habeant nutrimentuꝫ sibi ꝯueniens.
tamen gratia subducendi ventrem potest ali
quid de eis comedere ante cibuꝫ in estate tol
leratur ⁊ pruna comedantur cum cortice sup
bibendo aliquid vini dulcis.
¶ Oliue ꝯdite ⁊ cappares ⁊ similia salite sa
tis ꝯueniunt. sed fungi ⁊ tubera dimittantur
anisum feniculum piper ciminū carui ameos
cubebe cardamomuꝫ ⁊ alia aromata sic̄ ga
riofoli ⁊ cinamomuꝫ cōueniunt ꝓ suis sapori
bus. ¶ Semper autem in cibo sit ita mode
stus q̄ recedat a mensa cum aliquibus reli
quijs famis. ⁊ in potu etiam modestior ⁊ nō
sumat in eadem mensa cibas multe varieta
tis q̄ si varij fuerint ꝑponat subtiles.
¶ Potus eius sit vinum rubeum medie vi
nositatis ⁊ in temporibus calidis bibat tem
peratū ⁊ a vinis valde potentibus abstineat
nisi sumēdo aliquid parum gr̄e medicine.
¶ A venerijs actibus abstinere debet inquā
tum potest sc; a superfluitate ⁊ caueat ab oci
o ⁊ accidia ⁊ tristicia. Et hoc de regimie.
¶ Sed veniendo ad medicinalia debet in
principio veris omni anno facere purgatio
nem generalem sumendo prius hunc syrupū
sex vicib⁹. Recipe oximellis ꝯpositi syrupi
de sticados mellis rosati colati añ. ℥. iij. aq̄
feniculi. ℥. ix. aque saluie aque maiorane aq̄
ysopi. añ. ℥. iij. ⁊ est syrupus pro sex vici
bus aromatizetur cū nucemuschata.
¶ Sūpto hoc syrupo capiat has pillulas
duabus horis ante diem. ℞. pillularum feti
darum ⁊ pillularuꝫ cochiarum. añ. ʒ. ß. ⁊ ea
die caueat a frigore ⁊ obseruet regulam me-

dicinarum quod si pillulas nō bene potest capere sumat hanc medicinam. ℞. turbit electi ʒ. i. reubarbari. ʒ. ß. zinziberis. ℈. i. spice grana. v. pulpe cassie. ℥. i. distempera omnia cū decoctione anisorum feniculi passularum sticados ⁊ nucismuscate ¶ Sumpta hac medicina quia non bene vtitur pillulis vtatur semel in mense ista confectione. ℞. turbit electi. ℥. ß. dyagridij. ℈. i. ⁊ zinziberis. ʒ. i. ß. nucismuscate gariofilorum amomi. ⁊ cardamomi. an̄. ʒ. ß. zuchari quantum sufficit fiat confectio in tabula. ⁊ sufficit pro decem vicibus quarum quelibet est valde leuis medicina.

¶ Et debet sibi sumere consuetudinem masticandi in mane aut quantitatem fabe de radice piretri aut mediū coclear huius mixtiōis. ℞. masticis minute. ℥. i. piretri. minutatim incisi piperis integri staffisagrie. an̄. ʒ. i. ⁊ misce ⁊ masticetur per horam spuendo illud quod venit ad os de saliua.

¶ Iterum cōuenit ei in mane trahicē per nares aquam maiorane calidam aut aquā vitis ī qua fuerit infusa nux muscata sed istam in parua quantitate ita quod sternutet ⁊ quādo vtitur isto pro illo mane nō faciat masticatoriū

¶ Item post purgatiōes vtatur sepe gargarismate hoc modo facto in mane ieiuno stomacho. ℞. origani thimi. an̄. ℳ. i. sinapi piretri radicum caperis an̄. ʒ. ij. aceti squillatici. ℥. iiij. aque mellis. libr̄. ij. salis. ℥. ß. buliant omnia simul lento igne quousque consumatur tertia pars postea coletur ⁊ fiat gargarisma.

¶ Item cōfert tenere sub lingua huiusmōi pillulas. ℞. piretri synapis. an̄. ʒ. i. dragganti ⁊ gūmi arabici. an̄. quod sufficit dissoluantur gūmi in aceto squillitico ⁊ fiāt pillule ad modū lupinorum ⁊ teneatur sub lingua.

¶ Item sumat de hoc electuario. circa. ʒ. ij. in sero quando vadit dormitum. ℞. ciminī salis indi. an̄. ʒ. i. piperis grana ducenta zinziberis. ℥. i. ß. mellis despumati quod sufficit.

¶ Or si ista non sufficiant addatur in decoctionibus predictis. s. in gargarismatibus ⁊ in masticatorijs ⁊ pulueribus rosarum ciperi squinanti. an̄. decimā partem aliarum rerum ⁊ cōfert ei vsus aquori conditi ⁊ aliquando ieiuno stomacho fricare linguā cū sale armoniaco ⁊ zinzibere.

¶ De dolore pectoris. 23.

Iste nobilis cathelanus qui annorum xxij. a sex mēsibus citra patitur ex interuallis dolorē sub mamilla sinistra pūgitiuū qui inuadit ipsum ⁊ postea cito remouetur ⁊ postea a duobus mēsibus citra incepit dolor ex parte posteriori in directo doloris anterioris ⁊ maxime quā manet curuus ad studendū vel scribēdū ⁊ dicit quod fuit iā multi sputi. Ex istis tamen doloribus nō mouetur ad tussiēdū. ⁊ hoc declārat causam doloris eē extra spaciū pectoris. propter hoc patitur eminētiā in inguine circa radicē virge tēdētē versus bursam que cū iacuerit resuppinus cessat nō tamen percipit descēdere aliquid vsque ad cōcauū burse sed tamen glādose carnes quibus alligatur vas spermaticū intra bursā vsque ad testiculū qui est dexter videtur aliqualiter ingrossate licet sint molles ⁊ aliquā sentit multiplicatiōem ventositatē in intestinis ⁊ dicit principiū huius eminentie fuisse ex percussione currēte equo a sella. Ex quibus ego intelligo nec obstāte hoc vltimo dicto quod est relaxatio didimi propter humiditates ibibitas ⁊ quod humiditates capitis per cattarrū cōicata ⁊ neruis musculorum pectoris vētosatur ⁊ facit illas dolores pectoris dictos ⁊ cōicata didimo relaxauit ipsum ita quod ex figura eminētie inguinis ⁊ loco vbi est puto quod nō sit ruptura siphac ⁊ cōsiderata etate ⁊ complexiōe que in humiditate totius declinat aliquātulū ad humidū nō videtur desperandū de cura absque incisiōe vel cauteria licet sit valde difficilis ⁊ indigēs magna diligētia ⁊ medici ⁊ patientis. sed quia testiculus est dexter per casus ab scissionem vel mortificationem cum cauterio exsiccante vas spermaticum verisimiliter prohiberetur ab omni generatione ⁊ egritudo in se nō est magna puto quod nō debet se illis modis curationum exponere ⁊ hoc de casu ⁊ pronostico. Sed ponam hic consilium in regimine ⁊ vsu medicinarum pro ambabus causis ⁊ deus sit dator auxilij.

Oportet ꝙ habitet aerem siccum ⁊ clarũ ⁊ caueat humidum ⁊ turbidum ⁊ habeat cameram in loco alto defensam a ventis ⁊ caueat etiam frigus extremitatum ⁊ fugiat ventũ australem ⁊ non multum vtatur stuffa vł balneo aque dulcis.

Nullo modo debet exerceri fortibus exercitijs presertim in quibus fiat magnus impetus sicut saltandi ⁊ leuandi pondera magna ꝓiciendi onera luctandi clamandi tubãdi vł longo tempore alte sermocinandi. ⁊ conueniunt ei ante cibum exercitia facta cuꝫ manibꝰ dummodo non oporteat anhelitum fortiter continere ⁊ exercitia ambulandi mediocribꝰ ambulationibus cum delectatione in locis sicci aeris ⁊ si equitat sit super gradario nõ succusãte eq̃. Et vectio i naui ẽ ei vtile exercitiũ. ⁊ loco exercitij sunt ei bone fricatiões. spatularum ⁊ brachiorum dorsi natum ⁊ pectoris postea coxarum ⁊ crurum ⁊ durent notabili tẽpore ⁊ cum mandilibus leuibus.

In cibis vero debet cauere cibos huĩdos ⁊ ventosos ⁊ qui sunt difficilis digestionis. ⁊ qui sunt nimie quantitatis ⁊ quia cum hac dispositione venter facile exiccatur debent esse abstersiui ⁊ ideo panis suus debet esse ex optimo frumento cum aliquanta mixtione furfuris ⁊ seminis feniculi vel anisi. ⁊ valde fermentatus ⁊ bene coctus intus ⁊ extra.

Sed carnes sue sunt sicut auium nõ aquaticarum nec violenter impinguatarũ ⁊ maxime allande perdices turdorum auicularuꝫ ꝑuarum. Et de quatuor pedibus sicut carnes capretti vitulorum ⁊ castratorum de monte caprioli leporis porci siluestris ⁊ cuniculi. ⁊ dame ⁊ similium ⁊ sint potius assate quam elisse.

De ouis sumat vitellos ex recentibus gallinarum ⁊ non sint multuꝫ cocti. quousqꝫ preparentur. Sanguinem lac caseum collostra. ⁊ similia dimittat omnino.

Pisces non sunt huic conuenientes ⁊ si comedit eos sint parui solide carnis boni odoris assati ⁊ omnium animalium interiora ⁊ capita dimittantur.

Grana sicut furmentum ordeum ⁊ far. ⁊ legumina non comedat nisi ꝙ possint tolerari panicum ⁊ milium ⁊ rizzum in ferculis. ⁊ pisa matura. naꝫ fabe immature ⁊ pisa ĩmatura ⁊ similia sunt omnia fugienda omnino. ita etiã fugiat victualia de pasta vt lagena ⁊ pastilles ⁊ similia.

De herbis si bene digerit meliores sunt endiuia siluestris ⁊ domestica ⁊ pipinella pillosella maiorana serpillum origanum mentastrum calamentum feniculus cerfoliuꝫ anetũ ⁊ etiam caules ⁊ tolerãtur herbe amare sicut millefolium danetta abroptanum absinthiũ ⁊ ruta ⁊ similes Et conuenit acetosa alleluya precipue in estate dimittantur herbe valde humide sicut lactuca blite ⁊ spinachia.

De fructibus humidi omnes sunt mali sicut pira poma ⁊ persica ⁊ ceresa ⁊ similes ⁊ de siccis non conueniunt ventosi sicut sillique ⁊ castanee ⁊ nucelle non torrefacte sed tolerãtur ficus sicce ⁊ passule ⁊ fistici ⁊ etiam nuces ⁊ auelane torrefacte ⁊ granapini ⁊ amigdale

Radices omẽs sunt dimittende nisi aromatice vt zinzi. ⁊ siles. Fungi ⁊ tubera oĩo sũt fugienda.

Et in saporibus potest vti pipere ⁊ cinamomo galanga. zinzi. gariof. cũ amigdalis ⁊ passulis ⁊ mirtillis ⁊ sumat addẽdo aliqd aceti vel agreste ⁊ zuchari vel sabbe ẽm ꝓportionem gustui delectabilem.

Potꝰ eiꝰ sit vinũ puꝝ ⁊ odoriferꝝ rubeũ vł nigꝝ hñs stipticitatẽ ⁊ neqꝫ suphabundet in cibo neqꝫ in potu.

In dormiẽdo huet mediocritatẽ sibi necessariã ad ɔplẽdã digestionẽ ꝫ ñ supabũdat nisi aliqñ dormiret ieiuno stomacho ⁊ dormiat vt plimũ resuppinus hñdo aliqd puluinar ꝑuũ sup stõacho ⁊ caueat oĩo sõpnũ diurnuꝫ ⁊ sõpnuꝫ ĩmediate pꝰ cibũ ⁊ ñ dormiet i loco frigido vł huido nec i radio solis vel lune.

Quia ipse vtitᷣ cibis siccis oportet ꝙ habeat diligentiam de hñdo leuiter beneficium ventris. ⁊ ad hoc est vtile sumere ante ali-

os cibos aut ficus siccas. aut aliquid de thi-
mo.ʒ.i.pulueris cum aliquo brodio.aut.ʒ
ij.ysopi sicce eodem modo. Aut.iiij.vel.v.fi
cus siccas excorticatas ⁊ pingues. aut quan
titatem nucis de ista confectione. ℞.medulle
ficuum siccarum pinguium.ʒ.x.medulle car
tami.ʒ.ij.anisorum pistatorum.ʒ.ij.conficiã
tur omnia simul in mortario pistando ⁊ fiat
ad modum paste de qua sumatur vt est dic-
tum circa quantitatē.ʒ.i.aut fiat clistere cũ
decoctione communi addit. feniculo aneto.
vel aliquo alio carminatiuo. ⁊ cum.ʒ.iiij.
olei aut cũ clisteri ex oleo puro.

¶ In accidentibꝫ anime caueat ab ira vehemē
ti ⁊ odio ⁊ multa cogitatiōe ⁊ caueat a vene
rijs pserti a superfluo vsu ⁊ hoc de regimine.

¶ Quo ad medicinalia quia ⁊ bene come
dit ⁊ humidus est complexione. ⁊ pauco de
bet vti exercio ⁊ habundat catarro ⁊ egri
tudo sua pendat ab humoribus valde humi
dis ⁊ est in etate adolescentie de necessitate
oportet ꝙ euacuetur. ⁊ pro nunc indigēt flo
bothomia ⁊ solue ventris ⁊ ita est verisimile
ꝙ hinc ad plures annos indigebit in vere.
Incipiat ergo paruꝫ post mediũ martij. ⁊ fa
ciat primo de mãe flobothomia de basilica
dextri brachij quasi circa quantitatem.libr.
5.sꝫm tamē ꝙ virtus tollerat. ⁊ sanguis pec
care videtur.

¶ Facta flobotomia sequenti die faciat cliste
re cōmune.aut si non potest sumat.ʒ.x.bone
pulpe cassie distempatas cuꝫ decoctione ani
sorum ⁊ feniculi passularum violarum ⁊ liq
ricie vna hora ante diē ⁊ paruꝫ super dormi
at ⁊ altera die de mane vna hora antequam
surgat ieiuno stomacho sumat hunc syrupũ
℞.geliniabin.ʒ.i.sy.de sticados sy. aceto
si siplicis.aã.ʒ.5.aq̃ feniculi.ʒ.iiij.clarificeť
⁊ aromatisetur cum pauco nucismuscate ⁊ ē
ꝑ vna vice ⁊ super dormiat si potest vsqꝫ ad
vnam horam ⁊ hoc faciat sex vicibus vno
post alium.

¶ Postquam sumpserit syrupũ sex vicibꝫ
sumat duabus horis ante diem has pillulas
.℞ pilularum fetidarum maiorum pillularũ
cochiarum almansoris pillularum aggrega
tiuarum descriptione propria Mesue.aã.℈.
i.reficiantur cum aqua maiorane.fiant nouē
⁊ sumantur omnes. ⁊ hac die dormiat super
eis si potest vsqꝫ ad ortum solis. sed postea ñ
dormiat nisi completa operatione pillularuꝫ
⁊ bibat.ʒ.vi.vł.viij.aque zuchari calide v.
horis post assumptionem pillularum. ⁊. vij.
horis post assumptionem pillularum pran-
deat.

¶ Et in principio octobris vel in fine septē
bris faciat similem purgationem excepto ꝙ
nō faciat flobothomiam.

¶ Et est bonum ꝙ semel in mense purgetur
capiendo.ʒ.i. harum pillularum vna hora
ante diem ⁊ non indigent multa custodia.
℞. pillularum alefanginarum.ʒ.ij. agarici
albi ⁊ leuis reubarbari electi.aã.ʒ.i. salis gē
me.℈.i.spice.℈.5.conficiantur pillule cũ suc
co absinthij.

¶ Item conuenit ei precipue post purgatio
nem vacare exiccatione capitis cum masti
catorijs sicut verbi gratia masticando. ʒ. i.
masticis cum quatuor granis piperis vel cũ
sex granis staffisagrie per horam ieiuno sto
macho de mane ⁊ spuendo humiditatem de
scendentem ad os aut trahiciendo per nares
aquam maiorane vel succum blite duabus
vel tribus vicibus in vna hora pur de mane
Et quandoqꝫ calefaciendo caput ⁊ exsiccan
do cum rebus bulitis cum lixiuio suo sicut
ʒ.ij.sticados arabici.⁊.ʒ.i.folliculorum se
ne.⁊.ʒ.i.nucismuscate. Et non pretermittat
qn aliquando faciat imponi sibi clisteria ex
decoctione ficuũ siccaꝝ anisorũ ⁊ feniculi cũ
blitis ⁊ addendo.ʒ.iiij.olei anetini.⁊.ʒ.i.ge
repigre.⁊.ʒ.ij.salis.

¶ Et facta purgatione de mane antequam
surgat de lecto faciat fomentari locum dolo-
ris in pectore ⁊ iuxta dorsum hoc modo.

¶ ℞. floꝝ camomille aneti radicum althee aã

libr. 5. dauci carui añ. ʒ. i. fac buliri in libr. xv. aque per mediam horam leuiter ponantur spõgie noue in ista aqua calida bene ⁊ exprimantur inter duo ligna. ⁊ vt potest tollerari. ponantur calide super loco doloris ⁊ quando incipiunt tepescere iterum calefient ⁊ hoc fiat vsq3 ad quatuor vices de mane. Et quando remouet vltimam spongiam superponat loco huiusmodi cerotum. ⁊ ante ⁊ retro. ⁊ sit ita latum q occupet circũquaq3 locum doloris. ⁊ sit extensum super corio subtili ⁊ teneatur de die ⁊ de nocte ⁊ inouetur in. xv. diebus semel vel. x. ℞. oxicrocei. ʒ. iiij. emplastri ceronei descriptione Nicolai. ʒ. ij. misce. ⁊ ex istis fiat cerotum modo predicto.

¶ Et aliquãdo de mane teneat in ore d dyayris quantitatem fabe pro vice presertim qñ sentit pectus grauatum.

¶ Q3 si cerotum in estate esset sibi tedio inũgat locum cum oleo anetino ⁊ camomellino ⁊ de lilio cõiuncti aut sigillatim. ⁊ hoc regimẽ fomẽtationes emplastrorum ⁊ vnguentorum inouetur si redeat dolor pcipue precedente purgatõe.

¶ Potest tamen si abhorret vnguenta tenẽ in directo loci doloris saculum ex ysopo sicca ⁊ aniso pistato ⁊ absinthio ⁊ calamento gariofilis. ⁊ corticibus citri. ⁊ illum apponere post fomentationem.

¶ Sed quãtum ad dispositionem eminentie inguinis ante omnia optet q deliberet ire cum lombari ⁊ cum puluillo decenter formato qui bene stringatur super loco vt nihil possit descẽdere ⁊ hoc indigebit presenti medico assuefacto manualiter operari. Et facta purgatione de qua dictum est supra ponet hoc emplastrũ primo super locum extensum sup sindone noua ⁊ forti. ⁊ hoc ponatur quando iam steterit ad iacendum resupinus tantum vt totum reduerit intra. ℞. picis naualis. ʒ. i. litargirij. cere albe ⁊ rubee collofonie armoniaci galbani. añ. ʒ. v. s. euisci quercini nucum cipressi mirtillorum thuris añ. ʒ. ij. boli armeni. ʒ. i. aloes nigri masticis. ɔsolide maioris ⁊ minoris añ. ʒ. ix. aristologie longe ⁊ rotunde. gallarum añ. ʒ. ij. ʒ. ij. ⁊. ɔ. ij. terebentine lote cum aceto. ʒ. ij. ɔ. iiij. sanguis humani q habeat a barbitonsoribus. ʒ. iiij. acacie sanguis draconis. mumie añ. ʒ. s. glutinis carpentariorum quod fit de caseo gummi arabici glutinis piscium añ. ʒ. i ¶ Illia pellis vnius arietine recentis. ⁊ sine pilis. ⁊ buliant hec illia minutatim incisa lento igne in aqua sufficienti quousq3 dissoluantur. postea bene colet ⁊ exprimatur ⁊ in hac colatura tepida liquefiant gumme suprascripte. ⁊ postea pistenda subtilissime pistentur ⁊ ɔficiantur inuicem ita q fiat emplastrum. ⁊ obseruetur hic ordo q semper in quarta uel quinta die innouetur emplastrum. super quo emplastro postea fiat ligatura cum puluillo. ⁊ hoc perseueranter fiat saltem duobus mensibus. ⁊ omni quinto die abradant pili quando innouatur emplastrũ.

¶ Q3 si vellet emplastra alterius compositionis hoc esset vtile. ℞. picis naualis liq facte collofonie cere noue aristologie. Lo. ⁊ Ro. lombricorum terre aloes. añ. ʒ. iiij. litargirij armoniaci oppoponacis galbani mastici s bdelij. sumach. terbentine. serapini. radicum consolide ma. ⁊ mi. añ. ʒ. i. euisci quercini. lapidis ematitis vnguentum apostolicon. gipsi mirre thuris. añ. ʒ. s. gallarum cipressi boliarmeni. ypoquistidos mumie. añ. ʒ. vi. sãguis dra. ʒ. vij. sãguis hũani libr. ij. pᵒca. ℞. pellẽ arietis recentis absq3 pilis q minutim icidat ⁊ coquat quousq3 dissoluatur. postea permitte eam residere spacio trium horarum ⁊ pistentur omnes gumme supradicte ⁊ reliqua pistentur donec totũ pulueriset. postea cũ predicto sanguine humano ⁊ aceto sufficientis qtitatis commisceatur bñ in mortario. ita q sit admodũ paste mollis. deinde ɔmisceant cũ dicta colatura pellis quousq3 sit ad modũ ptisane postea buliat in cazolla lẽto igne quousq3 denigret ⁊ hẽat spissitudinẽ d yaglonis bñ cocti. ⁊ hoc iterũ extendat sup sindone ⁊ applicet mõ quo pdictũ ẽplastrum applicabat.

Cum autem vtitur istis emplastris de mane ieiuno stomacho bibat. x. diebus hūc puluerem. ℞. sanguinis dra. pilorum leporis. s. alborum de ventre minutissime incisorum ita vt sint sicut puluis. añ. ʒ. s. distemperentur cum bono vino ⁊ bibatur de mane.

Decem autem alijs diebus. ℞. succi consolide ma. ⁊ mi. succi epatice terrestris succi semperuiue minoris succi plantagis. añ. libr. s. succi rute. ʒ. quatuor. Et sint omnes depurati ⁊ addatur thuris masticis mumie mirtillorum sumach ciperi berberi. añ. ʒ. ij. gariofilorum. ʒ. i. pistentur grossomodo ⁊ buliant cum dictis succis vsq ad consumptionē tertie partis. postea coletur ⁊ exprimatur ⁊ ex colatura cum zucharo sufficienti fiat syrupus de quo sumat omni mane. ʒ. ij. pro vice cum ʒ. ij. aque plantaginis. decem vel duodecim alijs diebus.

Multa solent dici in hoc casu sed ego puto q ista sibi sufficient portando emplastra tempore veris ⁊ in estate si sint sibi tediosa vtendo sola ligatura cū lombari in q re principaliter habeat diligentiam ⁊ postea facta purgatione autumpni redeat ad emplastra ⁊ ad puluerem ⁊ ad syrupum supradictum sumendo. xx. diebus ⁊ continuando emplastra per totam hyemem.

Et quia dum sumit syrupum ⁊ pulueres supradictas secundum rōnem debet fieri stipticus. debet ergo vti clisterijs omni tertia die vel quarta ex oleo oliuarum puro ⁊ sit quātitas olei pro vice. libr. i.

Et pōt in tempore hyemis de mane ieiuno stomacho vti isto electuario. Recipe gariofilorum cinamomi. zinzibe. macro piperis. ʒ. s. thuris minuti masticis sanguinis draconis cunarum squinanti balaustiarum. añ. ʒ. ij. ciperi. ʒ. s. radicum consolide ma. ⁊ mi. seminis feniculi millefolij sicci lacce. añ. ʒ. s. seminis plantaginis lentes excorticate mirtillorum añ. ʒ. ij. zuchari quantum sufficit. ⁊ fiat electuarium.

Et quia puto q plura ponere esset superfluum in istis remedijs finem facio memorando iterum q saltem regimē vite suprascripti. ⁊ ligaturam nullo modo dimittat. ⁊ altissimus sit dator auxilij.

De tremore cordis paroxismalis cum quo coniungitur agitatio omniū mēbrorum cum sudore totius corporis ⁊ cum incolumitate rationis.

Iste iuuenis annorum. xxviij. iam duobus mēsibus lapsis patitur paroxismalem tremorē cordis cum quo cōiungitur agitatio oium membrorum ⁊ sudor vniuersalis totius corporis. cum incolumitate rationis. Et durat paroxismus circa horam vnam. ⁊ plurimū inuasionis eius est in nocte circa medium noctis. licet quādo q alijs horis ⁊ redit paroxismi licet sit vario ordine tamē multis vicibus in septem diebus rediijt absq febre. Et eo existēte in paroxismo plurimū superuenit assellandū voluntas ⁊ post egestionem alleuiatur. ⁊ in euacuationibus sibi factis cum clisteribus ⁊ alijs plurimū emisit flegmata mucilaginosa quādoq etiam parum collere. Et incipit hec passio post vertiginem cum mala dispositione stomachi. quandoq etiam sentit amarū saporem in ore. Et post paroxismum remanet ut quandoq nihil appareat sibi q habeat mali. ⁊ vrine sue non stant in dispositione vna quādoq citrine qñq rubee quandoq albe clare diu ita stantes. plurimū tamen perturbantur parum post mictiuram. Et licet intus ⁊ extra sit vsus administratione calidorum ⁊ visus sit iuuari tamen semper caret pulsus velocitate. Putandum est igitur nō vnicam esse causam. Sed principaliter cordis debilitas propter malam cōplexionem humidam cum materia reddētis ipm passibile a leui causa. post vero cōmunitas stomachi q arguitur ex hora inuasionis. ⁊ quia egritudo alleuiatur. ⁊ quia cito redit ad dispositionem suam quasi naturalem verisimile est istam coitatem nō esse absolutam sed per trans

missum ꝙ pro maiori sua parte debet eē ven tositas malis vaporibus ex corruptione cibi vł hũoꝝ ꝯmixta plimũ flegmatı̄. ⁊ paꝝ colerı̄. Ponã ergo ꝯsiliũ. ⁊ deꝰ sit dator auxilij.

Oportet ꝙ habitet in camera aeris clari ad siccitatem tendentis cum pauca calidita te. Et sit camera aromatica ita ꝙ in ea suspē dantur sacculi in panno raro de corticibus ci tri ⁊ maiorana. ⁊ gariofilis de omnibus sigil latiꝫ quia hoc esset absqꝫ dampno. ⁊ ita vnꝰ sacculus de croco. ⁊ de musco ⁊ ambra pona tur aliquid redolens sicut pomum vnum cō munis descriptiōis contra pestem ex laudāo cum ambra ⁊ musco. ⁊ fumigat cameram cũ lignis lauri ⁊ folijs ⁊ cuꝫ iunipero ⁊ cum thu re ⁊ galliemuschata positı̄. super carbonibꝰ ignitis. In cibis caueat omneꝫ cibũ diffi cilis digestionis ⁊ ventosum. ⁊ ne cũ dispen dio verborum peuram omnia vtatur pane ex optima farina frumenti bene fermentato ⁊ cocto conuenientꝰ ⁊ mundo a cortice exteri ori. Et carnibus pulloꝝ ⁊ pipionum ⁊ auicu larũ. Et pro nũc dimittat carnes quadrupe dum nisi edoꝝ quãdoqꝫ. Et melius est ꝙ sint elisse semper coquendo cum eis de buglossa. si haberi potest scꝫ folia aut radices. ⁊ si non de boragine uel de melissa. ⁊ vsus buglosse et suci eius debet esse in omnibus cibis suis quã tum possibile est. Et similiter in ferculis ⁊ in contuso suo debet ponere de speciebus factis cuꝫ cinamomo ʒinʒi. ⁊ pipere ⁊ croco añ. par tem vnam gariofiloꝝ ptem mediam. ꝙ si as sum bene digerit tollerat aliquãdo de eisdem carnibꝰ tenellis cũ salsamēto facto cũ aroma tibꝰ dcis. ⁊ amigdalis ⁊ ʒucharo ⁊ pauco su co granatoꝝ aut aranceorũ. ⁊ carnes aquati carũ auiuꝫ dimittat. ⁊ duras ⁊ veteres. pōt tamen vti vitellis ouoruꝫ cum cinamomo et pipere nō tamen multı̄. coctis. ⁊ hoc etiam in frictilio uel herbelato cũ succo mellisse vel bu glosse vel boraginis ponēdo aliquid parum aceti. Et potest vti brodio ciceruꝫ siue coctos cum dictis carnibus siue cum oleo. ⁊ similiẗ oleribus ex herbis dictis. ⁊ alias dimittat.

Et dimittat omnia viscosa dure digestionis vt pastalia ⁊ tortas. Et fũgos. ⁊ herbas cru das ⁊ radices sicut rapas ⁊ raphanos ⁊ pa stinacas ⁊ cepas ⁊ porros ⁊ similia. tamen potest in principio mense vti caparibus cum cinamomo. ⁊ potest sumere oliuas salitas nō multas. Et vtatur semine feniculi ⁊ aniso in cibis suis ⁊ piperata ⁊ alijs aromatibus etiã cum cimino. Nullo modo comedat ita ꝙ sentiat se grauari. Et nō comedat secũda vi ce nisi sentiat primuꝫ cibum descendisse de sto macho. Et nō comedat varia cibaria in vno prandio. ⁊ sit cena leuior.

Bibat vinum odoriferum facilis digesti onis ita ꝙ ipse nō sentiat diu illius saporem in ore. Et si haberet aliquid dulcedinis non multum est melius. neqꝫ tñ bibat ꝙ natet in stomacho imo paruam sumat quantitatem sufficientem eliquere cibum: ⁊ remouere tri sticiam sitis. ⁊ temperet ipsum cum aqua di stillationis buglosse ꝙ si nō habet de buglossa sumat de boragine.

Et prouideat ꝙ omni die saltem semel vel bis habeat sufficienter beneficium vētris Et si aliqñ non habet faciat clistere cuꝫ deco ctione centauree minoris ⁊ anisorum ⁊ semi nis aneti ⁊ blite ⁊ addat decoctioni olei ane ntini. ʒ. iij. gerepigre. ʒ. i. salis quantũ sufficit

Dormiat capite bene eleuato. primo sup dextro latere. postea voluat se super sinistro Et in mane redeat super dextro. Et sit bene coopertus. ⁊ incipiat dormire saltem duabꝰ horis post cenam. Et sit somnus de nocte nō de die ⁊ si nō dormit sufficienter in nocte tũc restauret de mane ante tertias ⁊ duret circa. viij. horas in die naturali.

In mane cum est ieiunus exerceat se ex ercitio ambulandi in quo tamen non multũ fatigetur. Et si non est aptus vt exerceat tũc habito ventris beneficio faciat se fricari tra hendo ad inferiora totum corpus ⁊ crura ⁊ brachia per mediam horam cum pannis ca lidis. Et post cibum quiescat sedendo ⁊ in lu do vel collocatione delectabili.

¶ Caueat ab omni forti passiōe animi preci
pue timoris ⁊ ire ⁊ tristitie. Et nō narrentur
sibi nisi delectabilia. ⁊ stet cum bona spe. ⁊ ca
ueat a superfluo coytu. imo rarissime vtatur
nisi esset exptus ꝙ quandoqꝫ ꝯferret. ⁊ tunc
vtatur ex interuallis tantis ꝙ post vsum se sē
tiat fortiorez ⁊ leuiorem. Et hoc de regimie.

¶ Licet ipē sit purgatus vt existimo conue
nienter ab illo doctore singulari quia est ibi.
tamen quia materialis est egritudo ⁊ non est
curata ōz iterare purgatōes. Et iō vr̄ mihi ꝙ
ꝓ nūc iterum capiat syrupos ⁊ ꝑcipue hunc
sex vicibꝰ calidū in diluculo ⁊ sup dormiat.
℞. oximellis sqllitici. ℥. i. ʃ. mellis rosati co
lati. ℥. ʃ. dyamusci dulcis. ʒ. i. distempa cuz
aque buglosse ⁊ mellisse an̄. ℥. i. ⁊ est ꝓ vna
vice ⁊ nō clarificetur. ⁊ sumatur hoc modo
sex vicibus.

¶ Hoc facto sumat hāc medicinā ℞. pillu
larum fetidaꝝ. ℈. ij. pillulaꝝ agregatiaruz. ʒ.
ʃ. musci ambre an̄. ḡnuz vnū. fiant septem. ⁊
sunt ꝓ vna medicina. addatur tamē ⁊ minu
atur ſm ꝙ presens medicus iudicat de virtu
te ⁊ modo opandi solutiuoꝝ. Sumat̄ dua
bus horis ante diem ⁊ supdormiat per horā
postea nō dormiat. ⁊ caueat sibi a frigore die
illa. Et sex horis post assumptas pillulas bi
bat. ℥. iiij. aque mellis tepide. ⁊ inde ad horā
prandeat. ¶ Facta hac purgatione sumat se
quenti mane. ʒ. i. thyriace magne si habet de
bona sin autem sumat. ʒ. ij. metridati. v. horis.
ante cibum cum. ℥. i. vini odoriferi. Et faciat
clistere lauatiuuz. In sequētibus vero diebꝰ
seruet hunc ordinē. Primo ꝙ omni septima
na semel purgetur capiēdo. ʒ. i. haꝝ pillulaꝝ
℞. pillularuz de gera q̄ꝫ describit Nicolaus
⁊ vocat geram Salieni. ita ꝙ fiant de pulue
illius gere sine melle. ℈. ij. squille assate. ℈. i.
fac pillulas cum succo absinthij vel aque eiꝰ
⁊ sunt ꝓ vna vice. ⁊ sunt cuz pauca custodia
semp tamen ad vnam dosim pillulaꝝ ponat̄
ḡnuz medium de bona ambra.

¶ Die aūt imediate sequente haꝝ pillularū
assumptionez sumat. v. horis ante cibum de
optimo metridato. ʒ. ij. cū. ℥. i. boni vini odo
riferi ¶ In reliquis diebus vsqꝫ ad aliam
vicem qua debet sumere pillulas sumat in au
rora. ʒ. ij. huius electuarij ℞. oximellis sqlli
tici. ℥. i. dyacalamenti dyamusci dulcis an̄.
℥. ij. misce fac in forma electuarij. Et renouet̄
quādo deficit. Et si res ꝓlōgaretur debet me
dicus pmutare medicinas ad has intentiōes
incidendi flegmata abstergendum stomachū
carminanduz ⁊ ꝯfortandum cor.

¶ In hora aūt tremoris si apponantur sup
positoria acuta cum sale gēme nō erit maluz
ad irritandam v̓tutem ad expellendum ⁊ p
mutatur egerere in lecto in pannis ꝑparādo
ad hoc. ¶ Non debet aūt pretermitti quia
plurima debet esse intentio confortandi cor
quin habeatur semp epithima ad cor aut in
forma sicca sicut est saccul⁹ aut in forma epi
thimatis humidi ¶ Sacculus autem placet
hoc modo factus ℞. gariofiloꝝ folij macis
been albi ⁊ rubei cinamomi cardamomi mai
oris ⁊ minoris ossis de corde cerui semis ozi
mi gariofilati an̄. ʒ. i. corticum citri. ʒ. iij. rosa
rum florum boraginis ⁊ buglosse mellisse an̄
ʒ. i. corallorum rubeorum. ℈. iij. gallie musca
te. ʒ. i. ʃ. croci. ʒ. ʃ. musci ambre an̄. gra. iij. pi
stentur ⁊ fiat saccul⁹ pro corde in sindone ru
bea. Et omni die suffumigetur cū ligno aloe
positum super carbones.

¶ Epithima autem humidū fit ex isto pul
uere suprascripto qui distempetur cum aque
mellisse ⁊ buglosse an̄. ℥. vi. vini maluatici
℥. iij. aceti. ℥. i. Et cum panno de scarletto in
fuso tepido epythimetur cor.

¶ Et quia in hac passione etiam indigemus
intentione confortandi digestiuam stomachi
ideo antequam prandeat debet stomachꝰ fo
mentari hoc modo. ℞. mente origani absin
thij calamenti corticum citri gariofilorum ca
rui ameos. an̄. ʒ. ij. rosarum. M. i. fac omia
buliri in vino bono rubeo ⁊ post cum spōgia
infusa in eo ⁊ expresse fomentetur stomachꝰ
quatuor vicibus ante cibum quo facto inun
gatur cum sequenti vnguento calido.

℞. gariofilorum macis mēte sicce origani. calamenti. costi. piperis ān. ʒ. i. masticis. ʒ. ij. vini rubei libr. i. olei de spica olei masticini ān. ʒ. iij. contundātur cōtūdenda et buliant oīa simul vsque ad vini consumptionem. postea cola et adde in oleo laudani galliemuschate ān. ʒ. ij. cere quantū sufficit fac vnguentū. Et inungatur stomachus cum eo calido.

De asmate. 25

25 Dispositio hui[9] nobilis doctoris ānorum. circa. xxxviij. est asma quod ab octo mensibus citra molestauit eum cum interpollatione: et non habuit tamen vehemētes paroxismos. Et causa asmatis est humiditas grossa viscosa contenta pulmoni maxie a capite cū debilitate complexionis pulmonis. et ad finem cure scribā regimen deide vsum medicinalium.

¶ Prouideat primo hitare in aere claro et sicco sed parumper calido. et luminoso. et caueat ab aere humido aut excessiuo in calido vel frigido maxime tamen a grosso palludoso et frigido et hūido. Et in hyeme faciat aerem sue habitatiōis calidū et siccū cum igne ex lignis siccis. et fugiat oēm ventū et stare cū capite in radijs solis aut lune et pcipue cū per fenestrā intrant. ¶ In cibis vtaē pane bene fermētato et bene cocto ex bono frumento. et nō sit ex toto mūdus a furfure et ponātur in eo semia aut anisū aut feniculū et nō sumaē calidus cum a furno extrahiē. durū autem et azimū et nō bene coctum vitet oīno.

¶ Carnes conuenientes sunt pullorum perdicum fasianorum puarū a uiū degentium aut in arboribus aut in pratis. similiter edorum lactentiū. vitulorum lactentiū puorum sed parū. vtatur eis et leporū et capriolorum et ceruorum iuuenū et vulpes et eritij. licet etiam aliorum aīalium pulmones conferat alias fugiat ut porcorum agnorum et grossorum et viscosorum aīalium.

¶ Pisces meli[9] esset vitare omnes sed pōt vti quādoque puis squamosis ex flumie petroso vel puro mari. et vitet oīno anguillas et pisces paludum et stagnorum. ¶ Caseum lac et recoctum vitet et sanguiem et capita et alia interiora pulmone excepto. Vitelli ouorum non duri sed mediocriter cocti et recētes sunt boni sed albumen est malum et vitandum.

¶ Fercula conueniētia sunt ex maluis et blitis: brodio cauliū et mercuriali pcipue si venter nō sit bene lubricus. et conuenienter ex brodio cicerū et ptisina ordeacia cū amigdalis et brodio carnium conuenientium.

¶ Ex herbis fugienda sūt lactuca et herbe frigide nō mouētes ventrem. et crude sed cōuēit ysopus et thimus in omni mō administrationis. et saluia et calamentū et origanum.

¶ Ex oleribus fugiat cucurbitas et raffanos. et mellogenas et rappas et baucias et licet aleū cepe et porrū quantum est ex parte asmatis non essent vitanda. tamen pp̄ter sua alia nocumēta sunt ab eo vitanda. potest tamē vti napponibus paucis et dulcibus et raffano pro medicina et pro vomitu faciendo.

¶ Ex fructibus cōueniunt ficus bene mature et recentes et vue passule et dulces et bene mature et iuiube et amigdale dulces et amare et auellane assate et comeste cum pauco pipe et zucharo et fugiat pira et poma nisi dulcia et cocta cum feniculo et aniso.

¶ Vitet legumina omnia et victualia de pasta sicut pastillas et laganas et rizzū et tortas et similes cibos grossos. ¶ Assate carnes cōueniunt ei magis quam elisse dūmodo sentit se eas bene digerere. ¶ Nō comedat multa varia cibaria in vna vice et caueat vti stipticis in principio mense et semper recedat a mensa cum fame.

¶ Pot[9] ei optim[9] est aq̄ mellis. et vinum subtile ātiquum et vinum album clarum dulce cui sit permixtum aliquid de vino antiquo et sit potus omnino paucus et precipue supra cibum. sed quādo cibus est digestus potest parum bibere sorbillādo.

¶ Exercitium est ei vtile. sed quia non est multum consuetus oportet quod gradeē in illo et incipiat a puo et debili et vadat ad magnū forte paulati et fiat in locis siccis et fiat existe

stomacho vacuo ieiuno et cum personis dilectis et cum gaudio.

¶ Somnus sit septem horis in nocte ita quod incipiat saltem tribus horis post cenam et sit quasi sedendo et super altero latere et non sit resuppine iacendo et sit bene coopertus pannis et loco temperati aeris et fugiat omnino somnum diurnum nisi forte in mane quando in nocte non tantum dormiuisset.

¶ Prouideat quod omni die saltem semel habeat beneficiũ ventris. et hoc omnino et si aliter non potest faciat cũ adiutorio. et hoc fit aut sumendo in principio prandij fercula supradicta. aut comedendo quatuor ficus siccas calefactas ad ignem aut bibẽdo in principio prandij decoctionem ysopi cum melle aut eius puluerem in aqua mellis sumendo. ℨ. i. aut decoctionem cunelle aut eius puluerẽ cũ aqua mellis. aut faciendo clistere cõe. aut comedẽdo porrum cũ melle.

¶ Caueat ab ira tristitia et vtatur gaudio sed a coytu abstineat et hoc de regimine.

¶ Nũc descendendo ad medicinalia et breuiter consideret vt in principio nouembris aut parum ante se purget sumendo in potu primo hunc syrupum. Re. syrupi de liquiritia syrupi de prassio syrupi de ysopo. añ. ℥. ij. detur in sex vicibus cũ decoctione pectorali.

¶ Sumpto syrupo purgetur cum istis pillulis. Re. pillularum de agarico. ℨ. i. pillularum cochiarũ. ℨ. ß. fiant pillule et sunt pro vna vice et sumantur cum custodia vna hora añ diem et dormiat parum sup eis et tarde comedat et sequenti die faciat clistere lauatiuum similẽ purgatõem puto sibi cõuẽire i fine februarij. ¶ In intermedijs temporibus est ptim purgandus leuibus purgationibus et sine custodia et ptim confortandus est pulmo et partim iuuandus ad materiam expurgandã cũ sputo. ¶ Pillule cũ quibus fit purgatio bis in mense sumendo eas in sero quatuor horis post cenam aut melius quando non cenatur. Re. pulueris gerepigre. ℨ. ß. thimi ysopi agarici añ. ℨ. ij. salis gemme. ℈. ij. piperis. ℈. i. cõfice pillulas cum succo ysopi sumantur ex eis ℨ. i. vsque ad. ℨ. i. ß.

¶ Quandoque etiam confert in estate purgari cum. ℥. i. pulpe cassie cum. ℥. ij. decoctionis pectoralis sumendo in aurora.

¶ Confert etiam facere clisteria in quibus coquatur cartamus et agaricus et centaurea et ficus et post in decoctione addatur gerepigre ℥. i. gerelogodion. ℨ. ij. salis et olei. añ. q̃tũ vis

¶ Et nõ solum ille purgationes sed diuersiones sunt faciende fricando in mane ieiuno stomacho crura et coxas et spatulas et nates et brachia et tandem caput. Multum cõfert purgatio caput purgationibus proprijs. s. cum masticatione zinziberis aut masticis cũ quarta parte sui de pipere aut cum gargarismatibus de aceto in quo coctũ sit de sinapi. ¶ Itẽ etiam trahicere per nares aquam maiorane aut succũ blite ieiuno stomacho. Item lauare caput ieiuno stomacho cũ lixiuio i quo bulliuerint serie stichados. añ. ℨ. ij. et in fine bene fricare partem anteriorem capitis cum aqua vitis. Item bonum est in vere post purgationes ire ad balneum naturale et morari. xx. diebus

¶ Electuaria conuenientia sunt tyriaca magna de qua sumatur in tempore hyemis et veris omnib⁹. x. diebus semel. ℨ. i. cum. ℥. i. vini. et. ℥. i. aque mellis et ieiunet post. viij. horis

¶ Electuarium de pulmone vulpis de quo i die sumat. ℨ. ß. ieiuno stomacho duab⁹ horis ante prandium. Itẽ dyapyris salomonis

¶ Electuarium factũ ex ysopo sicca et thimo sicca et piperis parte et melle. ¶ Pulueres autem conuenientes sunt ex pulmone vulpis sicco. sumere. ℨ. ij. pro vice in mane cum aq̃ mellis. et ista puto cũ laude altissimi sibi sufficẽ.

¶ De difficultate anhelit⁹. 26

Nobilis vir dominus Paul⁹ lifmanini patit difficultatem anhelitus que ex interuallis quandoque grauat ipm vehementer q̃ puto pcedere a catarro nã alias passus fuit

torturā oris ex qua adhuc remanet sibi q̄dā sensatio quasi rei trahētis in vno angulo oris ⁊ quandoq₃ patit̄ ardorē vrine in migēdo in cidit ēt sepe dolores capitis q putandi sūt plu rimū pvenire a mā frigida ventositatib⁹ mi xta ⁊ dolet sepe iuncturas l₃ non vehementer neq₃ cū manifesto apostemate in eis neq₃ ma nifesta caliditate omnia ergo excepto ardore vrine phibebūt fere simili remedio. s. euacuā do cerebꝝ pectus ⁊ neruos. ⁊ confortando cerebrum ⁊ pulmonē ⁊ phibenda cattarrum ⁊ ideo circa ista principaliter intendā₃. ⁊ ali quid ponā p ardore sed dimittam regimen sex rex non naturalium sed si vis recurre ad consilium precedens de asmate.

Ueniendo ad medicinalia oī anno venie te ve debent purgari capiēdo primo hūc syru pū sex vicibus calidū in aurora ⁊ dormiat su pra p vnam horam. ℞. syrupum de liquiri tia sy. de prassio oximellis squillitici. aā. ℥. iij ⁊ est syrupus p sex vicibus distempetur cu₃ ℥. iiij. decoctionis liquiricie ficuū siccaꝝ iuiu barum ⁊ ysopi.

Sumpto sy. sequenti mane duabus ho ris ante diem capiat has pillulas. ℞ pillu larum fetidaꝝ ⁊ cochiaꝝ. aā. ℥. ß. pillularū de agarico. ℈. i. fiant septe₃ ⁊ eas capiat ⁊ p⁹ super dormiat per vnam horā aut circa. po stea non dormiat quousq₃ operauerint. ⁊ quā do transacte fuerint quinq₃ hore post eius as sumptionem bibat. ℥. v. aque mellis. ⁊ inde ad duas horas prandeat. ⁊ illa die se a frigo re respiciat. Sequenti die duabus horis ante diem sumat. ℥. i. ß. thiriace optime cu₃ modica aque mellis ⁊ non comedat vsq₃ ad septem horas.

Silr in medio octobris aut circa silem purgatōem faciat capiēdo syrupū ⁊ pillulas mō supradicto. Et quia iste humores se pe regenerant̄ bonū est q̄ in. xv. aut i. xx. die h⁹ semel sumat. ℥. i. istaꝝ pillulaꝝ q̄n vadit dormitū ⁊ illo sero non debet cenare ⁊ sunt si ne custodia. ℞. pulueris geropigre. ℥. ß. thi mi agarici. aā. ℥. ij. salis gēme. ℈. ij. aloes op timi. ℥. ß. fac pillulas cū succo ysopi ⁊ potest eas capere cenādo ⁊ duabus horis p⁹ cenā q̄n vadit dormitū. ⁊ in estate loco istaꝝ pillu laꝝ pōt sumere in mane in aurora. ℥. i. ß. pul pe cassie distempata cum decoctione liqricie violaꝝ ysopi ⁊ passulaꝝ. Item vtile ē ei q̄ sepe in mane ieiuno stomacho vteret̄ ma sticatorio masticando p vnā horā hūc masti catoriū. ℞. pipis staffisagrie. aā. ℥. ß. masti cis. ℥. ij. misce. ⁊ sufficit coclear medium pro vice. Similiter bonū est trahere p nares in mane ieiuno stomacho aqua₃ maiorane. aut succū blite. Itē si abiliter pōt oī mēse ex cepto hyeme duob⁹ diebus vno post alium faciat vomitū isto modo primo comedat in prandio res pingues q̄ citius pōt. tū carnes bone ⁊ epule incisiue sicut porri cocti. ⁊ bi bat vinū satis puꝝ ⁊ dulce ⁊ postea stati cu₃ pēna aut alio mō pvocet vomitū. postea nō comedat nisi prius sibi venerit fames ⁊ illo sero comedat pullos assos ⁊ comedat leuiter ⁊ sic faciat sequenti die. Ultra has res vti le ē ei facta purgatione q̄ omi mane faciat se fricari crura coxas ⁊ brachia ⁊ spatulas ⁊ pectus modo quo nō se infrigidat semp trahē do ad inferiora. Item nō debet deficere quin oibus decem diebus excepto de mense Maij vsq₃ ad mensem Augusti sumē septe₃ horis ante cibū. ℥. i. thyriace distempate cu₃ aqua mellis. Itē in sero q̄n vadit dormitū bonū ē q̄ teneat in ore q̄titatem vnius casta nee isti⁹ electuarij dimittendo eū deliquari ⁊ paulatim deglutire. ℞. semen feniculi succi liquiricie capilli veneris recentis pulmonem vulpis recentis. aā. ℥. ij. zuchari q̄tu₃ sufficit ⁊ fiat electuarium. ⁊ q̄n de isto nō haberet ca piat de isto alio. ℞. lochsani ⁊ expti. ℥. iij. loch de sqlla. ℥. i. ß. misce bene insimul ⁊ capi at vt dixi. Itē q̄n debet lauari caput hu liri faciat istas res. ℞. lauri folioꝝ sene. aā. q̄rtā. i. vncie nucismuschate. octauā. i. vncie ⁊ faciat se bñ sutare sbito postq̄ ē lotus.

Itē vtat̄ odorare poma de laudano in q h⁹ sit laudanū. ℥. i. rose ramich. aā. ℥. ij. ābre

musci.añ.gra.x ¶ Item quãdo nõ sumit thi
riachã pillulas omi die in mane quatuor ho
ris ãte prandium debet bibere.ʒ.ij.boli arme
ni tempore nõ multũ calido distemperato cũ
vino maluatico.aut cũ vino albo sbtili ⁊ i tẽ
poribus calidis distemperato cũ aqua bora
ginis ⁊ buglosse. ¶ Item in hyeme eẽt ei
vtile portare in capite vnũ sacculũ gariofilo-
rũ pistatorum suiti in sindone rubea ⁊ fact⁹ ad
modũ vnius bireti. ¶ Item vtile esset ei i tẽ
pore vis facta purgatione supradicta ire ad
balnea naturaliter calida ⁊ sulfurea ⁊ ibi sta
re circa.xx.dies ⁊ in mane ante prandiũ itra
re balneũ ⁊ ibi stare quantũ eũ delectat vsq
ad vnam horã.⁊ in isto tempore faciat cadẽ
aquam balnei calidã in parte anteriori capi
tis circa mediam horam. ⁊ postea a balneo
egredi ⁊ ire in lecto ad sudandum. ⁊ postea
se bene tergere ⁊ respicere se a frigore ⁊ istud
esset vtile illis doloribus iuncturarum ⁊ torture
oris. ¶ Casu quo ibi balnea naturalia nõ es
sent potest vti isto balneo artificiali. ℞. thi-
mi ysopi calamenti origani lauri.añ.libr.iiij
fac buliri in aqua sufficienti.postea adde sul
furis.ʒ.iij.aluis.ʒ.i.⁊ in istis se balneet ⁊ d
ista aqua faciat picere supra caput.

¶ Et pro illo ardore vrine debet dimittere
sal quantum est ei possibile ⁊ vina potentia ⁊ al
lea ⁊ porri ⁊ cepe ⁊ specialiter omnia ista cru
da ⁊ omnia acuta ⁊ valet ei purgatio cũ cas
sia ⁊ in casu quo esset multũ molestatus vtet
capere in mane.ʒ.i.p vice trocischorum alka
kengi sine opio.cum.ʒ.iij.aque endiuie ⁊ co
medat multã liquiciã ⁊ bibat loco vini iuleb
violati temperatum cum aqua ordei ⁊ itret
sepe thinam aque tepide in qua nõ recipiat
frigus nullo mõ nec calidũ sibi displicens.

¶ Pro aliis rebus credo cum adiutorio dei
illud quod dixi sibi sufficere.

¶ De tussi cattarralis preparatio ad ptisim

Dispositio huius viri egregie F.
Johannis de spoleto annorum fe
re.xxxvi. est tussis cattarralis
ex qua preparatus ẽ ad ptisim

nã q2 pectus habet strictum ⁊ longũ collũ. ⁊
cũ flegmate a capite descendente multa pmi
scetur pars subtilis ⁊ salsa cũ parte alia gros
sa viscosa ideo penetrat faciliter in vias pul-
monis ⁊ coartatur ⁊ diu moratur ꝓpter exi
tus difficultatem ⁊ quendam recipit maneri
em putredinis.vñ ad fũdũ descendit multoci
ens ei⁹ notabilis ps.sed q2 sine febre ẽ penit⁹
nec putredo odore pcipitur in sputo cu3 sup
carbones picitur nec est multum pternatura
liter macrefactus.ideo putam⁹ non eẽ factu3
vlcus in pulmone.Considerata generali com
plexione difformi in suis membris cum cali
do epate frigido capite ⁊ stomacho ⁊ macilẽ
cia nãli ⁊ tussi ⁊ catarro ⁊ mõ cõpositionis
pectoris ⁊ colli ⁊ capitis debilitate ĩ recipien
do fumos vr nobis eũ hoc debere vti regimi
ne pseruatiuo a futuro malo ⁊ curatiuo pñtis
dispõis q statim scribẽs. ¶ Sit aer sue ha
bitatõis clarus sicc⁹ euẽtat⁹ tpamẽto in cali-
ditate ⁊ frigiditate vicin⁹. Et caueat ab aer
humido nebuloso.⁊ locorum infusorum ⁊ vapor
lacimarum ⁊ cloacarum ⁊ a vẽto meridionali ⁊ sẽ
ptẽtrionali ⁊ nimio frigore capitis oĩo l3 cali
ditas nõ debeat eẽ multũ excessiua. Modus
ãt ẽ q habeat camerã in loco alto ⁊ remoto.
⁊ a reb⁹ humidis ⁊ putridis ⁊ sit inter duo
solaria ad orientẽ apta ⁊ in mãe pmittat p
duas horas euentãi ⁊ recipe radios solis. de
inde claudat vt o3 p aliis dispõib⁹ nec apia
tur cũ ẽ pluuia aut ventus vel nebula nec in
tpe frigido valde stet sine igne facto de lignis
siccis sine fumo. ¶ Cib⁹ ei⁹ sit panis ex opti
mo frumẽto sui ãni mũdo a superfluis. ⁊ colle
ct⁹ de sana messe ⁊ sit farina mũda a furfure.
⁊ sit tpate fermẽtat⁹ ⁊ coct⁹ nõ nimis ⁊ hẽat
ad oẽs.x.libr.paste pmixtũ puũ de mastice
puluerizata.s.ʒ.iiij.⁊ fugiat panẽ azimũ aut
nõ bñ coctũ aut nimiũ fermentatũ.
¶ Carnes ouenĩẽtes sunt pullorum ⁊ gallinã
rũ ⁊ caponũ mediocriter piguiu3 ⁊ iuuenũ p
dicũ fasianorum puarum auiũ sicut turdorum alau
darum ⁊ morarolorum ⁊ similiũ ⁊ edorum lactenti
um puorum ⁊ vitulorum lactentiũ puorum ⁊ castrã

e 2

toꝝ aĩaliũ lepoꝝ capꝛioloꝝ iuuenũ pipio ⁊ nũ volare incipientiũ ⁊ turturũ nõ nimis pinguiũ ¶ Et ex carnibus eligat nõ multũ macilentes nec animalia impinguata sed carnes animaliũ sanoꝝ exercitatorum ⁊ ꝓcipue que sunt in anteriori parte ⁊ ĩ dextro latere ⁊ sint carnes ñ pinguedo vel caro lassa ⁊ fugiat carnes veteres ⁊ nouiter natas porcorum ꝑserti nutritoꝝ in domo auiũ aquaticaꝝ sicut anserum mergorum ⁊ anatum ⁊ similium. Et oĩa interiora animalium ⁊ capita ⁊ colla nisi forte epar galline vel pulli aut gallorum testiculos quibus vti potest secure.

¶ Oua gallinaꝝ recẽtia cõueniunt capiẽdo vitellos nõ albumẽ ⁊ sumãt tremẽtia nõ indurata. Sed auserũ ⁊ anatũ oua sunt mala. caseus vitetur ⁊ sanguis animaliuȝ lacte vti potest. sed cum modis quos dicã in speciali suo capitulo ¶ Pisces omnes vitet. si tamẽ aliquibus vti velit sint puri ⁊ ex flumĩe petroso aut libero mari aut schopuloso ⁊ sit squamosi sed oĩo melius est nullũ ex eis sumere.

¶ Herbaꝝ ꝯuenit vsus hoc mõ quia potest vti ferculo de blita de spinagijs cum menta feniculo petrosilino. origano. calamento. pulegio. ysopo canella roꝛe marino saluia ⁊ talibꝰ odoꝛiferis. sed salaticia cruda nõ sumat. modo tuschorum nisi forte in estate vteretur tp̃e magis estꝰ lactuca ⁊ endiuia ⁊ cicorea.

¶ Ex oleribus ⁊ radicibꝰ potest vti caroto siue pastinaca rubea ⁊ rapis ꝯueniũt elixata ⁊ enula. ⁊ in estate medulla citrulli parua q̃titate mellonũ. Sed porrum allea raffanum cepas ⁊ similia acruminam ⁊ cucurbitam. ⁊ melongenã omnino dimittat. capes autem põt sumere ¶ Ex fructibus ante prandium vtatur vuis ficubus recentibus ⁊ siccis qbusdam pſicis ⁊ paucis ceresis iuiubꝛis ⁊ moris vti potest. Post prandium amigdalis dulcibus cum zucharo citonijs coctis ⁊ piris coctis cũ aniso aut feniculo nespilis sorbis granatis melius tñ est vt fructus ⁊ olera dimittãtur. aut parum de eis sumatur via cibi. fõgos ⁊ tubera omnino dimittat.

¶ De granis potest fercula facẽ ⁊ grnoꝝ farina sicut amido farre oꝛdeo ⁊ est optimuȝ qñ decoquitur cũ carne miliũ etiã farina ciceruȝ ⁊ lentibus vti potest ⁊ bꝛodio ciceꝝ alboꝛuȝ ⁊ rubeoꝛum rizzo etiã cũ carne pingui cocto quandoq; vti potest. ſȝ victualia de pasta farine frumenti dimittat sicut laganas pastillos ⁊ similia.

¶ Carniũ ꝑparatio omnibus pensatis ẽ melioꝛ elixatura q̃ assatura aut frixio. sed si assum comedit]. sit illud qđ remotũ est aperte adusta ⁊ q; nõ cũ lardone salito fuit conditũ nec vllo mõ suffocata comedat sicut tartocleas ⁊ crustatas ⁊ similia cum suffocatoꝛio ⁊ cum sint diuersa pꝛeponat subtilia grossis.

¶ Nõ ꝯmedat]. i. eadẽ vice multa cibaria varia sed de vna manerie ꝓ vice ⁊ oĩo cauete a nimia repletione ⁊ q; in secũda vice nõ comedat]. nisi pꝛimũ cibũ bñ digesserit]. ⁊ ñ plĩmũ bibatis. imo ẽt sit ꝑcitas in cibo ⁊ potu oĩino quãtũ põt cũ ꝯstantia virtutis tollerare.

¶ In sapoꝛibus vitate hñtia sapoꝛes acutos. sed sumat acetosum vt aceti ⁊ arantij ⁊ similiũ ⁊ gaudeatis mediocrĩ dulcibꝰ ⁊ illis vtamini.

¶ Potꝰ oĩuȝ ꝓ eo nũc melioꝛ est aq̃ mellis que sic fit. ℞. mellis optimi pallearis coloꝛis ⁊ nõ multũ liquidũ nec multũ duri granosi. sed pinguis ⁊ sit boni odoꝛis. libr̃. i. aque clare ex fõte aut pluuialis. libr̃. viij. buliat simul lento igne semp deponendo spumã vsq; ad medietatem consumptionis. Sed si aquam mellis solam non vultis sumere immo cum vino. tunc potest medietatem quantitatis mellis dicte sumere cũ equali aque mẽsura ⁊ accipe ex hac aq̃ tres quartas ⁊ quartã vnã vini. Sed melius est ꝓ certo tempoꝛe vinuȝ dimittere oĩo. si autem vinuȝ sumitis sit bñ temperatum sit paucum sit album ⁊ sit dulce ⁊ ſbtile. ⁊ in nullius potus quãtitate habundet. ⁊ pꝛecipue post prãdiũ vel cenam.

¶ Laudo vt bis in die comedatis ſȝ minꝰ in sero q̃ in mane q̃si de tertia pte ⁊ bibatis minus ⁊ dimittatis ferculũ in sero ⁊ semper

comedatis actu calidū in hyeme ⁊ in estate
pauce caliditatis sed nūq̄ ↄgelata ⁊ frigida
nisi in estate calida nec potetis aquā vehemē
ter frigidam aut vinū. sed caloꝛ aliqualiter
eas ab extrema frigiditate remouerit nec tñ
vsq̄ ad tepiditatem duxerit.

¶ Exercitium in quo caput loborat nō lau
damus. sed bene vbi residuū corpis quiescen
te capite sed melius est facere omni die frica
tiones postquam habueritis ventris benefici
um ⁊ fiant ad totum corpus sub capite tra
hendo inferius ꝑ mediā hoꝛā omni mane ita
vt rubeant crura ⁊ spatule ⁊ nates ⁊ brachia
⁊ coxe. sed exercitiū scribendi depresso capi
te. aut statim post comestionem est malum ⁊
omnis foꝛtis motꝰ corpoꝛis pleno stomacho
est vitandus. ¶ Sompnus sit in nocte ⁊ nō
in die ⁊ si de die sit in mane ante tertias ⁊ sit
sex hoꝛarū ⁊ sit incipiens duabus aut tribus
hoꝛis post cibū ⁊ sit in principio sup dextro
latere. deinde voluamini sup sinistrum ⁊ ibi
sompnū vestrum complete. ⁊ postea si iacetis
redeatis super dextrum sit etiā in camera be
ne clausa boni aeris vt supra dicitur. ⁊ non
frigida ⁊ sit capite bene leuato ⁊ cum dormi
et sit bene coopertus pannis. sompnū autem
meridianum ⁊ resuppino corpoꝛe ⁊ statī ꝑꝰ
cibū ⁊ pꝰ nimiam repletiōem ⁊ sub radijs so
lis aut lune ⁊ in loco frigido vel ventoso vel
humido omnino vitet.

¶ Nūquā dū bonus est appetitꝰ in vice vna
ad saturitatem comedat sed recedat a mēsa
adhuc reliquijs famis remanentibus. ⁊ vt ē
predictū vinus satis repleatur in cena q̄ ī prā
dio ꝙ si erroꝛ cōtingat de multis comedendo
semel sequenti die abstineat ⁊ post illū cibū
longo tempoꝛe incedat suauiter ⁊ continue si
ne requie vł quiete ⁊ cum senserit cibū descen
disse de stomacho. s. x. hoꝛis post sumat me
dium ciffū vini puri odoꝛiferi.

¶ Adhibeat diligentiam ꝙ omni die semel
heat beneficium vētris ad minus si non cum
alio faciat aut clistere aut suppositoꝛiū aut ī
mane ante prandiū sumat paruū. ʒ. s. pulpe
cassie ⁊ statim prandeat.

¶ Venereis autem si potest ex toto abstine
at sui autē regula est vt q̄ minus potest ⁊ ñ
sit statim post comestionem sed post comple
tam digestionem in stomacho per duas ho
ras. ⁊ sit post sompnū. s. in auroꝛa vel circa
deinde parum doꝛmiat.

¶ Caueat ab ira doloꝛe tristicia clamoꝛe ri
xa saltu extensione corpoꝛis ⁊ vomitu.

¶ Post suos cibos semper sumat de dyaci
toniten cum zucharo sine speciebus. aut de
coriandris preparatis. ⁊ cū pauco zucharo
coopt. ⁊ bene masticet aut granatis.

¶ Confert etiam introitus stuffi bis ī mense
⁊ precipue cum vellet se lauare ita ꝙ anteq̄
lauetur stomacho ieiuno ingrediant stuffam
⁊ faciat pici aquam calidam super suis pe
dibus ⁊ manibus ⁊ testiculis. deinde asterga
tur ⁊ egrediat̄ non madefacto capite.

¶ Et pꝰea bene cauēdo a frigoꝛe egrediat̄
stuffam ⁊ se induat postquam sudauerit ⁊ su
doꝛem in lecto traxerit ⁊ faciat se lauari ca
put cum lixiuio in quo omni vice buliat assa
ri. lauri. sticados. arabici ⁊ rosarum rubeaꝝ
añ. M. i. ⁊ faciat se postea bene tergi ⁊ sicca
ri cum pannis calidis ⁊ bene se a frigoꝛe pro
ea die custodiat.

¶ Sup caput poꝛtet cōtinue sacculū de sin
done de grana aut ex pāno multū sbtili ī quo
puluis iste sit dispersus. ℞. mente maioꝛane
sticados arabici. añ. ʒ. i. folij nucismuschate
macis. añ. ʒ. s. gariofiloꝝ. ʒ. s. cimatura scar
letti. M. i. hec omnia disponant̄ cōueniunt in
sacculo facto ad modū bireti ⁊ tempoꝛe sal
tem frigido nocte dieq̄ teneatur ⁊ permittet
pulueres cū viderit odoꝛem debitū remoue
re ⁊ caput habeat abrasum omni septimana.

¶ Bonū est immo necessariū ꝑ nunc vt sem
per in mane in auroꝛa bibat vnū ciffū. ʒ. vi
de ista decoctione. ℞. ficuū siccarum nūero
vi. iniubarū numero. xij. dactiloꝛum nume
ro. iij. liquiricie munde ⁊ rase. ʒ. s. seminis ci
toniorum. ʒ. ij. radicū althee. ʒ. ij. semis mel
lonis citruli ⁊ cucumeris ⁊ cucurbite mūdati

an̄.ʒ.i.hec omia buliant cū.ʒ.ij.passularum cum libr̄.iiij.aque quousqꝫ remaneant due ⁊ coletur ⁊ addat̄ mellis despumati.libr̄.ʒ.Et buliat parū ⁊ coletur ⁊ sumatur bene calida ⁊ super dormiatis ⁊ quiescatis in lecto post ꝑ horam.

¶ In sero quando vaditis dormitum nō ꝑtermittatis quin in ore suo sumat.ʒ.ʒ.loch qꝫ statim discribetur ⁊ teneat illud inter dentes ⁊ genam ita vt tarde eliquatur ⁊ ipe assuefiat dormire cū isto electuario siue loch in ore vt paulatim labatur ad pulmonem.℞.loch sani ⁊ expti.ʒ.quatuor loch boni ptisicis. ⁊ cōsumptis qꝫ hoc modo describit Mesue in suo antidotario.ʒ.quatuor pulmonis vulpis sicci.ʒ.ʒ.succi liquiricie feniculi capillorꝫ veneris.an̄.ʒ.ʒ.mellis despumati.ʒ.viij. omia simul misce ⁊ sumatur vt supra dicitur.

¶ Item si de isto loch in mane ⁊ in die sepius sumat in ore est multū ꝯueniens.

¶ Nitat̄ habere multas pulmones vulpis ⁊ facere siccari.aut in furno non multum calido in hyeme aut sine furno in estate ⁊ postea puluerizentur.ita temen siccentur qꝫ non cōburent̄ ⁊ de hoc puluere cum aqua quam dixi supra sumendam omni mane que est decoctio rerꝫ quarundā pectoralium sumant.ʒ.ij ꝑ vice ⁊ hoc semꝑ qn̄ habere pōt.

¶ Recipiat nisi aluus fluxus sibi supueniat bis in mense.ʒ.i.istarum pillularum.℞.pillularum de gera de octo rebus.ʒ.i. mirabolanorum masticis.an̄.ʒ.i.aloes.ʒ.ij.agarici.ʒ.ʒ.salis gemme.ʒ.i.succi liquiricie.ʒ.i. ʒ. fac pillulas ⁊ si oportet reformentur cum aq̄ pectorali vel aqua mellis ⁊ sunt quasi sine custodia sumātur tamen tribus horis ante diē ⁊ tarde comedatur.

¶ Quando autem pillulas capere nō valetis qꝛ in eadem medicatione longa medicine sunt ꝑmutande bonum est habere gallum veterem rubeum audacem mediocreꝫ inter macritudinem ⁊ pinguedinem ⁊ q̄to est ātiqor tāto melior ⁊ ipm̄ fatigare vsqꝫ qꝫ non amplius se tenere possit.deinde decapitari ⁊ euiscerare.⁊ antequam fatigetur bonum est vt nutriatur cuꝫ granis in melle positꝭ. deinde.℞ aque.libr̄..xx.salis gemme.ʒ.i.ysopi cartami.ʒ.i.ʒ.⁊ cum gallo dicto hec omia buliāt lento igne quousqꝫ gallus sit coctus sine noue aque additione ⁊ aque remanserint libr̄. iij. ⁊ sumātur de isto brodio in mane.libr̄.i.cuꝫ ʒ.i. zuchari rubei calida ⁊ est solutiuū leue pectus bn̄ mūdificans.

¶ In principio autem v̄is.f. circa Martij principiuꝫ debet purgari primo sumēdo hūc syrupum sex diebus calíduꝫ in aurora ⁊ dormiendo aliquantulum post.℞.syrupi de liqricia syrupi de ysopo.an̄.ʒ.ʒ.syrupi acetosi compositi.ʒ.i.cum decoctione ficuum siccarꝫ liquiricie passulorum seminum citoniorum radicum althee.an̄.ʒ.ʒ.nucismuschate.ʒ.i. sticbados maiorane.an̄.M.i.⁊ syrupus est pro vice vna.res autem decoctionis sufficiūt pro triib⁹ vicibus buliendo in aqua libr̄.iij. quousqꝫ remanet libr̄.i.

¶ Sumpto syrupo sex diebus sumat die septima has pillulas duabus horis ante diem ⁊ super dormiat ⁊ cum dormiuerit hora vna non amplius dormiat ⁊ cum inceperit vēter bulire surgat ⁊ sit i camera bene clausa cū pauca lumine continue duꝫ medicina operatur ⁊ quando videtur non amplius operari. tunc bibat libr̄.ʒ.aqua ordei cum.ʒ.i.zuchari ⁊ bibat eam calidam ⁊ per vnam horam post prandeat ⁊ tota die sibi vehementer caueat a frigore.Iste sunt pillule.℞.pillularꝫ cochiarum.℈.ij.pillularum de agarico.℈.i. confice simul.Et sumant omnes in vice vna.

¶ Si cum predictis remedijs pur nimium cattarrizaret caput.tunc faciat fieri emplastrum sinapissimum super parte anteriori capitis in loco vbi medius digitus manus attingit posita radice manus super cuspide nasi ⁊ ibi facta rasura quatuor digitorum circū circha superponatur emplastrum : quousqꝫ vesice in loco appareant que aperiant̄ ⁊ diu

apte teneantur.

¶ Adueniēte vere bonū eēt dimissis illis poti bus de mane ꝙ sumeret ex lacte capre in mane in aurora.℥.iiij.stati sicut ab vbere mulgetur cum.℥.i.mellis despumati ⁊ hoc cōtinuaret duobus mensibus.cum autem ī mane ipsum biberit nō dormiat post ipm sed quiescat aut si habet alia facere leuiter ambulet ⁊ non comedat nisi prius bene senserit lac descēdisse de stomacho ꝛc.

¶ De Tussi catarralis. 28

Iste nobilis iuuenis Felix ð pergamo albe ⁊ delicate ꝯplexōis ⁊ nāliter macre ⁊ hūidi capitis patitur tussiꝫ catarralē a q̄tuor mēsibꝰ citra.⁊ aliqñ passus ē q̄sdā febriculas.⁊ ē extēuatꝰ aliquātulū respc̄u soliti.⁊ sputa sua q̄ facit in aq̄ descēdūt ad fūduꝫ fere rotūda. ꝫ nō fetēt dū ꝓiciūt sup prunas.⁊ iō intelligitur ꝙ est ꝓpiquꝰ vlceri pulmōis. Et iō cū oī diligētia ⁊ sūmo studio dꝫ vacari vt sanitati restituat.⁊ ego dabo sibi ꝯsiliū ⁊ deus sit dator auxilij. Dimitto ibi regimē sex rerū nō nālium ⁊ recurre ad ꝯsiliū.xxvi. Et est ꝯsilium d. Johānis de spoletto in eodē qnrno ⁊ etiaꝫ alie due res que etiam reperies in eodē pcedenti consilio. Itē vsq̄ ad vnū mēseꝫ bibat oī mane.℥.ij. boli armeni ⁊ sit de electo distēperatas cum vino maluatico ⁊ aque buglosse aā.℥.ij.q̄tuor horis ante cibū. Itē in prandeo ⁊ in cena sumat post cibū.℥.i.zuch.rof. noui istiꝰ āni. Item in fine mēsis si adbuc apparent sputa descēdentia in aqua recipiat oī mane p octo dies bunc fumū ita ꝙ anhelādo fumus veniat ad pulmonem ℞.boli armeni ℥. i.ponatur in vase terreo ad ignē ita vt vehementer calefiat ⁊ ꝓiciatur sup ipsum aqua rof. paulatim ita ꝙ fumet.⁊ ille fumꝰ recipiatur.⁊ obseruet diebus illis regimē predictū ⁊ nō dimittant potus boli armeni neq̄ loch. tenēdo de nocte. Qꝫ si hec oia nō sufficient recipiat hunc fumū octo diebus ℞.arsenici citrini.℥.iij.aristol. rotūde mirre storacis sicce. thuris aā.℥.i.puluerizēt hec omia sbtilissime ⁊ fiāt forme similes auellanis cuꝫ butiro vaccino recenti.⁊ ponatur super prunas ⁊ super illis ponat coopertorium quod habeat cānulam pforatam. ⁊ illam cānulam ponatur in ore ⁊ traiciat fumum omni mane vnam formā ex dicta compositiōe quousq̄ venerit fumus ab ea.⁊ hoc tribus horis ante cibum ⁊ in hoc tempore nō bibat bolum armenuꝫ.sed statim postq̄ receperit fumuꝫ bibat.℥.iiij.aq̄ ordei.⁊ comedat.℥.5.butiri vaccini recentis ⁊ hoc fiat octo diebus.nisi fortassis medicus presens perciperet ipsum nimis calefieri.⁊ si pcipiat faciat ipsum abstinere ab hoc fumo quibusdam diebus.⁊ abstineat a cibis calidis.⁊ accipiat syrupum violatum de mane cum.℥.ij. aque ordei. Et comedat pro tunc ptisanam ordeaceam quousq̄ cessat caliditas ⁊ reddeat tunc ad fumuꝫ quousq̄ ipsum octo vel nouem vicibus receperit.

¶ Confert etiam ei ante vsum fumoꝝ ꝙ de mane faciat sibi fricari partem anterioreꝫ capitis cum aqua vite tepida. Et ꝙ aliquādo masticaret grana.x. masticis.spuendo illud quod venit ad os de flegmate.⁊ ista puto cū adiutorio altissimi sibi sufficere.

¶ De tussi cum sputo sanguinis clari ⁊ rubei. 29

Ista nobilis domina iam sūt quasi duo anni incepit spuere sanguinem claruꝫ in rubore cum tussi nō valde forti.⁊ ex interuallis spuebat nō tamen multum pro vice ꝫ modo quasi sunt sex menses psentiendo ad modum titilicationis circa superiora pectoris leui superueniēte tussi exspuit quasi circa libr. vna sanguis in vna die. Et pꝰea plibꝰ diebꝰ screauit sanguieꝫ ⁊ tandē cū ad eā fui vocatꝰ

febriebat ↄtinue leui febriula ⁊ ex interuallis si ne ordie magis affligebat̃ ⁊ sẽtiebat salsedinẽ in ore ⁊ macrefacta erat. ⁊ cũ spueret ĩ aqua multa sputa descẽdebãt ad fundum nõ tamẽ fetebant quãdo sup carbonibus ponebantur ⁊ macrefacta erat maxime ꝑpter longitudĩeꝫ duaꝝ tercianaꝝ a quibꝰ de ꝑpe liberata fuerat ⁊ patiebat̃ tussiꝫ satis frequẽteꝫ ⁊ adhibitis remedijs ꝓ ad ↄstringendũ sanguĩeꝫ. scdo ad mũdificãdũ pectꝰ. Tertio ad tpandũ acuitatẽ cattarri ⁊ cause eiꝰ euacuatõeꝫ ⁊ ꝓhibitionẽ descẽsus. Quarto ad exiccandũ pulmonẽ cessauit febris sputa nõ descẽdebãt tussis valde erat diminuta. ipa tñ erat macra ⁊ timẽs ꝑpter istã iteratiõꝫ flobothomie. Itaqꝫ ĩcipiẽtibꝰ vere cũ duobꝰ mẽsibꝰ nõ eẽ flobothomata ⁊ mẽstruis tardãtibꝰ aduentũ suuꝫ ꝓter ↄsuetudineꝫ ĩceperũt eadẽ die mẽstrua venire ⁊ exspuit sanguĩeꝫ cũ tussi no tñ ĩ multa quãtitate deide nõ obstãte flobothomia sibi semel admĩstrata in vere tñ bis passa ẽ sputum sanguis cũ tussi. ꝫ grossioris ⁊ nigrioris ↄsueto. Ita tñ ut plane ĩtelligeret̃ vñ veniret ⁊ postea vbi ↄsueuerat habũdare mẽstruis ⁊ egrediẽtibꝰ calidis ⁊ anticipãtibꝰ mẽseꝫ paucificata ⁊ postponũt neqꝫ ita calida egrediunt̃ ꝙ putanduꝫ est euenire ꝑpter vsũ regimis ⁊ mediciaꝝ ad ꝓhibendũ sputũ sanguis parũ tñ tussit ⁊ est sine febre ⁊ sputa raro descẽdũt ad fundũ ⁊ nõ sunt multa. Itaqꝫ mihi videt̃ nunc ponẽda in capitulo de ꝓpatõe ad sputũ sanguis ex catarro acuto ex sanguĩs sbtilitate ex pectoris ꝓpatiõe nãli cũ illõ habeat strictum ⁊ allatũ ⁊ ꝑpter debilitatẽ ↄsolidatiõis ex ꝓterita fractura ⁊ cũ hoc cũ suspitiõe facil̃ casus in ptisim nisi fortassis iã ĩcidisset eã sed occultaret̃. Et iõ scribã sibi regimẽ distictum ⁊ clarũ in sex rebꝰ nõ nãlibus. ⁊ post hoc modum ꝓseruandi cũ medicinis ⁊ rebꝰ sibi proporcionabilibꝰ ĩuocato diuino auxilio.

Dico igitur ꝙ in primis dꝫ habitare aerẽ tpatuꝫ in calore ꝫ siccũ ⁊ cauere sibi a vẽtis septentrionali ⁊ australi ⁊ a stãdo sub radijs lune ⁊ solis. Et in tpe hyemis calefiat aer suꝰ cũ igne facto de lignis siccis nõ de carbonibꝰ suffocatis tpate tamen ita ꝙ oĩno nõ habeat supfluitatẽ frigoris neqꝫ caloris neqꝫ hũitatis. ⁊ loca mõtana sũt sibi meliora ꝙ̃ valliũ. ⁊ camera sua debet hr̃e fenestras vsus oriẽs ꝑ q̃s dimittat solẽ ingredi de mane saltẽ ꝑ vnã horã ⁊ postea claudãtur in tẽpe estatis ⁊ vitet aerẽ fetiduꝫ qualitercũqꝫ ⁊ valde fumosũ ex fumis stercorũ vel vrine imo sit clarꝰ ⁊ si fiat odoriferꝰ cum rosis ⁊ pomis ⁊ in estate cum ramis salicũ ⁊ vitiũ ⁊ pomoꝝ erit valde vtilius. In stuffa vero vel in balneo calide aq̃ nullo modo stare debet.

Nõ debet oĩno quiescere ꝓsertiꝫ in tpe in q̊ ↄstricta est vena imo ambulare de mane ante prandium aut per domum aut per alia loca tempato leui deambulatiõe. ita tamen vt nõ fatiget̃ ⁊ nõ dimittat qn de mãe ſp anteꝙ̃ surgat a lecto faciat sibi bñ fricãi pedes ⁊ crura ⁊ coxas ⁊ nates ⁊ ventrẽ satis nõbili tpe Postea vero faciat fricari brachia leuiter ⁊ tandẽ qñ surrexit faciat pectinari caput motum autem fortem siue ambulandi siue ascẽdendi siue descendendi siue equitandi ⁊ portare aut leuare onera ⁊ multũ se extendere. ⁊ clamorẽ fortem ⁊ multum insufflare dimittat omnino. sed quando actu fluit sanguis quiescat omnino.

Sõpnus eius debet eẽ mediocris ⁊ in die naturali nõ transeat septem horas ⁊ dormiat in camera temperati aeris capite bene eleuato ⁊ sup aliquo laterũ ⁊ mediocriter coopertа. ⁊ in lecto non valde calido ⁊ de nocte potius ꝙ̃ de die ⁊ si nõ potest vitare diurnuꝫ sit de mãne ante tertias ⁊ somnum meridianũ vitet omnino ⁊ videt̃ mihi ꝙ melius ẽ ei dormire super latere dextro quam super sinistro.

Et oportet vt ꝓuideat de beneficio ventris ꝙ hẽat ipsum omni die saltem semel sicut est consueta ⁊ in cãu quo hoc deficẽt seq̃nti die iuuet se cũ clistẽ cõi vl̃ suppositorio ⁊ ñ alr̃ sed meliꝰ ẽ clistẽ ꝙ ẽ multũ mollificatiuũ cum multo oleo ⁊ cum modica pulpe cassie.

et nō faciat clisteria propter que hēat multā
necessitatem ꝑmendi.

¶ In cibis oꝫ ꝙ sumat frōs ꝯsolidatios gluti
natiuos ⁊ ꝓhibētes sāguinis feruorem et pro
certo hac estate bonū ē ꝙ ponat oēm diligen
tiā in obſuatōe totiꝰ regis maxīe cibi qꝛ i eo
ē maior inclinatio ad errorēꝫ. dicā ergo illud
ꝙ dꝫ fieri et ipa accedat q̄tū ꝓpe poterit.

¶ Panis eiꝰ sit ex optia farina frumēti mū
da a furfure ⁊ frumētū sit bn̄ mundū ab alijs
granis ⁊ collectū de sana messe ꝓpe primū an
nū ⁊ ꝙ sibi nullū aduenerit nocumētū putrefa
ctōis vel calefactōis ⁊ dꝫ eē panis bn̄ ꝯmassa
tus siue pistus ⁊ ꝯuenienter coctꝰ ꝉ n̄ dꝫ eē ni
miū fermētatꝰ ⁊ sine sale ⁊ comedatˀ pꝰq̄ꝫ re
cedit calor furni ⁊ nō comedatˀ pꝰ quartā diē
⁊ faciat remoueri primā corticē.

¶ Carnes optet ꝙ sumat in modica quātita
te potius grā delectatiōis ⁊ sint carnes nō ca
lide sed viscose. ⁊ tamen facilis digōnis ⁊ de
scendēdo ad ꝑticularia sicut carnes iuxta ge
nua ⁊ alias iūcturas vitulorꝝ ⁊ silr edorꝝ. aut
castratorꝝ aialiuꝫ. ⁊ pedes istorꝝ aialiuꝫ ⁊ ro
stra porcorꝝ iuuenū ⁊ pedes eorūdem ⁊ preci
pue siluestriū ⁊ tollerantˀ carnes capriolorꝝ ⁊
leporū ⁊ ceruorꝝ iuuenū ⁊ tortuce. Sꝫ in aui
bus carnes ꝑdicū ⁊ alaudarꝝ sūt meliores ⁊
pedes pullorꝝ ⁊ ēt sūt boni ipi pulli ⁊ fassiani
iuuines ⁊ turdi ⁊ merli qn̄ nō sumatˀ nimia
q̄titas ⁊ silr turtures mediocritˀ pigues ⁊ q̄l
lie iuuēcule mediocriter pigues. sed passeres
⁊ colūbi ⁊ anates ⁊ anseres ⁊ boues ⁊ breuitˀ
carnes nō natate sūt sibi incōueniētes tn̄ ꝓpˀ
diuersas causas de istis carnibus tollerat ꝙ
comedat de capite ⁊ collo ⁊ vētre ⁊ itestinis.
Iterū repeto ꝙ de oībꝰ nō sumat nimiā q̄ti
tatē nec sumat multā pinguediēꝫ.

¶ De ouis sumātˀ parump decocta ita ꝙ te
neant se ⁊ nō sumantˀ in multa quātitate ⁊ co
medantur cum albumine suo.

¶ Lac ꝙ est ei ꝯueniens melius est lac cap
rum ꝙ ꝑmittatur stare quousqꝫ extrahatur
butirum ⁊ postea coquatˀ aut buliēdo ad ig
nem vsqꝫ quo coaguletˀ aut ponendo in eo la
pides ignitos de flumie vna vice post aliam
tm̄ ꝙ coaguletˀ qn̄ hoc mō ꝑparatū est sibi ci
bus in medicia ⁊ ad hāc intentionē pōt vti la
cte vaccino ⁊ pecudino. ⁊ silr caseꝰ recēs ab s
ꝙ sale ē ei ꝯueiēs maxīe ex capris ⁊ pōt sume
re ꝉ mō ꝫūchataꝫ siue lac coagulatū. sed san
guinē nō comedat. caseum vero salitū ⁊ anti
quū vitare debet. et potest vti ad impinguen
dum cibus suos butiro recenti absqꝫ sale et
similiter potest vti oleo facto de oliuis non
bene maturis.

¶ De piscibus aliquando pōt comedē ⁊ sint
recentes ⁊ iuuenes boni odoris ⁊ boni sapo
ris sed nō comedat nimis frequēter nec nimi
am q̄titatē ⁊ dimittat vehemēter magnos ⁊
salitos. ¶ Grauaros aūt ⁊ cancros de aqua
dulci elixes pōt comedere. ¶ De graniscō
ueniunt ei far ⁊ similiter rizzum ⁊ ordeū fra
ctū ⁊ farina ordei ⁊ lentes. sed ꝑpter varias
causas dimittat reliqua legumia ⁊ grana ni
si panicū ⁊ milliū que duo sibi valde ꝯueni
unt ꝑ ferculis ⁊ si vtatˀ ferculis factis de pa
sta frumenti sicut lagane ⁊ pastilli ⁊ similia
sit parum. ¶ De herbis maxime conueniēs
est portulaca ⁊ cruda ⁊ cocta. ⁊ tenere eam i
ore ⁊ deglutire succū eiꝰ ⁊ silr ꝯuenit acetosa
⁊ lactuca ⁊ endiuia ⁊ cycorea sed dimittantˀ
acute sicut erucha ⁊ sinapi ⁊ basilicon ⁊ yso
pus ⁊ amara sicut abrothanū ⁊ similia ⁊ tol
lerantˀ borago ⁊ buglossa ⁊ blita.

¶ De fructibꝰ ꝯueniūt ei pira ⁊ citonia ⁊ ne
spila ⁊ sorba ⁊ corna ⁊ pōt comedē aliq̄ cere
sa de vehementer duris ⁊ aliq̄s vuas duras
stipticas valde ⁊ castaneas. ⁊ tollerantˀ aliq̄
amigdale ⁊ poma stiptica vel odorifera. fi
cus autem ⁊ dattili dulces ⁊ vue mature di
mittantur ⁊ fistici ⁊ nuces sed tamē grana pi
ni ꝑus infusa in aq̄ ēt tollerātur ⁊ similiter cu
curbite ⁊ citrulli ⁊ granata stiptica si pōt ab
stineat a mellonibꝰ sed pua quātitas nō faci
et notabile nocumentum ⁊ dimittat fructus
salitos sicut caperes ⁊ oliuas. Et de radicibꝰ
tollerātur rape. sed dimittat oēs acutas si
cut raffanū ⁊ cepe ⁊ alleū et porros et his silia

¶ Fongi ⁊ tubera ex hoc capite nō vituperēt̄ sed quia optet ꝙ comedantur cuȝ pipe ⁊ sale melius est ꝙ dimittantur.

¶ Carnes sue ⁊ alij cibi ꝯdiantur cū agresta sine sale vel vino citonioꝝ vel vino ḡnatorū muzoꝝ ⁊ meliores eēnt si comedant̄ frigidi: ⁊ si fiant gellatine. aut sapores cū mirtillis. ⁊ agresta ⁊ succum caprioloꝝ vitis ⁊ agresta recenti ⁊ dimittat piper ⁊ similia aromata. ⁊ nunq̄ nimio repleatur cibo vel potu.

¶ Potus eius sit vinū rubeū stipticū temp/atū cū aqua extinctōis ferri aut cum aqua rosata ⁊ caueat vina multum potentia.

¶ Caueat sibi ab ira ⁊ tristicia. ⁊ nimia cogitatione ⁊ p̄cipue a gemitu ⁊ rixa. ⁊ licet sciam ꝙ nō optet tamen ꝓ ꝯplendo totū caueat a venerijs ego tamen scio ip̄aȝ ꝯtinentissimā Et hoc de regimine.

¶ Quantū ad cyrurgiā ⁊ vsum medicīaruȝ optet principaliter attēdere ad quatuor. Primū est ꝓhibere augmentū sanguis. Scōm ē ꝓhibere eius acuitatem ⁊ feruorē. Tertium est ꝓhibere sanguis subtilitatem. Et quartuȝ est fortificare ꝯsolidationē. nā ꝓhibitio descēsus catharri ⁊ mitigatio tussis hucusq̧ quasi videntur eē ꝯpleta per gratiam dei ⁊ p̄sertiȝ catharri salsi tamen nō euacuabitur in ea cōsideratio etiam ab istis attendēdo etiā ad diuersionem.

¶ Prima ergo oīum rerum ⁊ principijs in huiusmodi preuisione post regimen est flobothomia ⁊ hoc debet fieri de mense in mensem p̄ueniēdo tēpus mēstruationis eius. ⁊ melior flobothomia ī ea ē flobothomia saffene p̄sertim in sinistro pede ⁊ scđo loco est flobothomia basilice de brachio dextro ⁊ optet ꝙ nō multa sit quātitas sanguis qui euacuatur in vice vna imo sufficit ꝙ sit vsq̧ ad. ℥. ij. vel. iij ⁊ in tpe estatis fiat foramen subtile ⁊ ꝯsideretur si putatur multa colera esse in sanguīe. ⁊ tunc p duos dies ante flobothomiā purget̄ cum infusione. ℥. i. mirabolanoꝝ citrinorum ⁊. ʒ. v. optimi reubarbari cum gra. v. spice q̄ duo mediocriter pistata ponātur in. ℥. iij. aq̄ plātaginis parump calide a sero vsq̧ ad mane. ⁊ in mane coletur ⁊ bibat̄ in aurora. hoc enim sufficit ꝯplexioni sue ⁊ soluet eam sufficienter. ⁊ similis ꝯsideratio habeatur in autūpno ⁊ in fine veris. sed in residuo tēpore pōt fieri in flobothomia foramē mediocre ⁊ non optet ꝙ p̄cedat purgatio.

¶ Itē in tempore sue mēstruatiōis optet habere diligētiaȝ ꝙ nō trāseat terminuȝ suū qn̄ cum tardātur in ea vidim⁹ illico sputū sangguinis supuenire. ⁊ ideo si tardāt̄ liget coxas ligaturis fortibus in plerisq̧ locis sepe soluēdo ⁊ sepe ligādo stricte ita vt doleat ⁊ faciat apponi vētosas circa inguina ⁊ in pulpis crurū cum igne ita vt multū attrahāt ⁊ si hoc nō sufficit supponat sibi in collo matricis huiusmodi suppositoriū ꝓuocatiuū mēstruoꝝ: aut aliud ꝺm periciam p̄sentis medici ℞. elebori albi. ʒ. i. mirre. ʒ. v. ꝯfice cum felle thauri suppositoriū ad modū glādis: ⁊ si ñ sufficit ad attrahēdū sufficiēter addat̄ euforbij aut radic. panis porcini. ʒ. i. cuȝ predictis reb⁹ ⁊ totiēs iteret̄ ꝙ cognoscat̄ sufficientē fluxisse q̄titatē.

¶ Iteȝ licet mēstrua sufficienter fluāt in tpe suo tamē qꝛ vidimus ꝙ qn̄q̧ sentit ꝯmotiōeȝ circa pecten ac si eēt vētositas discurrēs ⁊ ꝓbauit ꝙ postea ista talis ꝯmotio paulatī ascēdit vsq̧ ad pectus ⁊ qn̄ est ibi accidit quidā tremor cordis ⁊ dispō quasi timēt. ⁊ postea īcipit ꝯmotio in pulmone ⁊ seqtur statiȝ sputum sanguis. Et ꝓpterea qn̄ incipit sentire in dicto loco pectinis illā ꝯmotōeȝ si nō fuit sufficienter mēstruata ⁊ nō fuit flobotomata faciat statim flobothomiā de saffena. ⁊ postea supponat sibi in collo matricis ꝓuocātia mēstrua ꝙ si fuerit mēstruata sufficienē ⁊ flobothomata. tūc ponat sibi vētosas satis multas ⁊ cum multo igne in inguibus ⁊ coxis ⁊ etiā super pulpis crurū reiterādo pluribus dieb⁹ aut faciat omni die ligaturas dolorosas plībus vicibus in predictis locis.

¶ Oȝ secūdo qꝛ cū sāguie suo pmiscet̄ colēa ⁊ fleugma aquosum ꝙ saltem omnibus duobus mensibus semel purgetur cum predicta

medicina īfusionis reubarbari ⁊ mirabola-
norum in aqua plantaginis. Et si abhorret
īfusionē recipiat has pillulas ℞. reubarbari
electi. ℈. i. mirabolanorum citrinorū. ℈. ſ. ſpice
gra. ij. ↄfice pillulas cum ſucco portulace vel
ſucco plantaginis vel ſyrupo roſato ⁊ ſuffici
unt ſibi p̄ doſi vna. Et optet etiam q̄ vtatur
in tēporibus frigidis ⁊ mediocribꝰ zucharo
roſato ↄcedendo de eo ſatis in prādio ⁊ in ce
na ⁊ de eo faciat fieri multā quātitatem ī iſto
menſe Maij quādo erit Ferrarie.

¶ Itē in tēporibꝰ calidis vtať ante cibum ⁊
poſt cibū hoc electuariū. ℞. ſemis coriādri
ſucci portulace aā. ℥. ij. mucillagis pſillij. ℥. ſ.
aque expſſiōis ſe. portulace. ℥. ſ. dragaganti
⁊ gumi arabici aſſi aā. ℥. i. zuchāi roſati libr̄
ſ. miſce oīa ſil̄ pfecte in mortario. ¶ Itē qū
nō ſumit medicinā ſolutiuā vſq; ad totū futu
rum autūpnū ſumat in aurora. ℈. ij. huiuſ-
modi pillularum ⁊ ſi fuerit dure faciat eas iſfor
mari cū ſucco plātaginis aut aque eius ℞.
corticū cancrorum fluuialiū aſſatorum. ℥. xvi. cori
andri aſſi. ℥. vij. ſemis papaueris boli armēi
terre ſigillate aā. ℥. vi. ſemis portulace roſarū
cum ſuis capitibꝰ. gumi arabici dragaganti
aā. ℥. v. lapidis ematicis loti. ℥. iiij. ypoqſti-
dos. acacie cornu cerui buſti karabe. balau
ſtiarum ſemis mirtillorum aā. ℥. iij. blacebiſantie.
℥. ij. margaritarum nō pforatarū. ℥. i. fac pillu
las cum ſucco plantaginis de qbus ſumātur
vt p̄dicitur. ¶ Item loco iſtarum pillularum pōt
ſumere trociſcos de terra ſigillata deſcriptos
a Meſue in antidotario aut trociſcos de pa-
pauere deſcriptos a Meſue ī capitulo pprio
de ſputo ſanguis ⁊ placēt mihi q̄ multociēs
tempore eſtatis loco bibēt de mane in aurora
boli armeni. ℥. i. ſ. cum. ℥. iij. aque plantagis
⁊. ℥. i. vini odoriferi. ¶ Item ſi accidēt ſibi
ſputum ſanguis tunc ſtatī ieiuno ſtomacho
ſumat. ℈. ij. aut. ℥. ſ. trociſcorum de karabe de q
bus fiunt pillule cū aqua plātagis ⁊ poſt eos
ieiunet qnq; horis ⁊ hoc faciat omni die quo
uſq; viderit fluxum ſanguinis eſſe pfecte con
ſtrictum ⁊ poſtea redeat ad alias pillulas ſu
pius ſcriptas. ¶ Item vtať tenere iuxta cor
huiuſmōi ſaculū ℞. florum boragis ⁊ bugloſ.
aā. ℥. ij. ſandalorum alborum ⁊ rubeorum corallorū
rubeorum roſarum rubearum aā. ℥. ſ. karabe ſpodij
aā. ℥. i. lapidis ematitis optimi. ℥. i. campho
re. ℥. i. fiat puluis in ſacculo lato ⁊ teneať ſup
pectore. Et in tēporibꝰ calidis ponať de pre
dicto puluere in aqua plātaginis ⁊ aque por
tulace aā. libr̄. ſ. ⁊ infundať pecia lini dupla
⁊ ponať frigida ſup corde. ſ. ſb mamilla ſini-
ſtra ⁊ quotiēs ſētiret iflāmationē ī pectore fre
quenter dicta epithimata. ⁊ odoret ſpongi
am īfuſam in dicto epythimate. ¶ Item te
neat ad collū iuxta pectus ſuſpenſū lapidem
ematitū ⁊ pſertim illū q eſt coloris ſanguis
abſq; aliqua lineatiōe: ⁊ p̄cipue ſi de aliq ſci
uerit ī ciuitate quod fuerit pbatus ſicuti ego
ſum expertus in qbuſdam talibꝰ in formā cru
cis ⁊ in formā paternoſter. ⁊ hoc nō negligat
nā in eo īueni nōbile iuuamētū in tpe in quo
dz mēſtruari aut qū facit flobothomiā depo
nat ipm. ⁊ ↄpleta mēſtruatōe iterū reponat.

¶ Itē bis in ſeptimana dimittat illas pillu
las ↄſtrictias ⁊ loco earum ſumat de mane hūc
puluerē. ℞. ſe. pſilij aſſati integri gra. x. gno
rum portulace aſſatorum gumi arabici aſſati
boli armeni aā. ℥. v. ſeīs papaueris albi ſeīs
lactuce aā. ℥. x. karabe aſſate roſarū cū pedi
bus ſuis aā. ℥. iij. coralli aſſi. ℥. iiij. terant oīa
ſubtiliſſime ⁊ fiat puluis de quo ſumat. ℥. ij.
cum aq̄ frigida de mane. hoc. n. medicamen
nō pmittit cadere in ptiſim.

¶ Itē ſepe teneat loch iſtud ī ore ℞. papa
uera. x. cū ſuis corticibꝰ alba meᵃ inť ſicca ⁊
hūida ⁊ piciať ſup ipm aq̄ libr̄. iiij. ⁊ ſi papa
uera fuerint hūida dimittatur p̄ diē ⁊ noctē
⁊ ſi ſit ſicca dimittať p̄ duos dies poſtea co
quātur lēto igne quſq; ↄſumātur due tercie p̄
dicte aq̄ poſtea coleť ⁊ in colatura addať zu
chari ⁊ penidiarum aā. ℥. vi. bulliāt vſq; ad ſpiſ
ſitudiē electuarij. ⁊ tūc deponātur ab igne.
⁊ addať acacie. ypoqſtidos. croci. mīue. ba
lauſtiarum aā. ℥. i. ramich. ℥. iiij. ⁊ in corporenť
bene ſumať de eo ſepe in ore.

¶ Jtē loco ipius est ɔueniens hoc aliud ele
ctuariū. ℞. dragagāti. gumiarabici. sanguis
dracōis. boliarmeni. rosaꝝ amidi spodij aā.
ʒ. iiij. sedenigi loti. se. plantagis. papauerꝭ. al.
mumie acacie ypoqstidos aā. ʒ. ij. penidiaꝝ
ʒ. iij. cōfice cum syrupo mirtino ⁊ syrupo ro
sato facto cum decoctione rosaꝝ siccarū aā.
quātuꝫ sufficit. Et ista puto cum dei auxilio
sibi sufficere.

¶ De egritudinibus stomachi.

IN cura antiqui doloris stoma
chi istius venerabilis monialis
cū quo cōmiscetur vomitꝰ rei ni
gre fere omni die. ⁊ qui quādoqꝫ accidit post
cibū quādoqꝫ ꝑuo interueniēte tempore quā
doqꝫ satis multo. ⁊ cū quo sunt multe vētosi
tates ⁊ vomitus cibi fere omni die pluries ⁊
durauit plusqꝫ duobus annis. licet ipsa dña
nō sit macrefacta nec mali coloris multꝭ. optꝫ
ꝑmo dietam ordiare. ¶ Habitet in aere ca
lido ad siccitatem tendēte ita qꝫ stet in came
ra in hyeme in solari posita ⁊ cum igne. ⁊ ca
ueat frigus stomachi ⁊ accubitus resupinum
⁊ frigus extremitatum. ¶ Et ieiuno stoma
cho exerceat ita vt calefiat si potest. si autem
nō potest faciat sibi fricari totum corpus ma
xime ipsa stāte erecta ⁊ ad iguem ne īfrigide
tur. ⁊ ꝑmo fricentur crura trahēdo deorsum
postea coxe. postea nates ⁊ spatulas. postea
brachia. Postea pectus. postea stomachus
bene fricetur fortiter ut calefiat. post cibum
vero pauset semisedendo aut sedendo ⁊ dor
miat bene cooperta. ⁊ superioribus bene ele
uatis. ¶ Et omni die habeat beneficiū ven
tris saltem semel ⁊ si nā nō respōdet faciat cli
stere cū decoctiōe camomille semis aneti. ⁊ ci
mini ⁊ carui ⁊ ameos. ⁊ postea addat yere
pigre. ℥. i. electuarij de baccis lauri. ℥. 5. olei
rutacei vel anetini. ℥. iij. salis. ʒ. iij.

¶ Et vitet melancoliā ⁊ tristiciā quantū pōt
⁊ accidiam ⁊ solitudiēm ⁊ stet cū dilectis.

¶ Jn cibis sumat panē ex optima faria bñ
tamen ⁊ multū fermentatū ⁊ multū coctū sed
dimittat cortices ⁊ sit bene salitū minuti fur
furis parū habēs nō nimis durū nec calidus
a furno. ¶ Et carnes sumat leues sicut pullo
rum iuuenilū ⁊ edoꝝ ⁊ castratoꝝ vnꝰ anni
⁊ vituloꝝ ꝑuoꝝ lactentiū ⁊ auicularū ⁊ me
liores sūt frixe ⁊ comedant cum aromatibꝰ
ut pipato uel alio sapore habēte piper ⁊ aro
mata ⁊ dimittat omēs alias carnes. ⁊ si vult
elixas sint elixe cū pipere. ⁊ silr assas si vult
comedat cum saporibus dictis.

¶ Uitelli ouorū gallinarum recentiū paruꝫ
cocti ⁊ sumpti cum pipe sunt boni siue frixi si
ue assi ⁊ gallorū testiculi. ¶ Sanguieꝫ caseū
⁊ lac debet oīno dimittere. ¶ Pisces vitādi
sūt nisi ꝑui ď libero mari nō de stagno aut de
fluuio petroso. ⁊ oīno sint ꝑui habētes squa
mas boni odoris. ⁊ saporꝭ. ⁊ comedāt frixi ⁊
parati cum aromatibus. ⁊ calidi nō frigidi.
⁊ alij vitentur. ¶ Legumina ⁊ grana pro fer
culis sunt vitāda. si tamen vtat ferculis sint
de mica panis aut vitellis ouorum remoto al
bumine aut de carnibus pistatis aut incisis.
aut de qbusdam istoꝝ simul. ⁊ pōt cum illis
ponere parū de herbis odoriferis ⁊ ꝑ sapore
paꝝ aceti aut agreste ⁊ nō ꝑtermittant aro
mata in ferculis.

¶ Et vitet pastillos ⁊ laganas ⁊ omīa victu
alia de pasta tali modo facta.

¶ Herbas crudas ōnino vitet si tamē vult
eis vti sint odorifere sicut origanum ysopus
menta maiorana ruta calamentū serpillū sal
uia ⁊ similes que sunt cocte. sed caules ⁊ bli
te ⁊ similes dimittantur potest etiam vti bo
ragine buglossa mellissa ⁊ betonica cū ꝑdictis
in ferculis vt dicit.

¶ Radices sicut raffanus ⁊ rape ⁊ napones
⁊ similes dimittantur. potest tamen vti alleo
crudo ⁊ decoctione ipsius non dico ipo cocto
sed decoctione in ferculis suis qñ ea comede
ret sicut potest ⁊ vti decoctione ceparū ⁊ por
rorum sed sbam eoꝝ dimittat.

¶ Fructus humidos dimittat minus tamen
sunt male ficus tam recentes qꝫ sicce bene ma
ture ⁊ passule ⁊ fistici grana pini ⁊ grana iu
niperi. sed castaneas ⁊ amigdalas dimittat

nisi amigdale eē̄nt cū multo zucharo ꝛ aro matibus bene masticate. ¶ Fongus ꝛ tubera dimittat oīo. ¶ Pro salatitio pōt capes sumere. v. vel. vi. conditos cum pipe ꝛ aceto ꝛ sabba. ꝛ potest vti carotto cocto ꝛ condito cū aceto ꝛ pipe sed paꝝ sumat ꝑ vice.

¶ Comedat paꝝ ꝑ vice ꝙ sit magis de carnibus aut vitellis ouorum ꝛ paꝝ panis ꝛ illud sit calidum ꝛ si potest ꝑ tunc non bibat nisi suggendo parum ad siccitatem ꝛ nimiā sitū ꝯpescendā ꝛ post expectet quousq̧ sentit cibum de stomaco descendisse. ꝛ tunc bibat ciffum vnū vini antiqui potentis non mixti cum aq̄ sicut est razesium ꝛ marua de cipro ꝛ corsicum antiquum ꝛ maluaticum ꝛ vinū de thiro. ꝛ tribiatium. ꝛ alia vina. ꝛ rubeum antiquum. potens est etiam bonum. ꝛ loco vini claretum factum cū aromatibus ꝛ melle ꝛ ꝯditū de citro descriptione Mesue sunt valde laudabilia ꝛ non bibat aquā frigidā nec multū. ¶ Et q̄r paꝝ ꝑ vice comedit oportet sepius comedere ꝑm quātitatem eius ꝙ recipit ꝑ vice ꝛ sit tamē tota q̄ntitas minor quā in sanitate. ꝛ non comedat scd̄m cibum dum sentit primum in stomacho.

¶ Et semper āte cibū comedat de melle cocto ꝛ despumato quātitatem castanee statim āte cibos alios. ¶ Et quia sibi nō sufficit bonū regimē nisi vtatur medicinis sequitur id quod est secundum ꝙ vtatur medicinis digerentibus ꝛ post euacuantibus ꝛ post cōfortantibus ꝑm modum qui dicet̄ infra.

¶ Primo igitur in tempore veris siue martio circa principium incipiat. ꝛ sumat hunc syrupū. iiij. vicibus calidum in aurora Re. syrupi de calamento oximellis squillitici. añ. ʒ. ſ. mellis rosati collati. ʒ. i. aque mellisse. ʒ. iij. ꝛ est ꝑ vna vice sumat̄ tamen tantū ꝑ vice quatuor vicibus ꝯuēient̄. ¶ Sūpto syrupo quatuor vicibus sumat hanc medicinam Re. confectionis hamech descript̄. Mesue secūda nō prima. ʒ. iiij. aut. iij. si vtus appet nō bn̄ fortis distempet cū hac decoctōe Re. passulaꝝ. ʒ. ſ. corticū mirabolanoꝝ indoꝝ. ʒ. iij. emblicoꝝ. ʒ. ij. epithimi. ʒ. i. ꝛ epithimū ponat̄ in fine coquāt̄ in aq̄ sufficiēti ꝛ pꝰ fricetur ꝛ coletur ꝛ bibat̄ calida duabꝰ horis añ diem ꝛ dormiat postea vsq̧ ad diem q̄ntum pōt sed facto die nō dormiat nisi pꝰ opatōem medicine. s. septē horis pꝰ assumptōem ꝛ tūc cibetur potando prius lauatiuū ꝑ horā ꝛ sit ciffus vnus aque mellis. Similē purgatōem oportet facere cū syrupo ꝛ medicina in principio octobris. ¶ Et pꝰ istas purgatōnes q̄ sunt cū custodia oꝫ bis aut ter in mēse purgari cū infusione epithimi ꝛ in tꝑibus in quibꝰ iuenit̄ seꝝ caprinū sumat̄ seri caprini. ʒ. viij ephitimi boni. ʒ. vi. vel si non suffecerint. ʒ. i ꝛ calefiat seꝝ valde i sero circa horā xxiiij. ꝛ infundat̄ in eo epithimū ꝛ stet ita vsq̧ mane ꝛ i mane iteꝝ calefiat ꝛ fricet̄ epithimū in eo ꝛ coletur ꝛ detur in potu cū. ʒ. i. zuchari. ꝛ. ʒ i. spicenardi.

¶ Et q̄n seꝝ inueniri nō pōt tūc sumat passularum. ʒ. ſ. mirabolanoꝝ indoꝝ emblicorū añ. ʒ. iij. fac buliri lento igne in libr̄. i. aq̄ quousq̧ remaneat media ꝛ tunc fricet̄ bn̄ ꝛ colet̄ ꝛ in dicta colatura ponatur vsq̧ ad mãe epithimi. ʒ. vi. postea calefiat ꝛ iteꝝ colet̄ ꝛ fricetur postea colatura bibat̄. ¶ Loco istoꝝ potuū pōt sumē bis in mēse. ʒ. i. haꝝ pillularū. Re. pillulaꝝ de yera Sali. ʒ. ſ. pillulaꝝ indaꝝ. ʒ. i. misce ꝛ confice pillulas cū aq̄ buglosse sumant̄ vna hora añ diē ꝛ sūt q̄i sine custodia. ¶ Utile eē̄t vinū sene factū ꝑm descriptōem Mesue in caplo de sene de quo sume bis in ebdomada. ʒ. iiij. vel circa secūdū ꝙ ducet̄ de ventre. ¶ Preter purgatōes oꝫ vti calefacientibꝰ ꝛ cōfortātibꝰ vētrē bonū ē ergo ꝑ ꝙ sp ante cibū sumas de hoc elcūrio. s. in mane in aurora q̄n nō sumit aliā medicinā vl̄ syrupū Re. ameos cinamomi xilobalsami xiloaloes crudi. añ. ʒ. ij. gariofi. croci. añ. ʒ. i. mellis despumati ꝛ carniū citonioꝝ assatoꝝ añ. q̄ntū sufficit fiat elcūriū sumat. ʒ. ij. ꝑ vice q̄n n̄ sumit aliā medicinā. ¶ Et excepto tꝑe calido sumat oī septimana semel. ʒ. ij. optie thiriace si hr̄e pōt sin aūt sumat. ʒ. ij. metrida

ti loco thiriace ꝛ hoc ieiuno stomacho . vij. horis ante cibum .

¶ Et conueniunt loco electuarij suprascripti dyacalamētū ꝛ dyaciminū maxime tamen dyacastoreū m q̄ sufficit.ʒ.i.vel.ʒ.i.ſ. ꝓ vice cū vino potenti . ¶ Stomachus autem ab extra dꝫ calefieri cū ēplastris ꝛ vaporationibus ꝛ fiāt qn̄ est purgata. ¶ Uaporatio bona. ℞.aceti fortis.lib.iiij.mēte sicce radicis gētiane.an̄.ʒ.i. alumis plume vitrioli romani.an̄.ʒ.i.buliant simul ꝛ deponatur ab igne cum est sufficienter calidū infundat̄ in eo spongia vel filtꝝ ꝛ exprimatur ꝛ calidum supponatur quatuor vel quinqꝫ vicibꝰ ieiuno stomacho mān̄e ꝛ sero. ¶ Et facta calefactōe superponatur stomacho hoc emplastrū ℞.baccarꝝ lauri piretri nasturcij rute sicce dauci leuistici syleris mōtani.an̄.ʒ.i.fac bulliri in oleo anetino ista pistata ꝛ cōmisce castorei.ʒ.ſ.ꝛ sit oleū.ʒ.vi . ꝛ vini libꝫ.ij.bulliantur vsqꝫ ad vini cōsumptōnem pꝰ icorpa bn̄ qꝫ hēat formā emplastri ꝛ supponat̄ stomacho.aut loco istiꝰ ponat̄ ēplr̄m de bacis lauri sup toto ventre ꝛ innouet̄ ēplr̄m qn̄ remouet̄ sua tenacitas. ¶ Et qn̄ dolor infestat si nō irritat̄ ad vomitū ꝛ fuit purgata nō vomat.sꝫ retineat ꝛ faciat ligari extrema ꝛ calefaciat stomachū ꝛ supponat ventosam magnā aut ciatū latū sup stomacho.Si vero n̄ ē purgata ꝛ diu ē qꝫ nō vomuit qꝛ p plures dies pōt vomē ꝛ iuuet̄ cū potu decoctōis aneti.s. herbe aut semis eiꝰ ꝛ vomat postea facit vomētatōem ad stomachū cū aceto suprascripto.

¶ Et si dolor accidit stomacho vacuo tunc masticet.ʒ.i.zeduarie ꝛ ipam deglutiat ꝛ ponat vētosā magnā sup locū doloris ꝛ stomachum.aut bibat.℈.ſ.de castoreo dissoluta in ʒ.i.aceti.aut bibat galange.ʒ.i.croci.℈.i.fac puluerē ꝛ bibatur cū vino potēti āntiquo acto calido. ¶ In tp̄e vero qetis qn̄ ē purgata sumat quatuor diebus vno post aliū in aurora quatuor horis ante cibū.ʒ.i.trociscorꝝ stelle distempatā cū.ʒ.iij.vini odoriferi ꝓ vice faciat clisteria carminatiua bis in septimana

¶ Multa in hoc casu alia dici p̄nt. sed ista videntur mihi vtiliora in qbꝰ nihil dixi de stupefactiuis qm̄ si sūt necessaria dimittitur discretio p̄nti medico nō psonis vulgaribꝰ.ido ista sufficiāt . 31

¶ De debilitate digestiue stomachi 31

Ipsō hꝰ nobilis viri ē debilitas digestiue stomachi q̄ cōsequtur frequēs vomitꝰ ꝓpē multitudinem māe; corruptarꝝ ꝛ totiꝰ corpis extenuatio habet aūt caput cattarrizās ꝛ frigidū qd̄ addit in hac dispōne pp flegma ab ipo ad stōachū descēdēs ꝛ qꝛ vomitꝰ sui sūt cibales cū aliqli pmixtiōe flagmatis ꝛ qꝛ ēt lōgo tp̄e passꝰ ē puta ānis pluribꝰ iō iudicādū ē cāꝫ debilitatis eē p stōachi frigiditatē deide eiꝰ texture raritatē.tertio flegma qꝫ in ipo p i digestiōnes remanet.qrto flegma a capite descendens n̄ obstāte qꝫ ego iter has cās p̄nteꝫ raritate texture eē fortiorē accedit his oībꝰ oiuꝫ fere mēbrorꝝ suorꝝ d̄bilitas digstiue ꝛ iō vigorato calido p exercitiū miorantur ille dispōes ꝛ accidētia his ergo pēsatis oībꝰ ꝛ eiꝰ etate ꝛ cōsuetudie ꝛ cōplexiōe q̄ ſm epar ē calida tale vꝫ mihi ꝑsuadū regimē ꝛ pꝛio i sex rebꝰ nō n̄alibꝰ. ¶ Studeat qꝫ aer sue hītatōnis sit sicca ad caliditatē decliuis ꝛ saltē cum igne in hyeme ꝛ sit camera alta inter duo solaria ad orientē vl̄ septētrionē apta. ¶ In cibis vō vtatur pane ex optio frumēto ꝛ bene fermētato mediocrit̄ ꝛ sit inter pꝛimā ꝛ qrtā diē.Et carnes sint carnes caponū pullorꝝ ꝑdicū fasiāorꝝ ꝛ puarꝝ auiū capretorꝝ lactētiū puorū agnorū castratorū animaliū leporꝝ iuuenis cuniculi ꝛ iuuenis capreoli ꝛ silr̄ iuuēis apri vel porci in mōtibꝰ nutriti ꝛ fugiat aues aquaticas ꝛ aīalia nouiter nata ꝛ carnes veteres vel salitas ꝛ colūbarꝝ.oua vero gallinarū recētia n̄ multū cocta cōueniūt.ſ ea q̄ sūt ex lacte sicut caseus ꝛ recoctū vitent̄ ꝛ sanguis aīaliū ꝛ iteriora ꝛ capita vitent̄ ꝛ sit ꝑpatio carniū elixatio n̄ assatura.Ex gn̄is vtat̄ ferculo ex fare ordeo milio panico spelta auena ꝛ pcipue coctis cū aliqua carniū supradcarꝝ

⁊ fugiat omia legumia. Ex oleribus vtatur ferculo ex boragie feniculo maiorana origano spinachijs ⁊ pcipue meta saluia ⁊ petrosilino apio porris ⁊ cepis bene coctis lȝ paucis ⁊ vitet cauliũ ⁊ blitaꝝ ꝭbam ⁊ si lactucas in estate comedere voluerit sumat eas elixatas cuȝ aliquãto pipe. Fugiat ẽt cucurbitas ⁊ cucumeres ⁊ angurias ⁊ raffanum nisi i modica q̃titate ⁊ pꝰ prãdiuȝ siliꝛ vitet mellõgenas ¶ Ex fructibꝰ ãt vtat̃ ficubus ⁊ vuis bñ maturis siue recẽtibus siue passis ⁊ aliqbꝰ ceresis ⁊ moris licet modice ꝙ si psica comedere voluerit comedat ante prãdiũ ⁊ infusa in optimo vino pira vero pꝰ prãdiũ cocta i vino ⁊ sup aspersa aniso vel feniculo ⁊ pꝰ prãdiũ etiam vti põt amigdalis nucibꝰ qbusdã auellanis fisticis pomis odoriferis dulcibꝰ coctis ⁊ aniso aspersis ¶ Et castaneis nespila sorba poma accrida vel insipida ⁊ cornã fragga ⁊ reliquos fructus a predictis fugat. siliꝛ aleũ cepas ⁊ porros siue coctos siue crudos. fugiat etiam victualia facta ex pasta sic pastillos ⁊ tortocleas ⁊ frixa ⁊ suffocata in patellis ⁊ q̃cũq; cõedit comedat actio calida licet i estate modice caliditatis. ⁊ caueat comestioneȝ pliuȝ diuersorum in vno prandio ꝙ si talia comedat preponat mollia.

¶ Potus vero sit vinũ rubeũ boni odoris ⁊ saporis medij int̃ bruscũ ⁊ dulce ⁊ sit claꝝ ãni sui ⁊ fugiat mustũ ⁊ vina aquosa insipida. Nũq; ad saturitatem comedat sed studeat ꝙ in mane comedat minꝰ q̃ꝫ de sero immo sit in mane sicut vna colatio leuis ex rebus boni nutrimenti ⁊ omni die pcuret sibi beneficium ventris saltem semel si non cum alio cũ clisteri cõi de mane ante comestionẽ vtami exercitio lõgo non nimis forti sed post comestionem aut quiescatis aut ambuletis suauiter Sompnus eius sit in nocte ad minus. vij. horarum. ⁊ non dormiat de die nisi in mane vsq; ad tertias ⁊ dormiat. l. sup sinistro latere capite bene eleuato ⁊ pannis bene cooptus. Fugeat vsum venereorum ⁊ tristiciaȝ ⁊ vtatur gaudio ¶ Omni ãno in vere vtat̃ hoc medicãmie pꝰs sumat sex vicibꝰ hũc syrupũ. ℞ mellis rosati colliati. ℥. iiij. syrupi acetosi cõpositi. ℥. iij. syrupi de absinthio. ℥. ij. aque feniculi libr̃. i. aque absinthij aque endiuie. ã ℥. iij. ¶ Sũpto syrupo sumat hãc medicinã ℞. dyafinicõis. ʒ. i. s. turbit electi. ℈. ij. ȝinȝiberis. ℈. s. miuc. ℥. s. distempa cuȝ aq̃ feniculi ¶ Sumpta medicina vtami ista cõfectione de qua etiam alijs tpibus bis in ebdomoda sumatis. ℞. spẽꝝ trociscoꝝ de rosis sp ecierũ plirisarcotticõ. ãñ. ℥. i. ȝuchari. libr̃. i. fiat electuariũ de quo sumatis. ʒ. ij. in mane ¶ Qñ venter nõ ẽ bene lubricus sumatis de mane in aurora tres de istis pillulis vl pl'es si vꝫ necessitas de quibus ẽt bis in mense saltem sumatis. v. p vice ad magnitudinem cycerum. ℞. spẽꝝ gere simplicis. ℥. s. turbit agarici. ãñ. ℈. ij. ȝinȝiberis salis gemme. ãñ. gra. vij. informẽt̃ pillule cũ aq̃ mẽte. ¶ In cibis vtami istis aromatibꝰ. ℞. pipis albi pipis longi ãñ. ℥. i. s. feniculi. ℥. iij. gariofiloruȝ ℥. s. cinamomi. ℥. i. croci. ʒ. ij. fiant aromata super ferculis ponenda. ⁊ ista puto cum dei laude sibi sufficere. 32

¶ De inflatione stõachi rugitu ⁊ dolore.

Casus huiꝰ nobilis viri gualteri de laude ẽ dispõ ꝯposita ex inflatione stõachi ⁊ rugitu ⁊ dolore q excitat̃ q̃tuor aut quinq; ⁊ q̃nq; pluribꝰ horis pꝰ cibuȝ ⁊ ñ remouet̃ nisi qñ nouus cibꝰ assumit̃ ⁊ tũc qescit rugitũ tñ passus ẽ fere. xiij. ãnis iflationẽ ab ãno citra dolorẽ a q̃tuor vel quinq; mẽsibꝰ ⁊ nõ multũ lapsis diebꝰ cũ p egessisset sanguinem imixtũ fecibꝰ egessit frustũ carnis spõgiosum tẽdẽs ad nigredinẽ in cuiꝰ spõgiositatibus ꝯtinebat̃ sanguis sed tñ ꝭba sua erat solida ⁊ pꝰ paucum cessauit fluxus sanguis. sed dolor suus ẽ vehemẽtior solito color hõis ad citrinitatẽ tendit. Aliqñ vomit aquosũ cũ amaritudie ⁊ sẽtit saporẽ amaꝝ in ructuationibꝰ ⁊ iuuat̃ suppositiõe pãnoꝝ calidoꝝ ⁊ egerit feces circũdatas flegmatibꝰ grossis ⁊ nãlis ꝯplexio sua tã in stomacho ꝙ in alijs mẽbris fuit fortis

caliditatis nõ dico valde intẽse. Ex qbus itel ligitur q patit in stomacho malã ↄplexionez frigidã cum pñtia multe mat'iei flatice vento sabilis ⁊ cũ pmixtione colere fluentis quoti die ab epate ad stomachuz quas res seqtur debilitas digõis dolor ⁊ vẽtositas. ⁊ iõ ponã ↄsiliũ in regie suo ⁊ vsu medicia⁊. Et de⁹ ipe sit dator auxilij.

Incipiẽdo ab aere debet habitare in aere claro tendẽte ad siccitatẽ cũ leui caliditate. ⁊ ideo debet hr̃e camerã si põt aptam ad orien tem vt aer rectificet in mane a sole ⁊ sit min⁹ aptam ad septẽtrionẽ ⁊ calefiat cũ igne si fue rit oportunũ ⁊ caueat hitare in locis hũidis sicut in t'reno ⁊ in locis nõ habẽtibus debitã euentationẽ. ⁊ caueat a frigore forti extremi tatũ. Jeiuno stomacho exerciteẽ si exerci tari debet nõ forti tñ exercitio ⁊ multũ labori osc. sed paulatĩ vsq ad mediocre ⁊ post cibũ quiescat aut ambulet suauit' sine labore. Jn su is cibis regula necessaria est q sumat nõ mul tũ p vice. ß illud q sumit sit multi nutrimẽti ⁊ facilis digõnis ⁊ ad minus comedat bis in die ⁊ cibi eius debent eẽ sicut dicã infra.

Panis su⁹ sit bñ fermẽtat⁹ bñ coctus ha bẽs aliqd de sale ⁊ mũdus a cortice duro ex teriori ⁊ inter pmaz ⁊ qrtã diẽ. ⁊ nõ se multũ ipleat ex pane ⁊ sit ex optio frumẽto q non habuit putrefactionẽ aliq ⁊ habeat aliqd fur furis minuti ↄmixtũ. Carnes vero sue sint carnes pullo⁊ aut pdicum. aut fasiano⁊ iu uenũ aut pipionũ volare incipiẽtiuz vel tur turũ vl' pua⁊ auiũ vel capretti vel vituli pui lactentiũ vel castrati ãnualis de mõte vel ca prioli pui aut lepusculi. aut siluestris porci iuuenilis. Caro rubea ⁊ reliquas carnes di mittat nec comedat pinguediem sed de pigui bus aĩalibus ptẽ macrã ⁊ ex latere dextro i pte anteriori. ⁊ dimittat collũ ⁊ caput ⁊ inte riora ⁊ sint in hyeme tẽporibus frigidis mor tue duob⁹ diebus añ. ⁊ pter debilitatẽ sue digestiue poti⁹ elisse q asse.

De piscib⁹ meli⁹ eẽt nõ comedere ß si co medant sint pui boni odoris ↄditi cuz sale ⁊ pipe hñtes squamas de libero mari vel de flu uio habẽte fundũ sine sceno putrido.

De ouis ↄueniũt vitelli ouo⁊ gallinarum recentiũ ⁊ nõ multũ cocti siue coquãtur cum aqua siue in sartagine cuz oleo ⁊ paucissimo aceto siue p ferculis cũ aliqbus herbis odo riferis. Caseus ⁊ lac meli⁹ est q dimittan tur oino q si comedunt sumat valde parum ex eis. Legumia fungi fruct⁹ crudi hũidi her be ⁊ radices dimittẽde sunt ⁊ simili' victua lia de pasta. ⁊ si vult faciat fercula cum vitel lis ouo⁊ vel cũ mica panis ⁊ aliqñ cũ spina chijs boragine. buglossa. ⁊ apponẽdo fenicu lũ ⁊ mẽtaz. ⁊ anetũ vel ysopũ ⁊ thymũ. Sz fercula cũ caseo nullo modo sibi ↄueniũt tol lerantur de ordeo cum pipere ⁊ de rizzo vel de millio vel de farre si coquantur cum carni bus pinguibus bonis. ⁊ condiantur cum aro matibus. Et aliquando rape nouelle ⁊ bene cocta cum bonis carnibus possunt tollerari in parua quantitate. Caules vero ⁊ blite dimittantur. Et ex fructibus siccis po test capere ficus siccas pingues ante cibum ⁊ passulas sine arilis ⁊ grana pini magna in fusa prius in aqua calida per horam ⁊ p⁹ea exiccata. ⁊ post cibum amigdale et auelane sed cõfecte cum zucharo ⁊ potest tolerari pi rum coctũ aut citoniuz coctum in bono vino si ↄdiantur cũ aniso aut semine feniculi.

Spargi nõ sunt vtiles sed loco eorum su mantur lupuli extremitates eorum. s. elisse ⁊ comeste cũ sua decoctiõe aut sumantur capes cum vino cocto ⁊ paucissima aceti qtitate.

Jn summa ergo conueniret ei p plurib⁹ mensibus q esset ↄtent⁹ in sero. ⁊ in mane a quinq. z. carniũ vsq ad septem secũdũ q vi detur q virt⁹ indiget p sbstentatione ⁊ esset pars macra animalis iuuenis mediocriter pi guis bene cocta postea optime contũderet ⁊ distemparet cũ suo brodio ⁊ addatur vitel l⁹ vni⁹ oui ⁊ fiat ferculũ cũ croco vel aroma tibus dicendis ⁊ cũ isto comederet. ij. vel. iij. z. panis p vice ad pl⁹ ⁊ si cum hac qtitate accidũt sibi dolores diminuat de quantitate

saltem in cena vt leuius dormiat. ⁊ quando
post aliquos menses huius regiminis sentit
se leuiorem aut paulatim redeat ad regimen
sanoꝝ ⁊ non subito.

¶ Potꝰ eius sit vinum rubeum clarum sub
tile medie vinositatis purum ⁊ bibatur paꝝ
in prandio ⁊ in cena ⁊ illud paruꝫ sorbendo
⁊ paulatim ꝙ si vehemētia sitis eū molesta
uerit expectet quousqꝫ cibꝰ sit digestus ⁊ tūc
potest bibere vsqꝫ ad quatuor.ʒ.vina autem
acetosa vitet omnino.vino autem veteri po
tenti potest aliquando vti parum ante cibuꝫ
cū aliqua confectiōe de illis quas noīabimꝰ

¶ Diligenter attendat ad habendum benefi
ciū ventris ⁊ si a natura non iuuat̄ bonū est
ex interuallis facere clisteria in quibus omni
bus ponenda sunt olea carminatiua ⁊ deco-
ctiones anisi seminis aneti ⁊ carui aut cimini
vł leuistici ⁊ similiū ⁊ postea addatur pulpa
cassie ⁊ sal ⁊ oleum.aut aneti aut rute ꝯueni
entiꝰ tamen iuxta me esset clistere hoc modo
℞.rute aneti.añ.M.i.seminis aneti ⁊ aniso
rum ⁊ carui.añ.ʒ.ij.contūdant̄ grosso mō. ⁊
buliant cum tribus lib̄.aque.⁊.ʒ.xiiij. olei
vsqꝫ ad totius aque ꝯsumptionem ⁊ colet̄. ⁊
cum oleo fiat clistere.Conuenit si cū decoctio
ne supradicta ponatur.ʒ.i.gerepigre.cum.ʒ
ß.electuarij de baccis lauri.⁊.ʒ.ij.salis.⁊.ʒ.iij
olei anetini.Somnus eius debet esse in no
cte ⁊ incipere primo super dextro latere dein
de vertere super sinistruꝫ ⁊ capite bene eleua
to.⁊ corpore bene coopto ⁊ hn̄do puluinar
ex plumis bonis iuxta stomachum. ⁊ debet
durare septem horis ad minus in die natu-
rali ⁊ si hoc potest facere in nocte melius est
ꝙ̄ de die. ⁊ si de die oportet dormire melius
est de mane ante cibū ꝙ̄ post prandiuꝫ ⁊ si pꝰ
prandium non sit statim post cibū.

¶ Caueat sibi a tristicia ⁊ nimia cogitatōne
⁊ ab vsu mulieꝝ quantum est ei possibile. ⁊
ista sufficiant de regimie.

¶ Quantū ad vsum medicinaꝝ oꝫ primo
ꝙ purgetur a acolera ⁊ flegmate nō negligē-
do ex toto melācolicū hūorem nec video ꝑ
nunc necessitatem flobothomie. deinde opor
tebit conari cuꝫ ꝓuocantibus vrinam ꝙ ma
teria colerica deriuetur ꝑ pte ad vias vrina
les.postea oportet alterare stomachum ad
caliditatem ⁊ carminare ventositatem ⁊ cor
roborare testuram stomachi,vt stomachus
non recipiat a mēbris mandantibus ⁊ seda
re dolorem quando euenit.

¶ Pro purgatione igitur nūc ⁊ sequentibꝰ
annis incipiente vere primo recipiat hūc sy-
rupum.℞.syrupi acetosi dyarodon ⁊ seca
niabi de capsyn.añ.ʒ.ij.mellis rosati callati
⁊ syrupi acetosi de radicibus.añ.ʒ.ij.ß. aq̄
feniculi.ʒ.ix.aque endiuie aque mēte añ.ʒ.
iiij.ß.⁊ est syrupus ꝑ sex vicibus sumat̄ cali
dus in crepusculo diei.

¶ Sūpto syrupo purget̄ cū istis pillulis.℞
pillulaꝝ aggregatiuaꝝ huius descriptionis.
℞.bdelij.mirabolanoꝝ nigroꝝ belericoruꝫ
emblicoꝝ.añ.ʒ.i.turbit.ʒ.iij.semis apij ani
si feniculi carui ameos origani rosarum zin-
ziberis hermodatilorū masticis aromoniaci
añ.grana.xv.aloes optimi duplum ponde
ris omniū penidiaꝝ.ʒ.i.dyagridij.ʒ.i.cōfi-
ce pillulas cum succo caulium sumat.ʒ.i.du
abus horis ante diem.aut purgetur si istas
pillulas non habet isto modo.℞. pillularuꝫ
aggregatioꝝ descriptiōe ppa ⁊ prima Me-
sue.ʒ.i.sumantur vna hora ante diem cū bo
na custodia ⁊ non comedat.nisi trāsactis sex
horis.

¶ Et qꝛ materie multiplicāt̄ quotidie bonū
ē ꝙ in autūpno pur faciat similē purgatōem
circa mensem octobris.in temporibꝰ autem
intermedijs conueniens est ꝙ semel in mense
sumeret.ʒ.i.huꝰ mōi pillularuꝫ.℞.carui mi
rabolanoꝝ citrinoꝝ seminis althee rosarum
siccarum.añ.ʒ.i.lingne auis granoꝝ pini se-
minis eruce zinziberis macro piperis mirabo
lanoꝝ nigrorum belliricorum seminis spargi
semis vrtice piretri squille assate. añ.℈.i. ⁊
grana.iiij.turbit.ʒ.i.ß.croci.℈.i.aloes.ʒ.v.
cōfice pillulas cum aqua eruce ⁊ fiant pillu
le magne ⁊ sumatur.ʒ.i. pro vice quasi sine

custodia de mane bona hora.

¶ Sed p alteratõe ɔplexiõis simul fiat tale electuarium. Re. zuchari rosati. ʒ. iij. corallorum rubeorum sandalorum rubeoꝝ spodij margaritaruȝ nõ perforatarum. añ. ʒ. ß. aromatici gariofilati. lib̄. ß. incorporentur optime ꝛ sumatur de eo in mane quãtitatis. ʒ. iij. i tempore frigido. ꝛ. ij. in tempore calido.

¶ Aliud electuariuȝ valde nobile ꝙ vȝ magis ꝙ̃ predictũ Re. corallorum rubeorum. ʒ. iij. spodij. ʒ. i. gariofilorum galãge. añ. ʒ. iij. masticis leuistici. añ. ʒ. ij. zinziberis macro piperis cinamomi piperis albi. añ. ʒ. i. ß. calamenti mente sicce beil spice seminis apij seminis feniculi anisi carui calami aromatici. añ. ʒ. i. ß. zuchari carabe. añ. ʒ. i. mellis d̄spumati. ꝛ cocti in decoctione emblicorum quadruplum ponderis pulueris sumatur p vice de eo. ʒ. i. ß. vsqꝫ ad. ij.

¶ Conueniunt etiam ei tyriacha aut metridatum si assumantur omnibus decem diebus semel excepto tempore estatis sex horis ante cibuȝ. ʒ. i. ß. p vice cum. ʒ. i. vini odoriferi.

¶ Sed p sedendo dolorem si vehementer doleret. Re. galange zedoarie. añ. ℈. ij. croci ℈. ß. distemperentur cum bono vino calido. ꝛ bibatur totuȝ simul ꝛ si esset in rure masticare in mane ieiuno stomacho. ij. vel. iij. bollos ceparum albarum crudarum ꝛ spuere ẽ vehementer cõueniens.

¶ Sed p epate ne materiam colericã multiplicet bonum est in tempore estatis inungere regioneȝ epatis cum ceroto sandalino. ꝛ vti ante cibos endiuia vel cycorea cocta cuȝ pauco aceto albo.

¶ Cõuenit autem vt exterius portet sacculũ latũ ꝛ longũ ab ore stomachi vsqꝫ ad pecten ꝛ ab vno ylio vsqꝫ ad aliud excepta parte i directo epatis. ꝛ sit hoc modo. Re. plumarꝫ anſis cimatura scharletti. añ. ʒ. iij. mente sicce corticis. citri foliorum rute siccorum. añ. ʒ. i. calami aromatici ciperi. añ. ʒ. ß. gariofilorum galie muschate masticis. añ. ʒ. iij. fiat puluis de puluerisantibus ꝛ commisceantur cum plumis ꝛ zimatura ꝛ fiãt sacculi.

¶ Cõuenit etiam cerotũ descriptõe Galie. si teneatur super stomacho ꝛ addatur ei ẽplastrum de baccillauri tertia ps ceroti ꝛ ẽ emplastruȝ de baccillauri descriptum a Mesue in antidotario ꝛ debet extendi super corio. ꝛ debet ligari cũ fassia iuxta stomachum.

¶ Et similiter loco electuariorum descriptorum si sumat ante cibum dyaciminũ cũ ruta aut dyatriõ piperiõ aut dyaspoliticõ erit valde ɔueniens in tpib⁹ frigidis

¶ Super ferculis auteȝ vtatur istis speciebus. Re. cinamomi galange. añ. ʒ. ß. piperis albi piperis longi. añ. ʒ. i. croci. ʒ. i. ß. fiat puluis.

¶ De illa autẽ carne ꝙ̃ egessit nihil habet curare neqꝫ timere quia non fuit de sb̄stãtia stomachi neqꝫ intestini vel epatis sed quedã additio preternaturalis orta super vno intestino de grossis ꝛ neqꝫ curaui ponere narcotica quia non volo ꝙ lapci ex consilio meo sine actuali presentia medici illis vtantur ꝛ hoc puto sibi cum altissimi laude sufficere.

¶ De dolore stomachi ꝛ rugitu intestinoꝝ ꝛ maxime in colon. 33

Magnificus ac nobilis dñs Balthasar de spinolis patit̄ doloreȝ stõaci q excitat̄. iiij. aut. v. horis ꝛ vix remouet̄ durante vacuitate stõachi sed remouet̄ p assumptionẽ cibi. ꝛ cũ hoc patit̄ rugitũ in intestinis maxie in colon ex pte sinistra ꝛ est res satis diuturna. ꝛ iuuenis est. xxiiij. annoꝝ vel circa ꝛ non sentit eructuationes acetosas nec vehementer sitit. sed ex parte epatis sentit inflammationeȝ ꝛ in intestinis mordicitõem ꝛ in facie ꝛ pectore quãqꝫ puncturas vt dicit ac si sintilla ignis pcuteret ꝛ rubificatur locus ꝛ pauco interueniente tempore cessat ꝛ est homo macer delicate carnis humidi cerebri ꝛ calidi epatis ex quib⁹ infero ꝙ in sb̄stãtia stomachi est imbibita materia flegmatica ꝛ ad eius concauuȝ fluit ɔtinue colera ab epate ꝛ flegma d̄scẽdẽs

a capite vnde etiam feces sue plerunqꝫ egrediuntur dure ꝛ flegmatibus inuolute. Et ex istis patent intentiones habende erudito medico. Sed ego ponam consiliuꝫ in regimine ꝛ vsum medicinaruꝫ descendendo ad spālia Implorato prius diuino auxilio.

¶ Incipiamus ab aere debet habitare ī aere claro tendente ad siccitatem cum leui caliditate. ꝛ ideo debet habere cameraꝫ si potest aptaꝫ ad orientem vt aer rectificetur in māe a sole ꝛ si minus aptam ad septētrioneꝫ ꝛ calefiat cum igne si fuerit oportunū ꝛ caueat habitare in locis huīdis sicut in terreno ꝛ in locis non habentibus debitam euentationem ꝛ caueat a frigore forti extremitatū. ieiuno stomacho exercitetur si exercitari debet non forti tamē exercitio ꝛ multuꝫ laborioso sed paulatim vsqꝫ ad mediocre ꝛ post cibum quiescat aut ambulet suauiter sine labore.

¶ In suis cibis regula necessaria est ꝙ non sumat multuꝫ pro vice sed illud quod sumit sit multi nutrimenti ꝛ facilis digōnis ꝛ ad minus comedat bis in die ꝛ cibi eius debent eē sicut dicam infra.

¶ Panis suus bene fermentatus bene coctꝰ hn̄s aliquid de sale ꝛ mūdus a cortice duro exteriori : ꝛ inter primam et quartam diem ꝛ non se multum impleat ex pane ꝛ sit de optimo frumento ꝙ non habuit putrefactioneꝫ aliquam ꝛ habeat aliquid furfuris minuti cōmixtum.

¶ Carnes vero sue sint carnes pullorū aut perdicum aut fasianorum iuuenum aut pipionum volare incipientium vel turturum vel paruarum auium vel capretti vel vituli parui lactent] vel castrati ānualis de monte vl' caprioli parui aut lepusculi aut siluestris porci iuuenilis. caro rubea ꝛ reliquas carnes dimittat. nec comedat pinguedinem sed de pinguibus animalibus partem macram ꝛ ex latere dextro in parte anteriori ꝛ dimittat collum caput ꝛ interiora. ꝛ sint in hyeme temporibus frigidis mortue duobus diebus ante ꝛ ꝓpter debilitatē sue digestiue potius elisse ꝙ̄ assate.

¶ De piscibus melius esset non comedere. sed si comedantur sint parui boni odoris cōditi cum sale ꝛ pipere habentes squamas de libero mari vel de fluuio habente fundum sine sceno putrido.

¶ De ouis conueniunt vitelli ouorum gallinaruꝫ recentium ꝛ nō multū cocti siue coquātur cum aqua siue in sartagine cū oleo ꝛ paucissimo aceto siue ꝑ ferculis cuꝫ aliquibꝰ herbis odoriferis.

¶ Caseus ꝛ lac melius est ꝙ dimittanť omnino ꝙ si comedūtur sumať valde parum ex eis. ¶ Legumina fungi fructus crudi huīdi. ꝛ radices dimittende sūt ꝛ similiter victualia de pasta. ꝛ si vult faciat fercula cum vitellis ouorum vel cum micha panis ꝛ aliquādo cum spinachijs boragine buglossa ꝛ apponendo feniculum ꝛ mentam ꝛ anetum. ꝛ ysopum ꝛ thymū. Sed fercula cum caseo nullo mō sibi conueniunt. toleranť de ordeo cum pipere ꝛ de rizzo vel de milio vel de farre si coquantur cum carnibus pinguibꝰ bōis ꝛ condianť cum aromatibꝰ ꝛ aliquando rape nouelle ꝛ bene cocte cum bonis carnibus possunt tolerari in parua quantitate caules vero ꝛ blite dimittanť. Et ex fructibus siccis potest capere ficus siccas pingues ante cibū ꝛ passulas sine arillis ꝛ grana pini magna infusa prius in aqua calida per horam ꝛ pꝰ ca exiccata ꝛ post cibū amigdale ꝛ auellane sed confecte cum zucharo ꝛ potest tollerari pirū coctum aut citonium coctum in bono vino si condiantur cū aniso aut semine feniculi.

¶ Spargi non sunt vtiles sed loco eoruꝫ sumantur lupuli extremitates eorum. s. elisse ꝛ comeste cuꝫ sua decoctione aut sumantur caperes cuꝫ vino cocto ꝛ paucissima aceti quātitate.

¶ In summa ergo conueniret ei ꝑ plibus mensibus ꝙ esset contentus in sero ꝛ in mane. ʒ. v. ʒ. carnium vsqꝫ ad septē scd̄m ꝙ videť ꝙ virtus indiget ꝑ sustentatōe ꝛ esset ps macra animalis iuuenis mediocriter piguis

bene cocta. postea optime cõtunderetur ⁊ distemparet̃ cũ suo brodio ⁊ addat̃ vitell⁹ vni⁹ oui ⁊ fiat ferculum cum croco vł aromatib⁹ dicendis. ⁊ cũ isto comedat. ij. vel iij. ʒ. panis ꝑ vice ad plus ⁊ si cum hac quantitate accidunt sibi dolores diminuat de quantitate saltem in cena vt leuius dormiat ⁊ quando post aliq̃s mẽses hui⁹ regiminis sentit se leuiorem aut paulatim redeat ad regimen sanorum ⁊ non subito.

¶ Potus eius sit vinum rubeum clarum subtile medie vinositatis purum ⁊ bibatur parꝫ in prãdio ⁊ in cena. ⁊ illud parum sorbendo ⁊ paulatim ꝙ si vehementia sitis eũ molesta uerit expectet quousqꝫ cibus sit digest⁹ ⁊ tũc potest bibere vsqꝫ ad. iiij. ʒ. vina autem aceto sa vitet oĩo. vino antẽ veteri potẽti potest aliquando vti parum ante cibum cuꝫ aliqua cõfectione de illis quas nominabimus.

¶ Diligenter attendat ad habendum beneficium ventris ⁊ si a natura non iuuatur bonũ est ex interuallis facere clisteria in quib⁹ omnibus ponenda sunt olea carminatiua ⁊ decoctiones anisi seminis aneti ⁊ carui aut cimini vel leuistici ⁊ similiuꝫ ⁊ postea addatur pulpa cassie. ⁊ sal ⁊ oleum aut aneti aut rute cõuenientius tamen iuxta me esset clistere hoc modo. ℞. rutbe aneti. aã. M. i. seminis aneti ⁊ anisorum ⁊ carui. aã. ʒ. ij. contundantur grosso modo ⁊ buliant cum. iij. lib. aque. ⁊ ʒ. xiiij. olei vsqꝫ ad totius aque consumptionem ⁊ coletur ⁊ cum oleo fiat clistere. Conuenit si cum decoctione supradicta ponatur. ʒ. i. gerepigre. cuꝫ. ʒ. ss. electuarij de baccis lauri. ⁊. ʒ. ij. salis. ⁊. ʒ. iij. olei anetini.

¶ Sompnus eius debet esse in nocte ⁊ incipere primo super dextro latere deinde vertetur super sinistrũ ⁊ capite bene eleuato. ⁊ corpore bene cooperto ⁊ habendo puluinar ex plumis bonis iuxta stomachũ ⁊ debet durare vij. horis ad minus in die naturali ⁊ si hoc potest facere in nocte melius est q̃ de die. ⁊ si de die oportet dormire melius est de mane ante cibum q̃ p⁹ prandium ⁊ si post prandium non sit statim p⁹ cibũ.

¶ Caueat sibi a tristicia ⁊ nimia cogitatiõe ⁊ ab vsu mulierum q̃tum est ei possibile. ⁊ ista sufficiũt de regimine.

¶ Ueniendo ad medicinalia debet purgari capiendo syrupos ⁊ medicinas optimas ꝓ toto corpore i vere ⁊ in autumpno presertiꝫ in Martio ⁊ in Octobre ⁊ primo debet accipere hunc syrupũ. ℞. syrupi acetosi compositi ⁊ syrupi acetosi dyarodon ⁊ mellis rosati collati. aã. ʒ. iij. decoctionis liquiricie passularum masticts ⁊ foliorum endiuie cũ aq̃ dulci ⁊ anisorum.

¶ Sumpto syrupo purgetur cuꝫ hac medicina. ℞. reubarbari optimi. ʒ. ij. spice. ℈. i. infundantur per diem in q̃tuor. ʒ. cum. ss. aque endiuie tepide. Et postea coletur ⁊ exprimat̃ ⁊ in ista collatura addatur turbit electi. ℈. ij. ꝫinꝫiberis masticis. aã. ℈. i. ꝫuchari. ʒ. ss. ⁊ fiat medicina que sumat̃ vna hora ante diem ⁊ obseruetur debitum regimen medicinarꝫ.

¶ Sũpta hac medicĩa bonũ est ꝙ semel in mẽse vł. xv. dieb⁹ purget̃ sine custodia sumẽdo. ʒ. i. istarꝫ pillularꝫ in aurora. ℞. pillularꝫ de giera simplici ꝫ. viij. rebus mirabolanorũ chebulorꝫ iuolutorꝫ in oleo amigdalaruꝫ dulciũ. ʒ. ij. dyagridij. ℈. ss. ꝯfice pillulas cuꝫ succo endiuie. ¶ Item ante cibũ quasi sẽꝑ sumat. ʒ. ij. vel. iij. istius electuarij. ℞. ꝫuchari ro. aromatici ro. aã. ʒ. ij. trocíscorꝫ de spodio ʒ. ij. miue aromatice. ʒ. i. ss. misce in forma electuarij. ¶ Itẽ vtatur ista ꝯfectiõe i mane tribus horis ante cibũ. ℞. triũ sandalorꝫ. ʒ. i. ss aromatici gariofilati. ʒ. iij. ꝯmisce i mortario cũ syrupo d mẽta ⁊ miue aromatice aã. quãtum sufficit ad faciendũ in formã electuarij ⁊ sumat. xij. ꝑteꝫ pro vice.

¶ Confert etiã magis ꝑdicto oĩbus suis dispõibus hoc electuariũ. ℞. corallorꝫ rubeorum. ʒ. iij. spodij. ʒ. i. gariofilorꝫ galãge aã. ʒ. iiij. masticis leuistici aã. ʒ. ij. ꝫiꝫi. macropipis cinamomi pipis albi aã. ʒ. i. ss. calamẽti mẽte

ſicce heyl ſpice ſeis apĳ ſe. fenicli aniſi carui calami aromatici añ. ʒ. i. ſ. zuchari charabe añ. ℥. i. mellis deſpumati ⁊ decocti in decoctõne emblicoꝝ quadruplũ ponderis oĩu; ⁊ fiat electuariũ de quo ſumat. ʒ. i. ſ. pro vice. ⁊ eſt melius in temporibꝰ nõ calidis.

Et in tempore hyemis confert ei ſumere d̃ tyriacha vel de metridato bis in mẽſe. ʒ. i. ſ. pro vice. cu; ℥. i. vini odoriferi ſex horis ante cibum.

Ex parte autem exteriori conuenit ei in eſtate portare ſuper ſtomachum ⁊ inteſtina pannum de ſcharlata. ⁊ in temporibus non calidis hunc ſacculum ſuper toto ventre excepta regione epatis. Recipe plumarum anſeris minutarum cimatura ſcharletti. añ. ℥. iĳ. mente ſicce corticum citri foliorum ruthe ſiccorum. añ. ℥. i. calami aromatici. ciperi. añ. ℥. ſ. gariofilorum gallie muſchate maſticis. añ. ʒ. iĳ. piſtentur piſtanda ⁊ commiſceã tur cum plumis ⁊ cimatura ⁊ fiat saccul9.

Quod ſi contingat ip̃m dolere cum inflatione in ſiniſtro latere bibat hunc puluerem cum bono vino calido Recipe galange zedoarie. añ. ℈. ĳ. croci. ℈. ſ. fiat puluis. ⁊ eſt pro vna vice.

Et ſuper ferculis vtatur iſtis ſpeciebus Recipe cinamomi galange. añ. ℥. ſ. piperis albi pipis longi. añ. ℥. i. liquiricie pulueriſate ⁊ zuchari. añ. ℥. i. ſ. croci. ʒ. ſ. fiat puluis:

Loco aũt electuarioꝝ deſcriptoꝝ ſupius preſertim in hyeme poteſt ſumere ante cibũ dyaciminũ cu; rutha aut dyatrion piperiõ aut dyaſpoliticon ſumendo vnum iſtorum ʒ. i. ſ. ante cibum.

Cerotum conueniens diſpoſitioni veſtre eſt iſtud Re. emplaſtrũ de baccis lauri deſcriptione Meſue in antidotario. ℥. i. ceroti ſtomatici deſcriptione Galieni. ℥. ĳ. colophonie terebentine añ. ʒ. ĳ. corallorum rubeorum gariofilorum añ. ʒ. i. ꝯfice cerotum ſup corio.

Item puluis quo poteſt vti omni tempore anni Rec. pellicularum intrinſecarum ſtomachoꝝ gallinarum que ſint bene lote in vino aromatico ⁊ deſiccate nõ combuſte in furno vel ſole. ℥. i. cinamomi. ʒ. ĳ. macis. ʒ. ſ. zuchari. ℥. i. ⁊ fiat puluis de quo poteſt ſumere in ferculis ſiue cum vino ieiuno ſtomacho. ʒ. iĳ. pro vice.

Ultimo notet ꝙ temperare vinum cum aqua cocta in cuiꝰ quolibet bocali bulliuerit ʒ. iĳ. macis groſſe eſt ſibi vehementer vtile ſimiliter etiam in mane purgare caput ſuum. aut maſticando maſtice; cum pipere per mediam horam ante cibum. aut gargariſando aquam vitis duabus vel tribus vicibus ieiuno ſtomacho. aut trahiciendo per nares aquam maiorane vel trahendo per nares de puluere pipis. vel de ellebero albo ita vt ſternutet tribus vel quatuor vicibus ante cibu;

Et hec puto cũ laude altiſſimi ſibi ſufficere.

De extenuatiõe vẽtoſitate ſonitu. ⁊ dolore ſtomachi mirach. catarro ſalſo inſipido ⁊ aquoſo. 34 34

Vir nobilis dñs Georgius ſiccꝰ de Carauagio etatis ãnoꝝ quaſi xxxv. eſt extenuatꝰ reſpectu conſueti ⁊ ꝓpter hoc debilior ſolito in motibꝰ. ⁊ licet cibũ ſumat cũ auiditate tñ nõ bene ip̃m digerit imo grauat̃ ⁊ icurrit notabile multiplicatõe; vẽtoſitatũ ſumẽdo etiã cibũ mediocriter multiplicat̃ ventoſitas plꝰ ſolito ⁊ quaſi ſemp quãdo contrahit fortiter mirach ſentitur ſonitꝰ in latẽ ſiniſtro in directo ſplenis ⁊ multotiẽs eructuat ⁊ ſentit dolorem qñq; in ore ſtomachi qñq; in mirach qui ſibi ptim videt̃ in pectore ⁊ parti inter ſpatulas neq; frequent̃ egerit. ⁊ in capite ex interual lis ſentit dolorẽ in diuẽſis ptibus capitis precipue qñ pluri vl̃ groſſiori ĩpletur cibo ⁊ ſentit catharrũ deſcendẽte; ex capite quãdoq; ſalſũ ⁊ quãdoq; inſipidũ ⁊ ſpuit aquoſũ. ⁊ aliquãdo ſentit ĩ pallato inflãmatiõe;. Eſt aũt ꝯplexionis nãliter calide ſm totiꝰ hitudine; ⁊ parump ꝓpter etatẽ declinãtis. ad ſiccũ licet cerebrum habeat humidum.

¶ Optet vt eligat sibi habitudinem in aere claro vicino tpamento tẽdẽte ad aliqualẽ sic citatẽ. ⁊ turbulentū ⁊ paludosū vitet ⁊ preci pue flat|. vẽti austrini ⁊ fumos malos ⁊ odo res fetidos. Jn mane ante cibū emissis sup fluitatibus vẽtris debet se exercere exercitio ambulandi incipiẽdo a leuiori gͣdatim ascen dendo ad forti⁹ ⁊ interponat quãdoq3 qet|. leues ⁊ redeat ad motū quousq3 incipiat sen tire fatigationẽ. ⁊ tūc remittat motū suū pau latim ⁊ tandem qescat ⁊ ɔuenit ei equitatio hoc tempore. ⁊ simlr ante cenã duab⁹ horis caput aūt faciat pectinari post exercitiū leuit̃ etiã fricari cum mandili leui. ⁊ in hyeme sit mandile calidū. ⁊ post cibū qescat aut leuiter moueat̃ ⁊ caueat a fortibus motibus ꝑ tūc tam anime q̃ȝ corpis.

¶ Cibi sui debent eẽ primo panis ex optimo frumento absq3 aliis granis mũdo a furfure. ⁊ q3 nõ habuit aliqđ nocumentū. ⁊ sit bene pi stus plusq3 mediocriter fermẽtatus ⁊ sufficiẽ ter coctus mũdus a cortice duro ⁊ nõ come datur calidus vt venit a furno. ſ postq3 eua porauit fumus ei⁹ ⁊ nõ sit durus vltra q̃rtaȝ diẽ. azimū ⁊ nõ bñ coctū ⁊ panẽ de aliis gͣnis dimittat. ¶ Carnes debent eẽ auiū laudabi liū ⁊ indicio meo meliores ei sūt pdices iuue nes deide pulli mediocrit̃ iuuenes sic gallĩne circa pͥncipiū ouificãdi parū añ poti⁹ q̃ȝ post ⁊ capones ab octauo mẽse vsq3 ad annum ⁊ gallitelli anteq3 incipiãt coyre ⁊ auicule vt q sicule siue q̃llie ⁊ turtures iuuenes ⁊ gñaliter aues boni odoris ⁊ boni saporis nõ aquatice circa pͥncipiū sue adolescentie. De quadrupe dib⁹ pͥmi vo sūt capretti lactentiū q nihil sūp serint nisi lac. secũdo sint vituli pui ⁊ lactent|. tertio sūt castrati annuales nutriti in locis sic cis ⁊ mõtuosis. quarto sūt porci siluestres nõ trãseũtes pͥmū ãnū. Deinde sūt capoli ⁊ da me pue. lepores aūt ⁊ pui cerui lactent|. ⁊ cu niculi ⁊ camucie l3 tollerent̃ tñ sūt dimittẽdi. ⁊ porci domestici ⁊ gñaliter oẽs carnes nimis veteres vel valde nouit̃ nate. ⁊ iteriora aĩali um except|. epatib⁹ gallinaꝝ. ⁊ capita ⁊ col la dimittant̃ ⁊ ex aĩali pingui melior est ps q̃ vocat̃ caro rubea ⁊ nimia pĩguedo nõ ẽ vtil̃.

¶ De piscib⁹ ɔueniūt pui squamosi ꝺ libero mari vel de fluuio currẽte claro bonū odorẽ habẽt|. sicut tunali. agones. sardones. barba tuli. luciị. cauedini. strigie. ⁊ ex mari trilie ⁊ sardule ⁊ menule ⁊ aurate. ⁊ solee ⁊ pascerol ⁊ corni ⁊ varoni ⁊ cephali ⁊ spinule. tollerãt̃ aūt rombi ⁊ palamite ⁊ sgombri ⁊ persici q̃s hic habemus. iterum tollerant̃ trigiị. sed an guille. sturiões. adule. tenche ⁊ carpane ⁊ cū istis granari ⁊ conche ⁊ ostraca ⁊ sepie ⁊ gui ⁊ vmbelici ⁊ canes ⁊ generaliter scenosi palu dosi lacuales ⁊ stagnales sunt minus boni. tenche autem ⁊ qui dicũtur carpiones medi ocris magnitudinis sunt boni si fuerint recen tes ⁊ omnes saliti sicut thunini ⁊ salamones ⁊ achione ⁊ generaliter oẽs aliị saliti siue sic ci sic scanalia ⁊ allecha ⁊ luciị siue sint in sal muria dimittantur oĩo. meliores autem sūt parui assati calidi aut elixi cum aceto vino ⁊ aromatib⁹. ⁊ quãdo infrigidant̃ nullo modo coopiant̃ imo pmittatur fumus libere exire. qm̃ aliter ɔuertunt̃ sepe in venenū pnitiosū.

¶ Uitelli ouoꝝ gallinaꝝ recẽtiū cocti in aq̃ vl̃ assati cū cortice ita vt sint tenelli sūt opti mi sed frixi ⁊ nimis cocti ⁊ mixti cū caseo sūt dimittendi ⁊ albumẽ ẽ ei malū ſ sanguis ⁊ sepū ⁊ medulla ⁊ pinguedo pura ⁊ oua alio rum animalium dimittant̃ lac vo in tpe esta tis pͨcipue capre si bibat̃ i mãe stati sicut mul get̃ ab vbere ẽ ei vtile in q̃ntitate. iiij. ℥. vsq3 ad vi. sed nõ comedatur aliud cū illo nisi for te paꝝ zuchari nec aliqđ aliud q̊usq3 digera tur integre. case⁹ vero tam recẽs q̃ȝ salit⁹ est ei malus.

¶ De granis sic sūt legumia ⁊ far ⁊ ordeū ⁊ rizzū ⁊ silia sicut miliū meli⁹ eẽt nõ ɔmedẽ si tñ ɔmedãt̃ sint pue q̃titat|. ⁊ ordeū factū ⁊ far ⁊ rizzū ⁊ miliū mũdum tollerant̃ magis aliis pͨcipue si coquant̃ cū bono brodio pĩgui bonarū carniū ⁊ est bonum brodium ciceruȝ tam alborum q̃ȝ rubeorum.

¶ De herbis potest uti in ferculis boragine buglossa mellissa spinachia et blite condite cum menta. petrosillo. aneto. cerfolio. origano thymo ysopo. serpillo. maiorana. calamento. et similibus odoriferis habentibus aliquid acuitatis. in sapore. et potest uti lactuca cocta cum aspersione cinamomi et pipere et dimittat caules et rappicias et accetosa et portulacam et erucam nisi quandoque in estate cum lactucis. tunc enim ad hoc convenit endiuia sed abrothanum et matricariam dimittat. absinthio autem scilicet foliis eius potest uti loco medicine sed non pro cibo et similiter ruta sicca quam viridis non convenit.

¶ De radicibus melius esset non comedere carum ibas. decoctio tamen radicis petrosillini et sparagi et brusi et feniculi. et apii non esset convenies in ferculis rape etiam et nappones precipue citrini nappones cocti cum bonis carnibus et conditi cum cinamomo et pipere tollerantur et pastinacha rubea que vocatur guifigner in lombardo est melior pastinacha alba. et alba domestica melior silvestri. alie radices loco cibi non comedantur sicut cepe alea et porri et scalogie et raffanelli nisi quandoque cepas coctas cum carnibus et conditas cum sale et aromatibus et pauco aceto. Pullulationes sicut sparagi non sunt utiles stomacho nisi capiantur in parua quantitate et cum pipere. Fungorum omne genus dimittatur et similiter tartufule si tamen comedantur corrigantur cum multo pipere et sale. De fructibus recentibus omnes nocent disponi sue sed ficus sicce precipue temporibus frigidis. et vue passule sine arillis conveniunt in principio cibi et grana pini magna et fistici et auellane assate. et amigdale cum zucharo tollerantur in secunda mensa. sed castanee et nuces dimittatur. pira vero et poma et citonia si comedantur sumantur cocta bene in vino potenti et inoluta in aniso torefacto aut feniculo aut condita cum pipere vel cinamomo. pruna vero recentia si comedantur in estate sumantur bene matura ante cibum cum cortice suo et post ipsa bibatur vinum dulce. ficus vero recentes si sumantur capiantur vehementer mature non inbibite aqua. et ante cibum et vue si steterint primo appenso pluribus diebus. persica etiam si quid de eis sumatur sit ante cibum. et similiter melones et ceresa de quibus omnibus omnino nihil aut parum est sumendum nespila corna sorba fraga omnino dimittantur. sed granata dulcia conveniunt.

¶ Anisum et feniculum torefacta et ciminum aceto infusum et piper et galange et cubebe et cardamomum tam maius quam minus. et zinziber et cinamomum et crocus sunt aromata quibus tempore frigido convenienter uti potest miscendo cum cibis.

¶ Potus eius sit vinum rubeum vel aureum medie vinositatis boni odoris purum in tempore frigido in estate album pauciferum. et semper habeat aliquid dulcedinis. ¶ Nunquam debet se replere ad quantitatem de qua expertus est quod facit sibi gravitatem in stomacho et ingetudinem et revolutionem in lecto. sed usque ad illud quod expertus est se bene digerere et licet adhuc famescat recedat a mensa reliquis famis remanentibus. quia cito recedent. Et non sumat secundum cibum nisi primo bene digesto. et in tempore quo habet laborare sit prandium leve et cena amplior sed quando quiescit melius est sibi econtra facere. et non bibat tantum cum cibo quod sentiat potum supranatare. et puto quod bis in die comedere est sibi melius.

¶ Studeat habere omni die beneficium ventris saltem secundum et quando natura non respondet semel in duobus diebus adiuvet se aut cum clisteri ex libra .i. olei anetini puri aut cum decoctione carnium pinguium cum seme anetti et carui et ameos et dauco et camomilla. et similibus aut sumat ante prandium ficus siccas. iiij. vel. v. aut comedat ferculum de mercuriali. vel de urtica vel de volubili et fiant saporita cum herbis supra dictis. ¶ Incipiat somnum suum saltem duabus horis post cenam et dormiat in die naturali. vij. vel octo horis in nocte si potest vel compleat in mane ante tertias et sit in bono lecto corpore bene cooperto capite et spatulis bene eleuatis super latere dextro primo et post primum somnum super sinistro. et completo digestione revolvatur ad dextrum et somnum meridianum vitet quantum potest. ¶ Vitet coytum quantum potest et tristiciam et iram et sollicitudinem et utatur gaudio temperato. ¶ Veniendo ad medicinalia annuatim debet purgari duabus vicibus semel in vere semel in autumpno. et premittat hunc syru

pum. ℞.mellis rosati colati oximellis ꝯposi
ti añ.ʒ.iiij. syrupi de absinthio.syrupi de sti
cados añ.ʒ.i.ſ.aque feniculi aque fumitre
aque buglosse añ.ʒ.vi. ⁊ est ꝑ sex vicibꝰ su
matur calidus in aurora.

¶ Post syrupũ sumat hanc medicinã ℞.
pillularum aggregatinarum pillularum cochiarum pil
lularũ de geralogodion añ.℈.i.⁊ sunt ꝑ vna
vice sumãt duabꝰ horis añ diẽ cũ custodia.

¶ Ex intuallis aũt vniꝰ mẽsis vel circa pur
getur cũ istis pillulis ℞. pillularum gerepigre
de octo rebꝰ.ʒ.i.agarici.ʒ.ſ. salis gẽme.℈.i.
mirabolanorum citrinorum.℈.ij.aloes epatici.℈.
vi.fac pillulas de qbꝰ sumat.℈.i.ꝑ vice vna
hora ante diem. Optet ꝙ ante prãdiũ ⁊ ante
cenã excepto tpe estatis semp vtaẽ isto electu
ario sumẽdo ꝑ vice quasi q̃rtã ꝑtem.ʒ. ℞.
piperis albi pipis lõgi semis ruthe cimini in
fusi in aceto ⁊ exiccati.añ.ʒ.i.salis nitri .ʒ.
ij. mellis despumati libr.ij.misce ⁊ fac electu
ariũ. Et optet q̃nq; loco illiꝰ ellectuarij sumẽ
de dyacimino farmacoso descriptiõe Auic.
in q̃nto aut de dyatrionpiperion.⁊ in tẽpore
estatis ꝯuenit sibi aromaticũ ro. descriptiõe
Gabrielis loco istorum. Itẽ in mane ieiuno sto
macho ꝯuenit masticare ꝑ mediam horã me
diũ codear huius ꝯpõnis spuẽdo id ꝙ ad os
venit de hũiditatibus ℞.masticis itegre.ʒ.i
pipis integri piretri minute incisi añ.℈.ij.mi
sce ⁊ mastice vt dictũ est ꝯuenit etiã quãdoq;
solũ piretrũ masticare ꝑcipue q̃n nõ sentit os
calefactũ. Itẽ ꝯueniũt caputpurgia sed quã
do vtiẽ caputpurgio dimittat masticatoriu;
⁊ sũt cõueniẽtia aut aquã maiorane attracta
per nares aut succus blite aut inungere iterio
ra narium cum oleo de cucumere asinino.

Item semel in septimana faciat huiusmodi
clistere ℞.carui ameos semis aneti cimini le
uistici añ.℈.ij.agarici polipodij añ.℈.i.fac bu
liri cũ decoctõe carniũ pinguiũ postea coletur
⁊ addaẽ ellectuarij de baccislauri.ʒ.ſ.pulpe
caſ.ʒ.i.sal.℈.ij.olei anetini.ʒ.iiij.⁊ fiat clistẽ.
Itẽ vtaẽ in ferculis suis ĩ tpibꝰ frigidis istis
aromatibꝰ. ℞.feniculi anisi torefacti cimini
infusi in aceto ⁊ exiccati añ.ʒ.ſ. pipis albi
piperis longi añ.ʒ.i.croci.℈.ij.

¶ Item cõuenit sibi semel in mense excepto
tempore hyemis facere vomitũ hoc mõ co
medat prius de carnibus predictis ⁊ ferculis
piguioribꝰ solito: ⁊ magis salitis. ⁊ bibat vinũ
dulce habũdantiꝰ ⁊ post cibu; ãbulet ascen
dendo ⁊ descendendo velociter ita tamen vt
nõ multum fatigetur ⁊ postea imposita pen
na in gutture intincta in oleo vomat exq̃site

¶ Item in tempore calido teneat tm̃ de no
cte mandile plicatũ octo plicis ſm totã vẽtris
latitudinem ⁊ longitudinẽ in tẽpore hyemis
teneat sacculũ de plumis loco mãdili ⁊ sassiet

¶ Itẽ q̃n multam ventositatem sentiret. ℞
galange.℈.i.ſ.pistetur ⁊ fiant pillule cum sy
rupo acetoso ⁊ sumantur tribꝰ horis añ cibũ

¶ Itẽ vtaẽ hꝰ vino ꝑ tres ebdomadas. ℞.
semis apij.feniculi anisi cimini ameos amidi
origani levisim carui seis coriãdri melano pi
pis macro pipis cinamomi thuris spice gari
ofi.nucismuschate ciperi zinzi.oĩum.añ.pon
dꝰ vniꝰ auri siue.℈.i.ſ.schorie ferri aureos.ex
his oĩbꝰ septuplũ addaẽ vini ⁊ coquaẽ donec
ad medietatẽ redeat ⁊ coleẽ ⁊ deẽ deide de hꝰ
syrupo postq̃ colabiẽ põdꝰ.℈.xxx.q̃tidie. ⁊
caueat se in hoc tpe ab acetosis ⁊ a fructibꝰ
recẽtibꝰ ⁊ ab aq̃ frigida vinu; bibat tpate.

¶ Et ista puto cũ dei laude sufficere.

35. ¶ De vomitu flegmatis acetosi. 35.

HEc generosa puella annoru;
quasi q̃ndecim ſm complexi
onem suam est humida parum
per declinans ad frigidam ⁊
maxĩe ſm stomachum. ⁊ iõ
multiplicat flegmata ꝑpter quorum grauita
tem omni mane ieiuno stomacho vomit fleg
ma aquosam. ⁊ flegma crudum.l; aliquan
do sentiat aliq̃d acetositatis ⁊ ꝑpter hãc cau
sam multiplcato flegmate in venis non men
struaẽ copiose ⁊ pro vtraq; re dabo consiliũ
breue ad vtilitate; nõ ad pompã aspiciẽdo.

¶ Debet igitur hec puella habitare ĩ aere ca
lido tẽdẽte ad siccitatẽ ⁊ cauẽ ab aere frigido

⁊ omnino caueat frigus extremitatum pedū ⁊ manuum ⁊ stomachi ⁊ debet vti vestimentis tendentibus ad caliditatē ita ꝙ super camisiam habeat pellē leuem bene calidam ⁊ sint panni sui suffumigati cum aromatibus sicut cum fustis gariofilorum : ⁊ aliis suffumigiis habentibus caliditatem ⁊ aromaticitatē nec ꝓ modico habeatur tenere manus ⁊ pedes calidos quia vt dicitur quinto ꝯtinent. stomachus calefit calefactione manū ⁊ pedum ⁊ ipsorū infrigidatōe infrigidat. vt Auicē. dicit calefactio extremitatum ꝑducit ad calefactionem stomachi ex ꝓximo ⁊ simil'r caueantur venti frigidi ⁊ humidi ⁊ stare sub radiis lune vel dormire in loco frigido ⁊ etiā sup stomachum suū pluma ꝫidū latū plenū plumis nouis. Debet autem in mane ieiuno stomacho exerceri exercitio ambulationis vsq; quo incipiat fatigari ꝙ si non exercetur fricetur corpus eius ante cibum cū panno lino calido leui per mediam horam crura ⁊ coxa ⁊ nates ⁊ venter ⁊ brachia ⁊ spatule ⁊ pectus ⁊ postea caput dicto ordine. Postquam autē prāsa fuerit meli⁹ est aut qescere aut ābulare leui deambulatione ⁊ cauere fortes motus.

¶ Oportet autē ꝙ sompnus fiat in camera calida ea bene cooperta pannis ⁊ capite eleuato incipiendo sompnum duabus horis post cenam ⁊ primo dormiat super latere dextro. ⁊ cōpleto primo sompno voluat se super sinistrum ⁊ in mane redeat super dextrum. ⁊ sit sompnus continuus ⁊ duret vsq; ad septem horas. sompnū autem meridianum aut statim post sumptum cibum omnino vitare debet. ¶ Si nā sua est consueta hēre beneficiū ventris omni die mittatur seruare consuetudinem ⁊ hēre beneficium ventris in hora consueta ⁊ si natura non respondet adiuuetur comedendo in principio prandii vel cene salita sicut caperes aut oliuas conditas aut alia salita non stiptica non comedendo aliquid mellis crudi vsq; ad. ℥. i. ꝓ vice ⁊ comedendo fercula de spinachiis ⁊ blitis cum pipere ⁊ pinguedine vel brodium caulium. magis tamen ei confert brodium cicerum nigrorū integre decoctionis cum pipere. ⁊ in summa studeat omni die habere beneficium ventris iuxta suum consuetudinem. sed ille vomitus quo vtitur omni mane nōn debet obseruari nā frequentia vomitus facit stomachum debilem relaxando fbam suam ⁊ facit ipam lacunā supfluitatū ex quo fit cōtinuus ꝓcessus ad exteriora. sed tñ quia longa fuit ista ꝯsuetudo oꝫ ꝙ dimittatur paulatī primo dimittendo de qualibet septimana diem vnam in quo non vomat ⁊ in die precedente non aleniat cenam ⁊ postquam vno mense hoc modo fecerit in sequenti dimittat duos dies in septimana in quibus non vomat semper aleniando cenam ⁊ obseruatis duobus mensibus hoc secundo mō dimittat tres ⁊ ita paulatim donec redeat ad vomendum semel in septimana ⁊ tunc non vomat nisi post cibū comedendo primo aliquod ferculum pingue ⁊ salitū ⁊ incisiuum sicut verbi gratia de porris cum aneto ⁊ sale aut cepis simili mō aut caulib⁹ aut similibus abstersiuis ⁊ comedat carnes pingues ⁊ festinanter ⁊ bibat vinum dulce purum ⁊ satis multū ⁊ post cibū ascendat ⁊ moueat se mediocre motu ⁊ postea si potest vomat imponēdo in vultu si oportet pēnā intinctam in oleo. ⁊ si hoc non sufficit quādo intendit vomere bibat tres. ℥. oximellis simplicis vel syrupi de raffano cum aqua tepida ⁊ statim vomat ⁊ si potest per vsum debiti regiminis sine lesione paulatī se reducat ad hoc vt vomat tantum semel in mense non seruato ordine dierum sed debet esse duobus dieb⁹ vnum post aliud obseruato mō dicto. ⁊ postquam vomuit lauet sibi faciem ⁊ os cum aqua calida in qua sit positum parum aceti. ⁊ antequam vomat bonum est superligare oculis duas pellas de bombice ne materie multe fluant ad oculos.

¶ Completo autem vomitu non comedat neq; bibat nisi fames fuerit fortis ⁊ tunc potest comedere pullū aut ꝑdicē v'l alias carnes leues boī saporis cū aliq̄ brodio arōatico aut

assatas infussas. postea in piperato si tem-
pus non fuerit valde calidū vl' sine pipato i
tempore calido ⁊ debet quiescere. ⁊ odorare
odores bonos ⁊ facere sibi fricari pedes ⁊
manus leui fricatione ⁊ si statim comederet
de citonijs conditis vel. ʒ. s. dyacitoniten ad
ꝯfortandū stomachū vel aliquam aliā simi
lem confectionem aromaticā pōt illud facere
⁊ iste vomitus hoc modo obseruatus nō oꝫ
ꝙ postea dimittatur nisi fortassis in tempore
hyemis qm̄ erit valde adiuuans in ꝯseruan
da sanitate sua.

¶ Cibi eius debent esse cibi leues faciles di
gestionis sicut est primo panis ex optimo fru
mento bene pistus bene fermentatus ⁊ bene
coctus ⁊ habens aliquid salis ⁊ aliquid furfu
ris minuti ⁊ caueat se a pane azimo ⁊ nō cō
plete cocto. vl' pane aliorꝫ granorum neqꝫ de
bet ipm̄ comedere statim vt fertur a furno.
sed post getationem a fumis ⁊ ante principi
um diei quarte. ¶ Carnes autem ei conueni
entes sunt carnes pullorum pdicum fasiano
rum paruarum auium columbarum turturꝫ
⁊ capretorū ⁊ uitulorum paruorum lacten
tium ⁊ castratorꝫ animalium de mōte ⁊ cap
olorum iuuenum ⁊ leporum ⁊ porcorum sil
uestrium iuuenilium. debet autem vitare om
nes carnes nimis ātiquas ⁊ duras. ⁊ ex aui
bus illas que nūdum sufficiunt egredi nidū
ꝓpter iuuentutem ⁊ carnes nimis pingues p̄
sertim īpinguatas artificial'r ⁊ iterū vitet in
teriora ⁊ capita ⁊ colla nimis pingues ptes
immo capiat carnem rubeam ex animalibus
supradictis maxime ex latere dextro in par
te āteriori. Sāguis caseus ⁊ lac ⁊ butirū nō
conueniunt ei sed si de caseo comedat sit pau
c⁹ ⁊ boni odoris in fine cibi. Oua gallinarꝫ
recentia ⁊ parꝫ cocta ꝯueniūt ei. s. vitelli eorꝫ
non albumē ⁊ nō comedātur duri neqꝫ cocti
cū caseo sed aliter vel in frictilio cum oleo ⁊
pauco aceto vel cum aliquo succo herbarꝫ
conuenientium vel in ferculo vel depdite in
aq̄ dummō non sint nimis cocte. Pisces non
sint multum conuenientes si tamē comedant
sint pui de libero mā̄i vl' de fluuio absqꝫ sceno
⁊ sint pui hn̄tes squamas boni odoris ⁊ sa
poris sicut sūt trillie aurate menule solee pasce
res ⁊ sardones ⁊ sardine. ⁊ pui varoni ⁊ par
ui rombi ⁊ in aqua dulci lucij strigie barba-
tuli auellane pui trute ⁊ agones ⁊ tunali. Sꝫ
dimittantur omēs valde magni sicut sturiōes
⁊ tōni vel sine squamis sicut isti ideꝫ ⁊ āguil
le ⁊ palamitte ⁊ murene ⁊ polipi ⁊ scepie. ⁊
similes ⁊ omnes qui valde conuersāt i sceno
sicut tence zefali gui. sgombri autem ⁊ corni
si capiantur in libero mari tolerari possunt ⁊
comedantur cocti in sale ⁊ porris ⁊ aneto vl'
cuꝫ aceto ⁊ pipere ⁊ conditi condimentꝭ aro
maticꝭ calidis. Fercula ꝯueniētia fiūt ex pāe
⁊ brodio cicerꝫ ex vitellis ouorꝫ ex boragie
buglossa mellissa spinachijs ꝯditꝭ tm̄ ⁊ pmixtꝭ
cū herbis odoriferis sicut ē maiorana mēta
saluia origanum petrosilium apium serpillū
macedonicū calamītū rosmarinū mēta roma
na ⁊ sil'es herbe odorifere aut fiunt fercula d̄
rizzo multū cocto cum brodio pinguium car
niuꝫ ⁊ tolleratur ordeum ⁊ far similiter coctū
sup aspersis aromatibus sed rape ⁊ caules
⁊ cucurbite ⁊ rappicie ⁊ nappones ⁊ mellōge
ne ⁊ victualia de pasta ⁊ omnia legumina di
mittantur. ¶ De salaticijs ⁊ compositorijs
que preparantur cum aceto omnia cruda di
mittantur sed tolerantur caperes salite con
diti cuꝫ aceto pauco ⁊ vino cocto cum cina
momo ⁊ pipere ⁊ pastinacha rubea bene co-
cta ⁊ condita vt supra dicitur ⁊ melius est ꝙ
cū aceto sp adiungatur aut mel aut vinuꝫ co
ctum. Allea ⁊ porri ⁊ cepe ⁊ raffani melius ē
ꝙ dimittantur. Et ex fructibus conueniūt ei
passule ⁊ ficus sicce dactili nuces fistici grana
pini ⁊ amigdale cum zucharo tollerantur ēt
post cibuꝫ poma dulcia cocta ⁊ citonia ⁊ pir
ra cocta non in multa quantitate ⁊ condita
cum aniso ⁊ pipere ⁊ alijs aromatibus ⁊ fu
giat poma cruda ⁊ pira ⁊ pruna. ⁊ crisomu
la ⁊ amigdalas īmaturas ⁊ fabas ⁊ rubillia
recentꝭ ⁊ papauera ⁊ cucumeres ⁊ mellones
⁊ citrullos: ⁊ angurias. ⁊ ceteras ⁊ limones.

⁊ citrum ⁊ omēs fructus frigidos vel aq̄sos vel multum ventosos sicut ceresa granata p̄sica corna nespila ⁊ sorbes ⁊ similes fructus ¶ Fongos ⁊ tubera dimittat penitus.

¶ Pro ↄdimentis pōt vti aniso feniclo cimino carui ameos silere mōtane gariofilos pipe sed melius piper ꝑ ea est pip albū lꝫ oīa sunt bona ⁊ cinamomo ⁊ mace ⁊ ʒinʒib. maxīe āt ↄuenit lignū aloes nisi ꝓpter sumptum dimitteret ⁊ ex istis omnibus vel q̄buidam possūt fieri diuersi sapores adiungendo ꝑuam ꝑtē rerꝫ acetosarꝫ si oportet gratia delectationis ⁊ corrigendo cum melle ⁊ sabba. Obseruare debet q̄ non comedat quousq̄ ad saturitatem ⁊ quia digestiua est debilis comedat potius elixa ⁊ presertim ius pullorum columbarum conditum cum aromatibus ¶ Modus ↄfectōis aromatū sibi ↄuenientiū ꝑ vsu in ferculis. ℞. gariofilorꝫ. ʒ. ſ. piperis. ʒ. i. piperis albi. ʒ. ſ. pipis lōgi galange beil. nucismuschate. añ. ʒ. i. ʒinʒiberis cinamomi. añ ʒ. iij. cardamomi. añ. ʒ. i. ſ. macis croci. añ. ʒ. ſ. ¶ Potus eius debet esse vinū vetus clarum acutum ⁊ si esset in tempore hyemis nectar non esset inconueniens de quo bibat mediocriter ⁊ paulatim ⁊ si timerꝫ offensionem vini puri ꝑmisceat cum aqua mellis integre decoctionis. Caueat sibi a tristitia ⁊ accidia leticia tamen ⁊ leuis ira sibi conueniunt ⁊ pꝰ cibū nullomō forti motu aīali moueat̄ neq̄ ad irā neq̄ ad timorē neq̄ ad simile ⁊ si dareť viro vtatur parce venereis ⁊ hoc de regimine vite seq̄tur de ordine medicinarꝫ.

¶ Veniendo autem ād medicinalia oportꝫ ↄsiderare istam malā ↄplexionem stomachi eē cū māe indigēte euacuatōe q̄ mā vt plīn ē vt ipāmet generato ⁊ ideo euacuatio eius sit plīn ꝑ vsum vomitus modo posito in regie sed si illud nō sufficit oportet incipere i ꝑ̄ncipio veris ⁊ purgari sumendo primo hunc syrupum sex vicibus. ℞. oximellis simplicis geneliabim. añ. ʒ. i. decoctionis anisarum ⁊ passularum. ʒ. iij. misce ⁊ clarificetur ⁊ aromatiʒetur cum pauco cinamomo ⁊ est ꝑ vna vice detur calidus in aurora. Postq̄ autem sex vicibus sumpserit syrupum purget̄ cum hac medicina. ℞. succi citoniorꝫ. libꝫ. i. mellꝭ libꝫ. ij. ʒinʒiberis. ʒ. iij. piperis longi pipis albi. añ. ʒ. i. cinamomi cardamomi. añ. ʒ. ij. turbit electi. ʒ. iij. masticꝭ. ʒ. i. dyagridij correcti ʒ. ij. fiat confectio addendo spēs in vltimo ⁊ ē ꝑ. xliiij. medicinis potest fieri quarta pars ⁊ erit ꝑ. xi. sumatur dosis vna hora ante diem ⁊ super dormiat vsq̄ diēꝫ. Qꝫ si confectō ista non habeatur: potest purgari sumendo has pillulas. ℞. pillularum de gera nycolai pillularꝫ ō gera dyacolloquitidosꝭ. añ. ʒ. ſ. fiant septem. ⁊ sunt ꝑ vna vice aut si hoc non placet sumat pillulas stomaticas cuꝫ turbit vsq̄ ad. ʒ. i. vel pauco plꝰ aut cū ↄfectōe hoc mō facta. ℞. turbit albi ⁊ gumosi. ʒ. i. ʒinʒiberis. ʒ. ij. cinamomi cardamomi nucismuschate. añ. ʒ. ſ. dyagridij. ℈. ſ. ʒuchāꝛ. ʒ. viij ⁊ fiat cōfectio ⁊ sumant̄. ʒ. vij. vel circa. Facta purgatōe sequēti māe recipiat. ʒ. i. ſ. tyriace bone cum. ʒ. ij. aque mellis ⁊ clistere lauatiū Posterius vero vtat̄ in mane aromatico gariofilato sumēdo vsq̄ ad medium Maij. circa. ʒ. i. vel. ſ. ꝑ vice in aurora. ⁊ in hora prādij. ʒ. i. in principio prandij. ℞. piperis albi piperis longi cimini infusi ī aceto ⁊ exiccati seminꝭ rute. añ. ʒ. ſ. baurach. ʒ. i. mellis despumati quantum sufficit ⁊ fiat electuariuꝫ aut in temporibus frigidis vtatur confectione dyatrionpiperion sumendo. ʒ. i. ante prādium vsq̄ ad mensem Maij ¶ In tempore autem estatis sumat aromaticum rosatum descriptione Gabrielis loco aromatici gariofilati aut dyaridon abbatꝭ. Item per. ʒ. septimanas post primam purgationem recipiat. ʒ. ſ. pillularuꝫ cochiaruꝫ. ⁊. ʒ. ſ. pillularꝫ stomaticharum descriptione Mesue propria. ⁊ postea semel in mense sumat in aurora. ʒ. i. pillularum de gera simplici. ¶ Qꝫ si ista non sufficerent ad rectificandum stomachuꝫ ↄsulo q̄ bibat tribus septimanis oī mane ꝑ quatuor horas ante cibū. ʒ. iiij. vini de scoria ferri q̄ d scribit Ras. nono Almansoris

foris capitulo de debilitate digōnis stomachi et dimittat simplicia que in descriptōe illa po sita coiter nō repiuntur. Scio q possem mul tiplicari ɔfectiones varias et drazeas et pul ueres: et trociscos et cerotaria et fomētatōes et vnctiōes et silia. Et ad purgatiōez capitis ca putpurgia masticationes: et gargarismata q̄ oīa excepta sciā dimittere velle vnū addens q si potestis habē de tyriaca optia que fit in marastan in ciuitate kaiaras in egypto incipiē do a pncipio Octobris vsq ad finē Aprilis oībus decē diebus semel sumat de ea circa. ʒ.i.ʃ. q si de illa nō potestis habere.

De oppillatione toti' epatis. 36

Iste nobilis vir patit oppillatio nem in epate nō soluʒ quo ad cō cauum. s etiā in gibbo et nō ob stante q plurima ps humorum hoc facientiū sit frigida q appet quia durauerūt plib' et plib' mēsibus tamē in epate est mala ɔplexio calida q cognoscit quia sepe sentit inflāmationē in regione epa tis. et vrine sunt citrine et in ore ex reb' a sto macho ascēdentib' pcipit sepe amaritudinē et qn̄ vtebatur medicinis calidis pter stoma chum sentiebat inflāmationez in stomacho et qz nō obstāte q diu nō fuit bene dispositꝰ tn̄ habet rubediem in facie et vltra hoc pruritū in toto corpore valde mordicatiuū. Et ideo ponam hic regimen obseruandū i cura istius dispōnis et postea vsum rerum medicinaliuz et deus sit dator auxilij.

Pro dispōne aeris debet habitare came rā inter duo solaria cui' aer nō sit nimis cali d'imo tpamēto vicin' et ita nō nimis hūidus et caueat sibi q in camera sue habitatiōis nō sint vapores latrinaꝝ vel puluis reꝝ valde calefaciētiū sicut calix et vitriolū viride eris et cineres et similia et vniuersalr rerum putri daꝝ immo poti' hēat ibi redolētia et nō mul tū calida sicut poma et cortices citri et kerri.

Adhibeat diligentiam q omni die hēat beneficiū ventris et si nā nō respondet p isto tempore veris res melior esset comedere fer culum de extremitatibus luppuli bibendo bro dium siue sint cocte cuʒ carnibus siue cū oleo et aliquando in estate fercula de extremitati bus volubilis magna et si non haberet ista fa ciat clisteria communia. aut ante cibū sumat q̄titatem cicerū de aloe. aut in tempore esta tis sumat in mane. ʒ. iij. syrupi violati facti cū trina infusione violaꝝ iuxta dictum Me sue. aut cum infusione rosarum sumendo. ʒ. iij. de ea de qua dicam infra.

In cibis suis oportet habere maiorez di ligentiam qn̄ pter materiam calidam que quotidie multiplicatur et pter opillationes que p magna parte pendent ab humoribus frigidis hic sunt coniuncte intentiones contra rie et sunt eligendi temperati in complexione vel temperamento vicini generatiui sbtilis et boni sanguinis ad quādam frigiditatem le uem declinantis. et ideo cum suis carnib' vel ouis vel alijs cibis habentibus aliquid calidi tatis oʒ comiscere aliqua frigida que tamen sint aperitiua et cauendum est ab omnib' acu tis et salitis et grossis et viscosis.

Descendēdo igitur ad specialia debet co medere panem sufficienter fermētatū et mul tum bene coctū factū ex farina frumēti minu ti et hēat aliqd cōmixtū de suo minuto furfu re. et si ad omnes. x. lib. paste ponerentur. ʒ ij. masticis esset melius et comedatur remoto primo cortice post refrigerationez vsq ad q̄r tam diem.

Et omnino caueatur a pane azimo vl̄ non bene cocto.

Carnes quibus debet vti debent esse sbti les nō viscose et cocte cū apperitiuis infrigidā tibus sicut sunt seia mellonū et cucurbite et ci trulli que aliqualiter pistentur et ligentur in pecia alba et ponantur ad buliendū cū dictis carnib' aut coquere de lactucis aut de ēdiuia in eisdem carnibus aut de schariola et debent eē carnes aut puarum auium non aq̄ticaruʒ aut perdicum aut pulloꝝ aut caprettoꝝ aut vituloꝝ lactentiū et puorum sed carnes por coꝝ pter suam viscositatē et carnes agnoꝝ

esse carnes aut puarum auium nō aquatica
ru3 aut pdicū aut pulloꝝ aut capꝛettoꝝ aut
vitulorum lactentiū ⁊ puorū sed carnes por
corum ꝓpter suam viscositatē ⁊ carnes agno
rum ⁊ castratorum ꝓpter multā supfluitatē.
⁊ carnes magnoꝝ boū ꝓpter suam grossiciē
⁊ pipionū ⁊ anserꝝ ⁊ anatum ꝓpter grossiciē
⁊ caliditatem simul sunt dimittenda. ⁊ alie
carnes aquaticarum auium sunt mali nutri
menti ⁊ dimittantur interiora ⁊ capita ⁊ col
la ⁊ meliores sunt ptes anteriores dextri late
ris ex animalibus non nimiū macris neqꝫ co
actis pinguescere ⁊ sint ex istis animalibus
carnes macre potius elisse q̄ assate.
¶ Sanguis ⁊ lac ⁊ caseus dimittanť sed se
rū caprinū adueniēte Majo est sibi optima
medicina ⁊ oua tolerantur eis si sint recentia
⁊ gallinarum ⁊ paꝝ cocta sine albumine. ⁊
maxime si cū eis ponatur aliqd frigidū appe
ritiuum sicut parum aceti in brudeto vel in
frictilio valde molli.
¶ De granis pauca sunt sibi conuenientia
ꝓpter grossiciem nutrimēti eoꝝ sed tamen to
leratur far conditum cu3 lacte seminū cōium
⁊ ptisana ordei. sed victualia de pasta frumē
ti sicut lagane ⁊ pastili ⁊ similia ⁊ legumina
⁊ rizzum melius est q̄ dimittantur posset ta-
mē brodium ciceꝝ alborū si coquāt cū semi
nib9 frigidis assumi ⁊ silr robilie. ¶ De her
bis cōueniūt ei lactuca. scbariola endiuia cyco
rea. cicerbita. plātago. borago. buglossa. sca
biosa. spinachia ⁊ melius esset q̄ comederen
tur cocte sed caules ⁊ erucha ⁊ herbe ama-
re ⁊ valde acute dimittanť..
¶ De radicib9 cōuēit radix endiuie ⁊ radix
cycoree ⁊ raffani dimittātur pastinacha vo
siluestris ⁊ domestica ⁊ carotu3 tolerantur si
ñ comedātur in nimia quantitate radices ve
ro petrosilini etiam conueniunt si coquantur
cu3 herbis frigidis sicut spinargia ⁊ endiuia
⁊ lactuca.
¶ De fructibus melius est humidos dimit-
tere ŧ tñ pauca quantitas cereforu3 añ cibū
tolerať. sed medulla cucumeris ⁊ medulla ci
trulli ⁊ aliquid de mellonibus est cōueniens
non superhabundando in quantitate ⁊ citrā
guli ⁊ limones ⁊ granata muzza in tanta q̄n-
titate q̄ dent saporem sunt cōuenientes. psica
vero ⁊ pira ⁊ poma ⁊ grisomilla ⁊ dactili ⁊
citonia dimittantur penitus passule tamen
nō dulces. sed acetose vel stiptice dimittanť.
¶ Acrumina sicut alea ⁊ porri ⁊ spēs cepaꝝ
dimittantur
¶ De fructibus siccis cōueniunt amigdale ⁊
auellane ⁊ fistici sed dimittantur castanee ⁊
ficus ⁊ passule dulces ⁊ omnia vehementer
dulcia. ¶ De teneritatibus plantarum con-
ueniunt spargi ⁊ lupuli vt est dictū supra.
¶ De floribus caperes bene mūdificati a
sale cum aceto ⁊ pauco oleo toleranť.
¶ Sūma tamen regiminis cibi est in pane
pdicto ⁊ carnibus capꝛettorum ⁊ pulloꝝ. ⁊
pdicum ⁊ fasianorum iuuenum ⁊ puarū aui
um non aquaticarum ⁊ vitulorum lactentiū
puorum ⁊ potest tolerari castratorum annua
lium ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ piscib9 puis recentib9
⁊ squamosis ⁊ boni odoris ⁊ ferculis ex re-
bus supradictis dimittenť alia.
¶ Potus debet eē vinum albū clarum sbti-
le ⁊ nō multū stipticū sed aquosum pauce vi
nositatis ⁊ si esset potentius temperetur cum
aqua pluuiali vel de flumine ⁊ non multū bi
bat in tempore prandij sed potest bibere quā
do sentit se complete digessisse si molestať a
siti ⁊ dimittat omnino vina dulcia ⁊ grossa ⁊
multū nigra ¶ Dum est in hac dispositione
nullomodo moueať motu forti post comesti
onem neqꝫ fricetur neqꝫ ingrediatur loca ve
hementer calida. sed ieiuno stomacho exerce
atur exercitio leui non inflāmante sed lōgo.
¶ Sōpnus eius sit incipiendo duabus ho
ris post cibum de nocte cena precedente leui
sup latere sinistro non super dextro capite be
ne eleuato corpore bene cooperto ⁊ sufficit q̄
dormiat in die naturali inter sex ⁊ septe3 ho
ris. ¶ Caueat ab accidia ⁊ ira ⁊ nimia co
gitatōe. ⁊ vtatur temperato gaudio ⁊ hec de
regimine. ¶ Ueniēdo ad medicinalia opor

tet primo digerere materiam mixtam ex co
lera ⁊ flegmate colera .s. grossa . capiatur er
go his syrupus qui est solēnis. ℞. endiuie cy
coree epatice lupulorum fumiterre. añ . ʒ. i.
ordei. ʒ. ij . liquiricie allzelzengi capillorum
veneris recentium cuscute eupatorij dyan/
thos. añ. ʒ. vi. decoquantur in aqua sufficien
ti lento igne postea calentur ⁊ addatur aque
quarta pars eius de aceto albo. ⁊ coquat̄ lē
to igne vsq̧ ad ꝑfectionem syrupi cum libr̄. i
zuchari albi. ⁊ interim dum coquitur tenea
tur i eo in pecia reubarbari. optimi. ʒ. s. spi
ce. ꝫ. iiij. ꝯtritoꝝ grosso mō vsq̧ ad horā p/
fecte decoctōis ⁊ de hoc syrupo sumat in au/
rora. ʒ. ij. ꝑ vice cum. ʒ. ij. aque emulsionis
seminū cōium frigidoꝝ calidas ⁊ sumat. viij
vicibus. ¶ Sūpto syrupo sumat hanc me/
dicinam. ℞. aq̄ endiuie. ʒ. iiij. aq̄ allzelzengi
ʒ. i. reubarbari electi. ʒ. s. spice. ʒ. i . calefiat
aqua ⁊ infundat̄ reubarbaꝝ in ea cū spica ꝑ
octo horas postea colet̄ ⁊ potet̄ in mane ⁊ su
per dormiat ꝑ mediā horā. ¶ Facta hac pur
gatione vtat̄ postea ex interuallis. s. semel in
septimana istis pillulis. ℞. pillularuꝫ de reu
barbaro descriptōis ꝯ Mesue. ʒ. i. succi viola
rum aut succi rosaꝝ si violaꝝ nō inuenit̄ q̄/
tum sufficit ad incorporandū spēs fiant pillu
le. ⁊ sumat̄. ʒ. i. ꝑ vice i diluculo ⁊ sūt sine cu
stodia aliq̄. ¶ Itē māe omi q̄n nō sumit ali
qꝫ medicinā sumat vnū bonū coclear de isto
electuario. ℞. radicum cycoree. libr̄. i. herbe
Iue. libr̄. i. s. confice cum zucharo rubeo de
spumato incisis radicib⁹ coctis ⁊ pistata h/
ba Iua sicca fiat electuariū sumat circa. ʒ. i.
pro vice ieiuno stomacho tribus horis ante
cibū potest ēt min⁹ ꝑ vice sumē. ¶ In tpe
aūt valde calido sicut in estate si in māe ma
gis cupit bibere q̄ꝫ comedere bibat aq̄ꝫ endi
uie aq̄ celidonie aq̄ cycoree. añ. ʒ. i. s. ꝑ vice
ꝙ si magꝭ tolerat ꝯmedē suāt de hac mixta
℞. spēꝝ triū sandaloꝝ. ʒ. s. spēꝝ dyarodon
abbatꝭ. ⁊ spēꝝ rosate nouelle descriptōe nico
lai. añ. ʒ. ij. confice cum zucharo despumato ⁊
sumat. ʒ. s. ꝑ vice sup bibendo aliq̄d de aq̄

endiuie. ¶ Hic ē vn⁹ pot⁹ quo oporteret vti
i estate loco pillulaꝝ. ℞. aq̄. libr̄. xv. rosarū
rubeaꝝ exūgulataꝝ libr̄. v. ifūdant̄ rose i di
cta aq̄ ꝑ tres dies p⁹ea extrahātur ⁊ exꝑmā
tur ⁊ ifūdant̄ iteꝝ alie q̄nq̧ libr̄. rosaꝝ rube
arū ⁊ dimittant̄ ꝑ tres dies in eadē aq̄ ⁊ sic̄
etiā fiat 3ª vice p⁹ea exꝑmat̄ ⁊ ponat̄ aqua
in vase terreo vitreato cū ore stricto capiēte
tm̄ ⁊ mediū ⁊ addat̄ zuchari. libr̄. vij. s. ⁊ po
natur in cotto ad solē. ꝑ. xxx. dies ⁊ coopiat̄
⁊ postea reseruet̄ ⁊ sumant̄. ʒ. iiij. ꝑ vice bis i
septimana. ¶ Pro nūc facta prima purgati
one vadat ad stuffā ieiuno stōacho ⁊ ibi bal
neat se ꝑuo tpe ⁊ postea faciat poni vētosas
vsq̧ ad. xij. vel plures faciēdo fieri scharifi
catōes paꝝ ꝓfūdas ⁊ postea lauet se in aqua
⁊ recedat stati a stuffa. ¶ Itē p⁹ hāc vētosa
tōem oī mane q̄n surgit durāte scabie lauent̄
crura ⁊ coxe ⁊ brachia cum decoctōe blite ⁊
grumis seu lappacie acute ⁊ inungat̄ in sero
q̄n vadit dormitū cū isto vnguēto. ℞. olei ro
saꝝ succi apij succi rute vitelloꝝ oui terebēti
ne. añ. ʒ. i. vitrioli romani ⁊ alumis. añ. ʒ. i.
s. storacis liquide. ʒ. i. s. cere parū ⁊ fac vn
guētum molle inūgatur in sero iuxta ignē q̄n
vadit dormitū in locis vbi est scabies. ¶ Et
si predicta dimitteret ⁊ vellet vti alia ꝑserti
p⁹ principiū Maij. bonū eēt ꝙ sumēt oī ma
ne ꝺ sero capno. ʒ. viij. ꝑ vice i q̄b⁹ ifūderet̄
ꝺ sero seīs cuscute absinthij. añ. ʒ. ij. ⁊ bibat̄
calidū aut potest ēt sumē decoctōeꝫ capilloꝝ
veneris ⁊ cuscute ⁊ adiantos. añ. ʒ. ij. libr̄. i.
aque vsq̧ ad medietatꝭ. ꝯsūptōeꝫ ⁊ dulcoret̄
cū zucharo ꝑ vna vice. ¶ Deinde si ꝯsidere
tur si duricies illa que apparet circa epar ꝑ
visum supradictarum rerum remouetur vel
remāet ⁊ si aliq̄d remanet hinc ad vnū men
sem in mane ieiuno stomacho primo faciat
hanc vomentatianē cū spōgia lata ⁊ lōga q̄
titate panis in dextro latere īmediate iuxta
costas ⁊ fit hoc mō. ℞ . aq̄ endiuie aq̄ cyco
ree aq̄ scolopendrie aq̄ lupuloruꝫ. añ. libr̄. i.
absinthij sgnāti cuscute melleloti. añ. ʒ. i. bu
liāt simul lēto igne ꝑ octauā hore ⁊ p⁹ea ifū

dat̄ spongia supradicta in hac decoctōe ⁊ ex primatur ⁊ ponatur super loco dicto epatis ⁊ hoc fiat ter vel quater postea abstergat̄ sta tim ⁊ inungatur cū isto vnguento. ℞. olei vi olati. ℥. i. ß. olei. de amigdalis amaris ⁊ olei de lzeuri. an̄. ℥. ß. aceti. ℥. ij. cere albe squinā ti spodij. an̄. ℥. i. ⁊ fiat vnguentū quo inungat̄

¶ Q3 si vsq3 ad principiū Maij videret p seuerari illa duricies sumat hunc syrupum. ℞. excorcee endiuie siluestris mente. an̄. M. i. rosarum rubearum calami aromatici squi nanti. cuscute. lace. an̄. ℥. ß. decoquant̄ in libr̄ ij. aque vsq3 ad libr̄. i. ⁊ tunc addatur aceti. ℥. iij. zuchari. libr̄. ß. fiat syrupus ⁊ aromati zetur cum cortice molli fisticoꝝ ⁊ spicanardi

¶ Et sup loco ponat̄ hꝰmōi cerotū ¶ ℞. em plastri de melleloto. ℥. i. pinguedinis galline succi endiuie aceti. an̄. ℥. ij. buliant simul ad ignem quousq3 habeat formam ceroti ⁊ illō teneat super epar ¶ Item hoc tēpore su mat in mn̄e dyalace. ℥. i. ß. cū. ℥. quatuor aq̄ endiuie. ⁊ ista puto sufficere cum auxilio dei

¶ De debilitate digestiue epatis stomachi ⁊ intestinoꝝ a mala cōplōe frigida ⁊ humida facta pp fluxū sanguis ab emoroydibꝰ. 37

Nobilis ⁊ egregꝰ vir Johānes aluisius de placētia ex lōgo ⁊ su pfluo fluxu sāguis emoroydalis incidit malā cōplexionē frigidā ⁊ hūidā i toto ⁊ precipue in stōaco ⁊ epate ⁊ i itestinis ⁊ iō factꝰ est sine colore ⁊ in t̄mio ca zasie vix āmbulare poterat qn citissime pueni ret ad difficultatē anelitus ⁊ male digerebat cibos ⁊ grauabatur post assumptū cibū val de ⁊ steterat in hac dispōne plꝰ q̄ꝫ vno anno. Nūc aūt cū auxilio dei ⁊ debito regimīe ē re ductꝰ ad dispōem sibi cōsuetā vel q̄i in sanita te ⁊ iō petit cōsiliū in preseruatione ⁊ h̄ faciā adiuuāte deo incipiente a regimīe.

¶ Incipiēdo ab aere d3 hitar̄ i aer̄ claro tē dēte ad siccitatē cū leui caliditate ⁊ iō d3 ha bere camerā si potest aptā ad orientez vt aer rectificet̄ i mn̄e a sole ⁊ si minꝰ aptā ad septē trionē ⁊ calefiat cū igne si fuerit oportunū ⁊ caueat habitare in locis huidis sicut in terre no ⁊ in locis nō habentibꝰ euentationem ⁊ ca ueat a frigore forti extremitatum.

¶ In suis cibis regula necessaria est q̄ꝫ sumat non multum p vice sed illud q̄ꝫ sumit sit multi nutrimēti ⁊ facilis digōis ⁊ ad minꝰ comedat bis in die ⁊ cibi eiꝰ debēt eē sicut di cā infra. ¶ Panis suus bn̄ fermētatꝰ bn̄ co ctꝰ hn̄s aliquid de sale ⁊ mūdꝰ a cortice duro exteriori. ⁊ inter pmā ⁊ quartā diē ⁊ nō se multū impleat ex pane ⁊ sit ex optimo frum̄ to q̄ꝫ nō habuit putrefactōem aliquā. ⁊ hēat aliqd furfuris minuti cōmixtū. ¶ Carnes vo sue sint carnes pulloꝝ aut pdicū aut fasiano rū iuuenū aut pipionū volare incipiētiū vel turturꝝ vel puaꝝ auiū vel capretti vel vituli pui lactētiū vel castrati ānualis de mōte vel caprioli pui vel lepusculi aut siluestris porci iuuenilis caro rubea et reliq̄s carnes dimit tat nec comedat pinguedinez sed de pīguibꝰ aīalibꝰ pte macrā ⁊ ex latē dextro in pte āte riori ⁊ dimittat collū ⁊ caput ⁊ iteriora ⁊ sit i hyeme tpibꝰ frigidis mortue duabꝰ diebꝰ an̄ ⁊ ꝓpter debilitatē sue digestiue potiꝰ elisse q̄ꝫ asse. ¶ De piscibꝰ meliꝰ eēt nō comedē. ꝫ si comedant̄ sint pui boni odoris cōditi cū sa le ⁊ pipe hn̄tes squamas de libero mari vl̄ d̄ fluuio hn̄te fūdū sine sceno putrido. ¶ De ouis cōueniūt vitelli ouoꝝ gallinaꝝ recētis ⁊ nō multū cocti siue coquātur cū aq̄ siue i sar tagīe cū oleo ⁊ paucissimo aceto siue p fercu lis cū aliqbꝰ hbis odoriferis. Caseꝰ ⁊ lac me liꝰ est q̄ꝫ dimittant̄ oīo q̄ꝫ si comedunt̄ sumat̄ valde paꝝ ex eis. ¶ Legumia fūgi fructus crudi huidi herbe ⁊ radices dimittende sunt ⁊ silr̄ victualia de pasta. ⁊ si vult faciat fercu la cū vitellis ouoꝝ vl̄ cū mica panis ⁊ aliqn̄ cū boragine ⁊ spinagriis ⁊ buglossa ⁊ appone do feniculū ⁊ mētā ⁊ anetū vl̄ ysopū ⁊ thymū S3 fercula cū caseo nullomō sibi cōueniūt to lerant̄ de ordeo cū pipe ⁊ de rizzo ⁊ de milio vel de farre si coquant̄ in carnibꝰ pīguibꝰ bo nis ⁊ cōdiant̄ cū aromatibꝰ ⁊ aliqn̄ rape no uelle ⁊ bn̄ cocte cū carnibꝰ bonis pn̄t tolera

ri in pua q̄titate caules vo ⁊ blite dimittant Et ex fructib⁹ siccis potest cape ficus siccas pigues āte cibū ⁊ passulas sine arillis ⁊ gña pini magna ifusa pus i aq̄ calida p horam ⁊ postea exiccata ⁊ post cibū amigdale ⁊ auellane b ɔfecte cū zucharo ⁊ potest tollerari pirū coctū aut citoniū coctū i bono vino sī ɔdiātur cū aniso aut se. feniculi. ¶ Spargi nō sūt vtiles b loco eoꝝ sumātur lupuli extremitatis coꝝ. s. elisse ⁊ comeste cū sua decoctiōe aut sumātur caperes cū vino cocto ⁊ paucissio aceto. ¶ Potus eius sit vinū rubeū claꝝ subtile medie vinositatis puꝝ ⁊ bibat parū i prādio ⁊ i cena ⁊ illud paꝝ sorbendo ⁊ paulati3 ꝙ si vehemētia sitis eū molestauerit expectet q̄usꝙ cibus sit digest⁹ ⁊ tūc potest bibere vsꝙ ad ℥. iiij. vina autē acetosa vitet oīno vino autē veteri potēti potest aliq̄n vti paꝝ aū cibū cū aliq̄ ɔfectiōe de illis quas noiabim⁹ diligēter attēdat ad bn̄dū bn̄fitiū ventris ⁊ si a natura nō iuuat bonū ē ex intuallis facere clisteria i quib⁹ oīb⁹ ponēda sunt olea carminatiua ⁊ decoctiōes anisi ⁊ sēis aneti ⁊ carui aut cimini vl' leuistici ⁊ siliū ⁊ postea addat pulpa cassie ⁊ sal ⁊ oleu3 aut aneti aut rute. ɔuēiētius tū iuxta me eēt clistere hoc mō. ℞. rute aneti añ. M. i. sēis aneti ⁊ anisoꝝ ⁊ carui añ. ʒ. ij. ɔtūdāt grosso mō ⁊ buliāt cū libr. iij. aq ⁊. ℥. ix. olei vsꝙ ad toti⁹ aq̄ ɔsūptionem ⁊ colet ⁊ cū oleo fiat clistere. Couenit si cum decoctiōe supradicta ponatur. ℥. i. gerepigre cū. ℥. s. electuarij de bacillauri ⁊. ʒ. ij. salis ⁊. ℥. iij. olei anetini. ¶ Sompn⁹ ei⁹ debet eē i nocte ⁊ icipere p̄mo sup dextro latere deiñ vtē sup sinistrū ⁊ capite bn̄ eleuato ⁊ corpore bn̄ coopto ⁊ bn̄do puluinar ex bonis plumis iuxta stomacū ⁊ debet durare ad min⁹ septē horis i die nāli ⁊ si b potest facere i nocte meliusest demane añ cibū q̄ post prādiū ⁊ si post prandeū nō sit stati post cibū. ¶ Caueat sibi a tristicia ⁊ nimia cogitatiōe ⁊ ab vsu mulieꝝ q̄tū ē ei possibile. ¶ Debet vti exercitio añ cibū icipiēdo a leuiori ⁊ paulati3 trāseūdo ad forti⁹ q̄usꝙ btiat se calefieri ⁊ anelitū maifeste mutari ita paulatim assuefaciendo. ut possit ɔsue ri exercitia ⁊ p̄cipue faciat hoc i aere libero ut i rure nec negligat q̄m̄ ē radix sue sanitatis ⁊ hec sufficiāt de regie. ¶ Quātū ad vsū medicinaꝝ quia p isto āno ē multis vicib⁹ ⁊ sufficient purgat⁹ nō videt mihi ꝙ opteat eū capere purgatōe3 fortē vsꝙ ad autūpnū ⁊ fortassis vt ē visimile post illud tempus erit ita reductus ꝙ nō idigebit nisi regie corpoꝝ sanorum habūdātiū i huiditate cū leuissia declinatione ad frigus ⁊ ideo p tūc circa mediū octobris p̄mo capiet hunc syrupu3 ℞. oximellis ɔpositi ⁊ syrupi de eupatorio ⁊ mellis rosati collati. añ. ℥. s. detur i vice vna cū. ℥. iij. de coctiōis anisoꝝ feniculi liquiricie ⁊ dauci ⁊ sumat hūc syrupū sex vicib⁹ calidū i aurora ¶ Sumpto syrupo purget cū dyacitoniten solutiuo c⁹ descriptiōe3 ponā īfra. ⁊ sumat de eo dosim itegrā q̄ ibi ponā ⁊ obseruet regimē obseruādū in assūptiōe medicinaꝝ solutiuaꝝ ⁊ sequēti die ieiuno stōacho sumat aureū. i. de thyriaca optia cū. ℥. i. vini odoriferi ⁊ recipiat vnū leue clistere abstersiuum. ¶ In b tpe i̇mediō paulati dimittat ɔsuetudinem medicinaꝝ nisi sētiret se ḡuari. ⁊ nō sufficere abstinētiā tūc eni sumat vna hora añ diē. ʒ. i pillaꝝ stomaticaꝝ descriptione mesue b non sētiēdo ḡuitatē ad huc laudo ꝙ hic ad vnū mēsem sumat semel. ʒ. i. pillaꝝ de gera de octo rebus aut alefāginaꝝ ⁊ sumat i mane tribus horis añ cibū ⁊ sine mutatione diete ⁊ i tpe estatis nō sumat solutia ¶ Adueiente medio septēbris si emoroyde nullomodo sibi appiretur o3 ꝙ p̄mēdo se postq̄ egessit ⁊ an⁹ ē iuersatus fricet illa orificia venaꝝ emoroydaliū cū folijs ficus aut inungat cū lacte fic⁹ tocus ꝙ appiāt ⁊ in pluribus vicibus si egredit sanguis niger pmittat euacuari q̄usꝙ videat eē rubeum illum qui egerit ⁊ tc̄ si ɔstrigit p se bene ē si autē nō faciat epitemari locū cum bombice ifusā i vino rubeo decoctionis mirtilloꝝ ⁊ gallarū ꝙ si ilud nō sufficit distēpet i dicto vino de puluere trocisco ꝝ de carabe ita ꝙ sit ad modum vnguēti currētis ⁊ i il

lo madefaciat bombicem ⁊ ponat i ano quiſq;
ɔſtrigat̃ ⁊ ſimilē regulā ſuet ī vere nam oīo
da retētio iſti⁹ ſāguinis eēt ſibi piculoſa ¶ In
tpib⁹ autem frigidis bis ī menſe debet capere
ꝺ thyriaca mō ſupius dicto ſeptē horis aū ci
bū ⁊ cū vino ſubtili ¶ Et nō ſolū iſto anno
ſ; oī anno i vere de meſe marcij vtile ē ſibi fa
cere purgatioē; ſumēdo ſyrupū ſupraſcriptū
ſex vicib⁹ ⁊ poſtea ſolutiuū ſupraſcriptū
¶ Et exinteruallis qñ ſētiret ſe ḡuatū ſuie ſāgui-
nis multitudine cape de pillulis de gera modo ſu
praſcripto ¶ Optimū tñ eēt ei i tali caſu
abſtinere ⁊ dormire aut leuiſſime ambulare
lōgo tpe ieiuno ſtomacho ſi dormire nō poſſet
¶ Et quia eſt bonus comeſtor debet ſemel in
ſeptimana dimittere cenam aut bis excepto
tpe eſtatis in quo ſufficit ſibi dimittere me-
dietatem cene ¶ Et ſi caſus accidēt ꝙ alia
vice fluxus emoroydarꝫ ſupfluēt ita ꝙ emit
teret ſanguinē; rubeum ⁊ ſentiret genua debi
litari ⁊ nō ſufficerent ſibi remedia ſupradicta
eo caſu nō exſpectet ꝙ fiet diſcolorat⁹ pmo ſu
mat in mane oīi die .ʒ .ij. trifere minoris ex
arte feuanis deſcripta a meſue in antidotario
aut tantundem de electuario de ſcoria ferri po
ſito a raſi nono almanſoris in capitulo de flu
xu emoroydarꝫ ¶ Confectiones autem ſibi
ɔñtes quando ſentiret ſtomachum debilitari
ſunt ante cibum in tpe eſtatis dyarodon ab-
batis ¶ In tpibus mediocribus aromati-
cū roſatū; deſcriptione Gabrielis aut dyaci
namomum aut electuarium letificans almā-
ſoris de quibus ſufficiunt.ʒ.i.ſ.p vice in in-
troitu cibi ⁊ in tpe hyemis aromaticum ga
riofilatum dyacalamētū dyalibanum dya
trionpiperon ſimplex quodcunq; horꝫ fuerit
ſumat̃ de eo ante cibum q̃titas ſupradcā.
¶ Et poſt cibum dyacitoniten cum melle ⁊
aromatibus quo poteſt vti omni tpe excepta
eſtate ¶ Aromata autem quibus debet vti
in tpibus frigidis ſunt huiuſmodi. ℞ pipis
longi piperis albi aū .ʒ.i .galange.ʒ.ſ .car
damomi cinamomi croci.aū.ʒ.ij.fiat puluis
pro vtendo in ferculis. ¶ In temporibus
ꝺo nō frigidis ɔueniunt iſte ℞.cinamomi el
ecti.ʒ.ij.macis cardamomi aū.ʒ.ij.croci.ʒ.
i.fiat ſpecies ¶ Deſcriptio dyacitoniten ſo
lutiui ¶ ℞.ſucci citoniorum.lbr̃.iij.mellis
albi optimi bene diſpumati.libr̃.ij.turbit ele
cti .ʒ.iij.dyagridij .ʒ .iij.gallemuſchate ga-
riofolorꝫ ʒinʒiberis maſticis pipis longi cina
nomi nucis muſchate .aū.ʒ .ij confice omnia
ſimul ⁊ eſt pro .liiij .medecinis integris ita
ꝙ vna illarꝫ eſt doſis integra et erit circa.ʒ.i.
¶ Puto autem ipſum debere q̃tum poteſt
vacare regimini ⁊ paulatim ſe remouere ab
vſu medecinarū niſi cogat neceſſitas. ⁊ bene
habeat menti illud quod eſt dictu; ſibi ꝙ ha
bet facere ſi emoroyde non aperiuntur Et
quid habet facere ſi nimis fluerent quia illa
ɔſideratio non eſt ab eo q̃quomō dimittēda
¶ Et licet plurimis alijs rebus ſim vſus in
eiuſſanatōne quia deo duce nō eſt in diſpoſi
tione illa nec puto ꝙ ſupueniat ſi ſuauerit re
gimē dictu; ideo reliqua dimitto ⁊ hec ſuffici
ant cū laude creatoris. 33

¶ De ſupflua extenuatione rugitu ⁊ ſonitu.

Diſpoſitio hui⁹ nobilis viri domini
pciuallis de ianua ꝑpter q̃ intendo
principaliter ɔſulere ſibi ē ſupflua
extenuatio ⁊ patit̃ ipe fere continue rugitum
ſaltem ita ꝙ omni hora ɔprimendo ventrem
ꝑpe ſtomachu; in ſiniſtro latere ſentit̃ mani
feſte ſonitus ſatis ḡuis.
¶ Et cum hoc ex interuallis paucorꝫ dierꝫ acci
dit ſibi ꝙ egerit in die vna ſatis multū egeſti
onem ptim groſſam ptim ſubtilem ⁊ coloris
cinericij ex cui⁹ emiſſione alleuiat̃ ⁊ ſi come-
dat parūp habundantius ḡuat̃. ¶ Appeti-
tum autem habet ſatis bonum nec ſitit ⁊ vri
nas habet coloris pallearis cū ſpuma ⁊ ypo
ſtaſi diuulſa viſcoſa dormit ɔueniēt ⁊ ſpuit
ſatis. ⁊ iudicio meo eſt complexioīs natura
lis frigide ⁊ ſicce recte iuxta exemplum Aui
cēne prima pmi cū dixit ¶ Quod hui⁹ mōi
ɔplextione; habens generat humiditate; ex
traneam propter debilitatem digeſtiue ⁊ eſt
homo macer cui⁹ iuncture ſunt laſſe ⁊ vene

anguste timorosis leuis suauis ⁊ frigidus ta
ctu ⁊ est etatis annoꝝ circa .xxiiij. ¶ Ex qb⁹
patz in causis extenuationis esse p̄mo debili-
tatem digestiue stomachi ⁊ intestinorum a
ↄplexione frigida radicalit̄ sicca ⁊ accidenta
lit̄ humida ¶ Secundo debilitatem digesti
ue epatis ꝓpter ↄplexionem frigidam ⁊ hu-
midam accipit̄ cum p̄sentia flegmatice mate-
riei .tercio opillationes q̄ sunt ptim in epate
⁊ ptiz in strictis vijs post epar. Et quarto de-
bilitatem duarum virtutuz in alijs membris
scz attractiue ⁊ digestiue ¶ Ex qbus dilig̃
ti medico patet q̄ sint generales intentiōes ha
bende ¶ Sed ego omissis disputationibus
ꝓpt̄ breuitatem dabo ↄsilium in regimine vi
te ⁊ postea in vsu medicinaꝝ inuocato diuio
auxilio ⁊ poterit prudens medic⁹ ↄsiderare
quomodo ex ↄiectura artificiali indicatione
sumpta a tenuitate ⁊ per ↄsequens modo q̄-
dam ianitōnis ⁊ a presentia materie ⁊ p ↄn̄s
repletione mala ⁊ a virtutuz dictarum debili
tate ⁊ mala ↄplexione humida accidentali
⁊ sicca naturali videatur mihi ptim vni ptim
alteri tribuendū ¶ Intelligēdo q̄ malā ↄplex
tionem siccam naturalem non intelligo cōtrac
tam a p̄ncipijs generationis quia in h̄ dubito
ꝫ illam que sequitur elementarem membroꝝ
ↄpositionez ¶ Incipiam⁹ ergo ab aere in q̄
oportet cauere omnem excellentiam quousq̄
videatur superflua accidentalis humiditas
ꝓpt̄ exeūtia ⁊ postea ↄuēit ei aer ad aliqualē
tendens humiditatem quousq̄ resumatur pa
rūper sine excellētia in actiuis nisi in leuissima
caliditate ⁊ debet esse clarus mundus a sordi
bus a malo vapore fumo non ventosus ⁊ in
estate tp̄e̅ eius caliditas cuz ramis salicis aut
vitis ⁊ debet cauere a tollerantia nimie frigidi
tatis extremorum ⁊ nimie caliditatis declinan
do tamen ad aliq̄lem caliditatem ⁊ facta ali-
quali leue purgatione vt dicaz infra ↄueniret
ei in mane ↄpleta digestione p̄ma ⁊ imediate
secunda balneari i aq̄ calida dulci decoctionis
pauce camomille caliditate nō multū exceden
te ⁊ ibi tam diu morari q̄ extremitates digito
rum tumescant aliq̄tulū ⁊ non expectet q̄us
q̄ detumescant ⁊ postea statim egredi anteq̄
sudet ⁊ se tergē ⁊ pauco tp̄e interueniente come
dere ¶ Exercitio oportet eum vti non mul
to ꝫ suaui quousq̄ incipiant extrema calefieri
⁊ sit exercitium ambulationis in locis tēpati
aeris ⁊ maxime liberi in rure ⁊ caueat nimie
tatem exercitij. Potest tamen facere in mane
post emissionem egestionum fieri sibi fricatio
nes ad crura ⁊ coxas ⁊ nates ⁊ spatulas ⁊
ventrem ⁊ pect⁹ ⁊ caput ⁊ brachia cū mandi
li leui q̄usq̄ calefiant ista loca ⁊ parumper fi-
ant tumida ⁊ vitet omnimodam q̄etam.
¶ In cibis eius oportet q̄ sint humidi actu facil̄
digestionis ⁊ boni nutrimenti ⁊ ad leuem ca
liditatem tendentis ⁊ humiditatem ⁊ dati in
tāta q̄ntitate q̄ medic⁹ pcipiat ipos bn̄ digeri
⁊ vices aut integre cibationis aut ptializ mi
nuerent̄ s̄m q̄ potest digerere ita q̄ nullomō
secundum cibum sumat ante ↄplementum di
gestiōis p̄mi cibi ⁊ nō sint viscosi neq̄ grossi.
¶ Descendendo ad particularia debet panē
assumere ex optima farina frumenti mundi
ab alijs g̃nis ⁊ sit bene pistus ⁊ bene fermenta
tus ⁊ bene coctus ⁊ habeat ↄiunctuz aliquid
minuti furfuris ⁊ salis. ¶ Et caueat panes
oppositi modi neq̄ comedat̄ calidus vt venit
a furno .neq̄ transacta die tercia ¶ Et non sit
ex frumento duro grosso sicut cicilie. ¶ Car
nes autem sint sicut carnes puaꝝ auium pul
loꝝ p̄dicum faxianoꝝ ⁊ columboꝝ volare i
cipientium ⁊ turturuz iuuenilium ⁊ edorum ⁊
castrati annualis de monte ⁊ quandoq̄ vitu
loꝝ lactentium puoꝝ ⁊ reliquas carnes meli
us esset dimittere ⁊ sint de pte dextra ptis an
terioris animalis derelictis interioribus ⁊ ca
pite ⁊ collo ⁊ sit ꝓprie ps illa que vocat̄ ma
cra siue caro rubea ⁊ non pars valde pinguis
vel mixta cum pinguedine ex animalibus sa
nis nutritis in aere libero mediocrit̄ pīguib⁹
⁊ non sit caro animalium sanguinatoꝝ aut
stantium in carceribus ⁊ melius est q̄usq̄ sit
fortior q̄ sint elisse nisi essēt auicule pue haꝝ
tamen auiculaꝝ ossa nō comedant̄ neq̄ etiā

pulloꝝ ¶ Vitelli ouoꝝ recentium ex gallis
sunt ꝯuenientes non multum cocti ymo tenel
li qualitercunqꝫ coq̄t̃ ⁊ si fieret frictilium ex eis
cum bono oleo oliuaꝝ ⁊ pauco aceti q̄ttitate
ꝙ esset valde tenellum ꝑ aliquibus vicibus
nõ ĩ ꝯueniret. ꝟ oua dura ⁊ nõ recentia ⁊ oua
alioꝝ animalium dimittant̃. ¶ Pisces indi
cio meo melius esset non comedere ꝟ si come
dant̃ sit pui squamosi de libero mari vl̃ de flu
uio currente super arena vl̃ lapidibus. ⁊ ꝯdi
ant̃ cum modico pipe ⁊ paucissima aceti q̄tti
tate vl̃ coq̄t̃ in vino ⁊ pisces magnos aut sine
squamis aut de stagnis aut non boni odoris
dimittat penit⁹ ¶ Pro nunc omnibus pen
satis puto ꝙ sit melius dimittere lac ⁊ caseũ
secundum omnem modum. sitamen rugitus
ille cessasset non negauissem lac asine post le-
uem purgatiouem debito modo ⁊ tẽpe.
¶ Victualia depasta sic̃ lagãe tartocle ⁊ pa
stilli. ⁊ similia ⁊ frumentũ coctum dimittant̃
omnino ⁊ similit̃ omnia ligumina ⁊ millium
⁊ panicum ⁊ risum ⁊ omnia g̃na nisi ordeũ
⁊ brodium cicerum quibus potest aliq̄n vti.
Sed ꝑ ferculis eius potest vti pane bullito
vel vitellis ouoꝝ vel amigdalato cum zucha
ro vel herbis quibusdam sicut boragine bu
glossa feniculo endiuia ꝯiuncta cũ aliqb⁹ cali
dis. cicorea cicerbita cũ mente vl̃ petrosilino
vel macedonico vel aliquibus talibus simili
bus. Alias autem herbas sicut lactucam ⁊
bletas ⁊ eruch∂am. ⁊ portulacam ⁊ sinapi ⁊
nasturtium ⁊ amaras herbas dimittat ex di
uersis causis nisi tempore estatis in vehmen-
tib⁹ caloribus vteretur pauca lactuca cocta
¶ De radicib⁹ dimittat. alea porros cepas
raffanos rappas ⁊ nappones ⁊ pastinachas.
Sꝫ potest vti radice apij aut petrosilini aut
feniculi spargi aut yrigi. sumẽdo eaꝝ decocti
ones cum carnib⁹ vel ptissana ordei vel alijs
cibis ¶ De fructib⁹ ꝯueniunt ei ficus recẽtes
bene mature non tamen in multa q̄ttitate ⁊ fic⁹
sicce si comedant̃ cum nucibus aut cũ amigda
lis ante cibum ⁊ g̃na pini ⁊ fistici ꝟ post cibuꝫ
potest vti amigdalis cum zucharo ⁊ q̄busdã
auellanis assatis cũ zucharo ⁊ tollerat̃ aliqd
de piro cocto vel de citonio cum aniso superi⁹
vel feniculo ⁊ alij fruct⁹ tam sicci q̄ȝ huidi ex
diuersis causis dimittant̃ intelligendo mello
nes ⁊ cucurbitas ⁊ mellongenes. ⁊ similia in
numero fructuum. ¶ Fungi ⁊ tubera omnia
dimittant̃. ¶ Et in vna mense non comedat
diuersa cibaria q̄ttũ pl⁹ est ei possibile ꝙ si sit
diuersa p̃mittat mollia aut ventrem leniẽtia.
¶ Potus eius debet esse vinum album ptici
pans leuissima dulcedine q̊usqꝫ videat̃ aper-
tas esse opillationis ¶ Sed postea sit vinum
rubeum ⁊ claꝝ aliqualit̃ dulce ⁊ nisi sit mul
tum potens non oportet aquam cõmisceri ⁊
cũ cibo suo nõ bibat multũ imo p̃cise tm̃ q̄ttũ
ad cibum putat sufficẽ ꝯmiscẽdũ. ꝙ si remãse
rit sitis ꝯpleta p̃ma digestiõe potest aliquid
bibere. ¶ Sompn⁹ ei⁹ sit in camera bñ clau
sa tpati aeris ĩ bono lecto capite bene eleuato
⁊ corpore bene coopto ⁊ sup latere sinistro vt
plurimũ ⁊ incipiat saltem duab⁹ horis post
cenam ⁊ sit in nocte vel in mane ante terciam
⁊ caueat somprium diurnum ⁊ sup vacuita
tem ⁊ sup nimiam repletionem. ¶ Euacua-
tiones egestionum ꝯueniunt ei si sint secun-
dum suum cursuꝫ naturalem semel in die ad
minus ⁊ quando natura non respondet fiant
clisteria cum decoctione anisorum ⁊ seminis
aneti ⁊ similium rerum carminantiũ cuꝫ. ℥. ſ.
gerepigre pulpe cassiemell̃ rosati colati. añ. ℥
i. ſ. olei anetini. ℥. iij. ¶ Caueat sibi ab ira
tristicia accidia sollicitudine cogitatione plu
rima dolore ⁊ vsu venereoruꝫ. ¶ Descenden
do ad medicinalia non obstante sua macilen
tia quia mala ꝯplexio stomachi ⁊ epatis ei⁹
salteꝫ fouetur a materia flegmatica. videtur
mihi ꝙ debeat leuiter purgari nunc cum erit
ianue sumendo primo syrupum h̃ modo. ℞
mellis rosati colati. ℥. iiij. distemperetur cum
hac decoctione. ℞. anisorum ꝯtusorum. ʒ. ij.
passularum. ℥. ſ. liquiricie. ʒ. iij. masticis. ʒ. i.
ſ. fac buliri in libr̃. i. ſ. aque lento igne quo
usqꝫ redeat ad terciam parteꝫ ⁊ erit decoctio
ꝑ duabus vicibus queadmodum syrupus ⁊

si oportet clarificetur. ¶ Sumpto syrupo purgetur cum hac medicina Re. reubarbari electi. ʒ. ij. spice. ℈. i. infundantur in decoctione simili decoctione syrupi remota mastice per mediam diem. Postea coletur et in colatura addatur turbit electi. ʒ. ß. zinziberis. ℈. ß. et fiat medicina que iudicio meo est valde levis. Quod si presenti medico turbit esset suspectum propter virtutem extenuativam detur infusio. ʒ. ij. ß. reubarbari in dicta decoctione cum suo correctivo et iterum si propter extenuationem videatur potius utendum blanditivo regimine presertim propter supervenientem estatem capiat syrupum predictum. xv. diebus et omnibus duobus diebus semel faciat clistere in quo bulliverit semina carminativa sicut daucus et anisum et ciminum et semen aneti et similia dimittendo vehementer acria cum ordeo et radice malvavisci et in colatura ponatur pulpa cas. et gera pigra ana. ʒ. vi. cum. ʒ. ß. electuarij de baccis lauri et oleo anetino. ʒ. iij. et ita transeat loco purgationis sumendo contussum eodem tempore et dimittendo cibos duros et postea paulatim redeundo ad cibos qui sumuntur in forma solida levis tamen digestionis deinde ad cibos sanorum paulatim.

¶ Videtur autem mihi quod omni die tribus horis ante cenam quando sumit in mane syrupum vel aliam medicinam sumatur de tyriaca posita a Galieno circa. ʒ. ij. pro vice cum pauco vino aromatico cuius est hec compositio Re. pulpe passularum sine corticibus et arillis ʒ. xxv. croci. ʒ. i. calami aromatici. ʒ. ij. bdellij iudaici. ʒ. ij. ß. cinamomi. ʒ. ij. squinanti. ʒ. ij ß. cas. lignee. ʒ. ß. spice. ʒ. iij. mirre. ʒ. iij. terebentine. ʒ. iiij. aspalti limati vel pulverizati. ʒ i. mellis despumati optimi. ʒ. xvi. vini quantum sufficit ad incorporandum omnia adinvicem in forma electuarij. et sit vinum clarum odoriferum subtile aurei coloris.

¶ Item quando ingreditur prandium videtur mihi quod melius est ei presertim post. xv. dies in quibus erit aut purgatus aut clisterizatus modo supradicto. In introitu prandij sumat ʒ. i. huius electuarij Re. dyalpoliticon cuius descriptio habetur a Galieno in regimento sanitatis. ʒ. iiij. dyacalamenti. ʒ. ij. misce. hec enim adiuvant digestionem adiuvant expulsivam et faciunt transire cibum ad membra. et cum hoc carminant ventositatem.

¶ Cum autem transiverit tempus vrimensis oportebit uti rebus restaurativis in quibus in estate non sit nisi temperamentum. et ideo hic describam aliqua partim potabilia et partim comestibilia.

¶ Incipiendo a potabilibus fiat ista aqua ℞. limachiarum quantitatem quantum vis et ponantur in aqua quousque egrediantur a cortice suo et abscindantur intestina earum. et postea laventur cum aqua et cinere et sale renovendo lavaturam sex vicibus. deinde ponantur in elembico et distillentur in vase duplici et de illa aqua detur in mane tribus horis ante cibum et similiter in sero. ʒ. iij. pro vice cum. ʒ. ß. cinamomi.

¶ Similem aquam possumus facere ex carnibus tortucarum nemoralium: preparando eas modo predicto et similiter ex sanguine porci cum dimittitur prima pars currere et similiter ultima et accipiatur media et postea distillatur et similem aquam possumus facere ex carne edi et precipue de parte anteriori et ex carne pullorum. ¶ Notandum tamen quod aqua ex carne edi et pullorum melior ad nutriendum est que fit per decoctionem in vase duplici sive elembico. Sed ex limachijs. et tortucijs et sanguine porci est melior facta per elembicum et possunt dari iste aque simplices cum cinamomo ut dictum est et possunt permisceri utiliter cum hoc syrupo ℞. corticum citri macis. ana. ʒ. i. ß. aque buglosse. libr. i. infundantur species in aqua. et dimittantur per diem et postea parumper buliant. et colletur aqua et addatur zuchari albi quantum sufficit

⁊ fiat syrupus ⁊ cum. ℥.iiij. vnius de aquis
predictis misceātur dicti syrupi.℥.i.ß.

¶ Potus regalis ꝯfortatiuus epatis ⁊ stōachi
⁊ apitiuus oppillationum ⁊ multi nutrimē-
ti fit hoc modo. ℞.alicuius aquaruꝫ predic
tarum sed in estate est melioꝛ aqua limachia
rum ⁊ in tempoꝛibus nō calidis pꝛo eo aque
carnium edi vel caponis ⁊ sit aqua libr̄.i.et
vini racesij aut vernecij nō multū grossi ß cla
ri ⁊ zuchari libr̄.ß. ⁊ in hyeme mellis dispu
mati.℥. viij.agitentur bene simul ⁊ incoꝛpo
rentur. ⁊ postea colentur ī sacculo in quo po
nantur iste species Recipe cinamomi macis
an̄.ʒ.i. cardamomi ligni aloes an̄.ʒ.ß. lima
ture acuum que sint sine erugine.ʒ.ij. ponat
hic puluis in fundo sacculi aut misceatur pꝛi
mo cum pꝛedicto vino ⁊ aqua. ⁊ postea cole
tur quousqꝫ sit bene clarum ⁊ de isto potu su
mantur.℥.iij.in mane ⁊.iij.in sero tribus ho
ris ante cibum.

¶ Electuaria autem restauratiua ⁊ si fiant
aliquando cum carnibus limachiarum ⁊ cū
carnibus toꝛtucarum mihi tamen magis pla
cent in nostro casu pluribus respectibus . si
sint de carne edi vel de carne caponis ⁊ max
ime caponis iuuenis. Et quia compositiōes
sunt vsuales. ⁊ in estate opoꝛtet habere parū
de aromatibꝰ ⁊ in tempoꝛibus frigidis mul
tum nō laboꝛo in scribendo quia facile reperi
et a singularibus medicis Janue existentibꝰ
de quibus loco dyaspoliticon sumāt ante ci
bum statim.℥.i.pꝛo vice.

¶ Potus quasi pure medicinalis ⁊ bonus
est iste Re . passulaꝝ dulcium libr̄.ij.aque
libr̄.viij. ⁊ dimittatur stare ita per mediam
diem ⁊ buliat lento igne vsqꝫ ad medietatis
consumptionem.Deinde ℞. scoꝛie ferri pul
uerizate libr̄.i.zuchari.℥.iij.oꝛigani.℥.ij.im
ponātur ista cum pꝛecedentibus dum feruēt
deinde remoueatur ab igne ⁊ dimittatur du
abus vel tribus diebus. Postea coletur ⁊ re
seruetur ⁊ bibatur quatuoꝛ hoꝛis ante cibuꝫ
de ea quantitas.ʒ.iij.pro vice solum in ma-
ne quando aliud nō sumit.

¶ Et vtatur post cibum confectionibus que
fiunt hoc modo Re.fisticoꝝ amigdalarum
dulcium mundatarum sissami ⁊ granoꝛum
pini mundatoꝛum an̄.℥.iij. pistentur bene ⁊
cum zucharo sufficienti fiat confectio in moꝛ
sellis in tempoꝛe estatis vel conficiantur cuꝫ
melle dispumato in tempoꝛe hyemis ⁊ su-
matur quantitas.℥.i.pꝛo vice ⁊ superbibat
parum vini.

¶ Quod si hec nō suffecerint in mane p̄mo
fricetur fricationibꝰ rubificantibus cū pāno
linio nouo velociter ⁊ foꝛtiter ⁊ cito dimitta
tur fricatio quando scilicet membꝛa rubent
deinde postea exercitetur exercitio suaui am
bulando ⁊ cum redierit domum ingrediatur
aquam calidam parumper moꝛdicantem ⁊
velociter egrediatur ⁊ inungatur coꝛpus eiꝰ
oleo sissamino deinde postea induat se ⁊ co
medat.

¶ Quod si hec nō suffecerint fiat foꝛma de
panno linea nouo ꝓm similitudinem sui coꝛ
poꝛis a collo infra ita ꝙ possit extendi tota
⁊ postea claudi circa coꝛpus ⁊ brachia ⁊ co
xas ⁊ crura ac si esset homo totaliter indutꝰ
illa veste tangente carnem per totum. ⁊ tunc
in mane post fricationem paulo ante dictam
habeatur iste pānus super quo toto sit exten
sa pix ad modum ceroti subtilis : ⁊ calefiat
ad ignem ita vt incipiat pix eliquari. deīde
circuꝫ ponatur coꝛpoꝛi toti statim post frica
tiones ⁊ circumuoluatur sibi clauus aliqua
⁊ quiescat quousqꝫ pix sit coagulata. ⁊ tunc
etiam pannus piceatus remoueatur veloci
ter ⁊ nō teneatur nisi tanto tempoꝛe quantuꝫ
percipit medicus requiri ad rubificandum
membꝛuꝫ ⁊ eo remoto induat se ⁊ comedat
⁊ ita fiat omni die. Et hic est modus faciliꝛ
piceandi extenuatos.

¶ Et est bonum ꝙ poꝛtet ante stomachū ⁊
ventrē hꝰmodi saccalū Re.cimat̄e scarleti ⁊

plumarum minutarum ana. ʒ. ij. gario. calami aromatici ciperi rosarum mēte sicce corticū citri foliorum rute ana. ʒ. iij. galie muschate. ʒ. ij. origani ʒ. i. fac puluerem et de isto fiat sacculus latus ab ylio ad ylium et longus a furcula stomachi vsque ad ossa pectinis et teneatur in die sub vestibus iuxta carnem et in nocte fassiet.

¶ Scripsi plurima sed puto quod debitum regimen vite sumendo pro nunc saltem per vnū mensem cibos faciles digestionis sicut pullos stusos vel vitellos ouorum et non sumendo multam cibi quantitatem vt facile digerant et sumendo syrupum supradictum et faciendo clisteria reducetur sine pluri maxime quare confido in dimissione solicitudinis studij et in alacritate cum qua ministrabit tota familia. et nō minus in permutatione aeris cum Auic. dicat in septima quarti in capitulo de cura extenuationis. De permutatio aeris et aque et de numero eorum que oportet obseruare quoniam extenuatio fortasse est propter eorum causam. Et hoc deo auxiliante ista pro nunc sufficiant.

¶ De debilitate digestiue stomachi et tarditate descēsus cibi propter materiam flegmaticam.

39

Iste nobilis iuuenis annorū xxiiij. vel circa patit debilitatem digestiue stomachi: et tarditatem descensus cibi propter materiam flegmaticam partim ibibitam partim natantē in stomacho quam pro parte etiā a capite cōmunicatur. et per hoc sepe sentit gurgulationes et dolores extensiuos circa partem stomachi et ventris et non habet fortem appetitum cibi. In reliquis nō videtur esse lesus notabiliter satis prosper et boni coloris et mediocris habitudinis.

¶ Ponam igitur consilium vite et medicinarum iuxta petita ab eo implorato diuino auxilio dimitto ibi regimen sex rerum nō naturaliū sed si vis recurre ad consilium. D. Johannis Alexij de placentia.

¶ In ista parte hyemis vsque ad principium Martij primo cum erit domi eligendo diem nō multi frigoris capiat in mane istas pillulas Rx. pillularum fetidarum. ʒ. s. reubarbari ℈. i. spice. ℈. s. reficiantur pillule cum aqua buglosse et sumantur omnes in vice vna hora xij. et superdormiat vsque ad. xiiij. si potest aut saltem vsque ad illam horam quiescat in lecto sed post decimam quartam horam nō dormiat siue ante dormiuerit siue nō et hora. xvij. bibat. ʒ. vi. aque calide cum. ʒ. i. zuch. rubei et prandeat. xviij. hora cum dimidia et tota die et nocte caueat vehementer a frigore.

¶ Sequenti die faciat vnum clistere lauatiuum cum aqua ordei. et. ʒ. ij. mellis rosati colati et vno vitello oui et aliquantulo salis.

¶ Item bis in septimana aut saltem semel recipiat vnum clistere cum decoctione dauci carui cimini et ordei et blitarum et quatuor ficuum siccarum pinguium incisarum et sit decoctio circa libr. ij. et addatur ghiere pigre. ʒ i. olei anetini. ʒ. iij. salis quantum sufficit.

¶ Item in introitu prandij sumat. ʒ. i. aromatici gariofilati descripti a Mesue in antidotario et similiter in principio cene.

¶ Item post diem pillularum in sequenti mane quinque horis ante cibum sumat. ʒ. ij. boni metridati cum. ʒ. i. boni vini odoriferi.

¶ Item adueniente vere circa principium Marcij vel parum post si frigora essent fortia capiat hunc syrupum sex diebus omni mane calidū ita tempestiue quod sentiat stomachum vacuum ab esterno cibo et possit dormire postea per horam vnam vel quiescere in lecto hic est syrupus Rx. seccaniabi de hei sin oximellis squillitici ana. ʒ. s. mellis rosati colati. ʒ. i. decoctionis anisorum et passularum cum pauco masticis quantum sufficit ad bn̄ distemperādum et sumatur pro vna vice istud et omni mane tantundem vsque ad dies sex.

¶ Sumpto syrupo sequēti mane sumat has pillulas vna hora ante diem et supdormiat per horā Rx. pillularum cochiarum fetidarum et ag

gatiuarũ añ.ȝ.i.reficiant cum aqua feniculi ꝛ obseruet hac die bonã custodiã sicut fit in vsu medicinaꝝ ꝛ expectet prãdium.vij.horis post assumptionem pillulaꝝ.ꝛ lauatiuū sumat in capite.v.horaꝝ ꝛ sequenti die faciat clistere lauatiuum ꝛ sumat.ȝ.ij.metridati quinqȝ horis añ prandium.

¶ In reliqs tempibus presertim vsqȝ ad totum Maij bonum est semel in.xv.diebus sumat in mane.ȝ.i.haꝝ pillularum. ℞. pulueris de octo rebus.ȝ.ij.agarici.ȝ.i.s.salisgẽme ȝ.s. reũbarbari electi ad põdus oium aloes subrubei ꝛ lucidi ꝛ puri.ȝ.s.pistentur ꝛ fiãt pillule ꝛ ꝯficiantur cum vino odorifero ꝛ sũt sine custodia. ¶ Et bonũ est ꝙ hoc etiam tẽpore faciat clisteria bis in septimana aut saltem semel vsqȝ ad mediũ Maij cum decoctione supradicta. Sed loco gerepigre ponatur gerepigre ꝛ pulpe caſ.añ.ȝ.s.ꝛ loco olĩ anetini ponatur oleũ cõmune ꝛ sal vt ibi.

¶ Et vtaᷣ hoc tpe aromatico rosato descriptiõe Gabrielis sicut prius vtebatur aromatico gariofilato. Item tam in hyeme q̃ in vere ꝯuenit ꝙ vtatur in ferculis suis istis speciebus Re.pipis nigri ꝛ pipis albi ꝛ eligantur bene ponderosa ꝛ plena piperis longi nõ putrefacti añ.ȝ.s. ȝizibeř.optimi nõ infecti in aq̃ marina sed albi nõ tardati ꝓpri saporis.ȝ.i.s.galãgi cinamõi añ.ȝ.s.croci.ȝ.ij.pistentᷣ ꝛ misceantᷣ insiř ꝛ nõ oportet ꝙ sint multũ trita ¶ Item bonuȝ est ꝙ in hijs tẽporibus frigidis teneat de die ꝛ de nocte sacculuȝ ex hijs pulueribꝰ Re.mẽte absinthij calami aromatici ciperi rosaꝝ garof.corallorꝝ rubeorꝝ añ. ȝ.ij.cimatura scarletti.M.i.insuantᷣ in pãno lini lato ꝛ longo p vnum palmum.

¶ Adueniẽte medio Mayo nõ vtaᷣ amplius pillulis nisi necessitas vrgeat vsqȝ ad totũ Augustũ.sed dȝ frequẽtare clisteria bis in septimana ꝛ fuit cum decoctione ordei ꝛ blitarum ꝛ anisorꝝ ꝛ cum.ȝ.i.pulpe caſ. ꝛ.ȝ.iij. olei ꝛ sale ꝛ habeat menti ꝙ clisteria dicta superius in regimine si natura nõ rñdet cum beneficio ventris sunt multũ vtilia non minus istis que nũc sũt scripta.

¶ Et in hoc tẽpore estatis vtaᷣ minori quãtitate aromatum q̃ prius aut dimittat ea si fiat se calefieri.ꝛ loco aromatici rosati vtatur dyarodon abbatis ante cibum.ꝛ sit studium plus in comedẽdo parum pro vice. ꝛ de rebus facilis digestionis q̃ in sumẽdo medicinas vel ꝯfectiones.

¶ Adueniente autem septembri cum remittitᷣ calor in aliqua die pluuiosa sumat in aurora.ȝ.i.s.pillaꝝ suprascriptaꝝ in quibꝰ ponitur reubarbaꝝ ꝛ postea circa.xx. diem capiat sex vicibus syrupum quem dixi capiẽt in mense marcij ꝛ purgeᷣ capiendo pillas agrigatiuas cochias ꝛ fetidas vt ibi dixi ꝛ incipiat vti aromatico rosato vsqȝ ad tẽpus hyemis in quo tempore si sentit se plenum vtaᷣ illis pillis in quibus ponitᷣ reubarbaꝝ bis ĩ mense et omnibus.x.diebus sumat semel.ȝ. ij.metridati.v.horis ante prandium.

¶ Et omnibus temporibus excepta estate est sibi ꝯueniens post cibum dyacitoniten sumere ȝ.s.quod sit factum h modo. ℞.succi citoniorꝝ mellis dispumati.añ.libř.iij.aceti boni.libř.ij.coquentᷣ simul cuȝ facilitate deponẽdo spumaȝ semper ꝛ cum habuerit spissitudinem debitam pmittaᷣ aliq̃tulum refrigerari ꝛ tũc addaᷣ pipis lõgi ȝiȝi.cinamõi añ.ȝ.i. garꝝ.ligni aloes añ.ȝ.s.galãge croci añ.ȝ.ij

¶ In oĩbꝰ ẽt tpibꝰ frigidis ꝯuẽit q̃nqȝ ieiũo stomacho radix vna ȝiȝi.ꝯditi cũ pauco vino potẽti pcipue si pceſſerit purgatio ꝛ siłr dyagalanga. ¶ Neqȝ dȝ negligẽ saltẽ bis ĩ septiãna masticare de mane.x.g̃na masticis cũ g̃nis.iij.pipis p modicã horã spuẽdo flegma ꝙ vẽit ad os.ꝛ abluẽ sibi os de mane q̃n surgit a lecto cũ aqua vitis nõ degluttiendo.

¶ Et puto cũ vsu istaꝝ rerũ ꝙ ad hoc deducetᷣ vt nõ sit sibi necessariũ in reliqs ãnis nisi purgare se seł vel bis in ṽe.s.ꝛ autũpno.ꝛ ex magnis iteruallis cape de illis pillulis de reubarbaro.ꝛ pcipue si ꝓpter errores quos iuuenes sepe faciunt ꝯtingeret ꝙ sentiret se grauatuȝ in stomacho ꝛ ipe poterit cũ senserit se

meli⁹ hr̃e paulati; dimittere medicialia ⁊ re
ducere se ad regimẽ de quatuor reb⁹ quas si
bi memorabo etiã nũc. pͥma est q̄ bene se ex
erceat ieiuno stomacho ⁊ paulati se ad hoc
assuefaciat. Scđa est comedere cibos facilis
digõnis. ⁊ nõ tñ ꝓ vice qui remaneãt reliq̄
famis. Tertia est tenere bñ largũ ventrez cũ
clisteri. Quarta est habitare bonũ aerẽ q̃to
sibi magis est possibile ⁊ quia Rauẽne est. ⁊
aer est grossus q corrũpit digestionẽ venarũ
vtat̃ vinis ad subtilitatẽ tẽdentib⁹ boni odo
ris ⁊ nõ dulcib⁹. Et hec ꝓ nũc sufficiãt.

¶ De vomitu acetoso. emigranea. stupore.
calculo renali emorroyde. 40

Iste nobilis vir Sicul⁹ patitur
quinq̄ dispões inter alias ꝓ qui
bus petit ꝯsiliu;. pͥma est q̄ leui
errore facto in cibo sentit aceto
sitatẽ in stomacho ⁊ supuenit si
bi vomitus pͥmo fleugmatis acetosi in color̃
albo ⁊ sapore ita acetoso q̄ stupefacit dentes
⁊ postea aliq̃n colere amare. ⁊ postea vomi-
tum rei obscure tendẽtis ad colorẽ mori celsi
nõ bene maturi cui⁹ saporẽ dicit esse sicut rei
cõbuste ⁊ puto q̄ nescit bene exprimẽ ꝫ q̄ sit
sapor mixtus ex pauco acuto ⁊ pontico. Se
cũda dispõ est emigranea eueniẽs ei dũ sto-
machus grauat̃ que p vomitũ sedat̃. Tertia
dispõ est stupor pedum vsq̄ ad genua ⁊ ma
nuũ vsq̄ ad aliq̄ ptem brachij ita vt fere nõ
sentiat nisi fortissima obiecta. sed i motu lic;
sit lesus nõ tamen est tñ. Quarta dispõ est
q̄ in eo sepe gñatur lapis in renib⁹. Quinta
dispõ est q̄ habet emorroydas grossas veru
cales ⁊ cũ dolore. ⁊ iste dispões sunt antique
⁊ ego puto ex dictis q̄ multiplicatio humo-
ris melãcolici in epate suo est radicalis cau-
sa ⁊ stuporis ꝓpter opillationẽ in neruis ma
nuũ ⁊ pedũ longiquoꝝ a fonte caloris ⁊ emi
granee ⁊ emorroidaꝝ ⁊ nõ est dubiũ q̄ etiã
lapidis. ⁊ ideo cũ petit ꝯsilium scribam inuo
cato diuino auxilio.

¶ Aer sue habitatiõis sit clarus sbtilis vici
nus tẽperamento in caliditate ꝫ hũidus ita
q̄ in tpibus siccis irroretur camera cũ aqua
⁊ habitet potius iferiora q̃ supiora. Sed ca
ueat a grosso ⁊ obscuro ⁊ fetido ⁊ caueat ve
hementiã frigoris ⁊ nimiũ caloris excessum.
⁊ si ponantur odores pomoꝝ ⁊ corticũ citri.
⁊ florum delectabiliũ erit vtilius.

¶ Exercitet̃ in mane ieiuno stomacho exer
citio ambulandi p loca delectabilia nõ tamẽ
ita exerceatur q̄ multũ laboret sed oimodã
quietem dimittat. ¶ In cibis vero debet ca
uere a rebus acutis sicut synapi ⁊ zinziber ⁊
piper ⁊ allea ⁊ cepe ⁊ porri ⁊ vina valde po
tentia antiqua ⁊ a sale ⁊ a rebus vehemẽter
salitis. ⁊ a rebus acribus vehementꝫ acetosi
tatis. ⁊ a rebus põticis. sed sit ꝯtentus dulci
bus non vehementꝫ dulcedinis ⁊ insipido ⁊
vnctuoso ⁊ similiter debet cauere a reb⁹ gros
si nutrimenti. ⁊ a rebus ventosis ⁊ difficilis
digõnis quare pticulariter sumẽdi sunt cibi
quos dicã statim. ¶ Sit eius panis ex op-
tima farina minuti ⁊ albi frumenti mundi a
reb⁹ extraneis ⁊ maxĩe a lolio ãni sui ⁊ bene
mũda a furfure ꝯfect⁹ cũ aq̃ pluuiali vel cur
rente bñ pist⁹ bñ fermẽtat⁹ ⁊ sufficiẽter deco
ctus int̃ pͥmã ⁊ tertiã diẽ. ⁊ nõ comedat̃ cali
dus sic̃ a furno portat̃ ⁊ sit sine sale. Reliq̄s
aũt panes sic̃ opirũ ⁊ azimũ uel ex macula
to frumto vl̃ ex milio aut ex alijs granis pe
nit⁹ dimittat. ¶ Carnes eius debẽt eẽ hũide
⁊ facilis digõis subtilis nutrimẽti sic̃ pulloꝝ
⁊ auiculaꝝ degentiũ in arborib⁹ ⁊ agnoru;
⁊ castratoꝝ ãnualiu; ⁊ vituloꝝ lactẽtiu; par
uorũ. ⁊ dimittant̃ carnes oẽs vetẽs cuiuscũ
q̄ generis ⁊ oẽs carnes multũ grossi nutrimẽ
ti sic̃ iuuencoꝝ ⁊ hircoꝝ ⁊ porcoꝝ ⁊ oẽs car
nes siluestres maxĩe leporis ⁊ capreoli ⁊ cer
ui. ꝫ fasiana femia ⁊ iuuenis ⁊ pdices iuue
nes ⁊ qsqlle iuuẽcule pͥsertiz si habeãt satis ꝯ̃
pinguedie possũt tollerari. ⁊ silr̃ dimittantur
oẽs carnes multu; calide sicut est pcipue ca
ro anatis ⁊ postea caro anseris ⁊ caro colũ
bi ⁊ dimittantur merl⁹ ⁊ similes ꝓpter gros
siciẽ sui nutimẽti. turtures aũt iuuẽcule ⁊ me
diocriter pigues ꝯceduut ⁊ silr̃ dimttãt̃ epa

ta ⁊ oia interiora excepto epate pulli ⁊ meli
us est vt comedātur elissate ⁊ assate sūt meli
ores frixis. ¶ De piscib⁹ sūt ei ꝯueniētes pi
sces boni odoris ⁊ boni saporis hn̄tes carnes
fragiles ⁊ debēt hr̄e has ꝯditōes. ꝑma ē ꝙ ha
beant squamas pp cui⁹ defectū dꝫ fugē ang-
uillas ⁊ murenas ⁊ lāpredas ⁊ palamitas ⁊
pasceres ⁊ tūnos ⁊ sturiones ⁊ siles. ¶ Scōa
ꝯditio ꝙ sint pui pp cui⁹ defectū dimittātur
magne tenche ⁊ magni lucij vel carpane ⁊ si
miles. Tertia ꝯditō ꝙ sint de libero mari aut
de fluuio currēte ꝫ nō de stagno neqꝫ de valli
bus ꝯ lacu vō nō sūt ita boni ꝫ vbi habuerit
iter currētem fluuiū ⁊ fundū nō scenosū tolle
rant. Quare pōt sumē de aq̄ dulci thimalos
strigias varones auellanas agones lucios ⁊
etiā trutas. tence aūt ⁊ carpane ⁊ psici vt pl'i
muꝫ ⁊ scardue ⁊ trigij meli⁹ est ꝙ dimittant
⁊ comedātur elissi cū aqua ⁊ vino ī aliq̄tulo
aceti. Scd de mari meliores sūt barbones q̄
alias vocātur ⁊ aurate ⁊ varolli ⁊ menule ⁊
sardones ⁊ achioe ⁊ ceffali ⁊ rōbi ⁊ corni ⁊
spinole ⁊ siles nisi capiāt in sterqliueis ciuita
tū. cācri gāberi ⁊ oē genus ostracoꝝ sic con-
che ⁊ cappe ⁊ vmbelici penit⁹ dimittātur.
¶ Oē gen⁹ fungoꝝ ⁊ tuberū ē penit⁹ dimit
tendū. ¶ De gnis vō ꝯueniūt far ⁊ ordeum
bn̄ cocta ⁊ rizū tolleratur si sit bn̄ coctuꝫ cum
bonis carnib⁹ piguibus alr̄ nō: ꝫ cicera ⁊ fa
be ⁊ faseoli ⁊ pisa ⁊ cicercule ⁊ robilia siue sic
ca siue recētia dimittāt. ⁊ silr̄ miliū ⁊ panicū
⁊ sup oia lentes. ¶ Caseū meli⁹ eēt oino di
mittere ꝫ si comedatur sit piguis ⁊ recēs cuꝫ
pauco sale ⁊ in pauca q̄titate. reliquū auteꝫ
penit⁹ dimittat. ¶ De herbis tpe estatis cō
uenit endiuia cicorea ⁊ qn̄ nō bn̄ dormit lactu
ca ⁊ oi tpe vti pōt boragie buglossa spiachijs
cicerbita ⁊ tenello feniculo ⁊ folijs rapūzillo
ruꝫ ⁊ mellissa siue citronella. ꝫ apiuꝫ ⁊ petro
sillū ⁊ macedonicū dimittat ꝑpter ꝓuocatio
nem ⁊ maiorana ⁊ scinsibruꝫ ⁊ mēta ⁊ serpil
lum ⁊ mētastrū ⁊ origanū. qꝛ pticipāt acuita
te ⁊ oēs herbas amaras dꝫ dimittē ⁊ caules
⁊ capucios ⁊ blitas: quare ex eis gn̄atur me
lācolicus humor ⁊ eruchā qꝛ corrumpit san
guieꝫ ⁊ sinapi ⁊ nasturciuꝫ pp cās dcās ꝑus
⁊ silr̄ dimittat tallos plantaꝝ sicut tenerita
tes vitiū ⁊ spagos ⁊ talia q̄ aliqn̄ comedūt.
¶ Radices quib⁹ vtimur in cibis debent
dimitti sic radix petrosilini pastinaca ⁊ dau
cus ⁊ carotuꝫ qꝛ ꝓuocāt vrinā ⁊ acuēdo sub
tile ⁊ dimittēdo grossū ⁊ rape ⁊ napones qꝛ
grossi nutrimēti ⁊ raffani pp cām sup⁹ dcāꝫ
⁊ silr̄ allea ⁊ porri ⁊ omne genus cepaꝝ.
¶ De fructibus ꝯcedunt ei vue recētes bene
mature ⁊ passule ⁊ ceresa ⁊ pruna nō tamen
in multa quātitate ⁊ poma cocta ⁊ pira post
alios cibos ⁊ granata dulcia ⁊ citōia ꝯfecta
⁊ psica sicca ⁊ humida. ꝫ ficus sicce denegan
tur ei ⁊ nespilo ⁊ sorba ⁊ corna ⁊ castanee. ꝫ
auellane ⁊ amigdale ⁊ phistici tollerant. ⁊ si
militer grana pini ⁊ mellōes nō in m'lta quā
titate ⁊ medulle citrulli ⁊ angurie nō multuꝫ
excedēdo in quātitate ⁊ cucurbite decocte cū
bonis carnib⁹ in estate ⁊ dimittant oino mel
lōgene. ¶ Vitelli aūt ouoꝝ gallinaꝝ ⁊ etiā
ouū totuꝫ dū sunt recētes ⁊ tremuli ꝯcedun
tur ei imo ꝯueniūt ꝫ multuꝫ cocta qualitercū
ꝙ denegant. ¶ Victualia de pasta si sint fer
mētata ⁊ liqda sicut fermētuꝫ ⁊ siles ꝯcedun
tur aliqn̄ ꝫ nō in ea q̄titate ꝙ faciāt cadē in
opillatiōes. ꝫ macharoni ⁊ guochi ⁊ lagane
grosse ⁊ tartocle ⁊ silia dimittant. ¶ Et oio
diligentissimū adhibeat studiū ꝑ in comedē
do res hūidas. scōo ꝙ sint facil' digōis. Ter
tio ꝙ sint in quātitate qua bn̄ digerant nā qn̄
sentiret cibuꝫ corrūpi in stōacho dꝫ sbito vo
mere ⁊ null'o mō retinere ꝙ si hoc nō est ei pos
sibile dormiat ⁊ qescat bn̄ coopt⁹ donec senti
at stomachū vacuū. ⁊ tūc pmisso clisteri leni
tiuo sumat cibū. Quarta ꝯditō est ꝙ nō sūat
2dm cibū nisi digesto ꝑ. Quito ꝙ nō sumat in
tāta q̄titate ꝙ nō sentiat in stomacho graui
tatē nꝫ eructaatōeꝫ. Vltio ꝙ sint tāte q̄titat'.
⁊ talis q̄litatis ꝙ sufficiāt ad ipm nutriēduꝫ.
¶ Pot⁹ aūt ei⁹ dꝫ eē vinū albū clarū medie
viositatis pmixtū aliq̄liter cū aq̄ cocta ⁊ po-
tet sufficienter caueat tamē a superfluitate.

vina vero grossa ⁊ nigra ⁊ turbida.⁊ mustū
nō tñ purificatū ⁊ vina multū potētia dimit/
tat penitus ¶ Debet dormire in camera tpa
ti aeris ⁊ sufficit sibi sōpnus sex horaꝝ cū di
midia in die nāli ⁊ meliꝰ est ꝙ dormiat in no
cte incipiēdo adminꝰ duabꝰ horis post cenaꝫ
⁊ dormiat sup altero lateruꝫ bñ cooptus.
¶ Optet ꝙ studeat in faciēdo vomitū ⁊ bo
nū eēt bis in mēse ꝓ nūc comedēdo priꝰ bo/
nas carnes pigues ⁊ recētes.⁊ bene salitas ⁊
ferculū pigue ⁊ bibēdo vinum dulce ⁊ postq̄
comederit festināter ⁊ gulose ⁊ multū biberit
bibat.ʒ.iiij.oximellis simplicis cū.ʒ.iiij.aque
tepide.⁊ postea īponat pēnaꝫ in guttur ⁊ faci
at ꝙ vomat oīno ⁊ exq̄site quo facto lauet si
bi faciē ⁊ os cū aqua frigida ⁊ pauco aceto.
⁊ bonū esset ꝙ interī dum vomit hēet fassia/
tos oculos suppositis duabus pilis mollibꝰ
de bōbice.⁊ post vomitū nō comedat neq̄ bi
bat nisi habeat fortē famē.Et de isto vomitu
singulā faciat ꝯsiderationē quia est de melio
ribus rebus.⁊ si nō posset vomē faciat bulire
semen raffani aut radicē cū sufficiēti aqua .⁊
postea colet ⁊ īposito pauco zuch. vel melle
bibat post cibū.⁊ postea vomat ⁊ istū modū
vomēdi obseruet vsq̄ ꝑ totū mēseꝫ septēbris
ꝓximi futuri.⁊ qñ comedit post vomitū co/
medat pullū nō magnū assatū ⁊ ꝑparatum cuꝫ
aliq̄ sapore sibi delectabili ⁊ nō multuꝫ come
dat neq̄ multū bibat.⁊ nō optet illo sero alr
cenare.⁊ q2 nō hꝫ bñficiū vētris facilit in di
ebus in q̄bus nō vomit dꝫ comedē fercula d
spinachijs in ꝑncipio vel de brodio cauliū vl
de vrticis vel comedē extremitates lupulloꝝ
⁊ bibē brodiū eoꝝ vel.M.i. volubilis mag
ne coctū cū bono brodio aut si hec nō sufficiāt
capiat añ cibū.ʒ.ʃ. pulpe casſ.vel.ʒ.i.d ya
prunis nō solutiui vel degluciat q̄titatē auel/
lane cū cortice de terebētina aut faciat clistē
si pōt ¶ Sed pillulas in q̄bus ponit aloes dꝫ
euitare nisi sit ibi bdelliū ¶ Caueat a tristicia
ira nimia cogitatōe ⁊ dolore ⁊ a venereis q̄tū
potest.Et hoc de regimie.

¶ Quantū ad medicialia debet in ve purga
ri hoc mō.s. in ꝑncipio May ꝑ capiat hunc
sy.octo vicibꝰ Re. oximellis sq̄llitici sy.de
bissantı. mell rosati colati añ.ʒ.v. aq̄ buglos
se.ʒ.iiij. clarificenē ⁊ aromatizenē cū pauco
cinamomo.⁊ est ꝓ vna vice sumaē calidꝰ in
diluculo ⁊ sup dormiat ¶ Sūpto sy.viij.vi
cibus.capiat hāc medicinam Re.polipodij
epithimi añ.ʒ.i. lapidis armeni loti fm artē
Mesue in caplō ꝓprio.ʒ.ʃ.mirabolanoꝝ ke
buloꝝ ⁊ indoꝝ añ.ǧ.xxviiij.sticados.ʒ.ij.⁊
ꝫ.i.ꝯficiāt pillule cū oximelle ⁊ dent ei de eis
ʒ.i.ʃ.vna hora añ diē ⁊ stati post ipas potet
libr.ʃ.aque lactis caprini.¶ Et oī mēse vel
saltē oibus.xl.diebꝰ purget semel cū dcīs pil
lulis addēdo in q̄titate vl minuēdo fm ꝙ ex
ꝑma vice pcepit eē optunū ⁊ sumāt cū custo
dia dbita.⁊ ꝑmittēdo lauatiū cū aqua ordei
⁊ zuch.añ prādiū p horā aut cū alia medicia
descriptı. ¶ In tpibꝰ aūt intmedijs sumat
oī mane in ꝑncipio aurore ieiuno stōacho.ʒ.
iij.hꝰ trifere.⁊ si pōt supdormiat Re.mira/
bolanoꝝ kebuloꝝ idoꝝ ⁊ belliricoꝝ añ.ʒ.i.
thimi optimi.ʒ.ij.pulueris gerepigre.ʒ.ʃ.cō
fice cū melle emblicoꝝ.i.cū melle cocto ⁊ de/
spūato ⁊ dcoctōe ēblicoꝝ.⁊ si vꝫ ꝙ cū vsu isti
us trifere nimis fluēt vēter sūat minoreꝫ q̄tita
tē ꝓ vice ⁊ si tedēt eū ista cape ꝯtinue dimit/
tat ꝓ aliq̄bꝰ diebꝰ ⁊ faciat clisteria si nō hꝫ
bñficiū vētris. ¶ Et ad hāc itentōeꝫ euacuā
di ꝯueniunt masticatoria ex mastice ⁊ staffisa
gria ¶ Et si ꝯtigēt ꝙ dictā triferā abhorreret
pōt bibē loco eiꝰ ī māe aq̄ lactis capni circa
ʒ.viij.ī q̄ bulierit paꝝ.ʒ.ʃ.epytimi vl paꝝ
minꝰ ⁊ pꝰea coleē ⁊ dulcoreē cū zucharo ⁊ bi
baē tepida in mane.

¶ Et ad eandē intentiōeꝫ ꝯfert bibere circa
libr.i.de brodio galli vetusti dcrepiti cocti cū
sale indo ⁊ polipodio ⁊ ysopo ⁊ blitis ⁊ car/
damomi.¶ Iterū Rx.folliculoꝝ sene libr.v
musti albi dulcis libr.cc.īfundatur sene in ꝑ
dicto musto ⁊ ibi remaneat ꝑ tres mēses ⁊ pꝰ
tres mēses bibat ī mane in aurora circa libr
ʃ.ꝑdicti vini cū.ʒ.ij.aque buglosse.

¶ Et pp illā lapidosaꝫ dispōem ꝯuenit sibi

oi septimana semel bibē.ʒ.v. aq̄ distillatōis paritarie aut aq̄ distillatōis flox genestre aut comedē semel i.xx.dieb⁹.xxx.nucleos psicorū mūdatos a cortice suo.aut bibere.ʒ.i.florū sambuci siccox cum.ʒ.ij.vini albi sbtilis attēdendo q̄ ad hāc rē plimū ɔfert vsus vomit⁹ ꝛ rerū lenificantiū ventrē ꝛ solutiax ꝛ regiminis supscripti ¶ Sȝ p illo stupore non optet nimis violēta localia tentare qm̄ vt est dictū in pncipio putandū est cām eē mliam. ꝛ facile adurit.ꝫ debēt apponi mollificātia sbtiliātia apiētia sicut est inūctio cū oleo de lxeiri aut cū oleo de lilijs albis.aut cū pinguedīe anatis aut ad plus cū oleo vulpino ꝛ piguedine vulpis ꝛ simlr balnea vl lotiōes ad manus ꝛ pedes debēt fieri pseuerant ꝛ lōgo tpe cū decoctōe aneti aut melleloti aut althee aut fenu.gre.aut se.lini.aut catuli piguis iuuenis aut cū decoctiōe vulpis caliditate actuali nō excedente modū.ꝛ ista fiāt.s.vnctiōes ꝛ alia localia de mane ieiuno stomacho.ꝛ p stupore hic q̄tuȝ ad vlīa regimē vite ꝛ euacuatōes sapradcē cū istis pticularib⁹ debēt sufficē saltē ad illud adiutoriū q̄ pōt facere medicina nō ponendo ipm̄ in piculo.

¶ Pro emorroidib⁹ factis purgatiōib⁹ videtur postea si vene exuberāt.ꝛ tunc optēt p̄ flobothomare saluacellā de manu dextra fm vtutl ɔstantiā ꝛ interpositis dieb⁹ flobothomare saphenā deide vngē locū cū oleo de se. lini p.viij.dies.ɔsequent cū oleo de crisomil p alios.viij.dies. Qȝ si nō sufficit ꝛ nō videtur melioratio iuungatur cū eleo cōi in cuius vna libra cocti fuerint.xxx.scarabei vsq̄ ad ɔsumptionem tertie ptis.ꝛ hoc p.viij.vel.x. dies. Qȝ si ista nō sufficiāt recipiatur aqua q̄ diuiditur aurū ab argēto ꝛ ponatur in vase vitreo grosso ꝛ fiāt pecie de sindone de grana fm q̄titatem ꝛ figurā emorroyde illi⁹ q̄ intēdunt destruere ꝛ intīgatur in dicta aqua ꝛ bene postea excuciatur capiēdo cū molliculis ꝛ supponatur emorroydi quē intendūt ɔsumer ꝛ ibi stricte ligetur ut nō moueatur.ꝛ sequēti die supponatur butirū ad remouendā crustā ꝛ ita fiat ex interuallis quousq̄ ɔsumatur totū sed caueantur caustica in illis emorroydib⁹ q̄ sūt vsus iteriora.ꝛ postq̄ ɔsumpta est caro sufficient ponantur ɔsolidātia. ita tm̄ ut vna dimittatur apta vel causticata.

¶ Illa emigranea nō vr̄ trahē multū ad se curā.qȝ nō durat nisi durāte passiōe stōachi ꝛ iō nō curo multū i ea laborare.ꝫ tm̄ cū superuenerit cū g̃uitate stōachi p̄ vomat p̄misso clisteri deiñ si hec ñ sufficiāt purget i crasti⁹ cū pillul'idis vl cū pillul' supscriptl.q̄ sumunt loco medicīe pncipal'.Et qȝ vr̄ mihi q̄ i isto viro olb⁹ ɔpēsatl.nō debem⁹ fortiōa facē dimitto illa q̄ sūt efficatiora pp suox nocumētoruȝ timorē sperās in altissimo q̄ medicialit ista sufficiūt ¶ De ill' vo suis vlcerib⁹ pedū ꝛ manuū nihil scribo.qm̄ puto q̄ p mūdificātia ꝛ exiccātia sufficient curabūtur.ꝛ ipē hȝ ea in ɔsilio sui cyrurgici.Et hec sufficiūt ꝛc.

¶ De vlcere in vesica. 41

41 Iste nobilis patitur vlcus in vesica a tribus annis citra cuȝ mictu multe saniei ꝛ videtur mihi q̄ debeat vti regimine infrascripto ꝛ deus sit dator auxilij regimen sex rerū nō naturaliū require in consilio magno facto pro Magnifico domino Conrado ð marchionibus de caretto.

¶ Volendo experiri si possumus habere integram curam sumpta medicina supius scripta faciat omni mane p octo dies clistere cū libr.i.olei purissimi ꝛ sit de optimo q̄ inuenitur ꝛ i capite viij.dierum.℞.olei dulcissimi libr.v.ʒ.pulueris rubei q̄ ego sibi dabo.ʒ. viij.ʒ.misceat bene inuicem.ꝛ diuidat in. xij.ptes equales ꝛ omni die sumat vnā pteȝ calidā in potu viij.hora ꝛ postea iaceat in lecto ꝛ ñ comedat nec bibat vsq̄ ad horā.xvi transactam ꝛ tunc surgat ꝛ comodat moderate de pullo vel de capretto vel vitulo valō puo elixo ꝛ bibat aquam ordei in cuius vno bocali bulliuerit.ʒ.ij.mellis bene dispumando ¶ Et insero aut non cenet aut sufficiat sibi sumere duo oua sorbilia cum albumine.

⁊ cū toto ita q̄ hora octaua quādo debet bi/bere oleū cum pulue stomachꝰ sit oīno vacuꝰ a cibo. Et si videt q̄ in capite. xij. dieꝝ vrīa sit facta clarior ⁊ dolor mior in mingendo recipiat iterū aliis. xij. diebus simili mō. ⁊ hoc tēpore nō laboret. ⁊ quia iste puluis cū oleo aliquādo stringit ventrē ⁊ aliquādo facit fluxū si faciet fluxū nō curet aliud facere. Si vero stringet ventrem faciat clistere cū libꝛ. i. olei dulcissimi sine aliqua alia additiōe. naꝫ ego p dei grām cū hac medicina fui liberatus ab hac egritudie. ¶ Item si nō liberatur sequatur regimē tamen suprascriptū ⁊ in autūpno semel ⁊ in vere semel capiat mediciam ⁊ sy. suprascriptū. ¶ Et sepe añ cibum vtat̄ isto electuario lenitiuo circa. ℥. s. vel parum plus ℞. prunoꝝ numero. l. sebesten iuiubaꝝ añ. numero. xxx. tamaridoꝝ. ℥. iiij. sene polipodij cartami añ. ℥. s. mirabolanoꝝ citrinoꝛuꝫ ℥. i. semis malue semis althee passulaꝝ añ. ℥ i. s. psilij. ℥. i. s. fac buliri oīa in libꝛ. vi. aque vsq̄ ad medietatis ↄsumptionē lento ignē. postea oīa fricentur manibꝰ ⁊ colet̄ ⁊ bene exp̄matur ⁊ in colatura ponat̄ violaꝝ quātuꝫ capere pōt. ⁊ fiat q̄ stet calida absq̄ ablutione sex horis. postea iterū coletur ⁊ exprimat̄ ⁊ addatur pulpe cas̄. recent] ⁊ bone libꝛ. i. sy. violati facti s̄m descriptionē Mesue cum trina ifusione violaꝝ. ℥. vi. lact]. semis papaueris albi medulle seminū cōmuniuꝫ frigidoꝛuꝫ bene pistate añ. ℥. iij. misceant̄ bñ ⁊ reducant̄ oīa ad ignē ⁊ buliat quousq̄ habeat formaꝫ electuarij ⁊ reseruetur in vase vitreato bene opturato. ¶ Et quia aliquādo supueniunt dolores fortes in hijs tpibus vtat̄ clisterijs oi die bis fact]. cum libꝛ. i. olei ꝓ vice aut fact]. cum decoctiōe radicū maluauisci ⁊ pauco olo ⁊ vno vitello oui absq̄ sale.

¶ De mane v̄o in tēpore hoꝝ doloꝝ ꝓ duobus vel tribus diebuꝫ ꝓ mitigatiōe hoꝝ dolorū pōt sumere. ℥. iij. huius syrupi pro vice. ℞. folioꝝ lactuce cycoree endiuie mercurial' añ. M. i. capitū papaueris mediocris quātitatis numero. xij. opij pōdus ḡnoꝝ quatuor ordei violaꝝ ḡnoꝝ alkakengi añ. ℥. i. infundantur oīa ista ↄtussa grosso mō in aque calide libꝛ. iij. ⁊ ita maneāt tribus diebꝰ. postea buliāt lento igne vsq̄ ad medietatis ↄsumptionē. colet̄ ⁊ exp̄mat̄ ⁊ colature addat̄ zuch. libꝛ. i. ⁊ fiat syrupꝰ sufficient̄ coctꝰ. Et qñ datur in potu ↄstempetur cū equali q̄titate ifusionis ⁊ emulsionis semis papaueris albi.

¶ Et si dolor tam fortis eēt q̄ hic sy. nō sufficeret sumātur de mane. ↄ. iiij. trociscoꝝ alkakengi descriptiōe Mesue in quibus ponitur opium. Aut recipiat. ℥. s. huius electuarij. ℞. seiuꝫ coiuꝫ frigidoꝝ mūdatoꝝ. ℥. iij. ḡnorum alkakengi. ℥. iij. trociscoꝝ alka zengi. ℥ iij. sy. de papauere libꝛ. i. s. ⁊ pōt sumere secure vsq̄ ad. ℥. i. ⁊ quando sumit aliq̄d de istis medicamībus sicut sy. vel trociscos aut electuariū in quo ponit̄ opium sumat ieiuno stomacho. ⁊ post illud ieiunet̄ q̄nq̄ horis ⁊ non sumat̄ nisi ꝓpter necessitatē neq̄ sumat̄ nimis frequenter. ⁊ vtat̄ clisterijs sup̄dictis.

¶ Itē i tpe in quo dolores nō sunt ita fortes vtat̄ sepissime multa ligricia ita q̄ habeat sp de ea in ore. ⁊ bibat de mane aut. ℥. iij. aque distillatiōis ḡnoꝛuꝫ alkakēgi. aut tñdem aque distillatiōis caude equine aut sumat de mane ieiuno stomacho. ℥. iij. aut. iiij. lact]. caprini recent̄ extracti ab vbere cū. ℥. ij. mellis aut zuchari.

¶ De vlcere vesice.

Spectabilis domina thadea pꝰ partū ↄpleti fetus sexta die abortiuit ⁊ cum parum mūdificaret̄ mēstruis secutū ē apostema magnū in musculis ventris eius ⁊ facta ⁊ apta magna exitura cessauit febris sed ipsa incidit fluxum vrine multū ex renū calefactiōe cum ardore ⁊ factuꝫ est vlcus in vijs vrine ⁊ ꝓpter dolores ↄmota mā facta est febris incipiens hora. xxij. cum leui frigore sequēte. ⁊ non forti calore. ⁊ post in nocte hora sexta superuenit frigus fortius ⁊ secutus est calor intensior vrina est restricta dolor in mictu est remissior consueto sanies que mingit̄ in vice

vna est cōmuniter ad q̄titatem fabe albe. ⁊ equalis ⁊ iaȝ quatuoꝛ mēsibus preteritis nō est menstruata ⁊ male se habet ad oblatiōes ⁊ peius ad medicinas ¶ Casuȝ in hac sub stantia scriptum habeo a solempni doctore.

¶ Mihi tamen dubium remanet quales fe bres fuerunt ante apostema ventris. secundo cuiusmodi febres sunt ille. que sunt excitate ꝑpter angustiā mingendi. tertio si putat pn̄s doctoꝛ alicuius specialis membri. vt capitis vel epatis vel stomachi dispositionē. esse in causa aggregandi materias hoꝛuȝ morboꝝ vel solum ꝙ in venis totius aggregate fuerūt materie tempoꝛe pregnationis vel post par tum ¶ Audio tamen ab vno famulo ꝙ hec domina de quarto in quartum affligitur ma gis in medijs tamen tempoꝛibus non mondi ficatur. et ideo scribaȝ distinctius ꝑ cura vl ceris dimittendo in discretione venerabilis medici assistentis siqua essent ꝑpter febreȝ vl' dubium nimie ꝓuocationis vrine non ex to to ꝯuenientia ꝙ illa abijciat aut tēperet aut expectet in alio tempore eoꝝ vsuȝ.

¶ Ego tū̄ q̄tum ꝯiecture potero cauebo ab illis. nec ꝑ nunc ꝯsiderata febre que precessit ⁊ exitura ⁊ ptu. miroꝛ ꝙ steterit. iiij. mensib⁹ sine menstruis si tamen videbitur p̄senti doc toꝛi medicine ꝙ sint ꝓuocanda scribam quō videtur mihi in istis ꝯditionibus.

¶ De aere ⁊ de exercitio ꝑ nūc nō laboꝛabo quia scio ꝙ habebit cameram bonaȝ non ul' tam calidam ⁊ ꝙ qescet q̄tum erit possibile Similiter etiaȝ de euacuatione. ⁊ repletione quoniam scio ꝙ paruȝ comedit ⁊ ꝙ quando opoꝛtet iuuare naturam ꝑ euacuatione faci at clisteria leuia non acuta sicut ex oleo puro vel decoctione malue ⁊ violarie ⁊ oꝛdei cum oleo violato ⁊ pulpacassie ⁊ zuchari rubeo vitendo pillas ⁊ alias medicinas in quibus ponuntur res acute.

¶ Confido etiaȝ in scīa ⁊ ꝓbitate presentis medici ꝙ facit eam cauere ab omni acuto si cut est pip ⁊ sicut vina potētia ⁊ similia ⁊ ab oī salso sicut carnes ⁊ pisces saliti ⁊ ab omni amaro vel mltuȝ acetoso ⁊ a rebus extreme dulcib⁹ sicut sūt ꝯfectiōes de melle. ymo est ꝯtēt⁹ insipidis paꝝ habentib⁹ dulcedīs vel vnctuositatis vl' stipticitatis. vel ponticitatis sicut oua recentia gallinaꝝ nō mltuȝ cocta q̄ rum soli vitelli sumāt exn̄te hac febre ꝟ quā do nō esset febris optīa essēt cū albuīe ⁊ sicut sunt carnes laudabilis nutrimenti ⁊ nō nimis calide. verbigratia pulloꝝ pdicuȝ fasianoꝝ ⁊ puaꝝ auiū ⁊ edoꝝ ēt febre exn̄te ꝟ sine fe bre ⁊ cuȝ istis ꝯcedit sum cert⁹ carnes poꝛco rum ⁊ agnoꝝ castratoꝝ ⁊ vituloꝝ lactēciuȝ puoꝝ ⁊ capꝛioloꝝ iuuenū ⁊ p̄sertiȝ elissatas ⁊ ꝙ nō pmittit vti columbis vel pascerib⁹ vl' anatib⁹ vel anserib⁹ ⁊ silib⁹. ⁊ meli⁹ est etiā si oīo sine sale coq̄t. ꝙ si nō potest sit paucissi mū sal ⁊ credo ꝙ dat panē ex bono frumēto absq̄ sale solū mediocriter fermētatū ⁊ ꝯue niēt coct|. ⁊ sine febre comedēt lac r̄cent' mul ctuȝ ab vbere aut parū an̄ coagulatū siue ca praꝝ siue pecudū siue vaccaꝝ cuȝ aliq̄to zu charo ⁊ maxīe sine alijs cibis in q̄titate qua digerat'. ⁊ abstīeat ab alijs vsq̄ exituȝ lactis de stōacho. ⁊ silr' ꝯcedēt caseuȝ recentē absq̄ sale ⁊ aliq̄n aliqd recentis butiri ⁊ hec oīa fe bre nō existēte. sanguīeȝ v̄o ⁊ pinguedinem multam vitaret omni modo.

¶ Et pꝛo ferculis exn̄te febꝛe credo ꝙ dat ptisanā oꝛdeacēā coctū cum aq̄ multa ⁊ pau ca farina ⁊ ꝯdita cū aq̄ amigdalaꝝ aut buli tā cū bꝛodio carniū aut oꝛdeū fractū aut far aut ferculū ex herbis isipidis parū frigidita tis hn̄tib⁹ apitiuis tū̄ sic lactuca endiuia spi nachia. boꝛago buglossa. cicoꝛea acetosa aut cū bꝛodio carniū. aut cū ouis. ⁊ si optet car nib⁹ vel ferculis aliq̄d saporis addē facit cū agresta pauca vel vino ḡnatoꝝ muzoꝝ aut citrāguloꝝ bn̄ maturoꝝ. ¶ Ex fructib⁹ ꝯce dat cucurbitā coctaȝ ⁊ citrullos ⁊ pira ⁊ po ma cocta sp̄ in modica q̄titate. ⁊ si nō timēt' de vꝛina ⁊ eēt absq̄ febꝛe ꝯcederētur mellōes an̄ cibū ⁊ angurie ⁊ ceresa. Citonia v̄o ⁊ gra nata muzza vel dulcia ꝯcedūt' vtroq̄ modo ⁊ silr' amigdale dulces ⁊ passule ⁊ ḡna pini

⁊ sine febre sorbe nespile corna ɔcederētur in pauca q̄titate. ⁊ silr̄ psica. ħ ꝓhiberent̄ sic⁹ re centes ⁊ sicce ⁊ nuces ¶ Et de radicib⁹ ꝓ hibet cepas ⁊ allea ⁊ porros ⁊ raffanos ⁊ ra dices petroselini ⁊ apij ⁊ feniculi ⁊ raffanellū ⁊ pastinacas ¶ In tp̄e tamen sanitatis aliq̄d de rapis ⁊ napōibus gustare posset. In quo tēpore etiam lagane ⁊ pastilli ⁊ milliū ⁊ pul tes de tritico ɔcederent.

¶ Grana vero pini ifusa in aqua calida. ⁊ postea exsiccata ⁊ ɔfecta cū zucharo vtroq̄ tp̄e sunt ɔcedenda feniculum anisū ⁊ zinziber ⁊ alia aromata credo q̄ non sumat sed for te ɔcedit sibi coriandrum ɔfectum cucurbitā ɔfectam cū zucharo manuscristi zucharū ro satū dyacitoniten cū zucharo sine specieb⁹ ⁊ credo q̄ ꝓ nūc bibat vinū rubeū paucifer ꝑpatū cū aqua ordei aut aqua decoctionis prunoꝝ ⁊ liquiricie vel omniū trium simul ⁊ cum sitit extra prandiū bibit syrupū vio latum vel iuleb rosaꝝ.

¶ Et credo q̄ dormiat somnū longū i tp̄e declinationis vel teporis ⁊ si q̄ in hoc deficit q̄ iuuat̄ cū lacte seminis papaueris albi aut posito in cibis aut in potib⁹ aut cū sy. de pa pauere aut cū loch de papauere. aut cū dya codione puro facto cū zuch. ⁊ puto q̄ studet oīm diligētia q̄ caueat ab ira ⁊ tristicia ⁊ ni mia cogitatōe ⁊ caueat veneria. ħ de regie.

¶ Sed veniēdo ad medicinalia ɔstat q̄ ꝓ febre cum sit materialis conuenit euacuatio materiei facientis febrē ⁊ digestio. Sȝ quia incisiua in materia viscosa ꝓhibemur dare ī vijs vrine ꝓpter vlcera ⁊ sbtiliantia ꝓuocan tia ꝓpter timorem dyabetis. ⁊ calida ne mor dicent puto q̄ melior su⁹ sy. est aqua mellis facta cū aqua decoctionis ordei capilloꝝ ve neris ⁊ liquiricie ⁊ floꝝ boraginis ⁊ buglosse q̄ñ ɔuenit ꝓ materia febris ⁊ est vtilis vlceri.

¶ Euacuationes autē nisi cogat magna ne cessitas ꝓpter causam febris non debent esse cum farmaco forti vel acuto sed respiciēdo fe brem ⁊ vlcus debet euacuari paulatī ⁊ cū le nib⁹ materia mixta ex flegmate ⁊ melācolia

⁊ cum hec materia salsa ⁊ acuta ⁊ ideo cum ꝑdictum sy. sumpserit. vi. vel. vij vicibus de bet sumē hanc medicinā ℞. prunoꝝ numero x. sebesten iuiubaꝝ. añ nūero. viiij. tamarido rum. ℥. i. semis fumitre folliculoꝝ sene. añ. ℥ i. ɔtūdant̄ grosso modo ⁊ buliāt in. libr̄. ij aq̄ vsq̄ quo remaneat. ℥. vi. ⁊ tunc addat̄ viola rum epithimi. añ. ℥. i. ⁊ paꝝ post deponat̄ ab igne ⁊ fricet̄ cū manib⁹ bene postea colet̄ ⁊ addat̄ pulpe cassie. ℥. i. māna. ℥. ʒ. ⁊ si māna nō habet̄ sit pulpa cassie. ℥. x. suāt̄ debita ho ra ī die maioris q̄etis ⁊ supdormiat paꝝ. Et hoc modo iteret̄. sy. ⁊ medicina.

¶ Et quia isti coiter non habent bene vētris beneficiū puto q̄ eēt bonū q̄ quādo videtur ꝑsenti doctori detur sibi ante prādiū circa. ℥. i. pro vice hui⁹ natif. ℞. prunoꝝ numero. l. tamaridoꝝ. ℥. iij. sene pollipodij. añ. ℥. ʒ. bu liāt oīa ī libr̄. iij. aque vsq̄ quo pruna sint bñ cocta. ⁊ tūc addat̄ violaꝝ ⁊ epithimi. añ. ℥. iij ⁊ ꝑmittat̄ paꝝ stare postea bene fricet̄ ⁊ exp mat̄ ꝑ tricociniū colando ita q̄ egrediat̄ tota pulpa prunoꝝ ⁊ tamarindorū ⁊ ī colatura addat̄ māne electe pulpe cassie recentis ⁊ hōe zuchari rubei. añ. ℥. vi. ⁊ iteꝝ reducat̄ ad ig nē ⁊ buliāt plane quo vsq̄ habeat spissitudi nem quasi dyacitoniten ⁊ ħ electuarium eua cuat cū leuitate omnes mās peccātes ī ea ⁊ non ē horribilis saporis.

¶ Item videt̄ mihi q̄ nullo modo sit ꝑteriūdū q̄ oī die vl̄ āte prandiū vel ante cenā frice tur cū mandilib⁹ leuib⁹ calefactis fricatiōib⁹ leuib⁹ etiam longo tp̄e: ita tñ faciendo vt nō ifrigidet̄.

¶ Pret̄ hec siue cū febre siue sine febre dū modo tolerare possit debet capere ante cibū ⁊ post cibum vnum coclear huius trazee. ℞ amigdalaꝝ mundataꝝ ğnorū pini ifusoꝝ in aq̄ calida ⁊ postea exsiccatorū. añ. ℥. ij. liqri cie munde ⁊ rase ⁊ minutī icise. ℥. iij. passu laꝝ pūarū sine arillis. ℥. iij. seis lactuce seis portulace coriādri ꝑpati añ. ℥. i. zuchari al bi. libr̄. i. ⁊ fiat trazea ¶ Et iste ordo cū cliste rib⁹ cū. sy. cū medicia exiteruall̄ cū illo natif

añ cibũ ⁊ trazea ⁊ regie sibi fuerꝰ vsqꝫ ad re-
motiōez febris. ¶ Et cũ h̄ etiã iungãt renes qñ
vadit dormitũ ⁊ de mãe cũ isto vnguēto. Rc
olei nenufarini rosati ⁊ de cucurbita. añ. ℥. i
ʒ. aceti. ℥. ʒ. succi limonũ aut citrãgulorꝫ recē
tiũ. ℥. i. succi spuiue succi lactuce. añ. ℥. ʒ. suc
ci solatri. ℥. i. ʒ. fac bulire oĩa simul in cazolla
agitãdo quousqꝫ icorporētꝰ ⁊ habeat spissitudinē
⁊ i fine adde cere albe. ℥. i. cãphore. ʒ. ij. ⁊ co-
la ita ꝙ sit sbtilissimũ ⁊ fueꝛ postea i vase sta
gnato ⁊ cũ isto vngãt iguina ⁊ pectē ⁊ femo
ralia ⁊ circa anũ mane ⁊ sero. ¶ Et h̄ eodē
tpe nisi sit mltũ debil vbi vomitꝰ sit sibi faci
lis erit de melioribꝫ rebꝫ hoc mõ oĩ septiana
semel i hora terciarꝫ comedat ferculũ pigue
de brodio caponũ vl gallinarꝫ ⁊ si ponēt bli-
tes ⁊ spiachia nõ nocet. ⁊ bibat vinũ dulce. ⁊
postqꝫ cõederit bibat vnũ ciphũ decoctiõis
raffãi ⁊ postea voluat se ꝑ lectũ plibꝫ vicibꝫ
⁊ idē ad. iiij. ptē hore vomat ipõita penna i
guttere ifussa i oleo ⁊ post vomitũ abluat fa
ciē suã cũ aq̃ frigida ⁊ pauco aceto ⁊ os. ⁊ pꝰ
vomitũ qescat sine cibo saltem. tribus horis
Q̃ð si pur sitit illo tpe bibat. ℥. i. miue sine
speciebꝫ. Et vsus istiꝰ vomitꝰ etiã nõ exñte
febre i hac passiõe ē vtilissimus. ¶ Sꝫ si grã
dei cessauerit febris ⁊ remãserit vlcus in vijs
vrine tũc ē vtēdũ trociscis ⁊ lacte ⁊ iniectiõi
bꝫ q̃ fiũt cũ syringa facilꝰ i muliere qꝫ i viro
⁊ q̊ddã alio puluere qꝫ qa ē abominabilis ⁊
debet potari cũ olo puro ꝓ nũc nõ curo scri-
bere. ¶ Sed si a febre liberabitꝰ mittat ꝓ eo ⁊
mitta sibi puluerē ⁊ regulã vsꝫ qñ cũ illo pul
uere adiutorio altissimi ego curatꝰ fui ex vl
cere i collo vesice ⁊ ꝓ nũc ista sufficiãt. nã ⁊
qa vt dixi pus nõ sũ ex toto iformatꝰ itegre
⁊ ꝯfidēdum ē i siguli virtute p̄sētis medici nõ
me ãplꝰ extēdo ⁊ altissimꝰ sit dator auxilij.

¶ De apostēate duro in rene. 43

QUidã vir piguis mltũ ãnorꝫ. lx
vl circa a. xiiij. ãnis citra mltũ
ociosꝰ q tñ pus erat solitꝰ mltũ
exercitari circa artē ꝑpatoriã coriorũ a tribꝰ
annis citra passꝰ ē vt sibi vr tumefatõez mul
tã i ypocõdrio dextro qꝫuis ad sēsũ i mēbris i
exterioribꝫ medicis nõ appareret ex q̃ cãꝰ ē
stupor i pte illa dextra vsqꝫ ad pedem ⁊ aliqñ
patitur grãcũ i musculis cruris dextri remo
uētꝰ tñ ista i pte vt iqt ꝑ extramissionez vētosi
tatũ ꝑ eructuatiõez ⁊ ꝑ anũ vrine. vt plimũ
sũt mltã sbtiles cũ tenui seq̃stratiõe ⁊ meliꝰ se
hꝫ i tpe calido qꝫ frigido ꝑ euacuatiõez ⁊ etiã
ꝑ vomitũ ⁊ educte sꝑ fuerunt mē flatice. Ca
sus h̄ mõ i forma mihi scriptꝰ ē ꝑ venerabilē
doctorē magistrũ augustinũ de fantutijs de vr
bino. ⁊ ego libentꝰ sciuissē. vtrũ aliqñ febriat
vtrũ anche sũt miorate vtrũ vrina sit pauca
vl mlta vtrũ crura sit debilia i ambulãdo. ⁊
vtrũ crura ⁊ mēbra iferiõa sint extenuata. ⁊
vtrũ icipiat tumefieri vētꝰ vl facies sicut i ca
cietico vl icipiēte pati ydropisi. vertñ ex ill
paucis dictis ego ꝯiecturatie credo ꝙ iste pa
titꝰ apostēa durꝫ i rene dextro nã cũ dixit se sē
tire magnũ tumorē i dextro latere credo ꝙ sē
tiat ibi g̃uitatē maxie cum nõ appareat exte
riꝰ medicis ptactũ debet eē i rene nõ i epate ⁊
quia apostēa tãte g̃uitatis frigidũ nõ dura-
uisset in epate tribꝫ ãnis sine forcioribꝫ acci-
dētibꝫ ⁊ certũ ē ꝙ g̃uitas i rene stupor i ãcha
⁊ alchatiꝫ ⁊ q coicatꝰ cruribꝫ. vsqꝫ ad pedes
⁊ cuzez a ꝯcidēs cruribꝫ sũt accidētia apostēa
tis duri i renibꝫ. dixit eniꝫ rasis auctoritate
pauli roi. ꝯtinētis eis accidit stupor i anchis
⁊ tēpe stas in tibijs ⁊ silr Auicē. xviij. iij. ⁊ se
rapio i capitulo ꝓprio ꝙ sequũtꝰ huiꝰ dispo
sitionē debilitas i cruribꝫ ⁊ stupor duarꝫ an
charꝫ ⁊ addit Auicen. ꝙ oibꝫ mēbris iferio
ribꝫ accidit extenuatio ⁊ rarefactõ ⁊ dico ꝙ
hec egritudo ē difficil curõnis aut ipossibilis
vnde Serapio dixit apostemata renum sũt
vehemītia ⁊ sunt velocis iduratiõis. ⁊ sũt ex
eis supple aliq̃ qbꝫ oĩo nõ ē curatio ꝫ firmã-
tur ⁊ ꝓlõgantur ⁊ liq̃faciũt corpꝰ. ⁊ Gordo
niꝰ dixit ꝙ qñ ꝓlõgatur egritudo ⁊ vrina ꝓ
alba tenuis ⁊ coxe dormitãtur ē signũ icura-
bilitatis ꝫ tñ magis piculosũ ē i corpore ma-
cro pauce huiditatis. Igitur hijs p̄habitis
credo ꝙ itelligatur causa q̃re emissis vētosi-

tatib⁹ q̃euiaẽ stupor cũ tũc ren nõ ɔpmaẽ ita ⁊ causa q̃re euacuãẽ flegmã cũ digestio valde debiliteẽ. ponaꝫ ergo ɔsilium aut ꝑ salute aut saltẽ ad maiora mala ꝓhibenda ⁊ altissi m⁹ sit dator auxilij. ❡ Prio debet habitare aerẽ tpatũ i actis declinãte ad humiditudineꝫ ita ꝙ i estate tpeẽ cũ irroratiõe aq̃ vl' cũ h'bis ⁊ ramis humidis ⁊ debet eẽ aer clar⁹ ⁊ s'btilis. ⁊ camera i solario ❡ Exercitiũ debet eẽ suaue ⁊ delectabil' ieiuno stõacho i q̃ exercitio renes non m'ltum laborent ⁊ est vtile loco exercitij ꝙ de mãe postq̃ hubuerit b'ñfitiũ ventris fricando p̃mo brachia postea a cĩgulo vsq̃ ad spatulas ⁊ simĩlit' pect⁹ t'hẽdo ad superiora. postea vero fricẽt crura coxe ⁊ nates trahẽdo ad iferiora ⁊ sit fricatiões cũ mãdili leui fortis ⁊ nõ aspe. ❡ In cibis vero debet cauere oĩa generãtia sãguinẽ grossũ aut melãcoliã aut m'tiplicãtia flegma multũ vel ventositatẽ ⁊ debent esse facil' digestiõis tpati s'btilis s'bstãtie paucaꝝ sup̃fluitateꝫ ꝗ declinãtes versus calidũ ⁊ humidũ. ❡ Et ideo pãis suus sit ex optio frumento sine alijs g̃nis b'ñ pist⁹ bene fermentatus. ⁊ h'ñs aliq̃d sal' ⁊ furfuris minuti ɔmixtũ ⁊ sit sufficient' coct⁹ intus ⁊ extra ⁊ nõ cõedaẽ postq̃ est idurat⁹ ❡ Carnes vero debent esse ex auicul' puis stãtib⁹ i arborib⁹ ⁊ prat). aut pulloꝝ ⁊ tollerãẽ p'dicũ ⁊ fasianoꝝ ⁊ capretoꝝ ⁊ vituloꝝ lactẽtiũ puoꝝ ⁊ agnoꝝ castrati ⁊ ifra ãnũ. Sed porci ⁊ agni pui ⁊ carnes ãtiq̃ ⁊ carnes siluestres ⁊ auiuꝫ aq̃ticaꝝ ⁊ carnes salite dimittãẽ ❡ Sãguis caseus lac capita ⁊ colla ⁊ iteriora aialiũ melius est ꝙ dimittãẽ. Sꝫ põt vti vitellis ouoꝝ gallinaꝝ recẽtiũ ꝗ nõ debent eẽ m'ltum cocti neq̃ mixti cũ caseo vel farina. ❡ De piscib⁹ meli⁹ ẽ nõ comedere ꝗ si comedaẽ sit pui squamosi de libero mari vl' de petroso ⁊ sabuloso fluuio boni odoris ⁊ saporis frãgibiliũ carniũ ⁊ comedãẽ cũ cinamomo ⁊ saporib⁹ tpatis cũ amigdalis ⁊ vino dulci ⁊ paucissima aceti q̃titate ❡ Victualia de pasta sicẽ lagãe ⁊ pastilli ⁊ silĩa sũt dimittẽda ⁊ leguia ⁊ panicuꝫ ⁊ miliũ nisi q̃ñꝫ post purgatiões ⁊ exiteru allis q̃ñ paucuꝫ vrinat vtereẽ brodio cicer poteẽt tñ vti ptisna ordei ⁊ ordeo fracto cocto cũ brodio carniũ sup̃dictaꝝ ❡ De herbis ɔueniũt sibi borago buglossa melissa ⁊ endiuia i estate ⁊ cicorea ꝗ herbe debent esse cocte ⁊ i tpe valde calido tolleraẽ lactuca. dimittãẽ herbe amare ⁊ acute sicut abroptanũ ⁊ absinthiũ ⁊ erucha ⁊ sinapi ⁊ siles ❡ De fructib⁹ potest cõedere passulas ⁊ fic⁹ siccas ⁊ amigdalas ⁊ pruna valde matura ⁊ paꝝ demellonibus casu q̃ paꝝ vrinaret. ꝗ reliqui fructus potius dimittãẽ ❡ De radicibus melius est ꝙ dimittãẽ ⁊ simĩlit' fũgi ⁊ tubera.

❡ In potu vero melius eẽt ꝙ sumẽt aquã mellis vel vinũ medie viositatis medij coloris i rubedie pticipãs aliq̃ leui dulcedie ⁊ non bibat i multa q̃titate. ❡ Quãtitas ciboꝝ oꝫ ꝙ nõ sit multa ꝗ sit bõi nutrimẽti cum modis dictis i p̃ncipio ⁊ caueat a rebus vehemẽter dulcibus ⁊ sit potius sibi clissi q̃ assi ⁊ si premittaẽ aliquid lenitiuuꝫ erit etiã melius.

❡ Sompnus eius debet eẽ circa septẽ horaꝝ i die nãli maxĩe ꝺ nocte i lecto nõ duro non tñ excessiue calido. et dormiat aut resupius aut iacẽs sup latere dextro ⁊ caueat sõpnũ diurnũ nisi paꝝ dormiuerit i nocte ⁊ vtaẽ pluria q̃te p̃cipue post cibũ ❡ Oꝫ ꝙ oĩ die habeat b'ñficiũ vẽtris ⁊ si na nõ adiuuat recipiat clistere nõ multe q̃titatis ꝗ mõ. ℞. mucilaginis fenugreci. mucilagis semis lini. añ. ʒ. ij. decoctõnis camomille cauliuꝫ. milleloti. malua uisci ⁊ furfuris. ʒ. viij. olei amigdalaꝝ dulcium. ʒ. ij. salis paꝝ ⁊ fiat clistere. Quo recepto p̃mo iaceat supinus ventre inferius posito postea voluat se sup latus sinistrũ aliq̃to tpe deide voluat se sup dextrũ ⁊ sup illo q̃escat q̃ vsq̃ habeat emittere clistere ❡ Et ɔuenit aliquãdo iintroitu prãdij cape circa. ʒ. v. pulpe cassie bõe recẽẽ extracte a cãnis aut bibere in mane decoctio neꝫ malue ⁊ semĩe maluauisci Aut facere clistere ex oleo dulci puro. ❡ Caueat a tristicia q̃tũ est sibi possibile ⁊ ꝓuideant astãtes ei ꝙ viuat delectabilit' ⁊ ꝓhibeaẽ ab ira et pluria cogitatione et a venereis oio

debet abstinere ⁊ hec de regie. ¶ Descēdēdo ad medicinalia ↄsiderādū ꝙ nō debet euacuari māꝫ melācolicā cū forti solutio. ⁊ ꝙ nō soluꝫ melācolia ſ etiā flegma ē euacuāduꝫ ⁊ assiduatio faciēda ē in reuolutiōibꝰ ad mīstrādi mō lenificācia mō resoluētia ⁊ euacuātia.

¶ Incipiat ergo pmo cape hāc medicinā ℞. seminis malue semis althee se. citoniorꝫ. aā ℥. i. s. passularꝫ. ℥. i. radicū althee. ℥. ij. fac bulliri oia i libr. i. s. aq̄ quſqꝫ remaneāt. ℥. vi. ⁊ postea coletur ⁊ colature addātur pulpe cassie recētis. ℥. i. ⁊ postea bibat calida i aurora ⁊ nō supdormiat ſ qescat p horā i lecto. ¶ In sequētibꝰ vero diebꝰ sūat hūc syrupū. ℞ syrupi violati iuleb. aā. ℥. i. aq̄ decoctiōis malue semis cucurbite semis althee semis cucumeris. aā. ℥. i. detur octo diebꝰ vno post alium i aurora ⁊ sup dormiat. ¶ Post istā vero medicinā bonū ē ꝙ i māe plibꝰ diebꝰ sūat circa. ℥. s. huius electuarij. ℞. medulle seminū cōmuniū frigidorꝫ. ℥. iij. pulpe cassie recētis sy. violati mucilagis semis althee mucilagis seminis lini. aā. ℥. ij. icorporētur i vase vitreato ⁊ reſuetur ⁊ sūatur tribꝰ horis aū cibuꝫ ¶ Et ↄfert quādoqꝫ loco istiꝰ electuarij potare hūc puluerē siccū. ℞. semis marrubij semis lini seminis althee feniigreci ⁊ cartami aā. ptes eq̄les ⁊ sūat ex eis q̄titaté vniꝰ coclearis cū puluē

¶ Et quia egritudo ē illiꝰ maneriei cꝰ dixi oꝫ medicū dare ifirmo iterualla qetis ⁊ i tporibꝰ i qbꝰ nō sumit lenitiuū p os debet frequētare clisteria lenificātia q̄ sit pue q̄titatis scꝫ libr. i. vl. ℥. xiiij. mō supiꝰ scripto in caplo de euomatiōe ⁊ repletiōe i regie ⁊ si videtur pn̄ti doctori post lenificatiōem addantur i clisteri olea carminatia sicut anetinū camomellinuꝫ rutaceū ⁊ laurinū ⁊ possunt addi i decoctione camomilla ⁊ mellilotuꝫ ⁊ anisū ⁊ ciminū ex i teruallꝭ ⁊ dēt ſuare ordo in retētiōe clisteris.

¶ Et ↄuenit etiā salteꝫ sel in. xl. diebꝰ dare hāc mediciaꝫ cuꝫ rebꝰ hic scriptis vel sibi pportionabilibꝰ pcedē admīstrando mō lenificātia ꝙ est frequētiꝰ faciendū. mō leuitꝰ euacuātia. q̄nqꝫ vō resolnētia vel mixta ex istis

¶ Sꝫ q̄tū ad ea q̄ extiꝰ admīstrantur ēt in tēpore in q̄ vtitur pdictis rebꝰ p intius dꝫ pmo tenē hꝰmōi emplꝛm sup rene extendēdo etiā v̄sus ypocōdriuꝫ dextrū ſm q̄titatē ḡuitatis sensate ab ifirmo ℞. farie fabarꝫ farie cicerꝫ florꝫ camoille meliloti passularꝫ sine arillis aā ptes eq̄les teratur optie ⁊ cū oleo camomellino ⁊ sepo capno ↄficiātur in formā emplastri. Et si vr̄ pn̄ti medico addat mellificātia in pncipio sicut medulla cruris vacce aut medulla cruris ceruI. aut adipis vrsi. ⁊ q̄nqꝫ addat resoluentia sicut bdellium ⁊ armoniacum ⁊ ſapinuꝫ in mēsa q̄ sibi vr̄ necessaria ⁊ ista resoluētia addātur q̄n pcesserit mollificatio p. v. vl. vi. dies. ¶ Et maxie ↄuēit ꝙ p̄ p. v. vel. vi. dies ponatur emplꝛm mollificatiuū. ⁊ pꝰea p duos dies appōatur vnguētum dyaqlon magnū ⁊ pꝰea iterꝫ redeat ad mollificatiuū ⁊ ita circulariter pcedat cū istis vel sibi pportionabilibꝰ ¶ Et in distē silr ad addendū in mollificatiōe eiꝰ possūt poni medulle ⁊ pinguedies pdicte. ¶ Qꝫ si accide rit dolor ↄuenit vehemēter distē ⁊ si nō sufficit apponātur vētose itra dorsū ⁊ alchati ⁊ aliq̄liter scarificētur ⁊ pꝰ scarificatiōeꝫ vaporetur locꝰ plibꝰ vicibꝰ cū lana succida ifusa in oleo calido in q̄ decocta fuerit abrothanū althea ⁊ camōilla ⁊ pꝰ vaporatiōeꝫ reappona tur emplꝛm. Et q̄nqꝫ p sedēdo doloreꝫ magl. ↄuenit embrocatio sup loco doloris facta ex decoctione camomille melliloti althe ⁊ furfuris. ⁊ si necessitas vocat possūt administrari narcotica ſ cum timore ⁊ cautela.

¶ Et debet attēdere ꝙ nō recipiat frigus i crurībꝰ suis ⁊ nō dormiat sine caligis. ⁊ sepe ieiuno stōacho lauētur crura ⁊ coxe cū decoctione camomille foliorꝫ lauri sticados arabici ⁊ radicū vrtice. ¶ Et i ungātur crura cum olō costino calō i sero cū vadit dormituꝫ ⁊ si non sufficit ad phibendū illos grāfos siue cuzeꝫ siue motus spasmosos a vētositate. addat in olō costino euforbiū ⁊ piretrū ſm ꝙ vr̄ pn̄ti medico. ¶ Si tn̄ vidētur ꝙ habereꝫ caput humidū valde cattarizās oporteret facere ꝙ

uteret masticatoriis cũ duab⁹ ptib⁹ masticis
⁊ tertia vni⁹ ptis staffisagrie aut piretro aut
pipe ⁊ caputpurgiis attrahēdo aq̃s maiorãe
p nares aut succũ blite aut inũgendo nares
cum oleo cucumeris asinini aut tenēdo in na
ribus frustula panis porcini .s. de radice ⁊ cũ
reliq̃ regie supscripto vt mihi ꝙ ista sint ea q̃
in isto casu oꝫ dicē. ⁊ altissi⁹ adiuuet ipm.

¶ De generatiõe lapidis in renib⁹. 44

Iste egregius iuuenis patit lapidis
gñationeꝫ in renibus. vñ sepe incur
rit grauissimos dolores ⁊ periculosos
cũ vomitibus ⁊ ipotentia assellandi. ⁊ postea
p lapilloꝝ emissionem liberat ⁊ qsi sp migit
multã arenã rubeã grauem. ⁊ est melãcolice cõ
plexionis fm totius habitudiem ꝙ sigt ipm
eē strictaruꝫ venaꝝ. Et iõ colligi mãs visco-
sas in renib⁹ q̃ postea coagulant a calore in
lapidē volēdo igit puidere sibi ne i hac passi
oneꝫ icurrat cũ altissimi auxilio dabo sibi cõ
siliuꝫ ⁊ altissimus sit dator auxilij.

¶ Primo dꝫ habitare aerē tpatuꝫ i calore ⁊ fri
gore ⁊ vtriusqꝫ istaꝝ q̃litatũ vitare excessuꝫ
⁊ siliter hũidum aereꝫ ꝫ sit clarus ⁊ sbtilis. ⁊
vestimēta portet p q̃ nec sentiat in renib⁹ calo
rē nec frig⁹ nã p calorē excedentē materie ibi
exñtes cito in lapidem ɔuertunt. Et p frigus
ibi figunt. ⁊ in lapidē etiã a tepido calore cõ
uertuntur magis tamē vitet nimia caliditas
Et oĩno caueat a strictura cinguli siue p cigu
lum siue p stricturaꝫ diploydis in loco illo.
Et dꝫ exerceri ieiuno stõacho ⁊ maxie cum
brachijs ⁊ vbi supiora laborēt. Et qñ ciba-
tus est aut plenus hũorib⁹ qꝫ sit diu ꝙ nõ fu
it purgatus caueat a fatigatiõe renũ sicut fit
eqtãdo equos tractatores aut ludēdo ad bra
chia aut leuãdo magna põdera. ⁊ post cibuꝫ
aut qescat aut leuit ambulet. ¶ Et oĩ studio
teneat vētreꝫ lubricũ ita ꝙ si pot bis i die ha
beat bñficiuꝫ vētris ⁊ nõ sint feces dure. ¶ Et
qꝫ hoc nõ hꝫ bonũ est ꝙ sumat illa p q̃ iuuet.

¶ Primũ ergo ⁊ optimũ ꝙ nõ pmittit in re
nibus lapidē gñari ⁊ ventrē tenet lubricũ est
comedē saltē tribus vicib⁹ in septimana fer-
culũ de mane de vrtica siue sit cocta cũ carni
bus piguib⁹ siue cũ oleo. Et põt cũ vrtica ad
saporē meliorãdũ miscē aliqd de herbis odo
riferis sicut serpillo saluia maiorana origano
petroselino apio feniculo mēta betonica ⁊ sli
bus. ⁊ hoc nõ capiat p modico. nã in renib⁹
assiduatio comestionis vrticarũ phibet oĩno
lapidis gñoneꝫ. Cõfert etiaꝫ ad ventrē lubri
cum habendũ ⁊ p hibendũ lapidis gñoneꝫ
cape. ʒ. v. betonice sicce ɔposite cuꝫ melle pa
rum añ prandiuꝫ. Itē ad lubricationeꝫ ven
tris ɔfert comedere ferculũ de mercuriali cũ
paucis herbis odoriferis. Item oĩ mane bi
bere librã brodij bonarũ carniũ piguiuꝫ quã
do surgit a lecto in quo brodio ponat de sale
ita ꝙ sit sufficient salitũ. Et de tartaro ex vi-
no albo. ʒ. i. p vice aut due. Et suffic ter i eb
domada hoc facere ad minũ. ¶ Et pro lenifi
catione ventris est valde vtilis ista composi
tio Re. medulle ficuum siccaruꝫ pinguium
libr. i. anisoꝝ. ʒ. v. amigdalaꝝ dulciũ. ʒ. i.
medulle carthami. ʒ. ij. pistetur vnũqdqꝫ p
se postea optie in mortario ɔmisceãt ⁊ fuet
in pixula clausa vitreata ⁊ sumat q̃titas nu
cis stati ante prãdiũ. ¶ Et sõpnus ei⁹ dꝫ eē
in bona camera in lecto nõ frigido nec nimis
calefaciente ⁊ capite bene leuato corpe bene
coopto. ⁊ sup altero laterũ. ⁊ nõ dormiat su-
per dorso qm̃ est dõ ɔferentibus lapidũ ꝫ hõi
lapidoso nocet. ⁊ sit in nocte si põt aut ē ma
ne ieiuno stomacho ante tertias. Et vitet sõ
pnuꝫ meridianũ. ⁊ nõ vadat dormitũ statim
post cenã ꝫ stet p horã. ¶ Caueat sibi ab ex
cessu ire. tristitie. accidie. odij. ⁊ vtatur tpato
gaudio. ⁊ vsũ venereoꝝ paucificet multum.

¶ In cibis vo oꝫ ꝙ nũqꝫ sumat q̃titateꝫ q̃
nõ ɔuenient digerit imo expiat id ꝙ sufficit
cape ad ꝙ nõ seqtur post cibuꝫ corpis agua
tio ⁊ gurgulatio in ventre ⁊ reditus cibi ad
os. ⁊ necessitas se ruoluendi de latē in latus
aut mlta iflatio ventris. ⁊ in tali mensura sit
ɔtentus nec põt dici sibi ꝙ sit q̃titas libre aut
duaꝝ. ꝫ ista dcã sunt signa sufficientis q̃tita
tis nõ supflue. Et nõ sumat scdm cibum nisi

prior sit bñ digestus. ⁊ senbit stomachũ leuẽ sine sapore cibi ⁊ appetentĩ. ¶ Et panis su⁹ dȝ esse ex frumẽto aut spelta ⁊ sit bene pist⁹ bñ fermẽtatus / bene coctus potius habundã ter q̃ʒ deficienter. ⁊ sit bñs aliqd minuti furfu ris cõmixtuȝ ⁊ de sale. ⁊ pane nõ bene fermẽ tatuȝ aut nõ bene coctũ nullo mõ comedat. ⁊ nõ comedat ipm statim sicut portat̃ a furno nisi post tertiã diem. ¶ Carnes meliores sũt auiuȝ. ⁊ pcipue auiculaꝝ habentiuȝ varias pẽnas que stãt i segetib⁹ ⁊ arborib⁹ sicut sũt ysparę caude tremule cardueli. ⁊ siĩes. ⁊ p⁹ illas sũt allaude ⁊ phycedule ⁊ philomena ⁊ passeres ⁊ frãguelij ⁊ siĩes. ⁊ sunt bone pdi/ces iuuenes ⁊ pulli ⁊ fasiani ꝭ iuuenes. sed ex antiqs gallinis ⁊ gallis ⁊ caponib⁹ nõ ꝯuẽit nisi brodium. ⁊ tollerant̃ aliq turtures ⁊ colũ bi volare incipientiũ siue pẽnis nec antiq. et aues aq̃tice sunt dimittẽde vt anseres.

¶ Ex quadrupedibus v̀o ꝯueniũt capretti caprioli vituli pui lactẽtes castrati annuales de mõte ⁊ lepores iuuẽculi. sed agni ⁊ porci. ⁊ carnes multũ veteres sicut boũ ⁊ hyrcoruȝ ⁊ pecudum ⁊ simılit̃ carnes exiccate ⁊ salite vitent̃. Et vitent̃ colla ⁊ capita ⁊ iteriõa aĩa lium. ⁊ melior ps est anterior ⁊ dextri later]. ⁊ meliores sunt elisse ⁊ ps macra de aĩali me diocriter pigui nõ saginato artificialiter. et sanguis ⁊ lac ⁊ caseus ⁊ colustrũ siue reco cta vitentur siue sit recens siue siccus caseus deterior tñ est recens ⁊ viscosus. ¶ De ouis ꝯueniũt vitelli ouoꝝ gallinaruȝ recentiuȝ nõ multuȝ cocti. siue sint sorbiles siue in tenello brudetto siue in frictilio tenello siue cũ succo herbaꝝ. sed nõ comedãtur duri nec comeda tur albumen. nec cocti cum farina sicut in cã carellis nec cum caseo. nec oua anserum vel anatum. ¶ Ex granis est bonũ cicer nigrum ⁊ rubeuȝ maxie brodiuȝ ⁊ tolleratur album ⁊ robilia ⁊ brodiũ fasceoloꝝ. ſȝ alia legumĩa oĩa dimittãtur. Et tolleratur ferculũ ꝺ pani co vel milio ⁊ spelta cum bonis carnibus. ⁊ ptisana ordeacea cum amigdalis sed frumẽ tuȝ coctuȝ oĩno dimittatur ⁊ similiter victua lia de pasta oĩa sicut lagane ⁊ pastilli ⁊ siĩes Et tolleratur rizum aliquãdo factuȝ nõ spis sum cum brodio caponis piguis aut gallie.

¶ De herbis iam pro parte dictum est quo rum ꝯueniunt vrtice maxime ⁊ betonica. Et mercurialis. ⁊ brodium caulium nõ substan tia. ⁊ blite ⁊ spinargia ⁊ atriplices ⁊ malua ⁊ borago ⁊ buglossa ⁊ melissa. ⁊ cicorea ⁊ en diuia ⁊ feniculus ⁊ cerefoliuȝ ⁊ apium ⁊ pe troselinum ⁊ herbe odorifere sicut serpillum maiorana saluia leuisticum macedonicũ ori ganuȝ calamentuȝ menta pulegium ysopus thimus rosmarinus precipue flores eius. et lactuca ⁊ cicorea in estate ⁊ endiuia. Et me lius est q̃ comedantur cocte condite cum ci namomo ⁊ porculaca ⁊ lapatium nõ sunt cõ uenientes nec substãtia caulium aut capucio rum. ⁊ ꝯueniunt senatiões ⁊ cretani.

¶ Et de radicibus ꝯueniunt pastinaca dau cus carotum yringi radix feniculi ⁊ appij ⁊ petroselini ⁊ liquiritie. ⁊ dimittantur rape ⁊ napones potest aliquid capere de rafano for ti parum tamen. ⁊ de porris ⁊ cepis coctis ⁊ de decoctione alleoꝝ cum ferculis suis. ꝭ me lius est substantiaȝ eius dimittere

¶ De fructibus eius ꝯueniunt ante cibum fi cus tam recentes q̃ꝫ sicce ⁊ vue passule ⁊ re/centes ⁊ pruna valde matura. Et melones ⁊ medulla citrulloꝝ cocta ⁊ condita cum speci ebus. ⁊ cucurbita pariter. ⁊ angurie oĩa. ita Et conueniunt ceresa ⁊ precipue nuclei. ⁊ tol lerantur aliqua persica ante cibum. ⁊ nuclei eorum vt infra dicetur. Sed pira poma ca/stanee cithonia. cornalia nespila. sorba sunt dimittenda ⁊ post cibum cõueniunt amigda le dulces ⁊ grana pini ⁊ auellane ⁊ nuces et phistici. Et pur si aliquid de piris aut citho/nijs coctis in vino ⁊ ꝯditum cum aromatib⁹ detur est tollerabile nõ in multa quantitate.

¶ Et oliue salite ⁊ cappares saliti bene ꝑpera ti sunt cõuenientes. Granata dulcia sunt bo na muzza ⁊ acetosa tollerantur in parua quã titate. Et succus arantiorum ⁊ limonuȝ gra tia saporis sed caro citri nõ est bona acetosi

tas eius est sicut pomi citranguli melongene vero dimittantur ⁊ conueniunt tribuli. fungos ⁊ tubera dimittat.

¶ Sparagos vero potest capere.

¶ Et vti aromatibus precipue cinamomo i cibis ⁊ aniso ⁊ ciminum ⁊ etiam aliis specie bus nō tamen superhabundet.

¶ Potus eius melior omnium est aqua mellis ipa nō permittit si continuetur in renibus lapidem generari. ⁊ sit illa in vinum aquosū album ⁊ cum cibo vinum pauciferum nō multum coloratum. sed vina potentia sicut riuolam ⁊ maluaticum ⁊ similia nō sumant cum cibo. imo conueniunt aliquando ieiuno stomacho maxime corpore prius euacuato. ⁊ cum aliqua medicina fractiua lapidis. Et hec sufficiant de regimine.

¶ Quantum ad vsum medicinarum optet materiam lapidis primo digeri. scdo euacuari. tertio diuerti ad alium canalem. quarto debemus vti frangentibus lapidem. quinto educētibus ipm. sexto debemus corrigere accidentia.

¶ Quantum ad primum bis saltem in āno deberet sumere syrupos prepando se ad purgationem. Et syrupus sibi cōueniens est iste ℞. oximellis squillitici. ʒ. ß. syrupi acetosi cpositi. ʒ. i. aquarum appii ⁊ feniculi ⁊ sparagi añ. ʒ. i. misce ⁊ est pro vna vice sumatur calidus in aurora. ⁊ hoc sex vicibus. Et ad intentōem digerendi iuuat totum regimen suprascriptum. ⁊ tempora sumendi dictum syrupum sunt nunc pro isto āno. ⁊ postea in pricipio Martii. Et sumpto hoc syrupo sex vicibus successiue debemus accedere ad scdm principale q̄ est euacuatio. Et melius est q̄ sumat sequenti die duabus horis ante diem hanc medicinam cum bona cūstodia ℞. pulpa cassie recenter de cānis extracte. ʒ. x. electuarii indi. ʒ. iii. ß. confectionis hamech. ʒ. i. ß. fiat medicina distempata cum decoctiōe radicum appii radicum raphani cassie lignee passularum ⁊ liquiritie sumatur calida. ⁊ super dormiat id q̄ potest in primis duabus horis Et postea nō dormiat vsq̄ ad cpletam opationem. ⁊ i fine. vi. horarum bibat. ʒ. vi. aque cocte cum. ʒ. i. zuchari rubei. ⁊ inde ad vnam horam prandeat tūc leuiter.

¶ Facta hac purgatione que purgando diuertit bonum est sequenti mane dare. ʒ. i. ß. optime tyriace cum. ʒ. i. vini albi subtilis. vii horis ante cibum. ¶ Et postea fiat euacuatio per vias vrinales dando in mane. xxv. nucleos persicorum p duos dies post tyriacam ad comedendum. ⁊ sup ipis bibat. ʒ. iiii. vini maluatici aut riuole. Et nō comedat vsq̄ ad quatuor horas post. et hoc facto qescat. viii. diebus. Et postea iterum sumat aliquid lenitiuum scz. ʒ. i. ʒ. ii. pulpe cassie cum. ʒ. ii. olei amigdalarum dulcium distempatum cum aq̄ appii aut raphani sumatur in aurora ⁊ sup dormiat aut nihil aut parum.

¶ Et sequenti die sumat granas. xv. lapidis iudayci dissoluti in aqua raphani. ʒ. iiii. cum ʒ. ß. zuchari albi. Postea aūt vsq̄ ad principium Martii in quo debet iterato sumere syrupum ⁊ suprascriptam medicinam ordine suprapositio in hoc tempore intermedio q̄ est tempus magnorum frigorum. oībus. x. diebus sumat. ʒ. i. pulpe cassie recentis distemperatam cum decocto milii solis passularum cinamomi radicum appii.

¶ Et cum sumpserit cassiam sequenti die sumat. ʒ. i. ß. thyriace modo supradicto.

¶ Et sumpta tyriaca vere ad duos dies bibat lapidem iudaicum dissolutum in aqua raphani modo supradicto.

¶ Et reliquis diebus quiescat cum suo regimine suprascripto nisi q̄ semper cum sumpserit cassiam tribus vicibus duobus diebus post tyriacam sumat. xxv. nucleos persicorum modo suprascripto.

¶ Sed post purgatiōem cum syrupo ⁊ medicina que fiat in vere quia post veniēt tempora calida. Aliis medicinis est vtendum que q̄uis a me hic ponantur in temporibus cali

dis tamen possunt etiam in frigidis vtiliter applicari. Facta igitur purgatione in pricipio seruet p totu mense Martij ordo hic dict de tyriaca de nucleis persicorum & lapide iudaico. & de pulpa cassie exhibenda.

¶ Sed translacto mense Martij integro tūc vtatur per totum mensem Aprilis omni mane ista decoctione in potu que est placida ℞ seminis maluauisci contuse. ʒ. i. radicum ei ʒ. i. cinamomi. ʒ. i. fac buliri in. ʒ. xvi. aque quo vsq remaneat. ʒ. viij. & tunc coletur. & in colatura addat zuchari rubei. ʒ. i. & bibatur tepidum quatuor horis ante prandium.

¶ Translacto etiam mense aprilis hanc decoctionem potest per totam estatem sumere sed cum interuallis ita q sumatur bis vel ter in ebdomoda. Et debet etiam pulpam cassie sumere sed semel in mense nō amplius. & semel in mense nucleos persicorum. & semel in mense lapidem iudaicum modo suprascripto.

¶ Et cum viderit se nō ita molestari a dolore vt consueuit imo diu stetisse sine dolore. & viderit q vrine nō habent tantu de arenis. potest facere duas purgationes dictas ānuatī in vere & in octobre. Et sumere pulpam cassie omnib duobus mensibus semel. & sumere nucleos psicorum post pulpam cassie & in estate predictam decoctionem & rarius.

¶ Et si in tempore videtur sibi necessitas clisteriorum quia sunt valde vtilia in hac passiōe vtatur eis saltem semel in septimana hoc mō ℞. mercurialis blitarum albarum añ. M. i. ficuum siccarum incisarum. ʒ. iiij. fenugreci. ʒ. i anisorum feniculi cimini florum oīum añ. ʒ. i fac buliri in aqua sufficienti & pro vno clisteri adde pulpe cassie. ʒ. i. benedicte. ʒ. 5. olei anetini. ʒ. iij. salis q sufficit sunt autem multa emperica de quibus dicitur q frequenter vtendo sc semel in ebdomoda preseruant a lapide & quedam de quibus dicitur q semel in mense. ¶ Nam ista aqua dicitur ad hoc mirabilis ei sumatur ī septimana semel ℞. florum genestre polite florum sanderici añ. libr. i. radicum staffisagrie milij solis contusorum añ. ʒ. i. lapidis qui inuenitur in spongia lapidis laicis añ. ʒ. 5. cinamomi cassielignee añ. ʒ. 5. contundantur & ponantur in vase vitreato in tanto vino maluatico q totum cooperiatur. & per qndeci dies ita dimittantur. Postea ponatur in alembico & distillentur & aqua illa seruetur ī vase vitreo optime obturato sufficit quantitas. ʒ. iij. pro vice. idem dicunt de aqua florum genestre.

¶ Idem si. ʒ. ij. nucleorum cerasi cum ossibus & pulpa pistentur & distemperentur cum vino albo subtili & bibantur ieiuno stomacho.

¶ Idem dicitur de cinere ossium paruarum qui reperiuntur iuxta pedes leporis. Sed Auicena dicit de toto lepore cōbusto & bibatur coclear vnū pro vice.

¶ Idem dicunt de illis superfluis que a nucibus cadunt quando florent arbores q siccati & in puluerem redacti & potati semel in mense cum vino. ʒ. i. pro vice mirabiliter p̄seruant.

¶ Ego autem scripsi q in multis probaui. & in illo confido magis q̄ in istis. quonia vidi magistros barum empericarū rerum. & qui illis vtūtur multu molestari. & ideo hec p nunc cum laude dei sufficiunt.

¶ Accidentiu correctio est maxīe si seqtur ardor vrinādo qd optīe valet bis in dīe potare decoctionem radicis maluauisci sc. ʒ. ij pro vice de radice coquant cū. ʒ. ij. liqricie.

¶ Et ad idem multum valet decoctio similis radicum graminis cum reliquis que dicūtur in cura ardoris vrine.

¶ De difficultate vrine. 45

45

Illud quod māifestū ē de dispositiōe hui egregij viri Johānoli de carpo est difficultas vrine & qn migit post multū conatum

q̄nq̄ȝ dilatādo crura vel aliū sitū diuersū i mi gēdo migit aliquid paꝝ expellēdo lōge ⁊ po stea statiȝ mingit ac si vria a virga caderet ⁊ mingit parum pro vice ꝓcedēte itēso appeti tu ⁊ absq̄ȝ ardore lȝ q̄nq̄ȝ ⁊ raro habeat ali quid ardoris i capite virge ⁊ vrina ē citrina i tēse citrinitatis tēdētis ad colorē ruffū absq̄ȝ sanie vel pectal ⁊ absq̄ȝ dolore circa īstrumēta migēdi nisi q̄ i osse vel circa os caudale sepe sētit dolorē ꝑsertiȝ i eq̄tādo ⁊ euēit sibi h iaȝ sūt sex mēses postq̄ȝ itinerādo ⁊ dormiēdo hye me ꝑterita mltociēs tollerauerat forte frigus.

Ex qb⁹ oib⁹ elicit̄ q̄ causa huius difficul tatis vrie nō ē ardor vrie. q̄m cessāte ardore remāet difficultas. nec ē defect⁹ mēbroꝝ sup̄ vesicā exn̄tiū q̄m vria ꝑueīt ad vesicā. neq̄ȝ est vlc⁹ vel apostēa in mēbris vrinādi. neq̄ȝ debili tas ꝑsitie virtutis vel apostēa vicinū faciēs op pillatiōeȝ attenuatoriā ꝓpter carētiā signoꝝ taliuȝ apostēatū ⁊ quia satis ꝑtit vrinaȝ q̄n ē i vesica. Sed soluȝ videt̄ debilitas expulsiue. ꝓpter dispositionē paliticā i vesica ⁊ debilita teȝ apiēdi lacertū cōstringentē collū vesice. Et quia i hora volūtatis migēdi ꝯpmēdo vesi caȝ ⁊ pecten ullm ꝑcipit iuuamētū. videt̄ q̄ nō solū sit h casus reducēdus ad palesim vesi ce. sȝ ad mollificatiōem quā seq̄t plicatio cor poris vesice. ⁊ clausio colli de q̄ loq̄t Auicēna i caplo de dislocatiōe vesice lȝ nō absoluat̄ a suspitione i origie neruoꝝ circa ossa alchatis deferētiū virtutē motiaȝ ad vesicā ⁊ quia pur gaui ipsū plibus vicibus ⁊ dedi electuaria in istis casibus ꝯuenientia. ⁊ cum h misi ipsū ad balnea sulfurea. nec habuit nōbile adiutoriū. Judico causam esse forteȝ ⁊ fixam. aut quia pluribus mensibus stetit anteq̄ȝ icipet curam sicut dicit̄ de tortura oris q̄ cum ꝓlōgat̄ sex mensib⁹ nō recipit curaȝ. aut quia materia ē mltū ꝑfūdata ⁊ adherēs neruis vesice i poris strictis sicut tinctura est i pāno. Sequar igit̄ clarissime doctor ⁊ mihi frater amantissime ⁊ dabo ꝯsiliū tuotamē ḡuissio iuditio mode rādum. ꝑcipue i q̄titate taȝ graduū. q̄ȝ pon deꝝ q̄ȝ etiam tpeꝝ ⁊ numeroꝝ in oī specie re gimis ⁊ virtutis mediciaꝝ de q̄bus infra lo quar iuocata ꝑus diuio auxilio.

Ut ergo in regimine sim breuis dico q̄ aer sue habitationis debet esse calidus ⁊ sic cus licet nō multum excessiue calidus loca ta men circa vesicam debet tenere calida ita q̄ in estate femuralia sint retro. ⁊ ante vsq̄ȝ ad vmbilicum aut saltem supra ossa pliorum. ⁊ si essent suffulcita ex pāno de lana esset meli us. ⁊ in hyeme de pelle vulpina. Et caueat̄ frigus i spina ⁊ capite q̄a sūt radices neruoꝝ ⁊ siſr caueat̄ aer humidus ⁊ habitatio in ter reno ⁊ statio sub radijs lune. Jeiuno sto macho exercitiū est ei ꝯueniens ⁊ ꝑ̄tim quo laborent supiora ꝑmo ⁊ postea exerceat se ex ercitio ambulādi ⁊ faciat fricari q̄titatē pal mi pedis ⁊ spine ⁊ illud q̄ est iter anū ⁊ virgā fricatiōe calefaciente. Sed post cibū non est multuȝ ei laborandum ꝑmo conet̄ q̄ de ma ne non solum stomachus. h intestina ⁊ vesica euacuent̄ anteq̄ȝ se exerceat ⁊ durat exercitiū non multuȝ forte ⁊ velox vsq̄ȝ ad pricipium lassitudinis ⁊ si īgrediat̄ stufam aut furnū ca lefactuȝ aut thynā i fumo decoctiōis calamē ti ysopi. thymi. abrotani. lauri hbe iue. ros marini radicum vrtice ⁊ silium herbaꝝ cuȝ q̄bus ponat̄ sulfur ⁊ allumen bis vel ter i sep timana. ieiuno stōacho erit sibi res ꝯueniēs.

Debet studere q̄ oī die habeat beneficiuȝ vētris ⁊ si alr̄ nō habet ꝓuideat sibi cuȝ cliste ri. Et ꝯuēit clistere decoctiōis camomille mel leloti sticados montani ameos centauree mi noris thymo saltē semel i septiana faciendū eē clistere decoctiōis colloq̄ntide vsq̄ȝ ad. ℥. i. ꝓ vice ligate i pāno ⁊ pōite cū ꝑdictis reb⁹. Et i cōi vsu oporteret i clisteri ponere olei co stini olei rutacei olei vulpini. aā. ℥. i. gerepi bnedicte aā. ℥. v. salis quantum sufficit ⁊ sal tem semel in septimana esset ponēdum gerelo godion aut geredya colloquitidos. ℥. v. loco gerepigre.

Sompn⁹ vero eius sufficit q̄ sit sex hora rū i die nāli ⁊ icipiat saltē duab⁹ horis post cibū i camera bōa iter dno salaria bū calida

bñ clausa capite bene eleuato ⁊ corpe bñ coo pto sup altero latere ⁊ sit in nocte nõ in die. Qz si dormiẽdũ est i die sit de mãe añ tertias s. ieiuno stõacho. In cibis vtẽdum est cibis siccis dãtib⁹ tñ ꝯueniẽs nutrimẽtũ sibi ⁊ bonũ declinãtib⁹ ad calidũ. ⁊ ideo panis debet eẽ de bono frumẽto bñ fermẽtat⁹ ⁊ bñ coct⁹.

Et dꝫ cauere a pãe pmixtõĩs alioꝝ gnoꝝ pci pue lolij ⁊ qd deficiat i fermẽtatõe vl' in decoctiõe. ⁊ carnes meliores eis sũt carnes volatiliũ deĩde carnes capeloꝝ ⁊ lepoꝝ iuuenũ danunaꝝ ceruoꝝ ⁊ vulpiũ si placeret. Tertio loco carnes edoꝝ. ⁊ quarto carnes vituloꝝ lactẽtiũ. Et quito carnes castratoꝝ ãnualiũ Et iter aues bõe sũt pdices. fasiãi auicule arboree. turtures colũbi. pulli. Nõ ita bõe ãseres ⁊ anates. Et melioꝛ ꝑparatio est qꝫ sint asse aut frixe in patellis. Quod si sit elixe elixent cũ sbtiliatis ponẽdo aliquid ꝺ pipe vel cinamomo vl' de radice petrosilini. vl' hbis. calidis sicut serpillũ ⁊ ysopus ⁊ thym⁹ ⁊ siles ⁊ tollerãt cũ brodio ciceꝝ rubeoꝝ. Sãguinem ⁊ iteriora ⁊ capita ⁊ colla ⁊ lac ⁊ caseũ ⁊ ostraca ⁊ ḡnaros ⁊ ãguillas meli⁹ ẽ euitare. sꝫ oua galliaꝝ r̃cẽtia scꝫ vitelli assi vl' frixi cũ aliq̃ q̃titate aromatũ scꝫ pipis vl' cinamõi sũt ꝯueĩentes. De ḡnis tollerãt rizũ ⁊ miliũ ⁊ panicũ ⁊ brodiũ ciceꝝ et alia ḡna dimittant De hbis dimittãt frigide ⁊ huide sic lactuca portulaca ẽdiuia spinacia acetosa ⁊ siles. sed tollerãt. borago buglossa ⁊ mellissa. ⁊ ꝯueniunt ysop⁹ thim⁹. calamẽtũ. origanũ serpillũ pullegiũ. mẽta sicca rosmarin⁹ saluia. abrotanũ absinthiũ ⁊ siles herbe odorifere. De radicib⁹ vero pastiaca rubea scꝫ carotũ ⁊ pastinaca alba dauc⁹ ⁊ radix petrosilij ⁊ enula sꝫ napões ⁊ rape dimittãt ⁊ tollerãt alea ⁊ porri ⁊ cepe ⁊ grana eorum ꝑsertim qñ nõ timet vaporatio ad caput. ⁊ silr raffani achorus vero ⁊ ciperi ꝯueniũt rõe q̃si pure medicine.

Cappares ⁊ spargi. ꝯueniũt ei rõe salaticij

De fructibus dimittat humidos. ꝑcipue vuas ⁊ qñ sentiret ardorẽ dimittet eciã ficus ⁊ auellãe ⁊ nuces tollerãt ⁊ ḡna pini sũt ꝯueniẽtia ⁊ ꝯueniũt etiã ḡnata dulcia. ⁊ tollerãt post cibũ pira citonia cocta cũ bono vino ⁊ ꝯdita cũ aniso ⁊ arõatib⁹. Sꝫ reliq̃s hũidos fruct⁹ dittat sicut cucurbitã ⁊ ãgurias ⁊ mellõgenas ⁊ cucumeres. ⁊ de h̃ genere tollerat. paucũ de mellõe. Oliue salite etiã sũt ei vtiles

De aromatib⁹ põt recipere secure sicut piper ⁊ ziziber ⁊ ciamomũ ⁊ gariofilos ⁊ similia. sꝫ acetũ ⁊ acetosa oĩa sunt dimittenda Potus eius melioꝛ ẽ aq̃ mell'. aut vinũ rubeum cũ aq̃ mell' tpatum.

Caueat ab vsu venereoꝝ q̃tũ ẽ ei possibile. Et hec ꝺ regimine.

Quo ad medicinalia quia nõ purgat⁹ ẽ exordie. videt̃ mihi qꝫ vsqꝫ ad finẽ septẽbris oĩbus quiqꝫ dieb⁹ scl' capiat. ꝫ. i. haꝝ pillulaꝝ. ℞. pillulaꝝ de gera simplici. ʒ. ß. pipis. ʒ. ij. ꝯfice pillulas. cum aq̃ saluie sumãt i aurora ⁊ sũt sine custodia.

Semel autẽ i mẽse sũat istas pillulas. ℞. pillaꝝ fetidaꝝ. ꝫ. ij pillularũ alãdal. ꝫ. i. fiãt pillule septẽ cum aq̃ maiorane sumãt duab⁹ hoꝛis añ diẽ cũ bõa custodia. In reliq̃s aũt dieb⁹ q̃nqꝫ vtat̃ masticatorio vl' cũ sola radice piretri vl' cũ mastice ⁊ q̃rta pte sui de pipe vl' cũ mastice ⁊ cera ⁊ staffisagria añ. ptes eq̃les. vl' cũ mastice ⁊ cera añ. ptẽ. i. nucismuscate ligni aloes. galie muscate añ. ptẽ deciaꝫ vni⁹ staffisagrie. piretri añ. tertiã pteꝫ vnius misceat sil' ⁊ masticetur q̃titas castanee p horã ieiuno stõacho. Quãdo vero vtat̃ gargarismate gargarisãdo aquã mell' cũ semĩe sinapi aut cũ pipe aut acetũ distillatũ aut gerapigrã cũ aqua mellis.

Item quãdoqꝫ vtat̃ caputpurgio pciẽdo aquã maioꝛane aut succũ blite aut ponẽdo i nare radicẽ cucumeris asinini recẽteꝫ.

Et debet i mane i auroꝛa qñ nõ sũit pillulas sumere h̃ electuariũ. ℞ dyacoꝛi. ʒ. iiij. plirisarcoticon. ʒ. ij. misce ⁊ sũat. ʒ. ij. vl' iij. p vice tribus hoꝛis ante cibũ.

Itẽ iungat̃ pectẽ ⁊ illud qꝫ ẽ int̃ ãnũ ⁊ virga cũ h⁹mõi vnguento. ℞. olei de euforbio olei costini olei vulpini. añ. ʒ. i. pinguedis vulpis piguedis anetis ysopi huide. añ. ʒ. ß. galbãi opopponacis armoniaci. añ. ʒ. i. ß. cere paꝝ ⁊ fiat vnguẽtum.

¶ Sed post mediũ septẽbris purget̃ capien do hunc sy. ℞. oximellis sqllitici syrupi de sticados añ. ℥. iiij. aq̃ maiorane aq̃ saluie aq̃ ysopi añ. ℥. iij. misce ⁊ ẽ syrup⁹ ꝑ q̃tuor vici bus sumat̃ calid⁹ ĩ aurora. ⁊ supdormiat ꝑ horã ¶ Sũpto sy. purget̃ cũ istis pillul' ℞. pillulaꝝ de euforbio. ℈. i. pillulaꝝ fetidaruʒ ʒ. ß. fiãt pillule qnqꝫ cũ aq̃ maiorane recipiãt duab⁹ horis ante diem cũ diligẽti custodia. ¶ Itẽ etiã añ autũpnuʒ ⁊ in autũpno si pos set vtile eẽt vomere semel in septiana aut sal tẽ bis ĩ mẽse post prãdiuʒ hoc ordie ꝙ in prã dio sumat carnes pingues recẽtes cũ multo sale. ⁊ ferculũ de cepis aut de porris ⁊ bibat vinũ dulce. ⁊ comedat multũ ⁊ festinãter et sũpto cibo aut ambulet aut voluat se sup le ctum. ⁊ p⁹ea bibat. ℥. vi. decoctiõis raffani ĩ aceto ⁊ aq̃ cuʒ. ℥. i. mellis despumati ⁊ p⁹ea vomat exq̃site si nõ cũ alio saltẽ cũ adiutorio pẽne ⁊ alioꝝ ꝓuccantiuʒ ¶ Itẽ loco electu arij cũ dyachoro supi⁹ positi est istud valde vtilius ℞. baccaruʒ lauri ⁊ folioꝝ ei⁹ sicco rũ aã. ʒ. iij. castorei. ʒ. ij. baurach armeni. ʒ. i. ß. agregẽtur oĩa cũ oleo de g̃nis pini. ⁊ p⁹ea distempent̃ cũ melle ⁊ fiat electuariũ. dos̃ est ʒ. i. ꝑ vice. Itẽ dyaciminũ cuʒ folijs ruthe ẽ valde vtile ¶ De reb⁹ v̓o simplicib⁹ ꝯferẽ tibus sũt sicut opoponacũ si sumatur de eo. ʒ ß. q̃tuor horis añ cibuʒ ⁊ ciminũ si bibãtur. ʒ ij. cũ aq̃ mellis ⁊ semẽ agni casti in sili q̃titate ¶ Res aũt ꝯferẽtes ꝓprietate sua sũt testicu li leporis cũ siccãtur ⁊ bibunt̃ cũ vino odori fero ⁊ hoc plurib⁹ vicib⁹ ⁊ sil'r guttur galli cũ adurit̃ ⁊ bibitur cũ aqua tepida. ¶ Qꝫ si illa nõ sufficiãt oʒ ꝙ iniecíat in vesicã oleũ rute. ℥. ij. ꝑ vice cũ. ℥. ß. butiri cocti ⁊. ʒ. ß. castorei a liq̃d oleuʒ cucumeris asini cuʒ butiro ⁊ casto reo mõ dicto ⁊ est forti⁹. ¶ Itẽ in vltis inũ guenduʒ est pecten ⁊ loca circa vesicã ⁊ ꝑ vnũ palmuʒ sup caudale vsqꝫ ad finẽ dorsi cũ vn guẽtis rubificatis sicut oleũ de euforbio ⁊ si napi quousqꝫ bene rubificet̃ locus.

46

¶ De dolore renali ex calculo ⁊ arenulis.

Iste magnific⁹ ⁊ venerabil' p̃rãno rum vltra. lxx. ꝯplexiõis nãlit' cole rice q ꝑ certo nõ trãsiuit in ꝯplexio nẽ mlĩcã respectu tꝑatoꝝ sue etatis ß remãsit colicus cuʒ eẽt ꝯsuet⁹ plĩmuʒ h̃itare ĩ aere ca lido hijs duob⁹ ãnis laborauit eq̃tãdo ma xime in regiõib⁹ frigidis ⁊ ĩcidit iã sunt duo mẽses dolorẽ renaleʒ ex calculo ⁊ arenulis. ⁊ postea ĩcidit febres q̃ licet ĩuaderit oĩ die q̃r tamen multuʒ sudauit ⁊ habuit q̃etẽ satis lõ gã puto ꝙ fuerunt ex mã mixta ex colera. ⁊ flegmate. habuit etiã iã diu stomachuʒ debi lem ⁊ ß̃m iudiciuʒ suoꝝ medicoꝝ frigiduʒ in ore ⁊ caliduʒ in fundo. ß ego puto ꝙ stõach⁹ fuit tenuis cuʒ ꝑuo adiutorio pĩguedis zirbi ⁊ iõ nõ fuit tã fort'. in digerẽdo dura ß facile mutabilia bñ digessit. Est etiam intraturus mare ꝑ lõga nauigatõe. cui rei tñ est multuʒ ꝯsuetus nec sentit nauseã vel sil'ia accidentia q̃ alios nauigãtes molestãt. Et petit sup p̃ser uatione a lapide ⁊ ꝯseruatione sue sanitatis ⁊ regĩmĩe itinerationis in mari sibi dari con silium ꝯsideratis oĩbus sup̃dictis scʒ etate cõ plexione. dispõne stomachi p̃teritis egritudi nibus ⁊ futura nauigatiõe. Et ego faciã iuo cato p̊us diuino auxilio. ¶ De aere q̃r optʒ ip̃m nauigare paruʒ dicã. ß tñ in patria dʒ h̃re aerem claruʒ tꝑamento vicinuʒ parum ad humiditatem tendentem. ⁊ in hac estate mediocriter temperetur. vel cum flabellis ⁊ quando potest cum ramis arborum frigida rum ⁊ herbis frigidis nõ tamen habeat negli gentiam in tenẽdo stomachum calidum ⁊ ite stina. ita vt bene digerat. ⁊ si de nocte sup sto macho ⁊ intestinis tenẽt fasiataʒ vnã petiaʒ scarletti eẽt sibi vtili⁹ q̃m bona digestio sto machi est magna radix in rectificãdo omnia quibus indiget.

¶ De mane ieiuno stomacho emissis superflu itatibus ab intestinis ⁊ a vesica debet exerce ri. ⁊ melius est ei ꝙ exerceatur primo laborã do manibus ⁊ brachijs vel ꝯmouendo cum eis. ⁊ postea laborando pedibus. labore tñ in q̊ renes nõ multũ fatigent̃. ⁊ iõ eq̃tatio p̃ci

pue sup aiali succusante ē ei incōueniēs ꝛ post cibū nō debet laborare multū imo leuit ꝛ suauiter se hr̄e aut in icessu. aut stādo qete ꝛ nūq̄ exercitiū dȝ in eo eē excessiuū. imo qn̄ incipit fatigari ipȝ dimittat ꝛ nō sit velox ꝛ acutum sed suaue ꝛ cū qetibꝰ intmediis.

¶ Quo ad cibos debēt eē humidi facilis digestiōis multi nutrimēti ꝛ boni ß nō excedentes tpamētum in caliditate ꝛ i estate odiant cū saporibus frigidis ſm q̄ expientia notat ipm posse tollerar. ꝛ odiāt in hyeme cuȝ aromatibꝰ calidis obſuādo ne nimiū calefaciēt.

¶ Et veniendo ad pticularia ouenit sibi panis de optio frumēto ꝛ optȝ q̄ sit bn̄ coctus ꝛ bn̄ fermentatꝰ ꝛ habēs aliqd de sale. ꝛ panē deficientē in aliq̄ istoꝝ debet vitare ꝛ dȝ eē mundus a cortice ext'iori ꝛ nō comedat post q̄rtā diē. ¶ Carnes sibi meliores sūt pulloꝝ pdicum fasianoꝝ iuuenū ꝛ optie sūt auicularuȝ puaꝝ habētium pēnas varias ꝛ pcipue cauda tremuli. Et de quadrupedibꝰ lepoꝝ ꝛ capriolorū iuuenū ꝛ edorū lactentiū ꝛ vituloꝝ lactentiū valde puoꝝ ꝛ agnorū annualiuȝ castratorū. Sed carnes grosse vt bouȝ ꝛ aialiū āntiquorū ꝛ carnes viscose sicut porcoꝝ ꝛ agnorū lactentiū penitꝰ debēt dimitti. ꝛ silr capita ꝛ iteriora aialium. colūbi vō ꝛ turtures si sumātur qn̄ incipiūt volare i tpibꝰ frigidis tolerant. ꝛ pōt capi eisdē tpibus aliqd de ansere vel de anate ꝛ multa piguedo vitāda est ꝛ similit carnes ipinguate artificialiter.

¶ Lac psertiȝ capraꝝ recēter extractuȝ ab vbere ouenit ei in estate. ß oȝ q̄ comedat solū ieiuno stomacho ꝛ q̄ post ipm nō dormiat neq̄ comedat q̄usq̄ sit bene digestū sicut vbig̃tia si in estate quādo prāderet tēpestiue ꝛ hora. xix. bibēt. ȝ. iiij. lactis statiȝ egredientl. ab vbere cū. ȝ. s. zuchari ꝛ postea cenaret hora xxiij. ß alio mō nō comedat. Sed lac coagulatū ꝛ caseꝰ maxie recens ꝛ viscosus dȝ vitari ꝛ similit sanguis. Sȝ vitelli ouoꝝ gallinarū cum sūt recētes siue assi siue frixi siue elissi vel in ferculo sūt oueniētes albumen vō dimittendū est. ¶ De piscibꝰ tollerant pui qui nascunt in libero mari aut in fluuiis petrosis ꝛ arenosis q habeāt has oditiōes. Primo q̄ habeāt squamas. ꝛ pp istam oditionē excludunt anguille murene gui. pascēs. solee. pallamite sgombri ꝛ similes. Scd̄a oditio q̄ habeant bonū odoreȝ ꝛ pter istā oditioneȝ excludunt omnes pisces scenosi. Tertia q̄ habeant bonū saporem. Quarta q̄ nō sint nimis viscosi ß habentes fragiles carnes. ꝛ nō limosas. Et iste oditiones iueniunt in qbusdā piscibus marinis. sicut sunt tribie barbones albori. aurate. menule ꝛ similes. ꝛ in qbusdaȝ fluuialibꝰ sicut sūt timali ꝛ strigie ꝛ lasche ꝛ auallane ꝛ cauedani. ꝛ in q̄busdā lacualibus sic sūt carpiōes ꝛ agones. Sturiōes vō ꝛ tūni qꝛ sūt de magnis ꝛ cephali siue mugiles ꝛ varioli ꝛ corni ꝛ rūbi qꝛ sūt viscosi ꝛ scardue ꝛ regine padi siue carpane qꝛ nō sūt boni saporis optet q̄ dimittant. melius tamen est d̄ piscibus oīno parū comedere aut nihil ꝛ saliti ꝛ siccati dimittant omnes. Haberi cancri ostraca scipie vmbelici locuste ꝛ oia talia genera sūt dimittenda. ¶ De granis dimittenda sūt legumia excepto brodio ciceruȝ q̄ est ei valde oueniens. ꝛ silr dimittendū est frumentū nisi i forma panis ꝛ illa q̄ de frumento fiūt sic lagane pastilli iuscula ꝛ similia. et silr far ß ordeū et spelta si fiant iuscula ex eis tollerant. Panicū vō et miliū et riziuȝ nō sūt cōuenientia si tamen comedant oȝ q̄ sint cocta cum bonis carnibus pinguibus.

¶ De herbis ouenīūt ei i estate. borago. buglossa. lactuca cocta. feniculꝰ petrosilium mellissa apiū. ꝛ pcipue macedonicū. ꝛ ameos. ꝛ ꝛ senatiōes ꝛ pcipue capita cardi. ꝛ endiuia cicorea scariola. lactuca. spinacia. ꝛ precipue quādo sūt cocte. Et i hyeme. brodiū cauliuȝ nō obstātia ß thymꝰ. ꝛ ysopus. et rosmarinꝰ ß portulaca. et hᵉ q̄ comedūt crude et eruca et sinapi et nasturtiū meliꝰ est q̄ dimittant.

¶ De radicibus dimittat rapas ꝛ napones magnos. ß napones citrini pui tollerāt ꝛ raffanus si sumant nō in multa q̄titate. ꝛ post alios cibos ꝛ radix apii ꝛ feniculi ꝛ pastinace

albe ⁊ rubee tam domeſtice q̄ꝫ agreſtis ſunt ei
ꝯueniẽtes. Alleū vͦo ⁊ cepe ⁊ porri ſi ſumātur
nō excedāt in q̄ꝫtitate ¶ De frūct. bꝰ ꝯueniūt
ei ficuſ tā recẽtes q̄ꝫ ſicce ⁊ vue bn̄ mature an̄
alios cibos ⁊ tollerantur cereſa ⁊ mellones ⁊
pruna bn̄ matura ⁊ paruꝫ de pſicis in eſtate
oīa iſta an̄ alios cibos. ꝟ pira cruda ⁊ poma
⁊ criſomilla. niſi in pua q̄ꝫtitate ⁊ corna ⁊ ne
ſpila ⁊ ſorba ⁊ zarur ⁊ caſtanee ⁊ ſillique oꝫ
ꝙ dimittātur. ⁊ pꝰ cibū pōt ſumē ḡnata dul
cia ⁊ grana pini ⁊ amigdalas ⁊ auellanas ⁊
parū de nucibꝰ ⁊ aliqd de piris bulitis cum
optimo vino ⁊ ꝯditis cum aniſo ⁊ feniculo:
vl̄ aromatibꝰ ¶ Cucurbite vͦo nō ſūt ei ꝯue
niẽtes neqꝫ mellōgene. De anguriis tm̄ dulci-
buſ pōt aput vehemẽtes calores. ⁊ ſilr̄ de me
dulla citrulli nō maturi aliqd aſſumē ⁊ ita ō
citrāgulis ⁊ limōibꝰ ⁊ de acetoſitate citri. pōt
ſumi dūmodo nō ſentiat ledi ſtōachuꝫ ⁊ pōt
vti aceto in ſuis ſaporibꝰ moderate. Cappa
res ⁊ ſpargi ⁊ oliue ſalite tollerant̄ in eo ⁊ ex
tremitates lupuli ¶ Et cauē dꝫ a nimia co
meſtiōe ⁊ p̄cipue diūſaꝝ rerū in vna menſa.
⁊ maxie radicū herbaꝝ vel fructuū. imo dꝫ
aliq̄s famis reliqas dimittē. ⁊ qn̄ ſcda vice i
ſurgit vͦus appetitꝰ ſtati aliqd comedē nec diu
expectare ſup famē. ⁊ meliores ſūt ei elixe q̄ꝫ
aſſe niſi eēnt carnes valde tenelle.

¶ Potꝰ eius melior ē vinū vetus odoriferꝝ
⁊ ſi eſſet valde potẽs tempetur cum aq̄ ⁊ p̄ci
pue cū aq̄ mellis. ⁊ dꝫ eē vinū odoriferū ⁊ ſb
tile. ⁊ ſi eēt rubeū pp etatē eēt meliuſ. vina vͦo
groſſa ⁊ muſta ⁊ pontica ⁊ acetoſa ſūt ab eo
vitenda. Sꝫ aq̄ mellis eſt ei optimus potꝰ p̄
ſerti vio admixta ⁊ fit ſumẽdo libr̄. i. optimi
mellis, ⁊ libr̄. viij. aq̄ fontis bn̄ clare ⁊ bulie-
do quſqꝫ tertia ps ꝯſumet. ꝯtinue remouẽdo
ſpumā. ¶ Prouidē dꝫ ꝙ oī die habeat bn̄
ficiū vẽtris. ⁊ ſi nā reſpōdet ſaltē ſemel in die
ſatis eſt ei. Si vͦo nō reſpōdet tūc adiuuetur
⁊ qꝛ ſenes ⁊ macilẽti ledūt a purgatōibus op
timū eſt ei bibere brodiū galli vetuſti bn̄ pin
gue duabus horis an̄ cibū qn̄ nō hꝫ bn̄fitiuꝫ
ventris vel in principio prandij bibere fercu

lum vnuꝫ de bono brodio caponis vel gal-
line pinguis. Et ſi hoc non ſufficit bibat bro
dium prime decoctionis caulium aut fercu-
lum de blitis aut faciat ꝙ ī ferculo ponatur
aliquid de vrtica ad buliẽdum notādo ꝙ fre
quẽs vſus vrtice valde p̄ſuat ab illa paſſio
ne renali ⁊ loco vrtice pōt poni mercurialis
ad lenificādū vẽtreꝫ ⁊ ī hyeme qn̄ iſte herbe
nō īueniuntur bibat ī introytu menſe. ʒ. i. thi
mi ſicci ant yſopi aut betonice qm̄ humecta
bunt ventrē. Qꝛ ſi iſta nō ſufficiūt vl̄ nō ſint p̄
ſentia ſūat aliqn̄ nō tm̄ valde ſepe q̄ꝫtitatē ter
bẽtine vſqꝫ ad auellanā ⁊ iuoluat eā ī nebul
ſiue ī oſtijs nō cōſecratis vt poſſit ſine abhō
natiōe deglutire. melius tm̄ ī iſto caſu eēt facē
diſtē ex oleo puro ⁊ ſit q̄ꝫtitas. ℥. xij. p vice.
¶ Sompnꝰ eiꝰ melior eēt de nocte. icipiẽ-
do duabus horis poſt cenam ⁊ debet dormi
re ī bōa camera nō frigida capite bn̄ eleuato
⁊ corpe bn̄ coopto nō reſupinus ꝟ ſup altero
lateꝝ. ⁊ ſit ſompnꝰ ſeptē vl̄ octo horaꝝ ī die
nāli. Quod ſi de nocte h̄ nō ſufficit facere me
liꝰ ē ſupplere de mane an̄ terciaſ q̄ꝫ poſt prādi
uꝫ. ¶ Debet cauere q̄ꝫtuꝫ pōt ab oī moleſtia
aī dimittẽdo odiū ⁊ irā. ⁊ triſticiā ⁊ āguſtiā
⁊ mltas cogitatiōes ⁊ gaudere ⁊ letari ⁊ ꝯū
ſari cū dilectis ⁊ hec de regie ¶ Oibꝰ aūt ꝯſi
deratis videtur mihi ꝙ melius ē ei vti q̄ꝫ pau
ciſſimis pōt medicinis ⁊ ꝑpt̄ p̄ſuare ſe ab in-
curſu huius renalis doloris bonuꝫ ē ei ꝙ ōni
bus duobus mẽſibus. ſel̄ ſūat. ʒ. i. pulpe. caſ
ſie diſtiſtẽpatū cū decoctiōe radicuꝫ feniculi ⁊
petroſilini ⁊ ſaxifragie ī māe qn̄ ſurgit a lcto
⁊ nō oꝫ ꝙ ea die ꝑmutet ordinē ſui cibi.

¶ In p̄ncipio aūt veris ſi capet p̄mo hūc ſyru
pū q̄ttuor vicibus de māe eēt vtile. ℞. mellis
roſati colati ſyrupi acetoſi de radicibꝰ. an̄. ℥
i. aq̄ feiculi ⁊ apij. an̄ ℥. i. ſ. clarificetur ⁊ aro
matizetur cū pauco cinamomo.

¶ Sumpto ſyrupo quatuor vicibus capiet
hāc medicinā ℞. pulpeſſ̄. ℥. i. reubarbari. ℈
i. ſpice ḡna. v. diſtempentur cū decoctiōe ani
ſorū fenicl̄i ſemis apij paſſulaꝝ ⁊ ligricie ſu
matur in aurora. ⁊ non comedat vſqꝫ ad ſex

horas. Et nisi accidat sibi alia egritudo nul-
lo mō capiat fortiorē medicinā ¶ Qꝫ si de
duobus mēsibus in duos menses videt̃ sibi
loco pulpecass̃. cape. ʒ. ij. bone terbentine ī au
rora nō erit minꝰ ꝯueniēs.

¶ Itē semel ī mēse de mane sumat q̃tuor ho
ris añ cibuꝫ. xxx. nucleos pīscoꝝ distēpatos
cum sufficienti q̃titate vini maluatici ⁊ illud
vinū maluaticuꝫ in estate sit tpatuꝫ cum eq̃li
quātitate aque mellōis aut feniculi aut sena
tionū. ⁊ in tpe hyemis sit purum.

¶ Itē nō obliuiscat̃ tenere ītestina mūda fa
ciendo saltē in septimana semel clistē fm do-
ctrinā positā in capitulo supiꝰ de euacuatiōe
l regie. ¶ Qꝫ si aliqñ supueniret sibi iste dolō
ꝙ deꝰ auertat. Primo faciat clistere cū decocti
one anisoꝝ carui ameos paritarie senationū
⁊ raffani apij. ⁊ radicū petroselini ⁊ feniculi.
aut aliquoꝝ de istis ⁊ cū. ℥. vi. olei anetini ⁊
℥. i. pulpecass̃. ⁊ nō trāseat clistere q̃titatē. ℥.
xviij. ¶ Facto aūt clisteri inūgat pecten ⁊ vir
gam cum oleo de scorpionibꝰ ⁊ bibat vina
subtilia pmixta tamen cuꝫ aqua aut feniculi
aut apij arsenatōum aut seīuꝫ coiuꝫ. Et si vr̃
sibi necessariū faciat buliri camōillaꝫ mellilo
tū radic̃l. althee raffanos pitariā apiū petro
siliū ⁊ caules cum semīe dauci ⁊ cimino ⁊ po
stea cum spōgijs infusis in dicta aqua faciat
fomētationeꝫ ad locū doloris pluribꝰ vicibꝰ.
Qꝫ si cū fomentatōe nō sedat̃ dolor sufficient̃
faciat balneū de hijs rebꝰ ꝙ balneū ingredia
tur sedendo in eo vsqꝫ ad locum doloris sed
pectus prohibeat a calefactione dicte aque ⁊
ꝓuideat ꝙ possit attrahere auditum frigidū
⁊ nō faciat longaꝫ morā in balneo. sed seda-
to dolore egrediatur ab eo ⁊c̃.

¶ Et in hoc casu vtat̃ in cibo pullo contusso
aut vitellis ouoꝝ ita ꝙ parum habeat come
dere. ⁊ in potu vino albo sb̃tili si timor est de
febre tempato cū aq̄s supd̃cis si nō pōt eē pu
rū si nō sit valde potēs. ¶ Et in mane ieiuno
stōacho dū timet dolores capiat aliqd ꝺ ist̃l.
Priꝰ ē R. lapidis iudayci. ℈. ɽ. dissoluant̃
fricādo sup cotte cū. ℥. iiij. aq̄ ⁊ bibat̃ tepidū
tribꝰ horis añ cibū. Et loco istiꝰ pōt sumē li
tūtripon aut filātripos. ʒ. ij. de q̊cūqꝫ sit cum
aq̄ cicerū vel cū aq̄ rafani. ⁊ tertiū in casu in
q̊ eēt nimia vehemētia doloris. ⁊ p aliā nō se
daret̃ R. filāromani. ʒ. i. litūtripō filātripos
añ. ʒ. ɽ. distēpent̃ cū aq̄ apij ⁊ bibātur in bal
neo ieiuno stōacho. ⁊ postea nō comedat nisi
trāseāt quīqꝫ hore pōt tñ ī hoc tpe aliqd bibē
ꝯ dormiat q̃tuꝫ desiderat. Et in tpe in q̊ nō do
let post assūptioneꝫ hꝰ medicīe pōt facē clistē
⁊ fomētatiōes ⁊ vnctōes ⁊ cū istis remedijs p
seueret intpolādo q̊usqꝫ sit liber. ¶ Sꝫ quia
ipē dꝫ igredi mare ꝓ ista itineratōe nō hꝫ ꝓ
uidere nisi de stōacho ꝙ pmaneat fortis ⁊ ꝙ
ī cibis vtat̃ in mīori q̃titate aliq̃tulū q̃ si eēt
extra mare. ⁊ vtat̃ vino stiptico aromatico ñ
bibēdo nimiū. ¶ Cōfortatia vō stōachuꝫ sūt
in cibis sumē aliqd de agresto. ⁊ pꝰ cibū su-
mere pira ꝯdita aut citonia ꝯdita aut ꝺ paci
toniten cū zucħ. ⁊ ista sūt meliora. ¶ Possꝫ ēt
vti ī potu mumia sine spēbꝰ q̄ bibat cū aqua
ferrata in hora sitis. ¶ Ex pte vero extiori
pōt inūgere stōachuꝫ cū isto vnguēto R. mir
tilloꝝ sumach ros̃. gariof̃l. mēte sicce corticū
citri absinthij ciperi añ. ʒ. i. vini rubei stiptici
libr̃. i. olei masticini olei ꝺ spica añ. ʒ. iiij. buli
ant oīa sil̃ vsqꝫ ad vini ꝯsūptiōeꝫ ꝯtinue agi
tādo cū spatula. Postea colet ⁊ in colatā ad
dat̃ gallie muscate laudani cere añ. ʒ. iiij. ma
sticis. ʒ. ij. coralloꝝ rubeoꝝ. ʒ. i. ⁊ fiat vnguē
tū ꝓ stōacho inūgat̃ mane ⁊ sero ieiuno stōa
cho cū eo calido. ¶ Et si magis placet pōt
vti isto ceroto. ⁊ ꝯferret fūdo ⁊ ori R. masti
cis ⁊ ceroti stōatici Sal̃. añ. ℥. ɽ. gallie mus
chate. ʒ. ij. rasine q̃tuꝫ sufficit ad faciendū te
nax ⁊ fac cerotū. ¶ Qꝫ si multa debilitas sto
machi accidēt mane ⁊ sero añ cibū fomētet̃
stōachꝰ cū hac fomētatōe R. mēte absinthij
mirtilloꝝ calami aromatici ciperi. corticū ci
tri rosaꝝ gariofiloꝝ añ. ʒ. ij. ꝯtūdant̃ grosso
mō ⁊ buliāt in vino rubeo. ⁊ in illo postea po
nat̃ spōgia ⁊ exp̄mat̃ ⁊ fiat fomētatio ad sto
machū q̃tuor vl̃ qnqꝫ vicibꝰ. ⁊ pꝰea aut iun
gat̃ vnguēto supd̃cto aut supponat̃ cerotū.

¶ De pollutione nocturna. 47

Iste nobilis patitur pollutõnes nocturnas frequenter cũ quibus emittit sperma globosum ⁊ grossum multe quãtitatis cum mlta titillatõne: ⁊ sensibilitate. ⁊ est macer pallid⁹ pauci sanguis ⁊ hoc venit sibi postq̃ primo erat vsus multũ venereis cum vxore ⁊ ꝓpter partum qbusdam diebus abstinuerat ⁊ ꝓpt̃ hoc quãdoq̃ patitur dolorem capitis maxie in posteriori capite qui tamen nõ diu durat ⁊ in sua sanitate est etiam macer ⁊ est iuuenis ⁊ vult breue ꝯsilium ꝑ cura ⁊ ꝑseruatione a pollutionibus ⁊ ꝑ ꝑseruatione ab illo capitis dolore qui maxime accidit in estate. ¶ Preter hec ꝯsiderandu3 est q̃ post cibu3 ĩ diebus p̃teritis calefiebant multũ incipiendo quatuor horis post cibum ita vt ipse manifeste pcipet ⁊ tediose ⁊ vnam vrinam d̃ suis vidi ego cũ pinguedine supnatante satis grossa. ⁊ pulsus eius est minut⁹ tendẽs ad duritiem cum leui velocitate ⁊ frequẽtia. ita vt multotiẽs ĩ istis modũ appeat excedere nãlem. ¶ Et pensatis oibus que ex istis diligẽs medicus põt elicẽ ponam breue ꝯsilium ⁊ de⁹ sit dator auxilij.

¶ Habitet in aere frigido ⁊ hũido ⁊ dormiat in lecto ĩ quo sub linthiamie sternant̃ folia salicis ⁊ dyplodẽ portet ex pte spine sbtile3 ⁊ aptam ⁊ caueat a ꝯtrario haꝝ reru3 oĩno. ¶ Nõ laboret imo qescat ⁊ si ambulat vtatur leui ambulatione. ⁊ maxie in loco calido ⁊ in hora caliditatis. ¶ Studeat ĩ bene dormiendo ita q̃ in die naturali dormiat septem vel. viij. horis ad minus. ⁊ in lecto supius d̃scripto multũ cooptus. nec dormiat resupin⁹ sed super altero laterũ. ⁊ post primũ somnũ surgat ⁊ ambulet p cameras quousq̃ refrigeretur ⁊ ita faciet in scdo. ita q̃ nõ igrediatur lectũ ad dormiendũ nisi senserit se bñ refrigeratu3. ¶ In cibis suis ꝯsideratis oibus dispõibus ⁊ q̃ adhuc satis est fortis in digerendo debet vti cibis habentibus nutrimentum bonum ⁊ viscosum ⁊ satis multu3. aut salte3 grossũ nutrimentũ ⁊ bone sbe ⁊ nõ sint nimis dure digestionis. Et videt̃ mihi q̃ debeat comedere panem mediocriter fermẽtatu3 ⁊ mediocriter coctum ⁊ bene pistũ: ⁊ ex optimo ⁊ mũdissimo frumẽto cui nullũ aduenerit nocumentũ nõ calidum vt a furno fert̃ neq̃ nimis durum. ¶ Carnes vero sibi ꝯueniẽtes sunt carnes gallinaꝝ incipientiũ ouificare aut caponũ mediocriter iuuenũ. ⁊ silr pdicum ⁊ fasianoꝝ ⁊ caprettorum lactentiu3 ⁊ vitelloꝝ ⁊ castratoꝝ anualium ⁊ porcoꝝ siluestrium iuuenilium ⁊ sumant̃ ille ptes que habẽt viscositatem tenace3 sicut pedes ⁊ ptes ꝓpe genua ⁊ ꝓpe iuncturas ⁊ dimittat carnes multu3 subtiles sicut auiculaꝝ puarum ⁊ carnes calidas sicut anatũ pipionu3 ⁊ anserũ ⁊ passerum ⁊ dimittant̃ multũ grosse sicut carnes sicce ⁊ carnes bou3 ⁊ sint cocte cum herbis ⁊ rebus frigidis. ¶ De piscibus sũt ei ꝯuenientes aurate menule barbones albori varioli ⁊ similes habẽtes squamas ⁊ bonum odorem ⁊ bonũ saporẽ ⁊ anguille etiã tollerãtur sed pisces saliti dimittantur. ¶ Cancri vero fluuiales nõ dico gamberi si iuenirent̃ eẽnt boni ⁊ vehementer vtiles elissi cu3 lacte vel aqua ordei ⁊ silr posset comedẽ limachias fm oẽm modũ ppationis. ¶ Lac caprarum eẽt ei ꝯueniẽs ⁊ lac asinaꝝ silr ⁊ lac mulieris vnũquodq̃ eoꝝ statim sicut ab vbere mulgetur ⁊ d3 sumi ieiuno stomacho in quãtitate. ℥. iiij. vel circa ⁊ post ipm nõ debet dormire neq̃ multũ laborare vl' alqd comeder̃ vel bibere nisi postq̃ senserit ipm descendisse de stomacho. ⁊ silr põt comedere caseũ recentem post alios cibos. Sed caseũ veterẽ ⁊ salitum debet dimittere. ¶ Oua gallinaꝝ receẽtia põt comedere sumẽdo albumen ⁊ totum sed dum est in suspitione nocturnaꝝ pollutõnum nõ debent eẽ nimis tenella n3 nimis dura. sed sicut tenẽtia se. ¶ De granis potest sumere in ferculo illa que fiũt de frumẽto macinato. sicut pultem ⁊ filiia ⁊ laganas ⁊ minutetos ⁊ puos pastillos. q̃titate tñ qua digerãtur ⁊ coquãtur in brodio in quo sint cocte bone carnes supdicte ⁊ herbe frigide sicut portu

lace vel papaueris albi ⁊ similiter ꝯuenit fer
culũ de amido ꝟ ordeo de farre pãico milio ⁊
rizzo. Sed alia gñā diuersis causis sũt dimit
tẽde. ¶ De fructib⁹ potest vti piris ⁊ pomis
coctis ⁊ anguria ⁊ cucurbita. ⁊ cucumere. ß
meliora sũt cocta ⁊ ꝯcedũt ei aliq̃ ꝑsica ante
cibũ ⁊ gñata muzza. ß reliqs fruct⁹ ꝓpt diffe
rẽtias causas meli⁹ est dimittere. ¶ De radi
cib⁹ meli⁹ ẽ ꝙ nõ vtat̃ eis nisi forte sumẽt ra
dicem cycoree coctam. De h̃bis vero ꝯueni
unt ei lactuca. portulaca endiuia cycorea spi
nacia ⁊ atriplices ligua bouis malua. ⁊ debet
dimittere oẽs h̃bas amaras. aut acuti sapo
ris ⁊ tollerãt borago buglossa acetosa lapaci
um acutuꝫ ß comedãt cocte. ¶ De saporibus
caueat ab aceto ⁊ ꝯfectioĩb⁹ de melle. ⁊ a spe
cieb⁹ aromaticis. ⁊ ab aniso cimino ⁊ simili
bus. ⁊ potest vti agresta nõ in mlta q̃titate ⁊
succũ gñatoꝝ. ¶ Meliora sũt ei elixa q̃ȝ assa
⁊ meli⁹ est sibi diuidere cibũ ĩ mltas vices q̃ȝ
augmẽtare q̃titateꝫ ĩ vice vna. ¶ Pot⁹ ei⁹
ꝑ nũc sit vinuꝫ nigrũ stipticum t̃pātuꝫ cũ aq̃
cisterne vel aq̃ ordei. Caueat omnino ne sup
ueniat sibi fluxus vẽtris ymo si incipet statiꝫ
ꝓuideat cũ ꝯstrictiuis ĩ cibo ⁊ ĩ potu cũ clistẽ
cũ vnguẽtis circa stomachuꝫ ⁊ vẽtreꝫ. Si ta
mẽ venter esset nimis stiptic⁹ faciat sibi cliste
re cum decoctione capitis castrati ita ꝙ coq̃t
caput castrati vsq̃ȝ ad dissolutioẽꝫ. ⁊ cuꝫ illo
brodio fiat clistere. Aut faciat clistere cũ oleo
violato puro ꝙ sit saltẽ. ℥. x. vel. xij. Et oĩo si
ꝯsuleret sibi ꝙ capet pillulas nisi veniat ĩ ali
am dispositionem non capiet vbi tñ dolor ca
pitis ipsum molestaret vł ĩ magna ĩflamatio
circa renes potest cape. ℥. i. pulpe cassie ⁊. ℥. i
syrupi violati distẽpatos cuꝫ decoctione pru
noꝝ violaꝝ ⁊ tamaridoꝝ. ¶ Caueat ab ira
tristicia cogitatioẽ dolore ĩuidia odio. ⁊ vtat̃
gaudio t̃pato ꝯuersãdo cũ ꝑsonis sibi dilectis
¶ Quãtuꝫ ad vsum medicinaꝝ. ꝓmo debet
attẽdere ad cor ĩfrigidãdo ipsũ cũ epithyma
tib⁹ q̃ sepe remouent̃ sup ipso ⁊ sit epithima
huiusmoĩ. ℞. violaꝝ rosaꝝ floꝝ boraginis
⁊ buglosse floꝝ nenufaris vtriusq̃ȝ sãdali. co

rallоꝝ. al ⁊. ru. se. lactuce ⁊ endiuie. añ. ʒ. i. os
sis de corde cerui folioꝝ mellisse añ. ʒ. ß. costi
been al. ⁊ ru. gariofoloꝝ folij cinamoĩ. añ. ʒ
ß. cãphore. ʒ. i. corticũ pomoꝝ odoriferoꝝ ⁊
acetosoꝝ. ℥. ß. aque buglosse. ℥. q̃tuor aque
nenufaris ⁊ lactuce. añ. ℥. vi. aceti. ℥. i. ⁊ fiat
ephitima sup corde. ¶ Item ephitimet̃ spia
tota ꝟ mane ⁊ de sero cũ isto epithimate R.
aque plãtaginis ⁊ endiuie. añ. libr̃. i. aceti. ℥.
iiij. ⁊ fiat epithima. Postq̃ȝ auteꝫ epithimat͛ e
rit duabus vł trib⁹ vicibus iungat̃ spina cũ
isto vnguẽto. ℞. vnguẽti. Sal. ℥. q̃tuor suc
ci solatri succi sempuiue aceti. añ. ℥. i. buliant
simul ad igneꝫ vsq̃ȝ ꝙ habeat formã vnguen
ti ⁊ addat̃ cãphore. ʒ. i. masticis. ʒ. ß. ⁊ fiat
vnguẽtum ⁊ epar epythĩmetur de mane ieiu
no stomacho cum h̃ epithimate. ℞. aque en
diuie libr̃. i. sandaloꝝ rubeoꝝ. ℥. i. aceti. ℥. ij
⁊ fiat epithyma. ¶ Et qr aliquo mõ fortassis
lederet pect⁹ ꝓpt epythimata iungat̃ totuꝫ
pectus bis ĩ die cuꝫ olo violato cauẽdo ne ĩ
vngat̃ stomachus. ¶ Iteꝫ debet de mane q̃ñ
non sumit aliud electuarium vel aliam medi
cinam sumere has pillulas Re. trociscorum
de camphora ꝯm descriptionẽ Mesue. ʒ. i. re
ficiantur pillule ꝟ nouo cum syrupo de nenu
fare. ⁊ dentur omnes in vice vna in aurora
Et super illis bibatur syrupi rosati ⁊ aque
rosate añ. ℥. i. ¶ Item quando istos trocis
cos capere nõ vellet potest sumere de hoc ele
ctuario Re. semis lactuce ⁊ endiuie añ. ℥. ß.
semis papaueris albi. ℥. i. spodij. ʒ. ij. syrupi
rosati quãtum sufficit ⁊ fiat electuariuꝫ de q̃
sumat coclear vnum pro vice.

¶ Potest etiam vti isto restauratio ℞. bro
dij caponis pinguis ⁊ bene sufficienter cocti
libr̃. i. zuchari. libr̃. i. buliant simul ita ꝙ fiat
syrupus ⁊ sit zucharuꝫ trium coctaꝝ deinde
Re. carniũ ex ala caponis bene pistataꝝ libr̃
ß. medulle seminũ cõmunium frigidoꝝ amig
dalaꝝ mundataꝝ añ. ℥. i. carnium limachi
arum bene coctaꝝ ⁊ pistataꝝ. ℥. iiij. seminis
portulace sandaloꝝ alboꝝ ⁊ citrinorum añ.
ʒ. i. ß. cinamomi macis cardamomi añ. ʒ. ß.

galange.ʒ.i. misce omnia ⁊ fiat cōfectio i for
ma electuarij ⁊ si nō placet sibi q̄ ponant ibi
carnes limachiarum faciat exsiccari limachias
in furno levis caliditatis ita q̄ sint pulverisa
biles ⁊ ponat pulvis in dicto electuario loco
carnium. de h electuario potest sumere i princi
pio vl' in fine prandij vel cene vnū vel duo co-
clearia ⁊ similiter si q̄ hora diei vl' noctis vi-
deret sibi q̄ indiget refectione.

¶ Inter cetera tamē habeat menti q̄ omni no.
camera sua irroret sepe cū aqua frigida ⁊ q̄
in ea sternant folia ⁊ rami salicum ⁊ vitis ⁊
lactuce ⁊ similium. ſ non ponat ibi ramos ca
lidos sicut cortices rami psicorum ⁊ lauri ⁊ mē
te ⁊ maiorāe ⁊ similia ⁊ q̄ omnino caveat ab
excessu caloris ⁊ q̄ de nocte quādo vadit dor
mitum pmo ifrigidet pedes ⁊ crura i aqua fri
gida ⁊ statim sicut excitat post pmum somp
num surgat a lecto ita q̄ bene refrigeret ⁊ re-
novet sua epithymata. pcipue ad spinam ⁊
ad cor. ¶ Item sumere omni mane.ʒ.iiij.aq̄
distillacionis limachiarum cū zucharo est valde
conveniens ⁊ ista puto cū dei laude sibi sufficer

¶ De pservatiōe a generatiōe lapidis i renib⁹ 4-8

In pservando a generatione la
pidis renum oportet pmo cavere
a forti frigore ventris ⁊ extremi
tatum ⁊ a forti calefactione renū
⁊ a strictura singuli. secundo a sompno diur
no ⁊ ab acubitu sup renibus. tercio ab exer-
citio ⁊ pcipue forti post comestionem ⁊ ab om
nimoda qete ɔtinua ymo debet corpus exer-
ceri ieiuno stomacho. quarto ⁊ principaliter
ab omnibus cibis viscosis. sicut sunt lagāe ⁊
omnia victualia de pasta. Case⁹ ⁊ pcipue re
cens carnes porcorum albumie ovorū tartodee
pisces pcipue magni anguille gnari interio-
ra animalium capita ⁊ ptes glandose frictilia
de ovis: ⁊ caseo ⁊ ab omnibus genrantibus
grossum nutrimentum sicut carnes boum. ⁊
carnes salite ⁊ legumina ⁊ talli arborum ⁊ cau
les ⁊ cepe ⁊ allea ⁊ ab omnibus habentibus
multas sup̄fluitates sicut carnes agnorum ⁊ pe
cudum ⁊ fungi ⁊ herbe crude ⁊ fructus crudi
sicut poma ⁊ pira. ¶ Restat ergo q̄ ɔsistat
vita i pane bene fermentato ⁊ bene cocto. ha
bente aliquid salis ⁊ i carnib⁹ avicularum pua
rum q̄ sunt optime ⁊ pcipue caudatremule ⁊
pullorum pdicū faxianorum iuvenum ⁊ turturum
⁊ pipionum volare icipientium ⁊ caprettorum
⁊ vitulorum lactentium puorum ⁊ castratorum ānu
alium. ⁊ i piscibus puis habentibus squamas
⁊ vitellis ovorum non multum coctis tollerant
tamen spinargia ⁊ blite ⁊ fercula ex ordeo ⁊
brodio cicerum ⁊ pane trito cum ovis ⁊ ex hbis
odoriferis ⁊ cum decoctione radicum petro
silini ⁊ similiter tollerant pastinaca ⁊ carotū
⁊ spargi ⁊ capita cardi. Optimum tamen est
vti sepe ferculo ex vrtica cocta cum carnibus
vel cum aqua ⁊ sale ⁊ oleo ⁊ sumat ferculum
satis magnum p vice. ⁊ gratia saporis ⁊ de
lectationis ɔcedunt aliqua ceresa ante cibum
⁊ aliquid de mellonib⁹ ⁊ de prunis valde ma
turis ⁊ de ficubus valde maturis tam recen-
tibus q̄ siccis ⁊ de vuis bene maturis ⁊ ɔce-
dunt amigdale dulces ⁊ amare ⁊ avellane ⁊
fistici ⁊ gna pini ⁊ gnata ⁊ citranguli ⁊ limo
nes ⁊ aliq̄ olive salite ⁊ aromata ⁊ feniculum
⁊ anisum ⁊ in potu debet vti vino sbtili albo
aut pauci coloris. ⁊ aqua sua debet esse aqua
ex cisterna. vel aqua clara ex optimo flumio
⁊ melior potus est. aqua mellis. quinto loco
debet pvidere q̄ venter suus sit valde lubri-
cus ⁊ sepe vti clisterijs ⁊ si in mense semel vel
bis sumēt q̄titatem avellane de terbentina in
mane esset valde vtile. Optimum tamen est
⁊ credo q̄ ipsum omnino liberaret si vteret ōi
septimana bis p mediam horam ante prān-
dium. ʒ.s. vel tribus ptibus. ʒ. si media non
sufficeret ex pulpa cassie recent extracte a cā
nis suis q̄ sit pinguis ⁊ dulcis. Et sexto loco
q̄ non multum sepe vtatur venereis neq̄ stet
accidiosus ſ cum leticia. ¶ Omni anno pur
get bis. pmo circa medium aprilis vel ante
sumendo hunc syrupum. ℞. sy. acetosi ɔpo-
siti. ʒ.i.s. sy. de bissantis. ʒ.s. aque seminum
comunium frigidorum. ʒ.iij. misce ⁊ est. sy. p
vna vice sumat sex vicib⁹ i aurora ⁊ sup dor

miat .circa q̄ntitatem hore ¶ Sumpto sy. capiet has pillulas ℞.pillulaꝝ fetidaꝝ pil-lulaꝝ de bn̄dicta pillaꝝ de gerelogodion an̄ ℈.i.refice cuȝ aq̄ raffani sumāt vna hora āte diem ⁊ supdormiat p horam ⁊ nō comedat. nisi translactis.vij.horis. ¶ Et similem pur-gationem faciat i fine septembris.

¶ Et ex internallis vnius mensis sumat.℈. ij.pillaꝝ de benedicta i aurora ⁊ non indigēt alia custodia nisi vt tarde comedat ⁊ caueat a frigore. ¶ Et est valde ꝯueniens semel in xx. diebus comedere in mane.iiij .horis an te prandiuȝ.xxv.vel.xxx. nucleos persicoꝝ statiȝ extractos ab ossibus ⁊ bene masticent ⁊ sup illis bibat.ʒ.iij.vini odoriferis sbtilis ¶ Item valde ꝯfert semel i septimana pota re.ʒ.iij.aque floꝝ genestre facte p distillatio nem ⁊ sint genestre polite nō aspe. Similiter loco istaꝝ aquaꝝ est vtilis aqua raffani.

¶ Quādo autē supuenit dolor. pmo fiat cliste re mollitiuū ex decoctione malue camomille violarie semis lini ⁊ cuȝ.ʒ.i.pulpecassie ⁊ cū ʒ.ij.olei anetini ⁊.ʒ.i.olei de scorpionibus ⁊ pauco sale ⁊ iteret q̊usq; habeat ventrē bene ficium ¶ Et si dolor molestat tunc cū pānis calidis ponēdis sup locum puideat aut fiat fomentatio cū spongia īfusa i decoctiōe camo mille mellilotí carui ameos raffanoꝝ cauliū capilloꝝ veneris omniuȝ talium vel similiuȝ ⁊ si fomentatio nō sufficit fiat balneū i mastel lo facto studiose ad h ita vt non ascendat aq̄ supra vmbilicum pectus nō nimium calefiat ⁊ cuȝ exit dormiat ⁊ inungant loca doloris cū oleo de scorpionibꝰ ¶ Itē omī mane sumat ℈.i.lapidis iudaici dissoluti i aqua seminiuȝ comunium q̄ sit.ʒ.iiij ¶ Et si nō sufficit bal neuȝ ad danduȝ dolorem tunc intra balneum recipiat h electuarium ⁊ bibat ℞.filcini filā tropos litontripon.an̄.ʒ.i.distempa cuȝ vino albo odorifero ⁊ bibat ⁊ attēdat q͞ hoc non capiat: nisi stomacho vacuo ⁊ postea stet.v. horis anteq̄ȝ comedat si tamen sitit potest ca pere vinū album sbtile. ¶ Et si necessitas vi det sumēdi medicinam sumat hanc. ℞. pul pecassie recenter extracte a cannis.ʒ.x. olei amigdalaꝝ dulcium.ʒ.ij.electuarijs indi.ʒ.i distempa cum decoctione anisorū milij solis seis apij ⁊ centauree. ¶ Et nullomodo su-mat h tpe fortes medicīas ⁊ ista puto cū lau de dei sufficere.

¶ De ardore vrie siue vlcere ⁊ sanie.

Dispositio huius magnifici viri. domini conrardi de marchioni bus de Careto est ardor vrine siue sanie ⁊ vlcere h tamen quia durauit satis non est quin sit magna suspitio casus in vlcus viaꝝ vrine pcipue vesice aut colli eius ⁊ est vir macer multaꝝ cogitationū annoruꝫ circa.xlviij. moderati regiminis ex ceptis laboribus. Et puto causaȝ esse mixtio nuīn salse materie cuȝ vrina aut colere aliq̄d adhustionis habentis ¶ Nam a principio vi det fm aliqua mēbra cause colericus. ⁊ ego ponaȝ in isto ꝯsilio regimen sex reꝝ non nā-liū ⁊ ꝯsequēter medicinaꝝ vsū pmouendo q͞ diligēter obseruet ⁊ non sit contentus pauco tempore in obseruatione imo diu perseueret etiam quibusdam mensibus postq̄ȝ ardor ces sauisset ¶ Primo igitur habitet aerem tem peratum tn̄ declinantem ad aliqualem frigi ditatem ⁊ hūiditatem ita q͞ in estate sterni fa ciat pauimentuȝ habitationis cū herbis ⁊ ra mis frigidis sicut salicum ⁊ vitis ⁊ lactuce et pomoꝝ ⁊ rubi ⁊ ēdiuia ⁊ portulace ⁊ faciat irrorari cameram cum aqua frigida ⁊ caue at aereȝ fumosuȝ mlti caloris ⁊ multi ignis. ⁊ pcipue calorem vestium i directo renum ⁊ epatis pmo diploydeȝ habeat retro scissam que non multum stringat sup renibꝰ vel sup epar ⁊ caueat nimiaȝ stricturam cinguli.

¶ Et exercitiuȝ corporale si esset possibile de beret esse nullū ⁊ deberet adherere qeti quod si sit ei laborandum melius est vt plane ⁊ sup sella leni non calida eqtet portacionem. aut passualiter aut passim incedat ⁊ caueat lōgū iter pedibus ⁊ sup equo succussante ⁊ eligat horam tempati aeris ad frigus declinātēȝ ⁊ q̄rantuȝ potest plus duȝ est i itinere dormiat

⁊ iaceat ⁊ mlto magis abstineat ab omni calido ⁊ acuto ⁊ plus vtať frigidis ⁊ cuȝ est domi ⁊ potest abstinere vtať quiete ⁊ loco exercitij vtať fricationibus corporis ⁊ balneo dulcis aque tepide decoctõis malue ⁊ violarie ĩ quo moreť ieiuno stomacho p horaȝ in mane ⁊ breuiter q̄tuȝ cũ delectat ħ non sit multi caloris pmo tpati. ¶ Prouideat sibi q̄ omni die habeat beneficiuȝ ventris saltem semel q̄ si nõ rñdet naturaliter tunc sumat ferculũ de mercuriali cum menta ⁊ herbis odoriferis factis boni saporis ⁊ cũ brodio recẽtium carnium pinguium aut cum oleo aut sumat ĩ aurora. ℥. iij. syrupi violati facti cuȝ trina infusione violarum iuxta arteȝ mesue ĩ antidotario q̄ si clisteraȝ vult facere faciat aut cũ olo puro aut cum decoctione malue ⁊ violaria ⁊ oleo violato ⁊ breuiter aliquo istoruȝ modorum pũideat ita tamen q̄ nõ capiat pillulas vel medicinas nisi ẜm q̄ diceť infra cũ dicã de vsu medicinaꝝ. ¶ In cibis pmo oportet q̄ caueat ab omni acuto sicut pip alea vina valde potentia ab omni salso sicut carnes salite ⁊ pisces salite ⁊ similia ⁊ ab omni amaro ⁊ a rebus multum acetosis ⁊ a ꝯfectionibus de melle ⁊ a rebꝫ extreme dulcibꝫ ⁊ sit contentus stipticis ponticis insipidis vnctuosis ⁊ dulcibus moderate. ⁊ ideo panem sumat nõ salitum ⁊ fermentatum mediocriter ⁊ similiter coctuȝ mediocriter ⁊ sit ex bono frumẽto ãni sui sine mixtione ⁊ mũdus a furfure ⁊ sit inter primaȝ ⁊ quartaȝ diem ⁊ nõ comedať calidus vt deferť a furno.

¶ Carnes aũt sibi ꝯueniẽtes sũt carnes pulloꝝ pdicum fasianoꝝ puaꝝ auium edoꝝ porcorum castratorum vituloꝝ puoꝝ lactẽtiũ puoruȝ ⁊ capreolorũ iuuenum. ⁊ aues aquaticas pcipue anates ⁊ columbos ⁊ pasceres dimittat ⁊ sint potius elisse q̄ assate ⁊ si comedãť cuȝ agresta aut succo citonioꝝ aut succo granatoꝝ aut pomis citrãgulis. si põt fieri absq̄ sale si auteȝ õnino displicerẽt sine sale ponat quid paucissimuȝ potest. ¶ Oua gallinaꝝ recentia sicut sunt cum albumine ⁊ toto non mlť tum cocta sunt valde ꝯuenientia in isto casu ⁊ debet sumere ea cocta in aqua. aut efracto cortice aut cum cortice ⁊ sint ẜba ciboꝝ suoꝝ ¶ Lac recenter mulctum ab vbere taȝ capꝝ q̄ pecudum q̄ vacharum ⁊ coagulatuȝ ex eo est ꝯueniens cũ zucharo pauco ⁊ pcipue si sumãť sine alijs cibis ⁊ ab illis abstineať vsq̄ ad lactis exituȝ de stomacho ⁊ sumanť ĩ q̄titate q̄ digerať ⁊ potest vti caseo recẽti absq̄ sale. ħ salitũ caseum dimittat ⁊ paꝝ receutũ butiri non nocet sanguinem ⁊ multam pinguedinem vitet licet paꝝ pinguedinis non obsit.

¶ Victualia de pasta sicut laganas ⁊ minutella potest capere ⁊ pultes tam de tritico q̄ de ordeo panicum ⁊ millium ⁊ far ⁊ ordeum fractũ ⁊ fabas ⁊ lentes ⁊ pisa potest sumere ĩ pauca q̄titate ⁊ dimittat cicera ¶ De herbis ꝯueniunt frigide ⁊ insipide sicut lactuca cuȝ agresta aut vinum ğnatorum aut aceto pauce acetositatis endiuia portulaca spiacia acetosa borago blita buglossa cicorea pimpinella aut p se aut cuȝ ouis. ⁊ caueat ab ħbis amaris valde acutis cucurbita citrulli cucumeres angurie ꝯueniunt ⁊ etiam aliquid de mellonibus ante cibuȝ ħ dimittãť cepe allea porri raffanelli ita q̄ cappares ⁊ sparagos dimittat. ¶ Cerela pira poma citonia granata valde dulces. sorba. nespilla. corna ĩ pua q̄titate non nocent ħ ficus dimittanť ⁊ sicce ⁊ recenter amigdale dulces ⁊ ğna pini ⁊ castanee ⁊ auellane ꝯueniunt ħ nuces nõ ꝯueniunt ¶ Feniculuȝ anisum ȝinȝiber pip cinamomum ⁊ similia. non sumat ꝯuenit tamẽ ei vti coriandris ꝯfectis ⁊ cucurbite ⁊ zucharo rosato ⁊ dyacitoniten sine speciebꝫ ⁊ manꝰ cristi ⁊ in egtando syrupus limonuȝ ⁊ ribes ⁊ berberi ⁊ violatus maxime ad sitiȝ sedẽdã ꝯueniunt nũq̄ tolleret multum famem nec tñ ita se repleat q̄ regurgitet in stomacho vł natet ⁊ anxieť ⁊ sit potus cibo pporcionalis.

¶ Potus suus sit vinuȝ rubeum medij coloris ħ stipticum paucifeꝝ ĩ summa siue vinuȝ fuerit album siue rubeum ⁊ tpeť cum aqua. ⁊ si esset aqua ordei esset melior aut aqua decocti

onis prunoꝝ vel liqritie. ¶ Dormiat incipi-
endo duabus horis post cibuꝫ ⁊ sit sompn⁹
⁊ qes multa ita ꝙ in die naturali si potest dor
miat septem ⁊ octo horis in lecto non multuꝫ
calido ⁊ i loco tpati aeris ⁊ nõ dormiat resu-
pin⁹ ⁊ sit capite bene eleuato ⁊ p̃mo sup dex
tro deinde sup sinistro latere ⁊ vitet sompnuꝫ
ĩ lectis valde calidis cũ mlt̃a pluma ⁊ somp
num meridianuꝫ ⁊ dormiat nudus ⁊ non dor
miat sup vacuitate ⁊ famem. ¶ Caueat ab
ira tristicia ⁊ multa cogitatione ⁊ vtat̃ tpato
gaudio ⁊ vitet venerea q̃tum potest. ¶ Nũc
sequar cuꝫ medicinalibus in qbus vltra iten
tionem q̃ habetur in regimine in ꝑ mutando
hũores ab bauracitate acuitate ⁊ salsedie ad
tpamẽtũ est itentio euacuãdi materiã acutã
⁊ salsaꝫ lꝫ non cum formaco forti ymo poti⁹
ĩ multis vicibus ⁊ blandiendo ⁊ leuiter sunt
dati tres modi cões euacuandi talem hũorẽ
vnus est ꝑ vomituꝫ alter ꝑ vrinam ⁊ ꝓuoca
tionem. tercio cum sbtili solutione ⁊ p̃ter hos
tres sunt ingenia alterandi humoreꝫ acutum
Sequar ergo docendo ordinate quid fieri de
beat ¶ Euacuet̃ ergo bis ĩ ãno semel ĩ vere
semel in autũpno ꝓponendo hunc syrupuꝫ q̃
tuor vicib⁹ ĩ aurora calidũꝫ. ℞. syrupi vio-
lati facta cum trina ĩfussione violaꝝ. ℥. ij. aq̃
menufaris aq̃ solatri. an̄. ℥. i. ß. ⁊ ẽ ꝓ vna vi-
ce ß sumat quattuor diebus. ¶ Sumpto sy
rupo capiat seq̃ti die hãc medicinã. ℞. pru
noꝝ numero. x. sebestẽ iuiubaꝝ. an̄. numero
viij. tamaridoꝝ. ℥. i. violaꝝ capilloꝝ veneri.
semis fumi terre foliculoꝝ senc. an̄. ℥. i fac bu
liri in. ij. libr̃. aque ß viole ponant̃ in fine vsqꝫ
ꝙ remaneãt. ℥. vi. ⁊ exp̃mat̃ ⁊ fricet̃ ⁊ colet̃.
postea distẽpet̃ in ea pulpe cassie. ℥. i. manne
℥. ß. ⁊ fiat medicina sumat̃ in aurora ⁊ paruꝫ
non mlt̃um supdormiat. Seq̃ti die faciat si
põt sibi fieri clistere lauatiuuꝫ. Post aũt octo
diebus potet ĩ aurora hanc decoctionem. ℞.
aque ordei collate. ℥. vi. liqritie seminuꝫ cõi-
um frigidoꝝ. an̄. ℥. i. ß. fac buliri paꝝ postea
collet̃ ⁊ addat̃ zuchari albi. ℥. ß. ⁊ bibat̃ tepi
duꝫ ĩ aurora ⁊ h̊ ad leuiter ꝓuocandũ vrinaꝫ

¶ Sed post isto ℥. viij. dies sumat ĩ aurora
hos triciscos ⁊ quia distempatos sumere ẽ
sibi displicẽs faciat ex eis pillulas facto p̃mo
puluere ⁊ post ꝯfecto cum syrupo violato vt
possit pillulas facere ß vt facilius ⁊ poti⁹ dis
soluant̃ in stomacho sumant̃ quando sunt re
center confecte vel de vno die aut duobus
ad plus.

¶ Isti ergo sũt trocisci ex qb⁹ quando optꝫ
ꝑ puluerisatis ipse debet facere pillulas. ℞.
semis mellonis excorticati. ℥. x. semis citrulli.
℥. v. semis cucurbite semis portulace semis.
iusquiami albi semis althee amigdalaꝝ dul
cium mundataꝝ draganti amidi succi liqri
tie papaueris albi boli armeni semis apij. an̄
℥. ij. pistent̃ bene ⁊ forment̃ trocisci ponderis
℥. ij. ⁊ exsicent̃ ⁊ cũ aq̃ solatri debet vti pisten
tur ⁊ fiant pillule ex vno eoꝝ ⁊ sumãtur oẽs
in vice vna ĩ aurora ⁊ post eas bibat̃ syrupi
de papauere. ℥. i. cum aq̃ clara. ℥. ij. vel cum
syrupo violato similis q̃titatis vel cuꝫ aqua
ordei debet autem semper in prandio quãdo
incipit prandere ⁊ in cena quando incipit ce-
nare bibere. ℥. iiij. hui⁹ aq̃. ℞. adianti libr̃.
ß. pollitrici capilloꝝ veneris scolopendrie fo
lioꝝ lactuce. folioꝝ endiuie. ⁊ folioꝝ lingue
bouine boraginis. an̄. ℥. iiij. mirtilloꝝ liqritie
an̄. ℥. i. pistent̃ omnia grosso modo ⁊ ponãt̃
in aq̃ dulcis. libr̃. iij. vini albi mediocris vi-
nositatis. libr̃. ij. ⁊ buliant tam diu ꝙ remane
ant libr̃. iij. ⁊ tunc collet̃ ⁊ addat̃ in colatura
zuchari albi. ℥. vi. ⁊ iterim buliant al. q̃tuluꝫ
⁊ collet̃ ⁊ reseruet̃ ⁊ de hac decoctione sumat
quando vadit comestum mane ⁊ sero. ℥. iij.
sine alio.

¶ Et quia in alio ꝯsilio paruo sibi descripsi
drazeam vtilem ad capiendum de ea vnum
aut duo coclearia ideo potest vti illa ꝙ si ali
am vult facere simil' vigoris h̊ est ꝯueniens.
℞. seminis cucurbite seis cucumeris magni
qui vocat̃ anguria. an̄. ℥. iiij. semininis mel-
lonis. ℥. ij. seminis endiuie seminis lactuce se
minis portulace. an̄. ℥. i. semis papaueris al-
bi. ℥. iij. amigdalaꝝ dulciuꝫ mũdataꝝ g̃no

rum pini paſſularum ſine arilis liqritie mun
de ⁊ raſe ⁊ minute inciſe añ. ʒ. iiij zuchari al/
bi libꝛ̃. i. fiat drazea.

¶ Et quia cõmuniter iſti non habent ɔueni
ent̃ vent r is beneficiũ ideo bonum eſt quãdo
ſentit ſe ɔſtipatum. ꝙ vtat̃ cocliari vel bollo
vno iſtius electuarij ante prandium ita ꝙ ſit
ʒ. i. pro vice ℞. prunoꝝ. l. tamaridoꝝ. ʒ. iij
violaꝝ ſene polipodij añ. ʒ. ſ. fac buliri i libꝛ̃
iij. aque vſq3 q̊ pꝛuna diſcoquãt̃ ⁊ poſtea co/
la ⁊ ꝑ tricocinium exp̊me bene pulpam pꝛu
noꝝ ⁊ tamarindoꝝ ita ꝙ non remaneant niſi
oſſa ⁊ cortices poſtea adde manne electe. ʒ.
iiij. pulpecaſſie. ʒ. iiij zuchari. ʒ. vi. ⁊ iteruʒ
reduc ad ignem ⁊ fac buliri donec habeat ſpiſ
ſitudinem dyacitoniten ⁊ poteſt ſeruari i ſca
tula ſicut dyacitoniten. ꝙ ſi pauʒ incoꝛꝑat̃
addat̃ i decoctione medulle carthami recẽtis
turbit añ. ʒ. ſ.

¶ Non eſt autem pretereunduʒ quando eſt
domi ꝙ p̃cipue in tempoꝛibus calidis in ma/
ne ante cibuʒ ⁊ poſt expulſioneʒ ſupfluitatis
ingrediat̃ balneũ aque dulcis tepide ⁊ delec
tabilis caloꝛis in qua aqua bullierint malua
lactuca violaria ſeꝑatiʒ aut ɔiunctim ⁊ in illo
moꝛet̃ circa hoꝛam ſi poteſt cuʒ dilectacione
⁊ egrediendo de balneo intret lectuʒ ⁊ ibi qeſ
cat aut doꝛmiat paꝝ poſt ſurgat ⁊ vadat pꝛã
ſum.

¶ Renes auteʒ eius debet inungere in ſero
cuʒ vadit doꝛnitum ⁊ in mane quando ſurgit
cum iſto vnguento Recꝭ. olei nenufarini olei
roſati olei de cucurbita añ. ʒ. i. ſ. aceti. ʒ. ſ.
ſucci limonum recentium aut loco eius ſucci
citranguloꝝ. ʒ. i. ſucci ſemperuiue ſucci lactu
ce añ. ʒ. ſ. ſucci ſolatri. ʒ. i. ſ. fac buliri omnia
ſimul in cazolla ita ꝙ acquirant ſpiſſitudineʒ
⁊ in fine addat̃ cere albe. ʒ. ij campboꝛe. ȝ. ij.
⁊ cola ita ꝙ ſit ſubtiliſſimum ⁊ cum illo tepi
do fiat inunctio ſeruetur in vaſe ſtagnato be/
ne obturato. ¶ Si etiam inguina ⁊ virga in
ungeret non noceret.

¶ Aliud vnguentuʒ contra ardoꝛẽ vrine ſe
cundum. M. P. de. M. expertum ℞. oleo
ruʒ roſaꝛuʒ mirtini añ. ʒ. vi. olei de nenufari
ʒ. i. mucilaginis pſilij ſeminis citonioꝛum ex
tractoꝛum cum aqua roſata añ. ʒ. ſ. ſandal.
al. ⁊ ru. capilloꝛum glandium terre ſigillate
acacie mirtilloꝝ lapidis amatitis añ. ȝ. ſ. cã
phoꝛe. ȝ. ij. cere albe quantum ſufficit. ⁊ fiat
vnguentum ⁊ ex eo vngantur renes.

¶ Quando auteʒ vellet vti ſimplicibus qui
buſdam multis ɔuenit loco trociſchoꝝ quos
dixi ſumendos de mane bibere. ʒ. iiij. pꝛo vi
ce aque diſtillationis ſeminum alkakengi ⁊
quandoq3 ſemina illa comedere que debent eſ
ſe apud eum reſeruata ex autũpno in quo tẽ
poꝛe faciat eoꝛum multam colligere quanti/
tatem.

¶ Item ɔuenit bulire maluam recentem te
nerẽ ⁊ d̊ decoctione eius cuʒ pauca zucharo
bibere in mane ⁊ bibere decoctõeʒ ſe. malue.

¶ Item decoctio ſeminis maluauiſci. ⁊ ſuf
ficit. ȝ. ij. ſeminis in libꝛ̃. i. aque. ⁊ redeat ad
medietatem aque ⁊ coletur.

¶ Omnino menti habeat non ſumere foꝛtes
medicinas ſicut cum ſcamonea. ⁊ turbit vel
foꝛtioꝛes ⁊ ſi indiget foꝛti purgatione faciat
in pluribus vicibus cum ſupꝛa ſcripta medi
cina quam habet ſumere in vere aut cuʒ man
na aut cum pulpacaſſie aut cum tamarindis
aut cũ reubarbaro. ꝙ eſt foꝛtius ad qđ debet
permttti tranſiri.

¶ Si ſibi eſt facilis vomitus eſt de meliori/
bus rebus faciendo hoc modo ſemel in men
ſe comedat in hoꝛa terciarum de carne capo/
num vel gallinaꝝ vel capꝛettorum vel vitu/
loꝝ vel poꝛcoꝛum recentiuʒ ⁊ faciat eas ɔue
nienter ſalitas ⁊ ſint pingues ⁊ comedat fer
culuʒ de ſpinagrijs ⁊ blitis ⁊ bibat vinuʒ dul
ce. ⁊ poſtq̃ comedit per hoꝛam vel minus bi
bat vinum tepidum cum oleo ⁊ poſt cum pẽ

na vomat iterum tamen nō quiescat sed moueatur motu inordinato nō fortissimo.

¶ Et quando vomitum suum compleuit abluat faciem suam cum aqua frigida ⁊ aceto ⁊ similiter obluat os suum ⁊ sequenti die similiter comedat ⁊ vomat. ⁊ post vomitum quiescat ⁊ nō comedat donec famescat satis. ⁊ si sitit bibat de miua citoniorum.

¶ In hoc autē vomitu non obseruet semper eandem diem sed aliquando. decia die mensis aliquādo quindecima aliquando. xx. vel in alia dierum intermediarum.

¶ Mihi etiā videtur q̄ ɔfectiones quibus potest vti sunt. coriandrum ɔfectum ⁊ amigdale ɔfecte ⁊ cucurbita ⁊ citonea ⁊ poma ɔfecta cum zucharo post cibum ⁊ ante cibū grana pini ⁊ pruna ⁊ ceresa ɔfecta ⁊ amarene ⁊ potest vti vtiliter zucharo rosato zucharo violato ⁊ boraginato sed ɔfectiones cum speciebus dimittat.

¶ Et quia non puto vlceratas ad huc esse aliquas partes ideo nō puto aliquid mittendum esse per syringam. ¶ Iudico cum auxilio summi dei ista sibi sufficere. ideo in aliis non multiplico sermonem.

¶ De debilitate renum ex dilatione collatorii. 50

Iste iuuenis patitur renum debilitatē ex dilatatione collatorii ⁊ mollificatione eius. ¶ Et ideo habitet in aere septētrionali ⁊ caueat ab australi vento ⁊ loca caueat humida ⁊ fugiat ab aere balnei siue stuffe nisi forte balneum esset ferreum aut aluminosum.

¶ In cibis suis vtatur carnibus coctis cum pomis citoniis aut cū piris aut cum sumach aut cum succo agresto. aut cū granis granatorum. ⁊ sint carnes nō vnctuose ⁊ sint nō humide. sed sint edorum vitulorum capriolorum pdicum fasianorum leporum porcorum siluestrium ¶ Et potest vti panico rizo milio ordeo. ferculis etiam factis cum ouis ⁊ agresta aut succo granatorum accetosorum. aut sumat in ferculo ex acetosa ⁊ pinguedo qua vtitur sit pinguedo renum caprarum.

¶ Et panis sit ex optimo frumento mundi a furfure fermentatus nō nimium ⁊ sine sale

¶ Et fructus sint pira sorba poma pontica citonia granata nespila berberi. ⁊ breuiter fructus stiptici ⁊ passule cum suis interioribus. ⁊ dactili sicci.

¶ Et vinum sit rubeum bruscum temperatū cum aqua extinctionis ferri aut calibis vitet cibos acutos salsos ⁊ prouocātes vrinā sicut piper alleum salita brodia cicerum mellones appium ⁊ similia nisi forte fuerint stiptica vt citonia. vitet etiā potus prouocantes vrinā vt vina sbtilia alba ⁊ acuta sicut maluaticū ⁊ volteruascum ⁊ similia.

¶ Non laboret in motu ⁊ presertim equitādo equos trotatores aut alio modo fatigando renes sed quiescat quantū potest.

¶ Dormiat in loco satis molli nō multū calido ⁊ sit somnus fere octo horarum ī nocte ⁊ nō in die. ¶ Habeat omni die ventris beneficium si nō cum alio cum clisteri ⁊ sit clistere decoctionis capitis castrati aut capre sine medicinis fortibus.

¶ Caueat a coytu tanq̄ ab inimico.

¶ Sumat omni mane per totam estatem ieiuno stomacho lactis ouini recenter mulcti. ℥. quatuor cum. ʒ. i. boli armeni.

¶ Quando nō haberet lac sumat de isto electuario ℞. electuarii de sorbis libr̄. i. boli armeni. ʒ. v. misce ⁊ sumatur de eo in mane. ʒ. ii. cum. ℥. ii. vini brusci siue stiptici.

¶ Inungat renes omni die cum isto vnguēto ℞. olei mirtini olei de citoniis an̄. ℥. iii. vini citoniorum libr̄. i. ypochistidos. ʒ. iii. acacie ʒ. ii. balaustiarum mirtillorum berberi ciperi gal/

larum cipressi squinati an̄.ʒ.i.contundantur
⁊ omnia simul buliant agitando ad lentez ig
nem quousqꝫ vinum citonioꝝ sit dissolutum
⁊ coletur ⁊ addatur cere quod sufficit ⁊ fac
vnguentum quo inungatur mane ⁊ sero vta
tur coriandro ꝯfecto ante cibum ⁊ post cibū

¶ Quando autem venit actu ad mingendū
sanguinem p̄mo faciat flobotomiam de ve
na basilica dextra faciendo foramen paruuz
⁊ extrahat.ʒ. iiij.sanguinis deinde sumat in
media nocte trociscoꝝ de karabe.ʒ.i. dentur
cum aqua plantaginis.ʒ.iij.⁊ vtatur regimi
ne supradicto.

¶ De mictu saniei ꝓpter vlcus in rene.

CAsus huius nobilis viri est
mictus saniei ꝓpter q̄ mingit
multis vicibus in nocte multis.
etiam in die ⁊ licet paruz ꝓ
vice tamen quantitas aggre
gata ex omnibus est multa ⁊ mingit cum ar
dore solum in capite virge iam sunt plures
menses ⁊ quia sanies est multe quantitatis.
⁊ multe cōmixtionis ⁊ dolor nō est in pectine
nec iuxta anum nec intra testiculos ⁊ anum
sed aliquando dolet in renibus.ideo puto q̄
sanies sit ex renum vlcere.sequitur autem h̄
accidentia sitis fortis destructio famis.instā
tia vigiliaꝝ ⁊ corporis macies. Et ego pro
pter diuturnitatez passionis dico rem suspe
ctam ⁊ difficilis cure ⁊ ꝯminantem futurum
vlcus in vesica quia sanies est vitiosa ⁊ cor
rosiua ⁊ puto nōdum ad huiusmodi vlcus
peruenisse.quia pectala nō apparent lata in
vrina.lesa tamen est proculdubio vesica ⁊ si
militer collum eius.ꝑponatur ergo consilium
suum inuocato dei nomine sueqꝫ gloriosissime
genitricis virginis marie ⁊ ipsi sint datores
auxilij.

¶ Aer sue habitationis debet esse tepamen
to vicinus quoniam calor materiam acueret
⁊ frig⁹ē inimicū vesice ⁊ pudēdis ⁊ vlcerib⁹
⁊ ideo cum temperamento aeris teneat pe
des ⁊ crura calidos cum pannis.⁊ similiter
loca circa anum ⁊ pecten.

¶ Exercitium nō est sibi vtile ꝓpter coniun
ctionem humorum versus inferiora imo qui
escat aut parum valde laboret ⁊ loco exerci
tij faciat sibi fricari in mane ante cibum cum
panno leui in hyeme calido brachia ⁊ spatu
las vsqꝫ ad cingulum ⁊ pectus ⁊ posset frica
ri postea crura leui fricatione ⁊ oīno caueat
a labore in quo renes fatigantur sicut ambu
latio ⁊ equitatio.

¶ Debet diligēter ꝓuidere de habēdo vētris
bn̄ficium large ⁊ natura nō respondente per
se adiuuet cuz clisteri ex oleo puro dulci aut
violato vsqꝫ ad quantitatem libr̄.i.aut cum
clisteri ex decoctiōe violarie ⁊ malue ⁊ ordei
cū.ʒ.i.pulpecassie.⁊.ʒ.iij.olei absqꝫ sale aut
cum brodio caponis vel galline pinguis vel
ventrium pinguium.⁊ melius alijs est cliste
re ex decoctione capitis castrati q̄ positūz fu
erit in furno ad coquenduz in labete cū.xxv
libr̄.aque vsqꝫ ad capitis dissolutionem ⁊ a
que ꝯsumptionem vsqꝫ q̄ remaneāt libr̄. v.

¶ In cibis suis cauere debet omnia acuta.
⁊ salsa ⁊ amara ⁊ multum acetosa ⁊ similit̄
vehementer dulcia ⁊ cōueniunt sibi cibi insi
pidi sicut cucurbita ⁊ oua sorbilia ⁊ pultes
ex farina frumēti vel ordei sine sale ⁊ carnes
laudabiles sunt perdicum pulloꝝ paruaruz
auium ⁊ vitulorum puoꝝ edorum castrato
rum porcorum precipue pedum anterioruz
⁊ ptes rubee ⁊ aproꝝ ⁊ caponoꝝ ⁊ panis nō
superflue fermētatus nec salit⁹ ⁊ lac recens
⁊ caseus recens nō salitus ⁊ fructus insipidi
sicut amigdale ⁊ poma cocta ⁊ lactuca ⁊ por
tulaca ⁊ spinargia ⁊ blite ⁊ borago ⁊ buglos
sa ⁊ endiuia.

¶ Omnium tamen ciboꝝ meliores sūt oua
gallinaꝝ recētia parump elissa ita tamen vt
sint tenella ⁊ sorbilia. ¶ Et secundo loco po
test sumere cibos in q̄bus est sapor stipticus
aut ponticus aut dulcis aut vnctuosus non
tamen multum dominantis sicut i portulaca
⁊ piris.⁊ rizzo ⁊ ordeo ⁊ panico.⁊ fabis ⁊
lentib⁹ ⁊ milio.inuenitur ꝑfertiz qñ elissant
⁊ iō ēt sissami cū zucharo ⁊ cucurbita ꝯfecta

cum zucharo ⁊ amigdale. ⁊ auellane similit̄
cōfecte ⁊ pira ⁊ poma similiter ꝯfecta ⁊ gra
nata cuiuslibet generis ⁊ mirtilli ⁊ ribes. ⁊ ber
beri ⁊ sumach. ⁊ agresta nō salita ⁊ citrangu
li nō valde acetosi cōceduntur sibi ꝑ sapori
bus. Sed sal ⁊ piper ⁊ zinziber ⁊ cinamomū
⁊ fenicul⁹ ⁊ ciminu3 ⁊ galāga ⁊ gariof. ⁊ car
damomu3 maius ⁊ grana paradisi ⁊ alleum
⁊ cepe ⁊ porri ⁊ raffani ⁊ silia acuta interdi
cuntur sibi. pōt tamen vti ꝑ aromatibus cro
co ⁊ mace nō in multa quātitate ⁊ aceti vini
⁊ ꝯfectiones ō melle. ⁊ herbe amare sicut ab
sinthium ⁊ abrothanu3 ⁊ similes iterum pro
hibentur ⁊ licet cōcedantur sibi vue ꝑsertim
pluribus diebus appense ⁊ passule ⁊ pruna
etiam matura ⁊ non matura tamen ficus oī
no prohibeantur tam recentes q̄3 sicce ꝓpter
lacticinium ocultum. ⁊ vniuersaliter elixa sūt
sibi meliōa q̄3 assata ⁊ bibere lac precipue ca
pre loco aque ⁊ vini ⁊ comedere ipm cu3 pa
ne est sibi cibus ⁊ medicina solēnis. ⁊ pisces
parui squamosi de fluuio vel libero mari con
ceduntur. ¶ Potus eius melior est aqua
ordei integre decoctionis cū pauca mellis q̄ti
tate ita q̄ a sex libr̄. aque addantur. ℥. iij. or
dei mūdi. ⁊ ℥. iij. mellis etiam bene despume
tur ⁊ buliant vsq3 ad cōsumptionem medie
tatis. ⁊ cum ista temperet vinum rubeum nō
multu3 potens. s3 vina alba ⁊ potentia cuiuli
bet coloris vitentur omnino. Et vniuersaliter
tam in cibo q̄3 in potu vitentur fortiter prouo
cātia vrinam nisi modo ⁊ horis que infra di
centur ꝑ medicinis.

¶ Dormiat quantu3 potest vsq3 ad octo ho
ras in die naturali ⁊ melius somnus est in
nocte vel in mane ante tercias. ⁊ quia propt̄
necessitatem surgendi ad vrinandum hoc est
sibi difficile. ideo ad vnum quodq3 locale a
que supradicte sc3 ordei cum melle addatur
in decoctione. ℥. i. ⁊ ponatur ad buliendum
cum ferculo pro vice. ℥. s. seminis papaueris
albi. ⁊ comedat pro ferculo lactucam cocta3
siue cu3 carnibus siue absq3 carnibus aut cō
diantur fercula sua cum lacte extracto de se
mine papaueris albi sicut extrahitur de ami
gdalis. ⁊ casu quo hec nō sufficiant comedat
cum vadit dormitum. ℥. i. loch de papauere
aut bibat. ℥. ij. syrupi de papauere cu3 aqua
ordei. fugiat iram ⁊ tristitiam ⁊ solicitudinē
⁊ cogitationem nimiam ⁊ abstineat a vene
reis quantum est sibi possibile. ⁊ hec sufficiāt
pro nunc de regimine.

¶ Nunc autem in principio cure cum est do
mi sumat primo sex diebus hunc syrupum.
℞. syrupi violati. ℥. i. syrupi de bysanti. ℥.
s. aque feniculi aque endiuie aque seminu3
communium aā. ℥. i. ⁊ est pro vna vice su
matur sex vicibus.

¶ Sūpto syrupo sex vicib⁹ sumat hāc me
dicinā ℞. violaꝝ. ℥. ij. prunoꝝ numero. xiij
capilloꝝ veneris recentiū. ℥. s. tamarindoru3
℥. i. fac buliri omnia in libr̄. i. aque lēto igne
vsq3 ad ꝯsūptione3 medietatis. postea colet̄
⁊ exprimatur bene ⁊ in colaturu addat̄ pulpa
cassie recentis. ℥. i. s. ⁊ bibat̄ vna hora ante
diem. Facta ista purgatione icipiat vti lacte
in mane. ita q̄ sumat in aurora lactis asinini
℥. iiij. vel. v. ⁊ ponat̄ in eo mellis despumati.
℥. s. dragāti subtilissime puluerisati. ℥. i. s. ⁊
bibatur statim nō comedat nisi senserit lac de
scendisse de stomacho. ⁊ hoc faciat quādocū
q̄ potest sc3 quādo nō sumit aliā medicinā.

¶ Ite3 quādo nō bene habet beneficium vē
tris sumat ante cibū de isto electuario ad q̄ti
tatē vni⁹ castanee grosse ℞. medulle semis
mellonis. ℥. ij. medulle seminis cucurbite se
mis angurie ⁊ seminis citrulli aā. ℥. i. liquiri
cie optime puluerisate. ℥. i. s. pulpe cassie pin
guis libr̄. i. s. confice simul in mortario ita q̄
fiat ad modum electuarij.

¶ Itē si ardor vehementer perseueraret p⁹
dictam purgatione3 saltem ter in septimana
cenet parum ⁊ cito. verbigratia tria oua re
centia ⁊ in media nocte cum senþit se digessis
se bibat hanc potionem ℞. trociscoꝝ alkaken
gi completoru3 descriptionis Mesue. ℈.
iiij. aque mellis. ℥. iij. distemperentur simul
⁊ potetur.

¶ In reliquis autē diebus omnibus ⁊ qñ nō vehementer moleſtatur ab ardoꝛe ſaltem vſqꝫ ad duos menſes ſumat cōpleta digeſtione cibi in ſtomacho hanc potionem ℞. medulle ſeminis citrulli ſeminis mellonis ⁊ ſeminis cucurbite añ. ʒ. iij. ſ. granoꝝ allkalkengi. ʒ. iij. ſeminis papaueris albi amigdalarum amararum ſucci liquiricie dragaunti amidi granoꝛum pini añ. ʒ. vi. ſeminis apij karabe añ. ʒ. ij. ſeminis maluauiſci ſeminis malue añ. ʒ. ij. ſ. piſtentur piſtanda ⁊ conficiantur. Poſtea cum mucillagine pſilij. ⁊ fiant trociſci pōderis. ℈. iiij. pro quibus ſiccentur in vmbꝛa. poſtea detur vnus pro vice dicta diſtemperatus cum aqua mellis.

¶ Si autem abhoꝛret trociſcos licet ſibi bibere loco eoꝝ hoꝛa dicta. ℥. iiij. aque diſtillationis ſemium allalkengi ꝙ faciat nunc fieri. quia in hyeme nō inueniretur.

¶ Semper autem anteꝗ̄ vadat ad pꝛandium vel ad cenam ſumat vnum vel duo coclearia de iſta dꝛazea ℞. amigdalaꝝ dulcium mūdataruꝫ. ℥. iij. granoꝝ pini maioꝛum ſemium cucurbite ⁊ angurie mundatoꝝ añ. ℥. ij. liquiricie munde ⁊ raſe ⁊ minutatim inciſe libr̄. ſ. zuchari albiſſimi inciſi minute libr̄. i. paſſularum ſine arillis mundatarum ſeminis papaueris albi añ. ℥. iiij. granoꝝ allkakēgi ſi haberi poſſunt. ℥. viij. ſin autem dimittātur miſceantur ⁊ fiat dꝛazea.

¶ Sibi tamen eſt vtiliſſimuꝫ omni ſeptimana ſalteꝫ ſemel vomere ſumpto pꝛandeo per mediam hoꝛam hoc modo comedat pꝛimo carnes bonas ut ſupꝛadictas pingues cū ferculo bene vnctuoſo ⁊ pingui ⁊ ſumat ſatis d̄ vino dulci ⁊ ſi poneretur ſal hac vice in cibiſ nō eſt malum ⁊ comedat feſtinanter de diuerſis rebus ⁊ bene ſe repleat. poſt cibum auteꝫ ambulet ⁊ cōmoueat ſe. ⁊ nō quieſcat. ⁊ in capite medie hoꝛe bibat vnum ciffum decoctionis raffaui ⁊ poſtea ponat pēnas in oleo tepido ⁊ mittat in gutture ⁊ vomat totum cibuꝫ exquiſite. poſt vomitum vero lauet ſibi faciem cum aqua frigida in qua ſit decima pars aceti. ⁊ poſtea ꝑ tres hoꝛas nō comedat nec bibat ſi poteſt abſtinere ⁊ in fine trium hoꝛarum comedat buccellam panis parumper aſſi infuſam in vino odoꝛifero ⁊ bibat. ℥. ij. mi ue ſine ſpeciebus cum aqua frigida diſtemꝑata. ⁊ in ſero cenet leuiter res boni nutrimenti ⁊ facilis digeſtionis ſibi delectabiles ſicut paruos pullos aut edos aſſos vl̓ eliſſos. hāc autem rem de vomitu nō ꝑuipendat quoniā vomitus eſt melioꝛ res in cura vlcerum viarum vꝛine. inungatur autem pecten ⁊ anꝰ. ⁊ id ꝙ eſt inter anum ⁊ teſticulos cum iſto vnguento mane ⁊ ſero ℞. ſtoꝛacis liquide. ℥. ij pinguedinis anatis. ℥. iij. cere albe quantum ſufficit ⁊ fac vnguentum.

¶ Renes autem iungantur cum iſto vnguēto ℞. acacie ypochiſtidos thuris maſticis añ. ʒ. ij. olei maſticini olei camomellini añ. ℥. i. ſ. cere quantum ſufficit ⁊ fac vnguētum.

¶ Utile etiam eſſet ei ſi poſſet cum ſiringa īmittere in veſicam ⁊ in meatum virge omni die ſaltem ſemel lac ſiue mulieris ſiue aſine. ſiue capꝛe tepidum ⁊ tenere ꝗ̄ poſſet.

¶ Nunꝗ̄ pꝛetermittat ſepe ſumere de liquiricia ⁊ tenere fere cōtinue in oꝛe.

¶ Item lac decoctum cum lapidibus ignitiſ. vſqꝫ ad conſumptionem acuitatis ſi ſumatur pro cibo eſt conueniens.

¶ Item bibere decoctionem malue vſqꝫ ad quantitatem. v. ℥. in auroꝛa eſt vtile.

¶ Item vitelli ouoꝝ crudi comeſti ſimiliter pedes animalium.

¶ Item in ſapoꝛibus poteſt vti ſabba ſiue muſto bulito.

¶ Et puto ego Ugo ꝙ hoc regimen reiterādum eſt incipiendo a purgatione ⁊ ſyrupus ſupꝛadictus quater in anno attendendo tamen tempoꝛum diuerſitates quia in hyeme ⁊ tempoꝛibus frigidis res ⁊ cibi nō ſumant multum frigidi ⁊ in eſtate nō calidi.

¶ Caueat autem ſibi omnino a medicinis ſolutiuis foꝛtibus nō attendendo verbis ydiotaꝝ. Et iſta pro nūc ſufficiant.

¶ De gomorrea de debilitate digestiue stomachi. et caliditate renum.

Iste nobilis patitur fluxum spermatis inuoluntarium et fluit multociens in sompnis et multociens in vigilia et maxime quando egerit aut quando mingit. et tunc exit absque sensu aliquo voluptatis et absque erectione. ex quibus arguitur quod cause in hac passione sunt debilitas retentiue vasorum spermatis et tenuitas sube sue accidit etiam sibi debilitas digestiue stomachi et in renibus sentit caliditatem. et ideo debet vti regimine infrascripto.

¶ De mane antequam comedat vtatur exercitio non tamen multum forti. et melius est exercitium cum manibus et partibus superioribus in quo non expectet ita fatigari quod sudet et post cibum aut leuiter ambulet aut quiescat.

¶ Habitet in aere claro tendente ad frigiditatem et siccitatem et precipue caueat a calefactione renum ita quod vestem strictam portet scissam in parte posteriori in directo renum precipue in estate.

¶ Dormiat in camera inter duo solaria recenti et in lecto sine plumis aut super cuius plumis sit positum materacium vel cultra et sub linthiaminibus ponatur de sero multum de folijs salicis in loco vbi debet iacere et dormiat non nimium cooptus nec super spina sed super altero laterum et sufficit sibi sompnus sex vel septem horarum et sompnum meridianum vitare debet nec statim post cibum debet ire dormitum ¶ Si non habet bene beneficium ventris potest in estate comedere pruna matura ante alios cibos aut facere fercula de blitis et maluis. aut de mercuriali. aut facere clisteria in quibus ponatur gera pigra. ℥. i. et olei camomilini. ℥. iij. et sal. cum decoctione anisorum feniculi et centhauree minoris et blitarum. ¶ In suis autem cibis vtatur pane ex optimo frumento non multum fermentato nec salito ¶ Et in ferculis vtatur milio torrefacto aut rizzo aut panico aut farre aut ordeo aut pastillis vel laganis aut frumento cocto et omnia ista sint cocta cum brodio carnium vel condita cum amigdalis.

¶ Et de herbis potest vti consolida acetosa boragine cycorea endiuia lactuca buglossa. sed debet cauere ab herbis sine stipticitate et potest capere de rore mario et de mentastro cum aceto.

¶ De radicibus dimittat pastinacam et rafanum et enulam et radices petroselini et similes. sed radix cycoree et rostri porcini et rape sunt ei conuenientes.

¶ De fructibus dimittat ceresa et mora et poma nisi stiptica et cocta et pira exceptis illis: que communiter coquuntur et mellones et citrullos et angurias et cucurbitas omnes propter nimiam aquositatem dimittantur et persica nisi sicca et vuas dulces multum aquosas. sed potest vti vuis grossis non dulcibus et gresta et cornis. et sorbis et nespilis et citonijs coctis et granatis muzis post cibum et potest vti auellanis assatis. sed castanee propter ventositatem non conueniunt. passule autem cum arillis sunt vtiles et dimittantur ficus recentes et sicce et dimittantur capares et spargi ¶ De carnibus potest vti vitulo lactente capreto castrato annuali porco siluestri rostro et pedibus porci domestici capriolo et lepore. sed agnos et porcos domesticos debet dimittere et omnes carnes salitas. De auibus potest vti capone et gallina et turture et turdis. sed dimittat aues aquaticas et passeres. et in omnibus carnibus eligat sibi viscosiores sicut iuxta crura et pedes.

¶ De caseo conuenit sibi recens cum pauco sale sed salitum dimittat et similiter lac nisi fuerit coctum vsque ad aque consumptionem. et oua gallinarum sunt ei conuenientia magis cocta quam sorbibilia non tamen ex toto dura ¶ De piscibus potest vti gambaris cancris anguilla et alijs piscibus boni odoris et saporis dummodo non excedant in quantitate et non sint saliti et similiter potest comedere limachias et tortucas et dimittat species nisi piper ¶ Caueat sibi a cogitatione in venereis et ab aspectu et cogitatione et loquutione agitantibus ad venerea et hec de regimine si addatur de potu ¶ Potus eius sit vinum nigrum stipticum et temperetur cum aqua ferrata et caueat a vinis acutis.

¶ Purgetur nūc recipiendo hanc medicinā
cum syrupo infrascripto ℞.syrupi de stica/
dos oximellis squillitici añ.ʒ.ij.syrupi rosa
ti.ʒ.iiij.aque buglosse aque endiuie aque sal
uie añ.ʒ.iiij.⁊ est syrupus ꝓ quatuor vicib⁹
sumatur calid⁹ in aurora. ¶ Sūpto syrupo
sumat hanc medicinā ℞.semis lactuce seis
endiuie.semis portulace añ.ʒ.i. aque ēdiuie
ʒ.viij.ↄtundant̃ semina ⁊ buliant oīa simul
vsq̃ ad medietatis ↄsumptionem lento igne
postea coletur ⁊ in colatura addatur reubar
bari electi.ʒ.i.5.spice.℈.i.oximellis simplic.
ʒ.i.⁊ hec medicīa bibatur calida vna hora
ante diem.Et silem faciet purgationē in mē
se septembris ꝓxime futuro post mediū men
sis. ¶ Omni sero quādo vadit dormitū in
ungat renes cum isto vnguēto ℞. vnguenti
Salieni.ʒ.iiij. succi sempuiue.ʒ.i.aceti.ʒ.5
cere parum ⁊ fac vnguentū quo inungant̃ re
nes solūmodo. ¶ Item si pōt prouocet sibi
vomitū semel in mēse post cibos vnctuosos
⁊ salitos ⁊ multos ⁊ potū multi vini dulcis:
⁊ post vomitū nō comedat neq̃ bibat nisi fō
ti existente fame ⁊ siti ⁊ ꝑ illa vice comedat
de pullo ꝑuo assato ¶ Itē omni septimana
semel sumat.ʒ.i.optime thyriace cū.ʒ.i.aq̄
mellis sex horis ante cibū aut si nō habet thy
riacam q̄ sciat valde bonam tunc sumat de
bono metridato. ¶ Item ℞.cimini seis ru
the seis agnicasti mentastri sicci añ.ʒ.i.syru
pi rosati.ʒ. viij. semis lactuce seis portulace
añ.ʒ.ij.pistent̃ pistanda optime ⁊ fiat electu
arium cū predicto syrupo ⁊ sumat de hoc ele
ctuario omni mane.ʒ.ij.Q̄ si vehement̃ mol
lestaretur ab hac passione sumat de sero qñ
vadit dormitū.ʒ.i. pulueris īmediate scrip
ti cū.ʒ.i.syrupi de papauere.
¶ Re.vesicaꝝ piscium porci siluestris ⁊ dome
stici capre hyrci añ.exsiccent̃ ⁊ fiat puluis.⁊
sumatur vt dixi ⁊ ponatur parū pulueris ga
lange. ¶ Itē renes leporis decocti cum ane
to semie apij ⁊ piretri ⁊ comesti mirabiliter
valet. ¶ Itē ℞.olei costini olei de squinā
to olei de piperib⁹ añ.ʒ.ij.aque plantaginis
libr̃.i.balaustiaꝝ gallaꝝ añ.ʒ.i. mirtillarū
gariofiloꝝ añ.ʒ.5.aquori.ʒ.ij.buliant oīa sil
vsq̃ ad aque ↄsumptionē.postea colet̃ ⁊ ad
datur cere quantū sufficit ⁊ fiat vnguentum
quo inungatur pecten abrasis pilis. ⁊ illud
quod est inter anū ⁊ virgā ⁊ etiā intra anū.
¶ Itē ℞.aque in qua fabri extingūt ferra
menta sua libr̃.lx. gallaꝝ cipressi libr̃.ij.her
be iue lauri camomille saluie sticados arabi
ci maiorane añ libr̃.5.fac buliri oīa simul vs
q̃ ad sexte ꝑtis ↄsumptionem.postea in fine
addatur sulfuris vini allumis scariole añ.ʒ.
i. ⁊ deponatur ab igne statim ⁊ post factam
purgationē sedeat in ista aqua nō multū ca
lida.sed tñ ita vt nō ꝑcipiat frigus imo poti
us calorem ⁊ attigat aqua supra pecten qua
tuor digitis.⁊ quādo surgit exiccetur bñ cū
pannis calidis ⁊ postea inūgatur cum predi
cto vnguento ⁊ itteretur istud regimē de men
se in mensem. ¶ Et ↄfert ei in pricipio pran
dij cape.ʒ.ij.dyacimini cū folijs ruthe iuxta
descriptionē Mesue ⁊ in fine prādij vti coriā
dro ꝑpato sumendo vnū coclear de eis ꝑ vi
ce.⁊ puto ista sibi cū auxilio dei sufficere.

¶ Curatio lapidis vesice sm.M. Ha.

Recipe sanguis hyrci cineris scorpi
onum lapidis q̄ inuenitur in spōgia
scolopēdrie gūmi prunoꝝ semis fe
niculi fimi colūbini ꝑpati dauci añ.ʒ.5.fiat
puluis ⁊ sumatur de eo oī mane.ʒ.ij.cū.ʒ.iij
aque stafisagrie vsq̃ ad dies.xxx.
¶ Modus ↄburēdi vitrū.℞.frustrū vitri
⁊ inūgatur exterius cum alchitram idest cū
pice liq̄da ⁊ capiatur cū tenacula ⁊ teneatur
in igne forti quousq̃ bñ igneat̃ postea exting
uatur sbito in aqua frigida ⁊ hoc fiat septem
vicibus.postea puluerizetur sbtilissime.
¶ Modus ꝑpandi stercus colūbini Re.co
lumbā rubeā ⁊ cibet̃ pane in quo sit positum
semen feniculi postea ℞. dictum sterc⁹ qñ ē
induratū ⁊ infūde eum in vino veteri: ita ut
fiat sicut pasta. ⁊ postea siccet̃ ⁊ cōmisceatur
cū eo q̄titas eq̄lis optimi ciamomi ⁊ ↄficiā/
tur īuicem cū vino veteri ita q̄ sit sicut pasta

⁊ exsiccet. ¶ Jtē℞. foliorū cauliū mētastri añ. ℳ. iiij. aneti milleloti camomille capillorū veneris. seminis altbee semis lini rosarū maiorane añ. ℳ. ij. fac buliri in aqua sufficiēti ⁊ oi die ieiuno stomacho de mane quādo debet sumere p̄dictā medicinā sedeat in dicta decoctiōe ita q̄ aq̄ ascendat supra pedē t'bus digitis ⁊ ibi stet p mediā horā ⁊ sūat p̄dictā medicinā cū sedet in dicto balneo. ¶ Jtem ℞. oli de scorpionibus facti secundum artem libr. i. ⁊ iungat̄ pecten ⁊ anus ⁊ illō q̄ ē inter anū ⁊ virgam cū dicto oleo calido duabus vicibus. ¶ Si autem p mensem non videat̄ meliorari ⁊ q̄ emittat p vrinā plus de arena q̄ ɔsueuerit tūc vtat̄ isto electuario ℞. lapid' iudaici gūmi cerasorū lapidis spongie corticū mellonis siccorū succi liqritie añ. ʒ. iiij. auellanarū siccarū. ʒ. ij. dauci vitri albi ɔbusti anisorū thymi añ. ʒ. i. ʃ. pinearū mundatarū amigdalarū excorticatarū añ. ʒ. sex pistentur medicine p se optime ⁊ postea ɔmisceāt̄ simul cū syrupo de liquiritia. ita q̄ sit in forma electuarij sumat omni mane vel saltē sepe de dicto electuario. ¶ Jtem potest expiri quadraginta diebus omni mane sumere. ʒ. i. istarū pillularū cum. ʒ. iiij. decoctionis seminis apij ⁊ feniculi ⁊ anisorū ⁊ dauci iste sunt pillule ℞ carpobalsami seminis raffani dauci seminis oliexantici radicis oppoponacis vel oppoponacis loco radicis si non inuenit̄ corticum radicū capperes amigdalarū amararum squinanti. ciperi. spice. cassielignee. scolopendrie cetarach. ruthe siluestris. radicum genziane. aristologie rotunde. assari. cordumeni. armoniaci. sapini. bdelij. pipis. aquori. omniū añ ʒ. iij. gumme dissoluantur in balsamo sufficienti aut in oleo de terbētina quod administratur loco balsami ⁊ cum isto ɔfitiantur reliquę res ⁊ in formentur pillule de quibus vt dictū est sumatur. ʒ. i. in die quatuor horis ante cibum ⁊ hec sufficiant.

54

¶ De oppillatione venarū matricis

Jsta domina egregia patit̄ opillationem venarū matricis ex p̄sētia humorum grossorū ⁊ viscosorum maxime flegmaticorū ⁊ matrix tota videt̄ talibus humoribus ībibita ⁊ illa est causa multiplicationis ventositatū in matrice ⁊ retentiōes menstruorum nō ɔplete. ⁊ q̄ paucissimū mēstruat ⁊ nō cū debito ordie neq̄ cū debito colore. ⁊ etiā ē causa q̄ in tpe menstruatiōis patit̄ dolores fortes in vētre ⁊ in capite. quia cōmota mā ⁊ agitata non habens liberū exitū vētosat̄ in venis matricis ⁊ locorū vicinorum ⁊ euaporat ad caput vnde causat hos dolores. ¶ Et quia nō sufficiēter purgat̄ accidit sibi in tporibus ītermedijs frequenter emignea humorib⁹ qui retinent̄ aut eorū vaporib⁹ capiti cōicatis. Et ego ponam ɔsilium. Et sit deus dator auxilij.

¶ Primū igitur fiat q̄ aer sue habitatiōis sit ad siccitatem decliuis mūdus a mal' vaporib⁹ lacuum aut locorū clausorū ⁊ sterqliniorū ⁊ nō sit vētos⁹ imo mīm⁹ ab austro ⁊ borea. Jtaq̄ cameram habeat iter duo solaria cū fenestris ad orientē aptis ⁊ in mane pmittat̄ radios solis igredi ⁊ sit aer tpamēto vicinus in caliditate ⁊ fridigitate ad leuem tamen caliditatem declinās ⁊ hec dispositio in camera reqrat̄ in hyeme cū igne facto de lignis siccis cū herbis odoriferis ⁊ lignis odoriferis vel saltē siccis ⁊ nō cū igne carbonū suffocatorū Consideret̄ autē q̄ si aer quē habitet sit humidus nimis transferat̄ ad ciuitatē vl' castrū sicci aeris vl' clari. ⁊ in tporib⁹ qbus aut vēti dñant̄ aut nebule aut pluuie aut vehemēs frigus nō egrediat̄ ad aptū aerē. ⁊ in loco habitatiōis sp sit mltum de ruta.

¶ Cib⁹ aūt sit panis ex farina optimi frumēti mūdi p̄cipue a lolio. ⁊ ɔuēient̄ coctus ⁊ bene fermentat⁹ ⁊ mūdus a cortice exteriori ⁊ iter p̄mā ⁊ quartam ita q̄ nō comedat̄ calidus statim vt a furno fert̄ nec nimis durus.

¶ Carnes autem sint pdicum fasianorū. pullorū turturū pipionū volare incipiētiū de colūbario alaudarū pascerū ⁊ p̄uarū auiū. Aui

um aūt aq̄ticaꝝ carnes oīo fugiat. Ex q̄drupedibꝰ carnes ꝯueniūt edoꝝ castrati ānualis vituli lactantis porci siluestris nō mltuꝫ iuuenis nec mltum antiq̄ similiter capriolo ꝝ leporuꝫ. Et fugiat carnes veteres ⁊ nouit̄ natoꝝ capita ⁊ colla ⁊ sanguinem ⁊ oīa īteriora vt epar ⁊ ītestina.

Pisces vitet sine squamis ⁊ paludosos ⁊ silr̄ oē genus ḡnari ⁊ cancros ⁊ ostracha vitare debet. Ouis sorbilibꝰ vti potest p̄cipue vitello dimisso albumīe. Caseum ⁊ lac fugiat.

Legumina vitet nisi brodiū ciceꝝ p̄cipue rubeoꝝ q̄ vti potest. Ex ḡnis potest vti milio panico ꝫ paꝝ cum carnibꝰ coctis.

Ex h̄bis vtat̄ ruta p̄cipue secundum oēm modum admīstratiōis. saluia. ꝑpillo origano calamēto ysopo thymo ⁊ satureia ⁊ pulegio Et caueat atriplices blitas. lactucaꝫ. caules cucurbitas poruꝫ. cepe. alleū. ⁊ raffaneluꝫ ⁊ siliia ⁊ apium p̄cipue vitet̄.

De fructibꝰ nō capiet nimiam q̄ntitatem ꝫ tollerent̄ ante prandiuꝫ ficꝰ bene mature recētes ⁊ sicce ⁊ passule ⁊ vue bene mature ⁊ aliq̄ ceresa ⁊ aliqd de mellōe ⁊ pruna valde matura p̄cipue nig̃. pira v̄o ⁊ poma ⁊ ꝑsica ⁊ ḡnā nisi dulcia ⁊ citonia ⁊ nespila ⁊ sorba ⁊ corna ⁊ castanee dimittāt̄. potest tamen post cibum vti amigdalis dulcibꝰ ⁊ ḡnis pini ⁊ auellāis assatis ⁊ paucis nucibus ꝫ poma citrāgula ⁊ limones ⁊ citra ⁊ cucurbite ⁊ angurie ⁊ cucumeres dimittant̄.

De radicibꝰ potest capere de radicibꝰ petrosilini ⁊ pastinacam . ⁊ carotuꝫ ⁊ napones citrinos ꝑuos ⁊ enulaꝫ. ꝫ rapas ⁊ nappones magnos debet dimittere.

In cibis suis potest vti aniso torrefacto feniculo. cimino pipe. ꝫinꝫibere maxīe tamen est ꝯueniens cinamomum ꝫ croco nō vtat̄.

In potu autem sumat vina alba s̄btilia ī hyeme potētiora. In estate miora.

Optet vt oīo euitet repletōeꝫ ⁊ nauseatiuā sacietatē vitet eciaꝫ nimiū ieiuniuꝫ ⁊ optimū eēt vt cibi vniꝰ quem sumere cōsueuit in sanitate ad saturitateꝫ duas ꝑtes comedat ī prandio ⁊ in cena terciaꝫ ꝑtem.

Prouideat etiam ꝙ oī die habeat benefitiuꝫ ventris aut sumēdo āte prandiuꝫ decoctioneꝫ blitis vel mercurial̄ aut aliqd aloe aut sumēdo clistere ꝙ est melius ⁊ nullomō ꝑmittat̄ qn oī die habeat benefitium vētris.

Quando purgata ē in mane post emissionem sup̄fluitatuꝫ vtat̄ exercitio longo ⁊ satis forti in q̄ tamen nō sit fortis capitis agitatio ⁊ faciat postea oī mane fricari corpus cū pānis t̄hēdo deorsuꝫ īcipiēdo a spatulis ⁊ descēdēdo ad renes ⁊ natas ⁊ coxas ⁊ crura ⁊ brachia ⁊ pectus ⁊ h̄ ante prandium ⁊ qn̄ medicinaꝫ solutiuam nō sumpsisset ⁊ qn̄ caput est plenuꝫ nō faciat fricari caput. Sed post debitas fricatiōes fricato corꝑe residuo faciat fricari ⁊ pectinari caput. ⁊ qn̄ maioreꝫ ḡuitatē sētit in capite tūc nō faciat tātuꝫ fricari corpꝰ ꝫ applicet ad spatulas ⁊ nates ⁊ coxas vētosas cuꝫ igne mlto ⁊ faciat ligari extrema ligatiōe dolorosa q̄ cito dissoluat̄ ⁊ ītetur. Postq̄ aūt comedit anq̄ a vētre cibꝰ descēdit nō exercitet̄. ꝫ aut q̄escat aut leuit̄ ābulet ⁊ suauit̄ ⁊ oīo tūc caput nō agitet nec inclinatū teneat Exercitij q̄ntitas sit vsq̄ ad lassitudineꝫ leueꝫ vitet aspectum motuuꝫ circulariuꝫ ⁊ ab alto ⁊ vitet lōgaꝫ morā in balneo ⁊ effusionē mlte aq̄ calide in caput.

Sompnꝰ eius sit nocturnꝰ ⁊ nō diurnus nisi fortassis in mane ante tercias ⁊ sit sex horaꝝ vl̄ circa ⁊ sit capite bene eleuato ⁊ corpore cooperto pannis bene ⁊ sup altero laterum ⁊ īcipiat duabꝰ horis post cenam. Sompnū v̄o diurnuꝫ ⁊ sompnū post mltaꝫ repletioneꝫ ⁊ statim post comestioneꝫ vitet oīo.

Caueat sibi a timore ⁊ tristicia ⁊ ira ⁊ ab oībus q̄ istas passiones cōmouere possūt ⁊ p̄cipue a timore ymo gaudeat ꝯuersando cum dilectis suis ⁊ audiēdo q̄ placida sunt sed ab vsu venereoꝝ abstineat q̄ntuꝫ est possibile. Et hec de regimine.

Et quia illa domina fuit illo āno sufficient̄ purgata nō oꝫ ꝙ in hac estate vsq̄ ad mediū septēbris ꝙ vtat̄ fortibus purgationibus sed

sufficit sibi trib⁹ vicib⁹ in mēse sumere in au rora.ʒ.i.bař pillař ⁊ si purgarēt vltra.iiij. vices bonas ꝓ vna assumptiōe.tūc sufficit ꝙ capiant̄ semel in mense ℞.pillař de gera de octo reb⁹.ℨ.i.agarici sapini oppoponacl.aā. ʒ.i.cinamomi salis gēme aā.ʒ.ſ. ꝯficiant̄ pil lule cum aqua calamenti.

¶ Item ꝯuēit ei vti masticatorio vl̄ caputpur gio ⁊ qñ facit vnum non facit aliud.⁊ bonū masticatoriū ē ℞.mastic̄l.ℨ.i.staffisagrie. .pi pis piretri.nucis muscate aā.϶.ij.nux musca tū ⁊ piretrū fiāt in pua frustra reliq̄ sunt iteḡ ⁊ sumat̄ de toto mediū codear ꝑ vice ⁊ masti cet̄ ꝑ horā.

¶ Caput purgiū bonū ℞.succi blitis crude q̄ntū sufficit ⁊ trahiciat̄ ꝑ nares bis vl̄ ter oī mane ⁊ oī septiana fiat ꝙ aut vno aut ambo bus istis vtat̄ saltē tribus dieb⁹.

¶ Itē in lauacris sui capitl.s.cū lixiuio cū q̄ debet lauari faciat p̄o buliri ꝑ quartē ptē ho re.stercoris colūbini de colūbario sicci ꝙ non tetigit aquā.ℨ.iiij.folior̄ sene sticados arabi ci aā.ʒ.i micū cipssi.ℨ.i.Quod si ꝯtigat ꝙ do lor ille capitis fortiter iuadat eā.p̄o recipiat de pillul̄ nc̄ scriptis.϶.iiij.duab⁹horis aā di em ⁊ facta ista purgatiōe faciat sibi clistere d̄ sero cū decoctiōe ordei ⁊ furfuris ⁊ cū.ℨ.i.zu chari rubei ⁊ si dolor non cessat tūc faciat sibi poni vētosas cū igne sine scarificatiōe p̄mo in natib⁹ ⁊ coxis ⁊ vltīo i spatulis.Et apponat sup locū doloris h̄ epithyma ℞.fecis incau stri scriptorū q̄ntū oꝫ ⁊ addat̄ tm̄ aceti fortis ⁊ aq̄ vitis ꝙ fiat ad modū vnguēti spissi ⁊ po nat̄ sup frōte ⁊ timpore ⁊ sup strigat̄ cum pul uillo.

¶ Itē qñ est ꝓpe tpa mēstruatiōis ꝑ octo di es sedeat in h⁹mōi balneo de mane ieiuno sto macho vsq̄ vl̄ ꝑ quartā ptē hore ℞.radicuꝫ ebuli radicū althee aā.libr̄.i.calamēti libr̄.ſ semis lini.⁊ fenugreci ⁊ folior̄ lauri.aā.ℨ.ij. buliāt in aq̄ suffitiēti ꝑ balneo ⁊ inouent̄ res qñ icipit balneū nō hr̄e bonū odorē.

¶ Quādo aūt sentit pricipiū mēstruatiōis suppōat p̄o sibi radicē cassi barbassi.aut mal ue aut maluauisci ad modū digiti iunctā cuꝫ oleo d̄ lilio ⁊ oleo de spica.Et si nō suffic̄ sup ponat sibi de mercuriali recēti q̄ntitl.ad mo dum digiti.⁊ teneat s̄m ꝙ pōt tollerare.

¶ Quod si post mēstruatōeꝫ apperet sibi ꝙ pař eēt purgata.tūc pōt tenere iferius trib⁹ noctib⁹ h̄ suppositoriū ℞.cotti carmiati q̄nti tatē sufficientē ⁊ fiat ad modū digiti pui.po stea ifundat̄ in terbētina ⁊ liget̄ cū filo ita ꝙ possit facilit̄ extrahi ⁊ teneat̄ ꝑ longitudiem noct̄l. ¶ Itē vtat̄ sepe de mane isto electuario ℞.spēř dyabre spēř dyacinamomi specie rū dyacimini aā.ℨ.i.mellis despumati boni libr̄.i.ꝯficiant̄ sil̄ ⁊ addat̄ dyacalamēti libr̄. i.⁊ misceat̄. Et sumat de mane.ʒ.i.i estate ⁊ ʒ.ij.in hyeme ⁊ pōt d̄ h̄ electuario sumere aā prādiū qñ videt̄ sibi ꝙ nō bn̄ digerat ¶ Ad ueniēte aūt fine septēbris dꝫ purgari ordina ri sumēdo hūc sy.℞.sy.de calamēto oximel lis sqllitici aā.ʒ.i.aq̄ arthemisie.ℨ.ij.⁊ est ꝑ vna vice sumat̄ sex vicib⁹ calidus vna hora ante diē ⁊ supdormiat ad min⁹ ꝑ horā.

¶ Sumpto sy.sex dieb⁹ sumat has pillu las duab⁹ horis aā diē ⁊ supdormiat ꝑ ho ram si potest ante diem.sed post ortum solis non dormiat nisi completa operatione. ℞.pillař de serapino.ʒ.ſ.pillař fetidaruꝫ pillulař cochiař aā.϶.i fiāt pillule septē cuꝫ aqua matricarie.

¶ Et similē purgatiōeꝫ dꝫ facere in p̄cipio marcij ⁊ in tpe itērmedio vti regie ⁊ medicia lib⁹ sup̄scriptis magis etiā q̄ i estate.

¶ Iteꝫ dꝫ tenere mēti ꝙ vtile eēt ei oī septi mana semel recipe clistere h̄ mō ℞.calaмт̄i arthemisie blite malue aā.M.i.cimini carui anisor̄ carui dauci aā.ʒ.ſ.cōtundant̄ semia cēthauree mioris.ʒ.ij. buliāt simul oīa in aq̄ suffitiēti vsq̄ ad ꝯsūptiōeꝫ medietatis postea colet̄ ⁊ i colatura addat̄ olī de lilio olei ruta cei olei laurini aā.ℨ.i.bn̄dicte gerepigre aā.ℨ. iij.gerologodiō.ʒ.i.salis pař ⁊ fiat clistere.

¶ Ultimo notet ꝙ loco electuarij sup̄scripti ꝯuēit sibi bibere d̄ māe decoctōis.ℨ.i.calamē ti mōtani q̄ sit cocta i libr̄.i.aq̄ q̄uſꝫ redeat ad

medietatem. et bibat cũ zuch. et hec cum dei laude sufficiat. 55

De aborsu cũ fluxu mẽstruali idebito. de sterilitate et cursu matricis humiditatis.

Q Uedã nobil' dña circa ãnos q̃si. xxiiij. iã sũt octo ãni cũ eẽt val de puella pepit filiũ ptu nãli et bono et sequẽte ãno impregnata abortiuit sequẽte aborsũ flux⁹ sãguis plimo p q̃ rstrigẽdo qdã medic⁹ fecit eã sedẽ in balneo ex aceto puro. et postea siue p hec siue p alia restrict⁹ ẽ flux⁹ sãguis et non obstãte q̃ passa sit post illõ tps fluxũ mẽstruoꝝ de mẽse i mẽ sez i q̃titate debita et sñ mal'accidẽtib⁹ tñ pa tit cursũ matricis p quẽ fluũt huiditates fri gide albe fere ↄtinue lz q̃nz magis et q̃nz min⁹ et nũq̃ postea ĩpregnata ẽ nõ obstãte q̃ vt dicẽ mlrociẽs retiet semẽ viri p vnũ diẽ et p duos i mo dicũt q̃ aliq̃n vsq̃ ad. viij. dies. et ẽ pal lida fridigi corpis poti⁹ tenuis q̃ cãnosa lz nõ multũ h ẽ cas⁹. Ex q̃ vĩsĩmilit̃ ↄcludere debe m⁹ q̃ ꝑpt̃ ↄplexiõez fridigã et huidaz matri cis cũ mã flegmatica semẽ viri q̃uis attrhat tñ extiguit et appet q̃ cura h⁹ dispositiõis ẽ cu ra male ↄplexiõis fre et huide i matrice cũ mã i q̃ dispositiõe etiam totũ corp⁹ cõicat.

Aer sue hitatiõis dz eẽ clar⁹ sicc⁹ decliuis ad caliditatẽ nõ tñ mltũ excessiaz. et i hyeme dz tpari cũ igne de lignis siccis et ipa dz eẽ be ne iduta et hrẽ caligas bonas et ordinatiõem pãnoꝝ ita q̃ pedes et crura nllomõ sint frigi di et silr nates et genitalia et vitet aerẽ huiduz et fetiduz et vẽtos australes.

Quo ad exercitiũ vtile ẽ ei ieiunio stõacho laborare tã cũ manib⁹ q̃ cũ pedib⁹ ãbulãdo et exercẽdo brachia i opib⁹ dom⁹ et dz eẽ labõ satis lõg⁹ nõ multũ fortis ita tñ vt faciat ãbe litũ frequẽtari et corp⁹ manifeste calefieri et si hz qetas itermedias nõ est malũ ƀ q̃n icipit fa tigari dimittat laborẽ et h exercitiũ sit in loco sicco et paꝝp calido et si p⁹ exercitiũ fricarent crura coxe et brachia et corp⁹ cũ mãdilib⁹ le uib⁹ eẽt vtile.

Et bonũ ẽ ei q̃ itestia sua mũdent a fecib⁹ et flegmatibus q̃ in eis mltiplicantur maxie cũ h⁹moĩ clistere R. cimini carui cordumẽi. sise leos folioꝝ rute siccoꝝ ãn. ℥. i. ↄtũdant gros somõ et buliat i aq̃ sufficiẽti vsq̃ ad medieta tis ↄsũptiõez et de hac decoctiõe sũat libr. i. s. bñdicte. ℥. i. olĩ de spica. ℥. iij. sal' q̃ sufficit. et si nõ vellet clistere frestquẽtare cõedat fercula ex vrtica cocta cũ brodio carniũ arietinaꝝ vl' galloꝝ vl' galliaꝝ piguiũ vl' cũ olo dulci Aut bibat. ℥. ij. betõice cũ brodio sui ferculi statiz aũ cibũ. aut faciat electuariũ ex folijs betõice siccis et melle ita q̃ sit triplũ de melle i ponder folioꝝ de q̃ sũat statiz añ cibũ. ℥. i. vl'. ℥. s. p vice et nũq̃ se suꝑflue repleat.

Sompnus eius sit de nocte nõ de die nisi forte i mane añ tercias q̃n tps noctis nõ suffi ceret et icipiat duab⁹ horis post cenã vl' circa i loco bene sicco paꝝp calido corpe bene coo pto et sup altero lateꝝ et vitet sompnũ meri dianũ et sompnũ i loco huido vl' frigido et suf ficiunt ei septẽ hore i die nãli.

Caueat a tristitia et sollicitudie et metu et o dio et accidia et gaudeat et si irascat aliquãdo lz nõ mltũ nõ est malum.

Cibus eius sit pãis ex optio frumẽto bene fermẽtat⁹ et bene pist⁹ et bene coct⁹ iter p̃mã et terciã diẽ et vitet panẽ ex alijs g̃nis et p̃cipue male coctũ et male fermẽtatũ.

Carnes ei⁹ ↄueientes sũt auiũ sicut auicu laꝝ statiũ i arborib⁹ et sepib⁹ et p̃cipue passe rũ iuueniliũ et pipionũ volare icipiẽtiũ et aña tũ iuueniliũ et pulloꝝ ↄditoꝝ cũ pipe albo et zizibere et pdicũ et fasianoꝝ. Et ex q̃drupedi b⁹ castratoꝝ ãnualiũ p̃cipue coctaꝝ cũ ciceri bus et vituloꝝ lactẽtiũ puoꝝ et edoꝝ. tollerã tur etiã ex capolo iuuenili et lepusculo et por co siluestri iuuene cũ saporib⁹ factis ex pineis et amigdal' et fisticis cũ sabba et seie eruce et se mie porri et zizibere et pipe albo Et fugiat oẽs carnes veteres et alioꝝ aĩaliũ a pdictis.

Sãguis et case⁹ meli⁹ ẽ q̃ dimittãt̃ et si de caseo cõedat nõ sit recẽs ƀ matur⁹ et ex ouib⁹ mõtanis et sit i pua q̃titate et lac et butiꝝ non sũt ei ↄueiẽntia.

¶ Vitelli ouoꝝ gallinaꝝ ⁊ etiã ꝑdicũ ⁊ colũ-
boꝝ qñ sunt recẽtia sunt ꝯuẽientes dimisso al
bumie ⁊ sint ꝯditi cũ pipe albo ⁊ zinzibere. ⁊
paꝝ cocti siue sorbiles siue in frictilio siue cuꝫ
succo hbaꝝ capiant̃ siue in ferculo.
¶ Pisces ꝯuẽiunt ei pui ex fluuio petroso
vl' sabuloso assati ⁊ comesti cũ sapore supra-
scripto cũ carnibus ꝫ frigidi nõ comedant̃ ⁊
magni ⁊ lacuales ⁊ illi q nõ hñt squamas ⁊
q nõ sunt boni odoris dimittant̃ õnino. ⁊ silr
nõ comedant̃ postq̃ sunt ifrigidati.
¶ De gñis tollerant̃ cicer ⁊ faba ⁊ rizzũ. qñ
coquunt̃ cũ bonis carnib⁹ ⁊ ꝑcipue arietinis
ãnualib⁹ ꝫ alia gña dimittant̃ ⁊ ista ꝯdiant̃
cũ pipe ⁊ zinzibere ⁊ pauco croco.
¶ De hbis fugiat caules ⁊ lactucã ⁊ endiui-
aꝫ ⁊ blitã ⁊ spiachia nisi cũ societate mlta her
baꝝ odoriferaꝝ q̃s dicã stati. ⁊ ꝯuẽiunt ei a
piũ petrosiliũ. macedonicũ origanuꝫ maiora
na sciscibꝫ saluia saturegia ꝑpillũ ⁊ siles bo-
ni odoris dimissa mẽta. ⁊ rosmarinũ est ꝯuẽi-
ens. ⁊ abrotbanũ ⁊ matricaria maiõ ⁊ miõr.
Et qñ nõ hꝫ bñ bñfitiũ vẽtris ꝯuẽiunt vrtica
⁊ mercurial'm fercul' betõica ẽ valde ꝯuẽiens
siue comedat̃ viridis in fercul'. siue sicca mõ
sup̃scripto in caplo de bñfitio vẽtris.
¶ De radicib⁹ tollerant̃ allea ⁊ eoꝝ decoctio
⁊ porri decocti. ⁊ cepe ⁊ radices petrosilini ⁊
apij ⁊ enule. pastiaca alba ⁊ rubea domestica
⁊ siluestris. ꝫ raffãi dimittant̃ ⁊ rape ⁊ napo
nes. ¶ De fructib⁹ ꝯuẽiunt ficus sicce ⁊ recẽ
tes ⁊ vue passule ⁊ recẽtes bene mature quan
do fuerĩt collecte saltẽ de. xv. dieb⁹ ⁊ tollerat̃
aliqd de mellõib⁹ ãte cibuꝫ. ꝫ ceresa ⁊ pira ⁊
poma ⁊ pruna ⁊ crisomella ⁊ psica ⁊ conalia
⁊ citõia ⁊ nespila ⁊ gñã acetosa ⁊ muzza di-
mittant̃. ꝫ gñã dulcia tollerant̃. Citraguli ⁊ li
mones ⁊ cucurbite ⁊ citrulli ⁊ angurie ⁊ siles
fruct⁹ frigidi dimittantur ꝫ amigdale ⁊ auel
lane ⁊ nuces. ⁊ gña pini ⁊ fistici sunt valde
ꝯuẽientes castanee vero sunt male.
¶ Fõgi ⁊ tubera dimittãtur õnino. Cappares
sunt ꝯuẽientis loco sallaticij ⁊ põt etiaꝫ cape
oliuas salitas. Anisũ assatũ ⁊ semẽ fenicu

li ⁊ pip albũ ⁊ zinziber ⁊ cinamomũ ⁊ gario-
fili ⁊ croc⁹ ⁊ macis ⁊ foliũ sunt ei ꝯuẽientes si
giliati ⁊ ꝯiũctiꝫ i ea ꝓportiõe q̃ sibi sit delecta
bilis. ¶ Nũq̃ cõedat ita ꝙ gũetur stomach⁹
eius ⁊ poti⁹ mltiplicet vices cõedendi q̃ q̃ti
tatẽ in vice vna nõ tñ comedat 2ᵐ cibum nisi
digesto ꝑmo neq̃ mltiplicet ciboꝝ varietatẽ
in eadẽ mẽsa. ¶ Potus ei⁹ sit vinũ claꝝ ve
tus saltẽ sex vl' octo mẽsiuꝫ vinosũ rubeũ cla
rũ vl' aureũ ⁊ nõ multũ dulce nec acetosũ nec
ponticũ ꝫ nõ bibat multã q̃titatẽ. ⁊ vitet aq̃
frigidã ⁊ si vellet potari aq̃ mellis ⁊ quãdoq̃
claretũ factũ cuꝫ melle ⁊ vino ⁊ aromatibus
sup̃scriptis nõ est maluꝫ ⁊ hec de regimine.
¶ In usu mediciarũ oꝫ ꝙ ista domina pur
getur nõ soluꝫ semel: nec solũ p medicias mo
uẽtes ventrẽ. ꝫ etiã p medicias locales mũdi
ficãtes matricẽ. ⁊ factis purgatõib⁹ oꝫ ꝙ ma
trix ꝯfortetur cũ calefaciẽtib⁹ aliqualem stip
ticitatẽ hñtib⁹ tã approximatis p os q̃ ad lo
cũ siue cũ pessariis siue cũ fumigijs siue cum
balneationib⁹ ⁊ vnctionibus.
¶ Purgatio ergo sua dꝫ fieri ꝑmo in vere:
⁊ si põt in ꝑncipio vis hoc mõ ℞. ꝑ hũc sy.
vi. vicib⁹. vi. dieb⁹ successiue calidũ parum
de mane añ diẽ ℞. sy. de calamẽto oximellis
sqlitici mellis rof. colati añ. ℥. s. aq̃ pulegij
sisimbri. matricarie añ. ℥. i. fiat sy. ⁊ est pro
vna vice. ꝫ sumat̃ sex vicibus ¶ Sũpto sy.
sex vicibus sequẽti die capiat istas pillulas
℞. pillaꝝ de yeralogodion. ʒ. i. Or si nõ ad
sũt ℞. pillaꝝ fetidaꝝ. ʒ. i. sumant̃ vna hora
añ diẽ ⁊ nõ comedat nisi trãsactis. vij. horis
post assũptiões eaꝝ obſuato regie i medicis
debito. Et vtile eẽt ei facere silem purgatõeꝫ
in pricipio octobris. ¶ Preter istã purgatio
nẽ etiã est bonũ ꝙ saltẽ bis i mẽse recipiat has
pillulas vna hora añ diẽ ℞. agarici electi. ʒ.
s. mirre ꝙ. ij. salis gẽme ꝙ. x. ꝯfice cũ succo ar
themisie q̃ vocat̃ amarella ⁊ fiãt pillule ⁊ sũt
p vna vice ⁊ põt eas facẽ recẽtes quãdocũq̃
vult ¶ Et ꝑter hec ꝯsideret i capite suo vtꝝ
sentiat descensuꝫ hũiditatuꝫ. nã tunc est oporr
tunũ ꝙ vtat̃ masticatorijs ex mastice ⁊ pipe

sepe de mane spuendo multum.

¶ Oz preterea q in tpibus frigidis saltē sel in septimana capiat. ʒ. ij. metridati cū. ℥. i. vini albi odoriferi paꝝ añ diē. ⁊ supdormiat si pōt p horā. In vere autē ⁊ autūpno sufficit sumere bis in mense: ⁊ in estate dimittat. Et sufficiet ei illa que dicemus. ¶ Itē qñ nō sumit metridatū nec aliā medicinā bonū est q sumat de mane. ʒ. ij. dyambre aut. ʒ. ij. istiꝰ electuarij. ¶ ℞. radicis bistorte. ℥. ij. sileleos. ℥. i. cimini anisoꝝ seis rute seis apij spice piperis al. ⁊ lon. añ. ʒ. i. musci ambre añ. ʒ. i. mell despumati ⁊ cocti in decoctione. xxx. emblicorū triplū ponderis omniū ⁊ fiat electuarium.

¶ Itē postq̄ est purgata a menstruis tribus diebus vno post aliū oī mense. s. postq̄ recepit medicinas supradictas bibat in mane. ʒ. i. limature eboris: ⁊ sit ebur nouū ex dentibꝰ elefantis nō positū in alio ope: ⁊ qui sint q̄tū poterit esse nouiores vel saltē minus antiqui.

¶ Et postq̄ fecerit predictas purgationes debet poq̄ menstrua defecerint q̄tuor diebꝰ vno post aliū tenere hoc suppositoriū in natura.

℞. ex cotto carminato formā ad modū digiti circūligatā cū filo ⁊ illa infūdat in terebētina calefacta ⁊ postea teneat oī die in nā de mane p tres horas vl q̄tuor ⁊ extrahat postea ⁊ sit hō suppositoriū ligatū cū filo vt possit extrahi ad suā voluntatē facilr. ⁊ postq̄ extrahit lauet nā cū vino albo bono calido ⁊ exsiccet cū cotto ⁊ statim inungat cū oleo de lilio calido ¶ Transactis aūt hijs quatuor diebus omni mane per octo dies lauet pmo naturā cū vino albo calido ⁊ postea teneat hoc pessariū in natura q innouet omni mane ℞. croci armoniaci spice melleloti añ. ʒ. iij. ʒ. folij cordumeni añ. ℥. i. adipis anseris vitellorū oui añ. ℥. ij. olei nardini. ℥. s. conficiant inuicem ⁊ fiant suppositoria ad q̄titatē medietatis digiti medij ⁊ inuoluant in lana celesti ⁊ teneat vnū pro vice ¶ Transactis aūt istis diebus omni mane vsq̄ ad aliā menstruationē recipiat de mane hunc fumū. ℞. mirre baccarū lauri añ. ℥. ij. pistent subtiliter ⁊ cū storace liquida conficiant ita q sint ad mōꝫ paste ⁊ fiant trocisci ponderis. ʒ. ij. ⁊ sup testula ponantur carbones igniti ⁊ sup carbones ponat trociscus vnus pro vice ⁊ coopiat testula cū cooperculo habente cannā ⁊ mulier sedeat super scamno forato ita q canna ingrediat naturā ⁊ fumus recipiat: sit tñ canna ita longa q fumus nō sit nimis calidus qñ ingredit corpus s. ad q̄titatē medij brachij. ¶ Transacto autem vno mense cōpleta mundificatione menstruoꝝ vtat tribus diebus de mane de limatura eboris mō supius dicto. ⁊ postea vtatur electuarijs. s. metridato ⁊ alijs scriptis. ¶ Et si videt q pseuerat defensus humiditatum ex matrice sedeat in huiusmodi balneis de mane per mediā horam balneo existente calō vt tolerari possit. ℞. folioꝝ lilij celestis. s. herbe libr. i. gallaꝝ nucū cipressi ciperi squināti añ. libr. s. aluis plume. ℥. iiij. accacie libr. s. bulliant simul in aqua in qua fabri extinguūt ferramenta sua que sit libr. xxv. ⁊ bulliant quousq̄ quinta ps consumat ⁊ in ea sedeat pseuerando p octo dies ¶ Et si viderit q hec nō sufficiant imo remaneat humiditas ⁊ frigiditas pꝰ vsum istoꝝ balneoꝝ recipiat per quatuor dies post dies balneationū omni mane hunc fumū. ℞. nucū cipressi. ℥. s. ar senici rubei. ʒ. ij. pistent ⁊ fiant trocisci cū storace liquida quatuor quoꝝ vnus pro uice ponat super carbones in testula ⁊ recipiat fumus p cānā mō dcō de alijs trociscis ¶ Et si ista nō sufficiant dimittat naturā confortari stando per vnū mensem sine fumigijs ⁊ suppositorijs sed solum vtendo electuarijs ⁊ alijs rebus supius scriptis ⁊ tenendo bene calida loca circa matrcē. ⁊ postea iteꝝ redeat ad suppositoria et balnea ⁊ fumigia fm ordinē scriptū supra. et ad potū limature eboris. ¶ Quando autē ista nō ex toto conferrent cōsulo q ducatur ad balneū porrette in comitatu bononie ad potandū illam aquā fm ordinē illoꝝ balneorum. aut faciat sibi portari vsq̄ ad patriam duas vel tres salmas illius aque. Aut saltē purget cū syrupo ⁊ medicina scripta in pn̄ci

pio. ⁊ postea vadat ad balnea petriolli vł sā cti philippi in comitatu senaꝝ vbi moret̄. xv. vel. xx. dieb⁹. ⁊ hec puto cū laude ⁊ auxilio dei sibi sufficere.

¶ De humiditate matricis reddens eā lubricam.

Dispositō cuiusdā dn̄e ex padua lʒ sit nupta verone ē humiditas matricis reddens eā lubricā. et frigiditas cū mā flegmatica opposite ob quā cām existēs circa annos. xxvi. est sterilis ⁊ iō p̄ ponā ea que ptinēt ad curaꝫ cōplexionis ⁊ oppillationē matricis dando regimen ꝓpriū ad cōcipiendū. ¶ Primo ergo sit eius habitatio in aere libero sicco euentabili ⁊ mediocriter calido. ⁊ fugiat loca palludosa ⁊ vallosa ⁊ valde frigida: ⁊ precipue australem ventū. vtatur omni mane exercitō longo nō tñ valde forti. ⁊ hec post supfluitatis emissionē ⁊ sit cū delectatione ⁊ in locis siccis ⁊ sit exercitiū ambulādi. ¶ Utatur cibis boni nutrimenti ⁊ nō viscosis nec frigidis nec nimie q̄titatis ſ ita vt digerantur nō grauādo stomachū. ¶ Potus sit vinū rubeū claꝝ boni odoris ⁊ saporis nō multū dulce. ſ potius acutū nō acetosum ⁊ sit potens. ⁊ sit nō mltū permixtū aque. ⁊ nō sit multū ita vt cibū natare faciat. ¶ Somnꝰ sit nocturnus nō diurnus. ⁊ sit capite bene elleuato ⁊ corpore bene cooperto in loco tpate calido ⁊ nō humido. ⁊ incipiat duabus horis post cibū. ⁊ sit septē vel octo horaꝝ. Considerata eius consuetudine multū dormiendū. ⁊ vitet somnū diurnum nisi forte i mane vsq̄ ad medias tertias ¶ Prouideat q̄ omni die habeat ventris beneficiū ⁊ si aliter nō habet faciat aut cū clisteri aut imponat suppositoriū. ¶ Utatur i cibis suis cinnamomo ⁊ pipere moderate ⁊ croco pauco. Caueat a tristitia ⁊ nimio coitu ⁊ letetur. ¶ Bonū est in principio veris q̄ oī ăno se purgat sumendo prius sex vicibus hūc syrupū in fine februarij aut circa pricipiū marcij. ℞. syrupi acetosi ɔpositi. ℥. i. ʒ. oximellis sqllitici. ℥. ʒ. aq̄ feniculi ⁊ apij añ. ℥. i. ʒ. dyambre. ʒ. ʒ. ⁊ est pro vna vice ⁊ sumat in aurora calidū. Sumpto syrupo sumat has pillulas. ℞. pillulaꝝ de benedicta. ʒ. i. pillulaꝝ cociaꝝ. ə. i. sumat duabus horis ante dieꝫ. ⁊ supdormiat. ⁊ ea die tarde comedat. ⁊ caueat valde a frigore ⁊ multo lumine dū operatur. ¶ Utatur interpollate semel in mense nisi contingeret eam esse pregnantē. ʒ. i. pillulaꝝ de hiera syrupi de octo reb⁹ ⁊ sumat eas qñ nō intendit cenare i sero anteq̄ꝫ vadat dormitum. ¶ Tpe hyemis omni septimana semel sumat. ʒ. i. thiriace magne in mane ⁊ hoc tribus horis ante diem ⁊ cuꝫ illa bibat. ℥. ij. vini puri. ⁊ postea stet septē horis sine comestione. Qꝫ si thyriacaꝫ nō habet sumat. ʒ. i. ʒ. metridati quinq̄ꝫ horis ante prandiū cū pauco vino. ¶ Item semel in septimana recipiat hunc puluerē cū vino. ℞. siseleos. ʒ. i. pistetur sicut puluis que est in radio solis ⁊ bibat cuꝫ. ℥. iij. vini. ¶ Postq̄ꝫ autē purgata est lauet genitalia cū decoctione gallaꝝ cipressi oī sero sedendo in illa decoctione calida. ⁊ postq̄ꝫ se lauit bene ⁊ vł ire dormitū supponat sibi anterius hoc pessariū. ℞. spice croci masticis mirre gallie muscate castorei añ. ʒ. i. olei nardini q̄ sufficit ad informanduꝫ ⁊ fiant forme similes glandibus de quibus teneat vnam in nocte per totā noctem ⁊ hoc faciat tribus diebus in mense incipiendo postq̄ꝫ habuit menstrua ⁊ est plene mundificata ⁊ cū hoc fecerit bibat in mane rasure eboris. ʒ. i. cum vino ⁊ quarta die stet cū viro mō quo statim dicet.

¶ Et si precipiatur matrix nō esse sufficiēter calida vteretur pluribus vicibus. ⁊ recipiat omni die ieiuno stomacho hunc fumū p traactoriū quia per cannā exeuntē a re cooperiente fumū ⁊ intrante intra naturaꝫ quatuor digiti. et sit bene coopta sedens super scampno perforato. ℞. mirre storacis liquide baccaꝝ lauri añ. ℥. ij. pistentur mirra ⁊ bacce lauri ⁊ fiant trocisci. ʒ. ʒ. siue mirra ⁊ ponatur vnus super prunis ⁊ cooperiantur cū pannis. ⁊ recipiatur finis vt predicitur. ¶ Qꝫ si videat adhuc nimis humida vel ampla lauetur in

die multotiens cum iſta decoctione. ℞. galla
rum alluminis ſquinanti foliorum lilij ciperi
alluminis cimini gallaꝝ an̄. ℥. i. bulliant ī li-
bris duabus vini ⁊ pannus lineus in iſto vi
no infundatur ⁊ in vuluam mittatur ⁊ tenea
tur per diem ⁊ in nocte. qn̄ tamen antecedit
viro appropinquare remoueatur. ¶ Si vo
in venereoꝝ deſideriū ⁊ potentia diminuta
videantur vel ſaltem ipſa nō multum auda
videatur ad actū accedere vtatur iſto electu
ario in mane ⁊ in ſero qn̄ vadit dormitū. ℞.
ſeminis rappaꝝ ſeminis baucie ſemis cepa
rum ſeminis bruſci ſeminis ſparagi ſeminis
eruce ſeminis radicū que comeduntur ſtafi
ſagrie an̄. ℥. i. ſ. medulle pini. ℥. i. lingue auiſ
ʒ. ij. been albi ⁊ rubei ſatirion an̄. ʒ. iij. croci. ʒ
i. ſ. zinziberis piperis ſeminis naſturtij an̄. ʒ.
ij. terantur ⁊ cum melle cocto fiat electuariū
de quo ſumant. ʒ. iij. omni mane aut. ʒ. ij. cū
℥. i. lactis ſtatim mulſi. ⁊. ℥. i. penidiaꝝ ¶ Et
in cibis vtatur carne arietis cocta cum cepis
aut cum cicere fracto ⁊ bibat vinum rubeū
potens ſine aqua ⁊ nō ſit nimie quantitatis.
¶ Et vt materie plures ſint note ſibi ſcribā
hic aliqua vſualia in ſterilitate ob hanc cām
Et primo confert artemiſia bibita cum vino
aut cum electuario facto cum ea ⁊ biſtorta ⁊
melle. Item confert bibere ante eruptionem
menſtruoꝝ tribus vicibus in mane trib⁹ ho
ris ſaltem ante prandium. ʒ. i. dauci ſiue ſeiſ
paſtinace ſilueſtris ꝙ eſt idem ¶ Itē ſuppo
nere in natura coagulum leporis poſt purga
tionem menſtruoꝝ per duas horas in nocte
bonum eſt ſi cum butiro miſceatur ⁊ fiat na
ſcale. ¶ Item ſupponere adipem anatis cū
fenugreco ¶ Item fumigium cum gallia mu
ſcata deſcriptionis nicolai receptū in matrice
ſepe. Item fumigium xilobalſami ¶ Itē ſup
ponere coſtum in bombice. ¶ Hora autem
coitus eſt vt ſit vterqꝫ optime diſpoſitus poſt
integram mundificationem mulieris a men-
ſtruis. ⁊ ſit hora qua completa eſt digeſtio ī
ſtomacho ⁊ epate. ⁊ eſt pluriū in mane. ⁊ an̄
quā ad actus veniant debet vir ſubrigitare ⁊
mām̄illas tangere ⁊ eam ad cupiditatem ac
cendere. ⁊ cum videt eam valde auidam tūc
habeat actū. ⁊ ipa protunc elleuat crura ⁊ ad
hereat viro in hora emiſſionis ſeminiſ ⁊ rece
pto illo vir nō ſtatim deſcendat ſed expectet
ꝙ ceſſet anhelitus mulieris. ⁊ tūc mulier ſtri
gat crura. ⁊ habeat nates altas et eleuatas ⁊
dormiat ſi poſſibile eſt ſin autem quieſcat ho
ra vna et caueat ne aer ingrediatur naturā
poſt coitum et ne infrigidetur ¶ Et iſta puto
cum auxilio dei ſibi ſufficere.

¶ De mola matricis.

I Sta nobilis domina patitur mo
lā. ⁊ puto ꝙ quo ad aliqd ſit ve
ra mola ⁊ carnoſa ſed tamen et
ventoſitatis ⁊ humiditatis mul
tē nō tante ſoliditatis ſicut caro in matrice cō
tinetur ⁊ hoc totum patet per compreſſionē
cum manu apud intelligentū.
¶ Vtatur quiete. ⁊ cum dormit ſit reſupina
⁊ partem natum non habeat multum depreſ
ſas. ⁊ non multum laboret cum partibus infe
rioribus. Si tamen omni mane faceret ſe fri
cari corpus totum incipiendo a ſpatulis non
eſſet malum imo vtile.
¶ In cibis vtatur pane bene fermentato et
carne pullorum aut edorum aut caſtratorū
annualium. Et fugiat omnia groſſa ſicut car
nes bouum et ſalitas. et omnia viſcoſa ſicut
laganas et conchas et piſces marinos ⁊ ſine
ſquamis et caſeum ⁊ fongos ⁊ ſimilia et om
nia ventoſa ſicut legumia ⁊ herbas crudas ⁊
precipue fabas. Et poteſt vti vitellis ouorū
non multum coctis in ferculo ⁊ in ſorbendo ⁊
in frictilio. Et poteſt vti herbis ſubtiliatiuis
ſicut feniculo ⁊ apio ⁊ petroſilino ⁊ calamen
to ⁊ yſopo ⁊ pulegio et ſimilibus: ſꝫ hoc ma
ne cum nō febrit. Et in fructibus vtatur ami
gdalis et nucibus ⁊ ficubus ſiccis cū nucib⁹
⁊ paſſulis. ⁊ poteſt vti quibuſdam ficub⁹ be
ne maturis ⁊ paucis vuis recentibus. Et po
teſt vti capperibus ⁊ ſparagis. ⁊ in eſtate ſe-

minibus cõmunibus frigidis. et semper bro
dio cicerum ¶ Et dimittat herbas crudas et
caules. ꝛ in estate põt vti endiuia et cicorea.
¶ Bibat vinum album subtile mediocriter
temperatū ¶ Prouideat ꝙ oĩ die habeat
beneficium ventris si nõ aliter saltem cū cli
steri carminatiuo ¶ Dormiat in nocte ꝛ suf
ficit sibi in die naturali somnus septẽ hora
rum. ꝛ si satis dormiat in nocte nõ dormiat in
die. ¶ Habitet in camera iter duo solaria
ꝛ sit parump calida ꝛ sicca pͤsertī in hyeme
¶ Caueat a tristicia ꝛ ira.

¶ Hec domina debet purgari ex internallis
sumẽdo primo pro digestiuo oximellis squil
litici. ℥. i. syrupi de eupatorio. ℥. ʒ. aque arte
mesie aque eupatorij aã. ℥. i. ʒ. ꝛ est ꝓ vna
vice. ¶ Sumpto syrupo sumat has pillas
℞. pulueris hierelogodion absq; melle. ʒ. i.
fac pillulas cum succo artemesie ꝛ sufficiunt
ad dosim vnã ꝛ hoc faciat hinc ad. xv. dies
¶ Et semel in mense purgetur sumendo aut. ʒ. i
pillarum de pulũe yeralogodiõ aut sumẽdo cir
ca. ʒ. iij. electuarij alhahengi vsq; ad quatu
or fm ꝙ ipa tollerat aut sumẽdo. ʒ. i. pillarum
de descriptione Mesue.

¶ Et in diebus in quibus nõ recipit solutiuum
sumat aut. ʒ. i. ʒ. aromatici gariofilati aut si
non est multus calor. ʒ. i. dyalace cum vino
albo ꝛ aqua fenículi in aurora.

¶ Ingrediatur ieiuno stomacho ad seden
dum vsq; quo sit cooptus totus tumor in ti
nam huiusmodi ℞. matricarie radicum ebu
li sauine cordumẽi aã. M. i. fenugreci. ℥. iiij.

¶ De retẽtione menstruorum cum retentione venarum totius ambitu.

Ista nobilis domina patit dolo
res circa pecten ꝛ inguina vsq;
ad fundũ corporis ꝛ cõmunicat
etiam simul ptibus posterioribꝰ
quãdoq; ambabus anchis ꝛ quãdoq; ossibꝰ
supra anchas que dicunt alchatim ad bonũ
sensum ꝛ hoc tempore quo icidit hos dolores
sentit in diuersis ptibus corporis sicut in car
ne coxarum aliquãdo spatularum aliquãdo cru
rum aliquãdo brachiorum dolores vt ipsa
dicit ac si igne tangeretur ꝛ nõ durant fixi in
loco vno. ꝛ quãdoq; patitur dormitationem
in crure vel brachio. ꝛ sentit ac si formice in
tus ambularent que omnia nõ sunt otinua.
Et preter hec incurrit sepe vehementes dolo
res capitis ꝛ cibi abhominationes ꝛ debilita
tem digestiue stomachi que omnia quando
appropinquat tempus menstruandi ꝛ in ipo
tempore etiam fiunt fortiora. ꝛ fuit hec dispo
sitio ex interuallis multis vicibus a pluribus
ãnis citra ꝛ maxime post quosdam aborsus
ꝛ in hoc tempore nunq; fuit bene menstruata
sed paucissimum in quãtitate ꝛ nõ seruando
ordinem in tempore saltem multis vicibus. ꝛ
nõ sunt bene colorata vt plurimũ. ꝛ quando
facit clisteria multociens emittit humores si
cut albumina ouorum ꝛ quãdoq; cū grossicie
ꝛ viscositate ꝛ tales hũores sunt citrini ꝛ tem
poribus quibus molestatur a doloribus non
bene dormit. Ego autem existimo propterea
ꝙ nõ bene menstruat multas superfluitates
retineri in venis in totius ambitu ꝛ cõmuni
cari stomacho ꝛ capiti. ꝛ matrici maxime in
bibitas circa materias tales viscosas faciẽtes
humidas oppillationes. ꝛ quãdoq; tales ma
terias ventosari ꝛ diuersis mẽbris cõmuni
cari. vnde fiunt accidentia suprascripta. ꝛ ex
hijs patet per cañ. generales obseruandi qr
debemus curare oppillationem viarum ma
tricis ꝛ malas complexiones diuersas in ca
pite stomacho ꝛ aliis membris tendentes a
materiebus diuersis scilꝫ maxime sanguine
flegmate ꝛ colera propter retentionem mẽ
struorum principaliter congregatur dimissis
ergo vniuersalibus in hoc consilio ponam pti
cularia iudicia. Primo de regimine rerum nõ
naturaliũ. postea descendam ad medicinalia.

¶ Incipiendo ab aere debet eligere ha
bitationem loco alto ꝛ quantum potest lon
gius ab humiditate. ꝛ debet esse aliqualiter
calidus licet non multum ¶ Et in hye
me calefiat cum igne de lignis siccis ꝛ non

de carbonibus et fugiat flatum ventorum precipue meridionalium et occidentalium. et habitationem in loco propinquo palludibus vel sterquilineis et stare sub radijs lune.

¶ Quantum ad cibos debet uti hijs que sunt facilis digestionis subtilis et boni nutrimenti parump tendentis ad caliditatem. et ideo panis debet esse ex farina optimi frumenti et multum fermentatus et bene coctus et melius esset quod haberet aliquid minuti furfuris permixtum. et de aniso pistato et comedatur inter primam et quartam diem. et vitet valde comedere panem azimum aut incomplete decoctum.

¶ De carnibus meliores sunt sibi carnes volatilium sicut sunt avicule minute que stant in arboribus et pratis et sicut sunt turtures iuvenes et perdices et fasiani iuvenes et pulli. sed aves aquatice. et pipiones valde iuvenes. et valde veteres dimittantur. Et de quadrupedibus meliores sunt capretti lactentes deinde vituli parvi lactentes et ultimo castrati annuales. et postea iuvenes caprioli. sed porci et agni valde iuvenes et carnes bovine veteres vel grosse omnino dimittantur. et similiter alie carnes silvestres. et melior pars est pars anterior ex dextro latere sed interiora et capita et colla tam avium quam aliorum animalium sunt vitanda Et melius est sibi comedere elixas conditas cum cinamomo et cassialignea aut cum saporibus in quibus ponatur cinamomum.

¶ Sanguis et lac et caseus et recoctum melius esset quod dimitterentur. sed ova gallinarum recentia et cocta leviter. ita quod sint trementia sive cum aqua sive sint in patella et alijs modis ut in ferculis sumendo solum vitellum sunt convenientia

¶ Pisces melius est omnes dimittere si tamen comedantur minus mali sunt parvi squamosi de libero mari de claro fluvio recentes boni odoris et boni saporis non valde viscosi sicut sunt aurate. menule. sardones. barbanes. corni varioli. sgombri et similes. Et ex fluvialibus cunali trute. lucij carpiones agones strigie albule et alij minuti pisces sicut pallamite sturiones et similes. et stantes libenter in luto sicut gui et cessali. et tenche. et omnes pisces qui non habent bonum odorem et saporem et melior preparatio est assatura aut elissata cum vino et sale et pipere et interiora piscium et ova eorum et capita dimittantur.

¶ De granis vitanda sunt victualia de pasta sicut lagane et silia et legumina sicut fabe et corpora cicerum et lentium et similia. potest tamen sumere de brodio cicerum et de brodio fasielorum maxime rubeorum. immo frequens usus istorum est sibi utilis sive cum carnibus sive cum oleo. ordeum vero et far etiam esset melius dimittere. sed tamen si coquantur cum bonis carnibus et condiantur cum aromatibus tollerantur. rizzum vero minus valet. et similiter panicum et milium sed prius si comedantur debent esse cocta cum bonis carnibus.

¶ De herbis bone sunt et convenientes in ferculis vel pistate et cocte cum vitellis ovorum et alijs modis preparationum feniculum petrosilinum apium macedonicum camedreos nepitella sive calamentum sisimbrium maiorana serpillum ysopus et thimus. et iste etiam posite pro condimentis aliarum quas dicam conferunt sicut verbi gratia spinachia. borago. buglossa melissa. ozimum gariofilatum in estate acetosella endivia vel lactuca sive cicorea et multum conferret ei sepe comedere fercula de extremitate urtice pongentis. et habentis lata folia cocta cum carnibus vel cum oleo et facta saporifera cum predictis herbis. et similiter fercula de mercuriali et ysus thimi exsiccati. et postea infusi in aceto et aquam per horam et postea iterum exsiccati est valde conveniens ei. Caules autem et blitas et erucham et sinapi et portulacam et herbas crudas dimittat.

¶ De radicibus conveniunt ei pastinaca rubea que vocatur carotum et pastinacha alba et pastiacha agrestis que est daucus et radices petrosilini ¶ Et in estate usque ad medium autumpni radices cycoree. et nappones precipue citrini. sed debet dimittere ex variis causis rappas et cepas et porros et allea et raffanum nisi quandoque biberet decoctionem raffani.

gratia vomendi. ⁊ similiter porros.

De fructibus hũidis pōt sumere ficus re-centes bñ maturas ⁊ vuas bñ maturas que fuerit collecte saltē p tres dies añ. ⁊ tollerant ei mellones ⁊ ceresa ante cibũ nō tamen in pli ma q̃titate. ⁊ pōt post cibũ aliqd de piris co ctis in vino albo ⁊ cditis cũ cinamomo assu-mere: ⁊ parũ de pomis dulcib⁹ silr cocti gra nata aũt dulcia sunt ei cueniētia nō alia: ƀ di mittat crisomella ⁊ psica ⁊ sorba ⁊ nespila ⁊ corna ⁊ breuit̄ alios fruct⁹ sicut cucurbitas. ⁊ citrāgulos ⁊ angurias ⁊ mellōgenas ⁊ pru na nisi sumētur ea in tpe estatis valde mata cũ cortice suo ante cibũ gr̄a solōnis vētris. ƀ posset tollerari in magnis calorib⁹ medulla citrāgulorum cũ suis semibus tenellis cocta ⁊ cdita cũ cinamomo. De fructib⁹ vō durior bus cueniunt ficcus sicce si comedant simul cum nucibus ⁊ passule absq; arillis ⁊ grana pini ⁊ amigdale cũ zucharo nō aliter ⁊ fistici ⁊ pauce auellane assate. ƀ castanee dimittan tur ⁊ silr sillocaracte citranguli siue poma a-rancia ⁊ limones recētes ⁊ caro ⁊ acetositas citri ⁊ oliue siue cdita siue nō admittant̄ nisi gratia excitādi appetitus. ⁊ medulle semium cōiu; sūt cueniētes in suis ferculis: fongi ⁊ tubera ⁊ similia penitus dimittant̄.

De teneritatib⁹ plātaru; cueniunt ei spa ragi ⁊ talli vitis albe si comederentur cũ cau tella ad modũ medicine. lupuli autem sc; ex tremitates tenelle cōueniunt ei ⁊ p̄sertim si in vere biberet sepe de mane quasi libram de eo rum decoctione ƀ talli vitiũ ⁊ rubi dimittāt.

Potus eius debet eē vinum albũ medio-criter vinosum non dulce nec stipticum ƀ ha bens aliquid acuitatis nō tamen acetositatis q̄ si eēt multum potens tempetur cũ aqua p̄ cipue fluuiali clara aut cisterne ⁊ si eēt aqua mellis facta ƀm artem Mesue eēt melior. mu stũ aũt ⁊ vina grossa ⁊ nigra ⁊ pontica ⁊ mul tum dulcia debet dimittere. Quātitas ci bi sit illa ex qua non sentit se grauari in stoa cho. ⁊ q̃titas potus sit p̄porcionata cibo ne faciat cibũ natare in stomacho q̄ si pur potā di necessitas affuerit potet quādo stomach⁹ vacuatur a cibo ⁊ nō vtatur cibis multũ di uersis in eadē mensa ⁊ habeat menti semper cum suis carnib⁹ aut cu; suis ferculis ponet̄ aliqd apperitiuũ sicut semia cōmunia aut ra dices petroselini aut aliquas herbas de sup̄ius dictis ⁊ vtatur ī ferculis suis tpe hyemis multo cinamomo ⁊ in tpe estatis eodē sed in minori quātitate.

Sompnus eius sit in nocte nō de die q̄ si in nocte nō potest sit in mane ante tertias. et sit in camera bona inter duo solariā ⁊ meliō eēt si sue fenestre essent v̄sus oriens ⁊ sit capi te bñ eleuato corpore bene coopto. p̄mo sup̄ latere dextro deinde sup latere sinistro. ⁊ po stea in mane voluat se super dextro.

Utilissimũ eēt ei si posset in mane stoma cho ieiuno exercere corpus suum ambulādo vel alio modo se mouēdo quousq; inciperet lassari: ⁊ tunc dimittere exercitiu; ⁊ parum post comederet. ⁊ in diebus in quibus non potest exerceri faceret se fricari cum mandili bus lenibus totum corpus ⁊ vitetur oidam quietem. Debet attendere ad habendum bñficium ventris q̄ si aliter nō habet pōt vti ferculis de vrtica vel mercuriali vt superius dicitur cueniūt tamen sibi valde assumē añ cibum de isto electuario ℞. thimi sicci p̄us infusi in aceto p̄mixto aqua per hora;. ⁊ po stea exsiccati. ℥. iiij. pulpe passularũ. ℥. ij. sal gēme. ℨ. ij. mellis dispumati libr̄. i. ⁊ sumatur circa. ℥. i. pro vice aut faciat clisteria si alia non sufficiant.

Caueat sibi a tristicia ⁊ accidia ⁊ ab ocio ⁊ odio ⁊ ira. ⁊ vtatur gaudio temperato. Et hec sufficiant de reginiē.

Descendendo aũt ad medicinas ⁊ manua lē opatōe; nisi oīo indigeat flobothomia. ⁊ si p̄missis q̄busdā dieb⁹ in mane apperitiuis. ⁊ in diebus in quibus aspectat mēstruũ sua flo bothomaret de saffena esset meli⁹. si aũt alio tpe facē vellet p̄ponēda esset flobothomia de vena basilica extrahēdo. ℥. iiij. vl. v. sanguis ⁊ p⁹ea in eo vel in sequēti die fiēt flobothōia

de vena saphena maxime d illo latere vbi se pius consueuit dolere circa inguina.

¶ Facta flobothomia melius est q purgetur iterū et de nouo in hoc mēse Martij sm cōsilium pñtis medici mihi tñ videret q deberet sumere sex vicibus hunc syrupuz Re. sy. de calamēto. ℥. i. oximellis squillitici. ℥. ß. detur cū ℥. iij. decoctiōis cinamomi rubei tictoꝝ et cassielignee et si videt pua dosis addat quāta ps de sy. et de decoctione. ¶ Sūpto sy. purget sumēdo hāc medicinā Re. pulpe cassie electe ℥. i. ß. turbit reubarbari añ. ℈. ij. ʒinʒiber. ℈. ß spice ǧ. v. distempentur cuz decoctiōe anisoꝝ feniculi passulaꝝ et liquiricie. et thimi sumatur in aurora et supdormiat p horam et nō comedat usq ad. vij. horas. Qz si potabilem medicinaz abhorreret sumat has pillulas Re. pillaꝝ d serapino. ʒ. ß. pillulaꝝ aggregatiaꝝ ʒ. i. fiant noue et sumant in uice vna qz idiget forti medicina. ¶ Post istā aūt purgationē optet q sumat qtidie aliqd q sit cōfortatiuū stōachi et apitiuuz. maxie aūt iudicio meo cōueniret sibi hoc electuariū Re. spēꝝ dyapēs si spēꝝ dyabre añ. ʒ. i. ß. mellis despumati cum decoctione aquori sauine cassielignee. et sufficienter cocti libr. i. misce et fiat electuarium de quo sumat. ʒ. ij. pro vice in tpibus nō calidis. ¶ In tpe aūt estatis posset bibere in mane decoctionē seis lzeuri citrini et cuscute: et cassielignee hoc mō Re. lzeuri. ʒ. ß. cuscute ʒ. i. cassielignee. ʒ. ij. aque fontis clare libr. ij. fac buliri lento igne vsq ad medietatis cōsūptionem. postea coletur et dulcoret cū zucharo et est p duab' vicibus sumat i mane tepida.

¶ Coueniret etiā in alijs tpibus ab estate hu' modi aqua Re. aq̄ vitis facte ex optio uino libr. ij. et sit distillata ad minus ter et ifundat in ea cinamomi. ℥. ß. sauie seis custute dauci añ. ʒ. ij. ʒinʒiberis pipis et seis ozimi gariofilati ligni aloes añ. ʒ. ß. ifundant sil pistā i dicta aq̄ et pmittant residere et postea colet claꝝ de ea et bibat a. ʒ. ij. vsq ad. iiij. p vice trib' horis añ cibuz.

¶ Et qz sepe cōgregat supfluitates pdictas videt idigere exteriuall purgatiōib' euacuātibus aliqd de huōre grosso mixto ex colera et flegmate. iō videtur mihi saltē q semel in septimana sumēt. ℈. ij. pillaꝝ q̄ fiunt de spēbus gerologodion cōfectis cū syrupo d epythimo et si nō sufficiūt. qz dure euacuatur sumat. ʒ. i p uice. Si tñ sufficerent sibi pillule de gera Galieni q̄ describit Nicola' mihi magis placerent. ¶ Si vō leues pillule nō sufficiūt nec fortes nisi in plurima quātitate expiatur cuz isto electuario sumēdo semel in septiana Re. pulpe cassie recētis bñ piguis. ʒ. i. electuarij de succo rosaꝝ et electuarij indi añ. ʒ. i. vel. ʒ. i. ß. misce simul bñ et icorpora et est p vna vice. ¶ Et quia signa habet humiditatis capitis pdesset ei sepe vti masticatorio ex mastice et piretro et staffisagria et aliqñ caputpurgio cum aqua maiorane aut cū oleo de cucumere asinino quo inungātur nares iterius.

¶ In temporibus autem doloꝝ si est sufficienter purgata nihil est melius q̄ sedere in hu' modi balneo. Re. folioꝝ lauri. M. ij. calami aromatici. ʒ. ij. floꝝ camomille fenugreci se. lini aneti radicum achori añ. libr. i. buliant i vino et aqua añ. partib' equalib'. et postea sedeat in huiusmōi decoctione et dum sedet i eo bibat huiusmōi puluerē cuz vino Re. cinamomi amomi costi añ. ʒ. ß. pistētur et bibētur cum. ʒ. iij. vini albi.

¶ Exeunte aūt a balneo iungantur loca doloꝝ et collū matricis interius cum adipe galline et anatis et anseris aut oleo amigdalaruz amaraꝝ. et pōt imponere huiusmodi nascale Re. costi. ʒ. ij. croci. ʒ. i. laudani. ʒ. ij. olei amigdalaꝝ amaraꝝ. ʒ. i. terbentine q̄tum sufficit ad cōficiendum et fiant suppositoria ad modum glandis et teneatur unū pro vice in collo matricis. ¶ Et si cum hoc ordine tandez redeant mēstrua ad quātitatem rationabilez poterit dimittere et flobothomiam et vsū medicinaꝝ. si autem nō sufficiunt tunc in tempore in quo mēstruatur supponat sibi huiusmōi suppositoriū Re. semis lzeiri lupinorum amarorum elebori nigri dyptami fellis thauri.

an̄.ʒ.i.ↄficiat̃ oia cū succo artemesie.⁊ pᵒea cū lana subiciant̃ collo matricis ꝑus inuncta cum oleo mirtino. aut ſbiciatur mercurialis contusa ⁊ mixta cum oleo mirtino ita ꝙ saltem habundātius habeat ↄsueto.

Ista vident̃ mihi sufficere ſ₃ tn̄ si nō sufficiēt puto ꝙ in mēse aplis vtile eēt sibi ire ad balneū aq̄ sulfuree ⁊ balneari stomacho ieiuno vſq₃ ad.x.dies oi die de mane q̄tu₃ tollerat sine angustia.⁊ postea de sero facere clisteria cū decoctione carmiatiua ⁊ in vno addatur pulpe cass.gere pigre an̄.ʒ.i.geralogodion.ʒ.ij.olei anetini.ʒ.iij.salis q̄tu₃ sufficit. Et ista cū dei laude nūc sufficiūt.

De retētione mēstruoꝝ post vnū aboꝛsu₃ ⁊ cū retentione secūdine.

Ista dn̄a de vicentia patit̃ retētionē menstruoꝝ post vnū aboꝛsum q̄ passa fuit a.xiiij.mēsibᵒ vel circa in quo cū secūdina nō exiret fuit opoꝛtunū ꝙ ꝓmisso balneo olei traberetur manibus vbi passa fuit vehemētem doloꝛē ⁊ post nūq̄ appuerūt mēstrua ex quo ego dubito ꝙ nō fuerint facta q̄dam vlcera pua in oꝛificijs venaꝝ matricis ⁊ postea icarnata.⁊ ꝑter hec in illo ꝑtu appuit caro q̄da₃ egrediēs coꝛpᵒ q̄ fuit opoꝛtunū icidi.⁊ pᵒea multas alias carnes emisit.⁊ nūc habebat os matricis durū toꝛtuosū v̄sus sinistrū ⁊ qn̄ imponebat̃ cānula ſbtilis nō poterat penetrare itus nisi ꝑ latitudie₃ policis uel paru₃ plᵒ et cū egrediebat̃ exibat cū flegmatibᵒ viscosis. ⁊ aliqn̄ cū aliquali rubedie ⁊ ex ꝑte illa sinistra ꝑcepta est ↄtinue q̄dam duricies maioꝛ q̄ ex alio latere. Juuenis est q̄ nō pepit nisi bis ⁊ casus aput itelligentes cognoscitur difficilius.ſ₃ tamen ad ꝓhibēdū deterioꝛa debet regi ut dicetur infra.

Primo debet habitare in aere claro non multu₃ calido sed ad caliditatē decliui ⁊ pro hac re sit sollicita ꝑcipue in hyeme.

Itē exerceat se ⁊ laboꝛet ⁊ vtat̃ balneo i stuffa ieiuno stomacho ad mioꝛādas supfluitates Itē comedat cibos ſbtiles nō multū calidos.⁊ caueat a grossis ⁊ viscosis. Et bibat vinū tꝑatu₃ albū ſm exigentiā sue viositatis Ite₃ ꝓuideat ꝙ habeat benefitiū vētris. aut saltē sel' in die aut ad minᵒ duobus diebus semel.⁊ si nō iuuetur cū clisteri cōmuni.

Ite₃ doꝛmiat in solari in camera nō multum frigida vel humida imo in hyeme bene calida capite bene eleuato coꝛꝑe bene coopto ⁊ sufficiāt sibi sex vel.vij.hoꝛe in die naturali.⁊ in meridie si pōt nō doꝛmiat.

Item caueat ab ira ⁊ tristicia ⁊ pꝛecipue ab ocio.Et ista sufficiant de regimie.

Bonum est ꝙ si nō possunt ꝓuocari menstrua flobothomet̃ saltem in tribᵒ mensibus semel vna vice de basilica. ⁊ in alijs tribus mensibus de saffena extrahendo.ʒ.iiij.uel.v pꝛo vice.Jn fine Febꝛuarij in medio Apꝛilis in fine Maij ⁊ in medio septēbꝛis vel circa.

Item ↄueniens est ei vt sepe in hac estate purgetur capiendo.ʒ.viij.aque lactis capꝛarum in aqua infundatur epythimi.ʒ.iij.passularu₃.ʒ.i.per sex hoꝛas ⁊ postea coletur.⁊ bene expꝛimatur ⁊ addatur palpe cassie.ʒ.i ⁊ bibatur de mane in auroꝛa ⁊ hoc saltē bis in mense Et in eode₃ tempoꝛe vſq₃ ad mēsem septembꝛis futuru₃. Pꝛimo vtatur suppositorijs in natura ex cotto carminato infuso inpiguedine galline que suppositoꝛia teneat de die ⁊ potest ea dimittere de nocte.

Item postq̄ erit purgata ista purgatiōe q̄ nunc facit debet sedere de mane ante cibu₃ in hac decoctione vſq₃ ad vmbelicum ꝑ quartam partem hoꝛe ℞.raditum althee libꝛ.ij seminis lini fenugreci floꝛum camomille an̄. ʒ.iij.faciat buliri in aqua sufficienti ⁊ in illa sedeat.⁊ omni mense faciat hoc octo diebus innouando balneū semel in quatuoꝛ diebᵒ.

Postq̄ autem hec fecerit faciat clisteria vel suppositoꝛia mollificantia ⁊ purgantia matricem.

Suppositoꝛium vsuale ⁊ leue ℞.terebentine quantū sufficit liquefiat ⁊ ifundatur in ea cottum ad quantitatem digiti ⁊ teneat̃ de nocte vel de die ⁊ innouet̃ oi die semel.

¶ Suppositoriũ forti⁹ si hoc nõ satis fecerit
℞. oppoponacis bdelij añ. ℥. i. ɔfice simul ⁊
fiat suppositoriũ ⁊ teneatur p integrã noctez.
¶ Itẽ post hec suppositoria si nõ ꝓuocãtur
mestrua põt facere hoc clistere ad mũdifican
dam matricẽ ℞. aque arthemesie aque apij
aque sauene añ. ℥. viij. olei de lilio libr̃. i. pul
pe collogntide ligate in pãno. ℥. ij. buliant oĩa
insimul agitãdo cum spatula vsq₃ ad aquaꝝ
ɔsumptionẽ. postea coletur ⁊ exp̃matur ⁊ de
illo oleo sumãtur. ℥. iiij. p vice ad faciendũ
clistere cum syringa sbtili ita q̃ igrediatur os
matricis. ¶ Itẽ hoc eodem tp̃e de mane reci
piat hãc decoctionẽ qñ vtitur istis clisterijs vł
suppositorijs vna die sic alia die nõ ℞. cala
menti. ℥. i. aque libr̃. i. buliãt sił lẽto igne vsq₃
ad medietatis ɔsumptionẽ. postea coletur et
bibatur cũ pauco zucharo vna die sic ⁊ alia
die nõ. ⁊ loco istius põt sumere. ℥. ij. antidoti
ɔmagogi descriptione Nicolai cũ vino vtrũ
q₃ in aurora. ¶ Et q₂ vt p₃ legenti casuz ista
patitur duriciẽ in latere sinistro matricis ⁊ cũ
hoc suspicandũ est q̃ oppillatio venaꝝ men-
strui nõ sit carnosa. ⁊ scd̃o dubitandũ ne os
matricis habeat intrĩsecaz clausuram cũ syri
ga nõ possit bene ingredi ideo o₃ q̃ violenter
tractetur imo si cũ istis mediocribus multoci
ens iteratis nõ ꝓuocant̃ mẽstrua. tũc optet q̃
nõ trãscendat ad min⁹ fortia ⁊ sit ɔtenta flo
bothomijs suprascriptis ⁊ purgationib⁹ cuz
pulpa cassie ⁊ epythimo ⁊ sero caprio ⁊ sup
positorijs ex rebus mollificantibus ⁊ leuiter
purgatibus sicut fuit dictũ de adipe galline.
Si tamen ꝑseuerat duricies põt vti cũ bom
bice istis vnguẽtis ℞. bdellij adipis anseris
medulle cruris cerui vel asini vel vacce buti
ri recẽtis ⁊ olei de lilio añ. ptes equales misce
oĩa simul ⁊ ĩuoluto cotto teneatur in natura.
¶ Q₂ si cũ hoc modo mẽstrua ꝓuocentur ⁊
duricies remoueat̃ bñ erit. sin aũt nõ video
q̃ sit trãscendũ ad alia ⁊ altissim⁹ cõcedat
sibi sanitatem.

¶ De p̄fefocatione matricis vel epilẽsia.

ISta nobilis dñа vicẽtina iam
tribus vicib⁹ passa est hũc casũ
q̃ aliqñ cuz mẽstrua tardant̃ ve
nire incipit sibi dolor in pectore
sb sinistra mamilla ĩ directo costarũ mẽdosa
rũ ⁊ est dolor fortis ⁊ appet sibi q̃d coicetur
cordi ⁊ ori stomachi ꝗ̃ v̾sus dextrũ nõ ptran
sit os stomachi in sinistro tñ latere si p̃matur
sb mamilla in directo costaꝝ dolet vehemen
ter ⁊ postq̃ dolor durauit ⁊ creuit notabili tẽ
pore cõicatur nocumentũ cerebro. ⁊ non põt
stare imo optet q̃ iaceat ⁊ in illo p̃ncipio ex
tẽdit brachia ⁊ ɔtrahit eedem ⁊ ɔtrahit ma
nus ⁊ facies discolorat̃. ⁊ postea remanet si
ne sẽsu ⁊ motu cũ pauco anhelitu ita tñ vt p-
cipiatur ⁊ sine difficultate. ⁊ illa hora q̃uis
stringant̃ brachia cũ ligaturis valde fortib⁹
⁊ q̃ deberẽt vehementez dolorez facẽ tñ nõ sen
tit. dicit tñ q̃ appet sentire sibi q̃dam mur
mur ⁊ cũ interrogarem vtruz hoc murmur sen
tiret qñ magis clamãt hoĩes dixit se hoc igno
rare q₂ uidebat̃ sibi q̃ ɔtinue uno mõ sensissz
ꝗ̃ tñ qñ excitat̃ nõ recordat̃ alicui⁹ q̃d sibi ĩ
illo tp̃e euenerit uz cogitatõis alic⁹ tũc habite
Postea v̾o excitat̃ ⁊ remanet dolor in pte pe
ctoris iã uariata p duos dies uel tres neq₃ e
mittit spumã aliq̃ ⁊ in toto trib⁹ vicib⁹ casũ
ita q̃uẽ passa est. Et iõ remanet ambiguitas
vtrũ hec passio debeat dici p̄focatio matricis.
vel epilẽsia. nã ad aliud ca⁹ nõ videtur posse
reduci nisi fortassis diceremꝰ q̃ eẽt sincopis
tñ q₂ post casũ remãsit sibi grauitas ĩ capite
⁊ ĩ oculis tenebrositas vis⁹ vr̃ poti⁹ ptinẽ ad
epilẽsiaz q̃ ad sincopiz uel optere ãbos ɔiun
gi. ꝗ̃ tñ q₂ Auic. xxi. tertij. caplo de p̄focatiõe
matricis dicit q̃ in prefocatione sentitur ali
quid eleuari ex matrice ⁊ pectine quod ista
non sentit ⁊ q̃ ratio non minoratur valde in
prefocatione nisi in dispositionib⁹ valde ve
hemẽtibus. Et dicit t̃tio q̃ qñ p̄focata eua-
dit narrat plĩmuz eius quod fit in ea nisi pre
focatio sit maxima ⁊ ĩmoderata q̃ nõ appẽt
in ista. ⁊ ista etiam nõ videtur de fortibus p̄
focatioĩb⁹. ⁊ de maximis cuz ab ea releuata
sit oĩ vice in nõ multo tẽpore. nam in deterio-

ri gradu ꝑfocatiōis nō appet anhelitus nisi i eo quod est sicut lana carminata ante nares ꝛ silr i ea que ē secūdi gradus ꝓpterea in ista appropiquante paroxismo nō appet dispnia vl difficultas anhelitus vr̄ forte ꝙ potius sit epilensia. ꝛ quia euadit sine spuma ꝛ nō accidit nisi post retentionē mēstruoꝝ fortassis ꝙ iudicaret ab alijs ꝑfocatio quicqd tn̄ sit hoc accidens est ex nocumēto coicato cerebro ꝛ cordi ꝓpter retentionē mēstruoꝝ in qbꝰ est flegma mali mōi ꝛ mlīa ꝛ forte aliqd de mala colera. nam quādo pāni a menstruis suis lauāt remanet ibi color viridis aliqꝺtulū obscurꝰ ꝛ dn̄a est fere ānoꝝ. xxxviij. ꝯsueta gn̄are s a qbusdam ānis citra solū abortiuit. ꝛ qn̄qꝫ passa est imoderatū fluxum menstruoꝝ nec nunc sp habet equaliter imo plurimū deficit a ꝯsueta q̄titate ¶ Primū fiat igit̄ ꝙ aer sue habitatiōis sit ad siccitatē declinis mūdꝰ a malis vaporibꝰ lacuū aut locoꝝ clausoꝝ ꝛ sterqliniōꝝ ꝛ n̄ sit vētosus imo imunis ab austro ꝛ borea. Itaqꝫ cāerā hēat int̄ duo solaria cū fenestris ad oriētē aptis ꝛ i mane pmittat radios sol̄ igredi ꝛ sit aer tpamēto vicinꝰ i caliditate ꝛ fridigitate ad leuē tn̄ caliditatē declināns ꝛ hec dispō in camera acqrat̄ i hyeme cū igne facto de lignis siccis cū hbis odoriferis ꝛ lignis odoriferis. vl saltē siccis. ꝛ nō cū igne carbonū suffocatoꝝ. Cōsideret̄ aūt. ꝙ si aer quē hitat sit huidꝰ nimis trāsferat̄ ad ciuitatē vl castrū sicci aeris vl clari ꝛ i tpōribꝰ qbꝰ aut vēti dn̄ant̄ aut nebule aut pluuie aut vehemēs frigꝰ nō egrediat̄ ad aptū aerē ꝛ i loco habitatiōis sp sit mlūꝫ de ruta.

¶ Cibꝰ aūt sit panis ex faria opti frumti. ꝛ mūdi p̄cipue a lolio ꝛ sit ꝯuēienter coctꝰ ꝛ bn̄ fermētatꝰ ꝛ mūdꝰ a cortice extriori iter p̄mā ꝛ quartā diē ita ꝙ nō cōedat̄ calidꝰ stati vt a furno fert̄ nec durꝰ nimis.

¶ Carnes aūt sunt pdicū fasianoꝝ pulloꝝ hirtuꝝ ꝛ pipionū volare icipiētiū de colūbario ꝛ p̄cipue alaudaꝝ pascēꝝ ꝛ puaꝝ auiū ꝫ fugiat̄ qsqla siue qlia nā hāc vocat Auic. coturnicē ꝛ ē illa ꝙ̄ Aui. dicit i carne sua habet ꝓprietatē ꝓuocādi spasmū auiū aūt aqticaꝝ carnes oio fugiat. Ex qdrupedibꝰ carnes ꝯueniūt edoꝝ castrati ānual̄ vituli lactēt. porci siluestris nō mltū iuuenis nec mltū ātiq silr capoloꝝ lepoꝝ ꝛ fugiat carnes veteres ꝛ nouiter natoꝝ ꝛ capita ꝛ colla ꝛ sāguieꝫ ꝛ oia iteriora vt epar ꝛ itestia.

¶ Pisces vitet p̄cipue sine squāis ꝛ palludosos ꝛ silr oē genꝰ g̃nari. ꝛ cācros ꝛ ostracha vitare debet. Ouis sorbilibus vti pōt. p̄cipue vitello dimisso albuie. Caseū ꝛ lac fugiat.

¶ Leguia vitet nisi brodiū ciceꝝ p̄cipue rubeoꝝ q̄ vti pōt. Ex granis pōt vti milio pāico s paꝝ cū carnibus decoctis.

¶ Ex hbis vtat̄ ruta p̄cipue ſm oēꝫ moduꝫ admistratiōis saluia ꝑpillo ysopo origāo thymo calamēto ꝛ saturegia. Et caueat atriplices blitas lactucā caules cucurbitas baucias porrū pulegio cepe alleū raffanellū ꝛ silia ꝛ apiū p̄cipue vitet̄.

¶ Ex fructibꝰ pōt vti qbusdaꝫ amigdalis ꝛ g̃nis pini lotis p̄us in aq̄ calida ꝛ nucibus ꝛ paucissimis auellanis ꝛ qbusdaꝫ piris coctis post p̄rādiū i modica q̄titate ꝛ citonijs coctis paucis ꝛ fugiat oēs reliq̄s fructꝰ huidos sicꝫ mellōes pira psica trisomila ꝛ vtat̄ ficubꝰ tā huidis q̄ siccis fūgoꝝ ꝛ tubeꝝ oē genꝰ est sibi i malū.

¶ Saporibꝰ nō vtat̄ i qbꝰ sit aliū sinapi cepe vl sile aliqd vaporatiꝰ ad caput ꝛ cū cor repletuꝫ ē vitētur aromā calida i cibis. ꝛ oio capitis repletīm. ꝛ vaporatīm. ꝛ oia valde dulcia vel pinguia. Et silr oia victualia expasta vt laganas ꝛ turtas ꝛ suffocā i patell̄ fugiat salsamēoꝝ vsꝰ vt capperoꝝ an̄ cibuꝫ ē ꝯueniēs ꝛ etiā spargi qdā nō nocēt.

¶ Potꝰ magis laudabil̄ est aq̄ mell̄ i hyeme cū modico cinamōi mastic. ꝛ pipis ita ꝙ ad libr̄. x. aque mellis ponat̄ in decoctiōe mastiscis. ʒ. ij. pipis cinamomi an̄. ʒ. i. s. si aūt vino carere male pōt ꝓpter ꝯsuetudiem ꝛ digestiue debilitate sumat ex eo parū ꝛ sit tpatum cū aq̄ cocta. ꝛ sit stipticū clarū ꝛ subtile vt cisiola q̄dam. s oino parum vini sumat.

Oportet vt oīno vitet repletionem ⁊ nau
seatiuam sacietatē vitet etiā nimiū ieiunium
⁊ optimū eēt vt cibi vnius q̄ꝫ sumere ꝯsueuit
in sanitate ad saturitatē duas ptes comedat
in prādio ⁊ in cena tertiaꝫ ptem. Prouideat
etiam ꝙ omni die habeat bn̄ficiuꝫ vētris aut
sumēdo ante prandium decoctionē blitis vel
mercurialis. aut aliquid ex aloe. aut sumēdo
clistere ꝙ est melius ⁊ nullo mō pmittatur qn
oī die habeat bn̄ficiuꝫ. Quādo purgatꝰ
est in mane post emissionem supfluitatuꝫ vta
tur exercitio longo ⁊ satis forti in quo tamen
nō sit fortis capitis agitatio. Et faciat postea
oī mane fricari corpus cū pānis trahēdo de-
orsum incipiēdo a spatulis ⁊ descendēdo ad
renes ⁊ nates ⁊ coxas ⁊ crura ⁊ brachia ⁊ pe
ctus. ⁊ hoc ante prādiuꝫ. ⁊ quādo medicinaꝫ
solutiuā nō sumpsisset. Et qn̄ caput est plenū
nō faciat fricari caput. ſ post debitas purgati
ones fricato residuō corpe faciat fricari. et
pectinari caput. ⁊ quādo maiorem ḡuitatem
sentit in capite tunc nō tm̄ faciat fricari corpꝰ
sed applicet ad spatulas ⁊ nates ⁊ coxas vē
tosas cū igne multo ⁊ faciat ligari extrema li
gatione dolorosa que cito dissoluatur ⁊ itere
tur. Postq̄ꝫ aūt comedit anteq̄ꝫ a vētre cibus
descēdat nō exercitetur. sed aut qescat aut le-
uiter ambulet ⁊ suauiter ⁊ oīno tunc caput
nō agitet nec inclinatuꝫ teneat. Exercitij q̄ti-
tatem sit vsq̄ꝫ ad lassitudinē leuem vitet aspe
ctum motuum circularium ⁊ ab alto ⁊ vitet
longam morā in balneo ⁊ effusionenem aque
calide in caput. Sōpnus eiꝰ sit nocturnus
⁊ nō diurnus nisi fortassis in mane ante ter-
tias. ⁊ sit sex horaꝝ vel circa. ⁊ sit capite bn̄
eleuato ⁊ corpore bene cooperto pānis. ⁊ su-
per altero lateruꝫ. ⁊ incipiat duabus vel tri
bus horis post cenaꝫ vel saltem duabꝰ. Sō
pnuꝫ vero diurnū ⁊ sompniū post multam re
pletionē ⁊ statim post comestionē vitet oīno.

Caueat sibi a timore ⁊ tristicia ⁊ ira ⁊ ab
omnibꝰ que istas passiones cōmouere possūt
⁊ p̄cipue a timore. ita ꝙ auditum sbituꝫ for
tis soni ⁊ visum insultorum ⁊ noua mala fu-
giat ꝑmo gaudeat ꝯuersando cū dilectis su-
is ⁊ audiendo q̄ placita sunt sibi ſ ab vsu ve
nereoꝝ abstineat q̄tuꝫ pōt. ⁊ h̄ de regimie.

Descēdedo ad medicinalia ⁊ manualem
opationem optet ꝙ fiant euacuatōnes a to-
to ꝑpter materias que retinenť in venis ⁊ p
pter illas que sunt in capite ⁊ in matrice Et
precipue nūc cum simus in vere ⁊ instet tem
pus quo timetur aduentus poxismi. ⁊ videť
mihi ꝙ incipiat a leui solutione vētris p̄mit-
tendo quatuor vicibus hunc syrupum Re.
sy. de bisantī. oximellis simplicis an̄. ℥. i. aq̄
matricarie aque feniculi an̄. ℥. i. ſ. clarifica ⁊
aromatiza cū. ʒ. i. specieꝝ dyambre ⁊ est pro
vna vice. sumať calidus in aurora quatuor
vicibus. Sumpto syrupo sumat pro leui
minoratiuo has pillulas ℞. agarici. ʒ. ſ. pil
lulaꝝ fetidaꝝ ʒ. ſ. salis gēme. ℈. ſ. ꝯfice pillu
las cuꝫ aqua artemisie vel cuꝫ aceto sq̄litico
sumat eas vna hora āte dieꝫ ⁊ supdormiat
p mediam horam ⁊ in fine q̄nq̄ꝫ horaꝝ sūat
℥. v. aq̄ mellis tepide ⁊ in fine septem horarū
ab assumptis pillulis comedat ⁊ sequēti die
qescat. t̄tia v̄o die in māe faciat flebothomiā
d̄ vena basilica dextri laterī. ⁊ ī sero de saffēa
in eo pede in q̊ videť grossior ⁊ pro qualibet
vice t̄hat circa. ℥. iiij. sanguinis iuxta v̄tutis
tenorem paꝝ addēdo vel minuendo.

Oportet ꝙ eo mane q̊ faciat flebothomiā
sumat syrupuꝫ ĩfrascriptuꝫ vna hora an̄ dieĩ
⁊ supdormiat ⁊ cuꝫ h̄ prandeat leuiť de car-
nibus bone pulle ⁊ silr̄ in sero non habundet
in cena ⁊ de die nō dormiat.

Syrupꝰ quē debet sumere dicto mane. ⁊
quinq̄ꝫ sequētibus diebꝰ silr̄ de mane calidūꝫ
est iste ℞. oximellis squilitici. ℥. i. sy. de cala-
mento. ʒ. vi. aq̄ rute maiorane aq̄ feniculi. aq̄
matricarie an̄. ʒ. vi. clarificeť ⁊ aromatizeť cū
cinamomo ligni aloes ⁊ nucemuschata. Sūp
to syrupo sumat has pillulas ℞. sticados
agarici camedreos an̄. ʒ. i. pulpe collóq̄ntide
albe ⁊ absq̄ꝫ semine. ʒ. ij. sapini oppoponacis
an̄. ℈. ij. ⁊ ḡ. viij. seminis petrosilini aristolo
gie rotūde piperis. an̄. ʒ. ſ. cassie lignee. ℈. ij.

cinamomi croci spice mirre folij an̄.ʒ.i.⁊ ℥.
iiij.dissolue gūmas in vino ⁊ confice residua
optime pistata ⁊ fac pillas de qbus sumat.ʒ
i.ponderis boni vna hora ante diē ⁊ obſuet
p totam diē regimē ꝯsuetū in vsu medicina
rum solutiuaꝝ. ¶ Die sequēti ieiuno stoma
cho sumat in nocte septē horis añ cibū.ʒ.i.
thyriace bone saltē qnqꝫ annoꝝ aut ꝙ mihi
magis placet.ʒ.ij.boni metridati cū.℥.ij.aq
buglosse. ¶ Et ita accelleret hec oīa ꝙ flobo
thomie sint facte anteqꝫ deberet menstruari.

¶ In tēpore autem in quo mēstruari debēt
si mēstrua veniūt ꝯueniēt bene est si minus
accelleret ponat huiusmōi suppositoriū i ma-
trice Re.elebori albi sicci nō nimis antiqui.
ʒ.i.cordumeni.ʒ.ß.serapini.ʒ.i.ꝯficiant cū
felle thauri inuoluatur i tela subtilissima rara
⁊ ligetur cū filo ⁊ teneat in collo matricis.

¶ Et est opportunum ꝙ ex iteruallis.x.vel
xv.dierum purget sumēdo pillas de gerapi
gra descriptione gere Nicholai ⁊ sufficit.ʒ.i.
p vice sumant vna hora ante diē.⁊ sūt qua
si nō indigētes custodi vel mutatione a diete
aut loco istaꝝ bibat.ʒ.ij.agarici cū.ʒ.ß.sal
gēme distēperatos cum vino albo odorifero
⁊ iterū ē res leuis indigens custodia sumat
vna hora ante diē.⁊ tardetur prandiū vsqꝫ
ad septē horas. ¶ In reliqs aūt diebus vta
tur in aurora isto electuario Re. dyacimini
facti cum folijs ruthe.℥.iiij.dyatriōpiperiō
℥.ij.misce ⁊ sumat in mane.ʒ.i.ß.in estate cū
decoctione seminū cōiū frigidoꝝ.s.supbiben
do circa.℥.iiij.dicte decoctionis ⁊ in hyeme
supbibēdo circa.℥.iiij.ꝺcoctōis anisoꝝ ⁊ silr
in alijs tpibus nō calidis.

¶ Item eēt vtilius si cū predicto electuario
addat dyamusci dulcis ⁊ dyambre añ.℥.i

¶ Et qꝛ cor videtur ledi vtile eēt ꝙ semper
portaret iuxta cor huiusmodi saculū. Re. ro
sarū rubeaꝝ corticū citri añ.ʒ.ij.gariof.folij
macis ligni aloes crudi cinamomi cardamo
mi añ.ʒ.ß.ossis de corde cerui coralloꝝ rube
orum añ.ʒ.ß.zedoarie doronici seis ozimi ga
riofilati galiemuschate añ.ʒ.i.grane tinctoꝝ
ʒ.i.ß.musci dyambri añ.℥.iiij.pistentur bñ
⁊ fiat sacculus in sindone rubea ⁊ caueat hꝰ
odorem in tēpore in quo dubitaret de poxis
mo. ¶ Itē vtile est ei ꝙ supponat sibi sepe
in collo matricis.ʒ.i.galliemuschate descrip
tionis Mesue ⁊ pͤsertim illius que vocat gal
lia alefangina. ¶ Et quia in hoc casu sūt val
de vtilia clisteria idō ꝯueniens est ꝙ sepe faci
at huiusmōi clisteria saltē bis in septimana.
Re.dauci kreysyn añ.ʒ.ij.anisoꝝ.ʒ.ß.cētau
ree minoris.℥.ß.malue ⁊ mercurialis añ.M
i.fac buliri lento igne i libr.iiij.aque vsqꝫ ad
ꝯsumptionē duaꝝ tertiaꝝ postea colet ⁊ ad
dat geralogodion ⁊ bñdicte añ.℥.ß.olei ru
tacei.℥.iij.salis quod sufficit ⁊ in tēpore esta
tis pōt ponere loco geralogodion gerāpigrā.

¶ Item est vtile p vnā septimanā anteqꝫ sit
tempꝰ mēstruādi sedere in thina aque i qua
decocta esset camomilla cū semine lini ⁊ fenu
greco ⁊ abrothano ⁊ maiorana ⁊ leuistico in
qͣtitate ꝯuenienti ⁊ ibi staret ieiuno stōacho
circa qͣrtā ptē hore ad sedendū vsqꝫ ad vm
bilicum qnqꝫ sumendo vnum quandoqꝫ reli
quū.⁊ hoc qꝛ cū egritudo sit cronica sūt me-
dicine pmutāde.pīa igit scribā in quibꝰ intē
tio est ꝯfortatio cordis cerebri ⁊ stomachi ⁊
dissolutio mafieꝝ frigidaꝝ.

¶ Primū igitur est thyriaca magna de qua
sumat quātitas.ʒ.i.pro vice vacuo stōacho
⁊ pꝰ ipam ieiunādū est horis.vij.ad minus.

¶ Scdm est metridatū de quo sumat.ʒ.ij.
pro vice ⁊ post ipm silr ieiunetur.

¶ Tertiū ē quo frequētiꝰ vti debet quasi to
to āno Re.ꝯfectionis de muscho dulcis aro
matici muschati añ.℥.iiij.misce ⁊ sumat.ʒ.ij
p vice.sed in estate ⁊ tēpore calido sumat ip
sum cū decoctione violaꝝ ⁊ florū cicoree.⁊
folioꝝ violarie. ¶ Quartum est forte ⁊ est
efficax Re.bachaꝝ lauri pipis albi siseleos
piretri añ.ʒ.iij.radicū peonie aristologie ro.
añ.ʒ.ij.castorei trociscoꝝ ꝺ squilla añ.ʒ.i.cō
fice cū oximelle squillitico ⁊ det oī die.ʒ.ij.
cum dicto oximelle. ¶ Quintū est istud Re.
piretri siseleos stichados añ.ʒ.x.agarici.ʒ.

v. cordumeni asce aristologie ro. añ. ʒ. i. ʒ. cõficiant cũ succo squille ⁊ melle coct. añ. quãtum sufficit. ¶ Localiũ vero caput ↄfortatiuum hoc emplm est optimũ ad calefaciẽduʒ cerebrũ ⁊ dissoluendũ residuuʒ mat'ierꝝ ⁊ apponatur post purgatiões pticulares ⁊ vl'es ⁊ teneat̃ tñ ieiuno stomacho ℞. asse fetide castorei sulfuris añ. ʒ. i. euforbij. ʒ. ʒ. petrolei. ʒ. ij. vini rubei potentis libr̃. i. cere. ʒ. vi. bulliant simul vsq₃ ad vini ↄsũptionem ⁊ q̄ totuʒ habeat formaʒ ceroti ⁊ ponat̃ sup capite prius bñ abraso cũ nouacula. ⁊ hoc pri⁹ extendendo sup corio in formaʒ bireti habente et precipue teneat̃ in pte anteriori.

¶ Silr̃ iunctio capitis cum oleo pbyorꝝ ⁊ cũ oleo de pipibus aut de gagate. ¶ Nũc vero sunt illa ponẽda que odorendo ↄferunt ⁊ sunt plura sed ruta habeat̃ p totuʒ vbi hitat ⁊ i lecto ⁊ sub capite ponat sacculos ad moʒ plumarũ dũ dormit ita tamen cum sentit nimiũ calefieri caput tunc abstineat istis calefactiuis quibusdã dieb⁹. ¶ Portet aũt in manu huiusmõi pomũ ℞. storacis calamite. ʒ. v. olibani masticis añ. ʒ. iij. sandarace. ʒ. iiij. costi spice añ. ʒ. ij. ambre. ʒ. i. panis cini sicci ligni aloes añ. ʒ. iij. musci. ʒ. ʒ. misce ⁊ fiant poma ⁊ teneant̃ odorãdo. ¶ Modo in hac penultĩa pte restat narratio eorꝝ q̃ a ppetat͂. conferunt in morbo quibus poterit ex interuallis vti vidẽdo si ↄferunt ⁊ pmutando. naʒ aliquod eorꝝ inueniatur fortis efficacię sequatur in vsu. ¶ Primũ igit̃ oium est peonia ⁊ valent semen ⁊ radix. modi vero admĩstrationis sunt diuersi. nã qñq₃ suspendit̃ ad collũ qñ puluerisat̃ ⁊ iflatur puluis in naso aliqui recipiũt q̄titatem libr̃. x. ⁊ infundunt in vino brentarꝝ. iiij. ⁊ illud vinũ sumũt pro suo potu ⁊ modus iste est alijs fortior. bona tamen est cuius flos est albus. ¶ Scõm est ossa hũana sicca trita ⁊ data in potu frequẽter cũ aq̄ mellis. ¶ Tertium est semen betonice bibitũ cum aqua mellis vel aceto sq̄llitico.

¶ Quartũ est epar asini p mensem comestũ assum siue elixũ in ieiuno. ¶ Quituʒ est portare lapidem celedoneũ rubeuʒ ⁊ lapidẽ smaragdum ⁊ corallos ad collũ ⁊ silr̃ lapis aquile ⁊ lapis lune ſm Auic. ⁊ lapis yrũdinis.

¶ Silr̃ pulmo leporis siccus ⁊ salitus ⁊ coagulatus cum thure ⁊ vino ⁊ sumat oĩ mane ʒ. iij. vsq₃ ad dies. xxx. Ista videntur mihi inter multa que magis sũt notabilia.

¶ Ultimo restat hora paroxismi ipm excitare excitat̃ aũt fricãdo residuũ a capite ponẽdo ventosas cũ ignę in spatulis ⁊ faciẽdo ligaturas ad extrema ⁊ dissoluendo cito. Excitat̃ etiã cum fumo oleaꝝ ⁊ fumo vngularꝝ asinini ⁊ capillorꝝ hois ⁊ fumo asse fetide ⁊ cum scitis corpus eẽ munduʒ vel quasi cũ sternutatorijs sc₃ cum puluere piperis aut ellebori aut ↄdisi cum in naso insufflant̃. ¶ Nõ mãdetur obliuioni q̄ a pñciplo in vsu rerũ calefacientium incipiendũ est gradatiʒ nõ administrando quotidie. deide freq̄uẽtius administrando q̄ si nocumentũ accidet q̄busdã diebus est q̄escenduʒ. ¶ Nota etiã q̄ potus pyre hermetis est vtilis si sumat̃ oĩ die ꝑsertiʒ cum calor nõ est multus sumendo. ʒ. ʒ. in mane ⁊ ʒ. ʒ. in sero. ¶ Et quia oĩa facere est impossibile iõ placet q̄ eligat tam in euacuatõe in qua est prima spẽs q̄ in alterãtib⁹ ea que maxie laudo. ¶ Dõ si cõtingat ptes faciei torqueri vel ad mẽbruʒ tunc inungat̃ ⁊ reducatur cũ ↄpressione forti ⁊ oleo ⁊ aqua tepida. ¶ Spina aũt est tota inungẽda sepe ne palesim icurrat ex oleo costino. ¶ Uidetur etiã mihi q̄ q₃ iste est hõ precij vbi reliq̄ non ↄtulerint q̄ fierent cauteria in capite. pmum sup ʒuẽdeg i loco ad quẽ puenit digit⁹ medius man⁹ radice posita sup nasi extremitateʒ ⁊ aliud in occipitio sc₃ in ↄiũctione laude comissure cũ sagittali magis sup osse occipitij ⁊ duo alia sup cornibus capitis attendẽdo q̄ cauteriũ ↄsequat̃ vsq₃ ad os nõ ↄburẽdo ex osse ⁊ hoc vbi reliqua nõ ↄtulerint ut ꝑdicit̃ ⁊ faciẽdo pmo vnũ. postea aliud si vnũ non sufficit ⁊ post purgationes tã vl'es q̄ pticulares. Cauteria aũt p menseʒ teneant̃ apta ne ampliori tpe stantibus caput debilitetur.

¶ Postq̄ hoc scripsi ħ ꝯtenta in descripti one casus dixit mihi Antoni⁹ maȝi ꝑdictuȝ egregium cū paroxismis aduenit sentire ex manu ascendere frigus ad spatulas. deide de orsum descendere deide ascendē ad caput; ⁊ tunc maxie cadere ī poxismū forte. Et vltra ista si ita est videt̄ mihi hoc modo agēduȝ.

¶ Primo ꝙ in ṗncipio cū sentit frigus ī manu ligetur manus fortiter in medio brachij: ⁊ isto mō forte poxismus ꝓhibetur ipam fricando fortiter ⁊ calefaciendo. ¶ Deide ꝙ in tēpore quietis manus ⁊ brachiū emplent̄ cū emplo rubificatio ex synapi vel euforbio vł anacardis vel alleo ⁊ multi. talib⁹. ita vt vesicetur ⁊ iste vesice lōgo tēpore teneātur apte cum vnguēto egyptiaco deide ꝯsolidentur. Et ista puto cū dei laude sibi sufficere.

¶ De cācro vlcerato in matrice. 61

ISta dn̄a patitur cancruȝ vlceratū in matrice iam sūt multi āni quasi xx. ⁊ nūc creuit vehementer apostema ⁊ duricies quasi ab vmbelico infra ⁊ est comunicata collo matricis ⁊ habūdet in ea mlīa adbusta. vnde qn̄ꝙ euomit rē acetosissimā. postq̄ est sibi visuȝ ꝙ patiatur fortē iflamationem ⁊ quādoꝙ sentit frigus. Itaꝙ puto mlīaȝ adbustā in ea eē mōi vni⁹

¶ Primo ergo caueat a nimio calore ⁊ a labore ⁊ a cogitatiōe ⁊ tristicia ⁊ ira ⁊ mittatur ꝙ in die nāli dormiat saltē septē horis ⁊ faciat ꝙ habeat bn̄ficiuȝ ventris ⁊ si non hȝ faciat clisteria aut cū oleo puro in quātitate libr̄. i. aut cū decoctione fenugreci ⁊ semis lini ⁊ cum. ℥. i. pulpecassie ⁊. ℥. iij. olei violati ⁊ pauco sale. Et in cibis comedat panem ꝯuēienter coctū ⁊ ex optima farina frumēti ⁊ bn̄ fermentatū. ¶ Et carnes edoꝝ vel vitulorū puoꝝ vel castratoꝝ vel porcoꝝ iuuenuȝ aut pulloꝝ. ħ dimittat carnes salitas ⁊ siluestres ⁊ passeꝝ ⁊ pipionū ⁊ auiū aquaticaꝝ. ⁊ silr̄ dimittat caseuȝ. ħ pōt vti lacte nō coagulato ⁊ ouis recētibus ⁊ piscibus de libero mari q sint parui boni odoris albaꝝ carniū ⁊ habētes squamas. Et dimittat legumia ⁊ pro ferculo pōt vti farre ordeo ⁊ spinargiis ⁊ boragine ⁊ buglossa ⁊ mellissa. ⁊ in estate cucurbita ⁊ lactuca ⁊ endiuia ⁊ portulaca. Et de fructibus sumat paruȝ sicut ceresa ⁊ poma ⁊ pira ṗcipue cocta ⁊ ḡnata dulcia. ħ dimittat ficus siccas ⁊ nuces ⁊ caules. ⁊ dimittat om̄e vehementer calm̄ ⁊ acutuȝ sicut alea cepe piper ȝinȝiber erucha sinapi ⁊ talia. ⁊ oīa multū salita. ⁊ silr̄ omnia multū dulcia vt mel. ⁊ silr̄ vina potētia. Et in potu sumat vinū paruum albū aut sit multuȝ tpatuȝ cū aqua.

¶ Et optet nūc vsꝙ ad. iiij. vel. v. ānos flobothometur oī āno saltem ter de vena basilica. semel in ṗncipio veris semel circa finē veris semel in medio autūpni extrahendo circa ℥. iiij. vel. v. ꝓ vice de sanguine ⁊ in fine verl. facta flobothomia de brachio inde ad duos dies faciat flobothomiam de saffena lateris ꝙ magis grauat̄ extrahēdo circa. ℥. iij.

¶ Et optet ꝙ purgetur valde sepe in vere: ⁊ in autūpno sumēdo sy. sex vicibus ħ modo ℞. sy. de bisantij. ⁊ sy. acetosi simplicis ⁊ sy. de endiuia an̄. ℥. i. ſ. aque bugloss̄. ⁊ mellisse an̄. ℥. i. ſ. ⁊ ē ꝓ vna vice sumat ꝓ. vi. vicib⁹.

¶ Sūpto syrupo sumat hāc medicinā ℞. ꝯfectiōis hamech scd̄a descriptione posita a Mesue. ℥. iij. pulpecassie. ℥. i. distempa cum decoctione violaꝝ ⁊ passulaꝝ ⁊ epithimi: ⁊ ligricie sumat vna hora an̄ diem cuȝ debita custodia ⁊ hoc fiat in ṗcipio Aprilis ⁊ in fine septēbris. ¶ Et in toto tēpore. quo iuenitur serum caprinum trib⁹ vicib⁹ in mense sumat hāc mediciam ℞. seri caprini. ℥. viij. epithimi. ʒ. ij. macis. ℈. i. salis indi. ʒ. ſ. ⁊ sumatur in vice vna. ⁊ si ꝓ totū mensem Maij omni mane sumēt. ℥. viij. de sero caprino eēt ei vtile. ¶ Et qn̄ nō iuenit̄ aqua lactis sūat ter in mēse hanc mediciaȝ ℞. pulpe cass̄. ℥ i. epithimi. ʒ. ij. distempetur cū decoctiōe violaꝝ ⁊ passulaꝝ ⁊ ligricie. Sedeat sepe vsꝙ ad vmbelicum ieiuno stomacho in hac decoctione ℞. fenugreci libr̄. ſ. semis lini libr̄. i. radicū althee libr̄. ij. buliant in aqua sufficienti ⁊ sedeat in ea tepida nō mltuȝ calida.

¶ Teneat intra vuluã istud vnguẽtũ ℞.
capitũ papaueris numero sex coriãdri.ʒ.ß.
sclarei libr.i.buliant in libr.iiij. aque lẽto ig
ne vsqȝ ad medietatis ꝯsumptionẽ. ⁊ postea
coletur bene ⁊ exprimat̃ ⁊ in colatura ponat̃
olei rosati pinguedis galline medulle cruris
vacce añ.libr.ß. buliant simul cũ dicta cola
tura vsqȝ ad aque ꝯsumptionem. ⁊ in isto vn
guento īmadatur cotum carmiñtiȝ ⁊ teneat
illud in vulua. ⁊ ista puto cũ dei laude sibi
sufficere.

¶ De fluxu emoroidali sup̃fluo.

Ista nobilis domina ex venetijs
passa est fluxuȝ emorroidalem
superfluum ⁊ exintuallis pati
tur ita ut sit flux⁹ multe q̃ntitatꝭ
viridi coloris nõ nigri ⁊ ip̃m seq̃tur debilitas
genuũ fortis ⁊ discoloratõ ⁊ ipotẽtia digesti
ue ⁊ ꝓpter hoc multiplicantur vẽtositates et
flata in suis intestinis ⁊ q̃nqȝ patit̃ dolores in
eis. ⁊ quia cum hoc etiã passa est tussim cum
sputo salso facit me dubitar̃ de ꝓpinq̃tate ad
ptisim. ⁊ ideo pẽsatis oĩbus describam regi
men ⁊ alia q̃bus videtur mihi ipam debere
gubernari. hic dimittã regimen ⁊ si vis recur
re ad ꝯsiliũ de debilitate digestiue stõchi. q̃d
incipit. Nobilis ⁊ egregi⁹ vir Jo̅hs aluisius
de placẽtia ex lõgo ⁊ sup̃fluo ⁊c.

¶ Descẽdendo ad medicialia debet medic⁹
ꝯsiderare q̃ in hac nobili dña sũt tres dispõ
nes p̃ternãȝ p̃ncipalit̃ attẽdende. Pria oĩuȝ
est mala ꝯplo frigida mẽbroꝝ nãliuȝ.s.stõa
chi itestinoꝝ ⁊ epatis cũ p̃ñtia m̃te male mẽ
flatice vẽtosabilis ⁊ q̃nqȝ putrescẽtis ⁊ facien
tis febrẽ ⁊ hec est cã illoꝝ doloꝝ ⁊ debilitatꝭ
digõnis. Scõa est ꝑpatio ad ptisiȝ pp tussiȝ
ex catarro salso. T̃tia ẽ ꝑpatio ad aptiõeȝ sup̃
fluã emorroidaꝝ ⁊ itelligẽs medic⁹ scit q̃ oȝ
incipe a p̃ma nõ negligendo alias. ¶ Puto
igitur q̃ ꝓ nũc dȝ sumere ꝑ sex sirupos hoc
mõ ℞. oximellis sq̃llitici.ʒ.i. mellis rosati co
lati sy. de inimbis añ.ʒ.ß. decoctiõis anisorũ
feniculi passulaꝝ liq̃ricie ⁊ masticis.ʒ.iij. de
coctionis in cui⁹ libr.i. buliuerit añ.ʒ.i. dca
rum reꝝ ¶ Capto sy. purget̃ capiẽdo has
pillas ℞. pillaꝝ fetidaꝝ.ʒ.ß. pillulaꝝ de a
garico.ʒ.i. pillulaꝝ de bdellio.ʒ.ß. fiant pil
lule.vij. vel.ix. cum aqua absinthij sumatur
duab⁹ horis ante diẽ cũ debita custodia.

¶ Et q̃ nõ põt in vna vice ꝯueniẽter purga
ri videtur mihi q̃ semel i septiana dȝ sumere
q̃nqȝ de istis pillis ℞. pillaꝝ stomacharuȝ
descriptiõe Mesue ꝓpria.ʒ.ij. p̃... mirbo
larũ.ʒ.i. bdellij.ʒ.ß. reficẽt cũ succo ...
⁊ sunt sine custodia ⁊ pñt capi in aurora vel
et parũ añ cibũ si capiat̃ de eis sola.ʒ.ß.

¶ In dieb⁹ aũt in q̃b⁹ nõ sumit solutiũ ꝯue
nit sibi q̃ de mane in aurora saltẽ quatuor vi
cib⁹ in septimana sumat.ʒ.ß. trifere mioris
ex arte fenanis facte cuȝ scoria ferri vt descri
bit Mesue. ⁊ q̃ ista trifera v̾ valere p⁹ sex
mẽses si īueniat de antiqua ẽ melius. sin autẽ
recipiat de noua ⁊ q̃ est mali saporis põt ca
pere in vno vel duob⁹ bollis īuolutꝭ cuȝ nẽ
bulis ⁊ non negligat̃ hoc remediũ q̃ñ est sin
gulare ⁊ ꝓ stomacho ⁊ ꝓ epate suis ⁊ ꝓ retẽ
tione emorroidaꝝ. ¶ Itẽ ante prãdium su
mat per totũ tẽpus hyemis ⁊ vis a.ʒ.i. vsqȝ
ad.ij. aromatici rosati descriptione gabrielis
⁊ postea stati prãdeat. ¶ Inũgat aũt dũ ad
huc remanet debilis in stomacho regionẽ sto
machi ⁊ epatis cũ isto vnguẽto oĩ die mane
⁊ sero añ cibũ ⁊ postea supponat peciã cali
dã ⁊ sit vnguẽtuȝ actu calidũ q̃ñ inũgit̃ ℞.
cinamõi gariof. ciperi calami aromatici añ.
ʒ.ij. vini rubei boni libr.i. olei de spica.ʒ.iiij.
olei masticini.ʒ.ij. fac buliri oĩa sĩl̃ vsqȝ ad
vini ꝯsumptõeȝ. postea colet̃ ⁊ i colatura ad
datur galliemuscate.ʒ.ß. laudani.ʒ.vi. cere
paꝝ ⁊ fac vnguentũ. ¶ Sed ꝓpter illũ casũ
catharri salsi de nocte q̃ñ vadit dormitũ ⁊ sic
de mane ante cibum teneat in ore duab⁹ vl̃
tribus vicib⁹ q̃ntitꝭ auellane de dyadragãto
deglutiẽdo s̃m q̃ ꝑ se eliq̃tur ¶ Et si ꝯtige
ret casus q̃ nõ bñ dormiret tũc de sero post ce
nã recipiat.ʒ.i. dyacodion puri facto cuȝ zu
charo s̃m descriptionẽ Mesue i antidotario
in capitulo de loch in illa p̃te vbi dicit ꝯfectõ

tecur et sit illud purum. Quod si hoc non potest habere sumat ℥.i. loch de papauere. ¶ Item hoc tempore cum molestaretur ab hoc catarro salso vtatur in cibis farre et victualibus de pasta et bibat aquam mellis vel zuch. loco vini aut permiscendo cum vino et purgetur sumendo bis vel semel in tempore sitis octo diebus per medicinam tertiam partem totius descriptionis aque fructuum descripte a Mesue in antidotario in capitulo de decoctionibus.

¶ Quod si non obstante hoc regie superueniat fluxus emorroydalis consideret si sanguis qui egreditur sit niger et si est niger non retineatur nisi esset vehementer debilis. Si vero non est niger tunc etiam consideretur vtrum videatur debilitari et discolorari: et genua sua in ambulando magis fatigari consueto. Quod si ista contingant debet restringi. et modus est iste primo recipiat succus tassi barbassi i. foliorum et intingatur cottum in illo succo et ita non multum frigidum apponatur super loco et si emorroyde sunt intus apte imponatur leuiter in ano. Item si hoc non sufficit Rx. trociscorum de karabe ℨ.ij. triferi minoris cum scoria ferri ℨ.i. misceantur: et fiant quattuor partes equales et sumantur in quattuor diebus omni mane post vna ieiuno stomacho .v. horis ante cibum. ¶ Quod si ista non suffecerit fiat hoc vnguentum Rx. succi tassi barbassi olei rosati ana ℨ.i.ß. trociscorum de karabe ℨ.ß. pistentur subtilissime et incorporentur simul cum modica cera et fiat vnguentum quo vngatur anus intus et extra. ¶ Et hoc tempore si non haberet beneficium ventris fiant clisteria cum libr. i. olei violati pro vice absque alia re aut capiat ante cibum circa ℨ.ß. pulpe cassie vt venter teneatur lubricus.

¶ Et quia puto quod ista sufficiant addam hic tamen species quibus debet vti in ferculo et faciam finem Rx. piperis albi et piperis longi ana ℨ.i. amomi cinamomi ana ℨ.ß. gariof. galange ana ℈.i. ß. croci ℈.ij. pistentur et fiant species. et puto ista cum altissimo sibi sufficere.

¶ Pro quadam muliere patiente emorroidas.

Mulier ista debet abstinere a cibis valde calidis sicut speciebus omnibus a rebus valde vinctuosis a pane azimo et valde duro a leguibus omnibus et proprie elixis a cepis alleo et similibus a carnibus salitis et multo vsu salis in cibis a caseo salito et ab omnibus rebus azimis et pastillibus a citoneis castaneis piris et pomis et nespilis et vitet sedere super re multum dura et maxime super lapidibus. euitet etiam ventris stipticitatem cuius regimen infra ponetur.

¶ Assuescat igitur sepe pro lenitione ventris accipere ante cibum aquam decoctionis foliorum violarum maluarum mercurialis et silium cum zuch. rubeo calida aut accipiat sepe vnam de istis pillulis. parum ante cenam. Rx. aloes epatici ℨ.i. bdellij ℨ. albedi. ℈.ij. croci masticis ana gr. iij. salis indi gr. viij. fiant pillule ex omni tertia. vij. de quibus accipiat vnam parum ante cenam. ¶ Potest etiam vti comestione cassiefistule de sua canna accipiendo de ea semisse medium lambendo et deglutiendo.

¶ Pro sedatione vero doloris emorroydarum et consumptionis earum sedeat sepe in aquam calidam decoctionis radicum althee pastinace et liliorum alborum et fenugreco aut saltem ex spongia ex eis faciat fomentationem ad fictteri. post fomentationem vero vngatur vnguento tali Rx. olei violarum de sisamo de nenufare ana ℨ.i. pinguedis anetis galline et piguedis recentis ana ℨ.ß. croci ℨ.ß. opii ℨ.i. cere quantum sufficit et fiat vnguentum molle. et igenietur imponere ipsum intius. et cum dolor conuenienter sedatus fuerit vtatur vnguento isto extrius et iterum conuenientur iposito bis in die Rx. gummorum mirti nigelle sandarace acacie thuris sarcocolla ana ℨ.i. olei de crisomalis olei de lauro ana ℨ.i.ß. pulueris anacardi ℈.iij. cere quantum sufficit et fiat vnguentum molle.

¶ Ad consumendum vero emorroydas interiores vtatur sepe hoc suppositorio Rx. radicum scrophularie recenter suppositoria plura quantitate digiti minoris figurata que infundantur in vino per diem et noctem et sepe iponantur intus in itestinum diligenter et longo tempore teneatur etiam ad resolutionem et consumptionem predictarum multum confert suffumigatio facta cum folijs mirti carbonibus ignitis sup expositis.

¶ Consulo autem quod sequenti mense circa tertiam diem eius purgetur hec domina cum hac purgatione. Rx. thimi epithimi pollipodij ana ℈.i. zizibe. anisi

c. Mel aū. ℥. iij. salis gēme. ℈. ij. zuchari aū ʒ. ß. bibat in mane totū cū. ʒ. iij. aque calide de coctiōis passularū ⁊ erit minoratiuū bonum. ¶ Descriptio sy. est talis. ℞. sy. de thimo sy rapi de epithime ⁊ de bisanti. aū. ʒ. ß. aque lupulorū cuscute ⁊ buglosse aū. ʒ. i. misce ⁊ su mat calidus in aurora. Sequēti vō mane in aurora accipiat hanc sy. quē cōtinuet p totā vnā septimanam ⁊ procuret per totam istam septimanam vt venter eius sit lassus cum ali quo de remedijs suprascriptis ¶ Octaua vō die seq̄nti purget cū supscripto puluē addēdo ei. ʒ. vi. cassie nup extracte de sua cāna. ⁊ pꝰ il lud teneat ordinē q scriptꝰ ē teneri debē pꝰ il puluerē. ⁊ ista puto cū dei laude sibi sufficē.

¶ De exitu ani diuturno sine apostemate.

Passio istius nobilis adolescentis est exitus ani diuturnus quippe a multis annis citra ꝫ tn̄ est sine apāte ⁊ exit parū solū qn̄ egerit: ⁊ postea redit per se in paruo spatio ¶ Utat dieta lenificante ventrē ne oporteat eū multū premere vt vbigra comedēdo fercula de her betis vel de malua vel brodiū cauliū vel ali quid de pulpa cassie sumendo aū cibū. ¶ Ui tet nimiā repletionē pcipue ex vino ⁊ nimiā quietem. imo exerceat ieiuno stomacho exer citio in quo laborēt partes supiores magis. ⁊ caueat sibi a comestione rerū ventosarū si cut sunt legumina ⁊ caseus ⁊ victualia de pa sta. ⁊ caueat etiā multū a frigore pedum ⁊ co xarū. ⁊ partes ani cōtinue teneat calidas tenē do in directo eius intra sarabulas stupam car minatā ¶ Item sēp qn̄ egerit lauet sibi anum cū vino de quo dicā infra ⁊ postea ponat aut aliquā puluerē aut aliqđ suppositoriū de illis que ponent infra. ⁊ reducat anū ad interiora cū puluere vel cū illo suppositorio. ⁊ debent esse suppositoria nō dura neq̄ multū magna. imo cū bombice molli vel cū lana bn̄ infusa i rebꝫ infra dicendis ¶ Pro nūc tn̄ purgetur capiendo primo hūc syrupū. ℞. oximellis cōpositi. ʒ. iiij. sy. de sticados. ʒ. ij. aq̄ feniculi ⁊ saluie aū. ʒ. vi. ⁊ est pro q̄tuor vicibꝫ suma tur calidus in mane. Sūpto syrupo purget hac medicina. ℞. turbit albi ⁊ arundinei et mundi a cortice suo. ʒ. i. zinziberis. ℈. i. masti cis. ℈. ß. zuchari. ʒ. ß. aq̄ feniculi. ʒ. iij. misce ⁊ bibat totū calidū vna hora aū diē ⁊ super dormiat p horā ⁊ prandeat in capite sex ho rarū ¶ Bis in mense purget sine custodia cū istis pillulis. ℞. pillularū de bdellio. ʒ. i. su mant in aurora ⁊ est pro vna vice ¶ Uinum cū quo dꝫ lauari anus postq̄ assellauit. ℞. gallarū balaustiarū cuppularū glandiū foliorū mirti aū. ʒ. ij. buliant in libr. ij. vini rubei stip tici grosse mō cōtusa vsq̄ ad medietatis con sumptionē. Et si fortius facere volueris priꝰ in vino extinguat ferrū ignitū q̄tuor vicibus. ¶ Puluis q dꝫ aspgi sup anū postq̄ est lotus cū pdicto vino ⁊ cū illa aspsione dꝫ anus re duci. ℞. nucis cipressi mirtillorū acacie ypo quistidos gallarū aū. ptes eq̄les. fac puluerē subtilissimū. Et fortior est iste. ℞. fructus ta marisci gallarū ceruse acacie ypoqstidos corti cū thuris mirtillorū aū. ptes eq̄les fiat puluis subtilissimus ¶ Et fortior est iste. ℞. ceruse antimonij gallarū alluis staglole ana ptes eq̄ les cū oleo ros. cal. ⁊ iste puluis supaspgat ⁊ anus itra rducat ¶ Suppositorium optimū. ℞. puluerē supradictū stati ⁊ dissoluat aca cia ⁊ ypoqstidos i vino stiptico ⁊ in eo cōmi sceat dictꝰ puluis ita q̄ fiat ad modū vnguē ti mollis ⁊ postea i dcō vnguento lana vel co tū carminatū decētis q̄titatis ifūdatur ⁊ fiat suppositoriū de lana dcā vel cotō ⁊ itromitta tur i ano ⁊ teneatur quousq̄ fa vice assellet. ⁊ imouetur ꝗ vice q̄ assellet. Et puto ista cū adiutorio dei sibi sufficere.

¶ De descensu intestini in bursam.

Iste nobilis patit descēsus itesti i bursā a x ie. z. mēsib; vsq̄ nūc ꝫ sinistrū nij. ⁊ nō egerit sine adiutōio ꝫ cū cli steri aut aliquo adiutorio sūpto p os bn̄ ege rit. ⁊ sumꝰ i isto pposito q̄ ꝯsiderato q̄ ipe ē ānorū. lv. ⁊ q̄ egritudo ē antiq̄ cū q̄ mltociēs puēit ad descēsū itesti i bursā nō itēdimus ad curā verā ꝯsolidatōis ꝫ ad accīs qđ imiūet cī. ⁊ q2 dī q̄ nō obstāte q̄ egessenit. tn̄ itestia nūc rduci ñ pñt q2 qn̄ trahūt sup ad locū so

ramis ñ pñt igredi. hoc ꝺ necẽitate ẽ aut qꝛ a
liq̃ ps fecũ dura ꝛ̃masit. aut qꝛ itestia sũt infla
ta ⁊ apostemata. aut quia reductoꝛ nõ seruat
modum debitũ in reducẽdo quia nimis mul
tum pro vice vult imittere. naꝫ dicere ꝙ fo
ramẽ eẽt pu̾ificatũ nõ ẽ ꝓ imaginãduꝫ i isto ca
su. apã aũt si ẽ in itestino nõ põt eẽ calim. qꝛ ẽ
sine dolore. ⁊ iõ ẽ vndimia si ẽ ⁊ flegmatic⁹.

¶ Ponem⁹ igit̃ hic modũ tenẽdi in reducti
one ⁊ obseruandi in hoc tp̃e ⁊ breuiter.

¶ Prio ergo h̃ tp̃e caueat a laboꝛe ⁊ a ci
bis multꝭ. aut vẽtosis ⁊ viscosis ⁊ a mlto po
tu imo sit ɔtẽt⁹ ɔtusso de pullo ⁊ vitellis ouo
rum. Et in potu vino medie vinositatis albo
ad quandã dulcediẽꝫ tendẽti nõ stiptico ⁊ co
medat tñ qꝺ virt⁹ ɔueniẽter sꝰstentetur.

¶ Deĩde ɔsideret ꝙ teneat ventrẽ lubꝛicum
aut faciẽdo clisteria cũ mlto oleo ⁊ alijs mo
dis multꝭ. vnctuosa. aut sumẽde añ pꝛãdium
aliq̃d de pulpa cassꝭ. vt ventrẽ teneat lubricũ
sicut. ʒ. ʃ. p vice aut paꝝ vel mĩn⁹ fm ꝙ vi
det medic⁹ p̃ns eẽ necessariũ. aut si pulpam
cassiã abhoꝛrẽt põt sumere añ cibũ. ℈. i. pillu
larũ de gera de octo reb⁹ aut comedẽ ferculũ
ꝺ vꝛtica cocta cũ brodio galline aut caponis
piguis ita ꝙ nullo mõ ꝑmittat̃ stercus idura
ri in itestinis ꝫ oĩ die habeat bñficiũ vẽtris.

¶ Sõpno vtat̃ sicut in tp̃e sanitatis ⁊ hitet
camerã nõ multũ calidã ꝫ tp̃añto vicinã ⁊ i
istis tp̃ibus magni caloꝛis tp̃et eaꝫ cuꝫ folijs
salicis ⁊ vitis ⁊ cũ irroꝛatiõe cũ aq̃. Caueat
a tristiaia ⁊ ira ⁊ nõ audiat aliq̃d sibi triste.

¶ Descẽdendo ad medicialia ꝓ supꝛa locuꝫ
teneat hũc oꝛdinẽ oĩ mane ieiuno stõacho ⁊
oĩ sero añ cenã qñ putat cibũ digessisse igre
diat̃ ad sedẽdũ in balneo hoc mõ facto ⁊ suf
ficit ꝙ sit vsq̃ ad pectꝰ in aqua balnei.

¶ ℞. maluauisci melliloti aneti añ. M. iij. seis
lini libꝛ. i. caput arietis pigue vnuꝫ medulle
cruris vacce vel asini libꝛ. i. fac oĩa buliri in
aqua sufficiẽti vsq̃ ad decoctionẽ radicꝭ mal
uauisci. ⁊ in isto balneo tepido sedeat ꝑ me
diã hoꝛã vl' plus si põt tñ tolerar̃. ⁊ qñ a bal
neo egredit̃ ponãt ip̃m resupinũ in loco ꝙ na
tes sint eleuate ⁊ caput sit iferi⁹. ⁊ tũc nitatur
medic⁹ reducere itestina de bursa ad v[illegible]
paulatĩ ⁊ ñ totũ sil' ⁊ si appẽt ꝙ ibi i[illegible]at fex
tũc ꝑmat̃ fex ⁊ paulatiꝫ itromittat̃ i ventrẽ.
Et si sentitur fex ita dura ꝙ nõ possit ꝑmi ⁊
ꝑtiri tunc oꝫ ꝙ expectet̃ tñ ꝙ mollificet̃ cum
empl'is aut clisterijs q̃ clisteria fuerũt sꝰscrip
ta ⁊ supponat empl'a q̃ hic describã.

¶ ℞. farie feniigreci farie se. lini radicis althee
añ. ʒ. iij. fac buliri omia sil' q̃usq̃ radices sint
discocte ⁊ postea optie pistẽtur ⁊ addat̃ olei
anatini. piguedinis galline pinguedis anatis
ysopi hũide medulle crurꝭ. vacce añ. ʒ. i. oĩa
misceant̃ q̃usq̃ hẽat foꝛmã empl'i ⁊ calidum
ponatur supꝛa loco. ⁊ ita teneatur quousq̃
alia vice balneatur. ⁊ tunc remoueat̃ ⁊ quã
do egredit̃ a balneo iterũ reappõatur postq̃
est expt⁹ reducere. ¶ Qꝫ si hoc nõ sufficit tũc
ligetur sup vno bãcho resupin⁹ ita ꝙ sub spi
na habeat pãnos. ⁊ postea illud banchũ eri
gat̃ ita ꝙ caput sit iferi⁹ ⁊ pedes supi⁹ ⁊ re
ductoꝛ conetur mõ optimo reducere ⁊ hoc to
ciens reiterentur ꝙ reducatur. Attẽdat tñ re
ductoꝛ ꝙ faciat paulatie ⁊ ꝙ q̃ minimũ põt
doloꝛẽ iducat ne maiõ tumoꝛ ficret i itestinis
⁊ si vna die eẽt nimis fatigatus tũc põt duo
b⁹ aut trib⁹ diebus q̃escere sine expientia re
mittẽdi q̃usq̃ sit restaurata vt⁹ ⁊ q̃usq̃ redu
cta sint itestina nõ videt̃ nobis ad faciẽduꝫ.

¶ Si autem reducãtur tũc eo adhuc existe
resuppio supponatur loco rupture empl'ꝫ h⁹
mõi factũ ℞. mumie colle ꝺ piscib⁹ vl' de car
ta añ. ʒ. i. boli armẽi aloes añ. ʒ. ʃ. masticis
thuris dꝛagãti gũmi arabici añ. ʒ. ij. picis na
ualis durc. ʒ. v. colofonie vncĩã vnam colla
ponatur ꝓ in aceto ꝑ duas horas ⁊ p⁹ea liq̃
fac in caꝫolla cũ pice nauali ad ignẽ q̃b⁹ liq̃
factis depõatur ab igne ⁊ reliq̃ puluĩzata ɔfi
ciãtur ⁊ fiãt magdaleões in aq̃ frã ⁊ p⁹ea ex
tẽdat̃ sup pãno ⁊ ponatur sup loco ⁊ supꝛa
talem empl'm collocet̃ lĩbar ⁊ stricte ligetur.

¶ De passiõe testiculaꝝ cũ duricie ⁊ elõgatõe

ISte iuuenis patit̃ in vno testiculo ⁊
hꝫ extremitatẽ ꝓlongataꝫ ⁊ induratã
⁊ credo ꝙ habeat apã duoꝝ magis
q̃ dicere ꝙ habeat herniã aut ramicẽ aut cre

pati. am. ⁊ ideo sequetur sicut infra dicam.
¶ In primis caueat se a multo exercitio ⁊ a
coitu ⁊ stringere testiculos aut eos dimitte-
re pendentes in modum ꝙ sibi doleant. ⁊ ite-
rum caueat a frigore. ¶ Scdo ꝙ in come-
dendo debet vti carnes bonos sicut capreto-
rum ⁊ castratoꝝ ⁊ pulloꝝ ⁊ alias aues que
cōiter vtuntur. ⁊ caueat a carnibus grossis ⁊
salitis ⁊ in breui ab omnibus cibis grossis et
viscosis. ¶ Tertio debet purgari ad minus
duabus vicibus in anno capiēdo primo hūc
syrupum. Re. syrupi de calamento. ℥. iiij. sy-
rupi violati. ℥. ij. aque buglosse aque mellis-
se anā. ℥. vi. ⁊ est syrupus pro quatuor vicibꝰ
sumatur calidus in mane in aurora ¶ Post-
ꝙ sumpserit syrupū quatuor vicibus purget
cum hac medicina. Re. dyascene. ℥. ß. pul-
pe cassie. ℥. i. distempa cū decoctione passula-
rū epithimi violaꝝ ⁊ sebesten sumat vna ho-
ra ante diem ⁊ superdormiat vsqꝫ ad diem.
⁊ silem purgationē debet facere in vere ⁊ i au-
tumpno. ¶ Post assumptionē medicine in
mane qn̄ surget lauet bursam ⁊ teneat in vna
paraxide plena istius aque. Re. radices mal-
nauisci libr̄. ß. seminis lini fenugreci anā. ℥. iij.
fac bulire in aqua sufficienti ⁊ lauet cū ea ca-
lida. ⁊ intus teneat testiculos modicū postea
terget ⁊ supraponet hunc emplm̄. Re. pigue-
dinis anatis pinguedis galline anā. ℥. ij. ysopi
humide medulle cruriū vaccaꝝ anā. ℥. i. bdel-
lij armoniaci. ℥. ß. dissolue gūmas cū oleo a-
migdalaꝝ dulciū ⁊ cum rebus fiet emplastꝝ.
⁊ extendatur super corio subtili sicut oꝫ ⁊ sup-
ponatur testiculo ¶ Sed si istud emplm̄ eum
tederet pōt vti vnguento hoc mō fcō. Re. me-
dulle cruriū vaccaꝝ ysopi humidi olei lilio-
rum cere anā. ℥. i. misce ⁊ fac vnguentū ⁊ sup-
ponatur loco. Et ista puto cum dei laude sibi
sufficere. Amen.

¶ De podagra a materia calida.

Iste nobilis vir ⁊ venerabilis p
quo pn̄s cōsilium suū scripturus
est annoꝝ fere. lx. ⁊ naturaliter
colerice complexionis ⁊ macer.
⁊ ab annis tribus citra incidit dolorem poda-
gricum quibusdā vicibus a materia calida
ꝓueniente. ⁊ hucusqꝫ solum in vno loco. s. in
iunctura pollicis pedis. ⁊ cum liberatur rma-
net absqꝫ lesione potens ad exercicia. Sꝫ de-
siderat liberari ita vt nō redeat. vel saltē ita
iuuari vt nō magis se extendat. ad qđ conse-
quēdū si altissimus sit auxiliator dabo ope-
ram incipiēdo a regimine ⁊ breuiter.

¶ Primo igitur cauēdus est aer multū ca-
lidus ⁊ etiam multū frigidus diuersis causis
sed debet aer medio tpato vti ita ꝙ in estate
tēpet locum habitationis cum folijs salicis
⁊ vitis. ⁊ in hyeme ꝓhibeat nimiū frigus cū
igne ¶ In cibis sit quo ad q̄titatem tpatus.
¶ Et in hoc oꝫ ipsum habere precipuū studiū
⁊ maxime ꝙ nō habundet in comestione car-
nium ⁊ ouoꝝ. imo comedat moderate citra
saturitatem ¶ Et caueat cibos acutos sicut
illos qui sunt coditi cum multo pipe ⁊ cū re-
bus acutis sicut sunt allea ⁊ porri ⁊ cepe ⁊ si-
napi ⁊ eruca ⁊ raffanus. imo delectetur in ci-
bis insipidis: sicut sunt panis ex optimo fru-
mento ⁊ bene fermentatus ⁊ coctus: sed non
superflue fermentatus nec salitus. et carnes
pulloꝝ ⁊ perdicum ⁊ edoꝝ ⁊ vituloꝝ ⁊ fasi-
anoꝝ ⁊ castratoꝝ de monte ⁊ capriolоꝝ ⁊ le-
poꝝ ⁊ porcoꝝ siluestriū nō valde magnoꝝ
⁊ sint ꝯdite cū agresta ⁊ rebꝰ frigidis sic̄ suc-
co citranguli vel granatoꝝ vel siliū ⁊ nō cum
aromatibꝰ nisi i tpe hyemis ⁊ tūc sint panca
⁊ vitet pascēs ⁊ colūbos ⁊ aialia mlta grossa
⁊ vnctuosa et pinguia. et pōt vti vitell' ouoꝝ
cū agresta nō mltū coctꝭ. et lacte si capiatur
sine alio cibo. ⁊ si in estate extractū fuerit bu-
tiꝝ. ß caseo veteri salito caueat. ⁊ pōt vti pi-
scibꝰ nō magnis ⁊ hn̄tibꝰ squamas ⁊ natan-
tes i fluuio currēte nō i lacuna. ⁊ boni odorꝭ.
⁊ saporis ¶ Ex fructibꝰ vti potest pirꝭ. ⁊ co-
tanis et pomis et granatꝭ. pꝰ cibū. ß nuces et
ficꝰ siccas et pineas dimittat. ⁊ tolerāt amig-
dale et melones et cucurbite i estate. ß cerasa
dimittāt ⁊ ꝑsica. Ex herbis pōt vti endi. do.
⁊ silue. ⁊ lactuca ⁊ boragine ⁊ lingua bouia.
⁊ i estate portulaca. ⁊ pōt vti malua ⁊ mercu-
riali ⁊ volubili mag̃ si n̄ hꝫ bn̄ficiū vētrꝭ. sed

alias vt caules ⁊ blitas ⁊ capu[illegible]as dimittat ¶ Ex granis pōt fercula facere sicut ordeū farre pannicū miliū. Sed de pasta frumenti nō faciat sicut pastillos ⁊ laganas nec de faseolis aut fabis:sed pisa possūt tolerari ꝫ raro. ¶ De [illegible]ibus pōt in hyeme uti decoctiōe radicum petrosilini cū suis carnibus. ⁊ potest vti pastinaca ⁊ sparagis gratia ꝓuocādi vrinam [illegible] ponces pro quibusdam vicibus [illegible]tur. ⁊ bolleti ⁊ fungi dimittantur omnes. ⁊ turte ⁊ turtelli ⁊ victualia ex ouis ⁊ caseo [illegible] silr dimittantur. Sed fercula autē ex herbis [illegible] predictis aut ex radicibꝰ aut ex granis aut pane trito aut vitellis ouoꝝ nō multū coctis. aut ex fructibꝰ sicut amigdalis aut pane trito vel nō trito ⁊ hoc sigillati aut coniunctim. ¶ Sapores aūt faciat cū stipticis. s. agresta vino granatoꝝ succo arantioꝝ mirtillis pomis acetosis cū amigdalis ⁊ similibus. sed caueat acetū ⁊ multitudiné aromatum. et nō comedat in vna mensa multa ⁊ varia cibaria. sed vnius vel ad plus duoꝝ modoꝝ. nec sumat ꝫ cibū nisi bene digesto p̄.

¶ In tpe quo nō dolet est exercendus in mane ieiuno stomacho exercitio ambulādi ⁊ equitandi ita tū vt nō doleant mēbra lesa q̄tū possibile est ⁊ sit exercitiū nō multū forte immo moderate ambulationis vsq; ad principium lassitudinis. ⁊ sunt fricanda ī mane post emissioné supfluitatꝫ. supiora sicut brachia ⁊ spatule. ⁊ nates ⁊ pectus cum mandili per quartam partem hore. ⁊ sit mandile leue. ⁊ fricationes mediocres nō valde fortes. ⁊ cum dolet precipue in principio doloris nō exerceat ímmo vacet quieti ⁊ cure ꝫm ꝙ dicaꝫ ¶ Sed in declinatione doloris debet incipere exercitari saltem exercitio equitandi aut faciendi se portare in curru aut agitandi in balteo aut in nauicula. ⁊ oīo caueat superfluitaté exercitij facientꝫ doloré mēbroꝝ ⁊ anichilationé exercitij quia ꝓhibet dissolutioneꝫ superfluitatis mēbri. ⁊ post cibum vitet exercitiū oīo. ⁊ vitet introitum in stuffam ⁊ aquā calidam quoniam ponunt humores ī cursu nisi esset aqua thermaꝝ de qua dicaꝫ infra. ¶ Dormi[illegible] in die naturali circa sex horas vsq; ad se[illegible] in lecto bene molli ⁊ strato ita ꝙ nō habeat inequalitatem ⁊ plicaturas. Sed in estate sit cultra vna grossa media inter pénas ⁊ inferius lin/teamen ⁊ dormiat ī nocte. ⁊ si nō satis dormit in ea dormiat in mane ante tertias. ⁊ sompnū alium diurnū precipue super cibuꝫ vitet quātuꝫ plus possibile est. ⁊ dormiat capite bn̄ eleuato ⁊ corpore bene cooperto. ⁊ oportet ꝙ omni die habeat beneficiū ventris. nam euacuatio ⁊ precipue superfluitatis est ex maxie conferentibus. ⁊ qn̄ natura nō respondet faciat aut clistere aut suppositoriū. aut comedat fercula ex maluis vel ex mercuriali vel ex extremitatibus volubilis aut ex folijs lupuli ita vt omni die semel habeat ventris bn̄ficium.

¶ Caueat ab ira rixa ⁊ nimis cogitationibꝰ ⁊ a coitu oīo q̄tum possibile est. Et hec de regimine ¶ Descēdēdo ad medicinalia. Principale est ei ꝙ omni anno in vere circa medium martij aut si dolor solet ipsum inuadere pꝰ per mensem ante tps consuetū inuasionis purgetur ¶ Et primo sumat hunc syrupum sex vicibus. ℞. syrupi de bisantꝫ. ℥. i. syrupi de endiuia. ℥. i. aque endiuie ⁊ feniculi aā. ℥. i. ſ. ⁊ est pro vna vice sumatur calidus in aurora. Sumpto syrupo sex diebus purgetur sequenti die cum istis pillulis. ℞. pillularū de hermodactilis minoꝝ descriptione mesue ʒ. iiij. sumatur vna hora ante diē ⁊ nō comedat nisi transactis sex horis. ⁊ cum stetit per horaꝫ dormiendo post eaꝝ assumptioneꝫ nō dormiat post vsq; ad complementū opatiōis eaꝝ. Et cū est pransus per horā pōt post parum dormire si molestatur a sompno ¶ Et facta ista purgatione ex interuallis sex dierum pro vice sumat quatuor vicibus in vno mense incipiendo octo diebus post has pillulas. sumpta de ista confectione. ℞. anisoꝝ cinamomi aā. ℥. i. ꝫinꝫiberꝫ. ℥. ij. gariofiloꝝ cubebe ana. ℥. ſ. turbit albi granosi et arundinei et mūdi a cor ice. ℥. i. dyagridij. ℥. i. ʒ. i. ꝫuchari. ℥. quindecim. sumat pro vice. ℥. quatuor

⁊ ʒ. pro vice vna hora ante diem. nam vna
purgatio nõ sufficeret ad ꝓhibendũ accessuꝫ
huius egritudinis sed iterate sufficiũt multo
ciens ⁊ in quo bis in anno molestaretur ante
consuetũ tps molestatõis purgetur vt nũc dr̃
accipiendo per mensem añ ⁊ si est hõ habens
venas latas ⁊ est consuetus flobothomie non
obstãte etate posset leuiter se flobothomare ĩ
vere in. v. diebus post primã vl'em purgatio
nem ¶ In tpe aũt sanitatis saltem semel ĩ mẽ
se sumat. ʒ. i. haꝝ pillulaꝝ in aurora. ⁊ sunt
sine custodia. ℞. pulueris hiere pigre de octo
rebus. ʒ. i. agarici albi ⁊ leuis. ʒ. iij. salis gem
me. ʒ. i. fac pillulas cũ succo cauliũ ⁊ sumant̃
vt dixi. ¶ Sed ꝑter purgationes dum est sa
nus sepe ꝑcipue post purgationẽ ⁊ qñ nõ sen-
tit corpus multum repletũ vtatur fricatione
ad omnes iuncturas pedum ⁊ manuũ ieiuno
stomacho ꝑ q̃rtã partẽ hore cuꝫ vnguẽto qd̃
fit ex sale prius optime trito ⁊ postea in mor
tario incorporato cũ tanto oleo oliuaꝝ q̃tuꝫ
sufficit ad hoc vt habeat formã vnguenti. et
post lauetur cũ lixiuio. Et conuenit tribus vi
cibus in septimana lauari pedes ⁊ crura ⁊ ge
nua ⁊ manus ⁊ brachia cũ ista lauanda. ℞.
aque ferrarioꝝ libr̃. xx. salis libr̃. x. dissolua
tur primo sal in aqua dicta que fiat tepida.
⁊ post addat̃ acacie. ʒ. vi. pulueris balaustia
rum libr̃. i. ⁊ cum ista lauetur fere omni mãe
cum surgit a lecto ⁊ nõ sit multũ calida. ⁊ suf
ficit vna lauanda quousq; nõ habeat malum
odorem ¶ In hyeme aũt ⁊ in tpibus frigidis
si faceret sibi calciamenta de pãno lini dupli
cato ⁊ insuito sale trito que calciamenta in se
ro calefiant ⁊ teneantur in pedibus de nocte.
Et in tpe calido maxime confert ei vsus tria
sandaloꝝ comedendo in mane qñ surgit a le
cto. ʒ. 5. pro vice. ⁊ protũc vtatur in cibis la
ctuca portulaca endiuia. ⁊ si in die sitit bibat
iuleb violatĳ. aut rosatĳ. aut syrupũ de pomis
simpl'. aut syrupũ de granatis cũ aqua frigi-
da distempatum. ⁊ si vrina sua apparet mul
tum citrina post euacuationẽ ponat in mane
⁊ vespis stomacho vacuo super epar epithia
ex aqua endiuie. ʒ. x. aceti. ʒ. ij. sandaloꝝ al
boꝝ ⁊ rubeoꝝ añ. ʒ. ij. infundatur pannus li
neus intus ⁊ supponatur epati nõ multuꝫ fri
gidũ ⁊ innouetur ter in mane. ¶ Et debꝫ sci
re q vomere oĩ mense sel' duobus dieb⁹ vno
post alium in mane post assumptionẽ prãdij
est de rebus maxime conferentibus. ⁊ modus
est iste comedantur cibi diuersi vnctuosi sa-
liti molles sicut sunt fercula ex brodio pĩgui
⁊ caulibus aut maluis aut blitis aut porris:
aut cepis. Et carnes castrati elixe pingues ⁊
bene salite. ⁊ bibatur vinũ dulce. ⁊ comedat̃
festinanter ⁊ post moueatur celeriter per gra
dus ascendendo ⁊ descendendo ⁊ se incuruan
do. ⁊ in fine medie hore supponat sperulas
de coto ⁊ liget ⁊ post habeat fassiam ⁊ fassiet
oculos cum illis ⁊ tunc pennã intinctã in ol'o
dulci totiens gutturi imponat vt totũ vomat
⁊ in fine lauet sibi faciem cũ aqua in qua sit
paucũ aceti ⁊ post nõ comedat nisi fames fu
erit fortis ⁊ tunc comedat paꝝ de pullo asso
ꝑꝑato cum succo citranguloꝝ vel cũ agresta
Et sil'em modũ seruet sequenti die. ⁊ hoc oĩ
mense sed nõ seruet eundem numeꝝ dierum
mensis imo qñꝫ. x. die qñꝫ. xv. qñꝫ. xx. Sed
si morbus incipiat ꝓuocandus est primo vo
mitus potando decoctionẽ raffani fortiter cũ
melle ⁊ ꝓuocato vomitu purgandus est cuꝫ
pillulis de hermodactilis minoribus. ⁊ si ad-
sunt signa multitudinis sanguinis. primo flo-
bothometur de brachio in directo loci dolorĳ.
ſm vigorem virtutis. quibus factis lauet pe
des ⁊ teneat in decoctione folioꝝ salicis in aq̃
partibus tribus ⁊ aceti partem vnã Qꝫ si nõ
habet supponat loco doloris emplastrum q
sic fit ℞. medulle panis ⁊ farine ordei añ.
ʒ. iij. lactis mulieris quantum sufficit ad ĩfũ
dendum ⁊ incorporentur bene ⁊ superponat̃
¶ Et si loco pill'aꝝ dictaꝝ multo existente
loci calore purgetur hoc mõ ⁊ est meli⁹. ℞.
mirabolanoꝝ citrinoꝝ. ʒ. v. ꝯtũdant̃ grosso
mõ ⁊ ponatur in iuleb violati. ʒ. iiij. ⁊ dimit
tat̃ paꝝ bulire p⁹ sic dimittat̃ ꝑ dieꝫ postea
coletur ⁊ addatur electuarij de succo rosaꝝ.

ʒ.ſſ.⁊ bibatur.⁊ his diebus ſeruetur dieta ſi ne carnibus ⁊ ouis ⁊ vino vſqꝫ ad ſeptē ⁊ ſit contētus in potu aque ordei in principio aut cum vino granatoꝝ aut cum zucharo.⁊ nō bibat vinū nec aquā mellis niſi adueniat de clinatio.⁊ qñ nō bene aſſelat imponat cliſtere cōe.⁊ qñ declinat balneetur locus doloris in a qua tepida multū ſalita in qua ad libꝛ .xx. aque ſit poſita.ʒ.i.ſulfuris viui ⁊.ʒ.5.alluiſ rubei.⁊ in declinatione moueatur modis di ctis in regimine.⁊ pōt comedere pullos cū a greſta ⁊ ſucco granatoꝝ ⁊ ſilia. Uerūtñ ē ꝙ cum adeſt morbus vtile eſſet habere conſiliū preſentis modi.

¶ De podagra ⁊ artetica a mā mixta.

Spectabil' ⁊ nobil' vir ⁊ dñs nul laneñ.mariſcotuſ vir ānoꝝ qua ſi ſexaginta complexionis tendē tis naturaliter ad calidū ⁊ hūi dum in toto patitur podagrā ⁊ cū hoc etiam aliqñ arteticā cuius materia eſt mixta.nunc tñ vt plurimū dominatur flegma. ⁊ ex intual lis ita remanet liber vt ambulare ⁊ equitare bene poſſit licet in quibuſdā iuncturis aliqua duricies remanſerit. ⁊ ego dabo ſibi hic bre ue regimen cū adiutorio medicinaꝝ ad hoc vt preſeruet ꝙ melius pōt. ¶ Primo ergo habitet in bona camera īter duo ſolaria que calefiat tpibus frigidis cū igne de lignis ſiccis. ⁊ oīo caueat a frigore cū veſtibuſ ⁊ calciamē tis ⁊ aliis opoꝛtunis. Et dormiat de nocte vſ qꝫ ad ſeptem vel octo horas.⁊ qñ nō ſufficit dormiat in mane ante tertias capite bene ele uato ⁊ corpore bene coperto. ¶ Et puideat ꝙ omni die habeat beneficiū ventris. ⁊ ſi na tura nō reſpondet faciat ſibi mitti cliſtere. et nō exerceatur exercitio ambulandi vel eqta di omni die ante cibum ita tñ vt ex illo nō recipiat multū dolorē.⁊ poſt cibum dimittat laborem.⁊ caueat a coitu q̄tum eſt ſibi poſſi bile. ¶ In cibis aūt ſemp declinet ad pauci tatē ita ꝙ recedat a menſa cū reliquiis famis ⁊ ſilr in potu.⁊ ordinet ſibi vaſ.xvii.ʒ.⁊ pro medietate impleatur aque melliſ ⁊ pro medi

etate vino.⁊ nō tranſeat illud vas in prandio nec ī cena.⁊ vinū ſit rubeū claꝝ mediocris vi noſitatis. Et in cibis vtatur carnibus pullo rum perdicū faſianoꝝ alaudaꝝ ⁊ aliaꝝ par uaꝝ auiū pipionū turturꝝ qualliaꝝ ⁊ ſimilr̄ edoꝝ vituloꝝ lactentiū paruoꝝ caſtratorū annualium lepoꝝ iuuenū capꝛioloꝝ iuuenū ⁊ dimittat aues aquaticas porcoſ domeſticoſ agnos boues carnes ſiccas ⁊ omnes alias a prenominatis. Et vtatur pane de bono fru mento bene cocto ⁊ bene fermentato ⁊ caſeū dimittat.oūa aūt recentia gallinaꝝ.ſ. vitelli ſunt boni paꝝ cocti ſiue cum cortice ſiue dep diti in aqua ſiue aliter in ferculo poſiti ſiue in frictilio tenello cum oleo dulci ſiue aliis mōiſ ꝑpatum dūmō nō ſint multū cocti neqꝫ ꝑmi xti cum caſeo. Uictualia vō de paſta ſicut la ganas ⁊ fermentinos ⁊ ſilia dimittat. ¶ Le gumina nulla ſunt bona. ſed pōt facere fercu lum de farre de ordeo de pannico de milio de ſpinagiis de blitis de boragine bugloſſe melli ſe feniculo aneto petroſelino maiorana ⁊ her bis odoriferis ſicut ſaluia ⁊ ſerpillū. ⁊ de pa ne trito ⁊ de ouis ſigillatim ⁊ coniunctim. Et de piſcibus paꝝ comedat.ſed minuſ mali ſūt parui habentes ſquamas viuentes in aq̄ cla ra ⁊ boni odoris.gambari vō nō ſunt boni. ¶ Et de fructibus conueniunt paſſule ficꝰ re centes ⁊ ſicce amigdale grana pini auellane. ⁊ toleret poſt cibū pira cocta cū vino ⁊ aniſo ⁊ feniculo.ſed fructus alii humidi melius eſt ꝙ dimittāt ſicut poma ⁊ ceraſa ⁊ pſica ⁊ hu iuſmodi niſi ſaniat eoꝝ ꝑua q̄titaſ ſicut paꝝ mellonū vel prunoꝝ ante cibum in eſtate. et in ſaporibus dimittat acetū vtatur agreſto ⁊ cinamomo ⁊ pipe ⁊ bonis aromatibus.⁊ di mittat herbas crudas.⁊ hoc de regimine. ¶ Ueniendo ad medicinalia oꝫ in medio fe bꝛuarii vel paꝝ añ incipe recipe ſyrupū iſtū ℞.ſyrupi cōpoſiti ſine aceto.ʒ.iiii.oximelliſ ſquilitici.ʒ.ſſ. aq̄ ſaluie aq̄ apii aq̄ feniculi aq̄ maiorane añ.ʒ.iii.clarifica ⁊ aromatice cū zinzibē ⁊ nuce muſcata.⁊ eſt ſyrupꝰ ꝑ qua tuor vicibus ſumatur calidus in aurora.

Item. ℞. pillularum fetidarum de hermodactilis maioris an. ʒ. v. fiant septẽ ⁊ sumantur duabus horis ante diem postq̃ sumpsit syrupum. ⁊ hac die caueat sibi vehementer a frigore ⁊ nõ comedat vsq; ad horã. xviiij. ⁊ post sequenti die faciat clistere lauatiuũ in mane. et sumat. ʒ. ij. tyriace cũ. ʒ. ij. aque mellis septẽ horis ante prandiũ. Et similẽ purgationẽ debet facere in principio mensis octobris. In tẽporibus aũt intermedijs saltem semel in mense debet purgari absq; custodia sũmendo. ʒ. i. harum pillularum medie noctis vel circa. ℞. pillularum de hiera de octo rebus. ʒ. v. agarici. ʒ. v salis gẽme. ℈. v. fac pillulas cũ aqua saluie et sũt pro vna vice tm̃. faciat tamen sibi pparari pro multis vicibus. Item in tpe hyemis semel in septimana sumat. ʒ. ij. metridati quinq; horis ante cibũ. Itẽ. i tpibus frigidis teneat in pedibus de nocte sacculos de sale trito ⁊ sepe in mane ante cibum lauet sibi crura ⁊ pedes ⁊ genua cum ista aqua. ℞. saluie camomille lauri an. M. ij. aque libr. xx. salis. libr. v. buliant ad ignem vsq; ad salis resolutionẽ ⁊ cum ista calida sepe lauentur.

De gibbositate spondiliũ dorsi. 69

Iste infans de vicentia mensium circa. xxx. postq̃ passus fuit duas tertianas nõ puras cũ plurima permixtiõe flegmatis p. xlv. dies in quibus apparuit multa ventositas in ventre ⁊ sudores copiosi apparuerunt in diebus creticis laudabilibus iam existente declinatione valde manifesta incidit gibbositatem in qua spondiles declinant plurimi versus dextrũ latus. ⁊ ista contorsio visa est in paucis diebus euenire sine signis superfluis siccitatis in neruis. ⁊ post illud iam sunt multi dies adhuc tamen multiplicantur in ventre vẽtositates plus debito ⁊ pedes fuerunt debilitati in ambulando licet paulatim modo restituũt. Ex quibus apparet q̃ cũ non sint nec fuerint signa apostematis nec spasmi sicci qđ est verisimile. ⁊ ppterea q̃ est infans ⁊ ppterea q̃ est lateralis huius contorsionis cãm esse hũiditates aquosas aut limosas ventositatibus pmixtas quas natura motu cretico pmutauit ad spinã ⁊ ligamenta spondilium. ⁊ ideo per hanc dispositionẽ ⁊ ventositatibus que multiplicantur a debilitate membrorum naturalium ppter complexionẽ malã ⁊ diuersam pendẽtem a materia imbibita plurimũ flegmatica ponã consiliũ ⁊ deus sit dator auxilij.

Oportet q̃ aer sue habitationis sit clarus ⁊ siccus parũp calidus ita q̃ sufficit sibi q̃ in isto tpe estatis habitet in camera non terrena nec multum humida. ⁊ sit sufficienter euẽtata. in hyeme vero cauendũ est a vehemẽti frigore precipue capitis. ⁊ debet calefacere cauernam suam cũ igne de lignis siccis nõ de carbonibus suffocatis. In cibis ppter etatẽ non potest abstinere ab humidis ⁊ actu ⁊ potentia: sed debet esse paucarum superfluitatum. ⁊ iõ debet habere panem ex optimo frumẽto sine pmixtione aliorum granorum ⁊ bene fermentatum ⁊ bene pistum ⁊ aliqualiter salitum inter pmã ⁊ quartam diem ⁊ vitare alios precipue azimũ ⁊ diminute coctum. Carnes vero debent esse auium sicut pullorum perdicum fasianorum ⁊ paruarum auium minutarum stantiũ i pratis ⁊ arboribus ⁊ pipionũ volare incipientiũ ⁊ turturũ iuuenilium. ⁊ dimittat q̃stulas et aues aquaticas. Et ex quadrupedibus cõueniunt carnes edorum ⁊ vitulorum lactentiũ puorum ⁊ capriolorum ⁊ leporis. sed oĩo agnos ⁊ pecudes ⁊ porcos debet dimittere. ⁊ omnia interiora ⁊ capita ⁊ colla. ⁊ melius est q̃ comedantur elixe ab eo ppter etatem ⁊ debilitatem digestionis. sed tñ condiãtur cũ pauca cinamomi ⁊ macis ⁊ nucis muscate. De piscibus dimittat eos ⁊ cancros ⁊ granaros ⁊ anguillas ⁊ ostraca. Sanguinem ⁊ caseum ⁊ lac dimittat. Vitelli ouorum gallinarum recenter natorum ⁊ parum cocti siue assati siue frixi siue i ferculo sibi conueniunt. potest vti butiro ⁊ oleo. pro condimẽto suorum ferculorum. De granis pro ferculis suis non oportet q̃ multum se repleat sed tñ si qua sunt sumenda sunt vel ordeũ vel far vel pannicum vel miliũ. ⁊ de ciceris solũ

brodiũ ſed reliqua grana ⁊ legumina omnia
dimittat. De herbis dimittãtur frigide ſi
cut lactuca ⁊ portulaca ⁊ ſiles ⁊ precipue di/
mittantur crude. tolerant tñ borago bugloſſa
⁊ in eſtate endiuia cocta. ⁊ cõueniunt pcipue
yſopus thymus maiorana ⁊ ſerpillũ ⁊ origa
num ⁊ ſaluia ⁊ ſiles. Et d radicibus radix fe
niculi vel apij pcipue decoctio eaꝝ i ſuis fer/
culis ⁊ tolerantur ſparagi. ⁊ de floribus boni
ſunt capperes: meliores tñ cum vino cocto q̃
cũ aceto. De fructibus conueniunt ei ficus
ſicce ⁊ g̃na pini ⁊ fiſtici ⁊ paſſule ⁊ amigda/
le. ſ; fructus hũidi nõ cõueniũt niſi gr̃a volup
tatis. capet de ficubus bñ recẽtibꝰ aut de vuis
valde bene maturis. cucurbitas aũt ⁊ citrul/
los ⁊ angurias ⁊ cucumeres dimittat: ⁊ ita
limones ⁊ ſiles fructus dimittat. põt tñ vti q
buſdam granatis dulcibus ⁊ paucis iuiubis
caſtaneas aũt ⁊ pira ⁊ poma ⁊ ſilia dimittat
penitus. Conuenit ſibi aniſum ⁊ feniculum
⁊ ciminum. ⁊ piper ⁊ zinziber ⁊ gariofili: ſed
oꝫ q dentur in parua q̃titate. Potus eius
melior eſſet aqua melliſ vel ĩ eſtate aq̃ zucha
ri. ⁊ ſi oꝫ ꝓpter conſuetudinẽ pmiſceatur cum
aliquanto vini rubei nõ multũ potentis. Ex
erciatur de mane ludendo cũ pueris conado
tñ q nõ multũ ploret: ſed qñ eſt cibatus leuit̃
ambulet ⁊ ocietur ⁊ ponant̃ ſibi alie volupta
tes q̃ laborandi quouſq; cibus ſit digeſtus.
Dormiat pcipue de nocte incipiendo vna
hora poſt cibum ad minus ⁊ q̃tũ magis põt
collocetur vt dormiat ſuper ſiniſtro latere et
capite ⁊ ſpatulis bene eleuatis. poſt prandiũ
vero nõ dormiat niſi male dormiuiſſet de nocte
⁊ debet poni mediũ tps dormitionis vel circa
⁊ dormiat in loco ſicco nõ multũ frigido.
Debet ꝓuideri q omni die habeat benefi/
cium ventris pro qua re conuenit ſibi in ma
ne ante cibum comedere vnũ ficũ ſiccaꝫ cum
media nuce vel cũ vna amigdala aut ponere
puluerẽ yſopi in ferculo ſuo ſicut ponunt̃ aro
mata. aut faciat ſuppoſitoriũ vel cliſtere.
Nõ teneatur in ocio neq; in triſticia ſed lete
tur moderate. ⁊ iraſci aliqñ ſtomacho ieiuno
eſt ei cõueniens. Et q2 iſta diſpõ eſt mate
rialis ⁊ nõ obſtante infantia mã nõ ſufficient̃
reſoluitur iõ indiget purgatione ſaltẽ flegma
tum que in ſtamacho ⁊ capite multiplicãtur
q2 ſunt veluti cã antecedẽs. Primo igitur
bibat hunc ſy. quatuor diebus qñ ĩ mane ex
citatur. ℞. aque ſaluie aque yſopi añ. ℥. iij.
aque eupatorij aque endiuie añ. ℥. ij. zuccha
ri. ℥. iiij. ſyrupiſetur ⁊ fiat pro quatuor vici/
bus. ⁊ aromatiſetur cũ. ʒ. ij. acori ⁊. ʒ. i. nucis
muſcate. ⁊ fiat longus nõ plene coctus ita q
remaneat circa. ℥. viij. ⁊ detur in quatuor vi
cibus vt predicitur. Sumpto ſyrupo pur
getur. ⁊ põt dari ſibi pro prima vice expien/
dum qũo virtus tolerat. ʒ. ij. dyacatoliconis
aut ad comedenduꝫ ſi tolerat infans: aut diſ
tẽpetur cũ aqua zuchari ⁊ detur in potu. ⁊ ſi
nõ opat̃ vſq; ad qnq; horas pmiſſo leui cliſte
ri cibetur ⁊ expectentur duo dies. ⁊ tunc den
tur ſibi. ʒ. iij. dyacatoliconis ſicut prius date
fuerunt due. Q2 ſi dyacatliconẽ nõ cape
ret tunc ℞. manne electe. ℥. ſ. turbit. ℈. ſ. zin
ziberis g̃. v. infundantur in. ℥. ij. decoctiõis vi
olaꝝ ⁊ polipodij calidis ⁊ ibi ſtent p tres ho
ras poſtea diſſoluatur manna bene cũ mani
bus fricando ⁊ coletur bene exprimẽdo ⁊ de
tur in potu aut fiat confectio ex turbit ⁊ zinzi
bere ⁊ zucharo ita q in. ℥. ſ. zuchari ſint gra
na. viij. turbit ⁊. iiij. ziziberis ⁊. i. nucis muſca
te ⁊. i. maſticis. ⁊ detur ad comedendũ in au
rora circa. ℥. ſ. vel. ℥. i. ſi mior q̃titas nõ opa
tur vbigr̃a. ℞. turbit electi. ʒ. i. zinziberis.
ʒ. ſ. maſticis nucis muſcate ana. ℈. ſ. zuchari
℥. iiij. fiat cõfectio in rotellis ſubtilibꝰ vel ĩge
nietur medicus qũo aliquo taliũ modoꝝ ſol
uatur menſura que ſoluet ipm quaſi tribꝰ vi
cibus ⁊ hoc bis in menſe vel minus ſm q iu
dicat pñs doctor. Facta hac purgatione vta
tur puer de mane iſta cõfectione. ℞. radicũ
aquori libr̃. i. ⁊ ſint radices tenelle q̃tuꝫ ẽ poſ
ſibile ⁊ bulliant quouſq; etiã magis tenereſcãt
pꝰea icidãt̃ miute ſup iciſorio ⁊ addat̃ nucis
muſcate cinamõi macis añ. ʒ. ij. ziziberis. ʒ. i.
cardamõi. ʒ. i. ſ. gariofiloꝝ. ʒ. i. ⁊ ſic vtat̃ q

debe[.]t comedere i forma electuarij. ⁊ fiat ele
ctuariu[m] cum sufficienti q̄titate syrupi facti
cum zucharo ⁊ decoctione corticū fisticoꝝ et
quanto cortices essent humidiores tanto eēnt
meliores ⁊ p̄cipue cortices molles q̄ sunt ex
terius. Si vō nō videtur pueꝝ comesturum
electuariū exsiccetur aquorus ⁊ fiat pluis ex
eo cū p̄dictis aromatibus. ⁊ postea cū zucha
ro fiat confectio dura ita q̄ in .i. libr̄. zuchari
ponatur pulueris. ʒ. ij. de qua confectione su
mat omni māe circa. ʒ. ß. q̄n surgit a lecto vel
ante ieiuno stomacho. ¶ Itē bonū est q̄ ali
q̄n de mane exprimatur succus ex blite ⁊ ma
iorana ⁊ in illo succo intingatur penna ⁊ imit
tatur in naribus vt humiditates cerebri ad il
la loca deriuentur ⁊ hoc bis vel ter in septia
na ieiuno stomacho. ¶ Item in lixiuio in q̄
lauatur sibi caput pro qualibet vice bulliant
sticados arabici. ʒ. ij. foliculoꝝ sene. ʒ. i. ⁊ po
stea statim postq̄ est lotus bñ exsiccetur.

¶ Iuxta spinā vō fiat inunctio ex hoc oleo
℞. sauine sceba aut loco eius sumatur abro
tanū aromatici piretri maiorane cordumeni
añ. ʒ. ij. squinanti cassie lignee gallaꝝ cipressi
añ. ʒ. ß. aque libr̄. xij. contundantur contūdā
da ⁊ bulliant oīa simul lento igne vsq̄ ad me
dietatis aque consumptionē postea coletur ⁊
addatur olei oliuaꝝ libr̄. i. ⁊ bulliant simul a
qua ⁊ oleum agitando cū spatula vsq̄ ad to
tius aq̄ cōsumptionē. ⁊ tūc deponat̄ ab igne
⁊ addat̄ i oleo rute sicce sauine sicce trite gal
laꝝ cipressi añ. ʒ. ß. cere paꝝ ⁊ fiat vnguētū
molle quo inungatur spina mane ⁊ sero ⁊ col
lo vsq̄ ad caudale vel semel tātū si videretur
nimis calefieri. ¶ Item in loco p̄dicti olei pōt
tenere cerotū sup̄ spina hoc mō factū. ℞. ra
dices aquori sauine enule gallaꝝ cipressi añ
ʒ. i. contundantur grosso mō ⁊ bulliant cū li
bris. ij. aque quousq̄ remaneat libr̄. ß. deinde
de ista aqua sumatur q̄titas sufficiens ⁊ dis
soluatur in ea bdellium ⁊ laudanū ita q̄ fiat
ad modū ceroti ⁊ teneatur super loco.

¶ Et oꝫ vt fiant puluili longi longitudīe spi
ne lati quatuor digitis ⁊ alti duobus digitis
⁊ ponatur vnus iuxta spondiles ex latere de
xtro. ⁊ ita ordinetur q̄ nō trāseat ad sinistrū
⁊ fassietur aliqualiter stricte incipiendo ab a
scella vsq̄ ad nates ⁊ hoc fiat continue die ⁊
nocte. Et ista puto sibi sufficere.

¶ Casus. I. d. M. marchionis ad dolorez
pedum iuxta clauiculam. 70.

Illustrissimus. d. M. marchio pri
mo doluit pedē sinistrū iuxta claui
culam ex parte siluestri. et dolor fu
it nō imutato colore loci a p̄ncipio
prima timuit ⁊ nō imutatus fuit color: sꝫ cir
ca quartū diem appuit aliq̄ rubedo ⁊ calidi
tas in loco. ⁊ doluit iuncturas rascete pedis ⁊
in parte domestica etiā coicatus est dolor ⁊ us
q̄ ad pecten pedis digiti manserūt sine dolo
re nisi q̄ aliq̄d doluit in iunctura eoꝝ cū pecti
ne ⁊ fuit rubor ⁊ aliqua leuis caliditas ⁊ tu
mor maior. ⁊ mitigato dolore etiā mansit tu
mor ita q̄ cū p̄mebatur digito fouea remane
bat. ⁊ pmutatus fuit dolor ad dextrū añq̄ oī
no in sinistro mitigaret̄ ⁊ fuit q̄si simili mō. sꝫ
tñ pes dexter prius remansit absq̄ dolore. Et
ipse tñ dñs sinistrū pedē sedendo ⁊ occupat⁹
in alijs sinistrū tenuerat plicatū versus dome
sticā p̄tē ⁊ surgens pcepit p̄mo dolorē. ⁊ tādē
est liberatus ab hoc poxismo.

¶ Nunc q̄ritur vtrū cōueniat ire ad balnea
petrioli in comitatu senarū q̄ balnea sunt sul
furea ⁊ alluiosa. ¶ Negatiue qꝛ in passionib⁹
iuncturaꝝ balneū est fugiendū p̄cipue in scia
tica. vñ rasis. xij. cōtinēt. loquēs de pacienti
bus podagrā dixit. Noli consentire q̄ sciatic⁹
balneo vtatur. ⁊ Auic. tertio cañ. xxij. fen ca
pitulo de cautela a doloribus iuncturarū di
xit. Et minorent in balneationibus. Et parū
infra ⁊ minorent in balneationib⁹ q̄m ipsa liq̄
faciunt humores ⁊ faciunt ipsos currē ad iū
cturas. ⁊ siles auctoritates sūt multe q̄s dimit
to. Qꝛ sic qꝛ p̄m casum dr̄ q̄ dolor sit a nā do
minanter frigida flegmatica. ⁊ iō conferūt p
hibentia flegma generari ⁊ descēdere ad mē
brū ⁊ euacuantia flegma. mō balneū sulfure
um etiā alluiosū hec oīa facit. Euacuat dis

soluendo ꝓhibētia generationē flegmatis ca
lefaciendo confortat alluis stipticitate. vnde
capitulo de alluic. Auic. dixit q confortat ⁊
ꝓhibet descensum supfluitatis. ¶ Cōfirmat
qꝫ aque sulfuree cōferunt oībus dolorib⁹ iun
ctura℞ frigidis. vt. ij. cañ. ca. aq̄s bonas.
¶ Itē Ras. xij. cōtinent. ꝫ cōfert cautele ho℞
mēbro℞ cura facta eis cū sale nitro ⁊ alio to
to q desiccat sicut aq̄ mar. ⁊ aq̄ balnei nālis
q̄m magni iuuamenti sunt in hac passione.
¶ De sciatica infectione cutis assaphati pu
stule ⁊ faciei.

Iste nobilis adolescens erat q̄si an
no℞. xx. macilentus ⁊ vt mihi scri
bit cōplexionis flegmatice ꝫm nām
lꝫ in hoc sim ambiguus. naꝫ morbi
q̄s passus est fuerūt vt plīmū melancolici iaꝫ
sunt fere. xx. menses q incepit p̄mo pati dolo
rē capitis grauatiuū p mensem cū dimidio eo
tpe sudauit in nocte sudore nō vlī deficiēte in
inferioribus fetido ⁊ colorante camisiam co
lore subrubeo ⁊ octaua die penultimi mensis
nouēbris p̄teriti incepit pati q̄rtanā ⁊ q̄sdam
pustulas duras circa spatulas ⁊ spōdiles dor
si q̄ntitatis ciceris vel auellane. ⁊ tandē p⁹ mē
sem supuenit apa du℞ in crure in pte posteri
ori ꝓpe pedē du℞ in duas partes diuisuꝫ q
medici iudicauerunt esse sesiros. ⁊ ita contra
cta sunt mēbra pedis p̄cipue calcaneus q nul
lo mō pedē explanaꝛ poterat ⁊ postea passus
est febres diuersas q̄nꝫ cōtinuas q̄nꝫ interpol
latas ⁊ adhibita diligenti cura medico℞: tñ
euacuabanꝛ flegmata ⁊ in mense marcij pas
sus est dolorē vehementē p̄mo in gena dextra
⁊ oculo ⁊ aure cū alienatōe postea in sinistra
gena facta fuit exitura apta ⁊ curata ꝛmanē
te tñ febre a qua fuit mundatus de mense ap̄
lis ⁊ cū in estate sequenti p interualla diuer
sa. v. vel. viij. vel siliū die℞ in mense augusti
post vnū poxismū valde acutuꝫ supuenerunt
macule rubee parue aspitatis occupantes to
tū a collo q̄si vsqꝫ ad coxas exclusiue. ⁊ poste
a dolores q̄nꝫ in spatula sinistra q̄nꝫ i scia de
xtra q̄nꝫ in sinistra. ⁊ cū iuisset ad balnea sā
cte marie obseruatis debitis ordinibus ⁊ posi
tis ventosis cū scarificatione recesserū. q̄si de
cē macule a sua nitensa rubedine ⁊ dolores. ⁊
post mensem incepit pati dolores in diuersis
mēbris q inuadebat de sero mitigabaꝛ mane
⁊ in mense octobris passus fuit exiturā in de
xtro crure q̄ dū fuit apta neqꝫ doloreꝫ costa℞
neqꝫ scie infirmū molestarunt facta cura ⁊ cō
solidato vlcere dolores ⁊ macule rediuerunt
⁊ fuerunt in maculis rubor ⁊ aspitas ⁊ furfu
ra ⁊ paucificatis postea maculis illis in supe
rioribus ptibus alie supuenerūt i inferiorib⁹
nunc vō macule q̄si euanuerūt. ꝫ molestatur
a dolore sciatico sinistro ⁊ supueniunt furūcu
li in diuersis partib⁹ corporis ⁊ bothor plu
rime in ptibus faciei p̄cipue inter labiū ⁊ na
sum ⁊ infirmus sentit multū descensū materie
rū a capite. Hec sunt q̄ mihi scribunꝛ p vene
rabilē doctorē magistrū Augustinū de santuci
is de vrbino. ⁊ petiꝛ cōsiliū vtrū sibi conueni
unt balnea p̄cipue paduana. ¶ In hoc ado
lescente ꝓ nunc vr̄ mihi attendendū ad sciati
cā sinistri lateris quā puto pendere ab humo
re mixto ex flegmate ⁊ melancolia qꝫ diu du
rauit ⁊ qꝫ isti humores visi sunt dn̄ari in mł
tis suis morbis ⁊ ad assaphati q fuit ita cō
tinue ⁊ ad pustulas faciei. nā de illo sephiros
habent ipsi cōsiliū in regimine re℞ nō nāliū
ꝓ vno q passus fuit siliꝫ gena nec mihi cadit
in dubiū i illis doloribus nō pa℞ materiei ca
tarralis a capite fuisse coicatas. ⁊ si bñ exa
minenꝛ morbi q fuerūt in eo ⁊ q de facto sunt
videbiꝛ q aut ex malo regimine aut ex diuer
sitate cōplexionū nāliū in suis mēbris multi
plicāꝛ humores mali nō vni⁹ mōi ꝫ de specie
flegmatis ⁊ de specie melancolie ⁊ de spē cole
re rubee a qb⁹ etiā sanguis infirmaꝛ ⁊ fit mul
totiens nō nālis. ⁊ oꝫ studiū tā in regimine q̄i
in cura adhibere ad ꝓcurandū q fiat dige
stio bona cū cibis tpatis ⁊ q generet sāguis
tpatus. ⁊ ex rebus q̄ paucas gn̄ant supfluita
tes ad bonū sensum. ⁊ hoc nō solū ꝯ regimie
stomachi ā etiā epatis ꝫ vena℞ ⁊ q minorēꝛ
⁊ eradicenꝛ illi q iā peccāt de istis gn̄atōibus

ha... igit q̄si q̄odā ↄiecturatiuū iudiciū i q̄ ... ualere pũtes mediciꝺ certa q̄titas nec calamo scribi nec lingua ꝓferri pōt. ſ; vi dendo ⁊ alia signa ꝑcipiēdo pōt medicus ad illā ꝓpe accedē faciā igit̄ illud iuocato diuino auxilio ¶ Oꝫ ꝙ habitet in aere tpato taꝫ in actiuis ꝙ in passiuis si tñ peccet melius quod peccet est in pua humiditate ⁊ pua frigidita te. ⁊ ex hoc pꝫ qualis dꝫ esse camera sue ha bitatōis. ⁊ fit aer clarus subtilis absq̄ malo odore. ⁊ mundent panni sui sepe ⁊ sepe ingre diat̄ balneū leuissime ibi sudando: ꝑcipue in aq̄ calida. ⁊ si esset aqua decoctōis blitaꝝ et violarie ⁊ malue ⁊ ordei esset melius. ⁊ lauet̄ celerit̄ ⁊ egrediatur ⁊ hoc de mane ieiuno sto macho ¶ Exerceri dꝫ suaui exercitio ambu lationis vel exercitia mouēdi brachia ⁊ ma nus ita tñ ꝙ nō doleat multū neq̄ pedē iꝫ lo cū scie. ⁊ iō si oꝫ ad ꝓhibendū dolorem eqtet gradariuꝫ ⁊ hoc in locis delectabilibus tēpati aeris. ¶ In cibis vō oꝫ ꝙ in q̄titate tantū sumat ꝙ bñ digeratur ⁊ in qualitate sint tem perati declināntes tñ ad humidū boni nutrimē ti paucaꝝ sup̄fluitatū facilis digōnis. ⁊ iō pa nē hēat ex puro ⁊ optimo frumēto anni sui ⁊ sit mūdus a furfure bñ pistus. ↄuenienter fer mētat⁹ ⁊ cocꝰ hñs aliqd paꝝ salis inter pri mā ⁊ quartā diē mūdus a cortice duro exte riori. ¶ Et carnes sint pulloꝝ aut capponuꝫ mediocriter iuuenū ⁊ edoꝝ lactētiū ⁊ vitulo rū lactētiū puoꝝ. ⁊ tollerant̄ castrati annales de mōte ⁊ ꝑdicū ⁊ fasianoꝝ iuuenilium ⁊ ani culaꝝ q̄ stāt in sepibus ⁊ pratis exceptis pas seribus ⁊ merulo ⁊ turdo ⁊ collūbis ⁊ qualle is. ⁊ vitet oēs alias carnes a ꝑdictis. ⁊ aues aquaticas ⁊ carnes salitas ⁊ ꝑcipue lepoꝛeꝫ et ceruū. ⁊ dꝫ sumē de pte q̄ est a medio ver sus caput ⁊ dimittē interiora. ⁊ capita ⁊ col la ⁊ debent esse elixe potius q̄ asse. ¶ Ca seus ⁊ lac ⁊ sanguis melius est ꝙ vitent oib⁹ cōpensatis. ¶ Uitelli ouoꝝ gallinaꝝ recenti um ⁊ paꝝ cocti sunt ↄuenient̄. sine aliq̄ mixtu ra ¶ De granis pōt cape fercla ex ordeo fra cto ⁊ farre ⁊ farin̄ eoꝝ: ſ; tñ reliqua grana di mittat tā legumina q̄ cerealia. ¶ De herbis pōt vti boragine buglossa ⁊ spinacijs ⁊ in e state lactuca ⁊ endiuia ⁊ cicorea. Sed caules ⁊ blitas ⁊ herbas acuti saporis vel amari di mittat penitus. ¶ De radicibus melius esset ꝙ nō comederent sicut rape ⁊ napones ⁊ raf fani ⁊ pastiaca ⁊ siles. ⁊ silr̄ etiā cepe ⁊ allea ⁊ porri ⁊ silia. ¶ De fructibus pōt comedere amigdalas cū zucharo. ⁊ de humidis in pua q̄titate prima valde matura añ cibū ⁊ puaꝫ q̄titatē melonū ⁊ piroꝝ coctoꝝ post cibū. ⁊ a liqd de vuis bñ maturis ⁊ etiaꝫ siccis ⁊ de pi neis prius infusis i aq̄ calida ꝑ horā ⁊ postea exsiccatis. ficus sunt vitande sicce ⁊ recentes ⁊ gn̄alr̄ alij fructus melius est ꝙ dimittantur aut sumatur eoꝝ pua q̄titas nisi poma g̃na ta muzza ⁊ etiā dulcia. ¶ De piscibus come dātur pui squamosi ⁊ boni odoris ⁊ saporis ⁊ reliq dimittātur. ¶ Aromata ⁊ grana acu ta sicut anisū ⁊ feniculū sunt dimittēda nisi i tpibus frigidis vteretur pauco cinamomo ⁊ croco. ¶ Silr̄ caueat a rebus habentib⁹ acu tū saporē ⁊ amaꝝ salsū acetosuꝫ ⁊ nimis dul cē. ¶ In potu sumat vinuꝫ claꝝ medie vino sitatis rubeū tpatū bñ cū aqua. ⁊ sit q̄titas ꝓ porcionabil̄ cibo ¶ Dormiat in nocte ⁊ nō de die capite bñ eleuato ⁊ corpe bñ coopto. ⁊ i cipiat sompnū duabus horis post cenā. ⁊ q̄ti tas sit. vij. vel. viij. horaꝝ inter diē ⁊ noctē ⁊ si dormit de die melius est ꝙ sit in mane ante tertias ¶ In hac dispōne ꝑcipue confert bñ hēre bñficiū vētris sel vel bis in die. ⁊ si nā n̄ adiuuat iuuetur cū clisteri cōi aut cū succo ro saꝝ expsso de rosis rubeis. Aut dū inueuitur bibēdo de mane libr̄. i. seri capni vel comedē do fercula ex mercuriali vel malua. ⁊ oio fa ciat ꝙ oi die hēat bñficiū vētris. ¶ Ite ado lescēs custodiendus est ab oi sup̄fluitate acci dētiū aie. Et hoc de regimine. ¶ Ueniendo ad medicinalia vr̄ mihi ꝙ mō i tpe veris de bet si nō fecit facē purgationē hoc mō sumēq̄ do ꝑus sy. sex vicib⁹. Rx. sy. de fumo terre ꝑ de epithio añ. ℥. vi. sy. violati. ℥. v. aq̄ buglos se. ℥. iij. clarifica. ⁊ est syrupus ꝓ vna vice su

mat sex vicib⁹ in aurora ¶ Sūpto syrupo
purgetur cū hac medicina. R̷. pulpe colloqn
tide. ʒ. i. coquatur cū. ℥. vi. aq̄ decoctiōis pas
sulaꝝ ligata in pecia bullitiōe vna postea co
let̄ ⁊ i colatura addat̄ hiera d. viij. reb⁹. ℥. ij
pulueris agarici optimi. ℥. i. salis gēme. ʒ. i. ⁊
bibatur calida ⁊ coletur ꝙ bn̄ retineatur: ita
ꝙ bonū est supdormire p duas horas. ita ꝙ
si postea supueniat vomitus vomat secure. ⁊
regatur hac die regimine capiētiū medicīas
solutiuas. Si tn̄ vr̄ pn̄ti medico oportunum
minuatur de dosi. ⁊ si nō vellet cape nisi pillu
las capiat istas. R̷. pillulaꝝ de hieralogodi-
on pill. de fumo terre pill. indaꝝ an̄. ʒ. i. resi
ciantur cū aq̄ buglosse. ¶ Et si vr̄ pn̄ti medi
co post assūptionē medicine p. iiij. dies flobo
tometur de vena basilica vl̄ saltē de cōi si no
cumentū faciei sit multū sm̄ tolerātiā infirmi
⁊ post alios. iiij. dies apponātur sanguisuge d
electis ⁊ ppatis iuxta doctrinā Auic. due cir
ca faciē vel. iiij. ꝓpe loca magis lesa ⁊ aliqua
circa alia loca vbi magis apparet ille defeda
tiones rubee sm̄ ꝙ iudicat pn̄s medicus infir
mū posse tolerare ¶ Posterius vō oꝫ ꝙ in to
ta estate ⁊ autūpno pseueret ex iteruallis du
oꝝ vel triū vel q̄tuor dieꝝ in purgationibus
leuibus q̄ fiant cū aq̄ casei de capris. ⁊ in aq̄
infundatur q̄titas magna de lupulis ⁊ coqua
tur ista mediocriter ⁊ sit tanta q̄titas solutiui
ꝙ bis aut ter ducat. aut si ista nō inuēiret po
nat in aq̄ lactis mirabolanoꝝ indoꝝ ⁊ citrio
rū an̄. ℥. ij. p vnū diē nāle postea colet̄ ⁊ biba
tur. ¶ Itē vr̄ mihi vtile ꝙ illa sua sciatica
ꝙ post purgationē faciat clisteria hoc mō sal
tē tria vel q̄tuor. R̷. mater silue nepitelle ana
M. i. bulliant in vino albo odorifero ⁊ potē
ti sufficienti q̄titate. ⁊ ex eo fiat clistē sine ad
iuncto ¶ Qꝫ si ista nō sufficiāt fiāt clisteria for
tiora. s. cū decoctione pdictaꝝ herbaꝝ adda
tur colloqntide in pāno ligate. ℥. i. ad bullien
dū ⁊ centauree minoris. M. i. ⁊ coletur ⁊ ad
datur hieralogodion. ℥. ij. olei ānetini. ℥. iij. sa
lis gēme. ℥. i. Et si pseuerando in clisterijs non
curatur oꝫ ꝙ apponatur anche hoc mō factū

R̷. empl'm de sinapi descripti a Mesue ī an-
tidotario. ℥. iij. cantaridaꝝ ablatis capitib⁹
⁊ alis. ℥. iij. appōatur sup tota ancha quousq̄
ꝙ faciat vesicas q̄ apiantur ⁊ teneantur apte
p. xv. dies ¶ Si vō hoc nō sufficeret oꝫ ꝙ fi
at cauterium ex pte siluestri sub genu sinistro
hoc mō. Re. de cortice radicis illius plante q̄
vocatur vulgariter vitis alba. ⁊ nascitur ī se
pibus ⁊ facit flores q̄si lenugīnē ꝫ nō est brio
nia aut fressera. imo qdā vocant flamulā: lꝫ
nō credant ꝙ sit illa. ⁊ nō sit ille cortex siccus
ꝫ ille viridior q est iuxta lignū ⁊ abradāt̄ cū
cultello ita ꝙ recipiatur de eo q̄titas ad mo
dū magni ciceris qn̄ est bn̄ ↄstricta ⁊ ↄgloba
ta ⁊ ponatur sup dicto loco ⁊ teneatur stricta
cū fassia ⁊ īnouetur oī die sel' quousq̄ faciat
vesicā. ⁊ tunc apiatur vesica ⁊ recipiatur ra
mus sambuci q sit siccatus sup arbore sua et
de medulla onis tanta ps ꝙ ↄstricta cū denti
bus fiat ad mōꝫ denarij. ⁊ alligetur sup loco
vbi fuit vesica ⁊ innouetur oī die sel' ita ꝙ te
neatur aptū cauteriū ad minus mense vno.
nā credo ꝙ cū istis mōis sciatica remouebit̄.
¶ Sꝫ pro illa infectione cutis balneet̄ frequē
ter post purgatōes sedēdo cū psona in aq̄ de
coctōis malue ⁊ radicum maluauisci ⁊ viola
rie ⁊ blite ⁊ maneat ibi nō multo tpe ⁊ bn̄ la
uetur. ⁊ postq̄ octo diebus vsus fuerit huius
modi balneo ⁊ si nō suffecerit ei radatur totū
corpus ⁊ lauetur oī die ieiuno stomacho ī ti
na cū lixiuio cōi in quo postea decoquāt̄ mal
uauiscus fenugrecū blete melleloti fumus ter
re q̄titate oportuna ⁊ post ablutionē cū egre
ditur a balneo qescat paruꝫ in lecto. ⁊ tūc in
ungatur cū huiusmōi vnguēto. Re. cere albe
adipis galline ⁊ adeps porcine recētis misce
⁊ fiat vnguentū. Et si hoc nō sufficit ī octo di
ebus siccentur mora matura ⁊ fiat puluis ex
eis ⁊ cōmisceatur cū lixiuio ⁊ abluatur locus
cū illo. Qꝫ si hoc nō suffecerit fricetur loc⁹ cū
mandili aspro forti fricatione ⁊ madefacto ī
lixiuio in quo sit dissolutū aliqd de allume fe
cū ita vt effluat sanguis. ⁊ postea inungat̄ lo
cus cū vnguēto supradicto quousq̄ cutis ap

parcat sana. q si pur vr rubere post fricatio-nē cū alluie dimittatur inunctio cū pinguedi-bus et fricetur locus cū aq et aceto decoctiōis rosarum siccarum plantaginis et florum camomille. aut supponatur pecia infusa in huiusmōi de-coctione. Facies aūt eius dz lauari oī mane cū decoctione scabiose et fumiterr aut cū deco-ctione foliorum frassani in aq et aceto vel cū de-coctione plantaginis et in nocte qñ vadit dor-mitū fricet loca pustularum cū melle et aceto et si hoc nō sufficit suppōatur loco illo emplz hoc mō factū. Re. gūmi granorum viridiū aut terbē-tine lote et misce cū illis albuib plume qntā p-tē eius et fiat emplm et ponatur sup eis. Et si viderentur esse dure et antiq tunc liniatur lo-cus cū isto vnguēto. Re. saponis albi. ʒ. 5. ar-moniaci. ʒ. ij. thuris. ʒ. i. distēpa sil' in morta-rio et inungatur locus p vnā horā et postea la-uetur cū aq calida et iteretur multotiēs i die. Qz si ille pustule q sunt intra nasum et os sint cū re alba in medio qsi sit punctū lactis. et sit intus virulentia. Oz pmo q lauetur loc9 cū aceto et aqua decoctionis ficuū siccarum pinguiū et salis nitri aut cū aqua pluuiali decoctionis lupinorum vsq ad eorum dissolutionē. et hec ē lo-tio bona q frequentet. post lotionez vō de no-cte teneatur sup loco huiusmōi emplm. Re. salis nitri nigelle aā. ʒ. i. medulle ficuū sicca-rū pinguiū. ʒ. iiij. pistentur optime sil' in mor-tario et addatur aceti qtū sufficit pistando sil' ad faciendū in formā vnguēti et cuz isto inun-gatur de nocte et abluatur in die nisi i die vel let stare in domo quousq pustule eradicētur.

Et qz cura catarri pcipue frigidi est satis nota et pter purgationes dictas supius iuuat cū masticatorijs gargarismis et caputpurgijs deponētibus flegma et cū sacculis cofortātibus cerebrū nō multū calefacientibus s exsiccanti bus in hac re nō multū me extendo. Silr eti-am de localibus apponēdis sup illo sephiros nō puro qz res nota est. Et pnūc huic cosilio finem facio. Amen.

De dolore sciatico.

Hic iuuenis brixiensis egrotat e-gritudine forti et difficilis curati-onis eo qz cronica est et multuz fixa. et iterum qz est egritudo ei dis-proporcionalis rōne etatis et cōplexionis q ē sanguinea et colerica a gnātione extitit. Que egritudo siue accñs appellare libet est sciatica pueniens a mala cōplexione frigida et humi-da ptiū ance et scie cū multa repletione a mā flegmatica grossa et viscosa ptibus pdict. im-mersa q qdē si absq debita curatione ptransi-bit pducet ipm ad azehema et est puatio mo-tus pgressiui. xxij. tertij capitulo de cāis dolo-rū iuncturarum. In qdē cuius dispōis regimi-ne vti dz mensura rerum nō nāliū oio et ppie si-cut inscribitur in nobili viro thadeo d gaido a quo qdē regimen hoc acomodare debet.

Pro regimine vō medicinaliū intētionuz q cicius pōt ad curā pcedat hoc mō. Pri-mo qdē añ. xxv. diē instant. mensis floboto-metur de sciatica sani pedis q posita est in do-mestica pte pedis vsus calcaneū et extrahan-tur sanguis. ʒ. v. vel. vi. fz tenorē vtutis a sa-piente viro libratū. Post flobotomiā vō se-quenti die euacuetur cū istis pillulis sup qui-bus nō comedat nisi post sex horas accipien-do sciatū vnū aq zuchari p horā añ cibū. sūt āt pillule hec. Re. pillularum de sarcocolla ma-iorum. ʒ. 5. pillularum de hermodactilis. ℈. ij. fiāt pillule. vij. cū electuario de succo rosarum. Fa-cta purgatione sequenti die incipiat assumer hoc digestiuū calidū in aurora et otinuet ipz p vnā totā septimanā. Re. sy. de calamento ʒ. i. 5. aq iris. ʒ. ij. misce. Sūpto sy. purge-tur iterum cū ista medicina. Re. dyaturbit cuz reubarbaro. ʒ. v. boni ponderis. aut cuz istis pillulis. Re. pillularum d sarcocolla. ℈. iiij. fiāt pillule. ix. et accipiantur vt supra et obseruen-tur post eas oia q de dictis pillulis dicta sūt. Facta euacuatione eradicatiua supponat eidē hoc cerotuz sup scia et portetur vsq quo ibidē eruptionē faciat p quā ouenient consu-mant materie in pixide anche et ptibus vici-nis imerse. Est aūt cerotū hoc. Re. euforbij.

ʒ.i.calcanti cōbusti.ʒ.iij.auri pigmenti calcis viue añ.ʒ.iiij.incorporentur oīa cuꝫ sapone nigro ⁊ dyaqlone ⁊ apponatur vt supra. Cum aūt eruptio facta fuerit p vnū mensem curet cū vnguēto egypciaco. Si aūt mordicationē ex ipso pcipet cōmisceatur vnguētū egypciacū cū vnguēto basilicone añ.⁊ curet vt supra

¶ Cōsulo etiā ꝙ diebus intermedijs purgationū ⁊ ꝑ post illos vtatur istis pillulis de qbus accipiat.i.vel.ij.paꝝ añ cenā ad ꝯseruadā ventris lubricitatē ⁊ efficiendā ꝯsūptionē reliquie medicinaꝝ.sūt aūt pillule iste. ℞.aloes epatici.ʒ.ij.masticis croci añ.℈.5. dyagridij ℥.vij.infundātur in succo ireos ⁊ exponātur soli vsq ad ꝯsumptionē succi. deiñ formentur ex eo pillule ⁊ accipiantur vt supra.

¶ Si aūt dolor extenderet p coxā ⁊ tibiā et p anchas ⁊ molestus esset vngant ptes pdcē oi die bis ex istis oleis. ℞e. olei de piretro olei de croco añ.ʒ.i.olei vulpini.ʒ.ij.croci.℈.5.misce oīa ⁊ fiat ex eis sicut dictū ē. Et ista puto cū dei laude sibi sufficere. 73

¶ Consiliū de lepra ꝺm.M.vgoneꝫ de senis

Dispō cuiusdā viri coplonis sanguinee bñ robusti i paugmastica etate ꝯ clinās ad lat⁹ colericitatis pncipaliter ꝓpt̄ lapsum epatis nālē satis intensum versus calidū cū defedatione in extremitatibus ⁊ obdormitatē cū obtusitate sensus tactus in cuius facie collo auribus ⁊ cruribus ⁊ manibus apparent excresentie nodose cū rubedine ⁊ duricie. sensibiles tñ cū aliqli tensione neruoꝝ q̄ꝝ aliq̄ pncipalr̄ in cruribus tendunt ad saniationē cum virulentia.⁊ plures ꝯsolidātur lꝫ cū difficultate. In voce vo ⁊ in anhelitu in sua naturali dispōne nō ꝑcipitur adhuc imutatus. tñ vrina bñ digesta in substantia grossa ⁊ spissa: tñ clare rubedis sāguinee ac alijs signis laudabilibus. pterq̄ ꝙ habundat multū in febre melancolica versus fundū cuꝫ eqlitate sbe ⁊ adhuc sine cinericitate. Et sensibilis appentia istius dispōis cū suis annexis sicut pscriptū est incepit sensibilr̄ appere añ.x.menses. Quo ad cāſ pmitiuas imaginat̄ pdictus cām pdictoꝝ fore aliqd de supraſcriptis.nā bñ sunt.x.āni ꝙ visitauit qōdā balneū naturale ⁊ dū in eo balnearetur vsq ad extractionē supfluitatū ad cutē ⁊ ad vlcerationeꝫ superueīt sibi casus cogēs eū ad recedendū a balneo añ ꝯsolidationē.⁊ sic supfluitates ad cutē attracte rpcusse fuert̄ ad intra.ecōtrario rōne cui⁹ repcussionis vt imaginatur supueīt sibi febris ⁊ fuit infirm⁹ āno integro.⁊ imagiat̄ ꝙ iste supfluitates sic repcusse ad interiora miscuerūt se bonis hūoribus ipsos inficiendo. Nūc aūt nā ꝯfortata expellit ad exteriora faciens illas excrescentias de qbus dictū est.hanc imaginat̄ esse vnā cāꝝ. Itē timet ꝙ aliqñ sumpserit cibaria tosicatiua via amoris aut odij ⁊ ꝙ nā iā expellat. Itē sup ista petit idē sibi dari ꝯsiliū.quo ad res nō nāles ⁊ ad regimē in vli ⁊ pticulari in q̄titate ꝯtinua ⁊ discreta p singulas cās curatiuas sibi necessarias ⁊ in mō decernādi aut auferandi illas excrescentias ⁊ obdormitationes seu obtusitates sensus tactus. ¶ Preter ista intellexi ꝙ est multotiēs purgatus flobotomatus scarificatus balneatus ⁊ inunct⁹ vnguētis varijs ⁊ vario mō ⁊ rectus regimie ordinato a valentibus medicis. ⁊ ꝙ pustule q̄ apparent habentes aliq̄lē grossiciē plurimū sunt a cubitis infra ⁊ a medio coxaꝝ infra ⁊ a spatulis supra lꝫ aliq̄ pue circa nates et in pncipio coxaꝝ ⁊ aliq̄ mediocres appareāt.et vlterius ꝙ ex hoc regimine ⁊ vsu medicationis ꝯualuit respectu pteriti ita ꝙ libenter sciuissem de qbus venis facta est flobotomia.⁊ in qbus locis scarificationes. ⁊ qbus medicinis est vsus ⁊ vnctionibus vt potuisseꝫ sumē argumētuꝫ a iuuātibus ⁊ nocētibus ⁊ ex illo iudicare manerieē melācolie faciētē hūc morbū. Ego tñ ꝓpter cōplexionē suā nālē q̄ est calida ⁊ humida puto melācoliā esse ꝺm pluri mā ptē ex adustione sanguīs ⁊ melancolie fecalis.lꝫ graue sit credē ꝙ nō sint ibi aliq̄ ptes ex adustiōe colē ⁊ aliq̄ ex adustione fleūatis.

¶ Puto scđo ꝓpter bonitatē anhelitus ⁊ ꝓpter aliq̄ꝝ pustulaꝝ ꝯsolidationeꝫ.lꝫ vt serio

m p

nõ integra ꝯsolidatõe ⁊ ꝓpter q̃litates vrine
rũ iudico ꝙ nõ est oĩo desꝑandũ de cura. ꝫ tñ
erit multe difficultatis. Jõ inuocato diuino
auxilio accedã ad dandũ ꝯsiliũ vt supra peti
tur q̃ñtũ potero nõ habẽdo multũ respectũ ad
cãs ꝑmitiuas a qb⁹ nõ sumit̃ indicatio nisi ꝑ
q̃ñto fecerint corpores. ¶ Jn regie aũt intel
ligatur ꝑsertim de cibo ⁊ potu ꝓ tp̃e ꝓ quo ñ
esset alr̃ ordinatũ specialr̃ infra in ꝑte de vsu
medicinaꝝ. ¶ Jncipiendo igit̃ ab aere. Aer
suus dꝫ esse satis humidus declinãs ad aliq̃
lẽ caliditatẽ lꝫ nõ excessiuã: excessiua eiꝫ decli
uatio aeris ad q̃cũq̃ fuerit de q̃litatibus acti
uis est mala. caliditas eiꝫ adducit ⁊ frigus in
grossat ⁊ ꝓhibet resolutionẽ. ⁊ iõ ĩ hyeme dꝫ
calefieri cũ igne nõ multo. ⁊ si esset flatus sep
tẽtrians. dꝫ hr̃e in mãsione ꝑlima vasa lata
apta plena aq̃ nõ multũ f[illegible]gida. aut pomeꝝ
odoriferoꝝ sicut sunt matiana ⁊ apia ⁊ cito
nia ⁊ alia huiusmõi. Caueat aũt ab aer̃ pleno
vapoꝝibus reꝝ putridaꝝ sicut sunt vapores
lacunaꝝ stabuloꝝ ⁊ aq̃ꝝ sta[illegible]aliũ ⁊ vlr̃ re
rũ inficientiũ sicut fici ⁊ mori. ⁊ caucat occur
sum ventoꝝ septẽtrionaliũ. lꝫ aliĩ venti nõ sint
etiã valde laudabiles ⁊ ꝓh[illegible]eat̃ diu astãdo
diu sub radijs so[illegible]rib⁹ vel lu[illegible] estate ha
beat̃ diligẽtia ad ꝑparandũ lo[illegible] iu[illegible]bitatio
nis ꝓhibẽdo nimiã caliditatẽ ⁊ humectãdo
aerẽ sufficient̃ spgẽdo ĩ loco h[illegible]it[illegible]õis endiuiã
⁊ l[illegible]ã ⁊ folia vitis vel salicis ⁊ alias her
bas vl̃ frõdes frigidas ⁊ irrorãdo eadẽ loca
sepius cũ aq̃. ¶ Jn mane aũt qñ surgit a le
cto p⁹ ꝯuenientẽ sompnũ dꝫ statim ꝓcurare
hr̃e bñficiũ ventris aut c[illegible] suppositorio aut cũ
alio mõ. ⁊ postq̃ emiserit supfluitatẽ dꝫ exer
ceri. ⁊ in exercitio suo dꝫ eleuare vocẽ multꝭ
vicib⁹. ⁊ postq̃ incepit sudare q̇escat ⁊ fricet̃
cũ manibus lenib⁹ fricationib⁹ totum cor
p⁹ notabili tp̃e quousq̃ bñ ex[illegible]
ret. ⁊ [illegible]xie ꝯuenit sibi exercic[illegible]
t⁹ dieb⁹ seq̄ntib⁹. ⁊ facta fricatõe ponatur ĩ
balneo huiusmõi. ℞. malue violarie añ. lib.
x. ⁊ qñ nõ habẽtur ℞. violaꝝ siccaꝝ ⁊ florũ
nenufarꝭ añ. libr̃. i. ordei lib. iiij. hec vel illa ĩ
aq̃ sufficiẽti bulliãt ⁊ ĩ illa aq̃ tepidi ⁊ delecta
bilis caloris balneetur ꝑ q̃rtã ꝑtem hore vel
circa. postea exsiccetur cum linteis calidis.
¶ Et puto ꝙ sibi ꝓ nũc eẽt valde vtile ꝙ dũ ẽ
in balneo fricaretur faria fabaꝝ ⁊ faria cice
ris añ. ꝑtẽ. i. baurach. xxi. ⁊ postq̃ fuerit hoc
mõ fricat⁹ infũdatur sup eo aq̃ multa tepida
⁊ bñ lauetur. ⁊ p⁹ea tergatur bñ cũ lintheis
vt ꝑdicitur. ⁊ inũgatur cũ oleo õ semĩe cucur
bite. aut cũ oleo violato. ⁊ p⁹ea induatur. et
parũ stãdo sumat cibũ suũ. A nimietate exer
citij ⁊ ab exercitio post replẽonẽ ⁊ ab oĩ ve
hemẽter calefaciẽte tali mõ optet ꝙ abstieat.
¶ Cibi sui debẽt eẽ cibi sbtiles nõ multũ cali
di bone sbe facilis digõis sic̃ panis de optio
frumẽto mũdo ab alijs ĝnis bñ fermentat⁹ ⁊
bñ ꝯueniẽter coct⁹ int̃ ꝑmaꝫ ⁊ q̃rtã diẽ mun
dus a cortice exteriori. ꝫ panẽ de alijs granis
⁊ nõ bñ coctũ aut nõ bñ fermẽtatũ vitet oĩo.
¶ De carnib⁹ meliores sũt carnes pulloꝝ ⁊
gallinaꝝ iuuenũ aut edoꝝ lactentiũ aut vitu
loꝝ ꝑuoꝝ valde ⁊ lactẽtiũ aut agnoꝝ annua
liũ nõ lactẽtiũ ꝫ castratoꝝ. Et de alijs auibus
lꝫ tolerẽtur ꝑdices ⁊ fasiane iuuenes ⁊ auicu
le ꝑue degẽtes ĩ arborib⁹ ⁊ pratis excipiẽdo
passeres. Tñ supradicte sũt meliores ¶ Pulli
tñ colũbaꝝ volare incipiẽtiũ elixi aliqñ cõce
dũtur. Sꝫ carnes salite ⁊ veteẽs ⁊ silueres siue
auiũ siue q̃drupedũ ñ sr̃ bone ⁊ q̃ñto sicciores
tãto deteriores. Et silr̃ carnes auiũ aq̃ticaꝝ. ⁊
melior ꝑꝑatio dc̃aꝝ carniũ ẽ elixatio aut in
aq̃ cũ pauco sale: aut ĩ aq̃ cũ herbis aut ĩ re
b⁹ de qb⁹ dicã ĩfra ¶ Vitelli ouoꝝ ñ mlt̃ꝫ co
cti sr̃ ei ꝯñtia. ꝫ sãguis ⁊ case⁹ ⁊ lac dittãt̃ nisi
fortassis vtẽtur lacte qñ ꝯstringẽtur anhelit⁹
¶ De herbis ꝯueniũt ei spinachia buglossa
borago lactuca endiuia scariola cicerbita ci
corea ⁊ sil̃es frigide nõ multũ stiptice nec ha
bentes acetositatẽ. Melius tñ ferculũ ẽ bonũ
brodiũ bone galline iuuenis ꝓpe ꝑncipiũ oui
ficãdi cũ aliq̃ dictaꝝ herbaꝝ in estate aut cũ
mica panis vel ordeo fracto vel farre vel vi
tellis ouoꝝ in tp̃e hyemis. ⁊ põt tolerari ĩ fer
culo cucurbita ⁊ medulla citrulle vl̃ cucume
ris. ⁊ põt etiã tolerari ꝙ cũ brodio ponat̃ ali
qd de butiro ouino recẽti absq̃ sale ¶ De ra

dicib⁹ aũt posset tolerari qñ itẽdẽt comedere grã vomẽdi ꝙ ponẽt i ferculo porros aut raf fanos aut cepas. ꝭ meli⁹ ẽ ⁊ securi⁹ ꝙ nisi grã vomẽdi nõ vtat̃ istis. ¶ De piscib⁹ securi⁹ ẽ ñ comedẽ pp eoꝝ corruptibilitatẽ ⁊ plimoꝝ viscositatẽ. ¶ Legũia ⁊ maxĩe lentes ⁊ alia grã na pt̃ ordeũ ⁊ far meli⁹ ẽ dimittẽ oĩo. ¶ De fructib⁹ qꝛ plĩmũ eoꝝ facillime corrũpũt me li⁹ ẽ ꝙ oĩo dimittãt̃. ꝭ pñt tolerari amigdale dulces ⁊ grana pini pus ĩfusa i aq̃ cal'a ⁊ po stea exsiccata ⁊ maxĩe ↄfecta cũ zucharo. Et pñt tolerari vue passule ⁊ gñata dulcia ꝭ fic⁹ nõ capiãt. ¶ Itẽ attẽde ꝙ rane virides q̃ stãt i aq̃ ⁊ hñt vẽtrẽ albũ qñ excoriãt̃ ꝓcisl. capi tib⁹ ⁊ coquũt̃ i aq̃ cũ sale ⁊ cũ oleo sĩt cib⁹ de lectabilis ⁊ cõueniens in hac dispositione.

¶ Et qꝛ iste nobilis est ↄsuet⁹ potui vini. vi detur mihi ꝙ i potu dꝫ sumẽ vinũ albũ claꝝ bñ tpatũ cũ aq̃ boni fontis ⁊ aliqualr̃ cocta lꝫ nõ multũ ꝭ mustũ ⁊ vina grossa ⁊ acuta et nigra ⁊ valde dulcia dꝫ dimittere oĩo. imo vinũ dꝫ eẽ q̃si aquosũ i sapore leuissimã ha bens dulcedinẽ. ꝭ acetosa oĩ mõ dꝫ dimittẽ.

¶ Sõpn⁹ eius dꝫ incipe duabus horis p⁹ cenã ⁊ dꝫ esse capite bene eleuato corpe bene coopto pmo sup dextro latere postea sup sini stro. ⁊ dꝫ eẽ ad minus octo horaꝝ in die nã li. Qꝛ si nõ dormit sufficient̃ de nocte suppleat si põt de mane añ tertias ⁊ nimiã vigiliaꝫ vi tet oĩo ⁊ silr̃ sompnũ sup replõeꝫ ⁊ meridia num. ¶ Itẽ ꝓuideat oĩo ꝙ oĩ die habeat ventris bñficiũ ⁊ si nõ sufficit aliter faciat ꝙ habeat clistere lenitiuũ cũ pauca abstersione scꝫ cũ decoctõe malue ⁊ blitis ⁊ violarie ⁊ or dei ⁊ addatur decoctiõi olei amigdalaꝝ dul ciũ ℥. iij. pulpecasſ. zuch. rubei añ ℥. i. aut lo co pulpecasſ. ponãtur duo vitelli ouorum. oĩo caueat sibi ab ira. odio. timore. tristicia cogitatiõe ⁊ venereis. ꝭ vtatur tpato gaudio in ↄuersatiõe cũ dilectis ⁊ auditu reꝝ bone starũ q̃ delectãt ipm. Et hec de regimine.

¶ Veniẽdo ad medicialia oꝫ ↄsiderare i hac egritudie eẽ habũdãtiaꝫ plĩme malẽ mẽ pmi xte cũ sanguie. ⁊ qꝛ mã pncipalr̃ peccãs est mlica ⁊ trãsmittit̃ ad exterioꝛa vr̃ securi⁹ ñ euã re sanguieꝫ de venis magnis. ꝭ tñ necessariũ ẽ euãre mãꝫ mlĩ. vicib⁹ ⁊ cũ flomijs ⁊ cũ far macl. oportũis. ⁊ vñr dimittẽde scarificatões ⁊ sãguisuge qꝛ dimisso grosso euacuãt sbtile. Et qꝛ visile est ex q̃ plies est flobothõt⁹ ⁊ far macat⁹ ꝙ fecerit flobothõiaꝫ de vena nigra ⁊ ꝙ sit purgat⁹ medicis fortib⁹ vti fuit opor tunũ in pncipio seq̃r i ↄsilio meo ponẽdo or dinẽ obfuañ. ⁊ iterãduꝫ oĩb⁹. xlij. dieb⁹ vsq₃ ad integrã salutẽ solũ descẽdẽdo ad pticlaria.

¶ Prĩo igit̃ in isto mẽse augusti cũ erit forti ficat⁹ aliqualr̃ de pcedẽtib⁹ euacuatõib⁹ ma xime in tria q̃dra lune. ⁊ luna nõ exñte i arie te faciat fieri flõiaꝫ de vena frõtis q̃ ꝓcedit i ter duo supcilia q̃si rẽa a capill' vsq₃ ad sup cilia. Et mod⁹ flomandi est ꝙ liget̃ collũ cuꝫ panicello aliq̃liter stricte ita vt tumeãt̃ vene faciei ⁊ icuruato capite vlsus añriora cũ vena appꝫ satl. grossa flomet̃. ⁊ fiat foramẽ satl. la tũ vt sanguis gross⁹ egredi possit ⁊ dittat exi re q̃titl. triũ. ℥. ⁊ p⁹ea claudat̃. ¶ Facta hac flomia sequẽti mane faciat clistẽ cõe. Et alia die faciat purgatiõeꝫ hãc ℞. mirabolanoꝝ nigroꝝ. ʒ. iij. polippdij. ʒ. i. ʃ. sene. ʒ. i. turbit. ʒ. ʃ. sticados arabici. ʒ. ij. ↄtundãtur ⁊ buliãt in libr̃. i. aq̃ decoctõis passulaꝝ vsq₃ ad medi etatis ↄsũptõeꝫ. p⁹ea colet̃ ꝭ añq̃ colet̃ ponat̃ in ea epithi. ʒ. i. ʃ. ⁊ pmittat̃ sic stare donec sit tepida. ⁊ tũc bñ fricet̃ ⁊ colet̃ ⁊ addat̃ zuchi. ℥. i. ⁊ bibatur duab⁹ horis añ diẽ sendormi endo p horã. ⁊ p⁹ea nõ prãdeat vsq₃ ad ho ras. vi. ꝙ si hec medicia euacuet q̃tuor vicib⁹ sũatur oĩ septiana bis mõ dc̃o. si aũt pl⁹ eua cuaret diminuat̃ de q̃titate fm discretõeꝫ pñtis medici. s. iij. vel. iiij. ps reꝝ positaꝝ i descrip tõne ¶ Cũ aũt venerit q̃nta septiana purge tur fortius vna vice tñ cum hac medicina.

¶ ℞. ↄfectionis hamech descriptione scd̃a po sita a Mesue. ʒ. iiij. ʃ. distempetur cum deco ctione passulaꝝ ⁊ bibat calida duab⁹ horis añ diẽ ⁊ obfuet̃ debita custodia i vsu medi ciaꝝ ⁊ i capite. v. horaꝝ sũat. ℥. v. aq̃ ordei tepide ⁊ p⁹ duas horas pot⁹ aq̃ ordei prãn deat. ⁊ p⁹ea redeat ad decoctõeꝫ supdc̃aꝫ su mẽdo bis i septiana vsq₃ ad ↄplem̃. vi. sep.

¶ Hiis ꝯpletis quia oportet in eadem egritu-
dine ꝑmutare medicīas in sequentibus sex se
ptimanis flobothoment̄ due vene. In prima
die postq̄ȝ duobus diebus quieuerit ab assū
ptione solutiorum. Et primo flobothometur
vena que est in manu dextra inter digitum
ānularem ⁊ auricularem ⁊ debet teneri manꝰ
ī aqua calida ⁊ fiat aperitura satis lata ⁊ ex
trahantur. ʒ. ij. sanguinis. Et scd̄a die flobo
thomet̄ simul vena ī manu sinistra extrahen
do etiā circa. ʒ. ij. sanguinis ¶ Interposita aūt
die vna post hanc flobothomiam incipiat ite
rum purgari sumēdo bis in ebdomoda istas
pillulas ℞. agarici. ℈. ij. aloes. ʒ. i. salis indi
ʒ. ß. elebori nigri ḡna. xv. pistētur ⁊ ꝯficiant̄
pillule cum melle aut cū iuleb ⁊ sumat̄ medi
etas eaꝝ in vice vna. Qꝫ si sufficienter euacu
at scȝ quatuor vicibus mediocribꝰ sumatur
hec quātitas bis in septimana duabus hor͛.
ante diem seruādo hūc ordinem qui diceba
tur supius quādo sumebatur decoctio. Qꝫ si
nō sufficienter euacuant vel plus oportuno.
tunc oportet ꝙ addatur vl̄ diminuatur de quā
titate ſm ꝯsilium p̄ntis medici.

¶ In quīta vero septimana istaꝝ secūdaꝝ
sex septimanaꝝ purgetur semel sumēdo istaȝ
mediciam ℞. pillulaꝝ indaꝝ. ℈. ij. pillularū
de lapide lazuli. ℈. i. reficiantur cū aqua mell͛
⁊ sumant̄ in vice vna duabus horis ante di
em cum bona custodia ⁊ sumat̄ lauatiuuȝ in
capite quinq̄ȝ horaꝝ ⁊ post lauatiuū ꝑ duas
horas prandeat. ¶ Et in vltima septimana
istaꝝ scd̄aꝝ redeat ad pilulas qbꝰ vtebatur
ante istas īmediate. ¶ Completis aūt istis
sex septīanis incipiat ⁊ flobothomet̄ p̄mo de
saffena pedis dextri extrahendo. ʒ. iij. sang-
guinis ⁊ faciēdo largū foramē tenēdo pedes
ī aq̄ calida. Sequēti die flobothomet̄ ꝺ saf
fena pedis sinistri sil̄i mō. Et faciat ꝙ habeat
ventrē lubricū cum clisteri. Et post hec ꝑ du
os dies incipiet ⁊ purget̄ oī septimana bis
cum ista purgatione ℞. mirabolanoꝝ nigro
rum. ʒ. iij. agarici. ℈. i. sticados. ʒ. i. ß. salis gē
me. ℈. ß. turbit. ℈. ß. epithimi. ʒ. i. buliant oīa
in libr̄. ß. ꝺcoctionis passulaꝝ postq̄ȝ sūt con
tussa nō multū forti ebulitiōe. ¶ Postea colet̄
fricādo ⁊ exprimēdo cuȝ manibꝰ ⁊ bibat̄ de
mane vna hora āte diem bis in septīana ob
seruando vt est dictum in p̄cedētibus ¶ Qꝫ si
nimis euacuaret p̄ns medicus diminuat de
quātitate si parum ꝙ addat. ¶ Et in quīta
septimana purget̄ cū bona custodia capiēdo
has pillulas duabꝰ horis an̄ diē ℞. trocis͛
corū alandal descriptiōe a Mesue. ʒ. ß. pillu
laꝝ idaꝝ. ℈. ij. ꝯfice pillulas terēdo trociscos
alādal ꝯtritione vltīa. Et ꝯficiātur cuȝ aque
mell͛. ⁊ capiat̄ lauatīū vt est dc̄m in aliis me
dicīs fortibꝰ ¶ In oībꝰ aūt istis. xviij. septīa
nis capiat̄ sel͛ in. x. diebꝰ. ʒ. i. ß. optīe thyria
ce cū. ʒ. i. aq̄ mellis. vij. horis an̄ cibū ¶ Itē
in reliq̄s diebꝰ de mane sumat thyriacā dya
tesseron q̄ est ℞. gētiane baccaꝝ lauri mir
re aristologie ro. an̄. ʒ. iij. mell͛ despūati libr̄.
ij. ꝯfice sil͛ī forma ellectuarij sumat. ʒ. i. ꝑ vi
ce q̄tuor horis an̄ cibū cū. ʒ. i. vini grossi dul
cis scȝ cocti. ¶ Et ē vehemēter ꝯueniēs fre
quent̄ sumē de mane tribꝰ horis an̄ cibū de
hac medicia ℞. auri purissimi. ʒ. iij. balsami
ellecti. ʒ. i. mirre rubee ⁊ clare aloes epatici
thuris miuti laudani puri nō sophisticati an̄
ʒ. ij. camphor̄. ʒ. ß. pistētur pistāda ⁊ linient̄
linienda sb̄tilissime ⁊ incorpent̄ oīa cū balsa
mo ⁊ oleo mādragorio ita ꝙ habeat formā
electuarij ⁊ reponet̄ in vase argēti puri bn̄ ob
turato ⁊ sufficit. ʒ. ß. ꝑ vice cū vino dulci co
cto vsq̄ȝ ad. ʒ. i. ¶ Sel͛ aūt ī septīana dȝ vo
mere post cibū ⁊ comedat p̄mo carnes bonas
⁊ pigues ⁊ ferculū pigue factū cū brodio gal
line ⁊ sale ⁊ cū porris aut cepis coctis in eo.
⁊ sit cibꝰ bn̄ salitꝰ ⁊ comedat festināter non
multū masticādo ⁊ bibat de vino dulci copi
ose. Et postq̄ȝ est cibatꝰ bibat hūc sy. ℞. ra
dicū raffani libr̄. i. sinapi. ʒ. i. fac buliri ī libr̄
vi. aq̄ quousq̄ȝ rediāt ad. ʒ. cū libr̄. i. aceti. po
stea colet̄ ⁊ addat̄ mell͛ despumati libr̄. iij. bu
liant sil͛ q̄usq̄ȝ habeāt spissitudīeȝ debitā sy. ⁊
bibat̄ cuȝ medietate sui de aq̄ tepida. ʒ. iij. ꝑ
vice statim post cibum supradictum.

Postea surgat ⁊ ambulet per domum ⁊ vol
uat se supra lectum puo spacio. Postea im
posita pẽna faciat ꝙ vomat ⁊ pro illa die nõ
comedat vsq; ad horam cene. ⁊ in cena co
medat pullos.

¶ Item in dieb⁹ in qbus sumit medicinam
solutiuã siue fortẽ siue debilẽ nõ balneetur. ẜ
quãdo nõ sumit mediciã; solutiã; neq; flobo
thomiã. tunc balneet̃ ẜm modum suprascrip
tum in regimine. Sed ipẽ nõ debet coopiri in
balneo ad hoc vt recipiat aerem frigidũ per
anhelitum. Et quia iã; est sufficienter purga
tus debet fricari in balneo omni vice cum fa
rina fabaru; ⁊ faria ciceꝝ ⁊. xx. pte sui de sa
le nitro. ⁊ postea lauari cum aqua tepida. Et
postq; a balneo egreditur qñ; inungatur pre
cipue in locis in qbus nõ appent pustule cu;
oleo violato habẽte aliquid de caphor̃. ꝙ sit
valde calidum. verbi gratia ℞. olei violati
℥. iij. camphor̃. ʒ. i. incorporentur optime in
mortario frigide. ⁊ postea calefiat ⁊ inungat̃
precipue in locis in quibus nõ appent pustu
le. Loca autem in quibus appent pustule in
vngantur cum huiusmodi vnguẽto ℞. ser
pẽtem vnum nigrũ ⁊ abscidatur caput eius:
⁊ cauda. postea excoriet̃ ⁊ ponat̃ in vase ter
reo vitreato ⁊ fundatur sup ipm aceti fortis
vini. ℥. viij. aque libr̃. i. radicis dragonthee.
℥. iiij. decoquatur lẽtissimo igne quousq; car
nes serpẽtis sepantur ab ossib⁹. postea remo
ueantur ossa. ⁊ coletur totu; cũ pãno optime
exprimẽdo ⁊ colat̃a reseruet̃ in vase vitreo.
Ex hoc ergo iungat̃ locus q si fuerit pillosus
abradãt pmo pili. ⁊ hoc fiat tribus diebus.
⁊ postea in sequẽtib⁹ diebus post balneũ ista
loca epithimẽtur cũ epithimate ꝙ ĩfra scribã
hoc ordine seruato. Qꝫ pmo in balneo fricen
tur loco cũ farinis supradictis. postea lauent̃
loca ĩfecta cum hac decoctiõe ℞. fenugreci
℥. ij. aque libr̃. iij. saponis albi. ʒ. ij. buliant si
mul lento igne vsq; ad ɔsumptiõe; tertie par
tis ⁊ postea cum hac lauẽtur loca. cauẽdo ne
intra oculos egrediatur. Postq; autem a bal
neo egreditur lauetur iterum locus talis ĩfe
ctus cũ decoctione balaustiaꝝ ⁊ extremitatũ
rubi. postea exiccentur ⁊ epithimẽtur cũ isto
epithimate ℞. mirabolanoꝝ nigroꝝ ⁊ em
blicoꝝ añ. ℥. i. ɔburantur bene cũ. ℥. i. galla
rum ⁊ ɔficiantur cũ aceto ⁊ liniãtur super lo
cis ĩfectis ¶ Et quia puto bonu; esse ꝙ an
tequa; trãsiret estas vel saltem totus mensis
septẽbris. si nõ videt cum reliquis medicinis
bonum melioramẽtu; ꝙ experiretur vsu; ser
pẽtum. Ideo describam sibi modũ quo debet
vti eis ⁊ vsq; ad quid.

¶ Un⁹ ergo modus est iste ℞. serpẽtes q
nascũtur in mõtibus pcipue lõge ab aquis. ⁊
in hac nostra patria debẽt eẽ flaui coloris et
habẽt caput planũ ⁊ sũt grossi in medio. Et
si habẽt ventre; album sũt meliores ⁊ habẽt
curtam caudã ⁊ sint de loco sicco lõge a palu
de ⁊ aquis. ⁊ si habent pares dentes in amba
bus mãdibulis sũt meliores. ⁊ tunc stati; ab
scidantur capita eoꝝ ⁊ ĩfra per tres digitos
⁊ ita caudã ⁊ permittat fluere sanguis. ⁊ ille
de eis qui est fortioris agitatiõis ⁊ a quo pl⁹
fluit sanguis est melior. euisceret̃ ergo postea
⁊ bene lauetur ⁊ ponat̃ in olla noua vel in le
bete et ponatur cũ eo. M. i. porroꝝ tritoru;
⁊ aliquid d̃ aneto ⁊ parũ de oleo. ⁊ aliqd pa
rum d̃ aceto ⁊ d̃ sale quãtit꞉. sufficiẽs ⁊ quid
parum de pipe ⁊ de galanga. ⁊ buliant simul
quousq; carnes ab ossibus sepentur ⁊ si buli
ret cũ eo vnũ pipionem eẽt delectabilior ⁊ nõ
minus vtilis. et hac decoctiõe facta comedat
patiẽs carnes illas serpent꞉. cum pauca mica
panis. Et bibat sufficiẽter de brodio ⁊ incipi
at primo sumere nõ multam quãtitatem. ver
bi gratia. ℥. ij. vel. iij. dictaru; carnium ⁊ me
diam scutellam de brodio. ⁊ bibat aliquid d̃
vino odorifero uel si vult incipiat a minori
quãtitate. Et debet tociens hoc reiterare ĩ ho
ris debitis suaꝝ comestionũ ꝙ incipiat infla
ri ⁊ in currere per turbationes sensuu; ⁊ tũc
dimittatur vsus carniũ ⁊ brodij serpentum
⁊ redeat ad regimen suprascriptum nõ come
dendo multum pro vice. Nam quando infla
bitur tantũdem cutis illa ĩflata cadet.

Et remanebit cutis noua ⁊ mollꝭ. ⁊ postea re deat ad dietã suprascriptã ⁊ dimittat serpentes ⁊ medicinas solutiuas. sed vtatur sepe scʒ ter in mense optima tyriaca vel metridato sumẽdo ʒ.i.s. quinqꝫ horis añ cibum cũ ʒ.i. vini deco/ ctionis passularum. ¶ Et quia forte i hac esta te nõ habebit facultatẽ comedẽdi viperas. idõ post illas .xviij. septimanas posset venire ad bibendũ vinũ de serpentibꝰ loco comestiõis vi perarũ ꝙ fit hoc mõ. Accipiant tres serpentes decollati ⁊ euiscerati ⁊ pparati mõ supius dc̃o ꝓ decoctione ⁊ buliant in. lx. libr̃. vini donec sint bene cocte vipe ⁊ sepetur caro ab ossibus ⁊ vinũ ita calidũ cũ equali quãtitate alterius vini sibi silĩ nõ tamen buliti cuʒ vipis ponat in vegete ⁊ sit vinũ odoriferũ album ⁊ cõsue tum reseruetur. De quo vino debet sumere in prandio ⁊ in cena ⁊ tociẽs bibat ꝙ incipiat aut turbare in sensu aut in flari. ⁊ tunc dimit tat vsum istius vini.

¶ Tertius modꝰ vtẽdi serpẽtibus est magis abhominabilis ⁊ minus ꝯsuetus. ſʒ tñ scriptꝰ est a nostris doctoribus ℞. serpẽteʒ vnũ nigruʒ ⁊ excorietur modo supdicto ⁊ sepeliat in terra donec in eo fiant fermes. deinde recipiat cum vermibꝰ suis ⁊ exiccet in sole uel cũ lento ig ne ⁊ reseruetur. ⁊ detur de isto tribꝰ diebꝰ vno post aliũ ʒ.i. ꝓ vice in aurora cuʒ syrupo de melle vel cũ aqua mellis ꝯplete decoctionis.

¶ Quartus modꝰ vtendi serpentibꝰ est cum syrupo ⁊ ꝯuenientior iudicio meo in hac dis põne ⁊ est iste. ℞. semĩnũ ⁊ florum fumiterre foli culorum sene mirabolanorum indorum ⁊ citrinoruʒ añ. ʒ.s. polipodij epithimi añ. ʒ.ij. violarum ʒ.i.s. cimini anisorum seminis feniculi semĩs ane ti añ. ʒ.ij. piperis galange ʒiʒiberis añ. ʒ.i. ser pẽtes prepati mõ superius dicto. s. decollati ⁊ ⁊ euiscerati ⁊ excoriati ⁊ bene loti cuʒ vino ⁊ sale vel aqua ⁊ sale. ita ꝙ sit q̃titas serpentũ libr̃. ij. buliant oĩa simꝉ cũ sufficiẽti q̃titate sa lis ac si carnes coquerentur quousqꝫ remane at de aqua libr̃. iij. ⁊ serpẽtes sint ita discocti ꝙ caro ab ossibus sepetur postea coletur ⁊ ex primatur bñ totuʒ ⁊ in colatura addatur ʒu chari albissimi libr̃. iij. ⁊ iterum reducant ad ignem ⁊ buliãt simul quousqꝫ habeãt spissitu dinẽ syrupi debentis ꝑ totuʒ ãnuʒ reseruari. Iste syrupus potest seruari ꝯtinue per ãnuʒ in vigore suo ⁊ quãdo appareret ei vel medi co presenti ꝙ deberet vti medicina serpentuʒ vtendo cibis ⁊ potibus vt est scriptum in re gimine debet de mane incipere ⁊ bibere. ʒ.ij. huius syrupi cũ ʒ.ij. aque buglosse aut deco ctionis lupullorum vel capillorum veneris recen tium in aurora ⁊ nõ comedere vsqꝫ ad quatu or horas. Et si videt ꝙ bñ tolleret istam quã titatem potest addere vsqꝫ ad. ʒ.iij. ita ꝙ ʒ. iij. sumantur in vice vna cum equali quanti tate aque buglosse ⁊ istud ꝑseuerare totiens ꝙ appeat corpus inflari ⁊ ipse perturbari in rõne ⁊ tũc debet dimitti vsus istius syrupi ⁊ redire ad regimen scriptum in principio subti liando tamen cibum quasi ad medietatẽ con sueti quousqꝫ videatur excoriari cutis. ⁊ tũc paulatim redeat ad regimen sanorum.

¶ Quintus modus est ℞. serpentũ supra/ dicto mõ pparatorum libr̃. ij. porrorum ʒ.vi. ane ti. ʒ. iij. salis. ʒ.i. aque q̃tum sufficit buliant simul ad serpentuʒ decoctionem integrã ⁊ ꝙ remaneãt aque libr̃. iij. deinde tolle serpentes ⁊ tolle carnẽ dimissis ossibus ⁊ pistetur sub tiliter ⁊ ℞. specierum rosate nouelle descriptõe Nicolai. ʒ.ij. specierum triasandalorum ʒ.i. ꝯmi sceantur cũ dictis carnibus pistando in mor tario optima ꝯmixtione. ⁊ postea de brodio dictorum serpentum cum libr̃. iij. zuchari simul bulitis fiat syrupus spissus ⁊ sufficienter co/ ctus qui syrupus simul cum dictis carnibus ⁊ speciebus sufficienter icorporetur. ita ꝙ fiat ad moduʒ electuarij de quo sumat omni ma ne primo. ʒ.i. ⁊ si nõ videt se alterari sufficiẽ ter potest addere ⁊ sumere pro vice vsqꝫ ad ʒ.ij. vel. iij. quatuor horis ante prandium bi bendo parum vini odoriferi. Qꝫ si magis de lectaret eum posset facere dictũ sy. tñ coqui ⁊ ꝯmiscendo cum carnibus pdictis ⁊ specie/ bus ꝙ fiet ꝯfectio sicca in morsellis. Sed mi hi videtur ꝙ ꝯfectio mollis in forma electuarij

est multum utilior.

Plures alij possent ymaginari modi uedendi serpentibus sed ista videtur mihi magis sibi conuenientes precipue primus et ultimus potius in forma electuarij ultimus quam in forma solida.

Preter illa vlia oportet attendere primo ad purgandas superfluitates capitis cum caputpurgijs et gargarismis hoc modo. Primo dum apparet nares humide fiat huiusmodi caputpurgium. Recipe celidonie nasturtij piperis longi staffisagrie nucismuscate. pulegij omnium ana ʒ. i. succi agni casti. ʒ. viij. misceatur et decoquantur donec inspissetur ad modum syrupi. deinde coletur et reseruetur in vase vitreato et infundatur tenta de cotta in isto caputpurgio et ponatur vsque ad supremum nariu et cum per horam tenuerit abiciatur et trahiciatur per nares postea aliquid de lacte et de decoctione lactuce. Gargarismata autem debent esse primo cum abstersiuis et precipue propter duas pustulas quas habet in ore et in lingua hoc modo Recipe ordei furfuris sicui siccorum ana ʒ. i. aristologie rotunde ʒ. ij. bulliant omnia in libra .i. aque quousque remaneat libra .i. lento igne. Postea coletur et addatur mellis rosati colati libra .ß. et cum illo fiat gargarisma gargarisando primo tribus vicibus. Postquam autem hoc modo gargarizauerit. gargariset vinum granatorum in cuius libra .i. bulierit. ʒ. i. sumach et gallarum. ʒ. ß. Sed pro illis pustulis quas habet precipue pro paruis satis dictum est supra. pro magnis autem attendatur hoc quod aliqui earum sunt vlcerate. et aliqui non. et non vlceratarum quedam sunt supporate et quedam non. ille igitur que non sunt vlcerate neque supporate post exitum a balneo et in diebus in quibus non vtitur balneo inungantur cum isto vnguento Recipe radicum dragothee. ʒ. iiij. rasure lardi porcini. ʒ. ij. coquatur simul quousque radices sint bene cocte. postea radices bene pistentur cum equali pondere de assungia porcina et fiat vnguentum de quo inungantur dicte pustule.

Ille vero pustule que sunt supporate. et per se non apiunt. apiantur cum ferro et permittatur currere putredo ex eis. Et tunc restat vna consideratio et pustulis apertis et in quibusdam earum ac caro bona neque ac pruritus neque corrosio. et iste debet cum vnguentis incarnatis sicut vbi gratia vnguentum palmeon vel vnguentum triafarmacon vel cum vnguento magistrali quod fit hoc modo Recipe litargiri albi libra .i. plumbi adusti libra .ß. thucie alexandrine decies extincte in lacte asine ʒ. ij. pistentur subtilissime et incorporentur cum sudore postea ponantur in mortario et infundantur olei rosati et aceti vini albi ana partes equales et incorporentur paulatim cum predictis puluibus quousque totum appareat sicut mel currens. postea ponatur ad ignem et bulliant lentissime continue agitando cum spatula de ligno salicis quousque sit sufficienter coctum et optime incorporatum et cum illo superposito curent vsque ad consolidationem vel cum alio consolidatio secundum consilium peritis medici.

In illis autem pustulis apertis in quibus ac caro mala vel pruritus potest apponi vnguentum supradictum de dragontea. et si non sufficit commisceatur cum equali mensura vnguenti egyptiaci descripti a Mesue. Quod si non sufficienter abstergunt cauterisetur locus cum viridi eris tartaro sale armoniaco et sale viuo ana partibus equalibus que puluerizentur et commisceantur cum aceto ita quod fiant ad modum paste. et supponantur vlceribus illis prouidendo cum astucia presentis medici ne virtus cauterij transeat ad loca sana. et postea mundificetur locus a crusta et curetur cum vnguento supradicto de litargiro vel si cauterium potentiale timeatur. ponatur aristologie longe radix secundum quantitatem loci cauterisandi in oleo feruenti. et postea ita feruens supponatur loco quousque veniat ad carnem sanam. et remota crusta curetur cum vnguento supradicto de litargiro vel similibus.

Quod si ista omnia non contulerint oportet ultimate venire ad cauteria que fiunt cum ferro ignito. et melior modus et efficatior est quod in capite fiant quinque cauteria. vnum super commissura coronali parum supra versus medium capitis. secundum in extremitate frontis vbi terminantur capilli. sed in loco capillorum duo super duo cornea capitis. et quintum in parte posteriori iuxta extremitatem ossis capitis parum super

Et debēt illa cauteria aut in vice vna aut in
pluribꝰ ꝑuenire vſq; ad os. ⁊ cyrugicus poſt
diſcoopturā oſſis leuiter dꝫ tangere os cum
ferro ignito ita ꝙ ſcamina vna poſtea remo
ueatur. ⁊ p̄ter iſta q̄nq; ponatur cauteriuꝫ in
directo ſplenis ꝙ ſolum ꝑtranſeat cutem. ſed
q̄ꝛ in noſtro infirmo iā ſunt infectiones ma-
nifeſte in locis ſupradictis ſi neceſſitas cogit
fiant cauteria minuta vnuꝫ ſuper extremit
te naſi duo ſuper duas maxillas. duo ſuper
ſpondilibus colli. ſex ſuꝑ ſpōdilibꝰ dorſi.
vnū ꝓfundum ſuper nodū caude duo ſuper
cubitis. duo ſuꝑ genubꝰ. duo ſuꝑ calcaneis.
⁊ duo ſuꝑ anchis. Et q̄libet iūctura manꝰ ⁊
q̄libet iūctura pedis req̄rit vnū ꝑuuꝫ nō pene
trans niſi cutē ⁊ dimittatur apta ꝑ menſem.
⁊ poſtea ꝯſolident̄ cū vnguēto ſuꝑ̄ſcripto de
litargiro. ¶ Dꝫ aūt diligēs medicꝰ p̄n̄s ſua
ſolerti prudētia ſꝫm ꝙ videt fortē vel debileꝫ
imp̄ſſionē eē reruꝫ q̄ aꝓximātur aut bonaꝫ
īfirmi tollerantiā vel malā metiri. iudicio ex
timatiuo arbitrario numerū vicū ⁊ frequen
tiā ⁊ q̄ātitatē ꝯtinuā rerū aꝓximādaꝝ ⁊ q̄n
q; diminuere ſꝫm ꝙ ſibi videtur q̄m̄ certa rei
quātitas ī morbis neceſſaria. nec calamo ſcri
bi. nec ligua ꝓferri pōt q̄ vna res maxīe fac̄
hāc artē nr̄am arbitrariā ⁊ ꝯiecturatiuaꝫ.
¶ Et q̄ātuꝫ ego aio ꝯprehēdere valeo ſi quo
mō iſte debeat liberari vl̄ ꝯualeſcere ex obſer
uatione p̄dictaꝝ rerū ſcriptaꝝ. Impetrato
ſꝑ prius ſūmi ꝯditoris auxilio ad ꝙ auxiliū
impetrandū in cuiuſlibet medicīe vſu vl̄ alte
rius auxilij hortor q̄ātum poſſum.

¶ De aſſaphati bothor. 74

Iste nobilis Cancelarius ma-
gnifici Ardigioni patit̄ in facie
diſpōneꝫ ꝯpoſitā ex aſſaphati
⁊ bothor lactis ⁊ eſt aſſaphati
vt pl̄imū ſicca. licet q̄nq; parū q̄d habeat hu
miditat̄. ⁊ venit hac ītētione ut habeat ꝯſiliū
⁊ iō ponā infra regimē cū vſu mediciaꝝ inci
piendo ab aere. ¶ Debet vitare aerē vehe-
menter frigiduꝫ ⁊ etiaꝫ vehement̄ calidū. ſed
debet declinare ad leuē caliditatē cū humidi
tate vt pori cutis ap̄iant̄ ¶ Exercitiū vero
debet eē ſtomacho ieiuno ⁊ p̄cipue in quo la
borent ꝑtes inferiores ⁊ ſi tale exercitiū non
habuerit faciat ſibi fricari crura. coxas. ⁊ na
tes ⁊ ſpatulas ⁊ brachia. oī die anteq̄ ſurgat
a lecto in mane ⁊ hoc quaſi ꝑ mediā horam
⁊ ita fortiter ut calefiāt mēbra iſta.
¶ In cibis v̊o dꝫ canē oēm cibuꝫ dulcem
multū ſicut ficꝰ ⁊ dactilos ⁊ ꝯfectiōes de mel
le ⁊ oīa amara ⁊ oīa acuta ſicut aleū ⁊ cepe
⁊ raffanos ⁊ cruchaꝫ. ⁊ ſinapi ⁊ aromata. ⁊
vina potentia ⁊ ſimilia ⁊ dimittat om̄e ſalſū
imo ſi poſſibile ē dimittat ſal oīno. ⁊ ſimilit̄
acetoſū veh emētis acetoſitatis. ⁊ ſit ꝯtētus
rebus inſipidis boni nutrim̄ti ſicut verbi gr̄a
carnes bone recētes pulloꝝ ⁊ capretoꝝ ⁊ vi
tuloꝝ ꝑuoꝝ lactentiuꝫ ⁊ caſtratoꝝ ānualiuꝫ
⁊ ꝑdicuꝫ. ſꝫ dimittat carnes ſilueſtres ⁊ ſali-
tas ⁊ groſſas ⁊ anſerū ⁊ anatū ⁊ pipionū. ⁊
pōt ſumere oua gallinaꝝ recētia ⁊ lac p̄ſerti
capraꝝ vel aſinaꝝ. ſꝫ ſi lac debet ſumere ſūat
ip̄m ſtomacho ieiuno ⁊ nō comedat poſt ip̄ꝫ
nec dormiat nec multum laboret niſi ſit bn̄ di
geſtū ꝙ erit in quatuor vl̄. v. horis. Et ꝑ fer
culis ſuis ſumat far uel ordeū uel ſpinargia.
latucā. endiuiā. portulacā. bugloſſaꝫ. acetoſā
⁊ dimittat caules. ⁊ rappicias ⁊ nappones ⁊
miliū ⁊ rizuꝫ. ⁊ tamen nō multū comedat de
carnibꝰ ⁊ ouis imo minꝰ q̄ in ſanitate de ter
tia parte. Et piſces pōt comedere ꝑuos boni
odoris hn̄tis ſquamas eliſſas. Et d̄ fructibꝰ
ſumat paucaꝫ q̄ātitatē ſꝫ tm̄ tolleratur ꝙ capi
at poma cocta ⁊ ꝙ comedat pruna añ cibuꝫ
ſiue ſicca ſiue recentia bene matura ⁊ ḡnata
muzza. ⁊ pira cocta poſt cibū ⁊ citonia ſꝫ ficꝰ
⁊ nuces ⁊ moracelſi ⁊ vuas ⁊ oēs alios fru
ctus dimittat ⁊ pōt ſumere ſparagos.
¶ In potu ſit ꝯtentꝰ vino albo aut ciſſolo
paucifero. ⁊ in eſtate tꝑatur cum aqua.
¶ Et debet dormire capite bn̄ eleuato ac ſi
eſſet quaſi ſedēdo ⁊ corꝑe mediocriter coop
to ⁊ ſuꝑ latere magis ſano ⁊ melior ſompnꝰ
eſt in nocte aut in mane ante cibū. ⁊ ſufficiūt
ſibi ſeptē hore vel parum plus in die nāli.

¶ Et optet ꝙ omni die habeat beneficium ventris. ⁊ si aliter nō potest iuuetur cum clisteri vel cum rebus quas dicam infra cuꝫ loquar de medicinis.

¶ Et caueat ab ira ⁊ tristicia ⁊ gemitu ⁊ bene speret de se ⁊ letetur.

¶ Veniēdo ad medicinalia optet p̄mo incipere a flobothōia ex vena capitis in brachio dextro ⁊ fiat ꝓpe curuaturam cubiti ⁊ nō in manu ⁊ sufficit euacuare quatuor vel quinqꝫ ℥. postea purgetur sumēdo prius hunc syrupū ℞. sy. ď epithimo. ℥. iiij. syrupo ď fumo terre. ℥. ij. aque buglosse aque lupuli an̄. ℥. vi ⁊ est syrupus ꝓ quatuor vicibus.

¶ Sumpto syrupo recipiat hanc mediciaꝫ ℞. mirabolanoꝝ citrinoꝝ ⁊ indoꝝ an̄. ʒ. vi. ꝯtundantur grosso modo ⁊ īfundant̄ in. vi. ℥. seri caprini cum. ij. ʒ. epithimi ꝑ diem integram. deinde coletur ⁊ addatur agarici reubarbari an̄. ʒ. ß. dyagridij ǧ. i. spice sal'gēme an̄. ℈. ß. fiat me^a ⁊ sūat̄ duabꝰ horis an̄ diē.

¶ Tribus aūt diebus post medicinaꝫ faciat flobothomiā de vena que est in fronte ⁊ ext̄bat circa. ℥. ij. sanguinis. ¶ Et sequentibus diebus de. xv. diebus scꝫ. xv. diebus longe a flobothomia frontis semel ⁊ post in fine aliorum. xv. secunda vice semel sumat vsqꝫ ad vnuꝫ mensem hunc potuꝫ in aurora ℞. aq̄ lactis. ℥. viij. succi fumiterre recētis. ℥. iiij. infundātur in eis epithimi. ʒ. ij. mirabolanorū citrinoꝝ ⁊ indoꝝ an̄. ʒ. iij. salis gēme. ℈. i. et teneatur ita ꝑ diem. postea coletur ⁊ bibatur in mane in aurora ¶ Alijs autem diebus q̄ sunt intra istos. xv. omni mane sumat hūc potum ℞. aque casei. ℥. iiij. epithimi. ʒ. i. ß. exprimatur in mane ⁊ bibatur ⁊ si nimis euacuaret omni die interponat vnū diē qetꝭ.

¶ Transactis autem post flobothomiā frontis quibusdam diebus liniatur facies cū isto linimēto quod ei ꝯuenit si dispositio sit sicca nō emittens virolentiaꝫ humidam ℞. succi blite. ℥. iiij. mellis. ℥. iij. draganti puluerizati ℥. ß. cōmisceant̄ optie adiuiceꝫ ⁊ fiat linimētū

¶ Et si videatur ꝙ nō debet ꝯferre quia nō habeat meliorationem in capite. viij. dieruꝫ circa loca ⁊ in loco patiēte in diuersis ꝑtibꝰ apponātur sanguisugge parue. ⁊ capita ꝑua habentꝭ. ex bona aqua ⁊ primo bene lote sex vel octo ⁊ ꝑmittantur impleri. deīde puluerizetur sal cinis circa eas ⁊ cadent. postea suggatur locus aliquātulū ⁊ abluatur bene locꝰ cum aqua tepida.

¶ Quod si nō cōfert fiat hoc emplastrum. ℞. fustium celidonie vel succi eius gallarū aristologie corticis granatorum ⁊ litargirij. ana partes equales puluerizentur omnia ⁊ ꝯficiantur cum oleo amigdalarum amararū ⁊ pauco aceti ⁊ fiat ad modum emplastri. ⁊ hoc valet tam in hūida q̄ꝫ in sicca.

¶ Quod si videtur vehementer mala ⁊ ꝓfunda bonum est ꝙ inungatur primo post lauationem cum aqua tepida cum vnguento egyptiaco descripto a Mesue vno vel duobꝰ diebus vel tribus quousqꝫ veniat ad parteꝫ sanam deinde apponatur emplm̄ sup̄dictuꝫ.

¶ Et optet ꝙ saltem omni sero ante cenam exceptis diebus in quibꝰ flobothomatur aut sumit medicinam fortem ꝙ ingrediatur balneum aque dulcis in tina in qua aqua fuerit decocte malua ⁊ violaria ⁊ nō sit calidum nisi q̄ꝫtum delectat ⁊ moretur ibi circa quartaꝫ ꝑtem hore ⁊ lauet in eo faciem.

¶ Et confert etiam habere cancros viuos ⁊ pistare eos cum aliquanta quantitate maiorane ⁊ exprimere succum ⁊ illum succum trahicer̄ ꝑ nares in mane multis vicibus ⁊ hec duo vltima oportet obseruare siue assaphati fuerit humida siue sicca. ⁊ similiter omnia dicta supra de flobothomia syrupis purgationibus ⁊ sanguisuggis.

¶ Si autem assaphati esset humida. quia emitteret ex pustulis suis virolentiam linimēta sint hoc modo. Primo incipiat fricari in mane cum sale ⁊ aceto. ita ꝙ infundatur sal' ℥. i. allumis iameni ⁊ aluminis roce an̄. ʒ. i. in. ℥. iiij. aceti postea madefiat spongia in dicto aceto ⁊ fricetur super loco in mane ⁊ in sero ante cibum.

Et liniatur postea cū hoc linimēto ℞.thucie
elume charte ꝯbuste aā.ʒ.5. distemperēt cuꝫ
aceto forti vel cū succo acetositat̄.citri ita ꝙ
sint ad modū vnguēti ⁊ liniātur post fricatio
nem sup loco quousq; ꝯsolidetur.

Et fortius ad ꝯsolidandū est hoc Re.li-
targirij scorie argenti amigdalaꝝ amararuꝫ
adbustaꝝ rubee tictoꝝ aā.ʒ.i.ꝯficiantur cuꝫ
aceto ⁊ oleo rosato ⁊ liniat̄ sup faciem.⁊ ista
puto cū dei laude sibi sufficere. 75.

De ipetigine assaphati pricipiuꝫ lepre. 75

ISte nobilis armiger patitur im
petigines ⁊ assaphati dissemīa-
tas quasi ꝑ totum ambituꝫ cor
poris q̄ quando sunt sicce cū cru
stis ⁊ furfure qñq; aūt emittunt violentiam:
⁊ est antiqua egritudo.⁊ homo annoꝝ quasi
xxxviij.colicus ⁊ verisimile est ꝙ si ſuet regi
men nō incidet lepraꝫ. sed si erraret in dieta
adueniēte senectute. nō eēt sine illo piclo ⁊ iō
dabim⁹ ꝯsilium sibi sperādo in altissimo dꝫ
vitare aerē vehementer frigiduꝫ ⁊ vehemen
ter calidū sed debet declinare ad leueꝫ calidi
tatem cū humiditate vt pori cutis apiantur.

In cibis vero debet cauere oēm cibū dul
cem mult̄. sicut ficus ⁊ dactiles ⁊ ꝯfectiones
de melle ⁊ oīa amara ⁊ oīa acuta sicut aleuꝫ
⁊ cepe ⁊ raffanos ⁊ eruchā ⁊ sinapi ⁊ aroma
ta ⁊ vina potentia ⁊ silia.⁊ dimittat oē salsū
imo si possibile est dimittat sal omino. ⁊ silr
acetosum vehemētis acetositatis ⁊ sit ꝯtent⁹
rebus insipidis boni nutrimenti sicut verbi ḡ
tia carnes bone recentes pullorum ⁊ capre-
orū ⁊ vituloꝝ puoꝝ lactentiuꝫ ⁊ castratorū
ānualiuꝫ ⁊ ꝑdicū ꝫ dimittat carnes siluestres
⁊ salitas ⁊ grossas ⁊ anserū ⁊ anatū.⁊ pipio
num ⁊ pōt sumere oua gallinaꝝ recētia ⁊ lac
ꝑsertim capraruꝫ vel asinaꝝ: sed si lac debet
sumere sumat ipm stomacho ieiuno ⁊ non co
medat post ipm nec dormiat nec multū labo
ret nisi bene digestū ꝙ erit in quatuor vel.v.
horis. Et pro ferculis suis sumat far vel
ordeum vel spinargia lactucā endiuiā portu
lacā acetoselaꝫ buglossam ⁊ dimittat caules
⁊ rapicias ⁊ rappas ⁊ nappones ⁊ pastinacā
⁊ caperes ⁊ miliū ⁊ rizzuꝫ. ⁊ potest vti in fer
culo cucurbita.sed d̄ carnibus comedat recē
tes ⁊ iuuenes ⁊ caueat a colūbis ⁊ anseribus
⁊ anatibus. ⁊ nō comedat sanguiem nec car
nes salitas nec nimiā pinguediem ⁊ poti⁹ su
mat eas elixas q̄ȝ assas.Et oua pōt sumere ꝫ
ea sumat nō multū cocta neq; ꝑpata cum ca
seo.⁊ potest comedere pisces paruos recētes
habentes squamas boni odoris elixos ⁊ vi
tat vsum olei ⁊ butiri ⁊ multe piguedis. Et
de fructib⁹ pōt sumere poma ⁊ pira ⁊ persica
sed de istis sumat puaꝫ q̄ntitatem.⁊ pōt sume
re pruna aā cibum siue sicca siue recētia ⁊ ḡ
nata muzza siue acetosa ⁊ citonia.sed ficus ⁊
nuces ⁊ mora celsi dimittat.pōt autē castane
as sumere ⁊ loco caperoꝝ pōt sumē spagos
⁊ lupulos ⁊ nūq; nimis comedat neq; multuꝫ
bibat. Et in potu sit ꝯtentus vino albo aut
cissolo paucifero ⁊ in estate tpetur cum aqua
Et debet dormire i nocte potius q̄ȝ de die aut
in mane aā tertias. ⁊ sit sōpnus capite bene
eleuato ⁊ corpe bñ coopto sup altero lateruꝫ
⁊ sit adminus.vij.horaꝝ in die nāli.

Et optet ꝙ oī die habeat bñficiuꝫ vētris ⁊ si
nā nō respondet comedat in mane ferculū fa
ctum de mercuriali cum brodio carnium aut
de volubili maiori aut de extremitatibus lu
puloꝝ.⁊ sit ferculū satis magnum ⁊ ista duo
sunt valde vtilia aut faciat clistere.

Caueat ab ira ⁊ rixa ⁊ coytu.

Veniēdo ad medicialia pmo debet facere
flobothomiā de vena basilica dextri brachij
euacuādo a sex vsq; ad octo.ʒ. sanguinis ⁊
bonum eēt ꝙ fieret in duabus vicib⁹ interpo
nēdo vnā horam int̄ vnaꝫ vicē ⁊ aliā ⁊ in to
tū euacuando circa octo.ʒ.⁊ faciat ꝙ in ma
ne aā flobothomiā habeat beneficiū vētris.

Et postea debet purgari sumēdo pri⁹ hūc
syrupū.Re.syrupi de epithimo sy. de fumo
terre sy.violati aā.ʒ.iij.aque buglosse aque
endiuie aque lupuli aā.ʒ.vi.⁊ est syrupus ꝑ
sex vicibus debet sumi calidus in diluculo.

Sequenti die capiat hanc medicinā.Re.cō

ctionis hamec. ℥. iij. ʒ. pulpe cass. recentis. ℥. i
distēpentur cū decoctione violaꝝ prunoꝝ fo
liculoꝝ sene passularū ꝛ liqricie. ꝛ obseruet
hac die debitū regimē medicinaꝝ. Sequēti
die pꝰ medicinā faciat clistē lauatiuū cū aq̄
ordei ꝛ. ℥. ij. mell' ro. colati ꝛ. ℥. ij. olei vio. ꝛ
postea expectādo tribꝰ diebꝰ faciat fieri bal
neū i tina ex aq̄ dulci decoctōis malue ꝛ vio
larie. ꝛ ibi balneet̄ ꝑ q̄rtā partē hore postea
faciat poni ventosas duas in spatulis duas
in natibus duas in coxis ꝛ duas in brachijs
cū scarificatione ſ; sint nō multum ꝓfunde ita
ꝙ suo iudicio inter oēs ventosas extrahātur
quasi. ℥. viij. sanguinis. ꝛ post hoc q̄escat per
duos dies. deinde oī mane recipiat hunc po
tuꝫ. ℞. aque lactis si pōt esse caprini. ℥. viij.
epithimi. ʒ. i. ʒ. sene. ʒ. ʒ. infundantur iste res
in aq̄ lactis p. vi. horas vel vsq; mane. ꝛ tūc
calefiat ꝛ coletur ꝛ bibatur totū ꝙ si nimiuꝫ
opetur dimittat pulueres ꝛ sumat solū aquā
lactis. ꝛ hoc faciat per vnū integrū mensem.
quo facto faciat hoc balneū. ℞. malue foli
oꝝ violaꝝ aā. libr̄. x. fac buliri in aqua suffi
cienti ꝛ ponatur ita calida ꝙ sit delectabilis ꝛ
ibi moretur oī die ieiuno stomacho circa spa
ciū vnius hore ꝛ hoc per. vi. vel. viij. dies. et
postea cū p̄dictis herbis misceatur ad bulliē
dū ordei libr̄. iij. lappacij acuti libr̄. x. ꝛ in eo
balneetur vt supra ❡ Qn̄ aūt egreditur bal
neū coopiat se cuꝫ linteamine calido ꝛ ponat
se i lecto ꝛ ibi q̄escat ꝛ dormiat ꝛ faciat se ter
gi bn̄. ꝛ qn̄ q̄euit calor inungat loca vbi sunt
macule ꝛ assaphati cū isto vnguento. ℞. fu
stiuꝫ celidonie aut succi eius qd̄ mihi magis
placet gallaꝝ aristologie rotunde corticis ḡ
natoꝝ litargirij aā. ptes eq̄les puluerizentur
oīa ꝛ ꝯficiantur cuꝫ oleo amigdalaꝝ amara
rū ꝛ pauco aceto ꝛ fiat vnguētū quo inunga
tur ꝛ ita maneat vsq; ad aliū mane ❡ Est eti
am hoc aliud ꝯueniens post balneū fricet̄ pri
mo locus ita vt sanguinat se primo in q̄bus
dā ptibus expiatur ꝙ̄ in toto vt puta in bra
chio. ꝛ postea inungatur locus cuꝫ vnguento
egypciaco vno vel duobus diebus deinde la
uetur ꝛ inungatur reliq̄s diebus cū vnguēto
suprascripto. Qꝫ si viderit se i vno mēbro sa
nari poterit hoc mō ad alia mēbra ꝓcedē. si
aūt videt ꝙ nō sanetur sit cōtentus lauatura
cū balneo ꝛ postea fricari cū spongia infusa i
aceto in quo steterit ad quaslibet. x. libr̄. salis
℥. i. aluis iameni aluīs rocce aā. ℥. ʒ. ꝛ postq̄
facta est fricatio inungatur cū isto vnguento.
℞. tucie climi carte cōbuste de bapiro ana
℥. ij. distēpentur cū aceto forti aut aut cū suc
co acetositatis citri ita ꝙ sit ad mōꝫ vnguen
ti ꝛ liniatur sup locis lesis. ꝛ hoc fiat vsq; ad
sanitatē. Qꝫ si pur videt ꝙ etiā hoc mō in nul
lo mēbro recipiat integrā sanitatē obseruet re
gimen supradictū. ꝛ omni anno de mense ap
lis faciat flobotomiā de vena epatis ꝛ postea
purgetur ꝛ postea ponat ventosas. ꝛ per totū
mensem madij vtatur sero caprino ꝛ in autū
pno dimissa flobotomia faciat purgationem
silēm illi que facta est in vere cū confectōe ha
mec. ꝛ postea de. xv. diebus i. xv. dies sumat
aliquā medicinā vtputa. ℥. i. dyasene aut. ʒ.
ij. pulueris sene cū brodio carniū ꝛ pauco sa
le ꝛ pipe aut. ℈. ij. pillulaꝝ de fumo terre ꝛ fa
ciat ꝙ omni septimana saltem semel balneet̄
aut bis lauādo se in balneo modi supradicti
aut saltem in aqua pura calida ꝛ qn̄ vēit ad
senectutē paulatim dimittat flobotomiam ꝛ
ventosationē sed primo flobotomiā ꝛ hoc se
cundū ꝙ medicus pn̄s viderit ipm posse tole
rari ❡ Et si alia nō haberet menti saltē habe
at menti purgare se semel in mense aut in du
obus mensibus cū confectione hamec descri
ptione prima sumendo a. ʒ. iij. vsq; ad. iiij. ꝑ
vice cū aqua buglosse. ꝛ hec putamus cū au
xilio dei ad fidem promissum sibi sufficere.

❡ De morphea nigra.

Iste nobilis patitur morpheam ni
grā ꝛ extenditur spacio multo ꝛ di
latata est valde velociter. ꝛ ex isto
apparet difficultas cure sue. Ad fa
ciēdū debitū nr̄m i regie vite faciet vt scripsi
in alio consilio pro alia infirmitate ❡ In vsu
medicinaꝝ purgetur in isto mense sumendo

oi die de mane. ʒ. viij. aque lactis caprini epithimi. ʒ. i. ⁊ istud nõ pretermittat ¶ Jterum sel in isto mense sumat. ʒ. iiij. confectionis hamec cũ libr. v. aque lactis. s. hinc ad. xv. dies.

¶ Factis aũt purgationibus. Rx. corticum radicũ capparis ⁊ seis raffani añ. ʒ. iiij. pistẽtur ⁊ optime distempentur cũ aceto ⁊ liniat loc⁹ morphee fricando bene ⁊ ita teneatur p totã noctem ⁊ de mane ingrediatur balneũ ⁊ lauetur. ⁊ hoc iteretur sepe. ⁊ in die in quo habet ingredi balneũ nõ sumat medicinã solutiuam ⁊ ideo dz postq̃ ser caprinũ. xv. dieb⁹ sumpserit mõ supradicto ⁊ sel sumpserit confectionem hamec incipere vti hoc linimento ⁊ balneo ⁊ vna die balneari ⁊ nõ sumere ser capnum illa die. ⁊ altera die sumere ser capnum cum epithimo ⁊c.

¶ De febre a colera mixta.

Nobilis ac strenuus armiger Nicolaus vrso de perusio est cõualescens a febre cronica continua que pependit a colera mixta cũ flegmate vtroq̃ humore existẽte vt plurimũ grosso. ⁊ a. x. mensibus citra tribus vicibus simili febre laborauit. Et iõ ne vlterius ĩ morbos incideret desiderat hr̃e consiliũ attendendo q̃ est vir annorum circa. xl. robustus secundum nãm complonis parũp colerice. ⁊ existimandũ est q̃ ꝓpter regimen inordinatum quo vtũtur isti dñi armigeri acciderit sibi isto anno tociens febris. ⁊ quia est a longis morbis vidẽtur multiplicate materie aduste ⁊ nõ habet bonum colorem ⁊ dubitat ne in splene et in epate remanserit aliq̃ debilitas videtur q̃ indigeat vsu balneorum inter quã iudicio meo conuenirent sibi balnea auinionis. Dabo igĩ consilium super vtraq̃ re incipiendo cũ auxilio dei ab aere semp habendo menti q̃ habet cerebrum humidũ naturaliter ¶ Sit aer sue habitationis clarus euentatus tꝑamento vicinus. ⁊ vitet aerem nebulosum ⁊ multũ humidum ⁊ presertim habentẽ vapores ex aliqua cã fetidos. ⁊ caueat a ventis. Et iõ cameram habeat inter duo solaria ad orientem vl septentriones apertam. ⁊ in tpe hyemis calefiat cum igne lignorum siccorum. ⁊ in tpe estatis temperetur cum stratura salicis ⁊ foliorum vitis et arborum ⁊ herbarum frigidarum ⁊ oio quousq̃ sit bene fortis ⁊ reductus ad pristinã sanitatem ⁊ caueat nimietatẽ frigoris ⁊ caloris ¶ Cib⁹ eius sit panis ex optimo frumẽto sui ani mũdo a superfluis ⁊ electos de sana messe ⁊ fiat farina munda a furfure. ⁊ sit tempate fermẽtatus ⁊ coctus nõ nimis. ⁊ habeat ad omnes decem libras paste pmixtum parum de mastice puluerizata. s. ʒ. iiij. ⁊ fugiat panem azimum aut nõ bene coctum aut nimiũ fermentatum.

¶ Carnes conuenientes sunt pullorũ ⁊ gallinarum ⁊ capponum mediocriter pinguium ⁊ iuuenum perdicum ⁊ fasianorum paruarum auium sicut turdorum ⁊ alaudarum ⁊ morarolorum ⁊ similium ⁊ edorum lactentium paruorum ⁊ vitulorum lactentium paruorum ⁊ castratorum annualium: leporum capriolorum iuuenum pipionum volare incipientium ⁊ turturum nõ nimis pinguiũ. Et ex hijs carnibus eligat nõ multũ macilentes nec animalia impinguata sed carnes animalium sanorum exercitatorum ⁊ precipue que sunt in anteriori parte ⁊ in dextro later. ⁊ sint carnes nõ pinguedo vel caro lassa. ⁊ fugiat carnes veteres nouiter natas. porcorum presertim macretorum in domo auium aquaticarum sicut anserum mergorum ⁊ anatum ⁊ similium. Et omnia interiora animalium ⁊ capita ⁊ colla nisi forte. epar galline vel pulli aut gallorum testiculos quibus vti potest secure ¶ Oua gallinarum recentia conueniunt capiẽdo vitellos nõ albumẽ ⁊ sumantur tremẽtia nõ indurata. sꝫ anserum ⁊ anatum oua sunt mala ¶ Caseus vitetur ⁊ sanguis animaliũ. Lacte vti potest sed cum modis quos dicam ĩ speciali suo capitulo ¶ Pisces omnes vitet. si tamen aliq̃bus vti velit sint parui ⁊ ex flumine petroso aut libero mari aut scopuloso ⁊ sint squamosi. Sed melius oio est nullum ex eis sumere.

¶ Herbarum conuenit vsus hoc modo q2 potest vti ferculo de blita de spinagijs cum mente feniculo petroselino origano calamẽto pu

legio yſopo canella roſmarino ſaluia ⁊ talibus odoriferis. ſed ſalaticia cruda nō ſumat modo tuſcorū niſi forte in eſtate vteretur tempore magni eſtus lactuca ⁊ endiuia ⁊ cicorea ¶ Ex oleribus ⁊ radicibus poteſt vti caroto ſiue paſtinachia rubea ⁊ rappis conuenienter elixatis ⁊ enula. ⁊ in eſtate medulla citrulli ⁊ parua q̄titate melonū. Sed porrū allea raffanum cepas ⁊ ſimilia acrimina. ⁊ cucurbitā ⁊ mellongenā omnino dimittat. cappares autem poteſt ſumere ¶ Ex fructibus aūt recentibus ⁊ ſiccis quibuſdā perſicis ⁊ paucis ceraſis. ⁊ iuiubis ⁊ moris vti poteſt. poſt prandium amigdalis dulcibus cum zucharo citoniīs coctis ⁊ piris coctis cū aniſo aut feniculo neſpilis ſorbis granatis. melius tamen eſt vt fructus ⁊ olera dimittantur. aut paruū de eis ſumantur via cibi. Fongos ⁊ tubera omnino dimittat. ¶ De granis poteſt fercula facere ⁊ granorū farina ſicut amido farre ordeo. ⁊ ē optimū qn̄ decoquitur cum carne miliū ⁊ farina cicerū. ⁊ lentibus vti poteſt ⁊ brodiū cicerum albarū ⁊ rubeorū rizo. etiam cum carne pingui cocto quandoq; poteſt vti. Sed victualia de paſta farine frumēti dimittat ſicut laganas paſtillos ⁊ ſimilia ¶ Carniū preparatio omnibus penſatis eſt melior elixatura q̄ aſſatura aut frixio. Sed ſi aſſum comeditis ſit illud qd̄ remotū eſt a parte aduſta ⁊ q̄ nō cum lardone ſalito fuerit cōditū nec vllo mō ſuffocata comedat ſicut tartocleas ⁊ cruſtatas ⁊ ſimilia cum ſuffocatorio ⁊ cum ſint diuerſa preponat ſubtilia groſſis ¶ Nō comedatis in eadem vice multa cibaria varia. ſed de vna mā̄erie pro vice. Et omnino cauete a nimia repletione ⁊ q̄ in ſecunda vice nō comedatis niſi primū cibū bene digeſſeritis. ⁊ nō plurimū bibatis. imo ſit parcitas ī cibo ⁊ potu omnino q̄tum poteſt cum conſtantia virtutis tolerare ¶ In ſaporibus vitate habētia ſapores acutos. ⁊ nō ſumat acetoſū aut aceti ⁊ arantiī ⁊ ſimiliū ⁊ gaudeatis mediocriter dulcibus ⁊ illis vtamini ¶ Laudo vt bis in die comedatis: ſed minus in ſero q̄ in mane quaſi de tertia parte ⁊ bibatis min⁹. ⁊ dimittatis ferculum in ſero. ⁊ ſemper comedatis actu calidum in hyeme ⁊ in eſtate pauce caliditatis. ſed nunq̄ congelata ⁊ frigida niſi in eſtate calida. nec poteris aquā vehement̄ frigidam aut vinū ſed calor aliqualiter eas ab extrema frigiditate remouerit nec tamē vſq; ad tepiditatem duxerit ¶ Sitq; potus veſter vinum rubeum medie vinoſitatis ⁊ tempore eſtatis temperatum cū aqua que ſi eſſet cocta eſſet melius. ⁊ in hyeme temperetur minus. ¶ Conuenit vobis pronunc in mane exerceri exercitio nō valde forti ſed tamē ita vt aliqualiter calefiamini. ſed parū ⁊ paulatim omni die addatis in exercitio quouſq; veniatis ad fortitudinem ⁊ robur nō trāſcēdendo in hoc tempore principiū calefationis nec faciendo forte exercitiū. ſed nō dimittatis qui aliqualiter ambuletis quantum poteſtis abſq; labore ¶ Sed pro euacuatione corporis ⁊ repletione oportet vos conſiderar̄ q̄ nunq̄ debetis repleri ad ſaturitatem: quia comeder̄ nimis prepararet vos ad recidiuam. ⁊ oportet q̄ prouideatis omni die habere beneficiū ventris ⁊ iſtud fit vel comedēdo in mane ferculum de volubili magna vel de extremitatibus lupulorū vel de mercuriali. aut faciendo cliſtere cōmune. aut ſumendo ante cibum aliquid de manna vel pulpecaſſie. ⁊ in hoc non ſitis negligens ¶ In ſompno oportet q̄ parū per ſit longior q̄ in ſanitate. ⁊ ſi poteſtis d̄ nocte aut in mane ante tertias. ⁊ ſit incipiendo duabus horis poſt cenam quietus abſq; interruptione primo ſuper dextro latere ⁊ poſt p̄mū ſompnum ſuper ſiniſtro ⁊ in mane ſuper dextro. ⁊ ſit corpore bene eleuato verſus ſupiora ⁊ bene cooperto ⁊ ſompnum diurnū aut tranſeuntem octo horas in die naturali vitetis. q̄ ſi aliter fieri nō poteſt poſt prandiū incipite ſompnum tribus horis poſt cibū quaſi ſemiſedendo. ⁊ dormiatis quouſq; excitetis per vos ipſum. ⁊ ſecundū q̄ virtus fortificatur paulatim redeatis ⁊ reducamini ad vr̄aȝ diſpoſitionem ⁊ conſuetudinem naturalem.

¶ Et in accidentibus anime oꝫ vitare tediū ⁊ iram ⁊ tristiciam ⁊ accidiam ⁊ vsum venereoꝝ. ¶ Ista enim ꝓprie opponunt̄ virtuti sue exsiccando ⁊ exterminando. ⁊ hec sufficiant de regimine. ¶ Veniendo ad medicinalia qꝛ nō obstāte ꝙ pluribus dieb⁹ satis fuerit parcus in cibo ⁊ potu. tamē fere omni die sudat puto ꝙ oꝫ eum euacuari paulatim ⁊ ex interuallis. Euacuationes aūt debent esse cuꝫ medicinis benedictis sicut manna de quo pōt sumere.ʒ.ij.pro vice distemperando cum decoctione violaꝝ ⁊ prunoꝝ ⁊ anisoꝝ ⁊ liquiricie: aut pulpecassie ď quo pōt sumere.ʒ.x.pro vice cum simili decoctione. aut aqua lactis capři de qua sumat.x.ʒ.vsq₃ ad lib̄r.i. ⁊ si ñ sufficienter soluit infundat in ea foliculoꝝ sene.ʒ.i.per noctez ⁊ in mane coletur ⁊ bibat aut infusione reubarbari vsq₃ ad.ʒ.i.cum pauca spice.⁊ qđcūq₃ hoꝝ fuerit puto ꝙ si de.x. diebus in.x.purgetur quousq₃ videat ꝙ nō supabundando in cibo vel potu:tñ adhuc sudat sed qñ deficit sudor tunc est bonum ꝙ dimittat purgationes. In diebus aūt quibus non purgatur videtur mihi ꝙ bonum est ꝙ vtat̄ ista confectione. ℞.specieꝝ dyarodon abbatis.ʒ.i.specieꝝ aromatici rosati descriptione gabrielis.ʒ.ſ.syrupi rosati q̄tum sufficit ⁊ fiat confectio in forma electuarij de qua sumat ʒ.i.ſ.pro vice tribus horis ante prandium.

¶ Itez nō esset ei inutile omni septimana semel ingredi tinam aque calide decoctōis maluauisci ⁊ melleloti ⁊ ibi morari aliq̄tulum ieiuno stomacho ⁊ postea ingredi lectum ad sudandum.⁊ postea facere se bene tergere non expectando tamen nimiū tempus in balneo. Et hec videntur mihi sibi sufficere pronunc.

¶ Sed tamē omni anno i vere deberet purgari iuxta periciam presentis medici qꝛ enim vario regimine vtitur nō bene iudicare possū quales humores habundant.mihi tamen est verisimile ꝙ sumat syrupū acetosum simplicem ⁊ syrupum de bisantijs ⁊ mel rosatuꝫ colatum añ.ʒ.ſ.cum.ʒ.iij.aque fenculi sex diebus in mane.⁊ postea purgando se cuꝫ hac medicina esset sibi vtile. ℞.reubarbari.ʒ.ij. turbit.ʒ.i.ʒinʒiberis.℈.i.spice.℈.i.infundant̄ i.ʒ.v.aque gūmi ⁊ apij per octo horas ⁊ postea coletur ⁊ bene exprimatur ⁊ in colatura addatur manne electe.ʒ.i.pulpecassie.ʒ.i.et fiat medicina.

¶ Si vero vadat ad balneū auinionis anteq₃ illuc vadat purgetur semel cum sero caprino.ʒ.v.in quo īfūdatur reubarbari electi.ʒ.i.⁊ spice.℈.ſ. ⁊ postq̄ est in balneis mittatur in mane anteq̄ balneum ingrediatur habere beneficium ventris. ⁊ videat ꝙ bene digesserit.⁊ hijs obseruatis ingrediatur q̄to magis tempestiue potest. primo in loco minus calido deinde paulatim accedat ad locum calidiorem. ⁊ cum ibi steterit parū per nō expectando tedium redeat ad locum minus caliduꝫ.⁊ inde bene coopertus vadat ad lectuꝫ ⁊ ibi sudet neq₃ surgat nisi cessat sudor ⁊ faciat se bene fricari ⁊ nō comedat nisi postq̄ calor quieuerit.

¶ Tempus autez morandi in balneo pro vice est secūdū ꝙ potest tolerari sine molestia ⁊ anxietate vsq₃ ad horam vnam vel vnam ⁊ dimidiam ⁊ nō plus ⁊ similiter in secundo nō ingrediatur balneuꝫ nisi postq̄ digesserit.⁊ sufficit in secundo morari ante cenam per mediam horaꝫ vel parū plus. ⁊ oportet comedere elixa vt venter sit magis lubricus. ⁊ bibere vina paucifera temperata cum aqua.⁊ in balneo nihil comeder̄ vel bibere ⁊ prouidere ꝙ omni die habeat beneficium ventris si nō cum alio cū aliquo clisteri lenitiuo.sed nō sumat medicinā nec vtatur venereis.⁊ stet in gaudio ⁊ solacijs vsq₃ ad dies quindecim. ⁊ hec cuꝫ auxilio dei puto sibi sufficere.

De febre continua.

Pro quadam domina de viglene no que passa est febrem per tres menses et inuadit eam quottidie cum frigore et etiam cum catarro salso descendente a capite.

Primo consideret horam accessionis et si incipit frigus extremitatum hora .xxi. vel circa horam sui prandii est inter .xv. et .xvi. et hora cene si posset expectare esset melior postquam incipit declinatio quod ego puto esse post horam septimam noctis. sed si hoc videtur difficile tunc circa secundam horam comedat aliquid leue puta ptissanam ordeaceam factam cum brodio pulli et circa horam octauam bibat brodium pulle discocte et expresse cum panno circa quantitatem .ʒ. v. Sed prandium suum debet esse de pullo contusso omnino in quantitate sua digeratur. et post potest sumere de pane in aqua carnis obedendo aliqua officula pulli. Item semper cum pullo cuius brodium habet comedere vel bibere debet bulire multum de lactuca. et si in nocte quando cenat comederet parum de illa lactuca cum agresta non cum aceto non est malum. et si non bene dormit debet addere loch papaueris tam in contusso quod sumit de mane quam in ptissana quam sumit de sero. Potus eius sit aqua ordei cum zuccaro aut cum iuleb violato. et in tempore prandii vel cene melius est vinum album clarum non multum potens temperatum cum aqua cocta zucarata. ℞. syrupi de bisantiis syrupi violati ana .ʒ. iii. aque buglosse aque endiuie ana ʒ. vi. fac sy. pro quatuor vicibus bibatur hora septima tepidus.

Item. ℞. pulpe cassie .ʒ. vi. agarici .℈. iiii salis geme .℈. i. infundatur agaricus in oximelle per medium diem postea cassia et agaricus distempentur cum decoctione pectorali detur in potu hora decima. et postquam biberit comedat aliquid de pomo vel de piro vel de citonio ad prohibendum vomitum. et odoret panem azimum infusum in aceto.

Item. ℞. pilularum bichichiarum .ʒ. i. pro tenendo in ore inter genam et dentem vnam pro vice multis vicibus in die. Item. ℞. dyacodion .ʒ. iiii. pro tenendo in ore post cenam ad quantitatem auellane pro vice. Item. ℞. aloes turbit ana .ʒ. ii. agarici .ʒ. i. dyagridii. ǵ. vi. zinziberis .℈. ii. salis geme .℈. i. masticis ʒ. i. s. confice pillulas cum succo endiuie. et sumat .ʒ. i. pro vice hora decima omni septimana semel. Item. ℞. butiri recentis olei violati olei amigdalarum dulcium pinguedinis anatis ana .ʒ. i. olei de lilio .ʒ. s. cere parum et fac vnguentum quo inungatur totum pectus mane et sero et totus locus doloris. Item omnibus duobus diebus semel faciat clistere cum libr. i. succi blite et .ʒ. iii. olei violati et duobus vitellis oui et .ʒ. ii. salis vna hora ante prandium. Item in tempore frigoris properet calefacere se cum pannis et aliis oportunis. et non bibat et non comedat et non dormiat vsque quo est bene calefacta. Item in mane ante cibum fricetur leuiter cum mandili leui calido totum corpus. Item portet res pro confortando videlicet manus xpi et iuleb et coriandri confecti.

Item. ℞. olei de spica olei masticini ana ʒ. i. vini boni rubei libr. s. gariofilorum masticis ana .ʒ. i. calami aromatici ciperi rosarum ana .ʒ. s. bulliant vsque ad vini consumptionem postea coletur et exprimatur bene et in colatura addatur gallie muscate .ʒ. i. cere quod sufficit et fac vnguentum molle pro stomacho. et ista puto sibi cum dei laude sufficere.

De continua flegmatica cui parum colere est commixtum.

Iste iuuenis patitur febrem flegmaticam continuam a flegmate cui parum colere est commixtum et est in augmento cum in stando vigiliarum et est descensu humiditatis viscose per cannam pulmonis incitante ad screatum et quandoque irritante ad vomitum cum deiectione appetitus et debilitate stomachi retentiue vnde facile dormit et patitur fluxum mixtum ex dyaricho et ventericho cum inquietudine et principio

exacerbationis circa.xxiiij.horā.⁊ incipit ho
ra quarta quietari deinde iteꝝ de mane dici
tur inquietari vsq; ad tertias virtutis autem
vitalis ⁊ motiua debiles essent valde et sicut
nō est valde molesta vrine grosse paruȝ quid
habentis citrinitatis.⁊ vt fertur cum hyposta
si mucillaginosa. ¶ Ex quibus patet primo
vacandū esse confortationi virtutis vitalis.
¶ Secundo confortationi stomachi.tertio di-
gestioni materiei ⁊ euacuationi.quarto alter
sioni intestinoꝝ.quinto illi catarro vomitus
aūt si nō sit plus ꝙ̄ audiam oȝ potius augere
sed somnū oȝ prouocare. ¶ Quantū ad p̄
mū debet ponere ad cor ⁊ innouare quatuor
vel quinq; vicibus ante cibum hoc epithimū
℞.rosaꝝ floꝝ boraginis ⁊ buglosse mellisse
mente sicce añ.ʒ.i.corticum citri.ʒ.iij.gariofi
loꝝ macis cinamomi been albi ⁊ rubei semis
basiliconis zedoarie doronici gallie muscate
añ.℈.ij.sandaloꝝ alboꝝ ⁊ rubeoꝝ coralloꝝ
rubeoꝝ añ.ʒ.ß.aque buglosse aq̄ mellisse añ
℥.vi.aceti.℥.i.vini maluatici.℥.ij.misce ⁊ in
fundatur in eo pecia que teneatur in manib⁹
quousq; tepefiat ⁊ appōatur cordi.⁊ hoc idē
epithima scd̄m partē teneatur in ampulla et
sepe odoretur. ¶ Item ℞.margaritaꝝ.ʒ.
ij.iacintoꝝ granatoꝝ zaffiloꝝ rubinoꝝ añ.ʒ.
ß.folioꝝ auri purissimi numero.xvi.fiat pul
uis subtilissimus ⁊ de isto puluere semp quā
do cibatur ponatur.℈.ß.pro vice in suo con
tusso vel distillato. ¶ Iteȝ iaceat in camera
in qua sit ignis cōtinuus ita vt tpetur ⁊ ponā
tur in eo cortices citri in multa q̄ntitate vt be-
ne redoleat. ¶ Item cibus suus debet eē ad
minus bis in die hoc ordine.primo comedat
circa.ʒ.ij.dyacitoniten cum zuccaro vel pul
pe citonioꝝ assate.⁊ si oȝ mollificetur dyaci
toniten pistādo in mortario cuȝ pauca miua
quo sūpto modicū stando bibibat contussum
distempatū cum brodio boni caponis ↄsū-
ti in decoctione.sed caro contussi sit caro pul
le nōdum ouificātis ⁊ si postea velit aliquid
masticando comedere potest comedere duo

vl' tria paria testiculoꝝ galloꝝ q̄s poss̄it iuēiri
i hospicijs ⁊ silr̄ sumat i cena ⁊ si pōt ꝺ eis suf
ficient̄ sumere nō idigebit vitello oui ⁊ caro
iuuēcule perdicis est melior carne pulloꝝ.et
silr̄ si vellet comedere minutas auiculas que
capiūtur in sepibus ⁊ si videtur pn̄ti medico
q; sufficiat sumere bis in die sumat hora qn
ta noctis ⁊ de mane post tercias. Si autē vi
deret̄ ꝙ idigeat refitione tūc pōt digesto pri-
mo cibo bibere semel.℥.iiij.huius syrupi.
℞.aque distillatōis caponis libr̄.i.aque plā
taginis.℥.iiij.miue sine spēbus.℥.vi.misce ⁊
clarifica ꝙ si videtur pn̄ti medico ꝙ virt⁹ in
digeat.℥.iiij.huius syrupi misceat̄.℥.ß.vini
odoriferi. ¶ Potus aūt ei⁹ sit vinū rubeuȝ
clarum medie vinositatis pmixtuȝ cuȝ aqua
extinctōis calibis. Et notet̄ ꝙ oēs sui cibi co
quāt̄ cū dicta aqua extinctionis calibis ⁊ po
tet parum q̄ntuȝ est ei possibile quousq; flux⁹
restringatur.

¶ Pro secundo principali semper ante ci-
bum p mediā horā fomentetur p̄mo stoma-
chus hoc modo ℞.mirtilloꝝ squinātī berbe
ri gariof.mēte sicce absinthij rosaꝝ añ.ʒ.iij.
vini rubei stiptici libr̄.vi.fac buliri lēto igne
p quartam ptem hore.postea in hoc vino in
fundatur spongia ⁊ exprimatur inter dua in
cisoria ⁊ calida ponat̄ super stomacho ⁊ cuȝ
icipit frigescere inouetur ⁊ hoc fiat qnq; vici
bus quo facto inūgatur stomachus cum isto
vnguento actu calidū ℞.gariof.sumach a
cacie masticis añ.ʒ.i.ↄtundātur grosso mō ⁊
buliāt cuȝ libr̄.i.vini stiptici ⁊.℥.iiij.olei ma
sticini lento igne vsq; ad vini ↄsumptionem.
postea colet̄ ⁊ in colatura addat̄ acacie lau
dani cere añ.ʒ.i.ß.fiat vnguentuȝ ⁊ post vn
ctionē pulueriȝet̄ sup vnguēto puluis gariof.
⁊ thuris ⁊ masticis equalib⁹ ptibus.

¶ Propter tertiū pricipale si vomit sine dif
ficultate in sero circa horam.xxiij.detur sibi
hic sy.℞.radicuȝ raffani.℥.ij.semis raffani
ʒ.ij.aque libr̄.i.ß.buliant vsq; ad medietatis
ↄsumptionem.postea coletur ⁊ addatur mel

lis rosati colati.ʒ.iiij. ⁊ est pro duabꝰ vicibꝰ
bibatur tepidum ⁊ parum post aut cum di
gito aut cum penna vomat ⁊ hoc quotidie fi
at si nō moleste vomat nō obstante lienteria
in hyeme quia nō facio ad euacuandum ma
teriam in intestinis existēte sed ad alias intē
tiones vel fiat his vomitus ex īteruallis quo
rundam dierum. Qꝫ si videtur ꝙ integre vo
mat loco mellis rosati ponat̄ oximel simplex
Scḋo ad eandē intētionem in mane sumat
hūc sy.tribꝰ horis añ cibū. Re.mellis roſ.
colati ⁊ syrupi de bisantī.añ.ʒ.vi.aque plan
taginis.ʒ.iiij.aromaticetur cum pauco cina
momo ⁊ est pro vna vice.

¶ Et si virtus tollerat etiā durāte hoc fluxus
euacuandus est ꝑ interualla cum huiusmodi
medicina Re.passularꝫ.ʒ.ij.mirabulanorū
kebuloꝝ ⁊ emblicoꝝ añ.ʒ.iij.ꝯtundant̄ gros
so modo ⁊ buliant lento igne cum aqua libr̄.
i.ß. ⁊ si esset aqua apij vel aqua endiuie essꝫ
melior postea coletur ⁊ in colatura scꝫ in me
dietate eius pro vna vice addatur reubar
bari optimi.℈.iiij.spice.℈.ß.vini albi odori
feri.ʒ.ß. ⁊ sumatur totum in substantia neqꝫ
pro nūc videtur mihi transeundum ad forti
ores medicinas nisi fortassis p̄sens medicus
speraret ꝙ bene retineret ⁊ nō vomeret medi
cinā ꝯpositam ex agarico ⁊ reubarbaro añ.
℈.ij.in dicta decoctione cum suis correctiuis
scꝫ sal gēma ⁊ spica. Qꝫ si dubitatur ꝙ medi
cinam distemperatam vomat tūc debet sumi
reubarbarum supradictum ⁊ confici cum sy
rupo rosato ita ꝙ fiat admodum paste ⁊ da
ri ad deglutiēdū ipm̄ īuolutū in nebulis vl̄
in scaletis ne abhominet̄ ⁊ nō pretermittatur
si virtus tollerat qui euacuetur qm̄ est radix
curationis eius.

¶ Itēꝫ ad eandem intētionem debet ante ci
bum fricari cum mandilibus leuibus calefa
ctis ita tamen vt nō euentetur ⁊ fricentur cru
ra ⁊ coxe ⁊ brachia ⁊ spatule ⁊ nates ⁊ pe
ctus ⁊ venter ⁊ postea caput ⁊ nō sint fricati
onis dure sed leues durantes ꝑ mediaꝫ ho
ram in toto. ¶ Pro quarta autem re vtile
est omni die quādo nō sumit medicinam an
teqꝫ de mane incipiat fomentare stomachum
facere clistere cum libr̄.i.ß. aque ordei ⁊.ʒ.
ij.mellis rosati colati aut zuchari rubei quo
usqꝫ perseuerat fluxus nec ponatur aliquid ī
clistere.

¶ Pro quinto principali res illa sompni nō
videtur negligenda ⁊ incipiat primo semper
ante prandium ⁊ ante cenam quando debet
lauare manus ⁊ lauet sibi brachia a cubitis
infra ⁊ manus ⁊ faciem notabili spacio cum
hac decoctione. Rx.folioꝝ lactuce libr̄.i.capi
tum papaueris numero.xij.aneti.M.ij.vio
larum floꝝ nenufaris seminis lactuce añ.ʒ.
i.floꝝ camomille.ʒ.iij.contundantur grosso
modo ⁊ bulliāt in aqua sufficienti lentissime
per horam. ⁊ cum ista fiat locio supradicta
mane ⁊ sero. Qꝫ si nō videtur imprimere ad
datur in decoctione corticum mandragore.ʒ.
i.ß. ⁊ si hec nō sufficiunt semper cum suo con
tusso ponatur lac quod extrahitur de.ʒ.ij. se
minis papaueris albi.aut detur statiꝫ post ci
bum syrupi de papauere.ʒ.i.ß. ⁊ bulliat se
men papaueris in pecia alba panni linei cūꝫ
suo pullo quando coquitur. Qꝫ si hec nō suf
fecerint inungatur post cenam loco pulsus in
timporibus cum isto vnguento. Rx.olei man
dragorūi aut olei de lactuca.ʒ.ij.mirre croci
opij añ.ʒ.i.incorporentur optime in morta
rio q̄tum est possibile.deinde cum pauca ce
ra fiat vnguentum. ⁊ si hoc nō sufficit post ce
nam in vtraqꝫ aure distilletur gutta vna eius
dem vnguenti. Notetur tamen diligenter ꝙ
si potest fieri ab istis vnguentis est abstinēdū
sed vbi penitus nō dormiet nō solum esset in
ungendum caput sed si oportet ante cenaꝫ lo
cetur ita vt possit recipere embroca cadens
ab alto. ⁊ fiat embrocatio lauande superius
descripte pro brachijs ⁊ facie.

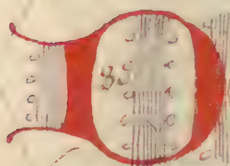
¶ Pro illo vero cattarro stimulante ipsum
in gutture puto ꝙ bonū est ei tenere sepe in
ore de dyadragāto frigido ⁊ ꝑmittere pau

latim eliquari aut tenere sub ligua vnam pil
lulam bichichia3 cõmunis descriptionis. ma
gis tamen apud me ꝛ ꝓ isto catharro ꝛ pro
fluxu ꝛ pro sompno ꝓuocando ↄuenirent ei
dyacodion purum factum cum zucharo al-
bo ſm descriptionem Mesue in tractatu de
loch aut loco eius loch de papauere retentu3
in ore. ¶ Et si aliquã vult ↄfectione3 delecta
bilem post cibum aut ante cibum ↄuenirent
ei coriandra preparata ꝛ ↄfecta cum zucharo
ante cibum ꝛ in medio ꝛ post. Qꝫ si nõ potest
bene masticare fiant morselli ex puluere cori
andri ꝛ zucharo. Cõuenit etiam ei cum. ʒ. s
puluis cordialis supius descripti ꝛ libr. i. zu
chari albissimi facere ↄfectiõem in rotulis de
qua põt ꝛ ante prandium ꝛ post ꝛ quando i
digeret ↄfortatione audacter sumere.

¶ Item habito respectu ad fluxu3 ventris
nõ dꝫ denegari sibi zucharum rosatum vetus
ante cibum aut dyacitoniten cum zuch.
ꝛ ista puto pro nunc ſm informatienem mihi
traditam sibi sufficere.

¶ Febris ethica cum qua ↄiungitur consum
ptio totius ac multorum accidentium.

80

Ispositio honorabilis viri le
onbardi de trudento est mul
tiplex ꝛ multꝭ egritudinibus
ꝛ accidentibus ↄplicata pri-
ma est mala ↄplexio cordis
frigida ꝛ humida lꝫ amplior in ea appareat
humiditas ꝙ frigiditas. Ad hanc enim seq-
tur vniuersalis corporis debilitas puitas tar
ditas ꝛ raritas pulsus cum lenicie notabili.
ita vt quãdoqꝫ pluribꝰ diebus in neutro bra
chiorꝫ pulsus iueniri possit. In maiori vero
euentus valde paruus repitur ꝛ pseuerat li-
cet nũc tante paruitatis nõ existat sicut soluit
Est etiam ad hanc ↄsecuta corporis ↄsump
tio vel extenuatio mala enim ↄplexio cordis
tam calida ꝙ frigida est causa ↄsumptionis
ꝛ ethice corpis ꝛ ꝓprie cum est fortis vel lon
ga. xi. tertij quarto capitulo. Ad hanc etiam
secuta est magna i stomacho debilitas in ap
petendo ꝓpter humiditatem multam in ore
stomachi facta que appetitui multũ aduersat
Et quia hũiditas hec materialis est ꝓpter ip
sam sepe stomachus dyariam flegmaticam
ꝛ lienteriam icurrit. Scda pncipijs disposi
tio est mala ↄplexio renum calida ꝛ sicca ꝙ
siue nãlis siue accidẽtalis ex multo coitu stip
ticitate ventris ambitu longo super spina vel
ꝓpter vnguentaria calida quibus super spi-
na versus est acciderit etiam epati cõmunica
ta est siue ab epate ad renes multiplicata nõ
multum adoperari repugnat in ꝓposito.
Tertia principalis dispositio vniuersalis oĩ
um membrorꝫ motus debilitas. ꝛ maxime
anchorum genuum ꝛ pedium ꝓpter ꝙ motꝰ
ꝓgressiuus ꝛ sustentatio mollis corporis im
peditur licet alia quedam aliquando appare
ant accidentia. hec tamẽ sunt pricipalia ꝛ ali
orum cause quibus remotis alia facile cura-
buntur. ponetur igitur succinte modus regis
sex rerum nõ naturaliũ. scdo medicinaliũ or
do vtiliorꝫ percurrentur.

¶ Camera in qua habitet debet esse aeris ca
lida notabiliter in qua tamen siccitas sit no-
tabiliter hẽat aspectũ oriẽtalem ab aquis vẽ
to limosis supfluitatibus hũiditate edificiorꝫ
vel priuata murorꝫ. In qua sepe fiat ignis
ex lignis lauri iunipi abietis laricis rosmari
no cupresso ꝛ silibus sepe etia3 suffumigetur
cum picegreca corticibus abietis laudano et
ligno aloes sup igne conspersis. ¶ Mane añ
prãdiu3 ꝛ parũ añ cenã conet ꝛ expiat exer
citari eũdo p camera3 cum baculo securatus
vel brachijs alienis apodiatꝰ ꝛ faciat hic q
etũ sine nocumẽto tollerare põt pꝰ cibũ vo ꝛ
alio toto tpe qescat ꝛ si exercitari non põt vt
dcm mane añ prãdiũ faciat fricari anchas
genua ꝛ pedes cum pãnis leuiẽ calidis p ter
tiã pte3 hore ꝛ postea fricẽt cũ sbtilissimo pul
uere ligni cupressi cũ modico vino ↄmixti ca
lido deiñ ligent ꝛ suis calcijs vulpinis calciẽt
Dõmiat nõ sbito ſ p duas horas pꝰ cibũ vl
circa capite bñ coopto ꝛ eleuato pꝰ sup dex
tro deiñ sup sinistro latẽ reuolutꝰ. decubitum

vero super spina velut ab igne fugiat. potest aũt dormire horis septem uel. viij. alio tpe to to vigilet. diurnã vero dormitioñe oĩo fugiat saltem ꝑ totum mensem Martij nisi propter aliqđ accidẽs sompnũ nocturnũ interrupisset.

Nõ stet angustiosus ⁊ desperatus de ĩpossi bilitate curatõis eius neq̃ in alijs accidẽtibꝰ aĩam mult|. tristantibus ĩuolutus pmaneat sed bene ⁊ audacter ĩ potentiã saluatoris ihũ xp̃i ꝯfidat ⁊ speret qui sua remedia vigora bit in posterum vt vidit se quasi in desperatõꝫ positũ ⁊ nũc bone ꝯualescẽtie restitutũ. a coi tu etiã quantuꝫ est possibile dicere vel scribẽ caueat vsq̃ quo pfecte vtutuꝫ integritati vel fortitudini restitutꝰ erit ꝑ ipsuꝫ eniꝫ in ethicã ⁊ pĩculuꝫ irremediabile pducetur valde cito

Ciboꝝ assumptioñe multaꝫ oĩno fugiat cum eñ sepe ꝓpter stomachi debilitatem ac quisitam a cordis lapsu q̃tumcunq̃ se bñ re gat in cibis adhuc sepe vomitũ incurrat vt scit quãto magis scꝫ stomachuꝫ supfluis one raret cibis. Accipiat igitur potuuꝫ ⁊ ciborũ tantã q̃titatẽ vt ad stomachi g̃uitatẽ exclu siue ducatur melior eniꝫ cibationũ est q̃ non efficit stomachi g̃uitatem ⁊ extensioñe sicut melior potuum qui in stomacho nõ fluctuat ⁊ natat tertia p̃mi. Euacuationes aũt mltas ⁊ freq̃uẽtes effugiat qꝛ ꝯpaginem sui corpis debilem cito finirent. Jnatioñe etiã ex multa abstinẽtia a cibis ⁊ potibus fugiat. corpꝰ eñ eius ariduꝫ in siccitatem ꝯfirmaretur ĩcura bilem. His igitur in die nãli comedat ſm q̃ sibi datus est ordo. si aũt ꝓpter debilitatem sbuentione indigeret accipiat mane in auro ra ⁊ per horã ante cenã ciatũ vnũ brodij pul li vel caponis cum zuch. caliduꝫ.

Vtatur pane recẽti duoꝝ dieruꝫ bñ pisa to fermentato cocto nõ assato ex puriori pte farine optimi frumenti facto. Vtat̃ carni bus vitulinis agninis capretinis castrati por ci domestici ⁊ siluestris tenerib ꝰ nõ valde pi guibus elixis ⁊ assatis nõ valde tostis. vtat̃ carnibꝰ pulloꝝ caponũ pdicum turdoꝝ fasi anorum colũboꝝ puoꝝ sternoꝝ frãquellina rum leporũ cuniculoꝝ gezeloꝝ. i. capreoloꝝ alias dimittat Vtat̃ piscibꝰ fontalibus puis lucijs temellis ⁊ silibꝰ carnes salitas. ⁊ pisces silr fugiat Vtat̃ ouis recẽtibꝰ oĩ mõ ꝑpationis nisi frixionis. Uti põt nõ multum sepe caseo recenti non valde viscoso ⁊ lactis vsus precocti placet.

Vtatur oleo bono citiꝰ butiro lꝫ q̃nq̃ bu tirum accipere possit sed nõ frixum.

Abstineat a lactucis spinachijs endiuia portulaca. cucurbita bleta. vtatur caulibus carotis menta petrosilino boragine q̃tuꝫ po test feniculo ⁊ alijs herbis calidis. Vtat̃ mul tũ iusculo ordei panico ciceribus rubeis ⁊ ali quando albis Caueat ab vsu pomorum piroꝝ ⁊ vniuersaliter omniuꝫ fructuꝫ frigi dorum ⁊ humidoꝝ ⁊ crudoꝝ. piris autem coctis quãdoq̃ datur licentia. De fructibus siccis placent amigdale in cibis ⁊ fistici ⁊ pi nee licet in frequenti vsu nõ placent quia no cẽt stomacho auellanas assatas quãdoq̃ ac cipere potest castanee fugiantur passule pla cent omni modo ĩmo ⁊ vue nostroꝝ montiũ sicce. mel nullo modo placet sed zuch. vtat̃ libito aceti vsus quandoq̃ vtilis est. succus granatorum arantioꝝ ⁊ agresta placent ⁊ in ter cetera limonibus vtatur sepe vt mundifi cent renes eius pipe ⁊ alijs speciebus calidis vtatur cum tempamento ne multuꝫ inflãmẽt ⁊ exsiccent ipsuꝫ. Silr ab aniso ⁊ cimino ca ueat. Rape ꝯdite ꝯuenienter sũme placent. oliue etiam si nõ sunt multũ salite sunt bone sibi. De ꝯfectionibus vti potest ꝯfectione de amigdalis de pineis de fisticis ⁊ de auellanis silr citro ꝯfecto cum zucharo ⁊ arantioꝝ cor ticibus. de alijs nõ valde curet. A cibis pa stillibus caueat oĩno ⁊ valde salsis. Potus eius sit vinum album clarum sbtile odorife rum boni saporis ad dulce leuiter inclinatuꝫ nullo modo bruscum vel ponticum vel acre nec debet esse nigrum obscurum grossum aut turbidum ⁊ si haberet vinuꝫ valde fumosũ. limphetur cum aqua decoctionis floꝝ bora ginis. ⁊ aliq̃ñ rosmarini ⁊ q̃ñ sentiret in spina

grauedinē limphet' cū aqua decoctōis ğnorū milij solis tpe vō calido cū aqua sola pcocta

¶ In regimie vō medicialiū itendat' semp confortationi cordis cū cibis ⁊ potib⁹ quare sp vtat' aliqua q̄titate aq̄ buglosse. hec fuit aq̄ q̄ quasi mortuū ipm suscitauit. ex qua in vio cibis ⁊ oib⁹ ipm vti faciebā. Coquat' ex ea vel ex ei⁹ radice sp aliqd in cibis ⁊ aqua sb limatiōis eius ponat' in potu vel loco ei⁹ accipiat' borago vl' de vno ad aliud pmutatio fiat. scdm est q̄ in ferculo ponat' de puluere ligni aloes q̄tum ğnum ciceris rubei. tertiū est puluis smaragdi sil'r accept⁹. quartū est vs⁹ enule in cibis. qntū est puluis margaritarū in eis. sextū est vsus confectiōis isti⁹ q̄ mitto de qua potestis vti semp aū cibū ⁊ post vt placet septimū est portare ānulū cū rubino electo. octauū est portare corallū ad collū ⁊ vti eo i cibis. nonū est comestio cordiū aīaliū. decimū est odorare mustū frequenter ⁊ crocū ⁊ basiliconē. Confortatur etiam cor portando sacculū de sindone de ğna in quo cōsuant' iste spēs quas portatis. Itē accipiendo aliqñ vnā de istis pillulis quas portatis qñ venter est stipticus. ¶ Scdo vō puidendū renib⁹ eius q ex multa caliditate aduredo hūores cōgregant in seipis multitudiē arenullarū grossarum ⁊ matierū multarū ex quarū lōga statōe in eis ⁊ coicatione ab eis facta p neruos orientes a spōdilibus renū ⁊ allzatis tāta facta est debilitas in anchis genib⁹ ⁊ pedib⁹ q̄tū ptes ille in suo motu ⁊ sensu vigeāt p spūs sēsibiles sibi delatos p neruos a pdictis locis. aut nucha oriētes legat' pma pmi doctria qnta ⁊ p Almāsoris. his ergo vidēdū deduxi p cū hac iunctiōe q̄ portatis ex q̄ a media spia iferius renes. ⁊ tota spina vngat' vsq; ad fice ri sel' in die leuit' calida. scdm ad eandē itentionē p renib⁹ est vt vtamini isto electuario q̄ solēnit' mūdificat renes ⁊ vesicā ⁊ educit trūbos lutū ⁊ faniē. de q̄ accipiatis oī die q̄tum est nux muscata p q̄tuor horas aū prādium ⁊ si tedet vos accipe ex eo pōī die accipiatis. oī septiana q̄ter ex eo coclear unū p vice. tertium ad eandē intētionē est vt oī sero p horas duas aū cenā accipiatis coclear mediū bo rum semiū cōfectorū masticādo sicut coriandrum ⁊ deglutiēdo ea. q̄rtū ē q̄ recordemini comedē sepe de lacte ouis cū alijs cibarijs cocto. ¶ Attendēdū insup est stōacho magna diligētia appetitū ita q̄ ⁊ digōes ei⁹ cōseruat ⁊ auget cōfectio cordialis supi⁹ noīata in cōfortatione cordis. scdm ē vsus mēte cocte ⁊ crude etiā in cibis. tertiū est deglutire frequent' vnū ğnū masticis aū cibū ⁊ vigorat digestiuā si vō accipiat' post cibū cōfortat appetitū magis. quartū est accipe aliqñ ciatū mediū aque decoctōis ligni aloes bñ zucharate. quintum est vti sup cibarijs more aromatū puluere sbtilissime ameos. sextū est portare sup stomacho plumaceolū factū ex pilis leporis cū sua lana tota vel de pluma vulturis factū. septimū est iunctio ista ex qua stōach⁹ mane ⁊ sero aū cibū vngat' supponat' ei⁹ pān⁹ suffūigat' thure ℞. olei de mēta de pulegio aū. ʒ. i olei de mastice ⁊ mirto aū. ʒ. ſ. gallie muscate storacis calamite. ligne aloes laudani mēte aū. ʒ. i. ābre ğ. iiij. cere albe q̄tū sufficit fiat leue. octauū ē cerotū istud ℞. rasine clare ʒ. i. laudāi storacis liqde aū. ʒ. iiij. lignialoes ameos absīnthij aū. ʒ. ſ. foliorū ⁊ seis basiliconis cardamomi maioris ana. ℈. ij. cere q̄tū sufficit fiat sup pāno de ğna bñ glutinosum in forma scuti ⁊ superassistat stomacho.

¶ Balnea ⁊ lotiones tocius corporis ⁊ capitis p nunc nō placent. ¶ Hec sunt q̄ vtiliora mihi visa sunt p dispōnibus vestris si aūt receptis suprascriptarū medicinarū indigebitis: scribetis ⁊ mittā. nō enim curaui eas scribere q̄ medicinas habebatis. deus aūt oipotēs ⁊ saluator Jesus xp̄s hec omnia in salutem vestram cito deducat. ¶ Amen.

¶ Sephiros nō purū in pte siluestri gingiue sinistre mandibule. 81

Quidā adolescēs decēnis fere habitudinis macilente cōplexionis colerice humidi capitis multū iam sunt duo mēses cum dimi-

dio vel quasi icepit pati in parte silvestri gingive sinistre mandibule inferioris apostema durum tensum valde fixum vehementer in mēbro q per spaciū mēsis ad q̄titatē medi ocris castanee devenit ipa tamen aliqualiter longius. abinde vero citra nō pceptibilr fm q̄titatem mutatū est fuit tamen semper ⁊ est absq̄ pmutatione aliqua coloris loci nullius ex se vnq̄ doloris nec etiam si digito ɔprimebatur vel nūc ɔprimatur a principio tamen cum vngue fortiter pūgebatur dolebat q̄uis remisse. ⁊ iam mēsis fere est q gena ptes illius existēte inflāmata ⁊ tumefacta cum tunc pūgebatur vngue magis dolebat q̄ in principio illius vero ptes remota inflāmatōne ⁊ tumefactiōe ad pstinā rei pūgentis tristem sensationem quasi redactum est.

¶ Iste casus hac ppria forma nobis delatus fuit ⁊ illi singulares doctores in tribus rebus fecerunt determiationem qui nobis casū miserunt. pmo de eēntia morbi q hoc apostema est sephiros ⁊ q est nō purū ⁊ de impuritate pbant qz qñ pungit̄ dolet licet parū q sit sephiros pbauerunt multis argumentis.

In scdo dixerunt de causis pmo primitiuis q fuerunt aut regimen iordinatū in cibis. aut aeris itensissime frigiditas q̄ viguit isto āno in patria illa. deinde q causa corpea antecedēs fuit materia flegmatica viscosa ⁊ grossa genita in ptibus capitis ad quā gñandā iuuit debilitas stomachi dicti pueri in q̄ multa generant̄ flegmata per viam in digestiōis sed causa corporea ɔiūcta est materia flegmatica qui fluxa est ad locum ⁊ in loco frigiditate aeris ɔgelata ⁊ ocultata. Qz tertio ipi portant qz nō est facta in loco apātis aliqua pmutatio coloris a naturali. ⁊ apostēa istud est sephiros incipiēdo nō ɔsecutioni ad apa calidum vel aliud. Tertiū q ipi determiauerunt fuit de cura q̄ ɔprehendūt quatuor intētionibus. quarū prima est euacuatio minoratiua flātis potissime a capite q flegma est cā antecedens. Scda intētio est digerere mām dcām. Tertio est ipam eradicare. Quarta vero intētio que vtitur ad causam ɔiūctā debet ɔpleri cū localibus scz cū reuolutione mō approximatōis mollificātiū mō resoluētiū leuiū facta aliquali mollificatiōe vt patz ex Auic. tertia quarti caplo pprio. Sed approximatis mollificationibus p mensem non percipitur iuuamentū pter nō posse bene applicari fortia mollificantia hoc ab illis.

¶ Vidēmus ergo scripta p illos venerabiles doctores que declarāt ⁊ eos sufficiētissimos: ⁊ i hac ppa cā diligētissimū posuisse studiū ⁊ iō putamus eorū dca va eē. nihil minus si solū scripta ɔsidēmus remanet nobis ābiguitas de eēntia morbi. nā vt putamus eē vm ⁊ alter nostrū mgr Philippus testat̄ de visu ossa pñt apari. ⁊ iō dubitamus ne tumor ille pncipalit̄ sit in osse mādibule. scdo supposito q eēt in carne possibile eēt q pellicula extrior gigiue nō eēt apata s; intrior ps vñ nō obstāte q cū vngue aliqs appeat dolor possibile est q locus ppe apat̄ nō doleat ⁊ iō dubitamus ne sit purū. ¶ In cāis aūt tā pmitiuis q̄ ɔiunctis dixerūt id q dz iudicari vm ⁊ nos p nunc dimittimus disputare vtrū flā p ɔgelationē deueniēs ad dnriciē qua fac̄ saphiros in fine sit ɔuersū in mliā qz nō est vtile pposito nr̄o.

¶ Sz descēdendo ad curā fatemur de plano q difficilis est admistratio mollificātium i loco verūtñ supposito q eēt facilis tñ aliqñ apa durū cuius color est silis colori corpis ē insanabile ut expsse dic̄ Ras. xiij. ɔtinētis. qñ accidit in aliq̄ meatu ⁊ itelligit̄ q sit īsanabile cū vsu mediciarū mollificantiū ⁊ resoluentiū. s; ut tēptemus oīa supposito q obfuet̄ regimen in sex rebus nō nālibus ⁊ cū hoc etiā i euacuatōe cāe añcedētis. cū purgatōibus coibus ⁊ pticlaribus vt sumus certi fieri p solēnos doctōes q nobis scipserūt. diximus q tps mollificandi sit valde maius tpe resoluendi. ⁊ etiā resoluētia nō debēt poni fortis desiccatōis ⁊ debēt eē mixta aliqd cū mollificantibus ita q bonū est iuxta doctrinā Serapionis q resoluēs sit tempatū in hūiditate ⁊ siccitate vl siccū in p ⁊ calidū in gdu scdo vl 3°. s; melius in scdo

Et Gal. hic declarat in .xiiij. terapētice ꝛ de bent esse ꝯiuncta cum aliquo habēte aliq̄ vi scositatē sed nō multa miorē scȝ q̄ debēt habere medicine saniē gn̄antis. Optet etiam vt pn̄tes medici ſm ꝙ expiuntur variationem ꝯpatis vel ꝯferentiā medicinaꝝ obseruent ꝛ pmittent ḡdus medicinaꝝ. ꝛ optet vt in tempore mallificatiōis cibetur puer aliquantulū largius ꝛ cibis humidioribus: ꝛ in tempore resolutiōis cibetur minꝰ ꝛ vtat̄ diuisiōibus ad ꝯtrariū ꝛ vtrūq; tēpus debet eē longū scȝ tempus mollificatiōis ꝛ tēpus resolutōis vt dič Rasis in .xiij. ꝯtinētis ex verbo Gal. nec etiam est negligendū ꝙ tam cū mollificatiuis q̄ etiā cū resolutiuis ꝑtertiȝ in hoc loco fiet aliquādo ꝯmixtio aceti ex intuallis. aut pmiscēdo acetum cū medicamine aut p̄mittendo mitigationem loci cū aceto. ꝛ postea supponēdo medicamen mollificatiū vel resolutiuū vt oȝ p̄mo tamen vtēdo puris mollificatiuis aliq̄to tēpore anteq̄ ponatur acetū. ¶ Sed descēdendo ad pticularia dicimꝰ ꝙ oī mane ieiuno stomacho depositi. supfluitatibus p̄me et secūde digōnis fomentet̄ locus cū hoc oleo tepido vl parūper calido ℞. olei susamini aut olei oliuaꝝ dulcissimi ꝛ maturi libr̄. i. radicū althee folioꝝ malue an̄. ʒ. ij. aque lib. ij. incidantur folia ꝛ radices minute ꝛ bulliāt lento igne vsq; ad aque ꝯsūptionē. postea colet̄ ꝛ in dicto oleo ifundatur pānus lineus quadruplicatus ꝛ ponatur sup loco p vnā horā inouando ſm ꝙ optet. Qȝ si puer tollerat fiat ex pāno lineo ad modū puluilli pui ꝛ infundat̄ in dicto oleo ꝛ exp̄matur postea ita ꝙ nō effluat oleum ꝛ ponatur dc̄us puluillus in ore sup gingiua ꝛ teneat̄ p horā ꝛ siue ab extra siue p intus fiat ista fomētatio iterent̄ in hora ſm discretionē. d. medicoꝝ pn̄tiuȝ.

¶ Post dictā fomētationeȝ apponat̄ aliq̄d de mollificatiuis hoc mō ℞. mucilagis radicuȝ althee ꝛ mucillagis semis malue an̄. ptes eq̄les infundat̄ puluillus ex cotto carmiato circūdatus subtilissime panno lineo decentis quātitatis in p̄dictis mucilagibus ꝛ ponat̄ in ore super gingiuā ꝛ ibi ꝯtinue teneatur excepto tēpore comedēdi vel bibēdi. Qȝ si puero videtur horribile distempet̄ puluis albissimi zuch. cū dictis mucilagibus in pua q̄titate. ita ut sit sapidum. Scd̄m de mollificatiuis ē hoc ℞. adipis anatis recētissimi aut adipis galline iuuēis ꝛ eliquātur in igne sine fumo ꝛ sint sine sale. ꝛ in istis adipibus iuoluatur saculus modo p̄dicto ꝛ teneatur postea in ore ꝛ fiat sapidus cū zuch. si optet ꝛ minus abhominabilis modus esset coquere gallinam vel anateȝ integram vel ambas simul absq; sale ꝛ cū sunt cocte recipiatur brodiū pingue in quo infūdatur dictus sacculus ita ꝙ habeat parti. piguedinis ꝛ parti. brodij: ꝛ si optȝ dulcoretur cū aliquo sapido iuxta discretionem pn̄tiuȝ medicoꝝ. ¶ Et simili modo pōt coqui ossa vituloꝝ plena medullis vel ceruorum cū aliqua q̄titate carnis ꝛ frāgi. ita ꝙ medulla eliquetur ꝛ cū sacculo possūt approximari sup loco iuouando pluries in die.

¶ In nocte aūt nō est malū suppon̄e ex pte exteriori emplastra mollificantia cum mucillaginibus ꝛ medullis ꝛ adipibus ſm modū satis notū ꝛ illi sacculi vel puluilli nō sunt dimittēdi qꝰ teneantur in ore ꝛ pmittentur qn̄ putatur exfluxisse piguedo vel mucilago vl medulla ab eis. ¶ Et in sero vna hora cum dimidia ante cenā fiet iterum fomētatio cuȝ oleo modo supradicto ꝛ appōatur postea sacculi vel puluilli itra os vt p̄dicetur cū mucillaginibus vel adipe vel medulla.

¶ Cū autem duobus diebꝰ est vsus mollificātibus vtile est tertia die post fomētatōeȝ cuȝ oleo recipe fumū aceti cū emboto h̾ mō. ℞e. frustū marchasite aut lapidis mollaris ꝛ calefiat bn̄ ꝛ supponatur acetuȝ ꝛ ifundat̄ deide coopiatur cum cooptorio de ligno conueniēter aptato habēte cānaȝ ꝛ p quā fumꝰ transeat itra os super locū apātis ꝛ hoc mō fumigetur p q̄rtam ptem hore ꝛ recepto fumigio a ꝓximetur puluilli mollificatiui. ꝛ h̾ aliq̄bus diebus ſm discretioneȝ pn̄tiuȝ medicoꝝ. ¶ Cum autem a ꝓximata sūt molli

cantia oportet modo incipere cum resoluenti
bus. resoluentium autem approximato opꝫ
ꝙ sit adhuc cum moīs nō displicentibus. ⁊ ī
tempore resoluendi videtur nobis ꝙ primo
fiat fomētatio. de secūdo enim die modo sup
dicto ⁊ postq̄ꝫ fomētatio durauit per horam
apponat̄ extīus emplastrū siue cerotū ex du
abus ꝑtibus armoniaci dissoluti in aceto ⁊
vna parte pinguedis anatis ⁊ vnā ꝑte medul
le cruris cerui vel asini: ⁊ istud cerotum tene
atur ꝯtinue in tꝑe in quo intēditur resolutio.

¶ Sed illa que tenent̄ in ore oꝫ ꝙ sint talis
saporis ꝙ tollerantur a puero ⁊ talis v̄tutis
ꝙ si accidat aliq̄d deglutiri nō obsit. ⁊ iō pri
mū ꝙ nobis v̄r̄ faciendum ex hoc ℞. olī de
berua. ʒ. 5. medulle ficuū siccaꝝ piguiū. ʒ. ij
olei de lilio. ʒ. ij. ⁊ sint ista olea noua ⁊ oleum
de lilio habeat bonam radicē ⁊ semina berue
quādo ex eis exprimitur oleum nō sint rauci
da vel quoquō putrida aut aliquo mō ꝑmu
tata ab aliqua qualitate mala. ⁊ ista ꝯfician
tur simul in mortario ita vt sint ad modum
paste. Qꝫ si q̄titas ficuuꝫ eēt pauca augeatur
q̄tum sufficit ex hac pasta impleant̄ sacculo
facti ex vello s̄btilissimo s̄m figurā ⁊ q̄titateꝫ
ꝯuenientꝫ. a͞pati ⁊ loco iuxta prudentiā p̄n̄tꝫ.
medici ⁊ teneant̄ sup loco ⁊ ꝑmutent̄ de t̄buſ
vel de duabꝰ horis s̄m ꝙ v̄r̄ medicꝫ. p̄n̄tibꝰ.

¶ Scdꝫ ꝺ dissolutis ꝯueniētibꝰ ī hac dispō
ne ē hec ℞. olei sambacini ꝙ fit hoc mō ℞.
flores gessinū illiꝰ scꝫ plante que facit multoſ
ramos longos: ⁊ subtiles ⁊ flores albos val
de odoriferos. ⁊ de eis ℞. q̄titꝫ. sufficientꝫ. ⁊
cum oleo scissa imo recēti. Aut oleo de oliuis
optimo ⁊ dulcissimo priꝰ lotis fiat oleum re
cte eo modo quo docet Mesue fieri oleuꝫ ro
satum ⁊ cum isto oleo puro infundantur sac
culi. ⁊ postea exprimatur vt teneātur sine fa
stidio ⁊ ponātur super loco. Qꝫ si pur melius
tollerat misceatur hoc oleum cum medulla
ficuum siccaꝝ vt predicitur ⁊ administraret
quēadmodum est dictuꝫ de oleo de berua.

¶ Siles mōi a ꝓpriatōes dissoluētiuꝫ q̄ sint
boni saporis vel saltem nō abhominabilis de
bent ymaginari ab illis excellentibus doctori
bus qui sunt presentes ⁊ possunt fieri lotio
nes cum vino acuto subtili calido retento in
ore aut cum permixtione aque vitis ⁊ possūt
coqui in vino ⁊ īfundi in aqua vitis radices
mollificantes ⁊ aromata resoluentia ⁊ gum
mi ⁊ etiam in vino cocto dulci elligendo illa
que nō sunt multum farmacosa nec multum
displicentꝫ. saporis ¶ Fiunt etiam ex oleo de
berua ⁊ mucilaginibus supradictis ⁊ fece a
ceti sufficienter bulitꝫ. adinuicem res in qui
bus possunt infundi sacculi vel tente de bom
bice que possunt teneri in ore.

¶ Et attendatur ꝙ in hoc tempore dissoluti
onis vaporatio cum fumo aceti fortissimi ef
fusi super marchasita ignita vel super lapide
mollari ignito potest sepius iterari. ⁊ postea
cum duobus vel tribus diebus fuerint medi
ci vsi resoluentibus reddeans ad lenificatio
nem cuꝫ modis supradictis ¶ Si v̄o v̄r̄ ꝙ
ista medicamīa nō sufficiāt putamꝰ lꝫ in hoc
sit discordia int̄ sapiētes tm̄ ꝙ vtile eēt curar̄
cū cauterio ex auro ignito ꝯuenient̄ a ꝓꝓriā
to ita ꝙ tota mā̄ a͞patis ⁊ tota s̄ba eiuſ extir
paret̄ nꝫ ī loco illo v̄r̄ nobis ponēdū cautiuꝫ
potētiale s̄ solū actuale ⁊ in hꝰ rei executione
oꝫ h̄re sollēneꝫ ⁊ exꝑtuꝫ cyrurgicū. ⁊. m. phy
lippus ꝺ mediolāo doctor excellēs ⁊ singl̄arꝫ.
q oīuꝫ dictoꝝ ī isto ꝯsilio fuit vna ꝯsiderator
⁊ īuentor mecū testat̄ se in simili casu ī muti
na interfuisse cure cꝰdaꝫ pueri q ꝑ cauteriuꝫ
liberatꝰ est integre etiā remanētibꝰ dētibus.

¶ Et licet plura potuissent partiꝫ disputati
ue partim in regulis ḡn̄alibuſ ⁊ eaꝝ verifica
tione scribi. tm̄ q̄z ista sunt superflua in cōsilijſ
⁊ impedientia ⁊ q̄z ꝓpter casum. J. d. nostri
d. M. E. occupati rem hanc obliuioni tradi
deram vsq̄ꝫ ad presentem noctem ⁊ nuncius
instabat pro expeditione non potui nisi par
uam lucubrationeꝫ huiusmodi noctis ad hoc
consilium conficiendum impendere.

¶ Altissimus igitur sit dator auxilij vt cum
istis remedijs puer optatam consequatur sa
nitatē hec Ugo benzus medicus senensis scri
psit. de cōi tamen scrutinio cū excellentissimo

doctore magistro Philippo de milano de mādato. J.D.N.M. E. cuius sumus phisici: ⁊ serui. Anno domini. M.cccc.xxxij. in nocte die. xxviij. Maij. Amen.

Undimia debilitas digestiue fetor oris discoloratio.

Hic reuerendissim⁹ dominus ex illustri prosapia oriundus licet sit etate iuuenis annorum circa xxvi. tamen fortassis propter quietem inconsuetam qua vsus est in studio circa duos ānos. primo nō est ita bene colorat⁹ vt consueuit. Secundo de sero inuenit crura iuxta clauiculas pedum tumida nō pmutato colore. ⁊ si imprimatur digitus remanet fouea notabili tempore ⁊ tertio non ita bene digerit in stomacho cibum vt consueuit. Et quarto quandoqꝫ patitur oris fetorem que omnia videntur pcedere ex multiplicatione indigestionum vnde in venis in epate. ⁊ stomacho ⁊ in carne totius habundat flegma plus debito. ⁊ quia ⁊ vina ⁊ aromata habēt calefacere quandoqꝫ accidit in eo in stomacho quidam modus putrefactionis propter q̄ꝫ sentit fetorez anhelitus. Et ideo super hoc fundamento fabricabo consilium. ⁊ deus sit dator auxilij.

In primis habitet terram clari aeris ⁊ subtilis in qua habeat domum in estate apertaz ad septemtrionem aut ad orientem. In hyeme vero habeat eam ita clausam ut defendatur a ventis ⁊ aerem suum faciet calidum cū igne de lignis siccis nō ad modū stuffe. s mōquo in italia vidit ignes fieri in domibus nobilium ⁊ camerā habeat altam a terra inter duo solaria. ⁊ fugiat habitationem in terreno vel in locis grossi aeris. aut vbi sit fetor maxime rerum humidarum ⁊ loca palludosa ⁊ teneat se bene in ductuz ita vt nō sentiat frigus neqꝫ in capite neqꝫ in pedibus.

Et de mane postq̄ꝫ est conatus habere beneficiuz ventris exerciatur illo modo que patitur honestas dignitatis sue saltem inť suos familiares cum delectatione ⁊ exercitiuz duret diu ambulādo ⁊ coludādo vel in venatione quousqꝫ incipiat fatigari postea paulatī remittat motum ⁊ quiescat ⁊ si sudauerit faciat se fricari cum mādilibus ita vt nō infrigidetur. Post cibum vero nō vtatur exercitio forti. imo aut sedeat, aut stet aut leuiť ambulet nisi senserit cibum descendisse de stomacho. Et debet conari q̄ omni die habeat beneficium ventris ⁊ si a natura nō iuuatur potest comedere fercula quedam que q̄q̄ꝫ nō sint multuz sapida tamen sunt utilia sicut est ferculum de vrtica cocta cum bonis carnibus aut extremitatibus lupuloꝝ aut de extremitatib⁹ volubilis magne. aut ferculum de mercuriali. ⁊ potest cum istis herbis commiscere pro delectatione aliquid de odoriferis sicut mentam ⁊ feniculum ⁊ similiter comedere q̄tuor vel quinqꝫ ficus siccas cum vna nuce in principio prandij est vtile ad hoc q̄ si aliter nō potest sumat vnam pillulam de gera simplici in principio cibi aut bibat ferculum de brodio pinguis galline vel galli vetusti.

Dormiat de nocte si potest septem horis vel octo. ⁊ dormiat in lecto bono spatulis ⁊ caput bene eleuatl. corpore bene cooperto super latere primo dextro. deinde super sinistro post primum somonum. ⁊ vltimo se vertet super dextro ⁊ si nō sufficienter dormit de nocte. dormiat in mane ante tertias. sed sompnum meridianum vitat quantum est ei possibile ⁊ debent interesse inť cenaz ⁊ sompnum hore due. ⁊ caueat dormire in radijs solis vľ lune sed dormiat in camera superius descripta ⁊ in obscuro.

In cibis ⁊ potibus debet attēdere quod nūquam sumat tantam quātitatem q̄ inde grauetť stomachus imo recedat a mensa semper cuz aliquali fame ⁊ nō capiat illos cibos quos est expius sibi nocere neqꝫ sumat multos varios in eadez mensa immo melius est q̄ sit cōtentus vna manerie cibi pro vno prādio vel p vna cena.

¶ Et veniendo ad particularia sumat panē sufficienter fermentatū ⁊ sufficienter coctuȝ ⁊ habentē aliquid salis ex optimo frumento mundo ab alijs granis ⁊ cui nullum aduenit nocumentū. Carnes vō eius sint vitulorꝝ lactentiū paruorꝝ vel capretorꝝ lactentiū vel agnorꝝ castratorꝝ annualium vel pullorꝝ vel pdicum fasianorꝝ paruarꝝ auiū stantiū i arboribus ⁊ pratis que sint boni odoris ⁊ tolerantur turtures ⁊ columbi volare incipientium. Et de siluestribꝰ caprioli lepores iuuenes porci siluestres iuuenes. sʒ carnes veteres ⁊ agnorum paruorꝝ ⁊ porcorꝝ domesticorꝝ ⁊ alias a predictis sicut aquaticarꝝ auiū melius eēt dimittere. Salitis aūt pōt vti in parua q̄titate loco saporis. ⁊ meliores sunt partes anteriores dextri lateris. sed capita ⁊ colla ⁊ interiora animaliū debet dimittere.

¶ Vitelli ouorꝝ gallinarꝝ sunt sibi q̄uenietes si sint recentes ⁊ nō multuȝ cocti siue sint oua cocta cum cortice siue deperdita in aqua siue in frictilio vel ferculis dūmodo nō sint multū cocta aut mixtum cum caseo. sed albū dimittatur. ¶ Tpe estatis pōt vti lacte ⁊ pōt ipȝ bibere de mane calidum sicut mulgetur ab vbere. sed postea nō debet dormire neqꝫ aliud comedere quousqꝫ sit digestū. sed comedere lac cum alijs cibis nō est vtile. ¶ Lac aūt ⁊ pisces i eadē mēsa comedē est fugiēdū qm̄ ē cā lep̄.

¶ Caseum aūt bonum nō multū salitum nec multū vetereȝ pōt sumere sed in parua q̄titate. ¶ Victualia de pasta sicut laganas ⁊ tartoleas ⁊ pastillos dimittat oīo.

¶ De granis tolerantur pisa ⁊ robilia ⁊ far ⁊ ordeum fractum. ⁊ pōt etiā tolerari rizum qn̄ sunt cocta cum bonis carnibus suprascriptis. sed alia grana sunt dimittenda ⁊ oīa legumina excepto brodio cicerꝝ quo vti potest.

¶ De herbis nō vllo mō sumat multā q̄titatem. sed tn̄ in estate pōt vti spinachijs: blitis: boragine: buglossa: feniculo: endiuia: cicorea in ferculis vel alio mō conditis ⁊ coctis. sʒ crudas debet dimittere. de alijs vō herbis nō multum laboret in comedendo nisi fortassis gratia medicine. ¶ De radicibus tolerantur rape in hyeme ⁊ napones condite cum aromatibus ⁊ pipe. sed raffani nō sūt vtiles nisi parum de eis post cibum. radix petroselini pōt coqui cum suis carnibus.

¶ De fructibus debet parꝝ comedere. sed tamen in primo mense i estate tolerātur aliqua cerasa ⁊ vue bene mature ⁊ ficus maturas ⁊ prune valde matura sed pruna comedantur cum cortice suo. ⁊ bibatur super eis aliqd de vino dulci quasi per mediam horam ante cibum. ⁊ in hyeme sumat ficus siccas cum nucibus ⁊ passulas ⁊ grana pini. sed post cibuȝ pōt sumere pira cocta ⁊ citonia cocta cuȝ bono vino ⁊ condita cum aniso ⁊ cinamomo et pipe. ⁊ pōt etiā sumē aliquas amigdalas cū zucharo ⁊ auellanas ⁊ granata dulcia. sʒ poma precipue cruda ⁊ persica ⁊ castanee dēnt dimitti. ¶ Cucurbite vō si habētur comedātur in estate sicut olera cum bonis carnibus ⁊ aromatibus ⁊ ouis. sed mellogene ⁊ citrulli dimittantur. granata dulcia tolerant̄ post cibū. sed granata acetosa ⁊ citranguli ⁊ limones nō capiantur nisi in parua q̄titate ⁊ gratia saporis. ¶ Fungi ⁊ tubera nō conueniunt. si tamen comedantur tubera comedantur cū multo sale ⁊ pipe ⁊ in parua q̄titate.

¶ Cappes loco salaticij cū vino cocto ⁊ pauco aceto ⁊ aromatibus conueniunt ei. sʒ sparagi nō sunt conuenientes.

¶ Potus eius sit vinum purꝝ rubeum clarꝝ subtile vetus aromaticū. ⁊ si haberet aliquid dulcedinis nō excessiue esset melius. ⁊ nō potet tantū ꝙ faciat natare cibum in stomacho ¶ Caueat sibi a tristicia ⁊ nimia cogitatiōe accidia ocio ⁊ torpore. ⁊ vtatur tēpato gaudio ⁊ leticia ⁊ conuersatione cum dilectis. sʒ nimiū venereorꝝ vsus oīo est euitandus.

¶ Et hec de regimine. ¶ In vsu aūt medicinarum bonum est ꝙ omni mane purgetur bis i vere circa principiū marcij. ⁊ in autūpno pꝰ mediū septembris. ⁊ seruet hunc ordinem. p̄mo sumat hunc syrupū sex vicibus. Re. mellis rosati colati. ℥. i. sy. de eupatorio oximell'

cōpositi añ.ʒ.ſ.aque feniculi.ʒ.iij. clarifica ꝛ aromatiſa cum pauco cinamomo. ꝛ debet ſumi calidus in aurora.ꝛ iſte eſt pro vno ma ne tm̄. ¶ Poſtq̄ ſumpſerit hunc ſyrupū ſex vicibus hora vna ante diem iſtam medicinā ℞.turbit electi.℈.ij.electuarij indi.ʒ.i.boni ponderis ʒinʒiberis.℈.i. diſtempentur cū aq̄ ʒuchari ꝛ bibatur calida.ꝛ hac die nō come dat poſt aſſumptionē medicine niſi tranſactis ſeptē horis.ꝛ ſi pōt dormiat ī prima hora pꝰ aſſumptionē medicine qua tranſacta ſiue dor miuerit prius ſiue nō poſtea nō dormiet. ꝛ ca ueat illa die a frigore. ¶ Et ſilem purgationē debet facere in autūpno poſt mediū ſeptēbris

¶ In tpibus aūt intermedijs qñ nō ſunt ma gna frigora nec magni calores vtatᷣ iſtis pil lulis. ℞.pillulaꝝ de hiera de octo rebus.ʒ.i agarici infuſi in oximelle per diem naturaleʒ ʒ.ſ.ſalis gēme.℈.iiij.cōmiſſe oīa ſimul bñ et formentur pillule cū ſucco cauliū ſumat ꝑ vi ce circa.ʒ.i.in aurora. ¶ In tpibꝰ vō vehe menter frigidis aut multū calidis non ſumat medicinas ſolutiuaſ ventris ſed ſi nō hʒ bene ficiū ventris vt vult ꝛ reliqua ſupradicta nō ꝑſunt in regimine pōt ſumere ante cibum ſta tim vnam pillulā de predictis.

¶ Item vtile eſt ei in tpibus frigidis de ma ne maſticare.x.grana maſticis integra cum. iiij.granis pipis ꝛ ita conducere per os ꝯſtri gendo cum dentibus ꝛ ꝯterendo q̄ fiat ſicut vnus bollus.ꝛ poſtea maſticetur per horam ſpuendo illud quod venit ad os.

¶ Et vtile eſt in tpibus frigidis in introitu prandij ꝛ cene ſumere iſtam confectionē. ℞. ſpecieꝝ dyagalange.ʒ.i. ſpecierū aromatici roſ.deſcriptione gabrielis.ʒ.ſ. ʒuchari q̄ntuʒ ſufficit ꝛ fiat ꝯfectio in morſellis ſumat ꝑ vi ce circa.ʒ.ij.ꝛ ſi in mane qñ ſurgit ſentiret ſto machū frigidū ſumat de eadem ꝯfectione tan tūdem vel de ʒinʒibere viridi vnā radicem.ſ. de ꝯdito. ¶ In tpibus autē calidioribus ſu mat de ſolo aromatico roſato deſcriptione ga brielis ante cibum.ʒ.i. ¶ Item in tpibus non calidis omnibus decem diebus ſemel añ di

eʒ per duas horas ſumat.ʒ.ij.metridati ꝛ ſu per bibat.ʒ.ij.boni vini ꝛ nō comedat niſi po ſtea tranſeant quinq꞉ hore. dormiat tamen ſi poteſt. ¶ Crura autē eius debent lauari cum iſta decoctione in mane qñ ſurgit ꝛ ſit calida ℞.ſalis libr̄.ij.gallaꝝ.ʒ.iiij.abſinthij pulle gij origani añ.M.i.roſmarini lauri añ.M. ij.fac bulire omnia in aqua ꝛ poſtea lauetur ꝛ bene exſiccetur. ¶ Qꝫ ſi iſta nō ſufficiant faci at fieri duas caligettas de corio canis ſtrictaſ ſecundū ſtricturam cruris incipientis a calca neo vſq꞉ ad mediū cruris.ꝛ omni māe ponat eas ſibi ſub alijs caligis. ¶ Et licet multa di ci poſſunt puto q̄ cū laude dei hec pauca ſuf ficere pro ſanitate huius inclit ꝛ reuerendiſ ſimi domini. 83

¶ Conſilium aque porrette ſm. M.V.S.

L'Aqua de la porretta del cōta di bologna a mio credē e coſi chia mata per che la minera piu ma nifeſta in eſſa e baurach o vera mente ſalnitrio per che nel ſuo ſapore ſe com prende manifeſtamente ſalada e vn pocho d̄ ſtipticita e auegādio che ancho abia aliquā to ſulfure e queſta e la caſone per che la vtili ta de la dita aqua e piu nele īfirmitai flegma tiche e groſſe e viſcoſe.ma per che la experiē tia moſtra qualunche ſia la caſon che queſta aqua quando la ſi beue penetra toſto nele ve ne ī multa quātita.fa biſogno ſeruare alcune regule quādo la ſi piglia le quale nō ſono ne ceſſarie nelle altri ſolutiue.e biſogna anchora p che lo baurach p ſe medeſimo nō e forte ſo lutiuo pigliare multa quātita inanʒe che fa ʒa operatione. E poi che beuuto per che laq̄ e penetrata nelle vene biſogna molti di ſtare ī guardia ſpecialmēte de coſe che indebiliſco no la virtu digeſtiua.coſi come laqua e di co ſe dure da padire chome carne di bo e car ne ſalada o di coſi viſcoſe come viuāde d̄ pa ſta e carne de porco.e ſimile guardia ſi de fa re ī el tempo che ſi piglia e per queſta caſone me rendo certo che nō e raſoneuole q̄lo ch ſi diſe ī vno ꝯſiglio el q̄le e cōe a bologna che

fu fato da vno doctore bolognese che aue no
ne miser thura de castello secundo che io ste-
mo. el quale dise che ciaschaduno che ne pi
glia di biuere tanto volte in anze che manzi
che la aqua venga fore o per lo sedio o vera
mente per vomito chiara come si piglio per
zo che le virtui di corpe no sono iguale. e cre
do che questo errore e casone de la morte de
molti homini in quello logo nel vsare nel ba
gno. Ancho si di considerare de beuerne tāta
che rasoneuelmente debba fare operatione i
homo de cōmuna prosperita circa sei o in se
te volte. E in quiglie che sono piu debile tan
to che faza opatione alcuna volta o de doe
o de piu secundo la soa prosperita. e si piglā
dola in questa quantita che si stena esser ha-
steuole fare operatione ben e si non al corpo
mlto robusto po pigliare doe o tre libre piu
e si pur nō adopera facissi clisteri cum la di-
cta aqua e poi che el clisteri e renduto stio vn
gran pezo zoe circa tre hore inanze chel man
ghia e da poi manghia legeramente. Ma si
laqua a adoperato sanza lo clistero doppo la
operatione de laqua si lui nō e troppo debile
e buono intrare in el bagno de quela aqua
medesma acio che si dissolua quella parte de
laqua che era passata ne le vene. E poi che
stato circa meza hora nel leto caldo e forbi
to e frigato cum li panisigli caldi circa meza
hora si vesta e disne e quādo a padito lo dis
nare se li pare che li pexa li gambe per che si
a remasta de la aqua di intrare nel bagno
vna altra volta ianze cena e dopoi cena aspe
tare doe hore ianze che vaga a dormire e poi
dormire piasseuole mente ben coboperto cir
ca sete o octo hore. e si sudasse facise ben fur
bire e guardase dal fredo e poi repossasi doi
o tre di secūdo che ge paro essere in debilita
per la purgatione. e da poi reincōminza vna
altra matina a pigliare la aqua come feci la
prima e da poi serua li ordene sopra dicti si
nō adoperasse. e se adoperasse faza come e
dito de sopra e in gli di de mezo tra vna vol
ta e laltra che beue laqua. e buono che si ba
gni ne laqua dita vna volta el di a zezuno
baginādose circa meza hora per volta. e poi
intrādo ei leto caldo e facendose ben furbire
e ben sugare come dito de sopra. si beui e mā
gi come o dito de sopra. e si laqua no adope
rasse purgando lo corpo e nō vsisse per vri-
na si vole tre di al meno ogni matina fare lo
clistero e poi intrare nel bagno e stargle circa
meza hora. e da poi intrare nel leto caldo e
li farse bene furbire e frigare cum li panisegli
caldi. e in cauo de tri di recōmenzare vna al
tra volta a beuere laqua e nō passare percio
lo ordine dito nel pmo di. E credo ch basti
questo per che io scriuo stare tanto a lo bag
no che la beua sei volte o sete adoperādogli
o cinque o se comunal volta p volta. e sara
questa tempo circa. vij. mese. E in lo tempo
che sta abere e. vij. mese dapoi nō dorma de
di e nō manze seno cose asieuole a padire co
me carne de pullo e de castrone ⁊ simile e nō
toche aqua e questo per che le ucue nō sono
bene mūdificate da quella aqua del bagno i
fine a questo termino e questo basta.

¶ Modus ⁊ ordo standi in balneo sancte
Helene.

Iste nobilis dum erit in balneo
nitat habere bñficium ventris
de mane ⁊ postea ingrediat bal
neum pmo in parte vbi est mi⁹
calidum: ⁊ postea paulatim accedat ad locū
calidiorem ⁊ ibi moret quousq; sentiat se in-
cipere molestari aut āxiari ⁊ tūc nullomō ex
pectet imo stati faciat se extrahi a balneo ⁊
qñ egredit a balneo ponat i lecto ⁊ ibi dormi
at si pōt ⁊ sudet ⁊ postea faciat se bñ tergi q̄
usq; cessat sudor. p⁹ea surgat ⁊ pax stando
prādeat. P⁹ prādium vō nō dormiat nisi trā
seant tres hore ⁊ postea si est ɔsuet⁹ dormire
dormiat capite bñ eleuato ⁊ nō nisi p horas
⁊ in sero añq; cenet si nō hz bñficiū vētris fa
ciat sibi imitti leue clistere cōmune ⁊ poste
cenet emisso clisteri ⁊ vadat dormitum dua
bus horis post cenam.

¶ Secūda die faciat vt in prima nisi q̄ po

test amplius stare in balneo ⁊ de sero añ ce
nam si sentiat se bene digessisse potest igredi
balneum vna hora ante cenam ⁊ ibi stare p
quartam partem hore ⁊ hoc nisi opteret illa
hora facere clistere. ¶ Iterum in hac scd'a
die dum est in balneo pot facere pici aquaz
balnei sup caput ab alto super ptem anteriorē
capitis ⁊ faciat se bene tergi ⁊ exiccari caput
anteq̄ vadat ad vomendum. ¶ Item caue
at ꝙ nō ingrediatur balneū nisi senserit se bñ
digessisse cibū precedentez ⁊ in balneo nullo
modo comedat aut bibat.

¶ Itē post scd'am diem ita situetᷣ in balneo
si pōt ꝙ aqua calida cadat a balneo sup lo
cum doloris p notabile spacium temporis.

¶ Item nō dimittat qn saltem omni tertia
die faciat sibi imitti clistere cōmune quia nō
potest ppter etatem vti purgationibus.

¶ Item ℞. pinguedis anatis pinguedinis
anseris añ. ʒ. ij. serapini oppoponacis galbani
añ. ʒ. ij. olei vulpini. ʒ. i. s. dissoluātᷣ gūme in
vino. postea cōficeantur vnguētum quo inun
gātur loca doloris qñ post exitum a balneo ē
sufficienter abstersus a sudore.

¶ Itē comedat carnes tenellas in balneo sp
elixas aut vitellos ouoꝝ ⁊ comedat tempa
te ⁊ bibat vinum rubeum tpatum cuz aqua.
Tēpus autē standi in balneis erit ſm ꝙ sibi
videbitᷣ suscipe iuuamtuz vsq3 ad. xv. dies.

¶ De morsu serpentis aspidi multi. ozzēdi.

Cura cuiusdam hois morsi a ser
pēte venenoso. Laus sit deo glo
rioso ⁊ sblimi qui in oibus māi
festat gliam suam. cōposuit hoiez
pfectam creaturā ⁊ ordinauit oia ad illum ⁊
posuit in serpentibus insidias ad eū ⁊ creauit
res adiuuantes a morsibus pl'iuz ex illis vt
in hoc ostenderet potentiam sue maiestatis ⁊
vt faciat nos cognoscere vtilitatem corporis
nostri ⁊ affectare aiarum pfectionem nrarum
quas ipe solus perficit ⁊ sit bñdictus.

¶ Peruenit enim ad me iuuenis qdam de
seruis dei qui habitat in monte sterili puato
aquis ppe perusiuz in fine iulij in hora noua
morsus fuit a serpēte nō magno in pede a la
tere siluestri ppe tallum in loco expansionis
vene sciatice ⁊ ꝙ valde cito sensit defectuz in
corde ⁊ cerebro suo ⁊ ipe fecit sibi ligari sup
locum morsure ne ascenderet venenuz ſ3 cito
dissoluit ligaturā. Venerūt ergo nūcij statim
ad me sc3 post. vij. vel octo horas ⁊ narraue
runt mihi euentum ⁊ ꝙ ifirmus iacebat qua
si sine sensu. ⁊ motu cum pmutatione pulchri
tudinis ⁊ casu palpebraꝝ ⁊ ꝙ pdixerat pati
ens defectum sui cordis ⁊ cerebri ⁊ sui totius
corpis. Cum ergo audiui hec dubitaui forti
ter d̄ sui salute ⁊ iudicaui serpentem fuisse d̄
prauis surdis ⁊ iā peruenisse venenum ad cor
⁊ pncipalia eius. Subito tamē feci sbueniri
cum thyriaca cōmuni ⁊ scarificatione ptis ⁊
motu butiri nō recētis ⁊ pcepi serpentez quē
occiderat portari ad me ⁊ portauerūt illum
mortuuz. ⁊ cū ego vidi teruit me. erat eni la
ti capitis pcedens ingrossando cum cauda
breui ⁊ acuta. q̄ntitas eius erat parum vltra
cubituz niger in oi sui pte. sed sua nigredo ad
huc aspergebatᷣ nigerrimis maculis fuit ergo
sicut iudicaui de genere aspidū surdoꝝ.

¶ Rediēs ergo ad scd'z cañ. sciētie intendi ifir
mo ad cōfortandum cor eius ⁊ ad exterpēdū
venenum ⁊ ad resistendum ei cum oi corūpē
te ⁊ ad extirpenduz illud cū thyriacis a ppri
atis. vipis de quoꝝ sūma sunt ipi serpentis. sur
di turcone. Et intēdi ad attrahendū venenuz
ad exteriora ſm ꝙ potui. Subito ergo feci
mus ei dari thyriacam tm̄ vt diximus que
cor venenati hois cōfortat ⁊ feci d̄ ea poni ad
ptes cordis. nec iuuenes in experti dubitent
applicare thyriacam. dicendo ꝙ ipsa pellit i
tus venenum. Nam thyriaca magna etiam
si ponatur extra iuuat cor vt defendat se a ve
nenis ⁊ occidat thyriaca venenū. ⁊ etiā ꝙ si
ponatᷣ extra pellit eum ⁊ etiam si ponatur in
tra. Et laudabilis bezoar in pustulis etiaz ve
nenosis ponitur ad extra thyriacaz. ⁊ multe
etiā res sunt que itra posite videtᷣ in venenis
sicut dicit Auic. de bedegar. ⁊ cum dabatur
thyriaca fecimus appōi ventosaz cū igne que

colligeret locum morsus. ⁊ fecimus scarifica-ri locum profunde ⁊ multam partem frequē-ter poni ventosam cum igne. Nō enim repertus fuit aliquis qui vellet fugere cū ore quia tanta apparuit terribilitas animalis ⁊ prauitas veneni ex terribilibus accidentibus que erant in morso. Et cum hoc etiam feci sibi fieri hanc tyriacam. Re. genciane carpobalsami rute an̄. partes equales fiat puluis ⁊ detē cum vino q̄tum digiti capiunt vel digitus capit.

Transiuit ergo nox ⁊ mane. secunda die venimus ad videndum eum ⁊ inuenimus eū iacentem prostratum subclausis palpebris nō potentem loqui apparebat q̄ audiret nos tamen nō poterat videre. ⁊ eleuatis palpebris malignabatur anhelitus eius. ⁊ ex hoc pulsus habebat plus de apparitione. aspectus eius faciei erat turpis: ⁊ in colore ⁊ forma subito sicut omnio certus fui de prauitate veneni feci parare puluerem ⁊ dari sibi frequenter q̄tum duobus digitis capiebatur ⁊ dedi cum vino subtili aromatico puro. ⁊ cum hoc etiā semina citri feci teri ⁊ dari etiam cum vino. ⁊ feci de hijs seminibus dari multos ⁊ multū etiam nunc de vino nunc de alio ⁊ in hoc remedia induxerūt nos honorati viri vt Auic. ⁊ Rabi moyses ⁊ zoar. laudauit enim zoar ⁊ rabi moyses laudibus arduis smaragdum ⁊ semina citri. Omnes etiam collaudant vinum. ⁊ modicum quidē comprehendebatur transire per meri quia quasi transglutire non poterat. Cum igitur appropinquaret hora nona eiusdem diei accidentia erant in eadē prauitate vel modica remissione. ⁊ vidimus vrinam eius in cuius collectionem obstupuerūt astantes ⁊ erat liuida. Misimus ad ipsum aliquos de socijs nostris viros prouectos ⁊ visitatos in visitatione infirmorum nobiscum ⁊ qui iam erant docti in scientia de venenis. Cum ergo reuersi sunt ad me narrauerunt eum nō bene dispositum in pulsu. imo peioratum ⁊ in alijs accidentibus eodem modo habentem. et iudicauimus per hec signa pugnam vehemētem veneni contra virtutem ⁊ subito fecimus preparari thyriacam hanc quam traximus ex sermonibus Aliebatis ⁊ fecimus d̄ ea sibi poni in ore ⁊ statim locutus est. ⁊ continuauimus reliqua dicta superius de smaragdo ⁊ de semine citri. Hec est thyriaca. Re. castorei: cassie lignee: aristologia rotunda an̄. ʒ. v. seis anisi piperis an̄. ʒ. ij. terantur ⁊ detur q̄tū cū duobus digitis capitur cum vino. Sero eiusdem diei visitauimus ipsum ⁊ vidit nos ⁊ cognouit ⁊ locutus est ⁊ pia locutione cum laude dei recōmendauit se nobis ⁊ vidimus eius vrinam tunc liuidam. ⁊ pulsus eius tunc erat paruus ⁊ frequens precepi sibi dari frequenter in nocte de lapide ⁊ seminibus citri. ⁊ bis dari de thyriaca Aliebatis ⁊ q̄ furiarent cū eo ⁊ cum eo vigilaret. Et in mane venit nuncius eius narrans q̄ reuersus erat in dispositionem primeuam vt non videtur ⁊ q̄ erat p̄mutatus in facie ⁊ pulsu ad mala. ⁊ q̄ in nocte nō potuit dare thyriacā illam nec aliqd̄ fecere ⁊ q̄ dormiuerat. Extimauimus ergo q̄ sōpnus ⁊ negligentia in vsu thyriace perduxerat in peioramentum eum ⁊ vrina erat tenuis ⁊ liuida cum resolutionibus furfureis ⁊ dubitauimus ne venenum dissolueret eum feci precurrere nuncium ⁊ q̄ omni violentia de thiriaca sibi daret ⁊ post illam per breue spacium de smaragdo ⁊ de semib⁹ citri ⁊ fec̄ ⁊ ī tertijs perueni ad eum ⁊ inueni eum multum melioratum in omnibus accidentibus ⁊ in pulsu p̄cipue de quo cōfidebam ⁊ precepi sibi dari de succo pulle ⁊ aqua distillatiōis pullorum vbi superponabatur smaragdus ⁊ semē citri ⁊ ille cibus eius semper cū loco cibi volum⁹ sibi dari aliquid. Sero tertie diei āte cenam dedimus iterum sibi de illa thyriaca ⁊ ī nocte semel ⁊ fecimus q̄ ī nocte non profundaretur sompnus ⁊ semper iteraui ventosam ī parte quarta die ī mane narrauit q̄ ī nocte habuerat se cōueniēter sed q̄ extrema erāt frigida. ⁊ vrinam inuenimus melioratam veniētem ad meliorem tīcturam ⁊ substātiam nec apparuit aliquod malum sedimē sed narrabat tortiones ventris ⁊ dolores renum precipim⁹ fieri

distere ex lacte vel decoctiōe maluo⁊ ⁊ eo facto fecimus lauari cum aqua decoctionis aristologie rotunde ⁊ sudauit ⁊ cuꝫ hoc iterauimus vsum predicta⁊ re⁊ dādo semel de thiriaca predicta. licet enim ipsa a ꝓprietate resistat veneno vipera⁊ calida⁊ tamen ipsa ē calida. quinta die vidimus eum liberatū ab omnibus prauis accidentibus ⁊ ordinauimꝰ ei regimen confortatiuum cum cibis laudabilibus ⁊ vino ⁊ ꝙ dimittēt vsum thyriacaruꝫ ⁊ ꝙ post duos dies vteretur aliquibus aceto sis si vellet. Sed nō fuimus audaces statim concedere illa ne percuterēt debilia membra ⁊ maxime neruos. videtur enim ꝙ veneuum illud multum ledat cerebrum ⁊ neruos cum nocumento generali cordis. Et sciuimus iaꝫ a quodam fideli medico ꝙ vnus qui euasit a morso surdi stetit multis mensibus cum casu palpebra⁊ silr gesse quodāmodo ⁊ nō poterat videre sed digitis eleuauit palpebras. cōsiderentur ergo medici mirabiles effectus venenoꝝ ⁊ mirabiles ꝓprietates re⁊ contra ea ⁊ in omnibus videant pulchritudineꝫ dei gloriosi qui sit benedictus. ¶ Amen.

¶ Perutilia cōsilia ad diuersas egritudines a capite vsqꝫ ad pedes celeberrimi artiuꝫ ⁊ medicine doctoris magr̄i Ugonis bencij senensis feliciter expliciunt: correcta ac emendata per eximiū artium ⁊ medicine doctorem magistrum Laurentium de gozadinis medicum boñ. ac etiam impressa per Joannē de noerdlingē ⁊ Henricum de harlem sub anno domini. M. cccc.lxxxij. die vo tertio mensis octobris.

Registrum consiliorum famosissimi artiũ ⁊ medicine doctoris M. Ugonis Bentij Senensis incipit.

Alexander rogen⁹
a
De regimine.
⁊ veteri.
vero dominationi.
nobilis domina.
b
In sacculo.
obediens sed.
liquida sicut.
potest loco.
c
Stomachi ap.
tendens ad.
de stupore.
lac toleratur.
d
Precipue in cena.
sumat syrupum.
non fuit cancer.
piantur iste.
e
Stomacho va.
muschi ana.
comedatis actu.
f
Nisi amigdale.
⁊ fugiat.
saltem in cena.
a capite.
g
Esse carnes.
datur spongia.

lo madefaciat.
pullorum.
h
Una est.
ante cibum.
debet abstinere.
prior sit.
i
Lace vel.
miat circa.
onis prunorum.
k
Et exsiccetur.
sufficit sibi.
vitelli ouorum.
pio ⁊ postea.
l
Cinamomi croci.
postq̄ hoc.
iecur ⁊ sit.
m
Brodium.
soluendo probi
mat sex vicibus.
ʒ.i. calcanti.
n
fectionis hamech.
legio ysopo.
de febre continua.
o
ficantia oportet.
⁊ veniendo.